คำนำ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของงานสอบสวนเป็นอย่างยิ่ง โดยได้กำหนดไว้ในนโยบายการบริหารราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด้านการอำนวยความยุติธรรม ให้พัฒนาการบริหารงานบุคคลให้พนักงานสอบสวนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีความเจริญก้าวหน้าในสายงาน ตลอดจนการแต่งตั้งพนักงานสอบสวนและผู้ช่วยพนักงานสอบสวนให้เพียงพอต่อปริมาณงานในแต่ละพื้นที่ จึงได้มีการพัฒนางานสอบสวนมาโดยตลอดไม่ว่าจะเป็นด้านความเจริญก้าวหน้าในสายงาน เงินเพิ่มพิเศษสำหรับตำแหน่งพนักงานสอบสวน ความรู้ความสามารถ ด้านเทคโนโลยี และการใช้นิติวิทยาศาสตร์มาช่วยในงานสอบสวนเพื่อพิสูจน์การกระทำความผิดทางอาญา ถึงอย่างไรก็ตามหากพนักงานสอบสวนขาดองค์ความรู้ด้านกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่ง ที่เกี่ยวข้องแล้ว ย่อมส่งผลถึงการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน และสิ่งที่พนักงานสอบสวนปฏิบัติอาจกระทบถึงสิทธิและเสรีภาพของประชาชน อันทำให้กระบวนการยุติธรรมได้ถูกทำลายตั้งแต่ต้น

ในห้วงเวลาที่ผ่านมามีกฎหมาย กฎ ระเบียบและคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวน มีการแก้ไข เพิ่มเติม เปลี่ยนแปลงจำนวนมากพอสมควร ดังนั้น เพื่อให้พนักงานสอบสวนมีความรู้ในการปฏิบัติงานด้านการสอบสวน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยสำนักงานกฎหมายและคดี จึงได้จัดทำคู่มือพนักงานสอบสวนเพื่อให้พนักงานสอบสวนใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน คู่มือเล่มนี้ได้รวบรวมระเบียบ หนังสือสั่งการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่กำหนดแนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เกี่ยวข้องผู้มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในบ้านเมือง โดยแยกหมวดหมู่ ตั้งแต่เริ่มกระบวนการสอบสวนจนเสร็จสิ้นการสอบสวนนอกจากนี้ยังได้รวบรวมกฎกระทรวง ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติของพนักงานสอบสวน และเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อสะดวกในการค้นคว้าเพื่อปฏิบัติให้ถูกต้อง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือนี้เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติของพนักงานสอบสวน และเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทั้งนี้เพื่อปฏิบัติให้ถูกต้องและเกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย อันจะส่งผลดีต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติและประเทศชาติต่อไป

พลตำรวจเอก

(เอก อังสนานนท์)

รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๑ พนักงานสอบสวน	
การเป็นพนักงานสอบสวน	
-ป.วิ อาญา มาตรา ๒ (๖)	๑
อำนาจในการสอบสวนคดีอาญา	
-พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวนคดีการกระทำความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทย ที่ได้กระทำลงนอกราชอาณาจักร คด. ที่ ๐๐๑๑.๒๑๒/๑๓๓๑ ลง ๒๕ ก.พ. ๒๕๔๕ และหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๐๐๓๖/๒๖๓๗๑ ลง ๑๗ พ.ย. ๒๕๔๙	๒
กฎกระทรวง และข้อบังคับ	
-กฎกระทรวง กำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร โดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๙ และกฎกระทรวงกำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร โดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕	๕
-กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการทำสำนวนสอบสวนร่วมกันระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓	๑๗
-ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ.๒๕๑๓	๑๖
วิธีกันผู้ต้องหาเป็นพยาน	
-ตร. ที่ มท. ๐๖๐๖ ๖๖๐๔ ๑๕ ม.ค.๒๕๕๑ เรื่อง การกันผู้ต้องเป็นพยาน	๒๑
-ตร. ที่ ๐๐๐๑(ป)/๑๒๙ ลง ๒๗ ม.ค.๒๕๑๒ เรื่อง แนวทางปฏิบัติการกันผู้ต้องหาเป็นพยาน	๒๗
อายุความคดีอาญา	
-ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๔/๑๗๒๙ ลง ๑๖ พ.ค.๒๕๕๕ เรื่อง ให้เร่งรัดดำเนินคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยแร่	๒๙

เรื่อง	หน้า
แนวทางปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒	
-ศร ที่ ๐๑๐๔.๖/๒๕๕๕ ลง ๓๐ มี.ค.๒๕๔๓ เรื่อง ซ้อมความเข้าใจแนวทางปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒	๓๐
-สำนักงาน ป.ป.ช.ส่วนที่สุด ที่ ปช ๐๐๐๑.๐๔/๒๕๓ ลง ๒๘ ม.ค. ๒๕๔๓ เรื่อง ซ้อมความเข้าใจแนวทางปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒	๓๑
-สำนักงาน ป.ป.ช. ที่ ปช ๐๐๑๒.๐๒/๖๐๕ ลง ๑๑ ธ.ค. ๒๕๔๔ เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ ๒๕๔๒	๓๓
-ศร. ที่ ๐๐๐๔.๑๑/๑๕๔๔ ลง ๑๐ เม.ย.๒๕๔๕ เรื่อง กำชับแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการตามข้อตกลงระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช.กับ ศร	๓๔
-สำนักงาน ป.ป.ช.ที่ ปช ๐๐๐๑/๑๐๗ ลง ๑๗ ต.ค.๒๕๔๕ เรื่อง ปัญหาและข้อขัดข้องจากการปฏิบัติงานของพนักงานสตง.ส่วน	๓๙
-ศร.ที่ ๐๐๐๔.๖/๒๒๑๔๓ ลง ๔ พ.ย.๒๕๔๕ เรื่อง การดำเนินคดีตามกฎหมายกับกรรมการ ป.ป.ช.	๔๓
-บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๒๔/๒๕๔๗ เรื่อง การดำเนินคดีตามกฎหมายกับกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	๔๖
-ศร. ที่ ๐๐๐๔.๖/๔๐๖๖ ลง ๒๔ เม.ย.๒๕๔๖ เรื่อง กำชับแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒	๕๓
-ศค. ที่ ๐๐๐๔.๖/๒๕๕๑ ลง ๔ มี.ค.๒๕๔๖ เรื่อง ระเบียบ ศร.ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติในการดำเนินคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๖	๖๖
-ศร. ที่ ๐๐๐๖.๔๒/๓๓๒๙ ลง ๒๘ เม.ย.๒๕๔๗ เรื่อง กำชับการปฏิบัติหน้าที่ของ พงศ. เรื่องแจ้งความแล้วไม่รับคำร้องทุกข์ดำเนินคดี ผิด ป.อาญา มาตรา ๑๕๗ หนังสือ สง.ถ.ศร. ที่ ๐๐๐๕.๓/๑๔ ลง ๒๕ ม.ค.๒๕๔๗ เรื่อง การดำเนินการทางวินัย	๗๔

เรื่อง	หน้า
แนวทางปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๒	
-ระเบียบสำนักงานนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๒ พ.ศ.๒๕๔๔	๗๖
-ศร. ที่ ๐๐๐๔.๖/๔๘๑๕ ลง ๒๒ มี.ย.๒๕๔๗ เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการรายงานความผิดมูลฐานตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๒	๗๘
แนวทางปฏิบัติตามตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการปฏิบัติและประสานงานกรณีทหารถูกหาว่ากระทำความผิดอาญา พ.ศ.๒๕๔๔	
-ศร.ด่วนที่สุด ที่ ๐๐๐๔.๖/๐๑๘๗ ลง ๑๑ ม.ค.๒๕๔๕ เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับเอกสารของหน่วยตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการปฏิบัติและประสานงานกรณีทหารถูกหาว่ากระทำความผิดอาญา พ.ศ.๒๕๔๔	๘๐
-ศร. ที่ ๐๐๐๔.๖/๑๑๕๐ ลง ๑๔ มี.ค.๒๕๔๕ เรื่อง หนังสือส่งมอบตัวผู้ต้องหา (แบบ ๒)	๘๒
แนวทางปฏิบัติตามตาม พ.ร.บ. การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๔๗	
-ข้อบังคับ กคพ. ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ในคดีพิเศษระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. ๒๕๔๗	๙๘
-กรมสอบสวนคดีพิเศษ ที่ ยธ ๐๔๒๐/๕๑๖ ลง ๑๗ ก.พ.๒๕๕๕ เรื่อง การเสนอเรื่องเพื่อชี้ขาดเกี่ยวกับคดีพิเศษ	๖๑
-ศร.(กค.) ด่วนที่สุด ที่ ๐๐๓๔.๒๕๒/๐๖๕๓๑ ลง ๑๑ ก.ย.๒๕๕๓ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการสอบสวนคดีพิเศษ	๖๔
ศร. ที่ ๐๐๐๔.๒๖/๑๐๔๑ ลง ๑๖ มี.ค.๒๕๕๔ เรื่อง แจ้งประกาศ กคพ.(ฉบับที่ ๔) พ.ศ ๒๕๕๔ เรื่องกำหนดรายละเอียดของลักษณะและของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ ๒๕๔๗	๑๐๑
-กรมสอบสวนคดีพิเศษ ด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๔๐๐/๗ ๗๕๓ ลง ๒๔ ก.พ.๒๕๕๔ เรื่อง แจ้งประกาศ กคพ.(ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๕๔ เรื่อง กำหนดรายละเอียดของลักษณะและของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ ๒๕๔๗	๑๐๓

เรื่อง	หน้า
ค่าใช้จ่ายนักจิตวิทยาฯ การใช้ล่ามแปลคำให้การ	
-ตร.ที่ ๐๐๓๑.๒๓๒/๐๗๐๔๐ ลง ๕ ก.ย.๒๕๕๑ เรื่อง การเบิกค่าพาหนะเดินทางของนักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์	๑๐๕
-ตร.ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๐๗๕๖ ลง ๒๔ ม.ค.๒๕๕๑ เรื่อง การเบิกจ่ายค่าพาหนะของนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ตาม ป.วิ.อาญา	๑๑๑
-ตร.ที่ 0606.6/๗๕๔ ลง ๕ เม.ย.๒๕๔๐ เรื่อง ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายค่าป่วยการแก่ล่ามและล่ามภาษามือ	๑๑๕
-ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายค่าป่วยการแก่ล่ามและล่ามภาษามือที่หน้างานสอบสวนจัดหาให้ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓, ๑๓ ทวิ พ.ศ.๒๕๓๕	๑๑๖
บทที่ ๒ การร้องทุกข์ กล่าวโทษ	
การรับคำร้องทุกข์ กล่าวโทษ	
-ตร.ด่วนมาก ที่ 0031.212/4501 ลง 3 ต.ค.2550 เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ การบันทึกคดี (ออกเลขคดี) การสอบสวนคดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด และการรายงานคดี	๑๑๗
-ตร.ที่ 0004.6/1694 ลง 18 ม.ค.2546 เรื่อง กำชับแนวทางปฏิบัติในการดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์	๑๑๒
-ตร.ที่ ๐๐๐๔.๓๖/๕๔/๕ ลง ๒๑ ม.ค.๒๕๔๖ เรื่อง กำชับการมีความเห็นสั่งคดี	๑๑๖
-ตร.ที่ ๐๖๐๓.๖/๑๕๔๓๓ ลง ๓๐ ธ.ค.๒๕๓๗ ข้อหารือกรณีร้องทุกข์มอบคดีความผิดฐานฉ้อโกง (ปลัดเมืองพัทยาไม่ร้องทุกข์มอบคดีความผิดฐานฉ้อโกง)	๑๑๗
-ตร.ที่ ๐๐๐๑.(ปก.๒)/๑๗๐ ลง ๕ มี.ค.๒๕๔๒ เรื่อง กำชับการปฏิบัติหน้าที่ของหน้างานสอบสวน (อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้แจ้งความร้องทุกข์)	๑๔๑
-ตร.ที่ ๐๐๐๔.๖/๕๑๑๔ ลง ๑๗ พ.ค.๒๕๔๒ เรื่อง การสอบสวนคดีตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๔๒	๑๔๒
ตร.ที่ ๐๖๐๖.๖/๗๕๓๐ ๕ มิ.ย.๒๕๔๐ เรื่อง การดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวกับคดีเด็กและเยาวชน(การไม่รับคำร้องทุกข์,การชี้ตัวผู้ต้องหา)	๑๔๓
-ตร.ที่ ๐๐๐๑(ปป ๒๒)/๑๐๔๕๑ ลง ๒๐ พ.ย.๒๕๔๔ เรื่อง กำชับการปฏิบัติในการรับแจ้งจับกุม ผู้ประกอบการร้านค้ามีดนตรีหรือคาราโอเกะละเมิดลิขสิทธิ์	๑๔๖
ตร.ที่ ๐๐๐๑.(กมส)/๑๒๓ ลง ๒๘ ม.ค.๒๕๔๕ ปัญหาข้อกฎหมายกรณีการสืบสวนก่อนรับคำร้องทุกข์	๑๔๗

เรื่อง	หน้า
-ตร.ที่ ๐๐๐๔.๖/๑๐๙๒๕ ๓ ก.ย.๒๕๔๕ เรื่อง การปฏิบัติกรณีการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำละเมิดการไฟฟ้า	๑๕๖
-ตร.ที่ ๐๐๐๔.๖/๑๑๖๔๕ ลง ๕ พ.ย.๒๕๔๖ เรื่อง แนวทางปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐ มาตรา ๑๕๗	๑๕๗
-ตร.ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๓๘๔๔ ลง ๒๗ ส.ค.๒๕๕๐ เรื่อง การรับคำร้องทุกข์ หรือกล่าวโทษตลอดจนดำเนินการอื่นใดเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐	๑๖๓
-ตร. ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๐๓๗๒๑ ลง ๓๑ มี.ย.๒๕๕๒ เรื่อง กำชับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการตรวจค้นจับกุมคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา	๑๖๖
-ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒/๔๔๙ ลง ๒๓ ม.ค.๒๕๔๙ เรื่อง กำชับกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าจับกุมคดีละเมิดลิขสิทธิ์	๑๖๘
-ตร. ที่ ๐๐๐๔.๖/๘๕๘๓ ลง ๒๗ ต.ค.๒๕๔๗ เรื่อง กำชับแนวทางปฏิบัติของเจ้าพนักงานตำรวจในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์เพลงคาราโอเกะ	๑๖๙
-ตร. ที่ ๐๐๐๔.๖/๕๕๓๘ ลง ๒๗ ก.ค.๒๕๔๗ เรื่อง กำชับแนวทางปฏิบัติของเจ้าพนักงานตำรวจในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์เพลง(เพิ่มเติม)	๑๗๐
-ตร.ที่ ๐๐๐๔.๖/๕๗๑๗ ลง ๑๘ ก.ย.๒๕๔๖ เรื่อง กำชับแนวทางปฏิบัติของเจ้าพนักงานตำรวจในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์เพลง	๑๗๒
-ตร. ที่ ๐๐๒๖.๑๒(๒)/๖๑๑๓ ลง ๙ พ.ย ๒๕๔๙ เรื่อง กำชับแนวทางปฏิบัติในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์เพลงที่มีการแจ้งจัดเก็บลิขสิทธิ์ซ้ำซ้อน	๑๗๔
-ตร. ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๑๗๒๑ ลง ๑๙ เม.ย ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติในการแจ้งผลความคืบหน้าการสอบสวนคดีอาญา	๑๗๕
-ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๔/ว ๐๐๙๙ ลง ๙ พ.ย ๒๕๕๒ เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการสอบสวนคดีความผิดส่วนตัว	๑๗๙
-ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๔/๐๐๐๒๗ ลง ๒๕ ม.ค.๒๕๕๓ เรื่อง แจ้งผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน	๑๘๑
-ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๒/๕๔๙ ลง ๘ ก.พ.๒๕๕๓ เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ	๑๘๔
-ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๔๑๘ ลง ๗ ก.พ ๒๕๕๕ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการรับคำร้องทุกข์และการมีความเห็นทางคดีในความผิดเกี่ยวกับเช็ค	๑๘๖

เรื่อง	หน้า
-ศร. ที่ ๐๐๑๑.๒๔/๒๕๖๗ ลง ๒๐ ก.ย.๒๕๕๕ เรื่อง คำชี้แจงการปฏิบัติที่เกี่ยวกับการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ	๑๗๗
วิธีการร้องทุกข์ การมอบอำนาจให้ผู้อื่นร้องทุกข์	
-ศร. ที่ ๐๖๐๑.๓/๒๗๖๓ ลง ๔ มี.ค.๒๕๒๗ เรื่อง การมอบอำนาจให้ร้องทุกข์	๑๘๗
-ศร. ที่ ๐๐๐๙.๓๖/๕๐๖๑ ลง ๒๓ ก.ค.๒๕๔๖ เรื่อง การตอบสวนคดีอาญากรณีผู้เสียหายมอบอำนาจผู้อื่นให้ร้องทุกข์	๑๙๒
การแก้ไขคำร้องทุกข์ และการถอนคำร้องทุกข์ ผลของการถอนคำร้องทุกข์	
ศร. ที่ ๐๖๐๑.๓/ว ๑๖๐๙ ลง ๒๗ มี.ค.๒๕๓๒ เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับความผิดตาม ป.อาญา มาตรา ๑๐๒๗ และมาตรา ๒๖๗	๑๕๓
บทที่ ๓ การสอบสวน ผู้เสียหาย พยาน ผู้ต้องหา	
หลักการสอบสวนทั่วไป	
-ศร. ที่ ๐๐๐๙.๖/๑๒๗๙ ลง ๒๑ ก.พ.๒๕๔๔ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติในการสอบสวนคดีอาญา (การสอบสวนคดีที่มีพยานหลักฐานใหม่)	๑๕๔
-ศร. ที่ ๐๐๓๓.๒๔๒/ว๑๕๘ ลง ๘ พ.ย.๒๕๔๕ เรื่อง การสอบสวนความผิดตาม พ.ร.บ.วัตถุอันตราย พ.ศ.๒๕๓๕(ระบุในสำนวนการสอบสวนประเด็นเกี่ยวกับการทำลายวัตถุอันตรายโดยดี และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น)	๑๕๘
-ศร. ที่ ๐๐๓๑.๒๔๒/ว๔๙๓ ลง ๒๙ พ.ย.๒๕๔๕ เรื่อง การดำเนินคดีกับผู้ลักลอบขนย้ายน้ำมันปาล์ม	๒๐๐
-ศร. ที่ ๐๐๑๑.๒๕/ว๔๗๘ ลง ๒๐ ก.ย.๒๕๕๒ เรื่อง กำชับพนักงานสอบสวนศึกษาข้อกฎหมายและประกาศต่างๆ ซึ่งออกตามความในกฎหมาย และการแจ้งข้อกล่าวหา	๒๐๕
-ศร ที่ ๐๐๑๑.๒๗/๗๕๒๓ ลง ๗ ต.ค.๒๕๕๔ เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพและการรับแจ้งความบุคคลสาบสูญ	๒๐๗
-ศร.ที่ ๐๐๑๑.๒๖/๕๑๗๗ ลง ๒๗ ธ.ค.๒๕๕๕ เรื่อง แก้ไขชื่อสมุด "สมุดทะเบียนส่งฝังศพ" "สมุดรับแจ้งความบุคคลหาย"	๒๑๒
การสอบสวนผู้เสียหายและพยาน	
-ศร. ที่ ๐๕๐๑(ส)/๔๓๓๔ ลง ๓ ก.ค.๒๕๒๖ เรื่อง ให้จัดขับการปฏิบัติของพนักงานสอบสวน (การสอบสวนไม่ครบถ้วนคืนสำ)	๒๑๕

เรื่อง	หน้า
การสอบสวนเด็กหรือเยาวชน (อายุไม่เกิน ๑๘ ปี)	
-ตร.ที่ ๐๐๐๔.๖/๘๔๕๘ ลง ๒๕ ก.ย.๒๕๔๔ เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำ "ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่ง"	๒๐๗
บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง.สรีจที่ ๔๕๕/๒๕๔๔ เรื่องปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำ "ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่ง"	๒๐๙
-ตร.ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๐๐๒๔๔ ลง ๑๒ ม.ค.๒๕๕๒ เรื่อง การแจ้งพนักงานอัยการเข้าร่วมคุ้มครองเด็กในคดีอาญา	๒๒๖
การสอบสวนผู้ต้องหา	
-ตร. ที่ ๐๖๐๓.๒๑/๓๖๕๓ ลง ๒ พ.ค.๒๕๓๓ เรื่อง กำชับการสอบสวนคดีอาญา (ให้บันทึกเสียงผู้ต้องหา ทำวี ดี โอ คำรับสารภาพ, การกันผู้ต้องหาไว้เป็นพยาน, ปล่อยตัวชั่วคราว)	๒๒๔
-ตร.ที่ ๐๐๐๔.๖/๓๖๘ ลง ๑๘ ม.ค.๒๕๔๓ เรื่อง กำชับแนวทางปฏิบัติกรณีผู้ต้องหาใช้สิทธิให้ทนายความเข้าฟังการสอบสวน	๒๒๖
ตร. ที่ ๐๐๐๔.๖/๕๒๖๗ ลง ๑๘ ต.ค.๒๕๔๔ เรื่อง การขออนุญาตเรียกตัว ส.ส.หรือ ส.ว.ไปทำการสอบสวนในฐานะเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา	๒๒๙
ตร. ที่ ๐๐๐๔.๖/๓๑๗๕ ลง ๒๒ เม.ย.๒๕๔๗ เรื่อง การเรียกตัวผู้ต้องหาไปพบเพื่อรับทราบข้อหา(อ้างถึง ตร. ที่ ๐๕๐๓/๖๕๖๘ ลง ๒๒ มี.ค. ๒๕๑๗ เรื่อง การแจ้งข้อหาคดีอาญาให้ผู้ต้องหาทราบ)	๒๓๓
-ตร.ที่ ๐๐๓.๖/๑๐๕๐๖ ลง ๒๒ ธ.ค. ๒๕๔๗ เรื่อง กำชับการปฏิบัติในการสอบสวนคดีอาญา (สอบสวนอายุแท้จริงของผู้ต้องหา)	๒๓๖
-สตก. ที่ นร ๐๕๐๑/๐๓๓๕ ลง ๓๑ มี.ค.๒๕๔๕ เรื่อง หารือปัญหาการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตาม พ.ร.บ.ควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๓๐	๒๓๗
-ตร. ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๔๓๖๐ ลง ๑ ส.ค.๒๕๔๕ เรื่อง กำชับให้ตรวจสอบข้อมูลบุคคลของผู้ต้องหาหรือผู้ถูกจับ	๒๔๔
การปฏิบัติและสอบสวนกรณีผู้ต้องหาที่เป็นเด็ก หรือเยาวชน	
- อายุไม่ถึง 18 ปี	
-ตร. ด่วนที่สุด ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๒๐๕๖ ลง ๒๐ พ.ค.๒๕๕๔ เรื่อง แนวทางปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓	๒๔๘

เรื่อง	หน้า
-ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๒๕๐๙ ลง ๙ ก.ค.๒๕๕๕ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓ (เพิ่มเติม)	๒๕๙
-ตร.ที่ ๐๐๑๑.๒๙/๒๓๐๔ ลง ๑๐ มิ.ย. ๒๕๕๔ เรื่อง กำชับการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนให้ถือปฏิบัติตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๔/๑	๒๖๘
- อายุไม่เกิน ๑๐ ปี	
-ตร. ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๐๗๔๕๐ ลง ๖ ต.ค.๒๕๕๑ เรื่อง คณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๓ วรรคสอง แห่ง ป.อาญา	๒๖๙
บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๗๐/๒๕๕๑ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินคดีตามมาตรา ๗๓ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญา และที่แก้ไขเพิ่มเติม	๒๗๑
-ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๓๓๙๔ ลง ๒๖ ส.ค.๒๕๕๓ เรื่อง กำชับการปฏิบัติหน้าที่กรณีการสอบสวนคดีที่ผู้ต้องหาเป็นเด็กอายุยังไม่เกินสิบปี (เพิ่มเติม)	๒๗๖
-ค่าตอบแทนพยาน	
ผู้มีอำนาจอนุมัติจ่ายค่าตอบแทน	
ตร. ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๓๓๒๗ ลง ๒๔ ก.ค.๒๕๕๐ เรื่อง กำชับการปฏิบัติเรื่องการเบิกจ่ายค่าตอบแทนพยานตาม พ.ร.บ.คุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๔๖	๒๘๒
-ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๓/๔๑๐๗ ลง ๔ ธ.ค.๒๕๕๕ เรื่อง สิทธิผู้เสียหาย ตาม พ.ร.บ. ค่าตอบแทนผู้เสียหายฯ พ.ศ.๒๕๔๔	๒๘๔
บทที่ ๔ การรวบรวมพยานหลักฐาน	
อำนาจและหน้าที่ของพนักงานสอบสวน	
-ตร. ที่ ๐๐๐๔.๖/๑๓๗๘ ลง ๕ มี.ค.๒๕๔๘ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติม ป.วิ.อาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ.๒๕๔๗	๒๘๗
-ตร. ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๓๙๕๑ ลง ๓๐ เม.ย.๒๕๕๑ เรื่อง ให้สอบสวนขยายผลถึงนายทุน หรือผู้อยู่เบื้องหลังเมื่อจับกุมไม้พะยูง ไม้ประดู่ และไม้แดงผิดกฎหมาย	๓๐๗
-ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๐๓๖๕๒ ลง ๑๗ ส.ค.๒๕๕๓ การดำเนินคดีกับกลุ่มบุคคลที่กระทำความผิดที่เกี่ยวกับการน้อโกงประชาชน	๓๐๘

เรื่อง	หน้า
-ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๔/ว ๗๓ ลง ๒๓ ต.ค.๒๕๕๔ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการออกหมายเรียกและขอออกหมายจับผู้ต้องหา	๓๐๙
-ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๕/ว๒ ลง ๖ ม.ค ๒๕๕๕ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมตามนโยบายรัฐบาล	๓๑๐
ตร.ด่วนที่สุด ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๐๔๓๖ ลง ๓๑ ม.ค.๒๕๕๔ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมตามนโยบายรัฐบาล (เพิ่มเติม)	๓๒๐
-ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๔๔๔ ลง ๗ มี.ค. ๒๕๕๕ เรื่องกำชับการปฏิบัติของพนักงานสอบสวน	๓๒๔
-ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๔/๒๒๕๗ ลง ๒๑ มี.ย.๒๕๕๕ เรื่อง การเผยแพร่ภาพและรายชื่อมือปืนรับจ้างในเวปไซต์	๓๒๕
-ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๕/ว.๑๑๖ ลง ๒๒ ต.ค.๒๕๕๕ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมตามนโยบายรัฐบาล (เพิ่มเติมครั้งที่ ๒)	๓๒๖
-ตร. ที่ ๐๐๐๗.๓๔/๔๐๑๑ ลง ๒๔ ต.ค.๒๕๕๕ เรื่อง มาตรการป้องกันและปราบปรามการแข่งรถจักรยานยนต์ในทางสาธารณะ	๓๒๙
การรับฟังพยานหลักฐานของศาล	
-ตร.ที่ ๐๕๐๓.๖/๑๖๔๔๒ ลง ๑๑ ธ.ค.๒๕๓๙ เรื่อง กำชับและชี้แจงเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับ การชี้ตัวผู้ต้องหา การนำผู้ต้องหาชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพและการแถลงข่าว	๓๓๒
-ตร. ที่ มท ๐๖๐๖.๖/๕๒๗ ลง ๑๖ ม.ค. ๒๕๔๕ เรื่อง การปฏิบัติในการชี้ตัวผู้ต้องหา	๓๓๕
-ตร. ที่ ๐๐๐๔.๓๖/๑๒๑๑๙ ลง ๒๖ ก.ย. ๒๕๔๕ เรื่อง การจัดทำภาพถ่ายในคดีเกี่ยวด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	
- ตร. ที่ ๐๐๐๔.๖/๓๖๘๔ ลง ๕ เม.ย. ๒๕๔๖ เรื่อง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประสานงานการดำเนินคดีในความผิดตามกฎหมายการเงินการคลัง พ.ศ ๒๕๔๖	๓๔๒
-ตร. ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/ว ๖๓ ลง ๒๕ ก.พ. ๒๕๔๕ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับอำนาจของพนักงานสอบสวนตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๑ และการปิดกั้นเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมทางอินเตอร์เน็ต	๓๔๔
-ตร. ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๔๒๒๖ ลง ๑๗ ก.ย. ๒๕๕๐ เรื่อง กำชับแนวทางปฏิบัติในการใช้เครื่องจับเท็จ	๓๔๘

เรื่อง	หน้า
-ตร. ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๐๘๘๑๐ ลง ๑๑ ธ.ค. ๒๕๕๑ เรื่อง กำชับการปฏิบัติหน้าที่ให้อยู่ภายในบังคับของกฎหมายและระเบียบ	๓๔๙
-ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๖/๔๑๕ ลง ๗ ก.พ. ๒๕๕๕ เรื่อง กำชับการดำเนินคดีกับผู้ต้องหากลุ่มมิจฉาชีพปลอมแปลงทองรูปพรรณแล้วนำมาหลอกขายร้านทองตัว	๓๕๐
การควบคุมผู้ต้องหา	
ตร. ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/ว 0003 ลง 6 ม.ค.๒๕2๑ เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	๓๕๑
-ตร.ที่ ๐๐๑๑.๒๔/๔๗๒๑ ลง ๒๒ ธ.ค. ๒๕๕๔ เรื่อง กำชับการควบคุมผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขัง ในสถานีตำรวจทุกแห่งทั่วประเทศ	๓๕๘
การปล่อยชั่วคราว	
-ตร.ที่ ๐๕๐๓.๖๑/๑๑๕๕๕ ลง ๕ ก.ย. ๒๕๓๙ เรื่อง กำชับและซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการปล่อยชั่วคราว	๓๖๐
-ตร.ที่ ๐๖๐๖.๖/๕๗๔๓ ลง ๒๙ เม.ย.๒๕๔๐ เรื่อง การใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว	๓๖๓
-ตร.ที่ ๐๐๐๔.๖/๖๔๐๐ ลง ๑๐ ส.ค. ๒๕๔๓ เรื่อง หลักเกณฑ์การให้ทนายความมีสิทธิใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว	๓๖๔
-คำสั่ง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๕๐๔/๒๕๕๓ เรื่อง การใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวแก่ทนายความ	๓๖๕
-ตร. ที่ ๐๐๔.๖/๘๖๓๐ ลง ๑๕ ก.ค. ๒๕๔๕ เรื่อง การปล่อยตัวชั่วคราวกรณีละเมิดลิขสิทธิ์เพื่อการค้า (ตู้เพลง VCD การาโอเกะ)	๓๖๙
-ตร. ที่ ๐๐๐๔.๖/๑๕๓๘ ลง ๒๒ มี.ค. ๒๕๔๗ เรื่อง ความคืบหน้าในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา	๓๗๘
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๔๗ ลง ๔ มี.ค. ๒๕๔๗ เรื่อง ขอให้ทบทวนมติ ครม.เกี่ยวกับการประกันตัวผู้ต้องหาคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา	๓๗๙
- กระทรวงพาณิชย์ ที่ พณ ๐๗๐๕/๕๑๘๕ ลง ๒๕ ธ.ค. ๒๕๔๖ เรื่อง ขอให้ทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการประกันตัวผู้ต้องหาคดีละเมิด	๓๘๑
- กระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๕.๓/๑๕๔๖ ลง ๒๘ ม.ค. ๒๕๔๗ เรื่อง ขอให้ทบทวนมติ ครม.เกี่ยวกับการประกันตัวผู้ต้องหาคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา	๓๘๒
- กระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๘ ๒/๗๗๗ ลง ๒๑ ม.ค. ๒๕๔๗ เรื่อง ขอให้ทบทวนมติ ครม.เกี่ยวกับการประกันตัวผู้ต้องหาคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา	๓๘๓

เรื่อง	หน้า
- กระทรวงอุตสาหกรรม ที่ อา ๐๑๐๕/๒๑๔ ลง ๒๒ ม.ค. ๒๕๔๗ เรื่อง ขอให้พิจารณาอนุมัติ ครม.เกี่ยวกับการประกันตัวผู้ต้องหาคดีและมีทรัพย์สินทางปัญญา	๓๗๔
- ตร.ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๒๑๓๔ ลง ๒๗ มี.ค. ๒๕๔๙ เรื่อง สมาชิกตำรวจเข้าเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว	๓๗๕
-ตร.ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๓๗๖ ลง ๒๑๑ มี.ค.๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในคดีอาญาตามกฎกระทรวงว่าด้วยกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเรียกประกันหรือหลักประกันการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน พ.ศ. ๒๕๔๙	๓๗๗
ตร.ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/ว ๑๕๗ ลง ๒๔ มี.ค.๒๕๕๐ เรื่อง กำชับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ	๓๙๑
-คำสั่ง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๘๐/๒๕๕๓ เรื่อง การกำหนดวงเงินประกัน การกำหนดหลักทรัพย์ที่อาจใช้เป็นหลักทรัพย์และการใช้บุคคลเป็นประกัน ในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน	๓๙๓
- ตร. ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๖๑๓๓ ลง ๒๑ ก.ค. ๒๕๕๓ เรื่องกำชับแนวทางปฏิบัติในการแถลงข่าว และการใช้สิทธิประกันตัวผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ตามคำสั่ง ตร. ที่ ๒๖๐/๒๕๔๖	๔๐๐
-คำสั่ง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๒๖๐/๒๕๔๖ เรื่อง การใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวแก่สมาชิกสมาคมหนังสือพิมพ์แห่งชาติ	๔๐๒
-ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกัน หรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๙	๔๑๑

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๕ ของกลางคดีอาญา	
ของกลางในคดีอาญา การรวบรวมของกลางประกอบคดี อำนาจในการยึดของกลาง	
-ตร. ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๔๓๓๘ ลง ๑๒ พ.ค. ๒๕๕๑ เรื่อง คณะกรรมการกฤษฎีกา วินิจฉัยการดำเนินการกับไม้ของกลางตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายป่าไม้	๔๒๐
-บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๓๒/๒๕๕๑ เรื่อง การดำเนินการกับไม้ของกลางตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายว่าด้วยป่าไม้	๔๒๓
ของกลางกับสำนวนการสอบสวน	
-ตร. ที่ ๐๐๐๔.๖/๓๖๕๐ ลง ๑๕ พ.ค. ๒๕๔๔ เรื่อง การทำลายวัตถุระเบิดของกลาง	๔๓๒
การคืนของกลางในคดีอาญา	
-ตร. ที่ ๐๖๐๖.๖/๑๕๓๒๐ ลง ๓ พ.ย. ๒๕๔๐ เรื่อง การคืนรถยนต์ของกลางตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒	๔๓๔
-ตร. ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๖๕๖๕ ลง ๑๖ ธ.ค. ๒๕๔๘ เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการคืนรถหรือของกลาง	๔๓๕
-บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง เรื่องเสร็จที่ ๔๓๖/๒๕๓๐ เรื่อง การคืนของกลางตามมาตรา ๘๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	๔๓๗
-ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๔๑๕๗ ลง ๕ พ.ย. ๒๕๕๓ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ในระหว่างการดำเนินคดี	๔๔๑
-กฎกระทรวง กำหนดวิธีการขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ พ.ศ. ๒๕๕๓	๔๔๕
ของกลางที่มีระเบียบหรือข้อตกลงในการเก็บรักษาเป็นพิเศษ	
-ตร. ที่ ๐๐๐๔.๖/๒๕๐๕ ลง ๓ เม.ย. ๒๕๔๔ เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับของกลางในคดีความผิดเกี่ยวกับป่าไม้	๔๕๔
-ตร. ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๑๒๒๘ ลง ๒๑ มี.ค.๒๕๕๐ เรื่อง การสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการป่าไม้	๔๕๕
-ตร. ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๐๗๓๐๐ ลง ๒๔ ก.ย. ๒๕๕๑ เรื่อง การปฏิบัติต่อของกลางในคดีที่เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์	๔๕๖

เรื่อง	หน้า
การปฏิบัติเกี่ยวกับของกลาง	
-ตร. ที่ ๐๐๐๔.๖/๓๕๑๐ ลง ๑๐ ก.ค. ๒๕๔๔ เรื่อง ให้กำชับพนักงานสอบสวนแจ้งนายทะเบียนตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒	๔๕๗
-ตร. ที่ ๐๐๐๔.๖/๑๑๖๗ ลง ๕ ก.ย. ๒๕๔๕ เรื่อง ชี้แจงแนวทางปฏิบัติในการเก็บรักษาของกลาง	๔๕๘
-ตร. ที่ ๐๐๐๔.๖/๑๒๑๒ ลง ๒๖ ก.ย. ๒๕๔๕ เรื่อง การดำเนินการเกี่ยวกับรถที่จอดไว้ตามสถานีตำรวจ	๔๖๐
-ตร.ที่ ๐๐๐๔.๖/๖๓๑๗ ลง ๒๕ มี.ย. ๒๕๔๖ เรื่อง กำชับแนวปฏิบัติในการตรวจยึดรถของกลาง (เพิ่มเติม)	๔๖๒
-ตร. ที่ ๐๐๐๔.๖/๒๗๐๖ ลง ๒๐ มี.ค. ๒๕๔๖ เรื่อง กำชับแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดเก็บตัวอย่างของกลางที่ถูกกล่าวหาว่าครอบครองวัตถุระเบิด	๔๖๓
-กรม.บัญชีกลาง ที่ กค(กวพ)๐๔๐๗.๔/๑๒๖๔ ลง ๑๗ ม.ค. ๒๕๔๘ เรื่อง ขัดหรือปัญหาการขออนุมัติยืมของกลางในคดีกฎหมายใช้ประโยชน์ในราชการ	๔๖๕
ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๕/ ว. ๐๐๗๕ ลง ๑๕ ต.ค. ๒๕๕๒ เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับของกลาง	๔๖๖
-สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ด่วนที่สุด ที่ ผต ๑๒/๔๗๔๙ ลง ๓ ส.ค. ๒๕๕๒ เรื่อง แจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน	๔๖๗
-ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๑๓๓๖ ลง ๒๒ มี.ค. ๒๕๕๔ เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเก็บรักษาของกลาง	๔๗๑
ข้อปฏิบัติสำหรับพนักงานสอบสวนในการส่งของกลาง	
-ตร. ที่ ๑๕๓๓.๖/๔๑๔๐ ลง ๔ เม.ย. ๒๕๓๘ เรื่อง การดำเนินคดีตาม พ.ร.บ. ศุลกากร พ.ศ.๒๔๖๕	๔๗๒
-กรมศุลกากร ที่ ๐๖๐๗/๐๕๘๕๔ ลง ๑๓ มี.ค. ๒๕๓๘ เรื่อง การดำเนินคดีตาม พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๕ ที่เข้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้จับกุม	๔๗๓

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๖ การเปรียบเทียบคดีอาญา	
-ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๕/ว ๐๐๗๓ ลง ๒๕ ก.ย. ๒๕๕๒ เรื่อง กำชับการปฏิบัติการเปรียบเทียบคดีอาญา และการออกใบเสร็จรับชำระเงินของพนักงานสอบสวนและเจ้าพนักงานตำรวจที่มีหน้าที่รับเงิน	๔๗๖
-ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๖/ว ๑๐๐ ลง ๑๗ ก.ย. ๒๕๕๕ เรื่อง กำหนดแนวทางปฏิบัติของเจ้าพนักงานจราจรและเจ้าพนักงานตำรวจบนทางหลวงพิเศษและทางหลวง	๔๗๘
เงินค่าปรับ	
-ตร.ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๔๑๕๗ ๑๔ ก.ย. ๒๕๕๐ เรื่อง กรมบัญชีกลางตอบข้อหารือเงินค่าปรับตาม พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๒๒	๔๘๑
การเปรียบเทียบคดีตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒	
-ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๑๕๘ ลง ๑๗ ม.ค. ๒๕๕๕ เรื่อง การเปรียบเทียบผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการขับรถโดยประมาท เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ	๔๘๓
-ตร. ที่ ๐๐๐๔.๖/๑๐๗๖๕ ลง ๑๐ ต.ค. ๒๕๔๖ เรื่อง แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับการดำเนินคดีกับเจ้าของรถที่อนุญาตหรือยินยอมให้ผู้ไม่มีใบอนุญาตขับขี่นำรถไปแข่งในทางโดยไม่ได้รับอนุญาต	๔๘๔
บทที่ 7 การผัดฟ้อง ฝากขัง การอายัดตัวผู้ต้องหา	
การฝากขังคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลอาญา หรือศาลจังหวัด	
-ตร. ที่ ๐๖๑๐/๑๕๔๖ ลง ๒๐ ก.ค. ๒๕๒๗ เรื่องกำชับพนักงานสอบสวนให้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อเร่งรัดการพิจารณาคดี	๔๘๕
-คค. ที่ ๐๖๐๓.๓/๕๓๖๖ ลง ๘ ก.ย. ๒๕๒๑ เรื่องให้กำชับการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้องรับผิดชอบ	๔๘๗
การอายัดตัวผู้ต้องหา	
-ตร. ที่ ๐๐๐๔.๖/๕๖๑๐ ลง ๑๖ ก.ย. ๒๕๔๖ เรื่องแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหา	๔๙๐
-ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๐๖๗๐๗ ลง ๑๐ พ.ย. ๒๕๕๒ เรื่อง ข้อปฏิบัติในการนำผู้ป่วยเข้ารับการตรวจที่สถาบันกัลป์ยาณราชนครินทร์	๔๙๓

เรื่อง	หน้า
-ศร. ที่ ๐๐๑๑.๒๓๓/๓๑๒๔๔ ลง ๒๕ มี.ค. ๒๕๕๓ เรื่องกำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหา	๕๐๑
ศร. ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๓๗๒๘ ลง ๑๒ ต.ค. ๒๕๕๓ เรื่องกำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหา	๕๐๒
-ศร. ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๖๖๘ ลง ๑๑ มี.ค. ๒๕๕๔ เรื่องการอายัดตัวผู้ต้องหาต่อเรือนจำหรือทัณฑสถาน	๕๐๓
การโอนตัวผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่น	
-ศร. ที่ ๐๐๐๔.๖/๖๑๖๗ ลง ๒๐ พ.ค. ๒๕๔๕ เรื่องแนวทางปฏิบัติในการส่งสำนวนคดีที่ผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่น	๕๐๕
-อส.ที่ อส(สฝปค.)๐๐๑๘/ว ๘๔๕ ลง ๓๐ ก.ย. ๒๕๔๑ เรื่องแนวทางปฏิบัติในการร้องขอสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวน	๕๐๗
แนวทางการออกหมายขังในคดีลาญา	
-กค.ด่วน ที่ ๐๐๐๔.๖/๔๖๕๕ ลง ๕ ต.ค. ๒๕๔๕ เรื่องระเบียบราชการฝ่ายอัยการศาลยุติธรรม ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติในการออกหมายขังในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๕	๕๑๐
-ระเบียบราชการฝ่ายอัยการศาลยุติธรรม ลง ๗ ต.ค.๒๕๔๕ เรื่องระเบียบราชการฝ่ายอัยการศาลยุติธรรม ว่าด้วยแนวปฏิบัติในการออกหมายขังในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๕	๕๑๔
แนวทางการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕	
-ศร.ด่วนที่สุด ที่ ๐๐๐๔.๖/๒๑๕๒ ลง ๓ มี.ค. ๒๕๔๖ เรื่องแนวทางการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕	๕๑๙
-ศร.ที่ ๐๐๐๔.๖/๒๔๕๔ ลง ๑๑ มี.ค. ๒๕๔๖ เรื่องแนวทางการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ (เพิ่มเติม)	๕๒๐
-ศร.ที่ ๐๐๑๑.๒๖/๐๓๕๑ ลง ๒๒ ก.ย. ๒๕๕๓ เรื่องกำชับการปฏิบัติ พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕	๕๒๑
-ศร ที่ ๐๐๑๑.๒๗/๒๕๕๖ ลง ๑๑ ก.ค. ๒๕๕๕ เรื่องให้ระบุเลขประจำตัวประชาชนในคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งส่งตัวผู้ต้องหาไปควบคุมเพื่อตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติด(ฟ.๑)	๕๒๕

เรื่อง	หน้า
บทที่ 8 การมีความเห็นทางคดี อำนาจทำความเห็นทางคดี การสั่งสำนวนให้พนักงานอัยการและการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง	
การมีความเห็นทางคดี	
-ตร.ที่ ๐๐๐๔.๖/๔๗๗๘ ลง ๑๗ เม.ย. ๒๕๔๕ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการทำความเห็นทางคดีและถอนเลขคดี	๕๒๖
-ตร. ที่ ๐๐๐๔.๖/๑๐๖๑๕ ลง ๒๘ ส.ค.๒๕๔๕ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับสำนวนการสอบสวนคดีที่ผู้ต้องหาหลบหนีประกันและคดีที่ผู้ต้องหาบางคนถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลอื่น	๕๒๘
-บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๕๓๔/๒๕๔๔ เรื่อง หารือปัญหาข้อกฎหมายกรณีพนักงานอัยการไม่รับสำนวนการสอบสวน	๕๓๐
-ตร.ที่ ๐๐๐๔.๓๖/๕๗๕ ลง ๒๑ ม.ค. ๒๕๔๖ เรื่อง กำชับการมีความเห็นสั่งคดีและการปรับบทกฎหมายของพนักงานสอบสวน	๕๓๘
-ตร ที่ ๐๐๐๔.๖/๑๒๘๐๕ ลง ๒๐ มี.ค. ๒๕๔๖ เรื่อง การพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ของผู้ที่ขับขี่รถโดยประมาท	๕๓๙
-ตร.ที่ ๐๐๓๑.๒๒๑/๐๒๕๕ ลง ๓๐ ม.ค. ๒๕๕๑ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการทำสำนวนคดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำผิดและรู้ตัวผู้กระทำผิด	๕๔๑
-อส.ที่ อส ๐๐๒๗(ปผ)/๑๔๐๖๔ ลง ๒๘ ก.ย. ๒๕๕๐ เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติในการสั่งสำนวนคดีไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด	๕๔๓
ตร. ที่ ๐๐๓๑.๒๒๓/๑๕๔๕ ลง ๓ พ.ค. ๒๕๕๐ เรื่อง ขอหารือแนวทางปฏิบัติในการสั่งสำนวนคดีไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด	๕๔๕
-อส.ที่ อส(สฝปผ)๐๐๑๘/๑๔๔๘๒ ลง ๔ ต.ค. ๒๕๔๙ เรื่อง หารือข้อขัดข้องจากการปฏิบัติในการสั่งสำนวน	๕๔๙
-ตร. ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๖๔๙ ลง ๑๕ ก.พ.๒๕๕๐ เรื่อง การสอบสวนดำเนินคดีกับผู้ต้องหาในคดียาเสพติด(มีความเห็นว่าควรให้นำผู้ต้องหาไปรับการบำบัดรักษา)	๕๕๑
-ตร.ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๑๑๔๔ ลง ๑๗ ส.ค. ๒๕๕๐ เรื่อง แจ้งผลการหารืออัยการสูงสุดเรื่องสำนวนการสอบสวนคดีอาญาตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๔๐(๑)	๕๕๔
-อส. ที่ อส(สฝปผ)๐๐๑๘/๑๗๖๓๐ ลง ๕ ท.ย. ๒๕๔๕ เรื่อง ปัญหาการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา	๕๕๕

เรื่อง	หน้า
ระยะเวลาการสอบสวน	
-ตร. ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๓๖๐๕ ลง ๒๒ มิ.ย.๒๕๔๕ เรื่อง แนวทางการสอบสวนคดีอาญาที่ผู้ต้องหาเข้าพบพนักงานสอบสวนตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๐๗	๕๕๖
-ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๐๕๓๗๗ ลง ๑๖ ก.ย.๒๕๕๒ เรื่อง กำชับการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับการทำสำนวนการสอบสวนตามคำสั่ง ตร.ที่ ๘๖๐/๒๕๓๗	๕๕๙
อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดเกี่ยวกับการสอบสวนคดี	
-ตร.ที่ ๐๕๐๓(ส)/๑๔๖๔๖ ลง ๑๕ พ.ค. ๒๕๒๖ เรื่อง หลักการพิจารณาข้อหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่สั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติม	๕๖๒
ตร. ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๔๔๒๓ ลง ๑๓ พ.ค.๒๕๕๔ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติกรณีผู้ว่าราชการจังหวัดเข้าควบคุมการสอบสวนคดีวิสามัญฆาตกรรม	๕๖๙
การดำเนินการที่เกี่ยวข้องภายหลังส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ	
-ตร.ที่ ๐๕๐๓(ส)/๑๕๖๙๕ ลง ๘ ก.ค. ๒๕๒๔ เรื่อง ให้กำชับการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนและผู้ที่เกี่ยวข้อง	๕๗๐
-ตร.ที่ ๐๕๐๓.๓๑/๗๔๗ ลง ๒๘ ม.ค. ๒๕๔๐ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการสอบสวนคดีอาญา	๕๗๒
การส่งสำนวนการสอบสวน	
-ตร.ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/ว ๐๐๑๗ ลง ๒๓ ก.พ. ๒๕๕๒ เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติในการส่งสำนวนคดีอาญาที่ผู้ต้องหาเข้าพบพนักงานสอบสวนแล้ว	๕๗๔
-ตร.ที่ ๐๐๑๑.๒๖/๓๕๒๑ ลง ๒๗ ก.ย. ๒๕๕๕ เรื่อง กำชับการปฏิบัติหน้าที่การประสานงานและการส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการพิจารณา	๕๗๕
-ตร. ที่ ๐๖๐๑.๒/๒๗๙๘ ลง ๑๗ ต.ค. ๒๕๓๒ เรื่อง การประสานงานและส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการพิจารณา	๕๙๐
-ศ.ต. ที่ ๐๐๐๔.๖/๑๓๕๒๒ ลง ๒๔ ธ.ค. ๒๕๔๒ เรื่อง กำชับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน	๕๙๒
-ตร.ที่ ๐๐๐๔.๖/๒๐๙๔๐ ลง ๓ ก.ย. ๒๕๔๕ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการทำสำนวนการสอบสวนเพิ่มเติม	๕๙๗

เรื่อง	หน้า
-ตร.ที่ ๐๐๐๔.๖/๘๐๕๑ ลง ๑๑ ส.ค. ๒๕๔๖ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับอำนาจการสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานอัยการ	๖๐๐
-บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง อำนาจสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานอัยการ เรื่องเสร็จที่ ๔๐๒/๒๕๔๖	๖๐๒
-บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง หารือเกี่ยวกับอำนาจสอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานสอบสวน เรื่องเสร็จที่ ๗๖๖/๒๕๔๖	๖๑๓
-ตร.ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๑๑๒๙ ลง ๑๖ ก.พ. ๒๕๔๙ เรื่อง กำชับการปฏิบัติและพิจารณาข้อบกพร่องพนักงานสอบสวนและผู้บังคับบัญชาที่รับผิดชอบสำนวนการสอบสวนที่ ตร. ได้สั่งการให้สอบสวนเพิ่มเติมตามคำสั่งอัยการสูงสุดแต่ไม่ดำเนินการให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว	๖๒๑
ตร.ที่ ๐๐๓๑.๒๒/๕๗๗๒ ลง ๙ ธ.ค.๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติในเรื่องการทำความเห็นทางคดี ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๔๕	๖๒๒
-ตร.ที่ ๐๐๓๑.๒๖/๒๗๔๙ ลง ๑๒ ก.ค. ๒๕๕๔ เรื่อง การสอบสวนเพิ่มเติมตามคำสั่งของอัยการสูงสุด	๖๒๔
บทที่ ๙ การปฏิบัติระหว่างการพิจารณาคดีในชั้นศาล	
การยืนพยานต่อเนื่อง	
-ตร.ที่ ๐๐๐๔.๖/๕๕๕๒ ลง ๒๔ ก.ย. ๒๕๔๖ เรื่องแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาคดีต่อเนื่อง และการใช้หลักประกันในชั้นสอบสวนเป็นหลักประกันในชั้นศาล	๖๒๕
ศูนย์ติดตามพยานของสถานีตำรวจ	
-ตร.ที่ ๐๐๐๔.๖/๕๖๑๕ ลง ๑๖ ก.ค. ๒๕๔๗ เรื่องการจัดตั้งงานส่งหมายและติดตามพยานในคดีอาญา	๖๒๗
-ตร.ด่วนที่สุด ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/ว ๑๑๔ ลง ๒๑ ส.ค. ๒๕๕๐ เรื่องกำชับการจัดตั้งงานส่งหมายและติดตามพยานในคดีอาญา การเป็นพยานศาล การส่งหมายเรียกพยาน การควบคุมพยาน การติดตามพยาน และการรายงานผลการดำเนินการตามหมายศาล	๖๒๙
-ตร.ด่วนที่สุด ที่ ๐๐๐๔.๖/๑๔๓๙ ลง ๑๑ ก.พ. ๒๕๔๕ เรื่อง ให้กำชับการปฏิบัติการเป็นพยานศาล ของพนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้องเพิ่มเติม	๖๓๒

เรื่อง	หน้า
การคุ้มครองพยาน	
-ตร.ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๐๐๑๖ ลง ๓ มี.ค. ๒๕๕๒ เรื่องกำหนดแนวทางปฏิบัติในการคุ้มครองพยานในคดีอาญา	๖๓๔
-ตร.ที่ ๐๐๐๔.๖/๗๒๐๑ ลง ๓๐ ส.ค. ๒๕๔๓ เรื่องระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการคุ้มครองเด็กในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๓	๖๔๒
-ตร.ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๐๐๒๔๔ ลง ๑๒ ม.ค. ๒๕๕๒ เรื่อง การแจ้งหน้างานอัยการเข้าร่วมคุ้มครองเด็กในคดีอาญา	๖๖๕
บทที่ ๑๐ การทำสำนวนการสอบสวน	
-ตร.ด่วนมาก ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๔๕๐๑ ลง ๓ ต.ค.๒๕๕๐ แนวทางปฏิบัติในการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ การบันทึกคดี(ออกเลขคดี) การสอบสวนคดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด และการรายงานคดี	๖๑๗
-ตร.ด่วนที่สุด ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๕๑๙๓ ลง ๑๓ พ.ย.๒๕๕๐ แนวทางปฏิบัติการเรียงเอกสารในสำนวนการสอบสวนคดีอาญา และการออกเลขคดี (เพิ่มเติม)	๗๐๔
-ตร.ด่วนที่สุด ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๐๕๐๘๖ ลง ๒๕ ธ.ค.๒๕๕๑ แก้ไขแนวทางปฏิบัติในการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ การบันทึกคดี (ออกเลขคดี) การสอบสวนคดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด และการรายงานคดี และการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการเพิ่มประสิทธิภาพงานสอบสวน	๗๐๘
-คำสั่ง ตร.ที่ ๔๗๒/๒๕๕๐ ลง ๒๑ ส.ค.๒๕๕๐ เรื่อง การทำสำนวนการสอบสวน (เพิ่มเติม) การเรียงเอกสารในสำนวนการสอบสวน การเก็บสำเนาสำนวน	๗๑๐
-คดีความรุนแรงในครอบครัว (คู่มือการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๐ ของ ตร.	๗๒๐

บทที่ ๑

พนักงานสอบสวน

บทที่ ๑ พนักงานสอบสวน

การเป็นพนักงานสอบสวน

การเป็นพนักงานสอบสวน ป.วิ อาญา มาตรา ๒ (๖) "พนักงานสอบสวน" หมายความถึงเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน ซึ่งพนักงานสอบสวนมีอำนาจในการสอบสวนคดีอาญา ที่เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดในเขตของอำนาจการสอบสวน เว้นแต่เมื่อมีเหตุจำเป็นหรือเพื่อความสะดวกก็อาจจะให้พนักงานสอบสวนท้องที่ที่ผู้ต้องหามีที่อยู่ หรือท้องที่ที่ผู้ต้องหาถูกจับเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบก็ได้ แต่ถ้าในเขตท้องที่ใดมีพนักงานสอบสวนหลายคน พนักงานสอบสวนผู้เป็นหัวหน้าในท้องที่นั้นจะเป็นผู้วินิจฉัย

อำนาจในการสอบสวนคดีอาญา

-ข้าราชการตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจตรี หรือเทียบเท่านายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป มีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาซึ่งได้เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของตน หรือผู้ต้องหามีที่อยู่ หรือถูกจับภายในเขตอำนาจของตนได้

-อัยการสูงสุด หรือผู้รักษาการแทน เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวนคดีการกระทำความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทย ที่ได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย และให้ดุลพินิจในการมอบหมายหน้าที่การเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบคดีนั้นให้พนักงานอัยการคนใดหรือพนักงานสอบสวนคนใด เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนแทนก็ได้ หนังสือ คด ที่ ๑๐๓๑.๒๑๒/๑๓๓๑ ลงวันที่ ๒๙ ธ.ค.๒๕๔๙ เรื่อง หารือปัญหาการสอบสวนความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรตาม ป.วิ อาญา มาตรา ๒๐

การชี้ขาดอำนาจการสอบสวน

ในจังหวัดเดียวกัน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดชี้ขาด ในกรุงเทพมหานครให้ผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนซึ่งมีตำแหน่งตั้งแต่ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติขึ้นไปเป็นผู้ชี้ขาด แต่ถ้าในระหว่างหลายจังหวัดให้อัยการสูงสุดเป็นผู้ชี้ขาด การรอคำชี้ขาดนั้นไม่เป็นเหตุให้งดการสอบสวน หนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๑๐๓๖/๔๖๓๗๑ ลงวันที่ ๑๗ พ.ย. ๒๕๔๙ เรื่อง หารือปัญหาการสอบสวนความผิดนอกราชอาณาจักรและส่งสำนวนการสอบสวนคดีที่ ๒๘๘/๒๕๔๘ ของ บก.ป.

กฎกระทรวง ข้อบังคับ

-กฎกระทรวง กำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครโดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๔ และกฎกระทรวง กำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครโดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕

- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการทำสำนวนสอบสวนร่วมกันระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ภาค ๑
ข้อความเบื้องต้น

ลักษณะ ๑
หลักทั่วไป

มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้ ถ้าคำใดมีคำอธิบายไว้แล้ว ให้ถือตามความหมายดังได้อธิบายไว้ เว้นแต่ข้อความในตัวบทจะขัดกับคำอธิบายนั้น

มาตรา ๒ ในประมวลกฎหมายนี้

(๑) "ศาล" หมายความถึงศาลยุติธรรมหรือผู้พิพากษา ซึ่งมีอำนาจทำการอันเกี่ยวกับคดีอาญา

(๒) "ผู้ต้องหา" หมายความถึงบุคคลผู้ถูกหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังมิได้ถูกฟ้องต่อศาล

(๓) "จำเลย" หมายความถึงบุคคลซึ่งถูกฟ้องยังศาลแล้วโดยข้อหาว่าได้กระทำความผิด

(๔) "ผู้เสียหาย" หมายความถึงบุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำผิดฐานใดฐานหนึ่ง รวมทั้งบุคคลอื่นที่มีอำนาจจัดการแทนได้ ดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๘,๙ และ ๖

(๕) "พนักงานอัยการ" หมายความถึงเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ฟ้องผู้ร้องหาต่อศาลทั้งนี้จะเป็นข้าราชการในกรมอัยการหรือเจ้าพนักงานอื่นผู้มีอำนาจเช่นนั้นก็ได้

(๖) "พนักงานสอบสวน" หมายความถึงเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน

(๗) "คำร้องทุกข์" หมายความถึงการที่ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ว่ามีผู้กระทำความผิดขึ้น จะรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตามซึ่งกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย และการกล่าวหาเช่นนั้นได้กล่าวโดยมีเจตนาจะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ

(๘) "คำกล่าวโทษ" หมายความถึงการที่บุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ ว่ามีบุคคลรู้ตัวหรือไม่ก็ดี ได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งขึ้น

(๙๑) "การสอบสวน" หมายความถึงการรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดและเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำผิดมาฟ้องลง

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดีอาญา โทร. 02 205 3466

ที่ 0001 212/ 1334 **วันที่** 29 ธันวาคม 2549

เรื่อง หารือปัญหาการสอบสวนความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรตาม ป.วิ อาญา มาตรา 20

เรียน ผบช.ก., น., ปส., สตม., และ ผบช.ภ. 1 – 9

ด้วย ตร. มีบันทึกสั่งการ ลง 22 ธ.ค.2549 ท้ายหนังสือ 0001(กมล1)/834 ลง 15 ธ.ค. 2549 ให้ กมล. แจ้งเวียนผลการตอบข้อหารือปัญหาข้อกฎหมายของสำนักงานอัยการสูงสุดกรณีการสอบสวนความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรตาม ป.วิ อาญา มาตรา 20 เพื่อให้กำชับพนักงานสอบสวนที่เกี่ยวข้องให้ระมัดระวังในการสอบสวนต่อไป

กมล. จึงขอส่งสำเนาผลการตอบข้อหารือและเอกสารที่เกี่ยวข้องมายังท่านเพื่อโปรดแจ้งกำชับพนักงานสอบสวนในสังกัดเพื่อทราบและดำเนินการโดยถูกต้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หรือมีได้แนบเอกสารที่เกี่ยวข้องมาด้วยแล้ว จำนวน แผ่น

พล.ต.ต. ชัชวาลย์ ลุขลมจิตร์

(ชัชวาลย์ ลุขลมจิตร์)

รอง ผบช.ฯ ปรก.ผบช.กมล.

ด่วนที่สุด

ที่ ยส 0036/ 16371

สำนักงานอัยการสูงสุด
ถนนราชดำเนิน กรุงเทพฯ 10200

19 พฤศจิกายน 2549

เรื่อง ขอหารือปัญหาการสอบสวนความผิดนอกราชอาณาจักรและส่งสำนวนการสอบสวนคดีที่ 288/2548 ของกองบังคับการปราบปราม

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ ตช 0031.212/5233 ลงวันที่ 19 กันยายน 2549

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอหารือปัญหาการสอบสวนความผิดนอกราชอาณาจักรและส่งสำนวนการสอบสวนคดีอาญาที่ 288/2548 ของพนักงานสอบสวน กองกำกับการ 5 กองบังคับการปราบปราม ไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 20 ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาเห็นว่า ความผิดที่มีโทษตามกฎหมายไทยที่ได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 20 นั้น พิจารณาตามสภาพภูมิศาสตร์เป็นสำคัญ การกระทำความผิดในคดีนี้ แม้จะถือว่าเป็นกรณีที่ความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักรตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 5 แต่การกระทำความผิดดังกล่าวเกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรไทย อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนจึงเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 20 นอกจากนี้การพิจารณาการกระทำความผิดในคดีนี้จะต้องพิจารณาการกระทำของผู้ต้องหาทุกคนรวมกัน ไม่อาจพิจารณาแยกส่วนการกระทำของผู้ต้องหาแต่ละคนได้ เนื่องจากผู้ต้องหาทุกคนได้ร่วมกันกระทำความผิดในฐานะเป็นตัวการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 การสอบสวนที่พนักงานสอบสวนได้กระทำแล้วในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ต้องหาที่ 1, 2 และ 5 นั้นน่าจะเป็นการเข้าใจคลาดเคลื่อน ซึ่งจะพึงต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 20 ตามเหตุผลดังกล่าว

/ อัยการสูงสุด ...

อัยการสูงสุดพิจารณาแล้วมอบหมายหน้าที่ในการสอบสวนตามสำนวนคดีอาญาที่ 288/2548 ให้ผู้บังคับการกองปราบปราม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือผู้รักษาการแทน เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ โดยให้ทำการสอบสวนร่วมกับพนักงานอัยการ สำนักงานคดีอาญา ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

(1) หารือกับพนักงานอัยการเพื่อร่วมกันวางแนวทางการสอบสวน โดยให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้ปฏิบัติการ

(2) แจ้งพนักงานอัยการเข้าร่วมสอบสวนพยานหรือผู้ต้องหา และเข้าร่วมในการรวบรวมพยานหลักฐานอื่น

(3) ในกรณีที่พนักงานสอบสวนจะต้องใช้มาตรการบังคับกับบุคคลโดยการออกหมายอาญา เช่น หมายค้น หรือหมายจับ ให้พนักงานสอบสวนหารือกับพนักงานอัยการก่อนดำเนินการตามกฎหมายต่อไป ยกเว้นในกรณีจำเป็นและเร่งด่วน ซึ่งพนักงานสอบสวนไม่อาจขอความเห็นจากพนักงานอัยการดังกล่าวได้ทัน

(4) เมื่อการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการในท้องที่ซึ่งมีเขตอำนาจเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชุลสิงห์ วสันตสิงห์)
รองอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการแทน
อัยการสูงสุด

สำนักงานต่างประเทศ
โทร. 0-2515-4656
โทรสาร 0-2515-4657
e-mail : inter@ago.go.th

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กฎกระทรวง
กำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร โดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง
พ.ศ. ๒๕๕๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๗ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ความผิดอาญาตามกฎหมายดังต่อไปนี้ ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองสอบสวนได้

(๑) กฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษาดินแดน

(๒) กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า

(๓) กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรี่ยไร

(๔) กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

(๕) กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๖) กฎหมายว่าด้วยการพนัน

(๗) กฎหมายว่าด้วยการคัดจากภาษีบังคับ

(๘) กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

(๙) กฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน

(๑๐) กฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่

(๑๑) กฎหมายว่าด้วยภาษีป้าย

(๑๒) กฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน

(๑๓) กฎหมายว่าด้วยยศและเครื่องแบบผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่กองอาสารักษาดินแดน

(๑๔) กฎหมายว่าด้วยโรงรับจำนำ

(๑๕) กฎหมายว่าด้วยโรงแรม

(๑๖) กฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

---

* ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๘/ตอนที่ ๕๐ ก/หน้า ๒๐/๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๔

(๑๗) กฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ

(๑๘) กฎหมายว่าด้วยสุสานและฌาปนสถาน

(๑๙) กฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน เว้นแต่ความผิดที่โทษตามมาตรา ๗๒ มาตรา ๗๒ ทวิ มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ และมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจเป็นผู้สอบสวน

ข้อ ๓ ในกรณีที่การกระทำความผิดอาญาตามกฎหมายในข้อ ๒ เป็นการกระทำกระทงเดียวที่เป็นความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย ถ้าความผิดอาญาตามกฎหมายในข้อ ๒ เป็นความผิดที่มีโทษหนักที่สุด ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำการสอบสวนการกระทำความผิดอาญาตามกฎหมายดังกล่าวนั้นด้วย

ข้อ ๔ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งปลัดอำเภอผู้ปฏิบัติหน้าที่ ณ ที่ว่าการกิ่งอำเภอหรือที่ว่าการอำเภอเป็นพนักงานสอบสวนสำหรับกิ่งอำเภอหรืออำเภอนั้น

ให้ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอหรือนายอำเภอเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๑๘ วรรคสี่ และเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือปลัดจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย จะเข้ามาเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๑๘ วรรคสี่ และเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในคดีใดคดีหนึ่งที่อยู่ในท้องที่กิ่งอำเภอหรืออำเภอที่อยู่ในจังหวัดนั้นก็ได้

ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจขอให้อธิบดีกรมการปกครองแต่งตั้งพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองในสังกัดกรมการปกครองไปร่วมสอบสวนในคดีใดคดีหนึ่งที่อยู่ในท้องที่กิ่งอำเภอ อำเภอ หรือจังหวัดก็ได้

ข้อ ๕ ในกรณีจำเป็นหรือมีเหตุอันสมควร ผู้ว่าราชการจังหวัดโดยความเห็นชอบของผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดแต่งตั้งพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจซึ่งมีอำนาจสอบสวนในจังหวัดนั้นเข้าทำการสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองในท้องที่กิ่งอำเภอ อำเภอ หรือจังหวัดก็ได้

ข้อ ๖ ในการสอบสวนไต่สวนปกติให้ใช้ที่ว่าการกิ่งอำเภอ ที่ว่าการอำเภอ หรือศาลากลางจังหวัดที่อยู่ในเขตท้องที่กิ่งอำเภอ อำเภอ หรือจังหวัดนั้น แล้วแต่กรณี เป็นสถานที่ทำการสอบสวน เว้นแต่เมื่อมีเหตุจำเป็นหรือเพื่อความสะดวกแก่การสอบสวนที่จะทำได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ให้บันทึกเหตุดังกล่าวไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย

ข้อ ๗ ในการที่จำเป็นจะต้องควบคุมผู้ต้องหาไว้ในระหว่างสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองควบคุมผู้ต้องหาไว้ ณ ที่ทำการของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง

ข้อ ๘ การสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้นำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวของสำนักงานอัยการสูงสุดและสำนักงานตำรวจแห่งชาติมาใช้บังคับ โดยอนุโลม เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๙ ในคดีที่มีผู้ร่วมกระทำความผิดหลายคนและเป็นคดีที่พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองได้พยายามสืบสวนสอบสวนหาพยานหลักฐานอย่างเต็มความสามารถแล้ว แต่ไม่อาจหาพยานหลักฐานในคดีนั้นได้ หรือพยานหลักฐานที่มีอยู่ไม่เพียงพอที่จะดำเนินคดีกับผู้ต้องหาทั้งหมด หรือบางส่วนได้ พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองอาจพิจารณากันผู้ต้องหาซึ่งไม่ใช่ตัวการสำคัญไว้เป็นพยาน ทั้งนี้ การพิจารณาดังกล่าวให้คำนึงถึงความน่าเชื่อถือของพยานและประโยชน์แห่งคดีด้วย

ในการกันผู้ต้องหาไว้เป็นพยานตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำความเห็นโดยระบุเหตุผลและความจำเป็นเพื่อขอความอนุญาตเสนอต่อหัวหน้าพนักงานสอบสวนและผู้ว่าราชการจังหวัดตามลำดับ ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นควรอนุญาต ให้ทำหนังสือเพื่อขอความเห็นจากพนักงานอัยการก่อนที่จะพิจารณาอนุญาต และเมื่อพนักงานอัยการให้ความเห็นแล้ว ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองถือปฏิบัติตามความเห็นของพนักงานอัยการ

ในกรณีที่พนักงานอัยการให้ความเห็นว่าควรอนุญาต ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองกันผู้ต้องหาไว้เป็นพยาน และให้สรุปสำนวนมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหานั้น

ข้อ ๑๐ เมื่อพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเห็นว่าการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้เสนอสำนวนการสอบสวนพร้อมด้วยความเห็นต่อหัวหน้าพนักงานสอบสวนโดยมิชักช้า และให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนเป็นผู้ดำเนินการตามมาตรา ๑๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ข้อ ๑๑ เมื่อไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบงดการสอบสวนหรือทำความเห็นที่ควรให้งดการสอบสวนตามมาตรา ๑๕๕ (๒) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี และได้สืบสวนสอบสวนติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือนนับตั้งแต่วันที่รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบงดการสอบสวนและบันทึกเหตุที่งดนั้นไว้

(๒) ความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินกว่าสามปี และได้สืบสวนสอบสวนติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือนนับตั้งแต่วันที่รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบทำความเห็นที่ควรให้งดการสอบสวน

ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตาม (๑) หรือ (๒) ส่งสำนวนพร้อมด้วยบันทึกเหตุที่งดการสอบสวนหรือความเห็นที่ควรให้งดการสอบสวน แล้วแต่กรณี ไปยังพนักงานอัยการ

ข้อ ๑๒ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทย รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมการปกครอง รองอธิบดีกรมการปกครอง ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง ผู้อำนวยการสำนักการสอบสวน และนิติการ กรมการปกครอง และผู้อำนวยการส่วนและหัวหน้ากลุ่มงานในสำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง มีอำนาจควบคุม ตรวจตราหรือแนะนำเพื่อให้การสอบสวนเป็นไปตามกฎหมาย

ในระดับจังหวัด ให้ผู้บังคับบัญชาฝ่ายปกครองตั้งแต่ปลัดจังหวัดขึ้นไป มีอำนาจควบคุม ตรวจสอบ หรือแนะนำเพื่อให้การสอบสวนเป็นไปตามกฎหมาย

ข้อ ๑๑ คดีอาญาใดที่ได้ดำเนินการสอบสวนไปก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐ จนกว่าคดีจะถึงที่สุด

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นายกรัฐมนตรี

ชวรัตน์ ชาญวีรกูล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ บัญญัติให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อวางระเบียบการงานตามหน้าที่ให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปโดยเรียบร้อย ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน ประกอบกับมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๖ บัญญัติให้พนักงานฝ่ายปกครองชั้นผู้ใหญ่และปลัดอำเภอมีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครได้ และเพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจของกระทรวงมหาดไทยในการรักษาความสงบเรียบร้อย การอำนวยความเป็นธรรม และให้การบังคับใช้กฎหมายตามภารกิจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สมควรกำหนดให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร รวมทั้งทำการสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ปรียานุช/ผู้จัดทำ
๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๔

สัญชวดี/ตรวจ
๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๔

กฎกระทรวง

กำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร

โดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครโดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ ๒ ความผิดอาญาตามกฎหมายดังต่อไปนี้ ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองสอบสวนได้

(๑) กฎหมายว่าด้วยการอาสารักษาดินแดน

(๒) กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและสิ่งของเก่า

(๓) กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรี่ยไร

(๔) กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

(๕) กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๖) กฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ

(๗) กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

(๘) กฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน

(๙) กฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่

(๑๐) กฎหมายว่าด้วยภาษีป้าย

(๓๑) กฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน

(๓๒) กฎหมายว่าด้วยยศและเครื่องแบบผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่กองอาสารักษาดินแดน

(๓๓) กฎหมายว่าด้วยโรงรับจำนำ

(๓๔) กฎหมายว่าด้วยโรงแรม

(๓๕) กฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ

(๓๖) กฎหมายว่าด้วยสุสานและฌาปนสถาน

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๗ แห่งกฎกระทรวงกำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครโดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ ๗ ในกรณีจำเป็นจะต้องควบคุมผู้ต้องหาไว้ในระหว่างสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองควบคุมผู้ต้องหาไว้ ณ ที่ทำการของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง เว้นแต่ไม่มีสถานที่ควบคุมเช่นว่านั้น ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองมอบตัวผู้ต้องหาฝากควบคุมไว้ ณ สถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่ที่ทำการของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองตั้งอยู่และให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำการควบคุมไว้"

ข้อ ๔ คดีอาญาใดที่ได้ดำเนินการสอบสวนอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการสอบสวนต่อไปตามกฎกระทรวงกำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครโดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๔ จนกว่าคดีจะถึงที่สุด

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๕

(นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

(นายจารุพงศ์ เรืองสุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างกฎกระทรวงกำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภท

ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครโดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๕

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงกำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครโดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๔ เพื่อแก้ไขการกำหนดกฎหมายที่ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองสอบสวนได้ และแก้ไขสถานที่ควบคุมผู้ต้องหา

เหตุผล

โดยที่ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน กฎหมายว่าด้วยสถานบริการ และกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน มีสถิติการเกิดสูง ซึ่งอาจเกี่ยวพันกับอาชญากรรมร้ายแรง สมควรแก้ไขให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจสอบสวนในความผิดดังกล่าว และเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ควบคุมผู้ต้องหา สมควรแก้ไขโดยกำหนดข้อยกเว้นให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองมอบตัวผู้ต้องหาฝากควบคุมไว้ ณ สถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่ที่ทำการของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองตั้งอยู่และให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำการควบคุมไว้ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง
กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการทำสำนวนสอบสวนร่วมกัน
ระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการ
พ.ศ. ๒๕๕๓*

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๙๘ และมาตรา ๑๕๕/๑ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ เมื่อมีกรณีที่ต้องทำสำนวนสอบสวนร่วมกันตามมาตรา ๑๕๕/๑ ให้พนักงานสอบสวนรีบแจ้งไปยังพนักงานอัยการในท้องที่ที่มีเขตอำนาจในโอกาสแรกเท่าที่จะพึงกระทำได้ เพื่อเข้าร่วมในการทำสำนวนสอบสวนกับพนักงานสอบสวน

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง อาจทำเป็นลายลักษณ์อักษรหรือด้วยวาจาก็ได้ ในกรณีที่แจ้งด้วยวาจาให้พนักงานสอบสวนบันทึกการแจ้งไว้ในสำนวนสอบสวนด้วย

ข้อ ๒ เมื่อพนักงานอัยการได้รับแจ้งตามข้อ ๑ ให้พนักงานอัยการมีหน้าที่เข้าร่วมในการทำสำนวนสอบสวน แต่ในกรณีที่มีเหตุขัดข้องอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ทำให้พนักงานอัยการไม่อาจเข้าร่วมในการทำสำนวนสอบสวนกับพนักงานสอบสวนได้ ให้พนักงานอัยการแจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบโดยเร็ว ในกรณีเช่นนี้ ให้พนักงานสอบสวนบันทึกเหตุที่พนักงานอัยการไม่สามารถเข้าร่วมในการทำสำนวนสอบสวน และให้รอพนักงานอัยการเข้าร่วมในการทำสำนวนสอบสวน

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนและมีเหตุอันควรไม่อาจรอพนักงานอัยการเข้าร่วมในการทำสำนวนสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนทำสำนวนสอบสวนไปพลางก่อนได้ แต่ต้องบันทึกเหตุที่ไม่อาจรอพนักงานอัยการไว้ในสำนวนสอบสวน และให้ถือว่าการทำสำนวนสอบสวนนั้นชอบด้วยกฎหมาย

---

* ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๗/ตอนที่ ๓๗ ก/หน้า ๑๖/๓ มิถุนายน ๒๕๕๓

ข้อ ๓ ในการทำสำนวนสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้รับผิดชอบการทำสำนวนสอบสวน และให้พนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการหารือกันตั้งแต่ชั้นเริ่มคดีเพื่อกำหนดแนวทางในการทำสำนวนสอบสวน

ข้อ ๔ ในการทำสำนวนสอบสวนร่วมกัน พนักงานอัยการอาจดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำแนะนำแก่พนักงานสอบสวนในการทำสำนวนสอบสวน โดยทำเป็นลายลักษณ์อักษรหรือด้วยวาจาก็ได้ ทั้งนี้ ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมหรือบันทึกคำแนะนำของพนักงานอัยการไว้ในสำนวนสอบสวน

(๒) แจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบถึงความประสงค์จะตรวจสอบพยานหลักฐาน หรือเรียกให้พนักงานสอบสวนนำพยานหลักฐานมาให้ตรวจสอบก็ได้ โดยพนักงานอัยการต้องลงลายมือชื่อในบันทึกการตรวจสอบพยานหลักฐานด้วย

(๓) ร่วมกับพนักงานสอบสวนในการถามปากคำผู้เสียหาย ผู้ต้องหา พยาน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยพนักงานอัยการต้องลงลายมือชื่อในบันทึกคำให้การของบุคคลดังกล่าวด้วย

(๔) ในกรณีที่พนักงานอัยการมีความประสงค์จะให้มีการถามปากคำบุคคลใดนอกเหนือจากบุคคลที่พนักงานสอบสวนจะถามปากคำ ให้พนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการ ในกรณีที่พนักงานอัยการร่วมถามปากคำ ให้พนักงานอัยการลงลายมือชื่อในบันทึกคำให้การของบุคคลดังกล่าวด้วย

ข้อ ๕ การดำเนินการตามกฎกระทรวงนี้ หากพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการมีความเห็นไม่ตรงกัน พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการอาจทำความเห็นของตนรวมไว้ในสำนวนสอบสวนด้วยก็ได้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๓

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นายกรัฐมนตรี

ชวรัตน์ ชามวีรกูล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

พิชะพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๑๕๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๓ บัญญัติให้การสอบสวนในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงาน ซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือในกรณีที่ผู้ตายถูกกล่าวหาว่าต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้พนักงานอัยการเข้าร่วมกับพนักงานสอบสวนในการทำสำนวนสอบสวน และให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้รับผิดชอบ โดยพนักงานอัยการอาจให้คำแนะนำตรวจสอบพยานหลักฐาน ถามปากคำ หรือสั่งให้ถามปากคำบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ ตั้งแต่เริ่มทำสำนวนนับแต่โอกาสแรกเท่าที่จะพึงกระทำได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ปริยานุช/ผู้จัดทำ
๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๓

นันทนัสร์/ตรวจ
๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๓

ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. 2523
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2523 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2523
(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2525 (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2536
(ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2537 และ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2538

โดยที่เป็นการสมควรจัดระเบียบการสอบสวนคดีอาญาของเจ้าพนักงานให้เป็นไปด้วยความยุติธรรม มีประสิทธิภาพ รัดกุม ก่อให้เกิดหลักประกันการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพขั้นมูลฐานซึ่งจะเป็นผลให้เกิดความสงบเรียบร้อยมากยิ่งขึ้น และเป็นผลโดยตรงต่อความมั่นคงของประเทศชาติเป็นส่วนรวม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงออกข้อบังคับด้วยการดำเนินการคดีอาญาดังต่อไปนี้

1. ในกรณีที่จะออกหมายจับ ตามมาตรา 66 (1) หรือ (2) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เริ่มแต่คดีความผิดอาญาโทษ คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบกและคดีที่มีโทษปรับสถานเดียว ไม่เกินสองพันบาท เจ้าพนักงานจะต้องรวบรวมพยานหลักฐานให้พอสมควรที่จะเชื่อได้ว่าผู้ต้องหาได้กระทำผิดแล้วเสนอขอรับความเห็นชอบก่อนดังนี้

ก. ในกรุงเทพมหานคร ให้ขอความเห็นชอบจากอัยการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย

ข. ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้ขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ความผิดได้เกิดหรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของตนหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย

ในกรณีที่พนักงานสายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่จับตัวผู้ต้องหาโดยไม่ต้องมีหมายตามความในมาตรา 78 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ถ้าเป็นการจับโดยอาศัยเหตุที่จะออกหมายจับได้ตามมาตรา 66 (1) หรือ (2) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จะต้องได้รับความเห็นชอบก่อนเช่นเดียวกับการออกหมายจับตามวรรคหนึ่ง

การมอบหมายตาม ก. และ ข. ให้ทำเป็นหนังสือโดยคำนึงถึงระดับตำแหน่งหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ที่จะได้รับมอบหมายเป็นสำคัญ

2. หัวหน้าพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวน

2.1 ให้หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ หรือหัวหน้าสถานีตำรวจตำบล หรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทน ที่มียศตั้งแต่รองสารวัตรขึ้นไปหรือเทียบเท่ารองสารวัตรขึ้นไปเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 18 วรรคสี่ และมาตรา 140 ในเขตอำนาจของสถานีตำรวจนั้นกับให้นายตำรวจที่ประจำสถานีตำรวจภูธรดังกล่าว ซึ่งมียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไปเป็นพนักงานสอบสวน

2.2 ให้หัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทนเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 วรรคสี่ และมาตรา 140 ในเขตอำนาจของตำรวจภูธรจังหวัดนั้นให้นายตำรวจที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไปในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดนั้นเป็นพนักงานสอบสวน จะให้ผู้ใดมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ทำการสอบสวนเรื่องใดให้หัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัดหรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทนเป็นผู้พิจารณาสั่ง

2.3 ให้ผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทนเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 วรรคท้าย และมาตรา 140 ในเขตอำนาจของกองบังคับการตำรวจภูธร กับให้นายตำรวจที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไป ในสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรเป็นพนักงานสอบสวน จะให้ผู้ใดมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ทำการสอบสวนเรื่องใดให้ผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทนเป็นผู้พิจารณาสั่ง

2.4 ให้ผู้บัญชาการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทนเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 วรรคท้าย และมาตรา 140 ในเขตอำนาจของกองบัญชาการตำรวจภูธร กับให้นายตำรวจที่สังกัดในกองบัญชาการตำรวจภูธร ซึ่งมียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไปเป็นพนักงานสอบสวน จะให้ผู้ใดมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ทำการสอบสวนเรื่องใด ให้ผู้บัญชาการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทนเป็นผู้พิจารณาสั่ง

2.5 ภายใต้บังคับข้อ 2.7 และข้อ 12 ให้อธิบดีกรมตำรวจหรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทนเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนทั่วราชอาณาจักร และมีอำนาจสั่งการเกี่ยวกับคดีได้ทุกกรณี

3. สถานที่ทำการสอบสวน

ให้สถานีตำรวจเป็นที่ทำการสอบสวน เว้นแต่มีเหตุอันควรจะไปทำการสอบสวนในที่ใดก็ได้

4. การประสานงานระหว่างพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่กับพนักงานสอบสวนอื่น

4.1 ในกรณีที่ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้บังคับการตำรวจภูธรเห็นเหมาะควรจะให้พนักงานสอบสวนในสังกัดไปดำเนินการสอบสวนคดีอาญาเรื่องใดท้องที่ใดภายในเขตรับผิดชอบ โดยให้พนักงานสอบสวนนั้นเป็นผู้ดำเนินการสอบสวนแต่ฝ่ายเดียว หรือร่วมกับพนักงานสอบสวนในเขตท้องที่ก็ให้มีหนังสือแจ้งให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนในเขตท้องที่ทราบ พร้อมทั้งระบุอำนาจและหน้าที่ที่ให้รับมอบหมายไปเว้นแต่เป็นเรื่องลับซึ่งต้องสอบสวนเป็นพิเศษ หรือในกรณีที่ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดหรือผู้บังคับการตำรวจภูธรหรือผู้บัญชาการตำรวจภูธรออกไปทำการสอบสวนด้วยตนเองจะไม่แจ้งให้ทราบก็ได้

4.2 ในกรณีที่พนักงานสอบสวนต่างหน่วยสอบสวนร่วมกัน ให้ผู้มีอาวุโสเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนนั้น

4.3 เมื่อมีเหตุสำคัญหรือกรณีจำเป็น สมควรให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทำการสอบสวนหรือร่วมในการสอบสวน หรือรวมในการสอบสวนคดีอาญาในท้องที่ใดก็ให้ผู้กำกับตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาราชการแทนเสนอเหตุผลต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อสั่งการ

4.4 ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอได้ประสบเหตุความผิดอาญา ซึ่งควรจะกระทำการจับกุมได้ ก็ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอทำการจับกุม แต่ถ้าไม่อาจจับกุมได้ทันทีก็สั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่งานผู้มีอำนาจหน้าที่ทำการจับกุมและเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนดำเนินคดี ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอทำการสืบสวนสอบสวน หรือสั่งให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการเพื่อรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ ที่มีอยู่ในที่เกิดเหตุหรือดำเนินการทั้งหลายอื่น ๆ เช่น ตรวจตัวบุคคล ตรวจสิ่งของ ค้นเพื่อพบสิ่งของและยึดไว้ซึ่งสิ่งของที่ค้นพบ ตลอดจนสอบถามปากคำบุคคลและดำเนินการอย่างอื่นเท่าที่จำเป็น เพื่อเป็นหลักฐานในชั้นต้นและบันทึกไว้และให้ส่งหลักฐานการสืบสวนนั้นและตัวบุคคลที่จับกุมไว้ไปให้พนักงานสอบสวนท้องที่ดำเนินการต่อไป

5. เมื่อมีคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว โดยมีประกันหรือไม่มีประกัน โดยมีหลักประกันหรือไม่มีหลักประกันไม่ว่าผู้ยื่นคำร้องจะเป็นผู้ต้องหานั้นเองหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องให้พนักงานสอบสวนรับคำร้องไว้โดยพลันแล้วพิจารณาสั่ง หรือถ้าเป็นกรณีที่ตนไม่มีอำนาจสั่งก็ให้รับเสนอคำร้องนั้นไปยังผู้มีอำนาจสั่งโดยเร็ว และให้พนักงานสอบสวนหรือผู้มีอำนาจสั่งตาม 5.1 แล้วแต่กรณี แจ้งผลการสั่งคำร้องให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในกำหนดเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมง นับแต่เวลาที่มีการยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวนั้น การพิจารณาคำร้องต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ คือ

5.1 ให้หัวหน้าสถานีตำรวจ สารวัตรที่เป็นหัวหน้ารับผิดชอบหน่วยงาน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้รักษาราชการแทน มีอำนาจพิจารณาคำร้องได้ทำหรับคดีอาญาทั้งปวง เว้นแต่คดีตาม 5.2 ถ้าบุคคลดังกล่าวพิจารณาแล้วมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันหรือไม่มีประกันหรือโดยมีหลักประกันหรือไม่มีหลักประกันคำสั่งนั้นเป็นอันเด็ดขาด

5.2 คดีความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ คดีความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร คดีความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ หรือคดีที่ผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ชั้นรองอธิบดีกรมตำรวจขึ้นไป เห็นว่ามีเหตุอันสมควรและสั่งการไว้เป็นการเฉพาะ ให้กรมตำรวจกำหนดตัวบุคคลผู้มีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราวและให้สั่งคำร้องปล่อยชั่วคราวโดยเร็วที่สุด

5.3 ในกรณีที่ผู้มีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราวพิจารณาเห็นควรไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ให้รีบเสนอคำร้องพร้อมด้วยความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือเพื่อพิจารณาสั่งตามอำนาจหน้าที่ และแจ้งความเห็นให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในกำหนดเวลาเจ็ดสิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่มีการยื่นคำร้อง

ทั้งนี้ ให้กรมตำรวจวางระเบียบปฏิบัติเป็นการภายในเกี่ยวกับการเสนอแนะสั่งคำร้องของผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือ

6. การแจ้งข้อหาจะกระทำโดยเพิ่มข้อหาที่มีโทษหนักกว่าโทษสำหรับการกระทำของผู้ถูกกล่าวหามิได้

7. การสอบสวนบุคคลหนึ่งบุคคลใดในฐานะเป็นพยานก็ดี หรือในฐานะเป็นผู้ต้องหาก็ดี จะต้องกระทำโดยมิชักช้าในโอกาสแรกที่พบตัวบุคคลนั้น โดยพนักงานสอบสวนจะต้องใช้วิธีตั้งคำถามให้ตอบแล้วบันทึกคำถามและคำให้การตอบคำถามเพื่อให้ปรากฏข้อเท็จจริงเป็นลำดับไป เริ่มตั้งแต่คำถามแรกจนถึงคำถามสุดท้าย ทั้งนี้ ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนใช้วิธีสอบถามปากคำแล้วบันทึกเรียบเรียงขึ้นแทนในลักษณะของการบรรยายข้อเท็จจริง

8. การสอบสวนผู้ต้องหา

8.1 ในกรณีที่ผู้ต้องหาให้การซัดทอดบุคคลหนึ่งบุคคลใดว่าเป็นผู้ร่วมกระทำผิดด้วยกัน ให้พนักงานสอบสวนถือปฏิบัติตามความในข้อ 1 โดยเร่งรัดค้นหาที่จะจับกุมบุคคลนั้นมาดำเนินคดี

8.2 เมื่อผู้ต้องหาให้การกล่าวอ้างผู้ใดเป็นพยาน ให้พนักงานสอบสวนสอบปากคำพยานที่ผู้ต้องหาได้กล่าวอ้างนั้นไว้ด้วย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แห่งการรวบรวมพยานหลักฐานและพิสูจน์พยานผู้ต้องหาเสียแต่ในชั้นต้น

9. อำนาจทำความเห็นในคดี

9.1 คดีที่มีความเห็นควรสั่งฟ้อง

9.1.1 หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรตำบล หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนที่ไม่ใช่ผู้ทำการ มีอำนาจทำความเห็นในคดีที่มีโทษจำคุกไม่เกินยี่สิบปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม 9.1.5 แต่ถ้าเป็นคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินหนึ่งแสนบาทขึ้นไป หรือคดีอุกฉกรรจ์ ให้เสนอหัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัดหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนเป็นผู้ทำความเห็น

9.1.2 ผู้กำกับการที่เป็นหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจทำความเห็นได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม 9.1.5

9.1.3 ผู้บังคับการหรือรองผู้บังคับการที่เป็นหัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัดหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจทำความเห็นได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม 9.1.5

9.1.4 ผู้กำกับการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจทำความเห็นได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม 9.1.5

9.1.5 คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร และความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ให้เสนอตามลำดับขึ้นถึงอธิบดีกรมตำรวจเป็นผู้ทำความเห็น

9.2 คดีที่มีความเห็นควรฟ้องไม่ฟ้อง

9.2.1 หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรตำบล หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนที่ไม่ใช่ผู้กำกับการ มีอำนาจทำความเห็นคดีความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ไม่เกินสองหมื่นบาท

9.2.2 ผู้กำกับการที่เป็นหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทน มีอำนาจทำความเห็นได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม 9.2.5

9.2.3 ผู้บังคับการ หรือรองผู้บังคับการที่เป็นหัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจทำความเห็นได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม 9.2.5

9.2.4 ผู้บัญชาการตำรวจภูธร หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจทำความเห็นได้ทุกคดี เว้นแต่คดีที่ระบุไว้ตาม 9.2.5

9.2.5 คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร และความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ให้เสนอตามลำดับขึ้นถึงอธิบดีกรมตำรวจเป็นผู้ทำความเห็น

คดีที่อยู่ในอำนาจทำความเห็นดังกล่าวในข้อนี้ ถ้าคดีใดผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือได้สั่งการไว้โดยเฉพาะให้ปฏิบัติไปตามคำสั่งนั้น หรือถ้าพนักงานสอบสวนเห็นสมควรเสนอผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปให้เสนอได้

10. อำนาจการทำความเห็นในคดีของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรที่มีศาลจังหวัดตั้งอยู่

สถานีตำรวจภูธรใดที่มีศาลจังหวัดตั้งอยู่ในเขตอำนาจ นอกจากอำเภอเมืองให้หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจเฉพาะในการปล่อยชั่วคราว ทำความเห็นในคดีและการกันผู้ต้องหาเป็นพยานได้เช่นเดียวกับหัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัด

11. คดีที่งดการสอบสวน

เพื่อมิให้สำนวนการสอบสวนต้องคาอยู่กับพนักงานสอบสวนนานเกินควร ฉะนั้นคดีใดที่ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเห็นว่าได้สอบสวนมานานพอสมควรที่จะเสนอของดการสอบสวน ให้ถือปฏิบัติโดยถือตามระยะเวลาที่ดำเนินการสอบสวนมาแล้ว ดังนี้

11.1 คดีอาญาทั่วไป จะต้องสืบสวนสอบสวนติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือน

11.2 คดีทุกฉกรรจ์ จะต้องสืบสวนสอบสวนติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

เฉพาะสำนวนการสอบสวนที่จะงดการสอบสวนให้เสนอตามลำดับชั้นไปยังหัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการแทนตรวจพิจารณาก่อนเสนอพนักงานอัยการ

12. อำนาจการควบคุมการสอบสวน

12.1 ให้ผู้บังคับบัญชาตั้งแต่รองผู้กำกับการตำรวจขึ้นไปจัดการควบคุมตรวจตรา แนะนำให้การสอบสวนดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนโดยเรียบร้อยมีซักซ้ำ กับให้มีอำนาจตรวจสำนวนและสั่งปฏิบัติ หากมีเหตุอันสมควรเพื่อความเรียบร้อยในการสอบสวนจะเข้าดำเนินการสอบสวนด้วยตนเองก็ได้

12.2 ให้พนักงานสอบสวนจัดทำสมุดบันทึกคดีที่ตนสอบสวนเพื่อผู้บังคับบัญชาตรวจได้ทุกเวลาโดยมีช่องตามแบบตัวอย่างท้ายข้อบังคับนี้

12.3 ให้เป็นหน้าที่หัวหน้าสถานีตำรวจ หรือสารวัตรที่เป็นหัวหน้ารับผิดชอบหน่วยงานจัดทำสมุดสถิติคดีอาญาที่เกิดขึ้นในเขตอำนาจ โดยมีแบบตัวอย่างเช่นเดียวกับ 12.2 แต่เพิ่มชื่อพนักงานสอบสวน เจ้าของสำนวนขึ้นอีกช่องหนึ่ง และเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนเจ้าของสำนวนลงชื่อรับรองความถูกต้องไว้เพื่อผู้บังคับบัญชาตรวจสอบได้ทุกเวลา

12.4 ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นเป็นการสมควรจะให้พนักงานสอบสวนในจังหวัดมาชี้แจง หรือมีทั้งเรียกสำนวนการสอบสวนมาตรวจพิจารณาและให้คำแนะนำเร่งรัดให้ดำเนินการให้เป็นผลดีและเป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสม

ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าการดำเนินการตามวรรคหนึ่งจะไม่ได้ผล ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจเข้าควบคุมการสอบสวนโดยสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามที่เห็นสมควร รวมทั้งการสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือจะสั่งให้เปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวนหรือให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมทำการสอบสวนคดีเรื่องนั้นด้วยก็ได้ กรณีดังกล่าวนี้ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 วรรคท้าย และเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 140 มีอำนาจเกี่ยวกับการสอบสวนความผิดอาญาในเขตอำนาจของจังหวัด การที่จะสั่งการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงโดยอำนาจของผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้บัญชาการตำรวจภูธรให้เป็นอันงดเว้นแต่ที่เป็นอำนาจของอธิบดีกรมตำรวจ

12.5 ในกรณีที่นายอำเภอเห็นเป็นการสมควรจะให้พนักงานสอบสวนในจังหวัดมาชี้แจง พร้อมทั้งรีบรายงานการสอบสวนมาตรวจพิจารณาและให้คำแนะนำเร่งรัดให้ดำเนินการให้เป็นผลดีและเป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสม

ถ้านายอำเภอเห็นว่าการดำเนินการตามวรรคหนึ่งจะไม่ได้ผล นายอำเภอมีอำนาจเข้าควบคุมการสอบสวนโดยสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามที่เห็นสมควร รวมทั้งการสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวหรือจะสั่งให้เปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวน หรือให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมทำการสอบสวนคดีเรื่องนั้นด้วยก็ได้ กรณีดังกล่าวนี้ให้ถือว่านายอำเภอเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 วรรคท้าย และเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 140 มีอำนาจเกี่ยวกับการสอบสวนความผิดอาญาในเขตอำนาจของอำเภอ การที่จะสั่งการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงโดยอำนาจของผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้บัญชาการตำรวจภูธรให้เป็นอันงด เว้นแต่ที่เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด หรือกองบัญชาการตำรวจ

12.6 ในกรณีที่ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเห็นเป็นการสมควรจะให้พนักงานสอบสวนในกิ่งอำเภอมาชี้แจง พร้อมทั้งรีบรายงานการสอบสวนมาตรวจพิจารณาและให้คำแนะนำเร่งรัดให้ดำเนินการให้เป็นผลดีและเป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสม

ถ้าปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเห็นว่า การดำเนินการตามวรรคหนึ่งจะไม่ได้ผล ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอมีอำนาจเข้าควบคุมการสอบสวนโดยสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามที่เห็นสมควร รวมทั้งการสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือจะสั่งให้เปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวน หรือให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมทำการสอบสวนคดีเรื่องนั้นด้วยก็ได้ กรณีดังกล่าวนี้ให้ถือว่าปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 วรรคท้าย และเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 140 มีอำนาจเกี่ยวกับการสอบสวนความผิดอาญาในเขตอำนาจของกิ่งอำเภอ การที่จะสั่งการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงโดยอำนาจของผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้บัญชาการตำรวจภูธรให้เป็นอันงด เว้นแต่ที่เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด หรือกองบัญชาการตำรวจ

12.7 ในการสอบสวนการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นทั่วราชอาณาจักร คดีใดหรือในคดีประเภทใด ถ้าปลัดกระทรวงมหาดไทยเห็นเป็นการสมควรจะให้พนักงานสอบสวนมาชี้แจง พร้อมทั้งรีบรายงานการสอบสวนมาตรวจพิจารณาและให้คำแนะนำ เร่งรัดให้ดำเนินการให้เป็นผลดีและเป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสม

ถ้าปลัดกระทรวงมหาดไทยเห็นว่าการดำเนินการตามวรรคหนึ่งจะไปได้ผล ปลัดกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจเข้าควบคุมการสอบสวนโดยสั่งแต่งตั้งพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบดำเนินการตามที่เห็นสมควร รวมทั้งการสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือจะสั่งให้เปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวนหรือให้พนักงานสอบสวนฝ่ายท้องที่ร่วมทำการสอบสวนคดีเรื่องนั้นด้วยก็ได้ และให้มีอำนาจแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงของปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ นายอำเภอ ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธร หรือผู้บัญชาการตำรวจภูธร ผู้ว่าราชการจังหวัด และอธิบดีกรมตำรวจ ให้เป็นอำนาจของปลัดกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย และให้มีอำนาจสั่งการเกี่ยวกับคดีได้ทุกกรณี เว้นแต่จะมีการบัญญัติไว้ในกฎหมายเป็นประการอื่น

13. (ยกเลิกโดยข้อบังคับฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 25323)

14. (ยกเลิกโดยข้อบังคับฯ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 25325)

15. การสอบสวนคดีอาญาที่ยังค้างอยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนก่อนวันใช้ข้อบังคับนี้ ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ที่ 1/2509 เรื่อง ระเบียบการสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่น นอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2519 ลงวันที่ 12 มิถุนายน 2519

บรรดาคำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีกำหนดไว้แล้วในข้อบังคับฯ ซึ่งขัดแย้งกับข้อบังคับฉบับนี้ให้เป็นอันยกเลิก

ข้อบังคับนี้ให้มีผลบังคับตั้งแต่วันครบกำหนด 30 วัน นับจากบัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 7 พฤศจิกายน 2523

(ลงชื่อ) ประเทือง กีรติบุตร

(นายประเทือง กีรติบุตร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตำรวจ โทร. 2052358

ที่ นท 0606.6/614 วันที่ 12 มกราคม 2541

เรื่อง การกันผู้ต้องหาเป็นพยาน

รอง อ ตร., ผู้ช่วย อ.ตร., ผบช น., จตร., ผบช.ภ., ภ., บช., ส., สทม., ภ 1-9, ผบก.ตชด.

และ ผบก.บส

ตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 6 บทที่ 7 ว่าด้วย การกันผู้ต้องหาเป็นพยานบางคดี ได้กำหนดให้พนักงานสอบสวนต้องจัดการปล่อยตัวผู้ต้องหาคนที่ได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาให้กันเป็นพยานเสียก่อน แล้วรีบดำเนินการสอบสวนปากคำเป็นพยานก่อนที่พนักงานอัยการจะมีคำสั่งเด็ดขาดฟ้องนั้น เนื่องจากการปฏิบัติในการปล่อยหรือแยกปล่อยตัวผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวนดังกล่าวเป็นการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 142 วรรคสอง และมาตรา 146 กล่าวคือ ในคดีอาญาที่ไม่ได้มีการยอมให้ผู้ต้องหาคนใดเป็นพยาน เมื่อพนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานเสร็จสิ้นและพิจารณาความเห็นทางคดีควรสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหานั้น เป็นการพิจารณาความเห็นทางคดีตามที่พนักงานสอบสวนเห็นว่าพยานหลักฐานมีเพียงพอเป็นมั่นคงการกระทำผิดของผู้ต้องหา แต่ในกรณีที่มีการยกให้ผู้ต้องหาคนใดเป็นพยาน เมื่อพนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานเสร็จสิ้นและมีความเห็นทางคดีควรสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาที่ได้รับอนุญาตให้กันเป็นพยานนั้น เป็นการพิจารณาความเห็นทางคดีตามที่ทางคดีมีพยานหลักฐานยืนยันการกระทำผิดของผู้ต้องหา แต่พิจารณาเห็นว่าผู้ต้องหาดังกล่าวมิใช่ตัวการสำคัญ หากแต่เป็นผู้ร่วมรู้เห็นในคดีนั้นเพื่อจะให้การเป็นพยานเปิดเผยความจริงทั้งสาง ที่ยังมีการกระทำผิดของผู้ต้องหาอื่นที่เป็นตัวการสำคัญให้และได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาให้กันเป็นพยาน จึงทำความเห็นทางคดีควรสั่งไม่ฟ้อง ทั้งนี้ในกรณีที่มีการยกให้ผู้ต้องหาเป็นพยานนี้ ผู้ต้องหาทางคดีว่าตนเองเป็นผู้ร่วมกระทำผิดกับผู้ต้องหาอื่น หากพนักงานสอบสวนได้ปล่อยตัวทันทีและพนักงานอัยการจะสั่งไม่ฟ้องและผู้ต้องหาคนดังกล่าวอาจอ้างเอาตัวเองมาเป็นพยานเพื่อฟ้องเอาความผิดที่ตนเองได้กระทำไม่ได้ด้วยนั้นการจะถือว่าเป็นพยานและมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหานั้น ประกอบกับระเบียบการตำรวจที่เกี่ยวกับการขอตัวผู้ต้องหาเป็นพยานนี้ ได้กำหนดแนวทางการพิจารณาขอกันผู้ต้องหาเป็นพยานและแนวทางการสอบสวนผู้ต้องหาที่จะขอกันเป็นพยานไว้โดยชัดเจน หากฝ่าฝืนถือว่าการปฏิบัติ

ดังนั้น จึงกำชับมาเพื่อโปรดแจ้งและวิธีการปฏิบัติในเรื่องการกันผู้ต้องหาเป็นพยาน เพื่อพนักงานสอบสวนได้ถือปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน ดังนี้

/1. กันบางเรื่อง.....

1. ครั้งบางเรื่องเกิดขึ้นที่ลับ มีเหตุพิเศษ มุ่งยากสับสน ทำรุ่งเรือง และหนังสือมาก พากันแรงกล้า หรือมีสิ่งกีดขวางสอบสวนหาพยานหลักฐานอย่างเต็มความสามารถ ถ้าแต่ว่าไม่อาจหาพยานหลักฐานมาได้นั้น ได้ พนักงานสอบสวนอาจพิจารณากับผู้ต้องหาตกลงหรือเจรจาขอร่วมรู้เป็นพยานคดีนี้ก่อนที่จะให้การเป็นพยานเปิดความแจ้งต่อศาลว่าเป็นพยานก็ได้

อย่างไรก็ดีพนักงานสอบสวนจะต้องระมัดระวังมิให้เจ้าพนักงานจากผู้ต้องหา เพราะผู้ต้องหาอาจจะมีการปิดเป็นปริศนาคดีและชักเคี่ยวกันเดียวกัน ซึ่งอาจเป็นความเท็จก็ได้ พยานบุคคลนี้ย่อมเป็นที่สงสัย ดังนั้นผู้สอบสวนน่าจะพิจารณาถึงเสียงของพยานว่าเป็นเสียงปักจูงจากการให้คุณหรือให้ประโยชน์ต่างๆ แก่ตนหรือไม่ ซึ่งอาจจะทำให้เสียหายต่อรูปคดีได้ทั้งสิ้น เสียเกียรติยศหรือชื่อเสียงของผู้สอบสวนตลอดจนถึงการทุจริตต่างๆ ด้วย

2. เมื่อมีความจำเป็นที่จะกับผู้ต้องหาซึ่งเป็นผู้ร่วมหรือเกี่ยวข้องในการกระทำผิดด้วยกันคนใดคนหนึ่งเป็นพยาน ให้พนักงานสอบสวนพิจารณาด้วยความรอบคอบประกอบด้วยหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) ผู้ที่จะกับเป็นพยานนั้นน่าเชื่อถือการสำคัญ

(2) ถ้าจะกับผู้ต้องหาคนนี้เป็นพยานแล้ว พยานหลักฐานที่มีอยู่น่าเพียงพอในการดำเนินคดีและไม่อาจจะแสวงหาพยานหลักฐานอื่นมาได้อีก

(3) ผู้ที่จะถูกกับเป็นพยานนั้น ต้องไม่เป็นประโยชน์แก่การสอบสวนและจะไม่เปิดความขึ้นศาลได้

นี่คือที่ต้องระมัดระวังมิให้เกิดปัญหาการที่กับผู้ต้องหาให้เป็นพยานนั้น จะเป็นต้องมีพยานอื่นมา หรืออาจจะดำเนินการจากพยานเสียทั้งสิ้นจากที่ต้องหาอื่นมา มาเป็นหลักแก่คดีได้ด้วย เพราะการที่พนักงานสอบสวนกับผู้ต้องหาคนใดคนหนึ่งเป็นพยานนั้น พนักงานย่อมการมีอาจจะที่จะทำลายตัวเองได้ ซึ่งเป็นการจะเป็นที่พนักงานสอบสวนจะต้องมีการรองรับผลกำไรผลเสียแก่ตนที่จะวิจารณ์ เกิดขึ้นต่อผู้ต้องหาคนใดคนหนึ่งเป็นพยานตามเหตุผลแห่งความจำเป็นจริงๆ

3. กรณีที่พนักงานสอบสวนต้องการขอให้ผู้ต้องหาคนใดเป็นพยานแล้วให้ชี้แจงเหตุผลแห่งความจำเป็นเสนอต่อหัวหน้าพนักงานสอบสวนท้องที่หรือหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเป็นผู้สั่งการ เป็นต้นอุทธรณ์ ถ้าเกิดผู้มีอำนาจการเป็นต้นต้องการจะดูแลจังหวัดเป็นผู้สั่งแล้วแต่กรณี ถ้าเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ความสงบเรียบร้อย การกระทำอันเป็นปฏิปักษ์ต่อเสรีภาพการค้าเป็นผู้พิจารณาสั่ง

การที่จะขอนุญาตให้กับผู้ต้องหาเป็นพยานแล้ว ต้องรีบสอบสวนมิให้ล่าช้าเกินควรมิฟังผู้ต้องหานั้น เสียก่อนจะเป็นการขัดต่อพนักงานสืบสวน

/พนักงานสืบสวน.....

หน่วยงานอัยการอาจมีคำสั่งให้ประนีประนอมยอมความ ต้องวิตกว่าไม่ทันเป็นพยานก็ได้ ในระหว่างที่หน่วยงานอัยการยังไม่มีคำสั่งฟ้องไม่ฟ้อง จึงไม่สามารถปล่อยหรือขอปล่อยผู้ต้องหา เพราะผู้ต้องหาอาจหลบหนี และ/หรืออาจมองว่าเป็นการให้สัญญาหรือจูงใจ เพื่อให้ท้อยความ ทำให้ไม่หน่วยการรับฟังพยานหลักฐานถูกต้องและไม่น่าเชื่อถือ

เมื่อหน่วยงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องแล้ว ให้รีบสอบสวนปากคำในฐานะพยานตามคำสั่งหน่วยงานอัยการ

4. เมื่อได้รับอนุญาตให้ถามผู้ต้องหาคนใดเป็นพยานและ เมื่อหน่วยงานอัยการไม่มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องแล้ว ให้แจ้งให้เขาทราบว่าเขาเป็นอิสระภาพแล้ว เขาย่อมมีสิทธิให้ท้อยคำเต็มตามความสัตย์จริงทุกประการ และท้อยคำใหม่นี้จะสอบสวนในฐานะพยานในคดี และต้องให้ปฏิญาณหรือสาบานตนก่อนให้ท้อยคำเช่นเดียวกับพยานอื่น

5. ในการสอบสวนปากคำผู้ต้องหาที่พนักงานสอบสวนจะขอคืนเป็นพยาน ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนปากคำในฐานะผู้ต้องหาเสียก่อนเป็นเรื่องจริงจังและเอียดที่สุดเท่าที่จะทำได้ เมื่อหน่วยงานอัยการสั่งไม่ฟ้องแล้วจึงให้รีบสอบสวนปากคำในฐานะพยาน โดยเพียงแต่ให้พยานยืนยันรับฟังปากคำของตนเองที่ให้ไว้ในฐานะผู้ต้องหาเป็นท้อยคำของตนในฐานะพยานและไม่ควรสอบสวนปากคำผู้ต้องหาในฐานะเป็นคดีต่างอื่นเพิ่มเติมอีก เพราะอาจพิจารณาได้ว่าท้อยคำดังกล่าวเกิดจากการให้สัญญาหรือจูงใจเพื่อให้ท้อยคำและจะทำให้ไม่หน่วยการรับฟังพยานหลักฐานถูกต้องไม่น่าเชื่อถือและเป็นการเสียหายต่อคดี

6. ระเบียบหรือคำสั่งของกรมตำรวจที่ขัดหรือแย้งกับหนังสือสั่งการนี้ ให้ใช้หนังสือสั่งการนี้แทน

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและแจ้งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบและถือปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด ตั้งแต่วันที่เป็นต้นไป

พล.ต.อ.

(ประชา พรหมนอก)

อ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 2052358

ที่ 0001(ปว) 124 **วันที่** 28 มกราคม 2542

เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีกันผู้ต้องหาเป็นพยาน

รองผบ.ตร., ผู้ช่วย ผบ.ตร., ผชผบ.ตร., ผการ.ตร., รองผบ.ตร., ก.ตร., บช.น., บช.ภ.1 - 9, บช.ศชต., บช.ภ.จว.

ตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลำดับที่ 5 บทที่ 7 ว่าด้วยการกันผู้ต้องหาเป็นพยานในบางคดี ได้กำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกันผู้ต้องหาเป็นพยานไว้แล้ว แต่ยังมีการปฏิบัติบางเรื่องที่ไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จำต้องอำนวยความเป็นธรรม 3 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ที่ 4/2499 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2499 ประกอบกับมาตรา 8 แห่งพระราชกฤษฎีกา โอนกระทรวงตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2541 ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกันผู้ต้องหาเป็นพยานไว้ดังนี้

1. คดีที่มีเหตุพิเศษหรือยุ่งยากซับซ้อนหรือก่อแรงพิศวงจำนวนมากพากันเกรงกลัว หรือคดีบางเรื่องเกิดในที่ลี้ลับ โดยบุคคลอื่นไม่สามารถรู้เห็นได้นอกจากเป็นผู้กระทำผิดด้วยกัน หรือคดีที่มีการกระทำในรูปขบวนการ (organized crime) ซึ่งพนักงานสอบสวนได้พยายามแสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐานทุกวิธีทางแล้วก็ไม่ทำให้ได้พยานหลักฐานในคดีนั้นอีก พนักงานสอบสวนอาจพิจารณากันผู้ต้องหาซึ่งได้ร่วมกระทำผิดด้วยกันคนใดคนหนึ่งเป็นพยาน โดยให้ชี้แจงเหตุผลแห่งความจำเป็นตามรูปคดีเสนอต่อหัวหน้าพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่หรือหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเป็นผู้สั่ง เว้นแต่คดีที่มีลักษณะเป็นเหตุอุกฤตร้ายแรงหรือเหตุที่ต้องรายงานตามระเบียบข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยที่ 1/2498 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยที่ 6/2502 ให้เสนอผู้บังคับการขึ้นไปเป็นผู้สั่ง ถ้าเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรและความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ให้เสนอผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้พิจารณาสั่ง

2. ในการสอบสวนปากคำผู้ต้องหาซึ่งถูกกันเป็นพยาน ให้ทำการสอบสวนปากคำในฐานะผู้ต้องหาให้ปรากฏข้อเท็จจริงตามรูปคดีโดยละเอียดเท่าที่สามารถจะทำได้

พนักงานสอบสวนพึงระมัดระวังมิให้การสอบสวนพยานผู้ต้องหาซึ่งถูกกันเป็นพยานให้การบิดเบือน หรือขัดแย้งและซ้ำเติมพวกเดียวกัน ซึ่งอาจจะเป็นพยานแก้ตัวได้ นอกจากนี้สิ่งที่พนักงานสอบสวนพึงต้องยึดถือ

และปฏิบัติคือ...

และปฏิบัติคือ ห้ามมิให้ดำเนินการใด ๆ โดยใช้ถ้อยคำอันเป็นการรุ่งใจ มีคำมั่นสัญญา ขู่เข็ญ หลอกลวง หรือกระทำโดยมีชอบด้วยประการใด ๆ ซึ่งอาจทำให้เสียหายต่อรูปคดีได้

อย่างไรก็ตามมีข้อที่พนักงานสอบสวนพึงต้องระมัดระวังไว้อย่างยิ่ง คือการกันผู้ต้องหาไว้เป็นพยานนั้น จะต้องมีพยานอื่น ๆ หรืออาศัยถ้อยคำพยานชนิดนี้สืบสวนให้ได้พยานหลักฐานอื่น ๆ มาเป็นหลักฐานแห่งคดีอีกได้ เพราะการที่พนักงานสอบสวนกันผู้ต้องหาคนใดเป็นพยานนั้น พนักงานอัยการมีอำนาจที่จะให้พนักงานสอบสวนส่งตัวไปฟ้องก็ได้ จึงจำเป็นที่พนักงานสอบสวนจะต้องไตร่ตรองผลได้ผลเสีย ก่อนที่จะวินิจฉัยเด็ดขาด ขอกันผู้ต้องหาคนใดไว้เป็นพยานตามเหตุผลแห่งคดี

3. เมื่อการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวนทำความเห็นทางคดี ตามทางการสอบสวนที่ได้ความนั้น โดยไม่ต้องแยกสำนวนการสอบสวนก็ได้ สำหรับผู้ต้องหาที่ได้รับอนุญาตให้กันเป็นพยานให้มีความเห็นทางคดีด้วย ในกรณีที่มีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง ถ้าผู้ต้องหาถูกควบคุมหรือขังอยู่ในระหว่างสอบสวนให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจปล่อย หรือปล่อยชั่วคราว หรือขอให้ศาลปล่อยแล้วแต่กรณี และให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติในเรื่องการคุมพยานและป้องกันพยานสำคัญในคดีอาญา ตาม ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 6 บทที่ 6 โดยเคร่งครัดด้วย

หลังจากพนักงานอัยการออกคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาที่กันไว้เป็นพยานแล้วให้ทำการสอบสวนถ้อยคำผู้นั้นในฐานะเป็นพยานตามคำสั่งของพนักงานอัยการโดยให้สาบานหรือปฏิญาณตนก่อนให้ถ้อยคำเช่นเดียวกับพยานอื่น

4. ระเบียบหรือคำสั่งใด ๆ ของ ตร.ที่ขัดหรือแย้งกับหนังสือสั่งการนี้ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือนี้แทน

พล.ต.อ.

([illegible])

ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ดร. โทร. ๐๒-๒๐๕-๓๔๘๓,๓๔๗๕

ที่ ๐๐๑๑.๒๔/ ๒๗๒๕ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ให้เร่งรัดดำเนินคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยแร่

ผบช.น.,ก., ภ.๑ ๙ และ ศขต.

ด้วย กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ อก ๐๕๒๓/๓๘๖๙ ลง ๔ เม.ย. ๒๕๕๕ แจ้งว่า ในปัจจุบันมีการลักลอบทำเหมืองและครอบครองแร่โดยไม่ได้รับอนุญาตอันเป็นการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ.แร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ในหลายพื้นที่ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติเสียหาย สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมาก โดยเฉพาะการกระทำความผิดเกิดจากผู้มีอิทธิพลลักลอบกระทำในพื้นที่ของหน่วยราชการต่างๆ และความผิดดังกล่าวมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน ปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือปรับอย่างเดียว ซึ่งมีอายุความเพียง ๑ ปี เมื่อมีการดำเนินการตรวจจับกุมแล้วทำให้การดำเนินคดีขึ้นพนักงานสอบสวนและอัยการเหลือเวลาจำกัด จึงขอให้ ดร. เร่งรัดการดำเนินคดีให้แล้วเสร็จภายในอายุความ

ดังนั้น เพื่อให้การสอบสวนดำเนินคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยแร่ เป็นไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงให้กำชับพนักงานสอบสวนในสังกัด เร่งรัดการดำเนินคดีในความผิดดังกล่าว ให้แล้วเสร็จภายในอายุความ ทั้งนี้ให้ถือปฏิบัติตามคำสั่ง ดร. ที่ ๑๖๐/๒๕๓๗ ลง ๑๐ ส.ค. ๒๕๓๗ อย่างเคร่งครัด

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

พล.ต.ท.

(ชัชวาลย์ สุขสมจิตร์)

ผู้ช่วย ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองคดี โทร. 2052358

ที่ 0004.6/2355 **วันที่** 30 มีนาคม 2543

เรื่อง ซ้อมความเข้าใจแนวทางปฏิบัติตาม พ.ร.บ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

ผบช.ก. , น. , ส. , ภ.1 – 9 , ปล. และ ผบช.สตม

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ปช. 0001.04/190 ลง 18 ม.ค. 43 ถึง ตร. ซักซ้อมความเข้าใจพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติตาม มาตรา 89 แห่ง พ.ร.บ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 กรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา 66 คือบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภา - ผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น ได้กระทำการตาม มาตรา 68 คือกระทำหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษเพื่อดำเนินการตามบทบัญญัติในหมวดนี้ นั้น

เพื่อมิให้เกิดความสับสนในทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวน ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ผู้รักษาการตาม พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยว่า เรื่องที่พนักงานสอบสวนต้องส่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวัน ตามมาตรา 89 แห่ง พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 หมายถึงเฉพาะเรื่องที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนนับแต่วันที่ พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีผลใช้บังคับ ซึ่ง มาตรา 2 บัญญัติให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 114 ก ลงวันที่ 17 พ.ย. 2542

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและสั่งพนักงานสอบสวนถือปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช โดยเคร่งครัด ปรากฏตามสำเนาหนังสือ ป.ป.ช. ที่แนบมาพร้อมนี้

พล.ต.ท. [signature]

(ดรุณ โลตถิพันธุ์)

ผู้ช่วย ผบ.ตร.ปรท ผบ.ตร.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เลขรับที่ 04195
วันที่ 21 มี.ค. 2543
เวลา 10.00

ด่วนที่สุด

ที่ ปช. 0001.04/190

สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ถนนพิษณุโลก กท 10300

กองกิจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เลขรับ 120
วันที่ 21 มี.ค. 2543
เวลา

19 มกราคม 2543

เรื่อง ซ้อมความเข้าใจแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542

ด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 116 ตอนที่ 114 ก เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2542 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 89 ว่า

"มาตรา 89 ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา 66 อันเนื่องมาจากได้กระทำการตามมาตรา 88 ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ เพื่อจะดำเนินการตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ในการนี้หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมิใช่กรณีตามมาตรา 88 ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องกลับไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป"

จากบทบัญญัติ ...

จากบทบัญญัติของมาตรา 89 ข้างต้น อาจทำให้เกิดข้อสงสัยในทางปฏิบัติว่า เรื่องที่พนักงานสอบสวนจะต้องส่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษนั้น หมายรวมถึงเรื่องที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีผลใช้บังคับและอยู่ระหว่างการดำเนินคดีของพนักงานสอบสวนด้วย หรือหมายถึงเฉพาะเรื่องที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน นับแต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีผลใช้บังคับเท่านั้น

ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดความสับสนในทางปฏิบัติ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงวินิจฉัยว่า เรื่องที่พนักงานสอบสวนต้องส่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวัน ตามมาตรา 89 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 หมายถึงเฉพาะเรื่องที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีผลใช้บังคับเป็นต้นไป

จึงเรียนข้อมูลความเข้าใจมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดแจ้งให้พนักงานสอบสวนในสังกัดได้ทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายกล้านรงค์ จันทิก)

เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ปฏิบัติหน้าที่

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

กลุ่มงานสำนักงานเลขาการบริหาร

โทร. 282-3161 ต่อ 122

โทรสาร 251-3421

33

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เลขรับ 5219
วันที่ 13 ส.ค. 2544
เวลา 11.00

ที่ ปช 0012.02/ 609

สำนักงาน ป.ป.ช.
ถนนพิษณุโลก กทม.10300

11 ธันวาคม 2544

เรื่อง จักซ้อมความเข้าใจในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 89

สำนักงานเลขานุการตำรวจแห่งชาติ
เลขรับที่ 30893
วันที่ 13 ส.ค. 2544 13.50

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

ด้วยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาปัญหาการดำเนินการกับเรื่องที่พนักงานสอบสวนส่งไปให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 89 โดยได้สอบถามความเห็นจาก สำนักงานอัยการสูงสุดด้วยแล้ว และมีมติให้ถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไปว่า มาตรา 84 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 เป็นบทบัญญัติที่วางหลักเกณฑ์กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา 63 กล่าวคือ บรรดาล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่ากระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ต้องกล่าวหาในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินสองปี ดังนั้น ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 89 ผู้ถูกกล่าวหาจะต้องเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในขณะที่ถูกกล่าวหาหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินสองปีในวันที่ถูกกล่าวหา หากผู้ถูกกล่าวหาซึ่งพนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามมาตรา 89 ได้พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเกินกว่าสองปีแล้วในวันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. ย่อมไม่มีอำนาจไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินคดีอาญากับผู้ถูกกล่าวหานั้นได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องส่งเรื่องกลับไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาภายในอายุความต่อไป ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ให้จักซ้อมความเข้าใจมายังสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อแจ้งเวียนให้พนักงานสอบสวนได้รับทราบโดยทั่วกัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งเวียนให้พนักงานสอบสวนทราบเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไปด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายกล้านรงค์ จันทิก)
เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

สำนักนโยบายและแผน
โทร. 0 2282 3862
โทรสาร 0 2281 2102

กองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เลขรับ 2904
วันที่ 14 ส.ค. 2544
เวลา

งานสุขการและกำลังพล ต่อ.คด.
กองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เลขรับที่ 1986
วันที่ 14 ส.ค. 2544
เวลา 11.00

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร.0-2205-3453

ที่ 0004.11/ 4384 **วันที่** 10 เมษายน 2545

เรื่อง คำชับแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการตามข้อตกลงระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช.กับ ตร.

-รอง ผบ.ตร., ผู้ช่วย ผบ.ตร., ผบช.,ผบก.,หน่วยขึ้นตรง ตร. และผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ตามที่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 301 ได้บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.มีอำนาจหน้าที่ไต่สวนวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐรำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม และตาม พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 89 บัญญัติว่าในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์ หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา 66 อันเนื่องมาจากได้กระทำการตามมาตรา 88 ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ นั้น

เพื่อให้การดำเนินการประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช.กับ ตร.เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดไว้ สำนักงาน ป.ป.ช.กับ ตร.จึงได้จัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่าง สำนักงาน ป.ป.ช. กับ ตร. เรื่อง ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตาม พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 โดย รองนายกรัฐมนตรีปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี (พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ) ได้ให้ความเห็นชอบตามร่างบันทึกข้อตกลงฯ ที่ ตร.เสนอ และได้อนุมัติให้ข้าราชการตำรวจไปช่วยราชการยังสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นการชั่วคราวไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม และปฏิบัติหน้าที่เฉพาะเรื่องที่ได้รับมอบหมาย ต่อมา สำนักงาน ป.ป.ช. โดย นายกล้านรงค์ จันทิก เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. และ พล.ต.อ.สันต์ ศรุตานนท์ ผบ.ตร. ได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงฯ ดังกล่าวแล้ว โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 25 มีนาคม 2545 เป็นต้นไป ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. <u>เรื่องที่จะต้องส่งไปให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.ดำเนินการ</u> ตาม พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 89 มีเจตนารมย์ต้องการให้เรื่องที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์ หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้พนักงานสอบสวนทำการรวบรวมพยานหลักฐานในเบื้องต้นเพื่อ

/ให้ได้ความจริง...

ให้ได้ความจริงชัดเจนเสียก่อนว่า มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นตามที่ได้มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษจริง โดยมีพยานเอกสาร พยานบุคคล หรือวัตถุพยานเพียงพอที่จะนำไปสนับสนุนข้อกล่าวหาฟังกล่าวและจะต้องปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินคดีได้ด้วย กล่าวคือผู้ถูกกล่าวหาจะต้องเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่ หรือได้พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วไม่เกินสองปี โดยพนักงานสอบสวนมีอำนาจที่จะดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานดังกล่าวได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ จากนั้นจึงให้ส่งสำนวนการสอบสวนไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช.ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว

2. <u>การไปช่วยราชการ</u> การไปช่วยราชการที่สำนักงาน ป.ป.ช. ในทางปฏิบัติหลังจากที่พนักงานสอบสวนส่งเรื่องไปให้สำนักงาน ป.ป.ช.แล้ว ทางสำนักงาน ป.ป.ช.จะใช้อำนาจตาม พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 25 (1) ประกอบมาตรา 45 ในการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวน หลังจากมีคำสั่งแต่งตั้งแล้ว สำนักงาน ป.ป.ช.ก็จะแจ้งให้พนักงานสอบสวนที่ได้รับการแต่งตั้งไปเข้าร่วมประชุมเพื่อทำการไต่สวนตามระเบียบของสำนักงาน ป.ป.ช. ต่อไป และเมื่อเสร็จการประชุมแล้ว พนักงานสอบสวนก็จะต้องเดินทางกลับไปปฏิบัติหน้าที่ราชการตามปกติ หรือบางครั้ง สำนักงาน ป.ป.ช.อาจจะมอบสำนวนให้พนักงานสอบสวนไปทำการบันทึกปากคำ ดังนั้นการไปช่วยราชการดังกล่าวจะไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม และจะปฏิบัติหน้าที่เฉพาะเรื่องที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จการเท่านั้น

อนึ่ง การเดินทางไปช่วยราชการดังกล่าว พนักงานสอบสวนที่เป็นอนุกรรมการมีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ตามนัยข้อ 7 แห่งข้อตกลงฯ ดังกล่าว และมีสิทธิได้รับเงินค่าตอบแทนเป็นรายครั้งเฉพาะที่มาประชุม หรือดำเนินการไต่สวนในอัตราครั้งละ 1,000 บาท แต่รวมกันแล้วไม่เกินเดือนละ 10,000 บาท ตามนัยระเบียบคณะกรรมการ ป.ป.ช.ว่าด้วย ค่าตอบแทนอนุกรรมการ พ.ศ.2543 ลงวันที่ 24 มกราคม 2543 และพนักงานสอบสวนก็จะได้รับเงินค่าสำนวนด้วย ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มอบสำนวนให้พนักงานสอบสวนรับไปดำเนินการในฐานะคณะอนุกรรมการไต่สวน ซึ่งขณะนี้สำนักงาน ป.ป.ช. กำลังดำเนินการเสนอร่างระเบียบให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.พิจารณา หากระเบียบดังกล่าวมีผลบังคับใช้แล้ว จะได้แจ้งเวียนให้ทราบต่อไป

3. <u>ข้าราชการตำรวจที่จะไปช่วยราชการ</u> ตามนัยข้อ 2 แห่งข้อตกลงฯ ดังกล่าว ได้กำหนดให้บุคคลดังต่อไปนี้ไปช่วยราชการ คือ

3.1 พนักงานสอบสวนที่รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ตามมาตรา 88 แห่ง พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 หรือ พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบสำนวนการสอบสวนดังกล่าว

/3.2 พนักงานสอบสวน...

3.2 พนักงานสอบสวนที่หัวหน้าพนักงานสอบสวนระดับผู้บังคับการขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของสถานีตำรวจหรือหน่วยงานผู้รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษเสนอชื่อไปให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.จำนวนไม่เกิน 2 คน

4. <u>การติดตามตัวผู้เสียหาย ผู้กล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาหรือพยาน</u> ในการติดตามตัวผู้เสียหาย ผู้กล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาหรือพยาน เพื่อมาสอบปากคำนั้น ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะอนุกรรมการได้ส่วนเป็นผู้ทำหน้าที่ติดตาม และกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช ได้ออกหนังสือเรียกบุคคลใดๆ หรือได้ร้องขอต่อศาลให้ออกหมายเรียกพยานเอกสารหรือพยานบุคคลแล้ว การส่งหนังสือหรือหมายเรียกดังกล่าว ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช.เห็นว่ามีเหตุสุดวิสัย หรือมีเหตุจำเป็นอื่น และเป็นการสมควรจะมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ดำเนินการให้ก็ได้

ข้อนี้ พยานบุคคลที่ไปให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.นั้น จะได้รับค่าเบี้ยเลี้ยงในอัตราไม่เกินวันละ 200 บาท ต่อคน ค่าเดินทางเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินอัตราค่าโดยสารระหว่างชั้นปรับอากาศประจำทาง หรือค่าโดยสารรถไฟชั้น 2 หรือจ่ายเป็นค่าน้ำมันรถยนต์ส่วนตัวกรณีนำรถยนต์ส่วนตัวเดินทางในอัตราลิตรละไม่เกิน 1.50 บาท และจะได้รับค่าตอบแทนไม่เกินวันละ 200 บาท ต่อคน ตามข้อระเบียบคณะกรรมการ ป.ป.ช ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเดินทางและค่าตอบแทนพยานบุคคล พ.ศ.2543 ลงวันที่ 31 มกราคม 2543 และกรณีที่พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจได้เดินทางไปติดตามตัวผู้เสียหาย ผู้กล่าวหาหรือพยานบุคคล เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.ทำการสอบปากคำ พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจดังกล่าวก็จะมีสิทธิได้รับเงินค่าเดินทางและค่าติดตามผู้เสียหาย ผู้กล่าวหาหรือพยานบุคคลด้วย ซึ่งขณะนี้สำนักงาน ป.ป.ช. กำลังดำเนินการยกร่างระเบียบให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.พิจารณา หากระเบียบดังกล่าวมีผลบังคับใช้แล้ว จึงได้แจ้งเวียนให้ทราบอีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และถือปฏิบัติให้พนักงานสอบสวนและผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องในสังกัด ถือปฏิบัติตามข้อกฎหมายฯ ดังกล่าวโดยเคร่งครัด อย่าให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการ หากมีปัญหาข้อขัดข้องในทางปฏิบัติ หรือปัญหาข้อกฎหมาย ให้หารือ ตร.(ผ่าน ลค.) โดยตรง

พลตำรวจเอก

(สันต์ ศรุตานนท์)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

บันทึกข้อตกลงระหว่าง

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เรื่อง ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542

เพื่อให้การดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) จึงได้ทำบันทึกข้อตกลงกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

<u>หมวดที่ 1</u>

<u>บททั่วไป</u>

ข้อ 1 สำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยอนุมัติของนายกรัฐมนตรี ได้ตกลงกันให้ข้าราชการตำรวจมาช่วยราชการในสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิมและไม่เป็นการเสียหายต่อราชการตามปกติ โดยให้ปฏิบัติหน้าที่เฉพาะเรื่องตามที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จการ

ข้อ 2 ข้าราชการตำรวจที่มาช่วยราชการตามข้อ 1 คือพนักงานสอบสวนผู้รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ตามมาตรา 88 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 หรือพนักงานสอบสวนผู้รับมอบอำนาจการสอบสวนดังกล่าวและพนักงานสอบสวนที่หัวหน้าพนักงานสอบสวนระดับผู้บังคับการขึ้นไปของสถานีตำรวจหรือหน่วยงานรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษเสนอชื่อ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามข้อ 5

ข้อ 3 ข้อตกลงฉบับนี้ ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติลงนามในบันทึกข้อตกลง

/หมวดที่ 2..

หมวดที่ 2

การประสานงานและการปฏิบัติงาน

ข้อ 4 การร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 89 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 จะต้องกระทำในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินสองปี ตามมาตรา 84 โดยให้พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานเบื้องต้น เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงแห่งคดีและให้ส่งสำนวนการสอบสวนไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวัน นับแต่วันรับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ และเมื่อพนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.แล้ว อำนาจของพนักงานสอบสวนย่อมสิ้นสุดลง ดังนั้นอำนาจในการควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาหรือสัญญาประกันกรณีที่มีการปล่อยตัวชั่วคราวย่อมสิ้นสุดลงเช่นเดียวกัน และให้ปล่อยตัวหรือขอให้ศาลปล่อยตัวผู้ถูกกล่าวหาไปในทันที

ในกรณีบุคคลอื่นซึ่งมิใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐร่วมกระทำผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่ง ไม่ว่าจะร่วมเป็นตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน ให้พนักงานสอบสวนรวมเป็นสำนวนเดียวกันแล้วส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.เมื่อส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.แล้ว อำนาจของพนักงานสอบสวนย่อมสิ้นสุดลง และให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับวรรคหนึ่ง

ข้อ 5 การส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.ตามข้อ 4 ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษเป็นผู้ส่ง ส่วนการเสนอชื่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ และแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการไต่สวนตามมาตรา 4 และมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 ให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนระดับผู้บังคับการขึ้นไปของสถานีตำรวจหรือหน่วยงานที่รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษเป็นผู้เสนอชื่อพนักงานสอบสวนผู้รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ หรือผู้รับมอบสำนวนการสอบสวนสั่งกล่าวจำนวน 1 คน และพนักงานสอบสวนอื่นที่เหมาะสมอีกไม่เกิน 2 คน เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช.จะเห็นเป็นอย่างอื่น

ข้อ 6 เมื่อระหว่างการดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งจะต้องมีการนำตัวผู้เสียหายหรือผู้กล่าวหา พยานบุคคล หรือผู้ถูกกล่าวหามาทำการสอบปากคำ ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการไต่สวนในคดีนั้น เป็นผู้ติดตามและนำตัวบุคคลดังกล่าวมาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.ทำการสอบปากคำหรือดำเนินการอื่น ๆ ในกรณีที่พนักงานสอบสวนที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการไต่สวนแล้ว ได้ย้ายไปดำรงตำแหน่งอื่นนอกเขตพื้นที่ และไม่เป็นการสะดวกที่จะเป็นผู้ติดตามนำตัวบุคคลดังกล่าวมาเพื่อสอบปากคำ ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนหรือผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนท้องที่ที่ส่งเรื่องมาให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช.ดำเนินคดีเป็นผู้ดำเนิน

/การแทน...

การแทน โดยให้ถือว่าการดำเนินการนั้นเป็นหน้าที่ราชการตามปกติของพนักงานสอบสวน หรือผู้บังคับบัญชาตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้วางแนวทางปฏิบัติไว้

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ออกหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ หรือได้ร้องขอต่อศาลให้ออกหมายเรียกพยานเอกสารหรือพยานบุคคลแล้ว การส่งหนังสือเรียกหรือหมายเรียกดังกล่าว ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช.เห็นว่ามีเหตุสุดวิสัย หรือมีเหตุอันจำเป็นอื่น และเป็นการสมควรจะมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ดำเนินการ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.ส่งหนังสือเรียกหรือหมายเรียกนั้นให้กับพนักงานสอบสวนที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการไต่สวนในคดีนั้นหรือผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวน หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจแห่งท้องที่ที่ส่งเรื่องให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช.คนหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการ ในการส่งหนังสือเรียกหรือหมายเรียก ต้องกำหนดระยะเวลาให้ปฏิบัติไว้พอสมควร แต่ต้องไม่น้อยกว่า 15 วัน

กรณีพนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจตามวรรคสอง พบว่าบุคคลที่มีชื่อระบุในหนังสือเรียกหรือหมายเรียกมีภูมิลำเนาหรือสถานที่พักอาศัยจริงอยู่นอกเขตอำนาจของตน ให้พนักงานสอบสวน หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจส่งหนังสือเรียก หรือหมายเรียกนั้น ไปยังสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่บุคคลนั้นมีภูมิลำเนา หรือสถานที่พักอาศัยอยู่จริงเป็นผู้ดำเนินการส่ง เมื่อได้ดำเนินการจัดส่งแล้วให้รายงานผลการส่งพร้อมใบตอบรับการรับหนังสือเรียกหรือหมายเรียกคืนมายังบุคคลตามวรรคสองภายใน 48 ชั่วโมง และให้ผู้ได้รับมอบหมายการส่งหนังสือเรียกหรือหมายเรียกตามวรรคสองรายงานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.ภายใน 24 ชั่วโมง

การส่งหนังสือเรียก หรือหมายเรียกตามวรรคสองและวรรคสาม จะต้องส่งให้กับบุคคลที่มีชื่อระบุไว้ในหนังสือเรียกหรือหมายเรียกนั้นเป็นผู้รับ หากบุคคลดังกล่าวไม่อยู่หรือไม่สามารถรับหนังสือเรียกหรือหมายเรียกได้ไม่ว่ากรณีใด ๆ จะส่งให้กับบุคคลอื่นซึ่งเป็นญาติของบุคคลที่มีชื่อระบุไว้เป็นผู้รับแทนก็ได้แต่บุคคลดังกล่าวจะต้องเป็นผู้ที่พักอาศัยอยู่ในบ้านของบุคคลที่มีชื่อระบุไว้ในหนังสือเรียก หรือหมายเรียกนั้น หรือจะส่งให้กับบุคคลใด ๆ ซึ่งทำงานอยู่ในสำนักงานเดียวกันกับบุคคลที่มีชื่อระบุไว้ และมีอายุเกินกว่า 20 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป เป็นผู้รับแทนก็ได้ ในการรับแทนจะต้องแจ้งให้บุคคลที่เป็นผู้รับแทนนำส่งให้กับบุคคลที่มีชื่อระบุไว้ภายในกำหนดเวลา โดยให้บันทึกไว้ในใบตอบรับการรับหนังสือเรียกหรือหมายเรียกด้วย และให้บุคคลผู้รับแทนลงชื่อรับรองไว้ กรณีบุคคลที่มีชื่อระบุไว้หรือญาติหรือบุคคลที่ทำงานอยู่ในสำนักงานเดียวกันกับบุคคลดังกล่าวไม่ยอมรับหนังสือเรียกหรือหมายเรียก ให้ผู้ส่งทำการวางหนังสือเรียกหรือหมายเรียกนั้นไว้ ณ ที่บ้าน หรือสำนักงานของบุคคลผู้นั้น แต่ต้องระบุเหตุขัดข้องไว้ในใบตอบรับหนังสือเรียกหรือหมายเรียก และให้ลงประจำวันไว้เป็นหลักฐาน ที่สถานีตำรวจนั้นด้วย

เมื่อบุคคลผู้ส่งหนังสือเรียกหรือหมายเรียกตามวรรคสอง ได้ดำเนินการส่งให้กับบุคคลที่มีชื่อดังระบุไว้หรือบุคคลผู้รับแทนแล้ว ให้รายงานผลพร้อมส่งใบตอบรับการรับหนังสือเรียกหรือหมายเรียกให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายใน 24 ชั่วโมง

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.มีมติว่า กรณีมีมูลความผิดอาญาและได้สั่งรายงานเอกสาร และความเห็นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหาแล้ว การนำตัวผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานบุคคลไปส่ง

/ให้กับ...

ให้คับอัยการสูงสุด หรือการนำตัวผู้ถูกกล่าวหา หรือพยานบุคคลไปเบิกความเป็นพยานต่อศาล ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช.เห็นว่ากรณีมีเหตุสุดวิสัย หรือมีเหตุอันจำเป็นอื่นและเป็นเป็นการสมควร ก็ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของบุคคลตามวรรคหนึ่ง

เมื่อศาลได้ออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหา หรือพยานที่ขัดขืนหมายเรียก การดำเนินการติดตามจับกุมบุคคลดังกล่าวให้เป็นอำนาจหน้าที่ของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือเจ้าพนักงานตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หมวดที่ 3

<u>ค่าใช้จ่ายและค่าตอบแทนในการปฏิบัติงาน</u>

ข้อ 7. เมื่อพนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนไปยัง คณะกรรมการ ป.ป.ช.ตามข้อ 4 แล้ว ให้ผู้ช่วยเลขาธิการที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ อนุกรรมการไต่สวนและผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ตามข้อ 6 มีสิทธิได้รับเงินค่าใช้จ่ายและค่าตอบแทนในการปฏิบัติงาน ดังนี้

(1) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ เว้นแต่การเดินทางโดยเครื่องบินจะเบิกได้เฉพาะในกรณีเร่งด่วน เมื่อได้รับอนุมัติจากประธานอนุกรรมการไต่สวน หรือเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.ก่อน

(2) ค่าตอบแทนอนุกรรมการ (เบี้ยประชุม)

(3) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ให้เป็นไปตามที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช.กำหนด

การเบิกเงินค่าใช้จ่ายตาม (1) และ (3) ให้ยื่นหลักฐานขอเบิกจ่ายต่อสำนักงาน ป.ป.ช.โดยให้ผู้บังคับบัญชาของผู้เบิกเป็นผู้รับรองการเบิกก่อน

ข้อ 8 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามข้อ 6 ให้เบิกจากสำนักงาน ป.ป.ช.โดยยื่นหลักฐานขอเบิกจ่ายซึ่งผู้บังคับบัญชาของผู้เบิก หรืออนุกรรมการไต่สวนในเรื่องดังกล่าว เป็นผู้รับรองการเบิกต่อสำนักงาน ป.ป.ช.

บันทึกข้อตกลงฉบับนี้ทำขึ้นเมื่อวันที่ 25 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2545 ระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. กับ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(ลงชื่อ) ..... (ลงชื่อ) พลตำรวจเอก .....

(นายกล้านรงค์ จันทิก) (สันต์ พรหมานนท์)

เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

ที่ ปช. 0001 / 107

สำนักงาน ป.ป.ช.
ถนนศิริมงคล กท.10300

18 ตุลาคม 2545

กองกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เลขรับ 4917
วันที่ 22 ต.ค. 2545
เวลา

เรื่อง ปัญหาและข้อขัดข้องจากการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ตช 0004.6/12036 ลงวันที่ 25 กันยายน 2545

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานตำรวจแห่งชาติขอทราบปัญหาอุปสรรคและข้อขัดข้องจากการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน ในขั้นตอนก่อนที่จะส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.ดำเนินการตามมาตรา 89 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 ประกอบบันทึกข้อตกลงระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช.กับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม นั้น

สำนักงาน ป.ป.ช.ขอชี้แจงว่าเท่าที่ผ่านมามีปัญหาอุปสรรคและข้อขัดข้องบ้างในบางเรื่อง ดังนี้

1. ก่อนส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.ดำเนินการ บางกรณีพนักงานสอบสวนยังมิได้ดำเนินการให้ปากร้องทุกข์หรือกล่าวโทษให้ถูกต้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก่อน

2. พนักงานสอบสวนไม่สามารถเบื้องต้นตามอำนาจหน้าที่เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงก่อนว่าขณะกระทำผิดนั้นผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือไม่ มีชื่อและตำแหน่งใด การกระทำตามที่ถูกกล่าวหาเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 84 หรือไม่อย่างไร

3. พนักงานสอบสวนมิได้รวบรวมพยานหลักฐาน เช่น สอบปากคำพยานบุคคลที่สำคัญ รวบรวมพยานเอกสาร ตรวจสอบสถานที่เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงพอสมควรก่อนว่ามีการกระทำผิดตามที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ

/4. ขณะที่มี..

4. ขณะที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ ผู้ที่ถูกกล่าวหายังมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใด สังกัดใด หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้วตั้งแต่เมื่อใด หากปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้วเกินกว่าสองปีนับถึงวันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการ ทั้งนี้ตามนัยมาตรา 84 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 กรณีดังกล่าวพนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินการต่อไปตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายกล้ำมรงค์ จันทิก)

เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ส่วนกฎหมาย

โทร 022820815

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร 0 2256-3466

ที่ 0004.6/ 13385 **วันที่** 4 พฤศจิกายน 2545

เรื่อง การดำเนินคดีอาญากับกรรมการ ป.ป.ช.

รอง ผบ.ตร.,ผู้ช่วย ผบ.ตร.,ผบช.,และผบก.(หน่วยขึ้นตรง)

ด้วยปรากฏว่ามีบุคคลภายนอกได้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนกองปราบปราม ให้ดำเนินคดีอาญากับคณะกรรมการ ป.ป.ช ในข้อหา "เป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ" กองปราบปรามได้แต่งตั้งคณะพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนมีความเห็นว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ถูกกล่าวหานั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตาม พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 4 จึงส่งสำนวนการสอบสวนให้คณะกรรมการป.ป.ช.ดำเนินการ ต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องกล่าวหาดังกล่าว เป็นเรื่องกล่าวหาคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งจะต้องดำเนินการตามที่ พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 16 และมาตรา 17 ได้บัญญัติไว้ ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 299 และมาตรา 300 นอกจากนี้ในการดำเนินคดีอาญากับคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องดำเนินการตามที่ พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 หมวด 4 กำหนดไว้ กรณีเป็นเรื่องที่มีอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงลงมติให้จำหน่ายเรื่องออกจากระบบสารบบ และให้แจ้งพนักงานสอบสวนทราบต่อไป

ดร. พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 300 กำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา มีสิทธิยื่นคำร้องต่อประธานวุฒิสภา เพื่อขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่ากรรมการ ป.ป.ช.ผู้ใดร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการและเพื่อให้การเป็นไปตามรัฐธรรมนูญได้มีการตรา พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 17

/ให้สอดคล้อง ...

ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 300 นอกจากนี้ยังได้บัญญัติห้ามการดำเนินคดีในชั้นศาลให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอีกด้วย ซึ่งตาม พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 หมวด 4 ได้กำหนดไว้ว่าเมื่อประธานวุฒิสภาส่งคำร้องขอให้ดำเนินคดีต่อกรรมการ ป.ป.ช. ศาลฎีกาต้องดำเนินการเลือกองค์คณะผู้พิพากษาเพื่อพิจารณาพิพากษา แล้วองค์คณะผู้พิพากษาจะแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อทำหน้าที่ไต่สวนข้อเท็จจริงและทำความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินคดีตามคำร้องขอ กรณีคณะกรรมการไต่สวนมีมติว่าข้อกล่าวหาอันเป็นคดีอาญานั้นมีมูล คณะกรรมการไต่สวนต้องส่งรายงานไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาล ถ้าคณะกรรมการไต่สวนเห็นว่าไม่มีมูลคณะกรรมการไต่สวนต้องส่งรายงานไปยังองค์คณะผู้พิพากษาเพื่อดำเนินการต่อไป ดังนั้น พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 และ พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.2542 จึงเป็นกฎหมายพิเศษที่บัญญัติวิธีการดำเนินคดีอาญาต่อกรรมการ ป.ป.ช. เป็นการเฉพาะและเป็นการยกเว้นบทบัญญัติทั่วไปเกี่ยวกับการร้องทุกข์ หรือการกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ดังนั้น เมื่อผู้เสียหายมาร้องทุกข์ หรือมีผู้มากล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีอาญาต่อกรรมการ ป.ป.ช. ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ให้พนักงานสอบสวนลงรายงานประจำวันเหตุการณ์ดังกล่าวไว้เป็นหลักฐานตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีลักษณะ 12 รายงานประจำวัน และแนะนำผู้ร้องทุกข์หรือผู้กล่าวโทษว่าการกล่าวหาและการดำเนินคดีกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าวต้องดำเนินการตาม พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และพ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 ซึ่งมีวิธีการและขั้นตอนเป็นพิเศษดังกล่าวข้างต้น

จึงแจ้งมา ...

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และให้แจ้งพนักงานสอบสวนในสังกัด ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ผอ.ต.อ.

(สันต์ ศรุตานนท์)

ผบ.ตร.

เลขที่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เลขรับ
วันที่ 14 มิ.ย. 2547
เวลา

ที่ นร ๐๔๐๑/ ๑๖๖

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๗

เรื่อง ปัญหาการดำเนินคดีอาญากับกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑.๒/ป ๑๗๙ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำเนินคดีอาญากับกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญากับกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว และมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ส่งมาด้วยนี้ อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(คุณหรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักอำนวยการ
โทร. ๐ ๒๖๒๐ ๔๒๐๖-๗
ฝ่ายกฎหมายและบริหารราชการแผ่นดิน
โทร. ๐ ๒๖๘๐ ๑๗๓๘
โทรสาร ๐ ๒๖๘๐ ๑๗๘๒
www.krisdika.go.th

เรื่องเสร็จที่ ๓๒๔/๒๕๔๗

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การดำเนินคดีอาญากับกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีหนังสือ ที่ ตช ๐๐๐๔.๖/๑๑๕๙๖ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ และหนังสือ ที่ ตช ๐๐๐๔.๖/๑๓๔๔ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า นายสุรัศมีพรรณ ดุลยจินดา กับพวกมีหนังสือถึงผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ว่า เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๔๕ พลตรี มนูญกฤต รูปขจร ประธานวุฒิสภา ส่งคำร้องและรายชื่อประชาชน ๖๐,๐๐๐ คน ร้องขอถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๔ คน ออกจากตำแหน่ง ให้ประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาดำเนินการไต่สวนคำร้องขอถอดถอนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นายณกฤช เทวตนันทน์ ได้ยื่นหนังสือท้วงติงคัดค้านต่อประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายกับตรวจสอบความถูกต้องของรายชื่อประชาชนผู้ร้องขอถอดถอน แต่ประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการไต่สวนละเว้นมิได้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของรายชื่อให้ถูกต้องตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งนายณกฤชฯ ได้ตรวจสอบรายชื่อประชาชนผู้ร้องขอถอดถอนดังกล่าวแล้วปรากฏว่าไม่ถูกต้องและไม่ครบถ้วนตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ จึงมีผลว่าคำร้องขอถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญไม่ถูกต้อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการไต่สวนจึงไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะรับคำร้องขอถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญไว้พิจารณาและไม่มีอำนาจที่จะไต่สวนมูลความผิด ๔ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ โดยชอบด้วยกฎหมายได้ แต่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและคณะอนุกรรมการไต่สวนก็ยังคงทำการไต่สวนมูลความผิดของ ๔ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอยู่ อันเป็นการกระทำที่น่าจะเข้าข่ายละเมิดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเข้าข่ายการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ชมรมนักวิชาการช่วยชาติในฐานะผู้รู้เห็นและผู้มีส่วนได้เสียมีความประสงค์ที่จะกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้ทำการสืบสวนสอบสวนและดำเนินการตามกฎหมายกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ นายกสันนรงค์ จันทึก อดีตเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ นายพินิต อารยะศิริ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในฐานะประธานคณะอนุกรรมการไต่สวน และคณะอนุกรรมการไต่สวน ในข้อหาเป็น

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๐๖๒๕ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ตามมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญาหรือมาตราอื่นใดที่เกี่ยวข้อง และขอให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีคำสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ มาตรา ๘๙ บัญญัติว่า ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน ให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๖๖ อันเนื่องมาจากได้กระทำการตามมาตรา ๘๘ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ เพื่อจะดำเนินการตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ในการนี้หากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมิใช่กรณีตามมาตรา ๘๘ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งเรื่องกลับไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป ซึ่งการดำเนินการตามมาตรา ๘๙ นี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้แจ้งให้พนักงานสอบสวนถือปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยกำหนดให้พนักงานสอบสวนทำการรวบรวมพยานหลักฐานในเบื้องต้นเพื่อให้ได้ความจริงชัดเจนเสียก่อนว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้นตามที่ได้มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษจริง โดยมีพยานเอกสาร พยานบุคคล หรือวัตถุพยานเพียงพอที่จะนำไปสนับสนุนข้อกล่าวหาดังกล่าว และจะต้องปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่จะดำเนินคดีได้ด้วย กล่าวคือ ผู้ถูกกล่าวหาจะต้องเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่ หรือได้พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วไม่เกินสองปี โดยพนักงานสอบสวนมีอำนาจที่จะดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานดังกล่าวได้ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ จากนั้นจึงให้ส่งสำนวนการสอบสวนไปยังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติภายในกำหนดเวลาดังกล่าว

ส่วนการดำเนินคดีกับกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดแนวทางให้พนักงานสอบสวนถือปฏิบัติไว้แล้ว กล่าวคือ เมื่อผู้เสียหายมาร้องทุกข์หรือมีผู้มากล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีอาญาต่อกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ให้พนักงานสอบสวนลงรายงานประจำวันเหตุการณ์ดังกล่าวไว้เป็นหลักฐานตามประมวลระเบียบการสำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๒ รายงานประจำวัน และแนะนำผู้ร้องทุกข์หรือผู้กล่าวโทษว่าการกล่าวหาและการดำเนินคดีกับกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดังกล่าว ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งมีวิธีการและขั้นตอนเป็นพิเศษ

สำหรับการดำเนินคดีกับนายกล้วนรงค์ จันทิก อดีตเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ นายพินิต อารยะศิริ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในฐานะประธานคณะอนุกรรมการไต่สวน และคณะอนุกรรมการไต่สวน ในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ นั้น บุคคลที่ถูกกล่าวโทษดังกล่าวเป็นบุคคลตามความหมายของเจ้าหน้าที่

ของรัฐ อนุกรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งบุคคลดังกล่าวมีตำแหน่งหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ แตกต่างกัน โดยเป็นคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและหรือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ กฎหมายได้บัญญัติวิธีการดำเนินคดีไว้แตกต่างกัน ในกรณีเช่นนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบดำเนินการต่อไปจะถูกต้องหรือไม่ ,

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เห็นว่าปัญหาดังกล่าวนี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ จึงขอหารือมายังคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อวินิจฉัยว่าจะต้องดำเนินการต่อไปอย่างไรจึงจะถูกต้อง เพื่อจะได้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป ,

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวรวมทั้งได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแล้ว เห็นว่า มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาดังนี้.

๑. เมื่อมีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีอาญากับกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในข้อหากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ พนักงานสอบสวนจะดำเนินการอย่างไร

๒. เมื่อมีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีอาญากับกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในฐานะประธานคณะอนุกรรมการไต่สวน ในข้อหากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ พนักงานสอบสวนจะดำเนินการอย่างไร ,

๓. เมื่อมีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีอาญากับเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรืออนุกรรมการไต่สวนอื่นในข้อหากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ พนักงานสอบสวนจะดำเนินการอย่างไร ,

ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีความเห็นในแต่ละประเด็นดังนี้.

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า การดำเนินคดีกับกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาตินั้นเป็นไปตามมาตรา ๑๐๐[๑] ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และ

---

[๑] มาตรา ๑๐๐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภา มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องทุกข์ต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใดร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ.

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว กระทำการตามวรรคหนึ่งเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจนและให้ยื่นต่อประธานวุฒิสภา เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องแล้วให้ส่งคำร้องดังกล่าวไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อพิจารณาพิพากษา.

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ถูกกล่าวหา จะปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างนั้นมิได้จนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ยกคำร้องดังกล่าว

มาตรา ๑๗* แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใดร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการเพื่อพิจารณาพิพากษา สำหรับการดำเนินคดีในชั้นศาลก็เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๖ ดังนั้น ในการดำเนินคดีดังกล่าวกับกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พนักงานสอบสวนจึงไม่มีอำนาจดำเนินคดีแต่อย่างใด

ประเด็นที่สอง เห็นว่า กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการไต่สวนนั้นเป็นไปตามมาตรา ๔๙* แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวน ประกอบด้วย กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติคนหนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่ และหรือผู้ทรงคุณวุฒิตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด มีหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือมูลความผิด ดังนั้น กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่ได้รับ

---

* มาตรา ๑๗ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภา มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภามีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่ากรรมการผู้ใดร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว กระทำการตามวรรคหนึ่งเป็นข้อๆ ให้ชัดเจนและให้ยื่นต่อประธานวุฒิสภา เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องแล้วให้ส่งคำร้องดังกล่าวไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อพิจารณาพิพากษา

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งรับคำร้อง กรรมการผู้ถูกกล่าวหาจะปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างนั้นมิได้จนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ยกคำร้องดังกล่าว

การดำเนินคดีในชั้นศาลให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

* มาตรา ๔๙ ในการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๔๓ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการแทนก็ได้ โดยประกอบด้วย กรรมการหนึ่งคน พนักงานเจ้าหน้าที่ และหรือผู้ทรงคุณวุฒิตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด มีหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือมูลความผิด

การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวน ให้คำนึงถึงความเหมาะสมกับฐานะและระดับของตำแหน่งและการดำรงชีพของผู้ถูกกล่าวหาตามสมควร

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการไต่สวนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

แต่งตั้งให้เป็นประธานคณะอนุกรรมการไต่สวนจึงยังคงมีฐานะเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประกอบกับการใช้อำนาจหน้าที่ของอนุกรรมการไต่สวนตามหมวด ๕ การไต่สวนข้อเท็จจริง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ เป็นการใช้อำนาจหน้าที่ที่สอดคล้องและเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กรณีที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษประธานคณะอนุกรรมการไต่สวนจึงเป็นการดำเนินคดีกับกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๐๐[๑] ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๑๗[๒] แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว พนักงานสอบสวนจึงไม่มีอำนาจดำเนินคดีอาญากับกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแต่อย่างใด

ประเด็นที่สาม เห็นว่า การดำเนินคดีอาญากับเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และอนุกรรมการไต่สวนอื่นนั้น เนื่องจากมาตรา ๔[๓] แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ได้นิยามคำว่า "เจ้าหน้าที่ของรัฐ" ไว้ โดยให้หมายถึงข้าราชการ และให้หมายความรวมถึงกรรมการและอนุกรรมการของหน่วยงานของรัฐซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมายด้วย ดังนั้น เมื่อมีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีอาญากับเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรืออนุกรรมการไต่สวนอื่น ในข้อหากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ จึงเป็นกรณีที่มีผู้ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งพนักงานสอบสวนต้องปฏิบัติตามมาตรา ๘๙[๔] แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ กล่าวคือ พนักงานสอบสวนต้องส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือ

---

[๑] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

[๒] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

[๓] มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

"เจ้าหน้าที่ของรัฐ" หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ

ฯลฯ ฯลฯ

[๔] มาตรา ๘๙ ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๖๖ ซึ่งเนื่องมาจากได้กระทำการตามมาตรา ๘๘ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ เพื่อจะดำเนินการตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ในการนี้หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมิใช่กรณีตามมาตรา ๘๘ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องกลับไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป

กล่าวโทษ เพื่อให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง และส่งความเห็นไปยังนายกรัฐมนตรีหรือฟ้องคดีต่อศาล เพื่อดำเนินคดีอาญาในศาลซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาต่อไป แต่หากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องที่ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษนั้นมิใช่กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งเรื่องคืนไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป

(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤษภาคม ๒๕๔๗

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 0 2205 3466

ที่ 0004.6/ 6033 **วันที่** 24 เมษายน 2546

เรื่อง กำชับแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542

เรียน ก.,น.,ภ.1 ช.,สตม.และ จต.

ตามหนังสือ ตร.ที่ 0004.1/1584 ลง 10 มกราคม 2545 ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการตามข้อตกลงระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. กับ ตร. เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติไว้แล้ว นั้น

สำนักงาน ป.ป.ช. มีหนังสือที่ ปช. 0001/107 ลง 18 กุมภาพันธ์ 2545 แจ้งปัญหาและข้อขัดข้องจากการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนมาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประกอบกับหน่วยงานปฏิบัติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้สนองสภาพปัญหาอุปสรรค ข้อขัดข้องในการปฏิบัติและแนวทางแก้ไขมา เพื่อทราบและหาแนวทางแก้ไขเช่นเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติสัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมายของ พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 จึงกำชับให้พนักงานสอบสวนและผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องในสังกัดถือปฏิบัติดังนี้

1. ให้ถือปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และข้อตกลงระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. กับ ตร. โดยเคร่งครัด

2. ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา 66 อันเนื่องมาจากได้กระทำการตามมาตรา 88 ตามบทบัญญัติในมาตรา 69 แห่ง พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการให้มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษให้ถูกต้องตาม ป.วิ.อาญา โดยบันทึกคำให้การของผู้ร้องทุกข์หรือผู้กล่าวโทษไว้แล้วบันทึกการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษไว้ในสมุดรายงาน

/ประจำวัน

ประจำวันเกี่ยวกับคดี ไม่ต้องบันทึกการรับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษในสมุดสารบบการดำเนินคดีอาญาทั่วไป (ไม่ต้องรับเลขคดี)

เมื่อได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช แล้ว ต่อมาปรากฏว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมิใช่กรณีตาม มาตรา 86 หรือในขณะนั้นผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเกิน 2 ปี และส่งเรื่องคืนมาให้พนักงานสอบสวนดำเนินการ จึงบันทึกการรับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษลงในสมุดสารบบการดำเนินคดีอาญาทั่วไป (รับเลขคดี) แล้วรีบสอบสวนต่อไปโดยมิชักช้า

3. ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการเบื้องต้นตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงก่อนว่าขณะกระทำผิดนั้นผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือไม่ มีชื่อและตำแหน่งใด การกระทำเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 84 หรือไม่ อย่างไร หากปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้วเกินกว่าสองปีนับถึงวันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการ กรณีดังกล่าวพนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

4. ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน เช่น สอบปากคำพยานบุคคลที่สำคัญ รวบรวมพยานเอกสาร ตรวจสอบสถานที่เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงพอสมควรก่อนว่ามีการกระทำผิดตามที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ

เมื่อพนักงานสอบสวนได้ดำเนินการ ตาม 1 – 4 แล้ว ให้ส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. สำหรับสภาพปัญหาที่หนวยต่าง ๆ เสนอมาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ นั้น ได้จัดทำตารางแนวทางปฏิบัติตามเอกสารที่แนบ

จึงแจ้งมา ...

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และกำชับให้พนักงานสอบสวนและผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องในสังกัด ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.อ.

(วุฑฒิชัย ศรีรัตนวุฑฒิ)

รอง ผบ.ตร. ปรท.ผบ.ตร.

File 3-0303

แนวทางปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และข้อตกลงระหว่าง ป.ป.ช. กับ ตร.

ลำดับ	สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานและข้อเสนอ	แนวทางปฏิบัติ
1.	กรณีผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดกรรมเดียวแต่ผิดกฎหมายหลายบท เช่น ผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและปลอมเอกสารจะส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.หรือไม่หรือมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร	กรณีดังกล่าวจะต้องส่งเรื่องให้ ป.ป.ช.ดำเนินคดีต่อไป
2.	เมื่อ พงส.รับเรื่องร้องทุกข์จัดส่งให้ ป.ป.ช. แล้วการดำเนินการเป็นไป โดยล่าช้า ต่อมา ป.ป.ช. ส่งเรื่องกลับให้ พงส. ดำเนินการทำให้เกิดปัญหาในการติดตามพยานบุคคล พยานบุคคลจำเหตุการณ์ไม่ได้ชัดเจน เอกสารสำคัญทางคดีถูกกลบเกลื่อนสูญหายได้	จะต้องรวบรวมพยานหลักฐานและสอบปากคำพยานบุคคลที่เป็นประโยชน์แก่รูปคดีให้มากที่สุดก่อนส่งเรื่องไปให้ ป.ป.ช.
3.	หากเจ้าหน้าที่ของรัฐถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตาม พ.ร.บ. ป.ป.ช. มาตรา 88 และกระทำความผิดอื่นด้วยในกรรมเดียวกันต้องแยกสำนวนการสอบสวนอีกส่วนหนึ่งต่างหากหรือไม่	ไม่ต้องแยกสำนวนการสอบสวน
4.	เมื่อส่งสำนวนไปยัง ป.ป.ช.แล้วอำนาจการสอบสวนของพนักงานสอบสวนก็สิ้นสุด พงส. เบิกค่าตอบแทนฯ ได้หรือไม่อย่างไร	เบิกค่าตอบแทนไม่ได้

ลำดับ	สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานและข้อเสนอ	แนวทางปฏิบัติ
5.	กรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐพบว่าต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่รัฐเหล่านั้นไม่ได้ดำเนินการทางวินัย หรือทางปกครองแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเหล่านั้นแต่อย่างใดซึ่งเป็นเหตุให้ประชาชนเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าไม่มีการดำเนินคดีและไม่มีความผิดแต่อย่างใด	ให้พนักงานสอบสวนชี้แจงทำความเข้าใจให้ประชาชนทราบถึงการดำเนินการ
6.	เมื่อพนักงานสอบสวนได้รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ฯ แล้วเห็นควรแจ้งให้ ป.ป.ช. ทราบ และให้ ป.ป.ช. เรียกผู้ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษมาให้การต่อ ป.ป.ช.เอง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายเนื่องจาก ป.ป.ช.เป็นหน่วยงานอิสระ	กรณีนี้จะต้องปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่าง ป.ป.ช.กับ ตร.
7.	เกี่ยวกับกำหนดระยะเวลาในการส่งเรื่องให้ ป.ป.ช. ภายใน 30 วัน นับแต่วันรับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ นั้น ในบางเรื่องจะต้องประสานกับหน่วยงานอื่นในการขอเอกสารหลักฐานต่าง ๆ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการ แต่หน่วยงานที่เก็บรักษาเอกสารหลักฐานนั้นส่งมาให้ล่าช้าและล่วงเลยกำหนด 30 วัน ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติกับพนักงานสอบสวนว่าไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายที่บัญญัติไว้ เห็นควรกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติให้มีความยืดหยุ่นหรือสอดคล้องกับเรื่องที่เกิดขึ้น	ให้จัดส่งสำนวนไป ป.ป.ช.ก่อนภายใน 30 วัน ส่วนเอกสารส่งเพิ่มเติมในภายหลังได้

ลำดับ	สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานและข้อเสนอ	แนวทางปฏิบัติ
8.	กรณีที่พนักงานสอบสวนรับคำร้องทุกข์ ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.พิจารณาคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา 5 - 6 เดือน ได้ส่งเรื่องกลับคืนพนักงานสอบสวน เนื่องจากคดีไม่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาหรือ ผู้กระทำผิดไม่ใช่เจ้าพนักงานกรณีเช่นนี้จะทำให้สำนวนล่าช้าและไม่สามารถสอบสวนให้เสร็จสิ้นตามกำหนดระยะเวลาการสอบสวนตามคำสั่ง ตร. ที่ 960/2537 ลง 10 ส.ค. 2537	ก่อนส่งสำนวนไป ป.ป.ช. จะต้องตรวจสอบก่อนว่าคดีอยู่ในอำนาจ ป.ป.ช.หรือไม่หากเป็นกรณีที่ ป.ป.ช.ส่งกลับมาให้ พงส.ดำเนินการในภายหลังก็สามารถชี้แจงถึงเหตุล่าช้าได้
9.	เมื่อรับคำร้องทุกข์และส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้ว พนักงานสอบสวนจะต้องขอถอนคดีจากสารบบหรือไม่	เมื่อรับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษแล้วให้บันทึกรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษไว้ในสมุดประจำวันรายงานคดีโดยไม่ต้องบันทึกการรับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษไว้ในสมุดสารบบการดำเนินคดีอาญาทั่วไป (ไม่ต้องรับเลขคดี) กรณีบันทึกการรับคำร้องทุกข์

ลำดับ	สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานและข้อเสนอ	แนวทางปฏิบัติ
		หรือกล่าวโทษในสมุดสารบบการดำเนินคดีทั่วไป (รับเลขคดีไว้แล้ว) ให้บันทึกไว้ในสมุดสารบบการดำเนินคดีอาญาทั่วไปช่องผลคดีว่าได้ส่งคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษไปให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.ดำเนินการตามหนังสือที่เท่าใด วันเดือนปีใดแล้วรายงานตามลำดับชั้นจนถึง บช. หรือ ภ. แล้วแต่กรณี เพื่อแจกอนุหมายเลขคดีและส่งสำเนาไปยังศูนย์ข้อสนเทศเพื่อปรับข้อมูลให้ถูกต้องโดยมิชักช้า เช่นเดียวกับกรณีการโอนการสอบสวนตาม ป.เกี่ยวกับคดี ลักษณะ 12 บทที่ 3 ข้อ 12 โดยอนุโลม

ลำดับ	สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานและข้อเสนอ	แนวทางปฏิบัติ
10.	กรณีที่พนักงานสอบสวนรับคำร้องทุกข์ รวบรวมพยานหลักฐานเบื้องต้น แต่ยังไม่ได้ความจริงว่ามีการกระทำผิดตามที่ร้องทุกข์ไว้หรือไม่ หรือยังไม่เป็นที่แน่ชัดว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่ หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วไม่เกิน 2 ปี และระยะเวลาได้ล่วงเลยกำหนด 30 วัน ที่จะส่งสำนวนให้ ป.ป.ช. พิจารณา พนักงานสอบสวนจะต้องปฏิบัติอย่างไร จะขยายเวลาได้หรือไม่ระยะเวลาในการรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวนมีน้อย บางคดีถ้าจะชี้มูลทุจริตประพฤติมิชอบต้องรอเอกสารจำนวนมาก เพื่อประโยชน์ควรยืดหยุ่นระยะเวลาให้เกินกว่า 30 วัน ได้	กรณีดังกล่าว มาตรา 89กำหนดไว้ชัดเจนจะขยายเวลาไม่ได้ หากส่งสำนวนล่าช้าให้หมายเหตุให้ ป.ป.ช.ทราบถึงเหตุแห่งความล่าช้าด้วย
11.	ในการปฏิบัติครั้งแรก ๆ นั้น ทราบว่าเมื่อพนักงานสอบสวนรับแจ้งความร้องทุกข์หรือกล่าวโทษแล้ว ทำการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานและต่อมาได้ทำการจับกุมและควบคุมผู้ต้องหาภายหลัง ทราบว่าอำนาจดังกล่าวนั้นสิ้นสุดลงเมื่อได้ส่งเรื่องให้ ป.ป.ช. เช่นนี้ กรณีการจับกุมและควบคุมผู้ต้องหาแล้วนั้น จะถือว่าเป็นการชอบหรือไม่	ระยะเวลา 30 วัน เป็นอำนาจของ พงส. ที่จะปฏิบัติตาม ป.วิ อาญาหากระยะเวลาดังกล่าวสิ้นสุดลงอำนาจการควบคุมก็สิ้นสุดลงเช่นเดียวกัน พงส.ย่อมไม่มีอำนาจควบคุมและสอบสวนต่อไป การใดๆ ที่ขัดทำมาก่อนหน้านั้นถือว่าชอบด้วยกฎหมายสำหรับการควบคุมและการจับกุมจะต้องปฏิบัติตาม รธน. พ.ศ.2540 ด้วย

ลำดับ	สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานและข้อเสนอ	แนวทางปฏิบัติ
12.	ควรกำหนดราคาความเสียหาย กรณีเกี่ยวกับทรัพย์สินและกำหนดฐานความผิด หรืออัตราโทษให้ชัดเจน กรณีที่จะต้องส่งเรื่องไปยัง ป.ป.ช. ดำเนินการเอง หรือให้หน่วยงานสอบสวนดำเนินการไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นกรณีไป	ม.84,88 กำหนดไว้ชัดเจนอยู่แล้วว่าคดีประเภทใดบ้างที่จะต้องส่งไป ป.ป.ช.
13.	การกระทำที่เข้าข่ายฐานความผิดที่จะต้องส่งเรื่องให้กับคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น บางครั้งยากต่อการวินิจฉัยหากวินิจฉัยว่าเป็นความผิดที่ต้องส่งเรื่องให้กับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการแล้ว ต่อมาเมื่อมีการพิจารณาแล้วไม่เข้าข่าย จะต้องมีการส่งเรื่องกลับมายังหน่วยงานสอบสวนตามเดิม ซึ่งทำให้เสียเวลาและอาจทำให้เกิดความเสียหาย	ผู้ปฏิบัติจะต้องนำข้อเท็จจริงและรูปคดีมาปรับเข้ากฎหมายแล้วดำเนินการต่อไป
14.	หลายเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคดีส่วนมากอยู่ในพื้นที่อำเภอของหน่วยงานสอบสวนควรให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะร่วมสอบสวนเดินทางจากที่ทำการกรุงเทพฯ มายัง สภ.ฯ แทนที่จะให้หน่วยงานสอบสวนเดินทางไป	เนื่องจาก ป.ป.ช. มีบุคลากรน้อยให้ปฏิบัติตามข้อตกลงก่อน

ลำดับ	สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานและข้อเสนอ	แนวทางปฏิบัติ
	รายงานผลการดำเนินการส่งพร้อมไปตอบรับการรับหนังสือเรียกหรือหมายเรียกดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวนซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะอนุกรรมการไต่สวนเป็นผู้รายงานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลา 24 ชั่วโมง เพื่อดำเนินการส่งหนังสือฟ้องหรือหมายเรียกแล้วเสร็จ ส่วนเป็นการผลักภาระไปยังพนักงานสอบสวนที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการไต่สวนทั้งสิ้น	
18.	ปัญหาอุปสรรค เมื่อพนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานตามห้วงระยะเวลาดังกล่าวเรียบร้อยแล้วปรากฏว่าพยานหลักฐานอ่อน จะให้ดำเนินการอย่างไรการไปช่วยราชการของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับเสิทพิด้าให้ค่าตอบแทนไม่มี	ถ้าเป็นความผิดตามฐานใน ม.84,88 แล้วต้องส่งให้ ป.ป.ช. พิจารณาแม้จะปรากฏว่าพยานหลักฐานอ่อนก็ตาม
19.	การรับคดี ป ป.ช.เมื่อรับเลขคดีแล้ว ส่งเรื่องไป ป.ป.ช.ทำให้ พงส. ไม่มีอำนาจการสอบสวนทำให้เลขคดีค้างและเมื่อผู้ต้องหามีประกันตัว ทำให้การประกันตัวสิ้นสุดลงทันที แล้วปล่อยตัวไปต่อมาปรากฏว่าคดีไม่อยู่ในอำนาจของ ป.ป.ช. และส่งเรื่องคืนมาให้ พงส.ดำเนินการต่อไปทำให้เรื่องยุ่งยากและล่าช้า	เลขคดีให้ระบุในสมุดว่าส่ง ป.ป.ช. ด้วยตัวอักษรที่เห็นได้ชัดเจนโดยไม่ต้องถอนเลขคดีและหาก ป.ป.ช.ส่งเรื่องกลับมาจึงใช้เลขคดีเดิม

ลำดับ	สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานและข้อเสนอ	แนวทางปฏิบัติ
20.	พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ได้รับความร่วมมือจากต้นสังกัดของผู้ที่ถูกกล่าวโทษในการสอบสวนปากคำเพื่อเป็นพยานและการส่งหลักฐานเอกสาร ประกอบการสอบสวนล่าช้า สมควรจะได้รับการแก้ไข	ใช้วิธีการประสานงานระหว่างหน่วยงาน
21.	กรณีเมื่อพนักงานสอบสวน ได้รับคำร้องทุกข์ไว้ดำเนินการตามกฎหมายแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนตามข้อตกลง ได้นำสำนวนการสอบสวนไปดำเนินการด้วยตนเองและเมื่อถึงครบกำหนด 30 วัน ไม่ส่งสำนวนการสอบสวนไปให้ ป.ป.ช. ดำเนินการต่อไปตามกฎหมาย จึงเป็นปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติของพนักงานสอบสวน	ตามข้อตกลง ข้อ 5 ระดับสถานีตำรวจให้หัวหน้าสถานีเป็นผู้ส่งมิได้ให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัด

ที่ ปช 0001 / 107

สำนักงาน ป.ป.ช
ถนนพิษณุโลก กท 10300

19 ตุลาคม 2545

กองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เลขรับ 4957
วันที่ 22 ต.ค. 2545
เวลา

เรื่อง ปัญหาและข้อขัดข้องจากการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ตช 0004.6/12036 ลงวันที่ 25 กันยายน 2545

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานตำรวจแห่งชาติขอทราบปัญหาอุปสรรคและข้อขัดข้องจากการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน ในขั้นตอนก่อนที่จะส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.ดำเนินการตามมาตรา 89 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 ประกอบบันทึกข้อตกลงระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช.กับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม นั้น

สำนักงาน ป.ป.ช.ขอเรียนว่าที่ผ่านมามีปัญหาอุปสรรคและข้อขัดข้องบางในบางเรื่อง ดังนี้

1. ก่อนส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.ดำเนินการ ปรากฏมีพนักงานสอบสวนดังมิได้ดำเนินการให้มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษให้ถูกต้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก่อน

2. พนักงานสอบสวนไม่ดำเนินการเบื้องต้นตามอำนาจหน้าที่เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงก่อนว่าขณะกระทำผิดนั้นผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือไม่ มีชื่อและตำแหน่งใด การกระทำตามที่ถูกกล่าวหาเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 84 หรือไม่อย่างไร

3. พนักงานสอบสวนมิได้รวบรวมพยานหลักฐาน เช่น สอบปากคำพยานบุคคลที่สำคัญ รวบรวมพยานเอกสาร ตรวจสอบสถานที่เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงพอสมควรก่อนว่า มีการกระทำผิดตามที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ

/4. ขอะที่มี ..

๔ ขณะที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ ผู้ที่ถูกกล่าวหายังมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใด สังกัดใด หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้วตั้งแต่เมื่อใด หากปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้วเกินกว่าสองปีนับถึงวันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ คณะกรรมการ ป.ป.ช.ไม่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการ ทั้งนี้ตามนัยมาตรา 84 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 กรณีดังกล่าวสำนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายกล้านรงค์ จันทิก)

เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ส่วนกลาง

โทร 022820815

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี ตร. โทร. 0 - 2205-3466

ที่ 0004.6/ 2554 วันที่ 4 มิถุนายน 2546

เรื่อง ระเบียบ ตร. ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติในการดำเนินคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2546

เรียน รอง ผบ.ตร., ผู้ช่วย ผบ.ตร.

ผบช. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ผบก.หน่วยขึ้นตรงต่อ ตร.

ด้วย ตร. ได้กำหนดระเบียบ ตร. ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติในการดำเนินคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2546 ไว้ในประเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 18 กรณีบางเรื่องที่มีวิธีปฏิบัติเป็นพิเศษ บทที่ 24 และได้ประกาศลงวันที่ 14 พฤษภาคม 2546 แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติโดยทั่วกัน พร้อมนี้ได้แนบเอกสารที่เกี่ยวข้องมาด้วยแล้ว รวม 7 แผ่น

พล.ต.ต.

(วัฒนา ลักกวัตร)

ผบก.คด.

ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติในการดำเนินคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วย

การป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ.2546

.....

ตามคำสั่ง กรมตำรวจ ที่ 9/2498 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2498 ให้ใช้ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ที่ 1/2498 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2498 เรื่อง วางระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีไว้เป็นแนวทางปฏิบัติแล้ว นั้น

เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 89 บัญญัติว่า "ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน ให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา 86 อันเนื่องมาจากได้กระทำการตาม มาตรา 88 ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ เพื่อจะดำเนินการตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ในการนี้หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องดังกล่าวมิใช่กรณีตามมาตรา 88 ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องกลับไปยังพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป" โดยกฎหมายดังกล่าวยังมิได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินการของพนักงานสอบสวนไว้ จึงสมควรวางหลักเกณฑ์การปฏิบัติในเรื่องนี้ไว้ เพื่อให้พนักงานสอบสวนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวข้างต้น

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ 3 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ที่ 4/2499 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2499 ประกอบกับมาตรา 8 แห่งพระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2541 ที่ให้อำนาจผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ยกเลิก แก้ไข เพิ่มเติมประมวลระเบียบการตำรวจ ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับคดีและในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับคดี จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

/ข้อ 1 ให้เพิ่ม ...

ข้อ 1 ให้เพิ่มความที่แนบท้ายระเบียบนี้เป็นบทที่ 24 ลักษณะการแจ้งประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี

ข้อ 2 ให้ใช้ระเบียบนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2546

พลตำรวจเอก

(สันต์ สรุตานนท์)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

พันตำรวจเอก

(วิชัย ปิยะวงศ์วัฒนา)

รองผู้บังคับการ กองวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน

ผู้บังคับการ กองวิชาการ

File 1-C331

ลักษณะ 16

กรณีบางเรื่องที่มีวิธีปฏิบัติเป็นพิเศษ

ข้อที่ 24

แนวทางการปฏิบัติในการดำเนินคดีความผิดตามกฎหมาย

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

.....

เพื่อให้การปฏิบัติของเจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงวางระเบียบแนวทางการปฏิบัติไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินคดีตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2546"

ข้อ 2. บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 3. ในระเบียบนี้

"เจ้าหน้าที่ของรัฐ" หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น ซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคล ซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐ ในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ

"ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง" หมายความว่า

(1) นายกรัฐมนตรี

(2) รัฐมนตรี

(3) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(4) สมาชิกวุฒิสภา

(5) ข้าราชการการเมืองอื่นนอกจาก (1) และ (2) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง

(6) ข้าราชการฝ่ายรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

(7) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

(8) ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลนคร

(9) ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีรายได้หรืองบประมาณไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

"ผู้เสียหาย" หมายความว่า ผู้เสียหายจากการกระทำอันเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐร้ำระผิดปกติ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

"ผู้ถูกกล่าวหา" หมายความว่า ผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่าได้กระทำการอันเป็นมูลที่จะนำไปสู่การถอดถอนจากตำแหน่ง การดำเนินคดีอาญา การขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน หรือการดำเนินการทางวินัย ตามรัฐบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 และให้หมายความรวมถึงตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำดังกล่าวด้วย

"ทุจริตต่อหน้าที่" หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

"ร่ำรวยผิดปกติ" หมายความว่า การมีทรัพย์สินมากผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติ หรือการมีหนี้สินลดลงมากผิดปกติ หรือได้ทรัพย์สินมาโดยไม่สมควร สืบเนื่องมาจากการปฏิบัติตามหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่

ข้อ 4. ในกรณีที่มีผู้เสียหายมาร้องทุกข์ หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมิใช่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่นว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินสองปี ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการดังนี้

4.1 สอบสวนปากคำผู้ร้องทุกข์หรือผู้กล่าวโทษแล้วบันทึกการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษในสมุดรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี โดยไม่ต้องบันทึกการรับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษในสมุดสารบบการดำเนินคดีอาญาทั่วไป

4.2 ดำเนินการสอบสวนพยานบุคคลที่เป็นประโยชน์ต่อรูปคดี และรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ เพื่อประกอบคดี

4.3 ตรวจสอบว่าผู้ถูกกล่าวหามีชื่อสกุล เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมีตำแหน่งหน้าที่ราชการสังกัดใด พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้วตั้งแต่เมื่อใด

4.4 ให้พิจารณาคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษนั้น ได้กล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าว กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ในฐานความผิดใด

4.5 เมื่อดำเนินการตาม 4.1 – 4.4 แล้วให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ

หากพนักงานสอบสวนพิจารณาแล้วปรากฏว่าไม่เป็นคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ หรือไม่มีการกระทำความผิดให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 13 บทที่ 3 เรื่องคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษโดยเคร่งครัด ด้วยการลงรายงานประจำวันชี้แจงหลักกฎหมายไว้เป็นหลักฐาน และแจ้งให้ผู้แจ้งความทราบ

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น ให้พนักงานสอบสวนชี้แจงแนะนำผู้เสียหายทราบว่า ตามมาตรา 66 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 ให้กำหนดให้ผู้เสียหายไปยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยตรง และให้พนักงานสอบสวนบันทึกการดำเนินการดังกล่าวในรายงานประจำวันไว้เป็นหลักฐานด้วย

ข้อ 5. ในระหว่างที่พนักงานสอบสวนยังมิได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ หากผู้ถูกกล่าวหาเข้าหาพนักงานสอบสวนเอง หรือผู้ที่มาปรากฏตัวต่อหน้าพนักงานสอบสวนเป็นผู้ถูกกล่าวหา ให้พนักงานสอบสวนทำการตรวจสอบให้ได้ความแน่ชัดว่าผู้นั้นเป็นผู้ถูกกล่าวหา แล้วดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 134 โดยให้ถามชื่อตัว นามสกุล ชาติบังคับ บิดามารดา อายุ อาชีพ ที่อยู่ วันเกิด และแจ้งข้อหาให้ทราบ และต้องบอกให้ทราบก่อนว่า ถ้อยคำที่กล่าวนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานยันเขาในการพิจารณาได้ เมื่อเต็มใจให้การอย่างใดก็ให้จดคำให้การไว้ ถ้าไม่เต็มใจให้การเลยก็ให้บันทึกไว้ เมื่อพนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว อำนาจของพนักงานสอบสวนย่อมสิ้นสุดลง ดังนั้น อำนาจในการควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาหรือสัญญาประกันกรณีที่มีการปล่อยตัวชั่วคราวย่อมสิ้นสุดลงเช่นเดียวกันและให้ปล่อยตัวหรือขอให้ศาลปล่อยตัวผู้ถูกกล่าวหาไปในทันที

ในกรณีที่บุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้ร่วมกระทำความผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐตามความผิดดังกล่าวข้างต้น ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการในลักษณะเช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิด โดยรวมเป็นจำนวนเดียวกันเพื่อส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการต่อไป

ข้อ 6 เนื่องจากความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม เป็นความผิดมูลฐานตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 จึงให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ และพนักงานสอบสวนปฏิบัติตามระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 18

บทที่ 21 เรื่องแนวทางปฏิบัติในการดำเนินคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยเคร่งครัดอีกส่วนหนึ่งด้วย

ข้อ 7. เมื่อได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.แล้ว ต่อมาปรากฏว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องคืนมาให้พนักงานสอบสวนดำเนินการ จึงบันทึกการรับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษลงในสมุดสารบบการดำเนินคดีอาญาทั่วไปแล้วรีบสอบสวนต่อไปโดยมีชักช้า

(ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติในการดำเนินคดีความผิดตามกฎหมาย ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2546 ลงวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2546)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 0 2205 2397

ที่ ตช 0006.42/ 5329 วันที่ 28 เม.ย. 2547

เรื่อง กำชับการปฏิบัติหน้าที่ของ พงส.

ผบ.ช., ผบก.ทุกท่านขึ้นตรงต่อ ตร. และผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ด้วย ผบ.ก.ตร. มีหนังสือที่ 0009.3/74 ลง 25 ม.ค. 47 แจ้งมติ อ.ก.ตร. กรณี พงส. ได้รับแจ้งความแล้วไม่รับคำร้องทุกข์ ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเป็นเอกฉันท์ทุกเรื่องว่าเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

ให้ท่านสั่งกำชับ พงส. ในสังกัดทราบทั่วกัน พร้อมนี้ได้จัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องมาด้วยแล้ว

รวม / แผ่น

พล.ต.อ.

(ยุทธ ซ้ายขวัญ)

รอง ผบ.ตร. รรท.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สง.ก.ตร. โทร.0-2205-3868

ที่ 0009.3/ 79 วันที่ 29 มี.ค. 2547

เรื่อง การดำเนินการทางวินัย ร.ต.อ.นิกร เนียมถนอม

เรียน ผบ.ตร. (ผ่าน ผาต วน.)

ด้วย ทางวินัย ... ส่งสำนวนการสอบสวน กรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยร้ายแรง โดยเป็น พงส.รับแจ้งหรือรู้เหตุแล้วไม่ดำเนินการใด ๆ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นและถูกดำเนินคดีอาญา ข้อหาเป็นพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตให้ ก.ตร. เพื่อพิจารณา

อ.ก.ตร.วินัย คณะที่ 1 ในการประชุมครั้งที่ 2/2547 เมื่อ 12 ม.ค.47 เห็นว่ากรณีที่ พงส.ได้รับแจ้งความแล้วไม่รับดำเนินคดีกับผู้ต้องหา คณะกรรมการ ป.ป.ช.มีมติเป็นเอกฉันท์ทุกเรื่องว่าเป็นความผิดฐานทุจริตหน้าที่ราชการ จึงมีมติให้แจ้ง ตร.ทราบเพื่อกำชับ พงส.ให้ทราบทั่วกัน

จึงขอส่งสำเนารายงานการประชุมครั้งดังกล่าวมายัง ตร. รวมจำนวน 5 แผ่น เพื่อดำเนินการตามมติต่อไป

พล.ต.ต.

(อัครวิน ณรงค์พันธ์)

ผู้ช่วย ลข.ก.ตร. (2) ปฏิบัติราชการแทน ลข.ก.ตร.

สำเนา

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตาม
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒
พ.ศ. ๒๕๔๔

โดยที่มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๙ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ และมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการธุรการ เลขาธิการ และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในลักษณะที่ต้องประสานงานกับส่วนราชการ หน่วยงาน และบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องเพื่อให้การปฏิบัติการเป็นไปตามกฎหมายดังกล่าวข้างต้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๗ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย นายกรัฐมนตรี จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๔๔"

"เลขาธิการ" หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

"สำนักงาน" หมายความว่า สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.)

ข้อ ๓ ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบนี้ มีอำนาจออกระเบียบประกาศหรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้ หรือเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ข้อ ๔ ในกรณีที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ หรือจับกุมดำเนินคดีในความผิดมูลฐานให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่หรือหน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ทำการสอบสวนในความผิดดังกล่าว ดำเนินการสืบสวนสอบสวนว่ามีหรือมีเหตุอันควรเชื่อว่ามีการกระทำความผิดฐานฟอกเงินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินด้วยหรือไม่ หากปรากฏว่ามีการกระทำความผิดฐานฟอกเงินฐานใดฐานหนึ่งดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสืบสวนสอบสวนในความผิดฐานนั้น ๆ ด้วย แล้วให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่หรือหน่วยงานนั้นรีบรายงานสำนักงานตามแบบท้ายระเบียบนี้

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ใดหรือหน่วยงานใด ได้ทำการสืบสวนสอบสวนในความผิดฐานฟอกเงินฐานใดฐานหนึ่งอยู่แล้วก็ให้ถือปฏิบัติตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

นอกจากการรายงานตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว เมื่อมีเหตุผลและความจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานอาจขอให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่หรือหน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ทำการสอบสวนแจ้งหรือรายงานข้อเท็จจริงเพิ่มเติมมาในกำหนดเวลาอันควรได้

ลักษณะคดีที่ต้องรายงานตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามข้อตกลงที่ทำขึ้นตามข้อ ๑๖ แห่งระเบียบนี้

ข้อ ๕ ในคดีความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินที่สำนักงานได้รับรายงานตามข้อ ๔ หากเลขาธิการเห็นสมควรอาจขอเข้าร่วมฟังการสอบสวนด้วยตนเองหรือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเลขาธิการมอบหมายเข้าร่วมฟังการสอบสวนด้วยก็ได้

ข้อ ๘ เมื่อคณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการได้มีคำสั่งตามมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ หรือมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่หรือหน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ทำการสอบสวนในคดีความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินนั้นส่งสำเนาสำนวนการสอบสวนสำนักงานโดยเร็ว

ข้อ ๙ เลขาธิการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเลขาธิการมอบหมายอาจแจ้งให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่หรือหน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ทำการสอบสวน ทำการสืบสวนสอบสวนในคดีความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินก็ได้

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เลขาธิการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเลขาธิการมอบหมายอาจเข้าไปสอบถามหรือตรวจสอบยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในคดี หรือเข้าไปซักถามผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังในสถานที่ควบคุมหรือเรือนจำ โดยแจ้งให้หัวหน้าสถานที่นั้นทราบก่อน

ข้อ ๑๐ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับแจ้งจากเลขาธิการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเลขาธิการมอบหมายให้ร่วมเข้าไปในสถานที่ สถานที่ หรือยานพาหนะใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการซุกซ่อนหรือเก็บรักษาทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดหรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน หรือเกี่ยวกับการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน เพื่อตรวจค้น ติดตาม ตรวจยึด หรือยึดหรืออายัดทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานใด ให้พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือส่งเจ้าหน้าที่หรือบุคคลเข้าร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่ร้องขอ

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากเลขาธิการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเลขาธิการมอบหมาย มีความจำเป็นหรือรีบด่วนจะดำเนินการไปพลางก่อนก็ได้ แล้วรีบแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบในโอกาสแรกที่จะกระทำได้ ส่วนการแจ้งจะแจ้งเป็นหนังสือด้วยวาจาก็ได้ ตามพฤติการณ์และความจำเป็น โดยให้เลขาธิการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่นั้นบันทึกเหตุผลไว้เป็นหลักฐาน

ภายใต้บังคับความวรรคหนึ่ง เมื่อพนักงานสอบสวนรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ หรือต้องควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาเพื่อดำเนินคดี เลขาธิการหรือข้าราชการของสำนักงานซึ่งเลขาธิการมอบหมายเป็นหนังสืออาจขอประกันตัวผู้ต้องหาดังกล่าวโดยไม่ต้องมีหลักทรัพย์เป็นประกันก็ได้

การประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในชั้นพนักงานอัยการหรือชั้นศาล ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยอนุโลม

ข้อ ๑๔ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงการดำเนินคดีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในคดีความผิดมูลฐานที่สำนักงานขอทราบ หรือความผิดฐานฟอกเงิน หรือการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินเมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง หรือศาลมีคำสั่งถึงที่สุดไม่รับคำร้องของพนักงานอัยการที่ขอให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดทั้งหมดหรือบางส่วนตกเป็นของแผ่นดิน หรือให้คืนทรัพย์สิน ให้พนักงานอัยการแจ้งคำสั่งไม่ฟ้องพร้อมเหตุผลหรือคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลพร้อมข้อเสนอแนะตามระเบียบของสำนักงานอัยการสูงสุดให้สำนักงานทราบ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินต่อไป

ในการปรับปรุงการดำเนินคดีให้มีประสิทธิภาพตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานแจ้งการตอบรับและผลการวิเคราะห์การปรับปรุงคดีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้เห็นชอบแล้วให้สำนักงานอัยการสูงสุดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีความผิดมูลฐานและความผิดฐานฟอกเงินทราบอย่างน้อยปีละสองครั้ง

ข้อ ๑๕ ในการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้คณะอนุกรรมการประสานงานที่คณะกรรมการแต่งตั้ง พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการหรือแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อ ๑๖ ในกรณีที่มีข้อกำหนดไว้ในระเบียบนี้หรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้มีประสิทธิภาพยิ่ง

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร 0-2205-3466

ที่ 0004.6/ 4815 **วันที่** 29 มิถุนายน 2547

เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการรายงานความผิดมูลฐานตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542

ผบช.ภ., น., ภ.1 - 9 และ จต.

ด้วยประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 18 บทที่ 21 ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติในการดำเนินคดีความผิดตามกฎหมาย ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานรีบรายงานไปยังสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) ทันที ส่วนปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (บปป.ตร.) กรณีมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินคดีความผิดฐานฟอกเงินกับผู้ถูกกล่าวหาไว้เป็นทางปฏิบัติแล้ว

ปรากฏว่าในการประชุมเพื่อพิจารณากำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาอบายมุข รวมถึงกิจการอื่น ๆ ที่มีการค้าประเวณีแอบแฝง ครั้งที่ 5/2547 เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2547 โดยมี รองนายกรัฐมนตรี (ศาสตราจารย์ ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์) เป็นประธาน ได้เสนอปัญหาการรายงานกรณีมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินคดีความผิดฐานฟอกเงินไปยังสำนักงาน ปปง. ค่อนข้างล่าช้า เมื่อไปทำการตรวจสอบทรัพย์สินปรากฏว่าถูกยักย้ายถ่ายเทไปแล้ว ทั้งที่ได้กำหนดการปฏิบัติไว้ตามประมวลระเบียบข้างต้นแล้ว จนเป็นสาเหตุให้การดำเนินการตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินฯ ไม่สามารถยึดทรัพย์สินของผู้กระทำผิดได้ ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติในการยึดทรัพย์สินของผู้กระทำผิดในกรณีดังกล่าวสัมฤทธิ์ผล จึงให้ท่านกำชับดูแลและกำชับพนักงานสอบสวน หัวหน้าหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้ง บปป.ตร. รีบดำเนินการรายงานต่อสำนักงาน ปปง. ตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 18 บทที่ 21 โดยเคร่งครัด

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

พล.ต.อ.

(สุนทร ช้างขวัญ)

รอง ผบ.ตร. รรท. ผบ.ตร.

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 0-22053466

ที่ 0004.6/0/59 วันที่ 11 มกราคม 2545

เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับแบบของหนังสือ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการปฏิบัติและประสานงานกรณีทหารถูกหาว่ากระทำความผิดอาญา พ.ศ. 2544

เรียน ผบช.ก., น., บ.ส., สตม. ภ.1-9

ตามที่ คด. มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ 0004.6/0015 ลง 7 ม.ค. 2545 ส่งบันทึกสั่ง ตร. ลง 24 ธ.ค. 2544 พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องจำนวน 17 แผ่น ซึ่งความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

บัดนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ประธานคณะกรรมการว่าด้วยการปฏิบัติและประสานงาน กรณีทหารถูกหาว่ากระทำความผิดอาญาได้มีประกาศ ลงวันที่ 25 ธ.ค. 2544 วางข้อกำหนดเกี่ยวกับแบบของหนังสือตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการปฏิบัติและประสานงาน กรณีทหารถูกหาว่ากระทำความผิดอาญา พ.ศ. 2544 ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน สมควรแจ้งให้พนักงานสอบสวนถือปฏิบัติตามบัญชาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมฯ โดยเคร่งครัด (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบท้าย จำนวน 6 แผ่น)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ต่อไป

พ.ต.อ. [signature] วัฒนธรรม

(ชาญ วัฒนธรรม)

รอง ผบช.ฯ ปรท.ผบก.คด.

คู่ฉบับ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 0-22053466

ที่ 0004.6/ 1150 **วันที่** 14 มีนาคม 2545

เรื่อง หนังสือส่งมอบตัวผู้ต้องหา (แบบ 2)

เรียน ผบช.ภ., น., ปส., สตม., ภ. 1 - 9

ตามหนังสือ ตร. ตร. ด่วนที่สุด ที่ 0004.6/0015 ลง 7 ม.ค. 2545 และที่ 0004.6/0159 ลง 11 ม.ค. 2545 แจ้งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการปฏิบัติและประสานงานกรณีทหารถูกหาว่ากระทำความผิดอาญา พ.ศ. 2544 และข้อกำหนดเกี่ยวกับแบบของหนังสือตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติและการประสานงานกรณีทหารถูกหาว่ากระทำความผิดอาญา พ.ศ. 2544 ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

บัดนี้ กรมพระธรรมนูญ มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กห 0202/124 ลง 31 ม.ค. 2545 แจ้งว่า ข้อความในวรรคท้ายของหมายเหตุในหนังสือส่งมอบตัวผู้ต้องหา (แบบ 2) ความว่า "กรณีที่ผู้บังคับบัญชาสั่งขังครบสี่สิบแปดวันแล้ว หากพนักงานสอบสวนยังมีความจำเป็นต้องให้ควบคุมตัวผู้ต้องหาต่อ ผู้บังคับบัญชาจะสั่งขังต่อไปได้ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนนำพยานหลักฐานไปแสดงให้ปรากฏเหตุแห่งความจำเป็นนั้น โดยผู้ต้องหาจะแต่งทนายเพื่อคัดค้านหรือซักถามพยานในวันนั้นก็ได้ เมื่อควบคุมตัวครบกำหนดสี่สิบแปดวันแล้วให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาไปทันที" สมควรตัดออก เนื่องจากข้อความดังกล่าวเป็นเรื่องของการใช้ดุลพินิจของศาล สำหรับการสั่งควบคุมตัวผู้ต้องหาเป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชาตามกฎหมายอยู่แล้ว และ ตร. พิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยราชละเอียดปรากฏตามบันทึกสั่งการ ลง 20 ก.พ. 2545

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ พร้อมนี้ได้ส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องมาด้วยแล้ว จำนวน 6 แผ่น

พ.ต.อ. [signature]

(ชาญ วัฒนธรรม)

รอง ผบก.ฯ ปรพ.ผบก.คด.

ข้อกำหนด

เกี่ยวกับแบบของหนังสือตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยการปฏิบัติและประสานงานกรณีทหารถูกหาว่ากระทำความผิดอาญา พ.ศ.๒๕๔๔

พ.ศ.๒๕๔๔

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๗(๒) แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติและประสานงานกรณีทหารถูกหาว่ากระทำความผิดอาญา พ.ศ.๒๕๔๔ คณะกรรมการว่าด้วยการปฏิบัติและประสานงานกรณีทหารถูกหาว่ากระทำความผิดอาญา ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับแบบของหนังสือขอรับตัวผู้ต้องหา แบบของหนังสือส่งมอบตัวผู้ต้องหา และแบบของหนังสือขอให้ควบคุมตัว(ต่อ) ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อกำหนดนี้เรียกว่า "ข้อกำหนดเกี่ยวกับแบบของหนังสือตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติและประสานงานกรณีทหารถูกหาว่ากระทำความผิดอาญา พ.ศ.๒๕๔๔ พ.ศ.๒๕๔๔"

ข้อ ๒ ข้อกำหนดนี้ให้มีผลบังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ แบบของหนังสือขอรับตัวผู้ต้องหา ให้เป็นไปตามแบบ ๑ ท้ายข้อกำหนดนี้

ข้อ ๔ แบบของหนังสือส่งมอบตัวผู้ต้องหา ให้เป็นไปตามแบบ ๒ ท้ายข้อกำหนดนี้

ข้อ ๕ แบบของหนังสือขอให้ควบคุมตัว(ต่อ) ให้เป็นไปตามแบบ ๓ ท้ายข้อกำหนดนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ.๒๕๔๔

พลเอก

(ชวลิต ยงใจยุทธ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

ประธานคณะกรรมการว่าด้วยการปฏิบัติและประสานงาน

กรณีทหารถูกหาว่ากระทำความผิดอาญา

(แบบ ๒)

หนังสือส่งมอบตัวผู้ต้องหา

ที่.....

(หน่วยงานเจ้าของหนังสือ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตามที่ขอให้.....มอบตัวทหารผู้ต้องหาตามบัญชีรายชื่อท้ายหนังสือนี้ไปเพื่อควบคุมตัวไว้ในระหว่างสอบสวนครั้งแรกมีกำหนด.....วัน ซึ่ง.....ได้แต่งตั้งให้ .....ตำแหน่ง.....เป็นผู้รับตัวทหารผู้ต้องหาไปเพื่อควบคุมตัวไว้แล้วนั้น หากไม่ได้รับแจ้งตามหนังสือแบบ ๓ ถึงเหตุผลและความจำเป็นที่ขอให้ควบคุมตัวทหารผู้ต้องหาต่อตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาที่สั่งควบคุมตัวปล่อยตัวทหารผู้ต้องหาไปทันที

ลงชื่อ.....ผู้รับตัวทหาร

ลงชื่อ.....ผู้มอบตัวทหาร

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....พยาน

บัญชีรายชื่อทหารผู้ต้องหาที่มอบให้ฝ่ายทหารรับไปควบคุมตัว

ที่	ยศ ชื่อ นามสกุล	สังกัด	ต้องหาว่า	โทษสูงสุดตามข้อหา

หมายเหตุ

๑. หนังสือนี้ทำขึ้น ๒ ฉบับ ข้อความตรงกัน ทางฝ่ายทหารนำไปมอบให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งควบคุมตัวฉบับหนึ่ง พนักงานสอบสวนคดีสำนวนไว้ฉบับหนึ่ง

๒. กำหนดเวลาตามกฎหมายที่ขอให้ผู้บังคับบัญชาทหารควบคุมตัวผู้ต้องหาได้มีดังนี้

๒.๑ ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้บังคับบัญชาสั่งขังได้ครั้งคราวมีกำหนดไม่เกินเจ็ดวัน

๒.๒ ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินกว่าหกเดือนแต่ไม่ถึงสิบปี หรือปรับเกินกว่าห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้บังคับบัญชาสั่งขังหลายครั้งติด ๆ กันได้ แต่ครั้งหนึ่งต้องไม่เกินสิบสองวัน และรวมกันทั้งหมดต้องไม่เกินสี่สิบแปดวัน

๒.๓ ความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไป จะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม ผู้บังคับบัญชาสั่งขังหลายครั้งติด ๆ กันได้ แต่ครั้งหนึ่งต้องไม่เกินสิบสองวันและรวมกัน ทั้งหมดต้องไม่เกินแปดสิบสี่วัน

กรณีที่ผู้บังคับบัญชาสั่งขังครบสี่สิบแปดวันแล้ว หากพนักงานสอบสวนยังมีความจำเป็นต้องให้ควบคุมตัวผู้ต้องหาต่อ ผู้บังคับบัญชาจะสั่งขังต่อไปได้ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนนำพยานหลักฐานไปแสดงให้ปรากฏเหตุแห่งความจำเป็นนั้น โดยผู้ต้องหาจะแต่งทนายเพื่อคัดค้านและซักถามพยานในวันนั้นก็ได้ เมื่อควบคุมตัวครบกำหนดสี่สิบแปดวันแล้วให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาไปทันที

(แบบ ๓)

หนังสือขอให้ควบคุมตัว(ต่อ)

ที่ ..... (หน่วยงานเจ้าของหนังสือ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขอให้ควบคุมตัวต่อ ครั้งที่ .....

เรียน ..... (ผู้บังคับบัญชาทหาร)

อ้างถึง .....

สิ่งที่ส่งมาด้วย .....

ตามที่ได้ขอให้ควบคุมตัว.....ทหารผู้ต้องหาไว้ระหว่างสอบสวนตามหนังสือ.....นั้น

ด้วยการสอบสวนยังไม่แล้วเสร็จ เนื่องจาก .....

.....

ดังปรากฏหลักฐานตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (หรือตามที่พนักงานสอบสวนนำมาแสดงเป็นหลักฐาน) จึงขอให้ควบคุมตัวทหารผู้ต้องหาต่อไปอีก.....วัน หากไม่ได้รับแจ้งถึงเหตุผลและความจำเป็นที่ขอให้ควบคุมตัวทหารผู้ต้องหาต่อตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาที่สั่งควบคุมตัวปล่อยตัวทหารผู้ต้องหาไปทันที

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ).....

(ตำแหน่ง).....

<u>หมายเหตุ</u> กำหนดเวลาตามกฎหมายที่ยอให้ผู้บังคับบัญชาทหารควบคุมตัวผู้ต้องหาได้มีดังนี้

๑. ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้บังคับบัญชาสั่งขังได้ครั้งเดียวมีกำหนดไม่เกินเจ็ดวัน

๒. ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินกว่าหกเดือนแต่ไม่ถึงสิบปี หรือปรับเกินกว่าห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้บังคับบัญชาสั่งขังหลายครั้งติด ๆ กันได้ แต่ครั้งหนึ่งต้องไม่เกินสิบสองวัน และรวมกันทั้งหมดต้องไม่เกินสี่สิบแปดวัน

๓. ความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไป จะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม ผู้บังคับบัญชาสั่งขังหลายครั้งติด ๆ กันได้ แต่ครั้งหนึ่งต้องไม่เกินสิบสองวันและรวมกันทั้งหมดต้องไม่เกินแปดสิบสี่วัน

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 0-22053466

ที่ 0004.6/ 5766 **วันที่** 7 พฤษภาคม 2545

เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับแบบของหนังสือ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการปฏิบัติและประสานงานกรณีทหารถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญา พ.ศ. 2544

ผบช.น., ปส., ก., สตม., ภ.1 - 9

ด้วยกรมพระธรรมนูญ กระทรวงกลาโหม มีหนังสือ กห 0202/434 ลง 9 เม.ย. 2545 แจ้งว่าข้อกำหนดเกี่ยวกับแบบของหนังสือ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติและประสานงานกรณีทหารถูกกล่าวหากระทำผิดอาญา พ.ศ. 2544, พ.ศ. 2544 ที่กระทรวงกลาโหม ส่งไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการประกาศในราชกิจจานุเบกษา นั้น

บัดนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ยืนยันว่าได้มีการดำเนินการประกาศเรื่องดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 119 ตอนพิเศษ 24 ง ลงวันที่ 15 มี.ค. 2545 แล้ว

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

พล.ต.ท.

(อรรถพล แช่มสุวรรณวงศ์)

ผู้ช่วย ผบ.ตร. ฯ ปรท.ผบ ตง.

ด่วนที่สุด

ที่ กท ๐๒๐๒/๔๓๙

กระทรวงกรรมนูญ

ถนนหลักเมือง กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๙ เมษายน ๒๕๔๕

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เลขที่ 2759
วันที่ 10 มี.ค. 2545
เวลา 10.45
งานนิติกรรมที่ ๑ ๑๑
กองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
รับเลขที่ ๑๑๒/๒๕
วันที่ 10 เม.ย. 45
เวลา 10.30 ชื่อผู้รับ

เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับแบบของหนังสือตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติและประสานงานการพิจารณาเมื่อมีการถูกฟ้องว่ากระทำความผิดอาญา พ.ศ.๒๕๔๔ พ.ศ.๒๕๔๕

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ/รองประธานกรรมการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ นร ๐๒๐๒/๕๑๗๗ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๕

ตามที่กระทรวงกลาโหมได้ส่งข้อกำหนดเกี่ยวกับแบบของหนังสือตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติและประสานงานการพิจารณาเมื่อมีการถูกฟ้องว่ากระทำความผิดอาญา พ.ศ.๒๕๔๔ พ.ศ.๒๕๔๔ ไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อขอให้ดำเนินการประกาศในราชกิจจานุเบกษา นั้น

บัดนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือตามสิ่งที่ส่งมาด้วยแจ้งว่า ได้ดำเนินการประกาศเรื่องดังกล่าว ในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศทั่วไป เล่ม ๑๑๙ ตอนพิเศษ ๒๕ ง ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕ แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อกรุณาทราบ

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(สุธี จรูญพร)

เจ้ากรมพระธรรมนูญ/กรรมการและเลขานุการ

กองกฎีกาทหารและการต่างประเทศ
โทร.๐ ๒๒๑๑๙ ๒๖๖๕
โทรสาร ๐ ๒๒๒๕ ๙๗๐๐

ข้อบังคับ กคพ.
ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ในคดีพิเศษระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง
พ.ศ. ๒๕๔๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ กคพ. จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับ กคพ. ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ในคดีพิเศษระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. ๒๕๔๗"

ข้อ ๒* ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ เพื่อประโยชน์ในการประสานงานเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับคดีพิเศษ ให้กรมสอบสวนคดีพิเศษและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติหน้าที่ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

ข้อ ๔ ให้กรมสอบสวนคดีพิเศษรับคำร้องทุกข์ หรือคำกล่าวโทษ ในคดีความผิดอาญาอันเป็นคดีพิเศษเท่านั้น

กรณีที่มีการร้องทุกข์ หรือกล่าวโทษในการกระทำความผิดอาญาอันเป็นคดีพิเศษตามความในวรรคหนึ่งต่อพนักงานสอบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนของหน่วยงานอื่นของรัฐ ให้พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนนั้น ดำเนินการรับคำร้องทุกข์ คำกล่าวโทษ ดำเนินการสืบสวนสอบสวน และดำเนินการอื่นตามอำนาจหน้าที่จนกว่าจะมีการส่งมอบสำนวนการสืบสวนสอบสวนให้กรมสอบสวนคดีพิเศษ

ข้อ ๕ ให้พนักงานสอบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนของหน่วยงานอื่นของรัฐที่ได้รับคำร้องทุกข์ หรือคำกล่าวโทษคดีความผิดอาญาอันเป็นคดีพิเศษ ส่งมอบสำนวนการสืบสวนสอบสวนให้กรมสอบสวนคดีพิเศษ ภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่มีการรับคำร้องทุกข์ หรือคำกล่าวโทษ แล้วแต่กรณี

สำหรับคดีความผิดอาญาอันเป็นคดีพิเศษ ตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ และเป็นคดีที่พนักงานสอบสวน หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนได้รับคำร้องทุกข์ คำกล่าวโทษ สืบสวนสอบสวน หรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดไว้แล้วให้กรมสอบสวนคดีพิเศษแจ้งพนักงานสอบสวน หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนนั้นโดยเร็ว และให้มีการส่งมอบสำนวนการสืบสวนสอบสวนให้กรมสอบสวนคดีพิเศษภายในระยะเวลาสามวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

---

* ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔/ตอนพิเศษ ๑๒ ง/หน้า ๙๖/๒๑ กรกฎาคม ๒๕๔๗

เมื่อได้มีการส่งมอบสำนวนการสืบสวนสอบสวนแล้ว ให้มีการหารือเกี่ยวกับรายละเอียดการดำเนินการที่ได้ดำเนินการไปแล้ว เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือระหว่างพนักงานสอบสวนคดีพิเศษผู้รับผิดชอบสำนวนการสืบสวนสอบสวนต่อจากพนักงานสอบสวน หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนนั้น

ข้อ ๖ ในระหว่างที่พนักงานสอบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนของหน่วยงานอื่นของรัฐ ยังมิได้ส่งมอบสำนวนการสืบสวนสอบสวนตามข้อ ๕ ให้เป็นที่เรียบร้อย ให้พนักงานสอบสวน หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนนั้น จัดการให้มีการควบคุม การขัง การปล่อยตัวชั่วคราว การเก็บรักษาของกลาง และการดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นต่อไปจนกว่าจะได้มีการส่งมอบสำนวนการสืบสวนสอบสวน แต่ทั้งนี้หากมีการจำเป็นจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนครบกำหนดดังกล่าวไม่น้อยกว่าสามวัน

ข้อ ๗ ในกรณีที่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีความจำเป็นในเรื่องการจับ การค้น การควบคุม การขัง การปล่อยตัวชั่วคราว การเปรียบเทียบปรับ การตรวจสถานที่เกิดเหตุ การตรวจทางนิติวิทยาศาสตร์ การเก็บรักษา หรือจัดการของกลาง การสืบสวนสอบสวน หรือการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีพิเศษและไม่สามารถดำเนินการเองได้โดยลำพัง ก็ให้ประสานขอความร่วมมือจากพนักงานสอบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนของหน่วยงานอื่นของรัฐ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นของรัฐ และให้พนักงานสอบสวน หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการร้องขอให้ความร่วมมือตามที่ได้รับการร้องขอด้วย

ให้พนักงานสอบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนของหน่วยงานอื่นของรัฐ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นของรัฐให้ความร่วมมือในการสนับสนุนแลกเปลี่ยนข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองดูแล รวมถึงการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารโดยตรง หรือการเชื่อมข้อมูลข่าวสาร หรือความร่วมมือในการสนับสนุนอื่นใดเพื่อใช้ในการสืบสวนสอบสวน หรือป้องกันปราบปรามการกระทำความผิดอาญาที่เป็นคดีพิเศษ ตามที่ได้รับการร้องขอจากกรมสอบสวนคดีพิเศษ

ให้หน่วยงานของรัฐให้การสนับสนุนการดำเนินการที่เกี่ยวกับคดีพิเศษในเรื่องการสืบหาตัว บุคคล การ สถานที่ วัตถุอุปกรณ์ อาวุธยุทธภัณฑ์ ยานพาหนะ และการดำเนินการอื่นใดตามที่กรมสอบสวนคดีพิเศษร้องขอ

ข้อ ๘ ในกรณีที่กรมสอบสวนคดีพิเศษกับหน่วยงานอื่นของรัฐปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ ให้กรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงลักษณะของการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแต่ละแห่ง ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของหน่วยงานนั้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการสืบสวนสอบสวน หรือป้องกันปราบปรามการกระทำความผิดอาญาที่เป็นคดีพิเศษ

ข้อ ๙ ค่าใช้จ่ายอันเนื่องมาจากกรมสอบสวนคดีพิเศษได้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนกรณีผู้เชี่ยวชาญหรือการดำเนินการอื่นที่ร่วมกับหน่วยงานของรัฐ ให้กรมสอบสวนคดีพิเศษ

เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการใช้อำนาจดังกล่าว ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมที่ออกตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗

ข้อ ๔๐ เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ในคดีพิเศษระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด และหน่วยงานอื่นของรัฐ อาจดำเนินการทำบันทึกความตกลงเพื่อกำหนดรายละเอียดในการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกัน การสนับสนุนการดำเนินการ การประสานงาน และการดำเนินการอื่นใด ตามหลักการที่ได้กำหนดไว้ตามข้อบังคับฉบับนี้ก็ได้ โดยให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของข้อบังคับนี้แล้วแต่กรณีด้วย

ข้อ ๔๑ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๗
วิษณุ เครืองาม
รองนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
นายกรัฐมนตรี
ประธานกรรมการคดีพิเศษ

พระเบิศ/ผู้จัดทำ
๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๓

ที่ มร ๑๘๐๐/๕๑๒

กรมสอบสวนคดีพิเศษ
๑๒๘ หมู่ ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เรื่อง การเสนอเรื่องเพื่อชี้ขาดเกี่ยวกับคดีพิเศษ

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

อ้างถึง พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๔๗ (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๕๑) มาตรา ๒๑ วรรคห้า

ตามบทกฎหมายที่อ้างถึงได้กำหนดให้ในกรณีที่มีข้อโต้แย้งหรือข้อสงสัยว่าการกระทำความผิดใดเป็นคดีพิเศษตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๔๗ มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) หรือไม่ ให้กรรมการคดีพิเศษเป็นผู้ชี้ขาด นั้น

คณะกรรมการคดีพิเศษได้มีมติในคราวการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๓ กำหนดแนวทางการเสนอเรื่องให้คณะกรรมการคดีพิเศษพิจารณามีสาระสำคัญว่าความเห็นของพนักงานสอบสวนที่ส่งมายังกรมสอบสวนคดีพิเศษเพื่อให้เสนอคณะกรรมการคดีพิเศษชี้ขาดตามมาตรา ๒๑ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๔๗ ต้องเป็นความเห็นสูงสุดของส่วนราชการนั้น ทั้งนี้เพื่อให้มีการพิจารณาภลั่นกรองมาเป็นลำดับก่อนเสนอคณะกรรมการคดีพิเศษพิจารณา โดยกรณีของพนักงานสอบสวนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ก่อนต้องเป็นความเห็นของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้รักษาการแทนหรือผู้ปฏิบัติราชการแทน แล้วแต่กรณี กรมสอบสวนคดีพิเศษจึงเรียนมายังท่านเพื่อโปรดทราบและแจ้งพนักงานสอบสวนในสังกัดทราบด้วยจักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายธารีต เพ็งดิษฐ์)

อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ

กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการคดีพิเศษ

กลุ่มงานเลขานุการและบริหารคดีพิเศษ
โทร. ๐ ๒๙๔๑ ๙๘๘๘ ต่อ ๑๙๑๒ โทรสาร ๐ ๒๙๗๕ ๙๘๘๒

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและสอบสวน โทร. 0 2205 3466

ที่ 0031.212/06931 วันที่ 3 กันยายน 2551

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการสอบสวนคดีพิเศษ

ผบช.ก., น., ภ.1-9, ปส. และ สตม.

ตามที่ได้มีการประกาศบังคับใช้ พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 โดยกำหนดให้ต้องมีการสืบสวนสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน ดร. โดย ดร. ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการสอบสวนคดีพิเศษไว้บางประการแล้ว ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม สาระสำคัญของกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ กฎกระทรวง และประกาศ กคพ. ว่าด้วยรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิด ตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) แห่ง พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 หลายประการ เพื่อให้การปฏิบัติราชการในหน้าที่ของพนักงานสอบสวน ดร. เป็นไปโดยถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ จึงซักซ้อมความเข้าใจและกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการสอบสวนคดีพิเศษ ดังนี้

1. คดีความผิดทางอาญาที่เป็นคดีพิเศษ ที่จะต้องดำเนินการสืบสวนและสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษนั้น มี 2 ประเภท ได้แก่ ความผิดทางอาญาที่บัญญัติไว้ในมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (2) ซึ่งครอบคลุมคดีความผิดที่ระบุไว้ในบัญชีท้าย พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 และ ที่ประกาศในกฎกระทรวง ประกอบ ประกาศคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ) ว่าด้วยเรื่อง การกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิด ตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) และ ความผิดทางอาญาที่ กคพ. มีมติให้คดีความผิดทางอาญาทั่วไป เป็นคดีพิเศษ ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ตามมาตรา 21(2) แห่ง พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547

2. คดีความผิดทางอาญาที่เป็นคดีพิเศษ ตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) แห่ง พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551 นั้น ได้แก่ ความผิดทางอาญาที่มีองค์ประกอบครบถ้วน ดังนี้

2.1 ลักษณะของการกระทำความผิด จะต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(ก) คดีความผิดทางอาญาที่มีความซับซ้อน จะเป็นต้องใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษ

(ข) คดีความผิดทางอาญาที่มีหรืออาจมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือระบบเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(ค) คดีความผิดทางอาญาที่มีลักษณะการกระทำผิดข้ามชาติที่สำคัญ หรือเป็นการกระทำของขององค์กรอาชญากรรม

(ง) คดีความผิดทางอาญาที่มีผู้มีอิทธิพลเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน

(จ) คดีความผิดทางอาญาที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ซึ่งมิใช่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษเป็นผู้ต้องสงสัยเมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าน่าจะได้กระทำความผิดอาญาหรือเป็นผู้กล่าวหาหรือผู้ต้องหา

2.2 ต้องเป็นการกระทำความผิดอาญาตามกฎหมายที่ประกาศกำหนดไว้ในบัญชีท้าย พ.ร.บ. การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 และ กฎกระทรวง ซึ่งปัจจุบัน ได้ประกาศกำหนดไว้ครอบคลุมกฎหมายรวม 27 ฉบับ ได้แก่ คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเล่นแชร์ คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการสมยอมราคาต่อหน่วยงานของรัฐ คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวม คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค คดีความผิดว่าด้วยเครื่องหมายการค้า คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบการทอดเงิน คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์บัตร คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ คดีความผิดตามประมวลรัษฎากร คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการสรรพสามิต คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสุรา คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ และ คดีความผิดตามกฎหมายอื่น ซึ่งจะได้มีการประกาศกำหนดไว้ในกฎกระทรวงภายหลัง และ

2.3 นอกจากจะต้องเป็นความผิดที่อยู่ในขอบเขต ตาม 2.1 และ 2.2 แล้ว ยังจะต้องเป็นการกระทำความผิดทางอาญาที่มีรายละเอียดของลักษณะการกระทำความผิด ตามประกาศ กคพ. ว่าด้วยเรื่อง การกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิด ตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) ซึ่งปัจจุบัน กคพ. ได้มีประกาศดังกล่าว รวม 3 ฉบับ ซึ่งเป็นการกำหนดรายละเอียดของเงื่อนไขและลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ ดังนี้ ประกาศ กคพ. เรื่อง การกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิด ตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) แห่ง พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 121 ตอนพิเศษ 80 ง ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2547 ประกาศ กคพ. (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2547 เรื่องการกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิด ตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) แห่ง พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 122 ตอนพิเศษ 8 ง ลงวันที่ 28 มกราคม 2548 และประกาศ กคพ. (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2548 เรื่อง การกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิด ตาม มาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) แห่ง พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 122 ตอนพิเศษ 137 ง ลงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2548 หรือไม่ โดยประกาศข้างต้น จะกำหนดลักษณะการกระทำความผิด ที่มีลักษณะการกระทำผิดร้ายแรง หรือ มีมูลค่าความเสียหายหรืองบประมาณที่มีจำนวนเสียหายมาก หรือมีจำนวนผู้เสียหายมาก ซึ่งต่อมามีการปรับลดเปลี่ยนแปลงมูลค่าความเสียหายลง ทั้งนี้ รายละเอียดพอสังเขปปรากฏตามเอกสารประกอบบันทึก ดร. ที่แนบมาพร้อมนี้

3.เมื่อพนักงานสอบสวน ได้รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษว่ามีการกระทำความผิดทางอาญาเกิดขึ้น ให้ดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานไปตามอำนาจหน้าที่และให้พิจารณาว่าคดีนั้นเป็นคดีพิเศษหรือไม่ โดยพิจารณาตามลักษณะของการกระทำความผิดที่กำหนดให้เป็นคดีพิเศษตามข้อ 2. หากเห็นว่าเป็นคดีพิเศษ ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสืบสวนสอบสวนทั้งหมดไปยังกรมสอบสวนคดีพิเศษเพื่อดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไป ภายใน 15 วัน นับแต่วันรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ สำหรับความผิดอันเป็นคดีพิเศษตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (2) แห่ง พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ให้ส่งมอบสำนวนการสืบสวนสอบสวนให้กรมสอบสวนคดีพิเศษ ภายใน 3 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ตามนัยข้อ 5 แห่งข้อบังคับ กคพ. ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ในคดีพิเศษระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. 2547 และให้พนักงานสอบสวนให้ความร่วมมือกับพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามที่ร้องขอภายหลังจากที่ได้ส่งสำนวนการสอบสวนไปยังกรมสอบสวนคดีพิเศษแล้ว

4.การดำเนินการสอบสวนคดีความผิดอาญาใด ๆ ที่พนักงานสอบสวนเห็นว่าคดีอาญานั้นไม่เป็นคดีพิเศษ ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานและมีความเห็นทางคดีไปตามอำนาจหน้าที่ เมื่อพนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนเพิ่มเติมในภายหลังแล้วปรากฏข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ทำให้การกระทำความผิดนั้นมีลักษณะเป็น

คดีพิเศษ ตาม ประกาศ กคพ.เรื่อง การกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิด ตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) ที่ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนนั้นไปยังกรมสอบสวนคดีพิเศษเพื่อดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไป โดยสำนวนการสอบสวนที่พนักงานสอบสวนได้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนไปแล้วนั้น จะถือเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการสอบสวนคดีพิเศษที่ดำเนินการโดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ทั้งนี้ ตาม พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ซึ่งได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมวรรคสี่ของมาตรา 22 แห่ง พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547

นอกจากนี้ให้พนักงานสอบสวนถือปฏิบัติตาม หนังสือ ตร. ที่ 0031.212/68 ลง 6 ม.ค.49 เรื่อง ประกาศ กคพ.(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2548 เรื่อง การกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิด เรื่องการกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดตาม มาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) แห่ง พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 และ บันทึก ตร. ที่ 0031.212/2104 ลง 12 พ.ค. 50 เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับคดีที่อยู่ในอำนาจของพนักงานสอบสวนกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยเคร่งครัดด้วย

จึงเรียนมาเพื่อซักซ้อมความเข้าใจและแจ้งให้พนักงานสอบสวนในสังกัดถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.ต. [illegible]

(วงกต มณีรินทร์)

รอง ผบ.ตร.ปรม.ผบ.ตร.

เอกสารประกอบบันทึก ตร.เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการสอบสวนคดีพิเศษ
ตารางแสดงรายละเอียดของลักษณะการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจการสอบสวนของกรม
สอบสวนคดีพิเศษ ที่กำหนดไว้ตามประกาศ กคพ. เรื่องการกำหนดรายละเอียดของลักษณะของ
การกระทำความผิด มาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) แห่ง พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547

(แผ่นที่ 1)

กฎหมายที่อยู่ในอำนาจกรมสอบสวนคดีพิเศษ	รายละเอียดลักษณะของการกระทำความผิดตามกฎหมายฉบับต่าง ๆ	บัญชีท้ายประกาศ กคพ.
พ.ร.ก.กำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.2517	ความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา 12,15,15/1,15/2 หรือ มีผู้เสียหายห้าสิบคนขึ้นไป หรือ จำนวนกู้ยืมตั้งแต่ยี่สิบล้านบาทขึ้นไป	ฉบับที่ 1 ข้อ 1
พ.ร.บ.การแข่งขันทางการค้า พ.ศ.2542	ความผิดที่มีบทกำหนดโทษตาม มาตรา 51 (แต่ไม่รวมการไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 39) และ มาตรา 54	ฉบับที่ 1 ข้อ 2
พ.ร.บ.การธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.2505	ความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา 40, 46 ทวิ	ฉบับที่ 1 ข้อ 3
พ.ร.บ.การประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ ฯ พ.ศ.2522	ความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา 71,75,75ทวิ 75ตรี,75จัตวา,75เบญจ,75ฉ,75สัตต,75ทัฏฐ,75นว,75ทศ, 75 เอกาทศ และ มาตรา 78	ฉบับที่ 1 ข้อ 4
พ.ร.บ.การเล่นแชร์ พ.ศ. 2534	ความผิดที่มีบทกำหนดโทษ ตามมาตรา 16,17,18 และ มาตรา 26 หรือ มีจำนวนสมาชิกวงแชร์ตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป หรือ ทุนกองกลางต่อหนึ่งงวดรวมกันทุกวงเป็นมูลค่าตั้งแต่ยี่สิบล้านบาทขึ้นไป	ฉบับที่ 1 ข้อ 5
พ.ร.บ.ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485	ความผิดที่มีบทกำหนดโทษตาม มาตรา 8 และ มาตรา 8 ทวิ หรือมีมูลเป็นเงินตั้งแต่ห้าสิบล้านบาท	ฉบับที่ 1 ข้อ 6
พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเฉลยราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.2542	ความผิดที่มีบทกำหนดโทษตาม มาตรา 4,5,6,7,8,9 10, 11, 12 และ มาตรา 13 หรือมีมูลน่าเชื่อว่ามีวงเงินตั้งแต่หนึ่งร้อยล้านบาทขึ้นไป	ฉบับที่ 1 ข้อ 7
พ.ร.บ.คุ้มครองแบบผังภูมิวงจรรวม พ.ศ. 2543	ความผิดที่มีบทกำหนดโทษตาม มาตรา 48,49 และ มาตรา 52 หรือ มีการการกระทำผิดที่มีลักษณะเป็นแหล่งผลิตจำหน่าย หรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรที่มีมูลค่าตั้งแต่ห้าแสนบาทขึ้นไป	ฉบับที่ 1 ข้อ 8 แก้ไขโดย ฉบับที่ 3 ข้อ 1
พ.ร.บ.คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522	ความผิดที่มีบทกำหนดโทษตาม มาตรา 47 หรือมีมูลค่าสินค้าหรือบริการ ตั้งแต่ห้าแสนบาทขึ้นไป หรือ ความผิดที่มีบทกำหนดโทษตาม มาตรา 48 หรือ มีผู้เสียหายตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป (แต่ไม่รวมการฝ่าฝืน มาตรา 23,24,25 และ มาตรา 26) และ ความผิดที่มีบทกำหนดโทษตาม มาตรา 58, 59	ฉบับที่ 1 ข้อ 9

ตารางแสดงรายละเอียดของลักษณะการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจการสอบสวนของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ที่กำหนดไว้ในประกาศ กคพ. เรื่องการกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิด มาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) แห่ง พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547

(แผ่นที่ 2)

กฎหมายที่อยู่ในอำนาจกรมสอบสวนคดีพิเศษ	รายละเอียดลักษณะของการกระทำความผิดตามกฎหมายบังคับต่าง ๆ	บัญชีท้ายประกาศ กคพ.
พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า พ.ศ.2542	ความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา 108,109,110,114 หรือ มีลักษณะเป็นแหล่งผลิต, จำหน่าย รับซื้อ เก็บ หรือนำเข้าในราชอาณาจักร หรือมีไว้เป็นความผิด ที่มีมูลค่าตั้งแต่ห้าแสนบาทขึ้นไป	ฉบับที่ 1 ข้อ 10 แก้ไขโดย ฉบับที่ 3 ข้อ 4
พ.ร.บ.เงินตรา พ.ศ.2501	ความผิดที่มีบทกำหนดโทษตาม มาตรา 35 หรือ มีมูลค่าซึ่งว่ากระทำผิดในลักษณะเป็นการทำ จำหน่าย ใช้ หรือนำออกใช้ซึ่งวัตถุหรือเครื่องหมายใด ๆ แทนเงินตราอันมีมูลค่าตั้งแต่หนึ่งล้านบาท	ฉบับที่ 1 ข้อ 11
พ.ร.บ.ชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ 2524	ความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา 31, 32 ให้ว่าการกรรมเดียวหรือหลายกรรมต่างกัน ที่มีมูลนำเชื่อว่ามีการยื่นขอรับชดเชยหรือมีการจ่ายเงินชดเชยรวมเป็นเงินตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไป	ฉบับที่ 1 ข้อ 2 แก้ไขโดย ฉบับที่ 3 ข้อ 5
พ.ร.บ.ธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ.2485	ความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา 42	ฉบับที่ 1 ข้อ 13
พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535	ความผิดที่มีบทกำหนดโทษ ตามมาตรา 198,197, 216,217,221 และ มาตรา 222	ฉบับที่ 1 ข้อ 14 แก้ไขโดย ฉบับที่ 3 ข้อ 6
พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542	ความผิดที่มีบทกำหนดโทษตาม มาตรา 60, 61 ที่มีมูลฐานเป็นคดีพิเศษในความผิดเกี่ยวกับการรักของ หรือฉ้อโกง หรือประทุษร้ายต่อทรัพย์ หรือกระทำโดยทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยธนาคารพาณิชย์ กฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์ ซึ่งกระทำโดยกรรมการ ผู้จัดการ หรือ บุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบหรือมีประโยชน์เกี่ยวข้องในการดำเนินการของสถาบันการเงิน หรือ ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อฉลหรือมิชอบตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร	ฉบับที่ 1 ข้อ 15

เอกสารประกอบบันทึก ตร.เรื่อง แนวปฏิบัติการสอบสวนคดีพิเศษ

ตารางแสดงรายละเอียดของลักษณะการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจการสอบสวนของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ที่กำหนดไว้ตามประกาศ กสพ. เรื่องการกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิด มาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) แห่ง พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547

(แผ่นที่ 3)

กฎหมายที่อยู่ในอำนาจกรมสอบสวนคดีพิเศษ	รายละเอียดลักษณะของการกระทำความผิดตามกฎหมายฉบับต่าง ๆ	บัญชีท้ายประกาศ กสพ.
พ.ร.บ มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ.2511	ความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา 48,48ทวิ หรือ ที่มีมูลน่าเชื่อว่ามีการกระทำในลักษณะเป็นแหล่งผลิตในพื้นที่และโรงงาน จำพวกที่ 3 ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานที่มีกำลังม้าเครื่องจักรตั้งแต่ห้าสิบแรงม้าขึ้นไป หรือ มีคนงานตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไป หรือมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรตั้งแต่ห้าแสนบาทขึ้นไป และคดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา 57 ตามกฎหมายนี้	ฉบับที่ 1 ข้อ 16
พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537	ความผิดที่มีบทกำหนดโทษตาม มาตรา 69,70,74 ที่มีมูลน่าเชื่อว่ามีการกระทำในลักษณะเป็นสถานที่ผลิต แหล่งจำหน่าย สถานที่เก็บสินค้า หรือได้นำเข้ามาในราชอาณาจักร โดยมีสิ่งของหรือสินค้าไว้ในความครอบครองเพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรือซึ่งได้มาโดยการกระทำความผิด หรือมีไว้เป็นความผิด อันมีมูลค่าตั้งแต่ห้าแสนบาทขึ้นไป	ฉบับที่ 1 ข้อ 17 แก้ไขโดย ฉบับที่ 3 ข้อ 7
พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535	ความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา 98 เฉพาะกรณีที่กระทำในเขตพื้นที่ตั้งแต่ห้าสิบไร่ขึ้นไป และคดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตาม มาตรา 95 ตามกฎหมายนี้	ฉบับที่ 1 ข้อ 18
พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า พ.ศ.2522	ความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา 85,86,88 หรือ มีมูลน่าเชื่อว่ามีการกระทำในลักษณะที่เป็นแหล่งผลิต แหล่งจำหน่าย สถานที่เก็บสินค้า หรือได้นำเข้ามาในราชอาณาจักร โดยมีสิ่งของหรือสินค้าไว้ในความครอบครองเพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรือ ซึ่งได้มาโดยการกระทำความผิดหรือซึ่งมีไว้เป็นความผิด อันมีมูลค่าตั้งแต่ห้าแสนบาทขึ้นไป	ฉบับที่ 1 ข้อ 19 แก้ไขโดย ฉบับที่ 5 ข้อ 8
พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535	ความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา 278,283,298 296,297,301,306-315	ฉบับที่ 1 ข้อ 20

ตารางแสดงรายละเอียดของลักษณะการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจการสอบสวนของกรมสอบสวนคดีพิเศษ ที่กำหนดไว้ตามประกาศ กคพ. เรื่อง การกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิด มาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) แห่ง พ.ร.บ การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547

(แผ่นที่ 4)

กฎหมายที่อยู่ในอำนาจกรมสอบสวนคดีพิเศษ	รายละเอียดลักษณะของการกระทำความผิดตามกฎหมายฉบับต่าง ๆ	บัญชีท้ายประกาศ กคพ.
ประมวลรัษฎากร	ความผิดที่บัญญัติกำหนดโทษตามมาตรา 37,90/4,90/5, 91/21(7) ไม่ว่าจะเป็นความผิดกรรมเดียวหรือหลายกรรมต่างกัน ที่มีมูลน่าเชื่อว่าเป็นเหตุให้รัฐขาดรายได้เป็นเงินภาษีอากรรวมเบี้ยปรับและเงินเพิ่มตั้งแต่ห้าสิบล้านบาทขึ้นไป	ฉบับที่ 2 ข้อ 1 แก้ไขโดย ฉบับที่ 3 ข้อ 9
พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ศ.2496	ความผิดที่บัญญัติกำหนดโทษตาม มาตรา 27,27ทวิ,60,96 และ มาตรา 97 ทศ ไม่ว่าจะความผิดกรรมเดียวหรือหลายกรรมต่างกัน ที่มีมูลน่าเชื่อว่ามีของกลางมูลค่าราคาของรวมค่าอากรเข้าด้วยแล้วรวมเป็นเงินตั้งแต่สามสิบล้านบาทขึ้นไป หรือมีการฉ้อค่าภาษีหรือขอคืนค่าภาษีโดยทุจริตรวมเป็นเงินตั้งแต่สิบล้านขึ้นไป	ฉบับที่ 2 ข้อ 2 แก้ไขโดย ฉบับที่ 3 ข้อ 9
พ.ร.บ.ภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2527	ความผิดที่บัญญัติกำหนดโทษตามมาตรา 147, 161, 162, 165 และมาตรา 167 ไม่ว่าจะเป็นความผิดกรรมเดียวหรือหลายกรรมต่างกัน ที่มีมูลน่าเชื่อว่ามีมูลค่าหรือปริมาณของสินค้าหรือบริการที่คำนวณรวมกันเป็นเงินตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไป	ฉบับที่ 2 ข้อ 3 แก้ไขโดย ฉบับที่ 3 ข้อ 9
พ.ร.บ.สุรา พ.ศ.2493	ความผิดที่บัญญัติกำหนดโทษตามมาตรา 33, 33ทวิ, 33ตรี, 34 และ มาตรา 34ทวิ ที่มีมูลน่าเชื่อว่ามีปริมาณสุราตั้งแต่หนึ่งหมื่นลิตรขึ้นไป	ฉบับที่ 2 ข้อ 4
พ.ร.บ.ยาสูบ พ.ศ.2509	ความผิดที่บัญญัติกำหนดโทษตามมาตรา 45, 50 ที่มีหรือมีมูลน่าเชื่อว่ามีปริมาณยาสูบหรือกากใบยาน้ำหนักตั้งแต่หนึ่งล้านกรัมขึ้นไป	ฉบับที่ 2 ข้อ 5

ทั้งนี้ รายละเอียดปรากฏตามประกาศ กคพ. เรื่อง การกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิด ตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1) แห่ง พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ฉบับที่ 1-3

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ดร. โทร. ๐๒ ๒๐๕ ๓๕๖๐
ที่ ๐๐๑๑.๒๖/๑๑๔๑ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๔
เรื่อง แจ้งประกาศ กคพ. (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๔ เรื่องกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ ๒๕๔๗

ผบช.ก., น., ภ.๑-๙, ศชต. บส. , สตม. และ จตร. (หบ จต.)

ด้วย กรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้มีหนังสือด่วนที่สุดที่ ยธ ๐๘๐๐ /ว ๓๙๓ ลงวันที่ ๒๓ ก.พ. ๒๕๕๔ ส่ง ประกาศ กคพ. (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๔ เรื่องกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ อันมีผลเป็นการยกเลิกประกาศ กคพ. เรื่องกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ ฉบับเดิมทั้งหมด และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ตามเล่ม ๑๒๘ ตอนพิเศษ ๑๙ ง อันทำให้ประกาศ กคพ. ดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เป็นต้นไป มายัง ดร. เพื่อแจ้งเวียนหน่วยงานในสังกัดทราบและปฏิบัติ

ดร. พิจารณาแล้ว เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับคดีพิเศษระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษและหน่วยงานในสังกัด ดร. เป็นไปโดยเรียบร้อย และถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด จึงให้แจ้งพนักงานสอบสวน และเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในสังกัดเพื่อทราบและถือปฏิบัติ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามข้อบังคับ กคพ. ว่าด้วย การปฏิบัติหน้าที่ในคดีพิเศษระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. ๒๕๔๗ และแนวทางการประสานงานเพื่อปฏิบัติตามประกาศ กคพ. (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามที่แจ้งมาด้วยนี้

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

พล.ต.ท.

(สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง)
ผู้ช่วย ผบ.ตร.ปรว.ผบ.ตร.

103

กมค
ช.

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๘๑๐/ว ๑๙๕๗

กรมสอบสวนคดีพิเศษ
๑๑๘ หมู่ ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

สำนักการมะกำนัยหด ฝอ.ค
เลขรับ 377
วันที่ 25 ก.พ. 2554
เวลา

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง แจ้งประกาศ กคพ. (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๕๔ เรื่องกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๔๗

กองกฎหมาย
เลขรับ
วันที่ 25 ก.พ. 2554
เวลา

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ประกาศ กคพ. (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๕๔ เรื่องกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๔๗ จำนวน ๕ แผ่น
๒. ข้อบังคับ กคพ. ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ในคดีพิเศษระหว่างหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๔๗ จำนวน ๕ แผ่น
๓. แนวทางการประสานงานเพื่อปฏิบัติตามประกาศ กคพ. (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๕๔ เรื่องกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๔๗ จำนวน ๔ แผ่น

ด้วยคณะกรรมการคดีพิเศษได้ออกประกาศ กคพ.(ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๕๔ เรื่องกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๔๗ มีผลเป็นการยกเลิกประกาศ กคพ. เรื่องกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๔๗ ฉบับเดิมทั้งหมด และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ตามเล่ม ๑๒๘ ตอนพิเศษ ๑๙ ง อันทำให้ประกาศ กคพ. ดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เป็นต้นไป

ประกาศ กคพ.ฉบับดังกล่าว มีผลเป็นการยกเลิกประกาศ กคพ. เรื่อง กำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๔๗ ก่อนหน้าทั้งหมด และมีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จากการที่ใช้เกณฑ์เรื่องมูลค่าความเสียหาย จำนวนผู้เสียหาย หรือพฤติการณ์อย่างอื่นประกอบกับบทบัญญัติของกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายประกาศ กคพ.ในการพิจารณามาเป็นการพิจารณาโดยคำนึงลักษณะของการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๓) (ก) (ข) (ค) (ง) และ (จ) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับบทบัญญัติของกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายประกาศ กคพ. ฉบับนี้แทน ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๔๗ ดังนี้

เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับคดีพิเศษตามประกาศ กคพ.ฉบับดังกล่าวระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเป็นไปโดยเรียบร้อย กรมสอบสวนคดีพิเศษจึงขอส่งสำเนาประกาศ กคพ.(ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๕๔ เรื่องกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๔๗ , ข้อบังคับ กคพ.ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ในคดีพิเศษระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง พ.ศ.๒๕๔๗ และแนวทางการประสานงานเพื่อปฏิบัติตามประกาศ กคพ. ฯ มายังท่านเพื่อโปรดทราบและเพื่อแจ้งเวียนหน่วยงานในสังกัดทราบและปฏิบัติด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธาริต เพ็งดิษฐ์)
อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ

กลุ่มงานเลขานุการและบริหารคดีพิเศษ
โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๘๘๘ ต่อ ๑๙๑๒
โทรสาร ๐ ๒๘๗๕ ๘๘๘๓

ประกาศ กศพ.

(ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๕๔

เรื่อง กำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ ตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๐ (๑) และมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ กศพ. จึงออกประกาศดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า "ประกาศ กศพ. (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๕๔ เรื่อง กำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ ตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗"

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศ กศพ. เรื่อง กำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ ตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๗

(๒) ประกาศ กศพ. (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ เรื่อง กำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ ตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๗

(๓) ประกาศ กศพ. (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘ เรื่อง กำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ ตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ ลงวันที่ ๓๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๘

ข้อ ๔ ให้คดีความผิดทางอาญาตามกฎหมายที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ และคดีความผิดอาญาตามกฎหมายที่กำหนดเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ว่าด้วยการกำหนดคดีพิเศษเพิ่มเติมตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) (ก) (ข) (ค) (ง) หรือ (จ) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ เฉพาะความผิดซึ่งมีรายละเอียดตามที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายประกาศนี้ และอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษมีคำสั่งให้ทำการสอบสวนเป็นคดีพิเศษที่จะต้องดำเนินการสืบสวนและสอบสวนตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗

ข้อ ๕ ให้บรรดาคดีพิเศษที่ได้ดำเนินการตามรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดตามประกาศ กศพ. ข้อ ๓ (๑) (๒) หรือ (๓) และอยู่ระหว่างการดำเนินการของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษในวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ ยังคงเป็นคดีพิเศษและอยู่ในอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษต่อไปจนคดีถึงที่สุด

บัญชีท้ายประกาศ กคพ.

(ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕

ออกตามความในมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑)

แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๗

---

๑. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๙ มาตรา ๓๙/๑ และมาตรา ๓๙/๒ แห่งพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๕๑ ทั้งนี้ ในกรณีการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๒ และมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๖

๓. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์และคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๒๓ มาตรา ๑๒๓ มาตรา ๑๒๖ มาตรา ๑๓๑ มาตรา ๑๓๒ มาตรา ๑๓๘ ถึงมาตรา ๑๔๐ และมาตรา ๑๔๖ ถึงมาตรา ๑๕๕ แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑

๔. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเล่นแชร์

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. ๒๕๓๘

๕. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๗ และมาตรา ๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. ๒๔๙๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๖. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๖

๗. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวม

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวม พ.ศ. ๒๕๕๓

๘. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือคดีที่มีบทกำหนดโทษ ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้ ในกรณีถึงการฝ่าฝืน มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือคดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑

๙. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้า

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๐๙ มาตรา ๑๑๐ และมาตรา ๑๑๔ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑๐. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑๑. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการขอเขตค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติขอเขตค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๔

๑๒. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๕ ถึงมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๙๘๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑๓. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๘๙ มาตรา ๑๘๗ มาตรา ๒๓๖ มาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๒๓ และมาตรา ๒๒๓ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑๔. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีความผิดมูลฐานเป็นคดีพิเศษซึ่งอยู่ในอำนาจของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ

๑๕. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๔๘ มาตรา ๔๘ ทวิ และมาตรา ๔๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑๖. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๖๙ มาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗

๑๗. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๘๘ และมาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑๘. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ และมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑๙. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๒๗๘ มาตรา ๒๘๘ มาตรา ๒๘๘ มาตรา ๒๘๖ มาตรา ๒๘๗ มาตรา ๓๐๒ และมาตรา ๓๑๖ ถึงมาตรา ๓๑๕ แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒๐. คดีความผิดตามประมวลรัษฎากร

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๓๗ มาตรา ๙๐/๔ มาตรา ๙๐/๕ และมาตรา ๙๑/๒๑ (๗) แห่งประมวลรัษฎากร และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒๑. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๒๙ มาตรา ๒๗ ทวิ มาตรา ๖๐ มาตรา ๙๖ และมาตรา ๑๑๑ ทศ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒๒. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการชิงรางวัลสลากกินรวบ

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๑๔๗ มาตรา ๑๖๓ มาตรา ๑๖๖ มาตรา ๑๖๕ และมาตรา ๑๖๓ แห่งพระราชบัญญัติการชิงรางวัลสลากกินรวบ พ.ศ. ๒๕๒๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒๓. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๓ ทวิ มาตรา ๓๓ ตรี มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๔ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๗๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒๔. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ

คดีความผิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศร. โทร. 02 205 3466

ที่ 0031.212/ 07040 วันที่ 9 กันยายน 2551

เรื่อง การเบิกค่าพาหนะเดินทางของนักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์

ผบช.น., ก., ภ.1 - 9, บช., สตม.

ด้วย ศร. ได้รับหนังสือจากนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ที่เป็นข้าราชการ แจ้งปัญหาเกี่ยวกับสังกัดของนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ไม่เบิกค่าพาหนะให้ โดยให้เบิกจาก ศร. และหนังสือจากนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ที่เป็นบุคคลภายนอก แจ้งปัญหาว่าพนักงานสอบสวนปฏิเสธไม่เบิกค่าพาหนะเดินทางให้ ซึ่ง ศร. พิจารณาแล้วเห็นว่าตาม ป.วิ.อ. มาตรา 12 ทวิ วรรคสอง กำหนดว่า "ให้นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ตามวรรคหนึ่งได้รับค่าตอบแทนตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง" และตามระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยการจ่ายค่าตอบแทนและค่าพาหนะเดินทางแก่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ที่เข้าร่วมในการร้องทุกข์ การสอบสวน การไต่สวนมูลฟ้อง และการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 12 ทวิ พ.ศ. 2549 ข้อ 4 กำหนดว่า "ให้พนักงานสอบสวนหรือศาลสั่งจ่ายค่าตอบแทนและค่าพาหนะเดินทางแก่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ที่เข้าร่วมในการร้องทุกข์ การสอบสวน การไต่สวนมูลฟ้อง และการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 12 ทวิ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน ข้อ 5 และข้อ 6" ดังนั้น ศร. จึงต้องเป็นหน่วยเบิกค่าพาหนะเดินทางให้แก่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ โดยกำหนดแนวทางการเบิกจ่าย ดังนี้

1) กรณีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ที่เป็นข้าราชการ ปัจจุบัน ศร. ไม่ได้ตั้งงบประมาณค่าพาหนะเดินทางของนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ไว้ จึงให้พนักงานสอบสวนถือปฏิบัติตามหนังสือ ศร. ที่ 0031.212/0756 ลง 24 ม.ค. 2551 เรื่อง การเบิกจ่ายค่าพาหนะของนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ตาม ป.วิ.อ. โดยให้เบิกจับต้นสังกัดไปพลางก่อนจนกว่า ศร. จะได้รับการจัดสรรงบประมาณแล้ว

2) การกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ให้ใช้หลักเกณฑ์ตาม พ.ร.ฎ. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. 2526 มาตรา 22 ในกรณีผู้ดำรงตำแหน่งระดับ 5 ลงมา หรือตำแหน่งที่เทียบเท่าโดยบุคคลที่ให้ใช้อัตราพาหนะประจำทางและให้เบิกค่าพาหนะโดยประหยัด ในกรณีที่ไม่มีอัตราพาหนะประจำทางหรือมีแต่ต้องการความรวดเร็วเพื่อประโยชน์แก่ราชการให้ใช้พาหนะอื่นได้ แต่ผู้เดินทางจะต้องชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นไว้ในรายงานการเดินทางหรือหลักฐานการขอเบิกเงินค่าพาหนะนั้น ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ในอัตราที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 100 บาท/วัน

3) กรณีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ที่เป็นบุคคลภายนอกให้เบิกจ่ายได้โดยไม่ต้องรอให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณก่อน สำหรับการเทียบตำแหน่งบุคคลภายนอกที่ไม่ได้เป็น

/ข้าราชการ..

ข้าราชการหรือลูกจ้างกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน เพื่อใช้สิทธิเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการได้เท่ากับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน ให้ใช้หลักเกณฑ์การเทียบตำแหน่งตามหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค. 0502/13649 ลง 25 มี.ค. 2526 เรื่อง การเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของผู้ที่มิได้เป็นข้าราชการหรือลูกจ้าง, หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค 0409.7/ว 56 ลง 22 มี.ค. 2548 เรื่อง การเทียบตำแหน่ง และหนังสือที่ กค 0409.7/ว.28 ลง 18 เม.ย. 2549 เรื่อง การเทียบตำแหน่ง

4) สำหรับการเชิญนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ให้เชิญนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกระทรวงยุติธรรมที่ทำหน้าที่ในเขตจังหวัดเดียวกันเป็นหลัก เว้นแต่ในจังหวัดนั้น ไม่มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ให้เชิญจากจังหวัดที่ใกล้เคียงที่สุด

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติ

พล.ต.อ.

(ธานี สมบูรณ์ทรัพย์)

รอง ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คร. โทร. 0 2205 3466 โทรสาร 0 2251 2662

ที่ 0031.212/ 0756 วันที่ ๒๒ มกราคม 2551

เรื่อง การเบิกจ่ายค่าพาหนะของนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ตาม ป.วิ.อาญา

ผบช.น., ภ.1-9, ก., ปศ. และ สตม.

ด้วยกระทรวงยุติธรรม ได้มีหนังสือ ที่ ยธ 0207/05720 ลง 25 ต.ค.2550 แจ้งว่า กรมบัญชีกลางได้ตอบข้อหารือของกระทรวงยุติธรรม เรื่องการเบิกจ่ายค่าพาหนะของนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ตาม ป.วิ.อาญา ตาม พ.ร.ฎ.ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ.2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติม สรุปสาระสำคัญดังนี้

1. ข้อกำหนดโดยแห่ง พ.ร.ฎ.ฯ ที่กำหนดให้ข้าราชการที่ไปทำหน้าที่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์มีสิทธิได้รับค่าพาหนะในการเดินทางไปราชการตามหนังสือ กระทรวงการคลัง ที่ กค 0502/13649 ลง 25 มี.ค.2526

กรมบัญชีกลางได้ตอบข้อหารือว่า พ.ร.ฎ.ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ.2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 7 , มาตรา 8, มาตรา 13 และ มาตรา 14 กำหนดให้ผู้เดินทางไปราชการชั่วคราวซึ่งเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการได้ตามที่ พ.ร.ฎ.ฯ กำหนด (ได้แก่ เบี้ยเลี้ยงเดินทาง ค่าเช่าที่พัก ค่าพาหนะและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องจ่ายเนื่องในการเดินทางไปราชการ) กรณีการเดินทางเพื่อเข้าร่วมในการร้องทุกข์ การสอบสวน การไต่สวนมูลฟ้องและการพิจารณาตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 12 ทวิ ของนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ที่เป็นข้าราชการส่งกลาง จึงเป็นการเดินทางไปปฏิบัติราชการชั่วคราวนอกที่ตั้งสำนักงานซึ่งปฏิบัติราชการปกติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาตามนัยมาตรา 13(1) แห่ง พ.ร.ฎ.ฯ ย่อมมีสิทธิได้รับค่าพาหนะซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ นับแต่วันที่ได้รับอนุญาตให้เดินทางไปราชการตามนัยมาตรา 7 วรรคแรก มาตรา 8 และ มาตรา 14 (3)

2. กรณีที่กำหนดว่านักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งเป็นข้าราชการให้ใช้สิทธิเบิกจ่ายค่าพาหนะได้ตามระดับตำแหน่งปัจจุบันของคนนั้นหรือไม่ ข้าราชการต้องเบิกจากต้นสังกัดใช่หรือไม่ หรือต้องเบิกจากหน่วยงานที่มีคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการได้ โดยการเทียบตำแหน่งตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

กรมบัญชีกลางได้ตอบข้อหารือว่า โดยหลักการหน่วยงานใดเป็นเจ้าของเรื่องหรือการไปปฏิบัติราชการครั้งนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ของหน่วยงานใด หน่วยงานนั้นก็ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย

2/ ในการ...

ในการเดินทางที่เกิดขึ้น และเมื่อข้าราชการผู้เดินทางได้รับเงินค่าใช้จ่ายในการเดินทางจากส่วนราชการเจ้าของเรื่องหรือส่วนราชการที่อ้างข้าราชการดังกล่าวในการร้องทุกข์ สอบสวน ไต่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณาแล้ว ก็ไม่มีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการจากส่วนราชการต้นสังกัดอีก และหากตรวจสอบพบว่าข้าราชการผู้ใดเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางซ้ำซ้อน โดยเบิกจ่ายจากส่วนราชการต้นสังกัดอีก ย่อมถือว่ามีความผิดและต้องคืนเงินในส่วนที่ซ้ำซ้อนให้แก่ทางราชการ

อย่างไรก็ดี เพื่อให้เกิดความชัดเจน ส่วนราชการเจ้าของเรื่องหรือส่วนราชการที่อ้างข้าราชการในการร้องทุกข์ฯ ดังกล่าว จะแจ้งในหนังสือเชิญหรือหมายเรียกให้ชัดเจนไว้ด้วยว่าค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ส่วนราชการเจ้าของเรื่องหรือส่วนราชการที่อ้างข้าราชการในการร้องทุกข์ฯ ดังกล่าวจะเป็นผู้เบิกจ่ายให้ก็ได้

ตร.พิจารณาแล้ว เห็นว่า เพื่อไม่ให้การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการเพื่อร่วมในการสอบสวนคดีอาญา ตาม ป.วิ.อาญา ของนักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์ที่เป็นข้าราชการของหน่วยงานของรัฐเกิดความซ้ำซ้อน และเป็นไปตามหนังสือตอบข้อหารือของกรมบัญชีกลาง จึงให้พนักงานสอบสวนแจ้งหน่วยงานต้นสังกัดของนักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์ ที่ได้เชิญหรือเรียกให้มาร่วมในการร้องทุกข์การสอบสวน โดยระบุให้ชัดเจนในหนังสือเชิญหรือหมายเรียกว่า "ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ (แล้วแต่กรณี) ขอให้เบิกจากส่วนราชการต้นสังกัด" เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เป็นการปฏิบัติราชการ ตาม ป.วิ.อาญา ส่วนค่าตอบแทนแก่นักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์ที่เข้าร่วมการสอบสวนคดีอาญา ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการจ่ายค่าตอบแทนแก่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ที่เข้าร่วมในการร้องทุกข์ การสอบสวน การไต่สวนมูลฟ้อง และการพิจารณาตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 12 ทวิ พ.ศ.2549

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ พร้อมนี้ได้แนบเอกสารที่เกี่ยวข้องมาด้วยแล้ว

พล.ต.ต.

(ธานี สมบูรณ์ทรัพย์)

รอง ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

หน้า ๒๐
เล่ม ๑๒๗ ตอนพิเศษ ๙๙ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ กันยายน ๒๕๔๖

ระเบียบกระทรวงยุติธรรม

ว่าด้วยการจ่ายค่าตอบแทนและค่าพาหนะเดินทางแก่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ที่เข้าร่วมในการร้องทุกข์ การสอบสวน การไต่สวนมูลฟ้องและการพิจารณา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๒ ทวิ

พ.ศ. ๒๕๔๖

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการจ่ายค่าตอบแทนและค่าพาหนะเดินทางแก่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ที่เข้าร่วมในการร้องทุกข์ การสอบสวน การไต่สวนมูลฟ้องและการพิจารณาให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ ทวิ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ กระทรวงยุติธรรมโดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการจ่ายค่าตอบแทน ค่าพาหนะเดินทางแก่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ที่เข้าร่วมในการร้องทุกข์ การสอบสวน การไต่สวนมูลฟ้องและการพิจารณา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๒ ทวิ พ.ศ. ๒๕๔๖"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยการจ่ายค่าตอบแทนแก่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ที่เข้าร่วมในการร้องทุกข์ การสอบสวน การไต่สวนมูลฟ้องและการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๒ ทวิ พ.ศ. ๒๕๔๓

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับหรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ให้พนักงานสอบสวนหรือศาลสั่งจ่ายค่าตอบแทนและค่าพาหนะเดินทางแก่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ที่เข้าร่วมในการร้องทุกข์ การสอบสวน การไต่สวนมูลฟ้อง และการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๒ ทวิ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ในข้อ ๕ และข้อ ๖

ข้อ ๕ ค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ ให้เบิกจ่ายเมื่อปฏิบัติหน้าที่ในอัตราเดือนละครั้งละ ๕๐๐ บาท โดยให้เบิกจ่ายไม่เกินคนละ ๘ ครั้งต่อวัน

ข้อ ๖ นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ที่พนักงานสอบสวนหรือศาลขอให้มาให้ความเห็นมีสิทธิได้รับค่าพาหนะเดินทาง ดังนี้

๖.๑ ผู้ที่เป็นข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการ ให้ใช้สิทธิเบิกจ่ายได้ตามพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๖.๒ ผู้ที่เป็นบุคคลภายนอก ให้มีสิทธิในการเบิกจ่ายได้ตามพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเทียบเท่าตำแหน่งนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อ ๗ ให้ปลัดกระทรวงยุติธรรมรับผิดชอบการประเมินนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

พลตำรวจเอก ชิดชัย วรรณสถิตย์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฮองคลี กรมตำรวจ โทร. 2052358

ที่ 0606.6/ 784 วันที่ 9 เมษายน 2540

เรื่อง ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายค่าป่วยการแก่ล่ามและล่ามภาษามือ

เรียน มบช.น., ผบช.ก., มบช.ภาค 1-9 , ผบช.สตม., ผบช.ส., จตร., ก.ตร.

ตามที่ ตร. มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ มท 0503.6/17086 ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2539 เรียนปลัดกระทรวงมหาดไทย เพื่อพิจารณาชำเรียน ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ลงนามในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายค่าป่วยการล่าม และล่ามภาษามือที่พนักงานสอบสวนจัดหาให้แก่ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย หรือพยาน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 13 และมาตรา 13 ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 19) พ.ศ.2539 ซึ่งกระทรวงการคลังให้ความเห็นชอบแล้ว นั้น

บัดนี้ กระทรวงมหาดไทยได้ออกระเบียบว่าด้วยการจ่ายค่าป่วยการแก่ล่ามและล่ามภาษามือที่พนักงานสอบสวนจัดหาให้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 13 และมาตรา 13 ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2539 มาเรียบร้อยแล้ว และขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าวโดยเคร่งครัด พร้อมนี้ได้แนบระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวมาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

พ.ต.อ. ชัชวาลย์ สุขสมจิตร์

(ชัชวาลย์ สุขสมจิตร์)

รอง ผบก.ปรพ.ผบก.คด.

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยการจ่ายค่าป่วยการแก่ล่ามและล่ามภาษามือที่พนักงานสอบสวนจัดหาให้

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 13 และมาตรา 13 ทวิ

พ.ศ. 2539

โดยที่เป็นการสมควรให้มีระเบียบว่าด้วยการจ่ายค่าป่วยการแก่ล่ามและล่ามภาษามือที่พนักงานสอบสวนจัดหาให้แก่ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือพยานในคดีอาญา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 13 วรรคห้า และมาตรา 13 ทวิ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 19) พ.ศ.2539 และกระทรวงมหาดไทย โดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายค่าป่วยการแก่ล่ามและล่ามภาษามือที่พนักงานสอบสวนจัดหาให้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 13 และ มาตรา 13 ทวิ พ.ศ.2539"

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 28 พฤศจิกายน 2539 เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือสารวัตรหัวหน้าหน่วยงานสั่งจ่ายค่าป่วยการแก่ล่ามหรือล่ามภาษามือที่พนักงานสอบสวนจัดหาให้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 13 และมาตรา 13 ทวิ เมื่อล่ามหรือล่ามภาษามือได้ปฏิบัติหน้าที่เสร็จสิ้นแล้ว ทั้งนี้ ตามเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ 4 และ ข้อ 5

ข้อ 4 ค่าป่วยการที่จ่ายให้แก่ล่ามหรือล่ามภาษามือ ให้คิดเป็นรายชั่วโมงในอัตราตามที่พนักงานสอบสวนเห็นสมควรกำหนด แต่ต้องไม่ต่ำกว่าชั่วโมงละ 300 บาท และไม่เกินชั่วโมงละ 500 บาท แต่ค่าป่วยการที่สั่งจ่ายแก่ล่ามหรือล่ามภาษามือสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ในครั้งหนึ่งต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 300 บาท

ข้อ 5 ในการกำหนดอัตราค่าป่วยการที่คิดให้แก่ล่ามหรือล่ามภาษามือ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือสารวัตรหัวหน้าหน่วยงาน พิจารณาถึงความยากง่ายในการสื่อสารหรือสื่อความหมาย คุณวุฒิและความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาของล่ามหรือล่ามภาษามือ ตลอดจนมาตรฐานอื่นใดที่พนักงานสอบสวนเห็นสมควรนำมาประกอบการพิจารณา

ข้อ 6 ให้อธิบดีกรมตำรวจรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540

บทที่ ๓

การสอบสวน ผู้เสียหาย พยาน ผู้ต้องหา

ด่วนมาก บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 205-3466

ที่ ด004.6/ 1179 วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2544

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการสอบสวนคดีอาญา

รอง ผบ.ตร., ผู้ช่วย ผบ.ตร., ผบช., ผบก.หน่วยขึ้นตรงต่อ ตร. และผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 บัญญัติว่าการใช้อำนาจโดยองค์การของรัฐต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของประชาชนตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนจะต้องใช้ความฤขุมรอบคอบ ระมัดระวังมิให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน พนักงานสอบสวนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายอย่างชัดแจ้ง และปฏิบัติต่อประชาชนทุกคนโดยเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนสอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จึงให้ยกเลิกหนังสือ ตร.ที่ 0606.6/2787 ลงวันที่ 9 มี.ค. 2541 เรื่องแนวทางปฏิบัติในการสอบสวนคดีอาญา และให้ใช้แนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้แทน

1. การรับแจ้งความ

เมื่อมีผู้มาแจ้งความกับพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนพิจารณาและดำเนินการดังนี้

1.1 ถ้าการแจ้งความนั้นเป็นคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษตามกฎหมาย ให้พนักงานสอบสวนรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษไว้ และดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ เพื่อทำการสอบสวนดำเนินคดีต่อไป

1.2 หากการแจ้งความนั้นมิใช่เป็นคำร้องทุกข์หรือมิใช่คำกล่าวโทษหรือเป็นเรื่องทางแพ่ง ให้พนักงานสอบสวนลงรายงานประจำวันชี้แจงข้อกฎหมายไว้เป็นหลักฐาน แล้วแจ้งให้ผู้แจ้งความทราบ และลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน

2. การแจ้งข้อกล่าวหา และอำนาจขังของพนักงานสอบสวน

อำนาจและหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจย่อมเป็นไปตามกฎหมาย และข้อบังคับทั้งหลายอันว่าด้วยอำนาจและหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจนั้น ๆ ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 16 ส่วนการแจ้งข้อกล่าวหา และการจับโดยพนักงานสอบสวนนั้น กฎหมายให้อำนาจไว้โดยเฉพาะต่างจากการจับโดยพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจทั่ว ๆ ไปดังนี้

ในกรณีที่รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษไว้แล้ว เมื่อผู้ต้องหามาปรากฏตัวต่อหน้าพนักงานสอบสวน โดยถูกเรียก หรือส่งตัวมา หรือเข้าหาพนักงานสอบสวนเอง ให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ต้องหาทราบตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 134 ส่วนการจะจับและควบคุม หรือจะปล่อย

ชั่วคราว ตามอำนาจของพนักงานสอบสวนที่บัญญัติไว้ใน ป.วิ.อาญา มาตรา 136 นั้น ให้พนักงานสอบสวนพิจารณาโดยอาศัยพยานหลักฐานที่ได้รวบรวมไว้แล้วว่ามีเหตุผลเพียงพอฟังได้ว่าเขาเป็นผู้กระทำผิดอย่างไร หรือไม่

3. การแจ้งข้อกล่าวหา การจับ การคุมขัง หรือการออกหมายเรียกตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 6 บัญญัติให้รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้ และตามมาตรา 165 มาตรา 167 ได้บัญญัติถึงข้อห้ามและข้อพึงปฏิบัติสำหรับตำรวจและพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับการจับ การคุมขัง หรือการออกหมายเรียกตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาไว้หลายประการ อันเป็นการบัญญัติถึงการปฏิบัติที่แตกต่างไปจากการปฏิบัติต่อบุคคลทั่วไปที่มิได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งสามารถสรุปหลักการปฏิบัติของตำรวจและพนักงานสอบสวนได้ดังนี้

3.1 นอกสมัยประชุม การแจ้งข้อกล่าวหา การจับ การคุมขัง การปล่อยชั่วคราว หรือการออกหมายเรียกตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา สามารถดำเนินการได้ตามปกติเช่นเดียวกันกับบุคคลที่มิได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา

3.2 ในระหว่างสมัยประชุม ห้ามมิให้จับ คุมขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ไปทำการสอบสวนในฐานะที่สมาชิกผู้นั้นเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา เว้นแต่ในกรณีที่ได้รับอนุญาตจากสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก หรือในกรณีที่จับในขณะกระทำความผิด

ข้อห้ามดังกล่าวข้างต้น ไม่ใช่เอกสิทธิ์เฉพาะตัวของผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาที่จะสละได้ด้วยตนเอง เพราะเป็นข้อห้ามที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ การปฏิบัติของตำรวจหรือพนักงานสอบสวนในเรื่องนี้จะต้องพิจารณาโดยละเอียดรอบคอบว่ามีหลักฐานการได้รับอนุญาตจากสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกอยู่หรือไม่

การได้รับอนุญาตจากสภา หมายความถึง การได้รับอนุญาตโดยมติของสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกเท่านั้น

3.3 ในระหว่างสมัยประชุม เมื่อมีการจับตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในขณะกระทำความผิด ให้หัวหน้าหน่วยงานชั้นต้นของผู้ที่จับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา รายงานไปยังประธานสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก และ ตร. ทราบ โดยพลัน

เมื่อได้รายงานให้ประธานสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกทราบดังกล่าวแล้ว และประธานสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกสั่งให้ปล่อยผู้ถูกจับ ให้จัดการปล่อยผู้ถูกจับไปโดยพลัน แล้วให้รายงาน ตร.ทราบ

3.4 ในกรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาถูกควบคุมอยู่ในระหว่างสอบสวนก่อนสมัยประชุม เมื่อถึงสมัยประชุมพนักงานสอบสวนสามารถควบคุมผู้ถูกจับต่อไปได้ แต่ต้องปล่อยตัวไปทันทีเมื่อประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกร้องขอ

การปล่อยตัวดังกล่าว ให้มีผลบังคับตั้งแต่วันถัดปล่อยถึงวันสุดท้ายแห่งสมัยประชุม ดังนั้น เมื่อสิ้นสุดวันสุดท้ายแห่งสมัยประชุมพนักงานสอบสวนต้องจัดการนำตัวผู้ถูกปล่อยชั่วคราวควบคุมตัวไว้ตามกฎหมายต่อไป

3.5 ในระหว่างสมัยประชุม หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาซึ่งเป็นผู้ต้องหา และสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกอยู่ไม่อนุญาตให้จับหรือหมายเรียกตัวสมาชิกผู้นั้นมาทำการสอบสวนในฐานะผู้ต้องหา หรือยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของสภา แต่สมาชิกผู้นั้นเข้าหาพนักงานสอบสวนเอง ให้พนักงานสอบสวนเพียงแจ้งข้อกล่าวหาให้ทราบ และทำการสอบสวนไว้เป็นผู้ต้องหา แต่ห้ามมิให้จับสมาชิกผู้นั้น

4. <u>การสอบสวนเกี่ยวกับพยานหลักฐานใหม่อันสำคัญแก่คดี</u>

ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 147 ได้บัญญัติว่า "เมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีแล้ว ห้ามมิให้มีการสอบสวนเกี่ยวกับบุคคลนั้นในเรื่องเดียวกันนั้นอีก เว้นแต่จะได้พยานหลักฐานใหม่อันสำคัญแก่คดีซึ่งน่าจะทำให้ศาลลงโทษผู้ต้องหานั้นได้" ปรากฏว่า พนักงานสอบสวนยังมีความเข้าใจแตกต่างกันว่าอะไรคือพยานหลักฐานใหม่อันสำคัญแก่คดี ทั้ง ตร. ก็มิได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวนี้ไว้ จึงวางแนวทางปฏิบัติไว้ดังนี้

4.1 การพิจารณาว่าพยานหลักฐานใดเป็นพยานหลักฐานใหม่อันสำคัญแก่คดีนั้น ต้องประกอบด้วยเหตุผลทางพยานหลักฐานว่าพยานหลักฐานใหม่นั้นมีความสำคัญแก่คดีถึงขนาดที่น่าจะทำให้ศาลลงโทษผู้ต้องหานั้นได้ ตามนัย ป.วิ.อาญา มาตรา 147 ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ในดุลยพินิจของพนักงานสอบสวน

4.2 หากพนักงานสอบสวนได้พิจารณาแล้วเห็นว่า มีพยานหลักฐานใหม่อันสำคัญแก่คดีซึ่งน่าจะทำให้ศาลลงโทษผู้ต้องหาได้แล้ว ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนต่อไปเช่นเดียวกับการสอบสวนคดีอาญาทั่วไป โดยไม่ต้องจัดให้มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษใหม่

" พยานหลักฐานใหม่" หมายความถึง พยานหลักฐานที่ไม่เคยปรากฏในชั้นศาลมาก่อน ส่วนพยานบุคคลที่มีอยู่แล้วในชั้นสอบสวนเดิมแต่พนักงานสอบสวนได้สอบสวนไว้ไม่ละเอียดหรือขาดประเด็นสำคัญ และต่อมาภายหลังได้สอบสวนพยานบุคคลนั้นในรายละเอียดหรือประเด็นสำคัญเพิ่มเติมเช่นนี้ไม่ถือว่าเป็นพยานหลักฐานใหม่

4.3 เมื่อผู้เสียหายหรือผู้หนึ่งผู้ใดร้องขอให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนในเรื่องที่พนักงานอัยการได้มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีแล้ว โดยอ้างพยานหลักฐานให้พนักงานสอบสวนและอ้างว่าพยานหลักฐานที่อ้างให้นั้นเป็นพยานหลักฐานใหม่อันสำคัญแก่คดีซึ่งน่าจะทำให้ศาลลงโทษผู้ต้องหานั้นได้ ให้พนักงานสอบสวนรักษาพยานหลักฐานนั้นไว้ดำเนินการ

4.4 การดำเนินการของหน่วยงานสอบสวนในเรื่องนี้ ให้นำสำนวนคดีหรือสำนวนคดีเดิมมาประกอบการพิจารณาด้วย

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และให้ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

พล.ต.ต.

(พรศักดิ์ ศรีสงวนวิบูลย์)

ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร โทร. 0 2205 3466

ที่ 0031.212/ ๔๐๙๙ วันที่ ๙ พฤศจิกายน 2549

เรื่อง การสอบสวนความผิดตาม พ.ร.บ.วัตถุอันตราย พ.ศ.2535

รองผ.ก., น., ภ.1-9, ปส., สตม. และ กมส.

ด้วย กรมโรงงานอุตสาหกรรม มีหนังสือ ที่ อา 0315/ 1126 ลง 25 ต.ค.2549 แจ้งว่าเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับวัตถุอันตรายตาม พ.ร.บ.วัตถุอันตราย พ.ศ.2535 และสบปัญหาในการกำจัดวัตถุอันตรายที่ศาลสั่งริบ เนื่องจากตามคำพิพากษามิได้ระบุให้เจ้าของวัตถุอันตรายชำระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นแก่ทางราชการ ทำให้ทางราชการต้องรับภาระในส่วนนี้ จึงขอความร่วมมือมายัง ตร ในการแจ้งพนักงานสอบสวนให้ระบุในสำนวนการสอบสวนให้ครอบคลุมถึงการทำลายวัตถุอันตราย และขอให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าของต้องชำระค่าใช้จ่ายในการทำลายวัตถุอันตรายดังกล่าวที่เกิดขึ้นแก่ทางราชการตาม มาตรา 88 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.วัตถุอันตราย พ.ศ.2535

ดังนั้น เพื่อให้การสอบสวนความผิดตาม พ.ร.บ.วัตถุอันตราย พ.ศ.2535 เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงให้แจ้งพนักงานสอบสวนในสังกัดทำการสอบสวนในประเด็นเกี่ยวกับการทำลายวัตถุอันตรายในคดีและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นให้ปรากฏอยู่ในสำนวนการสอบสวน และมีความเห็นให้พนักงานอัยการฟ้องขอให้เจ้าของวัตถุอันตรายต้องชำระค่าใช้จ่ายดังกล่าวด้วย

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

พล ต.ต. [redacted]

(ชาญวุฒิ วัชรพุกก์)

ผู้ช่วย ผบ.ตร.ปรท.รบ.ตร.

199

ที่ อก. 0316/ 11126

กรมโรงงานอุตสาหกรรม
ถนนพระรามที่ 6 เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ 10400

25 ต.ค. 2549

เรื่อง การฟ้องผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.2535

เรียน ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.2535
2. สำเนาระเบียบกรมโรงงานอุตสาหกรรม ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติสำหรับการจัดการเกี่ยวกับวัตถุอันตรายที่ศาลมีคำพิพากษาให้ริบ พ.ศ.2547

กรมโรงงานอุตสาหกรรม เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับวัตถุอันตราย ตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.2535 และปัจจุบันเจ้าหน้าที่ตำรวจได้จับกุมผู้กระทำความผิดข้อหาครอบครองวัตถุอันตรายโดยมิได้รับอนุญาต ตามมาตรา 23 ซึ่งศาลได้มีคำพิพากษาให้ริบ หรือทำลาย และส่งของกลางให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมดำเนินการ นั้น

กรมโรงงานอุตสาหกรรม ประสบปัญหาในการกำจัดวัตถุอันตรายดังกล่าว เนื่องจากตามคำพิพากษาของศาลมิได้ระบุให้เจ้าของวัตถุอันตรายชำระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นแก่ทางราชการ ในการกำจัดวัตถุอันตรายนั้น ๆ ทำให้ทางราชการต้องรับภาระในส่วนนี้ จึงขอความร่วมมือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อแจ้งหน่วยงานในสังกัดทราบ ขอให้พนักงานสอบสวนระบุในสำนวนการฟ้องให้ครอบคลุมถึงการทำลายวัตถุอันตราย โดยขอให้ศาลมีคำสั่งในคำพิพากษาให้เจ้าของต้องชำระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นแก่ทางราชการ ตามมาตรา 88 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.2535 รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายแพทย์ ดิวายุส)
นักวิทยาศาสตร์ ๑ ชช
ทำหน้าที่แทนผู้อำนวยการ
สำนักโรงงานอุตสาหกรรมรายสาขา ๑
ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม

สำนักโรงงานอุตสาหกรรมรายสาขา 6
โทร. 02 2024166
โทรสาร. 02 2024167
http://www.diw.go.th

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. 0 2205 3466

ที่ 0031.212/ 6441 วันที่ 25 พฤศจิกายน 2549

เรื่อง การดำเนินคดีกับผู้ลักลอบขนย้ายน้ำมันปาล์ม

ผบช.น., ก. และ ภ.1-9

ตามหนังสือ ตร. ด่วนมาก ที่ 0603/9678 ลง 10 มิ.ย.2534 สั่งกำชับให้พนักงานสอบสวนถือปฏิบัติตามมติ ค.ร.ม. เมื่อวันที่ 30 เม.ย.2534 กรณีมีการกระทำความผิดกฎหมายหลายฉบับ ให้ทำการสอบสวนดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดทุกตัวบทกฎหมาย และให้ประสานงานไปยังหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย นั้น

กรมการค้าภายในมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ พณ 0400/9796 ลง 19 พ.ย.2549 ประสานขอความร่วมมือ ตร. หากมีการดำเนินคดีกับผู้ลักลอบขนย้ายน้ำมันปาล์มตามกฎหมายศุลกากรแล้ว ขอให้แจ้งข้อกล่าวหาตามกฎหมายว่าด้วยราคาสินค้าและบริการด้วยเนื่องจากน้ำมันปาล์มเป็นสินค้าควบคุมตามประกาศคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ ลงวันที่ 9 ก.พ.2549 เรื่องการควบคุมการขนย้ายน้ำมันปาล์ม ซึ่งกำหนดห้ามขนย้ายน้ำมันปาล์มซึ่งมีปริมาณตั้งแต่ 25 กิโลกรัมขึ้นไป เข้ามาหรือออกจากจังหวัดที่กำหนดวันแต่จะได้รับอนุญาต หากฝ่าฝืนจะมีความผิดตามมาตรา 25 (4)(7) และมีโทษตามมาตรา 37 แห่ง พ.ร.บ.ว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ.2542 ทั้งนี้เพื่อเป็นการปฏิบัติตามมติ ค.ร.ม. เมื่อวันที่ 30 เม.ย.2534 ดังกล่าว

ดังนั้น เพื่อให้มีการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดทุกตัวบทกฎหมาย อันจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม สม.ตั้งเจตนารมณ์ของการบังคับใช้กฎหมาย จึงให้สั่งกำชับพนักงานสอบสวนถือปฏิบัติตามหนังสือ ตร. ด่วนมาก ที่ 0603/9678 ลง 10 มิ.ย.2534 และหากมีการดำเนินคดีกับผู้ลักลอบขนย้ายน้ำมันปาล์มในเขตควบคุมการขนย้าย นอกจากดำเนินคดีตามกฎหมายศุลกากรแล้ว ให้แจ้งข้อหาดำเนินคดีกับผู้นั้นตามกฎหมายว่าด้วยสินค้าและบริการด้วย โดยให้ประสานงานไปยังเจ้าหน้าที่ของกรมการค้าภายในหรือการค้าภายในจังหวัดในพื้นที่นั้นๆ หรือจัดส่งเจ้าหน้าที่มาประสานงานและเสนอแนะข้อกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดี

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.ต. [redacted]

(ชาญวุฒิ วัชรพุทธิ์)

ผู้ช่วย ผบ.ตร.ประจำ ผบ.ตร.

ด่วนมาก

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี กรมตำรวจ โทร. 2511008

ที่ 0603/7676 **วันที่** 16 มิถุนายน 2534

เรื่อง ให้ดำเนินการตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ป.

ตช.ด., ตม., ตร. 1 - 4 และ ตบก. ทราบ ถือปฏิบัติ

ตามเนื่องจากการประชุมกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ 4/2534 เมื่อ 13 พ.ค. 2534 รมช.มท. ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ป. ได้พิจารณาเห็นว่าได้มีเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่ดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดฐานฝ่าฝืนกฎหมาย กรณีที่มีการกระทำผิดกฎหมายหลายรายเป็นเวลานาน เมื่อพบเห็นหรือได้รับรู้ถึงการกระทำผิดดังกล่าวมาประสานงานปรึกษาหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กลับทำหน้าที่ตามกฎหมายเพียงรับผิดชอบเท่านั้น โดยไม่คำนึงถึงการกระทำผิดตามกฎหมายฐานอื่น ก่อเกิดช่องทางให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบได้ จึงได้เสนอมาตรการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ เรื่อง เจ้าหน้าที่ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำผิดฐานฝ่าฝืนกฎหมาย กรณีมีการกระทำผิดกฎหมายหลายฐาน รวม 6 ข้อ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา

คณะกรรมการเมืองกรองงานฝ่ายสังคมและกฎหมายได้พิจารณาแล้ว มีมติเห็นชอบตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ป. เสนอ โดยให้ถือปฏิบัติดังนี้

1. เมื่อมีการจับกุมและสอบสวนดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดตามกฎหมายให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่มีการจับกุมและสอบสวนดำเนินคดี ดำเนินการ ดังนี้

1.1 กรณีเจ้าหน้าที่หน่วยงานใดที่ตามที่มิใช่เจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นผู้จับกุมหรือทำการสืบสวนสอบสวนเอง ก็ให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่มีการจับกุมดังกล่าว แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อดำเนินคดีทันที และแจ้งประสานงานไปให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎหมายอื่นทราบ เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.2 กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้จับกุมดำเนินคดีเอง หรือได้รับแจ้งจากหน่วยงานอื่นที่มีการจับกุม ซึ่งการกระทำความผิดนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายที่มีหน่วยงานอื่นเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงอยู่ด้วย ก็ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ (ตำรวจสอบสวน) แจ้งประสานงานไปให้หน่วยงานดังกล่าวทราบทันที เพื่อให้จัดส่งเจ้าหน้าที่มาประสานและเสนอแนะข้อกฎหมายในการดำเนินคดีด้วย

2. เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่จับกุมผู้กระทำผิดตามข้อ 1.1 ก็ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจรีบประสานงานและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ทันทีที่ได้รับแจ้ง

3. เมื่อหน่วยงานใดได้รับแจ้งตามข้อ 1.1 หรือ 1.2 หรือการที่หน่วยงานใดส่งเรื่องให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ (กลุ่มงานสอบสวน) ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดตามกฎหมายใดก็ตาม หน่วยงานนั้นจะส่งเจ้าหน้าที่ไปประสานงาน และเสนอแนะข้อกฎหมาย ตลอดจนช่วยแสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐานเท่าที่สามารถหาได้ในการดำเนินคดีโดยเร็ว เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความรอบในการดำเนินคดีเข้าใจข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายได้ชัดเจนและสามารถฟ้องคดีโทษผู้กระทำผิดได้

4. ให้หน่วยงานที่ได้รับแจ้งตามข้อ 1.1 หรือ 1.2 กำหนดให้เจ้าหน้าที่ติดตามผลการดำเนินคดีบางใดเป็นระยะ ๆ โดยกำหนดวิธีการ และช่วงระยะเวลาในการติดตามผลดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติด้วย จนกว่าคดีจะถึงที่สุด

5. ให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎหมายตรวจสอบและความสำรวจ ซึ่งจะต้องถือปฏิบัติตามข้อ 1, 2, 3 หรือ 4 พิจารณาทำความตกลงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกำหนดเป็นระเบียบหรือคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติโดยชัดแจ้ง เพื่อให้การดำเนินการตามข้อ 1, 2, 3 หรือ 4 ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพถูกต้อง เรียบร้อย และรวดเร็วต่อไป

6. การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ตามที่กำหนดในเอกสารนี้ เป็นความผิดทางวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ๆ ซึ่งผู้บังคับบัญชาจะต้องดำเนินการทางวินัยทุกราย และหากการฝ่าฝืนความผิดทางอาญาก็ให้ดำเนินการทางอาญาด้วย.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2534 ขอมติตามผลิตผลการประชุมการปฏิบัติงานตามคำสั่งและกฎหมาย

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และใช้เป็นคำสั่งกับกองสอบสวนในฐานะผู้บังคับบัญชาถือเป็นแนวทางปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องด้วย.

พล.ต.ต.

(สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์)

อ.ตร.

ด่วนที่สุด

ที่ พณ 0406/9785

กรมการค้าภายใน
44/100 ถ.นนทบุรี 1
อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

19 พฤศจิกายน 2549

เรื่อง การดำเนินคดีผู้ลักลอบขนย้ายน้ำมันปาล์ม

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1) สำเนาหนังสือสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองภูเก็ต ที่ ภก 0129/12062 ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2549
2) สำเนาประกาศคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ เรื่อง การควบคุมการขนย้ายน้ำมันปาล์ม ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 และสำเนาพระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. 2542
3) สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0203/ว 73 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2534

ด้วย กรมการค้าภายในได้รับรายงานจากการค้าภายในจังหวัดภูเก็ตว่า สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองภูเก็ตได้สำเร็จการจับกุมผู้ต้องหา (นายพลพิศ ไชยสง) พร้อมของกลาง ได้แก่ น้ำมันปาล์ม จำนวน 230 ถุง ๆ ละ 15 กิโลกรัม เหตุเกิดเมื่อวันที่ 17 กันยายน 2549 โดยกล่าวหาว่านำ พา เอาไปเสียหรือรับไว้ด้วยประการใด ๆ ซึ่งของที่ยังไม่ได้เสียภาษี หรือผ่านพิธีทางศุลกากรโดยผิดกฎหมาย รายละเอียดปรากฏดังสิ่งที่ส่งมาด้วย 1)

กรมการค้าภายใน ขอเรียน ดังนี้

1. ตามประกาศคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ เรื่อง การควบคุมการขนย้ายน้ำมันปาล์ม ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 ห้ามมิให้บุคคลใดขนย้ายน้ำมันปาล์ม ซึ่งมีปริมาณตั้งแต่สิบห้ากิโลกรัมขึ้นไป โดยทางบกเข้ามาหรือออกจากจังหวัดภูเก็ต เว้นแต่จะได้รับหนังสืออนุญาตจากประธานคณะกรรมการส่วนจังหวัดว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ หรือผู้ซึ่งประธานคณะกรรมการส่วนจังหวัดว่าด้วยราคาสินค้าและบริการมอบหมาย หากฝ่าฝืนจะมีความผิดตามมาตรา 25 (4) (7) และโทษตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. 2542 รายละเอียดปรากฏดังสิ่งที่ส่งมาด้วย 2)

2. รัฐมนตรีคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2534 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ เพื่อเป็นมาตรการในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินคดีผู้กระทำผิดไว้ในกรณีที่มีผู้กระทำผิดกฎหมายหลายฉบับ โดยกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้รับทุกข์ดำเนินคดีเอง ซึ่งการกระทำความผิดนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายที่มีหน่วยงานอื่นเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงอยู่ด้วย ก็ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ (หน่วยงานสอบสวน) แจ้งประสานงานไปให้หน่วยงานดังกล่าวทราบทันที เพื่อให้จัดส่งเจ้าหน้าที่มาประสานและเสนอแนะข้อกฎหมายในการดำเนินคดีด้วย รายละเอียดปรากฏดังสิ่งที่ส่งมาด้วย 3)

3. ตามรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีลำดับที่ 6 ลงวันที่ 17 กันยายน 2549 มีเพียงการกล่าวหาว่านำ พา เอาไปเสียหรือรับไว้ด้วยประการใด ๆ ซึ่งของที่ยังไม่ได้เสียภาษีหรือผ่านพิธีทางศุลกากรโดยผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นความผิดตามกฎหมายศุลกากรเท่านั้น แต่จากการตรวจสอบข้อมูลของกรมการค้าภายในในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการขนย้ายน้ำมันปาล์มแล้ว ไม่พบว่ามีการขออนุญาตการขนย้ายน้ำมันปาล์มแต่อย่างใด ผู้ต้องหารายนี้จึงมีความผิดฐานฝ่าฝืนประกาศและกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ เรื่องการควบคุมการขนย้ายน้ำมันปาล์ม ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2549 ด้วย

4. เพื่อให้มีการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำผิดทุกด้วยกฎหมาย สมดังเจตนารมณ์ของการบังคับใช้กฎหมาย ใคร่ขอความร่วมมือมายังท่าน เพื่อแจ้งให้เจ้าพนักงานตำรวจในพื้นที่ควบคุมการขนถ่ายน้ำมันปาล์มได้ถือปฏิบัติตามนัยหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0203/ว 73 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2534 อย่างเคร่งครัดโดยหากตรวจสอบพบการขนย้ายน้ำมันปาล์มในเขตควบคุมการขนย้าย นอกจากแจ้งข้อกล่าวหาตามกฎหมายอื่น เช่น กฎหมายศุลกากรแล้ว ขอให้แจ้งข้อกล่าวหาตามกฎหมายว่าด้วยราคาสินค้าและบริการด้วย โดยกรมการค้าภายในพร้อมที่จะจัดส่งเจ้าหน้าที่ไปประสานงาน และให้คำแนะนำข้อกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินคดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลเป็นประการใด โปรดแจ้งให้กรมการค้าภายในทราบด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายศิริพงศ์ ชัยชิตเมืองแจ้ง)
อธิบดีกรมการค้าภายใน

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร ๐ ๒๒๓๕ ๓๙๕๕

ที่ ๐๐๑๑.๑๗/๖๔๗๙ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง กำชับพนักงานสอบสวนศึกษาข้อกฎหมายและประกาศต่างๆ ซึ่งออกตามความในกฎหมาย และการแจ้งข้อกล่าวหา

เรียน น., ภ. ๑-๙, ศปค., ก., บช. และ ตชด.

ด้วยสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีเยาวชนและครอบครัว ๓ ได้ส่งสำนวนการสอบสวนคดีอาญากล่าวหาผู้ต้องหากระทำความผิดฐาน มีวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทประเภท ๒ (ไดเมทิลแอมเฟตามีน) ไว้ในครอบครองเกินกว่าที่รัฐมนตรีกำหนด โดยมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาไปยัง ตร. เพื่อพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๕

ตร. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมตัวผู้ต้องหาได้พร้อมของกลางเป็นวัตถุเม็ดกลมแบนสีส้มซึ่งเชื่อว่าเป็นยาเสพติด จึงได้นำตัวผู้ต้องหาพร้อมของกลางส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดีตามกฎหมาย จากผลการตรวจพิสูจน์ของกลางปรากฏว่าเป็นวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทประเภท ๒ (ไดเมทิลแอมเฟตามีน) พนักงานสอบสวนจึงได้แจ้งข้อหากับผู้ต้องหาฐานมีวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทประเภท ๒ (ไดเมทิลแอมเฟตามีน) ไว้ในครอบครองเกินกว่าที่รัฐมนตรีกำหนด แต่เนื่องจากตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๑๐๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ เรื่องการกำหนดปริมาณการมีไว้ในครอบครองหรือใช้ประโยชน์ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ หรือประเภท ๒ นั้น ไม่ได้ระบุให้ไดเมทิลแอมเฟตามีน เป็นวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ที่ประกาศกำหนดปริมาณการมีไว้ในครอบครอง การที่ผู้ต้องหามีไว้ในครอบครองจึงไม่เป็นความผิด พนักงานอัยการจึงมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาโดยอาศัยเหตุผลดังกล่าว แต่เนื่องจากผู้ต้องหามีพฤติการณ์ขายวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทประเภท ๒ พนักงานอัยการจึงมีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหาฐานขายวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทประเภท ๒ ดังนี้ เห็นได้ว่า กรณีนี้หากพนักงานสอบสวนได้ตรวจสอบข้อกฎหมายและประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องโดยละเอียดรอบคอบก็จะทราบว่าการกระทำของผู้ต้องหาไม่อาจเป็นความผิดฐานมีวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทประเภท ๒ (ไดเมทิลแอมเฟตามีน) ไว้ในครอบครองเกินกว่าที่รัฐมนตรีกำหนดและไม่ควรแจ้งข้อหานี้กับผู้ต้องหามาตั้งแต่ต้น

ดังนั้น...

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติของพนักงานสอบสวนเป็นไปโดยถูกต้องและชอบด้วยกฎหมาย จึงให้ท่านกำชับพนักงานสอบสวนในสังกัดหมั่นศึกษาค้นคว้ากฎหมายและประกาศกระทรวงต่างๆ ที่มีผลต่อการดำเนินคดี และให้ถือปฏิบัติในการแจ้งข้อหากับผู้ต้องหาต่อไป

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และให้แจ้งพนักงานสอบสวนทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล ต.ท. เอก ยังสมานนท์

(เอก ยังสมานนท์)

ผู้ช่วย ผบ.ตร.ปรง ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๓๔๖๓

ที่ ๐๐๑๑.๒๒/๓๕๓๓ วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๔

เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการขันสูตรพลิกศพและการรับแจ้งความบุคคลหาย

ผบช.น. ภ.๑-๙ และ ศชต.

ตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มีคำสั่งที่ ๔๗๖/๒๕๕๔ ลง ๓ ส.ค.๕๔ จัดตั้งศูนย์บริหารจัดการคนหายและศพนิรนาม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า "ศบคน.ตร." (Missing Person Management Center – MPMC) ตั้งอยู่ที่อาคาร ๑๙ ชั้น ๑๒ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ถนนพระราม ๑ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐ ให้มีอำนาจและหน้าที่ในการบริหารจัดการ อำนวยการ และดำเนินการเกี่ยวกับคนหาย รวมทั้งศพไม่ทราบชื่อโดยเปรียบเทียบข้อมูลและวิเคราะห์เพื่อพิสูจน์ทราบยืนยันบุคคลแล้วประสานแจ้งผลการพิสูจน์ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องหรือพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป นั้น

เพื่อให้การปฏิบัติงานของ ศบคน.ตร. ในการรวบรวมข้อมูลบุคคลสูญหาย บุคคลนิรนามและศพไม่ทราบชื่อเป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว และเกิดประสิทธิภาพ จึงกำชับให้หัวหน้าพนักงานสอบสวน พนักงานสอบสวน และผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ถือปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๐ การขันสูตรพลิกศพ บทที่ ๑ อำนาจและหน้าที่ในการขันสูตรพลิกศพ และบทที่ ๒ การตรวจพิสูจน์ศพที่ไม่ทราบว่าผู้ตายเป็นใคร และประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๔ การออกตำหนิรูปพรรณบุคคลและทรัพย์ บทที่ ๓ การดำเนินการเกี่ยวกับคนหายพลัดหลงและได้คืน โดยเคร่งครัด และกำหนดแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ในกรณีเป็นศพที่ไม่มีทายาทหรือญาติหรือผู้มีสิทธิมาติดต่อขอรับศพไปจัดการตามประเพณีหรือเป็นศพที่ยังไม่ทราบว่าผู้ตายเป็นใคร การจัดทำสมุดทะเบียนส่งฝังศพ ตามข้อ ๕.๒.๓ ของบทที่ ๒ การตรวจพิสูจน์ศพที่ไม่ทราบว่าผู้ตายเป็นใคร ลักษณะ ๑๐ การขันสูตรพลิกศพ ตามแบบแนบท้ายระเบียบดังกล่าว ให้เพิ่มเติมรายละเอียดในช่อง "เลขคดีขันสูตรพลิกศพ" เป็น "เลขคดีขันสูตรพลิกศพ ป.จ.ว.ข้อ วันเดือนปี และชื่อพนักงานสอบสวนเจ้าของคดี" ในช่อง "สถานที่ฝัง" เป็น " สถานที่ฝัง และวันเดือนปีที่นำศพไปฝัง" และในช่อง "หมายเลขหลุมฝังศพ" เป็น "หมายเลขหลุมฝังศพ และหมายเลขศพ" ตามแบบที่แก้ไขแล้วแนบท้ายหนังสือนี้ (เอกสาร ก)

๒. การกรอกข้อความในรายงานตำหนิรูปพรรณคนหายในแบบ วท.๑๒/๒-ค.๓๒๖ ตามข้อ ๔๐๕ ของบทที่ ๓ การดำเนินการเกี่ยวกับคนหายพลัดหลงและได้คืน ลักษณะ ๑๔ ให้ระบุหมายเลขประจำตัวประชาชนของคนหายเพิ่มเติมไว้ที่บริเวณมุมขวาด้านบนของแบบ วท.๑๒/๒-ค.๓๒๖ ด้วย

๓. ให้สถานีตำรวจทุกแห่งจัดทำสมุดรับแจ้งความคนหาย โดยมีรายละเอียดดังนี้ คือ ลำดับ ชื่อ ชื่อสกุลคนหาย เลขบัตรประจำตัวประชาชน ชื่อ ชื่อสกุลผู้แจ้งความ เลขบัตรประจำตัวประชาชน ภูมิลำเนาผู้แจ้งความ ป.จ.ว.ข้อ วันเดือนปี ชื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ สาเหตุที่หาย วันเดือนปีที่ส่งแบบรายงาน เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ผลการสืบสวนติดตาม วันเดือนปีที่พบตัว และหมายเหตุ ตามแบบแนบท้ายหนังสือนี้ (เอกสาร ข) พร้อมกับจัดทำแฟ้มเก็บรวบรวมรายงานตำหนิรูปพรรณคนหาย (แบบ วท.๑๒/๑-ค.๓๒๖) และรายงานการได้ตัวคนหายคืน (แบบ วท.๑๒/๒-ค.๓๒๖) ไว้ที่สถานีตำรวจเพื่อการตรวจสอบและค้นหาข้อมูล

/ ๔. ให้ความร่วมมือ ...

๔. ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของ ศบคน.ตร. เมื่อได้รับการประสาน โดยเฉพาะข้อมูลบุคคลสูญหาย บุคคลนิรนามและศพไม่ทราบชื่อ รวมทั้งการคืนศพให้แก่ญาติที่มาขอรับศพไปจัดการตามประเพณี

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.อ. [signature]

(เอก อังสนานนท์)

ที่ปรึกษา (กม) ปรท.ผบ.ตร.

เอกสาร ๑

ลำดับ	ชื่อ ชื่อสกุล	เพศ	เลขคดีขั้นสูตรพลิกศพ ป.จ.ว.ข้อ วันเดือนปี และ ชื่อพนักงานตอบสวน	หน่วยงานที่นำศพฝัง	สถานที่ฝัง และ วันเดือนปีที่นำศพไปฝัง	หมายเลขหลุมฝังศพ และ หมายเลขศพ	หมายเหตุ

หมายเหตุ สมุดทะเบียนลงศพฝังของสถานีตำรวจ ..... ที่แก้ไขเพิ่มเติมรายละเอียดแล้ว แนบท้ายหนังสือ ตร. ที่ ๐๐๑๑.๓๒/๑๕๑๓ ลง ๗ ตุลาคม ๒๕๕๔

เอกสาร ข

สมุดทะเบียนคนหาย

ลำดับ	ชื่อ ชื่อสกุลคนหาย เลขบัตรประจำตัวประชาชน	ชื่อ ชื่อสกุลผู้แจ้งความ เลขบัตรประจำตัวประชาชน ภูมิลำเนาผู้แจ้งความ	ป.จ.ว. ข้อ, วัน เดือน ปี ชื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ	สาเหตุที่หาย	วัน เดือน ปี ที่ส่งแบบรายงาน	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ผลการสืบสวนติดตาม	วัน เดือน ปี ที่พบตัว	หมายเหตุ

เลขบัตรประจำตัวประชาชน.....

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

แบบแจ้งรูปพรรณศพไร้ญาติ

สถานีตำรวจ.....ท้องที่.....จังหวัด.....

วันเดือนปีเกิด.....ปีเกิด.....วันเดือนปีที่พบศพ.....เวลา.....น.

สถานที่พบศพ.....เลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก, ซอย.....ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

เกี่ยวข้องกับผู้ตายโดยเป็น ☐ บิดา, ☐ มารดา, ☐ พี่น้อง, ☐ ญาติ, ☐ เพื่อน, ☐ นายจ้าง, ☐ บุคคลอื่น

ระยะที่พบศพตาย						ชาติ	กรรมสิทธิ์	ลายมือ
	ตาย	ตาย	ต.ต	ต.ญ.	ต.ช.	☐ ไทย	☐ ป.ต-๔	☐ พักเรียน, นักเรียน
เป็น	☐	☐	☐	☐	☐	☐ จีน	☐ ป.ต-๔	☐ ทำงาน
ชื่อจริง.....ตามบัตร.....ปี						☐ อินเดีย	☐ ม.ศ. ต-๔	☐ หนังสือ, ผู้ว่างงาน
ชื่อสกุล.....						☐	☐ เกิน ม.ศ. ๔	☐
วัน เดือน ปี เกิด						☐	☐ ไม่มี	☐

ชื่อบิดา, มารดาผู้ตาย.....ชื่อภรรยา.....ชื่อบุตรชาย.....

ผู้มีสิทธิ์ในศพก่อนตาย เลขที่.....หมู่ที่.....ถนน, ซอย.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ผู้มีสิทธิ์ในศพตาย เลขที่.....หมู่ที่.....ถนน, ซอย.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

รูปพรรณศพตาย

รูปร่าง	ส่วนสูง	ผิวเนื้อ	ใบหน้า	ศีรษะ	ผม
☐ เตี้ย	☐ ไม่เกิน ๑๕๐ ซม.	☐ ขาว	☐ กลม	☐ โต	☐ ดำ
☐ สูง	☐ ๑๕๐-๑๖๐	☐ ขาวเหลือง	☐ รูปไข่	☐ เล็ก	☐ น้ำตาล
☐ ปานกลาง	☐ ๑๖๑-๑๗๐	☐ ดำ	☐ ยาว	☐ ยุ่ง	☐ สั้น
☐ อ้วน	☐ ๑๗๑-๑๘๐	☐ ดำแดง	☐ ยาวเหลี่ยม	☐ โหนก	☐ ยาว
☐ ผอม	☐ เกิน ๑๘๐	☐	☐ สี่เหลี่ยม	☐ นูนมาก	☐ ดัด

ปาก	คิ้ว	ตา	จมูก	ริมฝีปาก	คาง
☐ ใหญ่	☐ ดก	☐ โต	☐ เชิด, งุ้ม	☐ หนา	☐ มีแฉ
☐ ยาวเหลี่ยม	☐ บาง	☐ หลง	☐ เล็ก	☐ บาง	☐ สั้น
☐ สี่เหลี่ยม	☐ ต่อกัน	☐ เล็ก	☐ ใหญ่	☐ ยื่นออก, เชิด	☐ ป้าน
☐ ดก	☐ โก่ง	☐ ลึก	☐	☐ ยื่นออกมาก, ยาว	☐ เหลี่ยม
☐ บาง	☐	☐ ชั้นเดียว	☐	☐	☐ บุ๋ม

ลำคอ, ไหล่ ☐ เพรียว, ☐ ไหล่, ☐ ลีทาน, ☐ กลาง

ลำตัว.....

ลายสัก.....

ลักษณะพิเศษ.....

เครื่องแต่งกายเมื่อวันที่พบไปตาย.....

สันนิษฐานว่าตายประมาณ ☐ ตั้งใจ, ☐ ถูกฆ่าตาย, ☐ เป็นอันตราย, ☐ ฆ่าตาย, ☐ ฆ่าตัวตาย, ☐ การเมือง

ทอดศพไว้ที่สถานีตำรวจ.....

ผู้รับผิดชอบในการชันสูตรศพ.....

ลงชื่อ.....พนักงานสอบสวน

พิมพ์ที่.....

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. ๐ ๒๒๐๕.๓๑๖๖

ที่ ๐๐๑๑.๒๖/๕๑๗๗ **วันที่** ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง แก้ไขชื่อสมุด"สมุดทะเบียนส่งฝังศพ" และ "สมุดรับแจ้งความคนหาย"

ผบช.น., ภ.๑ – ๙, และ ศขต.

ตามหนังสือ ตร.ที่ ๐๐๑๑.๒๒/๑๒๒๗ ลง ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๕ เรื่อง การจัดทำสมุดสารบบศพนิรนามและแบบสมุดสารบบคนหาย กำหนดให้ใช้ "สมุดทะเบียนส่งฝังศพ" (เอกสาร ก) และ "สมุดรับแจ้งความคนหาย" (เอกสาร ข) ไว้เป็นแนวทางปฏิบัติไว้แล้วนั้น ต่อมาในการประชุมคณะกรรมการศูนย์บริหารจัดการคนหายและศพนิรนาม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมมีมติให้แก้ไขชื่อ "สมุดทะเบียนส่งฝังศพ" (เอกสาร ก) เป็น"สมุดสารบบศพนิรนาม" และ "สมุดรับแจ้งความคนหาย" (เอกสาร ข) เป็น "สมุดสารบบคนหาย"แทน

ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามมติที่ประชุมคณะกรรมการศูนย์บริหารจัดการคนหายและศพนิรนาม ดังกล่าว จึงให้แก้ไขชื่อสมุดตามหนังสือ ตร.ที่ ๐๐๑๑.๒๒/๑๒๒๓ ลง ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๕ จาก"สมุดทะเบียนส่งฝังศพ"(เอกสาร ก) เป็น"สมุดสารบบศพนิรนาม" และจาก "สมุดรับแจ้งความคนหาย" (เอกสาร ข) เป็น "สมุดสารบบคนหาย"แทน ตามแบบท้ายหนังสือนี้

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

พล.ต.อ. [signature]

(เอก อังสนานนท์)

รอง ผบ.ตร.บรม.ผบ.ตร.

สมุดสารบบศพนิรนาม

สถานีตำรวจ ..... จังหวัด .....

ลำดับ	วันเดือนปีเดือนเวลา ชื่อ	ผู้เกี่ยวข้อง		สาเหตุเกิดการตาย			ผู้รับสูตรหลักศพ	ผู้ประสบภัยตาย	ชื่อและเครื่องหมายของผู้ตาย			เลขที่ทั่วไปสำหรับศพ	เลขที่ทางการศพ	การดำเนินการและเป็นพยานชื่อผู้ตาย				การดำเนินการเรียกร้องทางชื่อผู้ตาย			หมายเหตุ	
		ผู้ตาย (ชื่อ)	ผู้ทำให้ตาย	วันเดือนปี	สถานที่เกิดเหตุ	เหตุและพฤติการณ์ที่ตาย (เพราะเหตุใด)			ผู้ประสบภัยตาย	ประเภทวัตถุ	การดำเนินการ			หน้าที่ตามที่ปรากฏในเรื่อง	วันเดือนปีเดือน	สถานที่เกิด	หน้าที่ตามที่ปรากฏในเรื่อง	ชื่อ ชื่อสกุล	ผู้รับศพ	วันเดือนปีที่ทำการ		

หมายเหตุ ใช้สมุดตีตารางหน้าซ้ายมือและหน้าขวามือต่อเนื่องกัน

สมุดสารบบคนหาย

สถานีตำรวจ ..... จังหวัด .....

ลำดับ	วัน เดือน ปี ที่แจ้งประกอบ	ชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ ผู้แจ้ง	ข้อมูลจากผู้แจ้ง (กำไลหรือเสื้อ โดยเว้นไว้ เพื่อ "หญิง" เท่าที่จะทราบได้) และบ่งชี้ตำหนิประกอบ	สถานที่เกิดเหตุ	วัน เดือน ปี				ข้อมูลผู้แจ้ง		การแจ้งข่าว และ รูปพรรณเพิ่มเติม	และที่ติดต่อผู้ แจ้งข่าวสาร	หน้าจากสมุดสาร	หมายเหตุ
					เกิดเหตุ/ ทราบเหตุ	แจ้งประกอบ สืบหาผู้ ส่งเอกสารหมาย	ทราบ เพื่อนบ้าน	แจ้งผล ประกอบสืบหา	ตามปฏิบัติราชการ	ตัวแทนสืบหาย				

หมายเหตุ ใช้สมุดคีตารางหน้าซ้ายมือและหน้าขวามือต่อเนื่องกัน

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. ๒๕๑๑๐๘๗

ที่ ๐๕๐๓ (ส) / ๔๓๓๙ วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๖

เรื่อง ให้กำชับการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน

บช.ก., น., ภ.๑, ๒, ๓, ๔ และหน่วยขึ้นตรงต่อกรมที่มีหน้าที่สอบสวนคดีอาญา

ด้วยปรากฏตามรายงานของ บช.ภ.๔ ที่เสนอมาให้ ตร.พิจารณาหาทางแก้ไขเรื่องการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตาม พ.ร.บ.แร่ ยังมีข้อบกพร่องเป็นเหตุให้ศาลสั่งคืนแร่และรถยนต์ของกลาง ในกรณีเจ้าพนักงานตำรวจจับกุมผู้ต้องหาได้พร้อมของกลางคือแร่และรถบรรทุก และศาลพิพากษาลงโทษจำเลย ส่วนรถยนต์ของกลางคืนให้กับเจ้าของและแร่ของกลางก็คืนให้กับเจ้าของในภายหลัง ซึ่งเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้การป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำแร่ออกนอกประเทศยังมีอยู่เสมอ

ตร. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการที่ศาลไม่ริบรถยนต์ของกลางก็เพราะพนักงานอัยการมิได้ขอให้ริบ และศาลสั่งคืนแร่ของกลางเพราะไต่สวนแล้วฟังไม่ได้ว่าผู้ร้องรู้เห็นเป็นใจในการกระทำผิดของจำเลย จึงเป็นการดำเนินการตามขบวนการของกฎหมาย ซึ่งคดีนี้น่าจะเป็นบทเรียนในการสอบสวนของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการก็ได้ชี้ให้เห็นข้อบกพร่องของพนักงานสอบสวน และวิธีการสอบสวนไว้ ๓ ประการคือ

๑.พนักงานสอบสวนไม่ได้สอบปากคำของเจ้าของเหมืองไว้ในชั้นสอบสวนว่ามีส่วนรู้เห็นกับผู้ต้องหาหรือไม่ เพื่อเป็นการปิดปากมิให้เจ้าของเหมืองกล่าวอ้างว่าเป็นแร่ของตน

๒.เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ทำการจับกุม ให้การเจือสมกับคำร้องและข้ออ้างของเจ้าของเหมืองว่าผู้ต้องหานำแร่ของกลางออกจากเหมืองของผู้ร้อง

๓.พนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการพิจารณา มีเวลาตรวจสอบน้อยคือให้เวลาพิจารณาเพียง ๔ วันก็ครบครั้งที่ ๔ ซึ่งเป็นครั้งสุดท้าย พนักงานอัยการจึงไม่สามารถสั่งสอบสวนเพิ่มเติมในข้อบกพร่องได้

ในการสอบสวนของพนักงานสอบสวน หากปรากฏทรัพย์สินซึ่งศาลจะพึงพิพากษาให้ริบตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒ , ๓๙ พนักงานสอบสวนควรตัดประเด็นอันจะเป็นช่องทางให้มีการกล่าวอ้างในภายหลังให้ได้ความว่าของนั้นเป็นของอันพึงริบโดยแท้ เพื่อทรัพย์สินซึ่งศาลพิพากษาให้ริบจะต้องตกเป็นของแผ่นดินไม่ต้องคืนไปเพราะความบกพร่องในการสอบสวน เพื่อให้เกิดผลในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดดังกล่าวต่อไป

ฉะนั้น จึงให้สั่งกำชับการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนและผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดอย่าให้เกิดข้อบกพร่องในกรณีเช่นนี้ขึ้นได้อีก มิฉะนั้นจะได้พิจารณาลงทัณฑ์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบตามสมควรแก่กรณีต่อไป

(ลงชื่อ) พล.ต.ท. จำรัส จันทรยจร

(จำรัส จันทรยจร)

ผู้ช่วย อ.ตร.ปป.(๒) ปฏิบัติราชการแทน อ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 2053466

ที่ 0004.6/ 4494 **วันที่** 15 กันยายน 2544

เรื่อง หารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำ "ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่ง" ตามมาตรา 133 ทวิ วรรคห้า แห่ง ป.วิ.อาญา

บช.ก., น., ปส., จตร., สตม., ภ. 1 - 9 และ ตชด.

ด้วย สตก. มีหนังสือ ที่ นร 0601/0817 ลง 24 ส.ค. 2544 ตอบข้อหารือ กรมป. ตร. หารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำ "ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่ง" ตามมาตรา 133 ทวิ วรรคห้า แห่ง ป.วิ.อาญา ว่า กรณีอย่างไรจะถือว่าจำเป็นและเร่งด่วนอย่างยิ่ง เพื่อ ตร. จักได้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติได้ถูกต้อง ซึ่ง สตก. เห็นว่ากรณีที่จำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่งจะต้องเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนจริง ๆ และหากไม่ดำเนินการในเวลานั้นจะวิบัติเสียหายประการเดือดร้อนต่อบุคคลเป็นอย่างยิ่ง เป็นต้นว่า กรณีที่ผู้เสียหายหรือพยานกำลังจะเสียชีวิต หรือคนไข้กำลังจะขาดอายุขัย ที่มิใช่เป็นเหตุมาจากความบกพร่องของเจ้าพนักงาน อย่างใดก็ตาม ในการพิจารณาว่ากรณีใดจะถือเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่งหรือไม่นั้น ในท้ายที่สุดแล้ว เมื่อมีการนำคดีขึ้นสู่ศาล ศาลก็จะเป็นผู้ใช้ดุลพินิจวินิจฉัยว่ากรณีนั้นจะถือเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่งหรือไม่

จึงแจ้งมาเพื่อแจ้งและกำชับพนักงานสอบสวนในบังคับบัญชา ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือ สตก. ที่ นร 0601/0817 ลง 24 ส.ค. 2544 โดยเคร่งครัด พร้อมนี้ได้แนบสำเนาหนังสือดังกล่าวมาด้วยแล้ว จำนวน 4 แผ่น

รต.ต.ท.

(ดร.ณัฐ โรจนกิตโยธิน)

ผู้อำนวยการ ฝ่ายกฎหมาย บังคับบัญชา

กองวิชาการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
รับที่ ๑๗๖
วันที่ 27 ส.ค. 2544
เวลา 16.55 น.
ผลส่งงาน

218

ที่ นร ๐๖๐๑/ ๐๗๑๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๔

เรื่อง หารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำ "ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่ง" ตามมาตรา ๑๓๓ ทวิ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๖๐๑/บ ๖๒๕๐ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำ "ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่ง" ตามมาตรา ๑๓๓ ทวิ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำ "ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่ง" ตามมาตรา ๑๓๓ ทวิ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้กระทรวงยุติธรรม (สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง) กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม (กรมประชาสงเคราะห์) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด และสภาทนายความ แต่งตั้งผู้แทนมาชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๖) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวและมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ส่งมาด้วยนี้ อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานเลขานุการกรม
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖ ๗
กลุ่มกฎหมายกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
โทร. ๐ ๒๖๒๓ ๖๓๗๙
โทรสาร ๐ ๒๖๒๓ ๖๓๗๙
www.krisdika.go.th

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
รับที่ ๐๙
วันที่ 29 ส.ค. 2544
เวลา 13.40

เรื่องเสร็จที่ ๔๗๔/๒๕๔๔

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง ปัญหาเชื่อกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำ "ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่ง" ตามมาตรา ๑๓๓ ทวิ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มีหนังสือ ที่ ตช ๐๐๐๔.๖/๑๐๖๑๑ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สอบถามว่า สืบเนื่องจากที่ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้เข้าร่วมชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ. ...) ออกตามความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่พนักงานสอบสวนต้องปฏิบัติ ในการจัดหาล่ามให้ผู้ต้องหาที่มีอายุไม่เกินสิบแปดปีในชั้นสอบสวน) ต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๔๓ โดยผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาเกี่ยวกับความหมายของถ้อยคำ "ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่ง" ตามมาตรา ๑๓๓ ทวิ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๔๔๒ แต่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ยังไม่ได้หยิบยกประเด็นปัญหาดังกล่าวขึ้นพิจารณา และแนะนำให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเสนอเป็นข้อหารือมา สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงขอหารือปัญหาตีความกฎหมายเกี่ยวกับถ้อยคำ "ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่ง" ตามมาตรา ๑๓๓ ทวิ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ว่า กรณีอย่างไรจึงจะถือว่าเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เพื่อพนักงานสอบสวนจะได้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาปัญหาที่หารือดังกล่าวโดยมีผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง) ผู้แทนกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม (กรมประชาสงเคราะห์) ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้แทนสภาทนายความ[1] เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นดังนี้

---

[1] สำเนาหนังสือที่ นร ๐๖๐๑๑/๐๘๑๖ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๓๐ ทวิ[๑] แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดหลักการสำคัญเกี่ยวกับการถามปากคำผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็กที่มีอายุไม่เกินสิบแปดปี โดยต้องมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการเข้าร่วมในการถามปากคำเด็กด้วย เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของเด็กและป้องกันมิให้เด็กได้รับความกระทบกระเทือนทางด้านจิตใจหรืออยู่ในภาวะสิ้นเปลืองมากเกินไป กล่าวคือ ผู้เสียหาย พยาน หรือผู้ต้องหา[๒] ซึ่งเป็นเด็กอาจได้รับความกระทบกระเทือนทางด้านจิตใจจากการถามปากคำของทนายความ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ตลอดจนในชั้นการสืบพยานของศาล[๓] ที่ประสงค์จะทราบรายละเอียดของพฤติการณ์แห่งคดี โดยไม่ได้คำนึงถึงสภาพจิตใจหรือสภาพความรับรู้ของเด็ก ทำให้เด็กเกิดความเกรงกลัวในการให้การ และส่งผลให้การให้ถ้อยคำคลาดเคลื่อน ซึ่งหลักการสำคัญข้อนี้จะต้องใช้ในทุกกรณี เว้นแต่จะเข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๑๓๓ ทวิ วรรคห้า ที่บัญญัติว่า ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่งซึ่งมีเหตุอันควรไม่อาจรอนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการเข้าร่วมในการถามปากคำพร้อมกันได้ ก็ให้พนักงานสอบสวนถามปากคำเด็กโดยมีบุคคลใดบุคคลหนึ่งตามวรรคหนึ่งอยู่ร่วมด้วยก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุที่ไม่อาจรอบุคคลอื่นไว้ในสำนวนการสอบสวน เนื่องจากการกำหนดหลักการถามปากคำเด็กไว้โดยเคร่งครัดบังคับในทุกกรณีอาจมีปัญหาในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะในต่างจังหวัดซึ่งมักจะขาดแคลนบุคลากร เช่น นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น ทำให้ไม่สามารถเริ่มการถามปากคำและต้องเลื่อนเวลาออกไปเพื่อรอ

---

[๑] มาตรา ๑๓๓ ทวิ ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สามปีขึ้นไป หรือในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่ถึงสามปีและผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็กร้องขอ หรือในคดีทำร้ายร่างกายเด็กที่มีอายุไม่เกินสิบแปดปี การถามปากคำเด็กไว้ในฐานะเป็นผู้เสียหายหรือพยาน ให้แยกกระทำเป็นส่วนสัดในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก และให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการเข้าร่วมในการถามปากคำนั้นด้วย

วรรคสาม

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่งซึ่งมีเหตุอันควรไม่อาจรอนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการเข้าร่วมในการถามปากคำพร้อมกันได้ ให้พนักงานสอบสวนถามปากคำเด็กโดยมีบุคคลใดบุคคลหนึ่งตามวรรคหนึ่งอยู่ร่วมด้วยก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุที่ไม่อาจรอบุคคลอื่นไว้ในสำนวนการสอบสวน และมิให้ถือว่าการถามปากคำผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็กในกรณีดังกล่าวที่ได้กระทำไปแล้วไม่ชอบด้วยกฎหมาย

[๒] มาตรา ๑๓๔ ตรี ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๓๓ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การสอบสวนผู้ต้องหาอายุไม่เกินสิบแปดปี

[๓] มาตรา ๑๓๒ ตรี ในการสืบพยานในคดีที่พยานเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ถ้าศาลเห็นสมควรและจัดให้พยานนั้นอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็กแล้ว ศาลอาจปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

(๑) ศาลเป็นผู้ถามพยานของโดยแจ้งให้พยานนั้นทราบประเด็นและข้อเท็จจริงซึ่งต้องการสืบแล้วให้พยานเบิกความในข้อนั้น หรือศาลจะถามผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ก็ได้

(๒) ให้ตั้งความถาม ถามค้าน หรือถามติงผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์

วรรคสาม

บุคคลดังกล่าวมาจนครบเสียก่อน ระยะเวลาที่ต้องล่าช้าออกไปนี้เองที่เป็นปัญหาว่า หลักเกณฑ์และวิธีการถามปากคำเด็กที่กำหนดขึ้นใหม่ที่ต้องการจะคุ้มครองเด็ก แท้ที่จริงอาจทำให้เด็กอยู่ในภาวะตึงเครียดมากยิ่งขึ้นด้วยเหตุระยะเวลาการถามปากคำที่ยืดยาวออกไป ประกอบกับการถามปากคำที่ไม่มีบุคคลครบตามที่กฎหมายกำหนดไว้ก็จะทำให้การสอบสวนนั้นไม่ชอบ ข้อยกเว้นนี้เดิมในร่างของรัฐบาลไม่มีคำว่า "อย่างยิ่ง" แต่ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ...., สภาผู้แทนราษฎร ได้มีการเพิ่มเติมถ้อยคำว่า "อย่างยิ่ง" เข้าไป ทั้งนี้ เพื่อเน้นย้ำให้เห็นว่าข้อยกเว้นของหลักการถามปากคำเด็กตามมาตรา ๑๓๓ ทวิ วรรคห้า จะนำมาใช้เป็นหลักการในทางปฏิบัติไม่ได้ จะต้องกระทำเฉพาะกรณีจำเป็นเร่งด่วนจริง ๆ และหากไม่ถามปากคำในเวลานั้นจะมีผลกระทบกระเทือนต่อรูปคดีเป็นอย่างยิ่ง เป็นต้นว่า กรณีที่ผู้เสียหายหรือพยานกำลังจะเสียชีวิต หรือคดีกำลังจะขาดอายุความที่มิใช่เป็นเหตุมาจากความบกพร่องของเจ้าพนักงาน อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณาว่ากรณีใดจะถือเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่งหรือไม่นั้น ในท้ายที่สุดแล้ว เมื่อมีการนำคดีขึ้นสู่ศาล ศาลก็จะเป็นผู้ใช้ดุลพินิจวินิจฉัยว่ากรณีนั้นจะถือเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่งหรือไม่

(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สิงหาคม ๒๕๔๙

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. 0 – 2205 – 3466

ที่ 0031.212/ 00244 วันที่ 12 มกราคม 2552

เรื่อง การแจ้งพนักงานอัยการเข้าร่วมคุ้มครองเด็กในคดีอาญา

ผบช.น , ๑., ภ.1-9 ,บช. , สตม. และ จต.(หน.จต.)

ทั้งนี้ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายอำนวยความยุติธรรมชั้นสอบสวน สำนักงานคดีอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด มีหนังสือที่ อส 0019.(อย)/950 ลง 25 ธ.ค.2551 เรื่องขอความร่วมมือในการแจ้งพนักงานอัยการเข้าร่วมคุ้มครองเด็กในคดีอาญา ถึง ตร. ขอให้กำชับพนักงานสอบสวนด้วยว่ากรณีที่จะต้องสอบสวนเด็กในฐานะผู้เสียหาย พยาน หรือผู้ต้องหา ในการแจ้งให้พนักงานอัยการเข้าร่วมตามปากคำเด็กในคดีเดียวกันที่ต้องสอบสวนเด็กหลายครั้ง หากจะต้องมีการแจ้งให้พนักงานอัยการเข้าร่วมตามปากคำเด็กในครั้งต่อมา ขอให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อมูลในใบแจ้งว่าคดีดังกล่าวมีการสอบสวนเด็กมาแล้วจำนวนกี่ครั้ง เมื่อใด เพื่อเป็นข้อมูลแก่พนักงานอัยการที่เข้าร่วมตามปากคำเด็กในครั้งถัดมา และมีโอกาสศึกษารายละเอียดแห่งคดีล่วงหน้า

ตร. พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีที่หน่วยงานในสังกัด สำนักงานอัยการสูงสุด ซึ่งรับผิดชอบในการจัดพนักงานอัยการเข้าร่วมตามปากคำเด็กตามกฎหมาย ขอความร่วมมือเพื่อให้การเข้าร่วมตามปากคำเด็กในคดีอาญาบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และทำให้สำนวนการสอบสวนมีความละเอียดครบถ้วน จึงเห็นควรให้หน่วยที่มีอำนาจสอบสวนในปัจจุบันดำเนินการตามที่อัยการขอความร่วมมือดังกล่าว

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและแจ้งพนักงานสอบสวนรวมทั้งผู้เกี่ยวข้องในสังกัดทราบเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

พล.ต.ต.

(วงกต มณีรินทร์)

รอง ผบ.ตร.ปฏิบัติ ผบ.ตร.

ที่ อส 0019 (อย) 950

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายอำนวยความยุติธรรมชั้นสอบสวน
สำนักงานคดีอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด
ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

25 ธันวาคม 2551

เรื่อง ขอความร่วมมือในการแจ้งพนักงานอัยการเข้าร่วมคุ้มครองเด็กในคดีอาญา

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

ตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดไว้ว่า ในการสอบสวนคดีอาญาที่จะต้องสอบสวนเด็กในฐานะผู้เสียหาย พยาน หรือผู้ต้องหา ให้พนักงานสอบสวนต้องแจ้งพนักงานอัยการและสหวิชาชีพเข้าร่วมถามปากคำเด็ก ทางปฏิบัติที่ผ่านมาพนักงานสอบสวนปฏิบัติตามกฎหมายได้แจ้งพนักงานอัยการเข้าร่วมคุ้มครองเด็กตลอดมา แต่ปรากฏว่าในบางกรณีสำหรับการสอบสวนเด็กในคดีอาญาที่การกระทำผิดคดีเดียวต้องสอบสวนผู้เสียหาย พยาน หรือผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็กหลายครั้ง ส่วนใหญ่พนักงานสอบสวนจะแจ้งไปยังพนักงานอัยการให้เข้าร่วมถามปากคำเด็กโดยมิได้แจ้งถึงรายละเอียดว่า ในคดีเดียวกันนี้เคยมีการแจ้งให้พนักงานอัยการเข้าร่วมถามปากคำเด็กมาก่อนหน้าแล้ว จึงทำให้พนักงานอัยการซึ่งได้รับแจ้งให้เข้าร่วมถามปากคำเด็กในครั้งต่อมาไม่อาจทราบถึงรายละเอียดและข้อเท็จจริงที่พนักงานสอบสวนเคยทำการสอบสวนมาแล้ว ซึ่งทำให้การสอบสวนปากคำเด็กในครั้งถัดมา พนักงานอัยการที่เข้าร่วมถามปากคำเด็กไม่มีข้อมูลรายละเอียดเพียงพอที่จะให้คำแนะนำปรึกษาแก่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้ครบถ้วนรอบด้าน ซึ่งส่งผลให้สำนวนการสอบสวนไม่ครบถ้วนถูกต้อง และต้องมีการเรียกเด็กมาสอบสวนเพิ่มเติมอีกอันจะมีผลกระทบต่อจิตใจของเด็ก อีกทั้งมิต้องด้วยความมุ่งประสงค์ในการให้ความคุ้มครองเด็ก

ดังนั้น เพื่อให้การเข้าร่วมถามปากคำเด็กในคดีอาญาบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและทำให้สำนวนการสอบสวนมีความละเอียดครบถ้วน สำนักงานคดีอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด ซึ่งรับผิดชอบในการจัดพนักงานอัยการเข้าร่วมถามปากคำเด็กตามกฎหมายจึงใคร่ขอความร่วมมือท่านได้โปรดแจ้งให้ทุกหน่วยงานในสังกัดได้กำชับพนักงานสอบสวนด้วยว่าในการแจ้งให้พนักงานอัยการเข้าร่วมถามปากคำเด็กในคดีเดียวกันที่ต้องสอบสวนเด็กหลายครั้ง หากจะต้องมีการแจ้งให้พนักงานอัยการเข้าร่วมถามปากคำเด็กในครั้งต่อมา ขอให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อมูลในใบแจ้งว่าคดีดังกล่าวมีการสอบสวนเด็กมาแล้วจำนวนกี่ครั้ง เมื่อไต เพื่อเป็นข้อมูลแก่พนักงานอัยการที่เข้าร่วมถามปากคำเด็กในครั้งถัดมาและมีโอกาสศึกษารายละเอียดแห่งคดีล่วงหน้า

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้ทุกหน่วยในสังกัดได้ดำเนินการตามที่ได้ขอความร่วมมือดังกล่าวมา

ขอแสดงความนับถือ

(นายกายสิทธิ์ พัศวงปราการ)
อธิบดีอัยการฝ่ายคดีอาญา
ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการคุ้มครองเด็กในคดีอาญากรุงเทพมหานคร

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายอำนวยความยุติธรรมชั้นสอบสวน
โทร/โทรสาร 0-2515-4701

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี กรมตำรวจ โทร. ๒๕๒๗๙๑๓

ที่ ๐๖๐๓.๒๑ / ๗๖๗๗ วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๓๓

เรื่อง กำชับการสอบสวนคดีอาญา

ผบช.ก., น., ภ.๑ – ๙, ตม., ตภ. และหน่วยที่มีหน้าที่สอบสวนคดีอาญา

ตามที่ ตร.ได้วางระเบียบเกี่ยวกับการสอบสวนคดีอาญา เพื่อให้พนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้องถือเป็นแนวทางปฏิบัติ โดยมีเจตนาที่จะให้การสอบสวนคดีอาญาเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม มีประสิทธิภาพเป็นผลดีต่อทางราชการ และเพื่อให้การสอบสวนคดีอาญาในชั้นพนักงานสอบสวนซึ่งถือได้ว่าเป็นกระบวนการยุติธรรมชั้นต้น สามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์การกระทำผิดของผู้ต้องหาและเป็นหลักฐานเบื้องต้นในการพิจารณาในชั้นศาลได้อย่างมีประสิทธิภาพไปแล้วนั้น

แต่ความยังปรากฏอยู่เนือง ๆว่าในปัจจุบัน การสอบสวนของพนักงานสอบสวนผู้มีหน้าที่รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องยังมีส่วนบกพร่องอยู่อีก โดยเฉพาะคดีสำคัญ ๆที่ประชาชนให้ความสนใจสื่อสารมวลชนลงข่าวครึกโครม ความบกพร่องดังกล่าวอาจนำมาซึ่งจะเกิดความเสียหายต่อการสอบสวนขึ้นได้ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงขอกำชับให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องถือเป็นแนวทางปฏิบัติโดยเคร่งครัดดังต่อไปนี้ คือ

๑.ในคดีที่ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพ โดยเฉพาะเป็นคดีที่ประชาชนให้ความสนใจสื่อสารมวลชนลงข่าวครึกโครมด้วยแล้ว ในการสอบสวนนอกจากจะต้องปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๔ บทที่ ๕ ข้อ ๒๔๘ แล้ว ในการสอบสวนปากคำผู้ต้องหานอกจากจะบันทึกถ้อยคำไว้เป็นลายลักษณ์อักษรส่วนหนึ่งแล้ว พนักงานสอบสวนจะต้องบันทึกคำให้การของผู้ต้องหาลงไว้ในแถบบันทึกเสียง (เทป) และในการนำตัวผู้ต้องหาไปชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพนอกจากจะบันทึกภาพไว้ส่วนหนึ่งแล้ว พนักงานสอบสวนจะต้องบันทึกเหตุการณ์ตามคำรับสารภาพของผู้ต้องหาไว้ในเทป หรือวัสดุโทรทัศน์ (วี ดี โอ) อีกส่วนหนึ่งด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นพยานหลักฐานว่าผู้ต้องหาได้ให้การรับสารภาพด้วยความสมัครใจของผู้ต้องหาเอง และเพื่อเป็นการป้องกันผู้ต้องหาให้การกลับคำในชั้นศาล จะได้ใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบการพิจารณาของศาลต่อไป

คนึ่ง หากพนักงานสอบสวนขาดอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินการตามนัยดังกล่าว ขอให้ติดต่อขอความร่วมมือไปยัง สำนักงานเลขานุการ กรมตำรวจ (ผ.โสตทัศนูปกรณ์)หรือสำนักงานสารนิเทศ กรมตำรวจ เพื่อให้การสนับสนุน

๒.การกันผู้ต้องหาเป็นพยาน พนักงานสอบสวนจะต้องถือปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๘ บทที่ ๗ โดยเคร่งครัด กล่าวคือจะต้องพิจารณาว่าผู้ต้องหานั้นมิใช่ตัวการสำคัญ แต่เป็นผู้รู้เห็นในคดีนั้นพอที่จะให้การเป็นพยานเปิดความชั้นศาลได้ คดีนั้นไม่สามารถหาพยานหลักฐานอื่นได้ประกอบกับคำรับของผู้ต้องหาที่อ้างว่ารู้เห็นเกี่ยวกับคดีในคดีนั้น มิใช่เป็นตัวการสำคัญหรือมีลักษณะเป็นคำซัดทอดผู้ต้องหาอื่นให้รับผิด และให้ตนเองพ้นจากความรับผิดในคดีเรื่องนั้นไป

เมื่อมีการกันผู้ต้องหาคนใดไว้เป็นพยานแล้ว พนักงานสอบสวนจะต้องถือว่าผู้ต้องหาที่ได้รับการกันตัวไว้เป็นพยานนั้นเป็นพยานสำคัญในคดีอาญาที่พนักงานสอบสวนจะต้องคุมพยานและปกปิดพยาน โดยจะต้องถือปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๘ บทที่ ๖ โดยเคร่งครัดด้วย

๓.การปล่อยชั่วคราว เมื่อพนักงานสอบสวนสรุปสำนวนผู้ต้องหาเสร็จสิ้นแล้ว หากมีการยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราว ให้พนักงานสอบสวนถือปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๗ ว่าด้วย เรื่องการปล่อยชั่วคราว โดยให้พิจารณาถึงความหนักเบาแห่งข้อหาหรือการณ์แห่งคดี ทั้งนี้ให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ อย่างเคร่งครัดด้วย

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติตามนัยดังกล่าวโดยเคร่งครัด และให้ผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนทุกระดับเข้าควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด หากความปรากฏว่าเกิดความบกพร่องและเป็นผลเสียหายต่อคดีแล้ว ตร. จะพิจารณาพิจารณาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตามควรแก่กรณีต่อไป

พล.ต.ท. แสวง ชีระสวัสดิ์

(แสวง ชีระสวัสดิ์)

อ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 2052358

ที่ 0004.6/ 358 **วันที่** 18 มกราคม 2543

เรื่อง กำชับแนวทางปฏิบัติกรณีผู้ต้องหาใช้สิทธิให้ทนายความเข้าฟังการสอบสวน

ผบช.ก., ผบช.น., ผบช.ส., ผบช.ปส., ผบช.ภ. 1 - 9, ผบช.ตชม.

ด้วยสำนักงานตำรวจแห่งชาติกับสภาทนายความ ได้ทำข้อตกลงเรื่องแนวทางปฏิบัติกรณีผู้ต้องหาใช้สิทธิให้ทนายความเข้าฟังการสอบปากคำของตน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 241 โดยมีผลบังคับใช้แต่วันที่ 19 พ.ย. 2542 เป็นต้นไป นั้น

เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในแนวทางที่ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติกับสภาทนายความได้ทำความตกลงไว้ดังกล่าวข้างต้น จึงขอให้ท่านกำชับพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ให้ถือปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างสำนักงานตำรวจแห่งชาติกับสภาทนายความลง 19 พ.ย. 2542 (เอกสาร - แนบท้าย) ด้วย

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติ

พล.ต.ท.

(ดรุณ โลตถีพันธุ์)

ผู้ช่วย ผบ.ตร. ปรท.ผบ.ตร.

ข้อตกลงระหว่างสำนักงานตำรวจแห่งชาติกับสภาทนายความ
เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีผู้ต้องหาใช้สิทธิให้ทนายความเข้าฟังการสอบปากคำของตน
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 241

เนื่องด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 241 วรรคสอง บัญญัติว่า "ในชั้นสอบสวน ผู้ต้องหามีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้" สำนักงานตำรวจแห่งชาติและสภาทนายความ จึงได้ร่วมกันกำหนดแนวทางปฏิบัติในกรณีผู้ต้องหาใช้สิทธิให้ทนายความเข้าฟังการสอบปากคำของตนไว้ดังต่อไปนี้

1. ทนายความที่จะเข้าฟังการสอบปากคำต้องเป็นสมาชิกของสภาทนายความ และให้แสดงบัตรประจำตัวทนายความต่อพนักงานสอบสวนก่อน

2. ทนายความตามข้อ 1 สามารถเข้าฟังการสอบปากคำผู้ต้องหาในคดีอาญาทุกประเภท เมื่อผู้ต้องหาต้องการใช้สิทธิของตน

3. สภาทนายความมีหน้าที่แจ้งรายชื่อ ที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ของทนายความอาสาให้พนักงานสอบสวนทุกท้องที่ในเขตศาลจังหวัดทุกจังหวัดรวมทั้งกรุงเทพมหานครทราบล่วงหน้า

4. ก่อนเริ่มสอบปากคำผู้ต้องหา ให้พนักงานสอบสวนถามผู้ต้องหาว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มี และผู้ต้องหาต้องการทนายความเข้าฟังการสอบปากคำของตน ก็ให้พนักงานสอบสวนแจ้งไปยังสภาทนายความสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร หรือประธานทนายความจังหวัดสำหรับจังหวัดอื่น เพื่อจัดหาทนายความให้ผู้ต้องหาโดยเร็ว และให้กรรมการบริหารสภาทนายความประจำภาคทุกภาค มีหน้าที่ประสานงานในเรื่องการจัดหาทนายความในเขตศาลจังหวัดที่รับผิดชอบ เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่ทนายความอาสาที่จะต้องเดินทางไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนตามที่แจ้งมา

การแจ้งให้ทำเป็นหนังสือ กำหนดวัน เวลา สถานที่ที่จะสอบปากคำผู้ต้องหา เว้นแต่ในกรณีเร่งด่วนจะแจ้งทางโทรศัพท์ หรือเครื่องมือสื่อสารชนิดอื่นก็ได้ และให้พนักงานสอบสวนบันทึกการแจ้งไว้

ให้นายกสภาทนายความหรือผู้รับมอบอำนาจนายกสภาทนายความมอบหมายสำหรับ กรุงเทพมหานคร เป็นผู้จัดหาทนายความอาสา สำหรับในต่างจังหวัดให้เป็นหน้าที่ของกรรมการบริหารสภาทนายความประจำภาค หรือ ประธานทนายความจังหวัดแล้วแต่กรณี จัดทนายความ อาสาให้แก่ผู้ต้องหาตามที่พนักงานสอบสวนแจ้งมา และให้แจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบโดยเร็ว

5. ถ้าทนายความที่ได้รับแจ้ง ตามข้อ 4 วรรคสาม ไม่มาฟังการสอบปากคำผู้ต้องหา โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้พนักงานสอบสวนทราบ ให้พนักงานสอบสวนบันทึกเหตุขัดข้องไว้ และหากการสอบสวนปากคำไว้จะทำให้เกิดความเสียหาย ให้ดำเนินการสอบปากคำผู้ต้องหาไปตามตำแหน่งหน้าที่ ข้อมูลที่ให้แจ้ง

ไปยังนายกสภาทนายความ หรือผู้ที่นายกสภาทนายความมอบหมายสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนในจังหวัดอื่นให้แจ้งไปยังกรรมการบริหารสภาทนายความประจำภาคหรือประธานทนายความจังหวัด เพื่อจัดหาทนายความอาสามาร่วมฟังการสอบปากคำผู้ต้องหาโดยเร็ว

6. ก่อนเริ่มทำการสอบปากคำผู้ต้องหา พนักงานสอบสวนจะต้องให้โอกาสผู้ต้องหาพบและปรึกษาทนายความเป็นการเฉพาะตัว เพื่อการปรึกษาและให้คำแนะนำเป็นเวลาพอสมควร

7. จำนวนทนายความที่จะเข้าฟังการสอบปากคำให้มีอย่างน้อยหนึ่งคน ต่อหนึ่งคดี ในคดีใดที่มีผู้ต้องหาหลายคน หรือเป็นคดีสำคัญก็ให้ทนายความเข้าฟังการสอบปากคำได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน

8. ทนายความที่เข้าฟังการสอบปากคำไม่มีหน้าที่ตอบคำถามแทนผู้ต้องหา เว้นแต่คำถามนั้นไม่ชัดเจน ทนายความอาจทักท้วงขอให้พนักงานสอบสวนอธิบายหรือชี้แจงเพิ่มเติมได้ และจะต้องไม่กระทำการใดอันเป็นการรบกวนหรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในการสอบปากคำผู้ต้องหา

9. ถ้าทนายความที่เข้าฟังการสอบปากคำผู้ต้องหาเห็นว่า การสอบปากคำผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวนไม่ชอบด้วยกฎหมายใด อาจคัดค้านหรือทักท้วงการสอบปากคำของพนักงานสอบสวนได้ และก่อนที่พนักงานสอบสวนจะสอบปากคำหรือตั้งคำถามผู้ต้องหาต่อไป ให้พนักงานสอบสวนจดข้อคัดค้านหรือข้อทักท้วงลงไว้ในบันทึกการสอบปากคำ หรือจะให้ทนายความยื่นคำคัดค้านหรือคำทักท้วงเป็นหนังสือ เพื่อรวมไว้ในสำนวนการสอบสวนก็ได้

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 เป็นต้นไป

(ลงชื่อ) พลตำรวจเอก ประชา พรหมนอก
(ประชา พรหมนอก)
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

(ลงชื่อ) สัก กอแสงเรือง
(นายสัก กอแสงเรือง)
นายกสภาทนายความ

สำเนาถูกต้อง

พลตำรวจตรี [signature]
(เจตน์ มงคลหัตถี)
ผู้บังคับการกองวิชาการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ด่วนมาก บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร.205-3466

ที่ 0004.6/ ๑๒/๗ **วันที่** /๙ ตุลาคม 2544

เรื่อง การขออนุญาตเรียกตัว สส หรือ สว ไปทำการสอบสวนในฐานะเป็นผู้ต้องหาคดีอาญา

รอง ผบ.ตร., ผู้ช่วย ผบ.ตร.

ผบช.น., ก., ภ. 1 - 9, ปส. และ สตม.

ด้วย ตร.ได้มีหนังสือ ที่ 0004.6/6489 ลง 7 ต.ค. 2544 มอบหมายให้หัวหน้าหน่วยที่รับผิดชอบการสอบสวนระดับผู้บัญชาการเป็นผู้พิจารณาออกหนังสือขออนุญาตต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภาเรียกตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาในระหว่างสมัยประชุมไปทำการสอบสวนในฐานะที่สมาชิกผู้นั้นเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 165 โดยให้ถือปฏิบัติ นั้น

เนื่องจากประธานวุฒิสภาได้เสนอหนังสือต่อนายกรัฐมนตรีในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าสมาชิกวุฒิสภามีหน้าที่ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ การที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีหมายเรียกตัวสมาชิกวุฒิสภาไปทำการสอบสวนในฐานะที่เป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา อาจส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาได้ สมควรพิจารณากำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งระดับผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นผู้พิจารณาลงนามในหนังสือขออนุญาตหมายเรียกตัวสมาชิกวุฒิสภาต่อประธานวุฒิสภา และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ที่ นร 0201/12631 ลง 17 ก.ย. 2544 แจ้งให้ ตร.ทราบว่า นายกรัฐมนตรีเห็นชอบตามที่ประธานวุฒิสภาเสนอ โดยให้รวมถึงการมีหนังสือขออนุญาตมีหมายเรียกตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปทำการสอบสวนต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรในระหว่างสมัยประชุมด้วย

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.อ.

(จันต์ ศรุตานนท์)

ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 2053466

ที่ 0004.6/ ๒๔๙๑ **วันที่** ๗ สิงหาคม 2544

เรื่อง การขออนุญาตเรียกตัว ส.ส. หรือ ส.ว. ไปทำการสอบสวนในฐานะเป็นผู้ต้องหาคดีอาญา

ผบช.น. , ก. , ภ.1 - 9 , ปส. และ สตม.

ด้วย ส.ว. บางท่านได้อภิปรายในที่ประชุมวุฒิสภา เมื่อวันที่ 3 พ.ค. 2544 ว่า ผบก.ภ.จว. มีหนังสือถึงประธานวุฒิสภาโดยตรง เพื่อขออนุญาตเรียกตัว ส.ว. ไปทำการสอบสวนในฐานะผู้ต้องหาในคดีอาญา ว่าเป็นการไม่เหมาะสม และขอให้ ตร. กำชับการปฏิบัติหน้าที่ราชการในการสอบสวนคดีอาญาดังกล่าวด้วย

ตร. ได้ตรวจพิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 165 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า " ในระหว่างสมัยประชุม ห้ามมิให้จับ คุมขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา ไปทำการสอบสวนในฐานะที่สมาชิกผู้นั้นเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา เว้นแต่ในกรณีที่ได้รับอนุญาตจากสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก หรือในกรณีที่จับในขณะกระทำความผิด " ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญดังกล่าว มีเพียงห้ามมิให้จับ คุมขัง หรือหมายเรียก เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก หรือในกรณีที่จับในขณะกระทำความผิด แต่มิได้กำหนดให้ผู้ใดเป็นผู้มีหนังสือขออนุญาตประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภา เรียกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา ไปทำการสอบสวนในฐานะที่สมาชิกผู้นั้นเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา ดังนั้น จึงมอบหมายให้หัวหน้าหน่วยที่รับผิดชอบการสอบสวนระดับผู้บัญชาการ เป็นผู้พิจารณาออกหนังสือขออนุญาตต่อประธานสภาที่สมาชิกผู้นั้นเป็นสมาชิกอยู่ แล้วรายงานให้ ตร. ทราบโดยด่วน

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.อ.

(พรศักดิ์ คุ่รงกวินูลย์)

ผบ.ตร.

ที่ นร ๐๒๐๔/๑๗๖๓๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กท ๑๐๓๐๐

๑๗ กันยายน ๒๕๔๔

เรื่อง การขออนุญาตหมายเรียกตัวสมาชิกวุฒิสภา ไปทำการสอบสวนคดีอาญา

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ด่วนที่สุด ที่ สว ๐๐๐๘/๐๓๑๓๒ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๔

ด้วยประธานวุฒิสภาได้เสนอว่า สมควรให้นายกรัฐมนตรีในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พิจารณาถ้าหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งระดับผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้พิจารณาลงนามในหนังสือขออนุญาตหมายเรียกตัวสมาชิกวุฒิสภาต่อประธานวุฒิสภาเพื่อไปทำการสอบสวนให้ฐานะเป็นผู้ต้องหาคดีอาญาในระหว่างสมัยประชุม ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

นายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นชอบตามที่ประธานวุฒิสภาเสนอ โดยให้รวมถึงการมีหนังสือขออนุญาตมีหมายเรียกตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปทำการสอบสวนต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรในระหว่างสมัยประชุมด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิษณุ เครืองาม)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักนิติธรรม
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๐๐๘-๙
๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๗
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

ด่วนที่สุด

ที่ สว ๐๐๐๗/ 03132

วุฒิสภา
ถนนอู่ทองใน กท ๑๐๓๐๐

๖๑ สิงหาคม ๒๕๔๔

เรื่อง การขออนุญาตหมายเรียกตัวสมาชิกวุฒิสภา ไปทำการสอบสวนคดีอาญา

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ตช ๐๐๐๔.๖/๖๑๐๖
ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๔

ด้วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ได้มีหนังสือแจ้งว่า ในกรณีสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะขออนุญาตหมายเรียกตัวสมาชิกวุฒิสภาไปทำการสอบสวนในฐานะเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๖๕ ของรัฐธรรมนูญ นั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มอบหมายให้หัวหน้าหน่วยที่รับผิดชอบการสอบสวนระดับผู้บัญชาการเป็นผู้พิจารณาออกหนังสือขออนุญาตต่อประธานสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

โดยที่สมาชิกวุฒิสภามีหน้าที่ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ การที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติหมายเรียกตัวสมาชิกวุฒิสภาไปทำการสอบสวนในฐานะที่เป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา ย่อมส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาได้ ดังนั้น นายกรัฐมนตรีในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรพิจารณากำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งระดับผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นผู้พิจารณาลงนามในหนังสือขออนุญาตหมายเรียกตัวสมาชิกวุฒิสภาต่อประธานวุฒิสภา

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลตรี

(มนูญกฤต รูปขจร)
ประธานวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๗, ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๕๘
โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๗๔

สำเนาถูกต้อง

(นายสมโภช ประเสริฐดี)
นิติกร ๔

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองคดี โทร 0-2205-3463

ที่ 0004 ส/ 3136 วันที่ 26 เมษายน 2547

เรื่อง การเรียกผู้ต้องหาไปพบเพื่อรับทราบข้อหา

เรียน ผบช.ก., น., ปส., ภ. 1–9 , สตม.

ตามที่ ตร. มีหนังสือ ที่ 0503/6988 ลง 22 มี.ค.47 เรื่อง การแจ้งข้อหาคดีอาญาให้ผู้ต้องหาทราบและได้แจ้งเวียนให้ พงส. ถือปฏิบัติ นั้น

ปรากฏว่ายังมี พงส. จำนวนไม่น้อยที่เข้าใจเจตนารมณ์ของ ป.วิ.อาญา มาตรา 52 และมาตรา 134 ไม่ถูกต้อง โดยเข้าใจว่าเป็นอำนาจ พงส. ที่จะเรียกผู้ต้องหาไปพบได้ตามดำริใจซึ่งการกระทำดังกล่าวอาจถูกฟ้องคดีได้ ดังนั้นจึงขอซักซ้อมทำความเข้าใจเกี่ยวกับการที่ พงส.จะมีอำนาจเรียกผู้ต้องหาไปพบได้ก็ต่อเมื่อมีข้อเท็จจริงโดยมีพยานหลักฐานตามสมควรที่จะเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นเป็นผู้กระทำความผิดตามที่กล่าวหาเสียก่อน การมีคำร้องทุกข์เพียงอย่างเดียวโดยไม่มีพยานหลักฐานอื่นสนับสนุน พงส.ยังไม่มีอำนาจที่จะเรียกผู้ต้องหาไปพบได้ เว้นแต่เป็นกรณีผู้ต้องหาถูกส่งตัวไปยัง พงส.หรือเข้าพบ พงส. เองหรือปรากฏว่าผู้ซึ่งอยู่ต่อหน้านั้นเป็นผู้ต้องหา

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

พล.ต.ต.

(ปิยะ เจียมไชยศรี)

รอง ผบ.ตร. รรท. ผบ.ตร

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี กรมตำรวจ

ที่ 0503/6968 วันที่ 22 มีนาคม 2517

เรื่อง การแจ้งข้อหาคดีอาญาให้ผู้ต้องหาทราบ

ผบช.น., ผบช.ก., ผบช.ก. และหน่วยขึ้นตรงต่อ ตร.ที่มีหน้าที่สอบสวนคดีอาญา

ตามที่ ตร. ได้ส่งความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาในปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการแจ้งข้อหาในคดีอาญาให้ผู้ต้องหาทราบ มาให้ท่านสั่งพนักงานสอบสวนในสังกัดถือปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ดังความแจ้งอยู่ในบันทึกสั่งของ ตร.ที่ 0503/5516 ลง 7 เมษายน 2514 นั้น แต่ก็ปรากฏอยู่เสมอ ๆ ว่าพนักงานสอบสวนยังมิได้ปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับการแจ้งข้อหาในคดีอาญาแก่ผู้ต้องหา ซึ่งการกระทำดังกล่าวพนักงานสอบสวนอาจถูกฟ้องร้องในภายหลัง อันจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนโดยใช้เหตุและนำความเสื่อมเสียมาสู่ราชการของกรมตำรวจอันเป็นส่วนรวมด้วย ด้วยเหตุดังกล่าว ตร.จึงใคร่ขอร้องความเข้าใจเกี่ยวกับการแจ้งข้อหาคดีอาญาให้ผู้ต้องหาได้ทราบ โดยให้ท่านสั่งพนักงานสอบสวนในสังกัดถือปฏิบัติให้ถูกต้องในโอกาสต่อไปอีกครั้งหนึ่งดังต่อไปนี้

1. เมื่อผู้ต้องหาถูกเรียกหรือถูกส่งตัวมา หรือเข้าหาพนักงานสอบสวนเอง หรือผู้ต้องหาได้มาปรากฏตัวต่อหน้าพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาให้ผู้ต้องหาทราบแล้วดำเนินการสอบสวนไว้เป็นผู้ต้องหา ตามนัยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 134

2. การจะควบคุมผู้ต้องหาไว้ในระหว่างการสอบสวนหรือไม่นั้น ให้พนักงานสอบสวนพึงยึดถือปฏิบัติตามนัยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 136 แต่ถ้าระหว่างการสอบสวนปรากฏว่าผู้ต้องหาหรือบุคคลอื่นใดไม่ได้กระทำความผิด หรือไม่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นตามข้อกล่าวหา ก็ไม่จำเป็นต้องควบคุมผู้ต้องหาไว้แต่อย่างใด และให้พนักงานสอบสวนเร่งดำเนินการสอบสวนสรุปสำนวนมีความเห็นควร "สั่งไม่ฟ้อง" ส่งพนักงานอัยการพิจารณาโดยไม่ชักช้า

3. ในกรณีมีผู้มาร้องทุกข์หรือกล่าวโทษในคดีอาญา ในโอกาสแรกที่พนักงานสอบสวนพึงกระทำในเมื่อผู้ต้องหายังไม่ได้มาปรากฏตัวต่อพนักงานสอบสวนตามนัยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 134 คือควรทำการถึงสวนเสียก่อน เมื่อฟังได้ว่ามีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้นจึงดำเนินการสอบสวนต่อไป (ตามนัยความเห็นของอธิบดีกรมอัยการ ในบันทึกที่ 3587/2504 ลง 8 สิงหาคม 2504 ซึ่งได้สำเนามาให้ทราบด้วยแล้ว)

แต่ถ้าตามทางการสอบสวนปรากฏว่าผู้ต้องหาหรือผู้ถูกกล่าวหามิได้กระทำความผิด หรือมิได้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นตามข้อกล่าวหา ก็ไม่ต้องทำการจับกุมตัวผู้ต้องหาหรือผู้ถูกกล่าวหาหรือแจ้งข้อหา

การแจ้งข้อหาคดีอาญาให้ผู้ต้องหาทราบ

ให้ผู้ต้องหาหรือผู้ถูกกล่าวหาทราบแต่อย่างใด ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนโดยทำความเห็นควร "สั่งไม่ฟ้อง" ส่งพนักงานอัยการพิจารณาโดยมิชักช้าเช่นเดียวกัน

อนึ่ง ในกรณีที่ข้าราชการตำรวจถูกกล่าวหาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามนัยข้อ 1.2.3 ดังกล่าวข้างต้นเช่นเดียวกัน ในกรณีเช่นนี้หากเกิดมีขึ้น ให้พนักงานสอบสวนเร่งดำเนินการสอบสวนแล้วสรุปสำนวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้อง ส่งสำนวนให้พนักงานอัยการพิจารณาโดยเร็ว ทั้งนี้ เพราะเหตุได้ปรากฏอยู่เสมอ ๆ ว่า ได้มีเจ้าพนักงานตำรวจถูกแกล้งกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดเพราะเหตุที่ได้กระทำตามหน้าที่ หรือเนื่องมาจากการกระทำตามหน้าที่ เป็นเหตุให้ข้าราชการตำรวจผู้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและปฏิบัติหน้าที่ไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายให้อำนาจไว้ ต้องถูกรั้งรอในการพิจารณาบำเหน็จความชอบประจำปี อันเป็นเหตุให้ผู้ปฏิบัติต้องเสียกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ อันเป็นผลเสียหายแก่ทางราชการโดยตรงอีกส่วนหนึ่งด้วย

จึงแจ้งมาให้ทราบและถือปฏิบัติต่อไป.

(ลงชื่อ) พล.ต.ต. ประจวบ สุนทรางกูร
(ประจวบ สุนทรางกูร)
อธิบดีกรมตำรวจ

ที่ 0518/9600
สำเนาส่ง ผบก.น. เหนือ,ใต้,ธน

เพื่อแจ้งให้พนักงานสอบสวนในท้องถิ่นทราบและปฏิบัติตามนัยคำสั่ง ตร. ต่อไป
ให้ รองฯ และผู้ช่วย ผบช.น. ทราบด้วย.

(ลงชื่อ) พล.ต.ต. ณรงค์ มหานนท์
(ณรงค์ มหานนท์)
ผบช.น.
26 มี.ค.2517

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 0 2205 3466

ที่ 0004.6/ 1[illegible] วันที่ [illegible] ธันวาคม 2547

เรื่อง กำชับการปฏิบัติในการสอบสวนคดีอาญา

ผบช.ก., น., บส., สตม., ภ.1-9, ส. และ จตร.

ตามหนังสือ ตร. ด่วนมาก ที่ 0004.6/1279 ลง 21 ก.พ. 2544 วางแนวทางปฏิบัติในการสอบสวนคดีอาญาไว้แล้ว นั้น

ตร. ได้รับรายงานจาก ภ.2 กรณีการจับกุมผู้ต้องหาดำเนินคดีในข้อหามียาสูบต่างประเทศที่ไม่ได้ปิดแสตมป์ยาสูบไว้ในความครอบครองเกินกว่า 500 กรัม ชั้นสอบสวนได้ความว่าผู้ต้องหาอายุ 48 ปี และได้ให้การรับสารภาพ พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานสรุปสำนวนการสอบสวนเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาตามข้อหาและส่งความเห็นทางคดีพร้อมสำนวนและตัวผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ พนักงานอัยการฟ้องผู้ต้องหาเป็นจำเลยตามข้อหา ชั้นพิจารณาของศาลจำเลยรับสารภาพและศาลพิพากษาลงโทษปรับโดยลดมาตราส่วนโทษลงกึ่งหนึ่งตามมาตรา 75 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพราะเหตุว่าขณะกระทำผิดจำเลยมีอายุกว่า 14 ปี และยังไม่เกิน 17 ปี ต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จับกุมขอคัดสำเนาคำพิพากษาของศาลเพื่อนำไปใช้ในการขอรับเงินรางวัลและสินบนนำจับจึงพบว่ามีการแก้ไข วัน เดือน ปีเกิด ของผู้ต้องหาซึ่งปรากฏในคำให้การของผู้ต้องหาและแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหาในสำนวนการสอบสวนและเปลี่ยนตัวผู้ต้องหา จากเดิมผู้ต้องหาอายุ 48 ปี เป็นอายุ 17 ปี ภายหลังจากนั้นได้มีการดำเนินคดีแก่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบและพนักงานอัยการผู้เกี่ยวข้องในคดี ในข้อหาเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตช่วยเหลือผู้ต้องหาให้ได้รับโทษน้อยลง แต่ยังไม่อาจนำผู้กระทำการทุจริตมาลงโทษได้ โดยพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องพนักงานอัยการผู้เกี่ยวข้องในคดีและศาลจังหวัดชลบุรีพิพากษายกฟ้องพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายืน ดังนั้น เพื่อให้การสอบสวนคดีอาญาดำเนินอยู่บนหลักความบริสุทธิ์ยุติธรรมและป้องกันเหตุทำนองนี้เกิดขึ้นอีก จึงกำชับการปฏิบัติในการสอบสวนคดีอาญา ดังนี้

/1. เป็นหน้าที่

1. เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ จัดทำรูปถ่ายผู้ต้องหา พร้อมระบุชื่อ, วัน เดือน ปีเกิด, อายุ, สัญชาติ และลายมือชื่อหรือลายพิมพ์นิ้วมือของผู้ต้องหา รวมทั้งสำเนาทะเบียนบ้าน, สำเนาทะเบียนสูติบัตรหรือหนังสือสำคัญของทางราชการ ซึ่งยืนยันตัวผู้ต้องหา ประกอบสำนวนการสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนลงลายมือชื่อกำกับไว้

2. ในกรณีที่ พงส. เห็นว่าข้อมูลอาจมีความคลาดเคลื่อน ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนบิดามารดาหรือญาติพี่น้องของผู้ต้องหา เพื่อยืนยันถึงอายุของผู้ต้องหา

3. การปฏิบัติตาม 1 ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบกระทำในโอกาสแรกที่เริ่มคดี โดยรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามสายงาน ตามคำสั่ง ตร.ที่ 960/2537 ลง 10 ส.ค.2537 เรื่อง มาตรการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา

4. เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาจะต้องสอดส่องดูแลตรวจสอบให้คำแนะนำแก่พนักงานสอบสวนในการดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบปฏิบัติต่างๆ

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และแจ้งพนักงานสอบสวน ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นในสังกัด ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.อ. นพดล สมบูรณ์

(นพดล สมบูรณ์ทรัพย์)

ที่ปรึกษากฎหมาย (สบ 11) ปรท.ผบ. ตร

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เลขรับ 01202
วันที่ 27 เม.ย. 2549
เวลา 13.00 น.

238

ที่ นร ๐๙๐๑/ ๑๕๓๘

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๓๑ มีนาคม ๒๕๔๙

เรื่อง หารือปัญหาการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑.๗/ป ๑๐๔ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับแผ่นซีดีเพลงและแผ่นซีดีเอ็มพี ๓ ซึ่งมีแต่เสียงไม่มีภาพตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐

ตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ขอหารือเกี่ยวกับการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) กระทรวงวัฒนธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงและสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ) และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๔) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวและมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ส่งมาด้วยนี้ อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักอำนวยการ
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙
ฝ่ายกฎหมายการค้าระหว่างประเทศและทรัพย์สินทางปัญญา
โทร. ๐ ๒๒๒๖ ๕๑๖๔
โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๓๖๑๑
www.krsdika.go.th
www.lawreform.go.th

เรื่องเสร็จที่ ๑๗๙/๒๕๔๙

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับแผ่นซีดีเพลงและแผ่นซีดีเอ็มพี ๓ ซึ่งมีแต่เสียง
ไม่มีภาพตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์
พ.ศ. ๒๕๓๐

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีหนังสือ ที่ ตช ๐๐๒๑.๒๑๒/๔๗๐๘ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๔๔๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กองบัญชาการตำรวจนครบาลหารือสำนักงานตำรวจแห่งชาติในปัญหาการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เห็นว่าเป็นปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายระหว่างนายทะเบียนผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตกับพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจสอบสวนดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดซึ่งมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน ทำให้ประชาชนผู้ประกอบอาชีพสุจริตต้องเดือดร้อน และเห็นว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายดังกล่าว จึงหารือไปยังกระทรวงมหาดไทย ข้อเท็จจริงปรากฏว่า กองบัญชาการตำรวจนครบาลไม่เห็นพ้องด้วยกับข้อพิจารณาความเห็นของกระทรวงมหาดไทยและขอให้หารือคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงขอหารือเกี่ยวกับปัญหาดังนี้

๑. ซีดีเพลง และซีดีเอ็มพี ๓ ซึ่งมีแต่เสียงไม่มีภาพ เป็นเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐ หรือไม่

๒. ผู้ประกอบกิจการให้เช่า และเปลี่ยนหรือจำหน่ายด้วยประการใดซึ่งซีดีเพลงและซีดีเอ็มพี ๓ จะต้องขออนุญาตจากนายทะเบียนหรือไม่ และหากไม่ได้ขออนุญาตจะเป็นความผิดหรือไม่

๓. จำเป็นต้องเสนอแก้ไขกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยมีผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงและสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ) และผู้แทนสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นดังนี้

สงพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๗๐๑/๐๓๐๘ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๙ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ประเด็นที่หนึ่ง แผ่นซีดีเพลง และแผ่นซีดีเอ็มพี ๓ ซึ่งมีแต่เสียงไม่มีภาพ เป็นเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐ หรือไม่ เห็นว่า วัสดุที่จะเข้าลักษณะเป็นเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ฯได้นั้น ต้องมีลักษณะสองประการตามที่กำหนดไว้ในนิยามคำว่า "เทปหรือวัสดุโทรทัศน์" ตามมาตรา ๔[๑] แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ประการแรก ต้องเป็นวัสดุที่เคลือบด้วยสารแม่เหล็กหรือสารอื่นใดซึ่งได้บันทึกภาพหรือถ่ายทอดภาพโดยการเปลี่ยนสัญญาณเป็นกระแสไฟฟ้า หรือวัสดุอย่างอื่นใดซึ่งได้ถูกถ่าย อัด หรือกระทำด้วยวิธีใด ๆ ให้เป็นเรื่องเหตุการณ์ รูป ข้อความ หรือเกมการเล่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ในที่นี้คือกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐ โดยหมายเหตุท้ายกฎกระทรวง[๒] มุ่งที่จะควบคุมวัสดุที่มีภาพหรือเรื่องราวที่ไม่เหมาะสมหรือขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของสังคมไทย ในเบื้องต้นสิ่งที่จะเป็นเทปหรือวัสดุโทรทัศน์จึงต้องบันทึกข้อมูลที่มีลักษณะเป็นภาพ เรื่องเหตุการณ์ รูป ข้อความ หรือเกมการเล่น ไม่ว่าจะมีเสียงหรือไม่ก็ตาม ประการที่สอง วัสดุดังกล่าวต้องสามารถจัดถ่ายทอดออกเป็นภาพหรือเสียง หรือทั้งภาพและเสียงได้ในลักษณะต่อเนื่องกันไปด้วยเครื่องเทปโทรทัศน์หรือเครื่องถ่ายทอดวัสดุโทรทัศน์ เครื่องฉายภาพ หรือเครื่องกลไกอย่างอื่นทำนองเดียวกัน ประกอบกับเมื่อพิจารณาหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติ

---

[๑] มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"เทปหรือวัสดุโทรทัศน์" หมายความว่า

(๑) วัสดุที่เคลือบด้วยสารแม่เหล็กหรือสารอื่นใดซึ่งได้บันทึกภาพหรือถ่ายทอดภาพโดยการเปลี่ยนสัญญาณเป็นกระแสไฟฟ้า หรือ

(๒) วัสดุอย่างอื่นใดซึ่งได้ถูกถ่าย อัด หรือกระทำด้วยวิธีใด ๆ ให้เป็นเรื่องเหตุการณ์ รูป ข้อความ หรือเกมการเล่น ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

โดยวัสดุดังกล่าวสามารถจัดถ่ายทอดออกเป็นภาพหรือเสียง หรือทั้งภาพและเสียงได้ในลักษณะต่อเนื่องกันไปด้วยเครื่องเทปโทรทัศน์หรือเครื่องถ่ายทอดวัสดุโทรทัศน์ เครื่องฉายภาพ หรือเครื่องกลไกอย่างอื่นทำนองเดียวกัน

[๒] เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากในปัจจุบันยังไม่มีการกำหนดให้วิดีโอเกม เลเซอร์ดิส ดิจิตอลวิดีโอดิส วิดีโอซีดี และซีดีรอม เป็นเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อาจตรวจพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือควบคุมได้ตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งอาจทำให้มีการนำวัสดุดังกล่าวที่มีภาพหรือเรื่องราวที่ไม่เหมาะสมหรือขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของสังคมไทยไปเผยแพร่ อันจะทำให้เกิดความเสื่อมเสียแก่เยาวชนหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน จึงสมควรกำหนดให้วัสดุดังกล่าวเป็นเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ และโดยที่บทนิยามคำว่า "เทปหรือวัสดุโทรทัศน์" ของมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้การกำหนดดังกล่าวต้องกระทำโดยกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐[๑] ซึ่งระบุเหตุผลในการตราพระราชบัญญัตินี้แล้ว ปรากฏว่า เนื่องจากในขณะนั้นมีการนำเทปและวัสดุโทรทัศน์ไปให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่าย และมีการจัดฉายหรือให้บริการอย่างแพร่หลาย แต่โดยที่เทปและวัสดุโทรทัศน์ไม่ใช่ภาพยนตร์ จึงไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติภาพยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ทำให้เทปและวัสดุโทรทัศน์ไม่ต้องผ่านการตรวจพิจารณาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ก่อให้เกิดผลเสียหายแก่เยาวชนและศีลธรรมอันดีของประชาชนทั้งยังอาจกระทบกระเทือนถึงความมั่นคงของรัฐอีกด้วย จึงจำเป็นต้องมีการตราพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ฯ ขึ้น แสดงให้เห็นว่า พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ฯ มีเจตนารมณ์จะควบคุมวัสดุที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติภาพยนตร์ฯ อีกทั้งเมื่อได้พิจารณาบทบัญญัติในส่วนอื่นของพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ฯ แล้ว จะเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า มุ่งหมายที่จะควบคุมตัวเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ที่มีทั้งภาพและเสียง เช่น ตัวเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ที่ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายซึ่งเทปหรือวัสดุโทรทัศน์จะมีไว้ในสถานที่ประกอบกิจการได้ จะต้องเป็นเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ที่ภาพและเสียงของเรื่องได้ผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับความเห็นชอบจากเจ้าพนักงานผู้ตรวจ (มาตรา ๑๐)[๒] หรือในการตรวจพิจารณาให้ความเห็นชอบ ผู้ขอให้ตรวจต้องส่งมอบสำเนาเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ซึ่งมีภาพและเสียงอย่างเดียวกันให้กับเจ้าพนักงานผู้ตรวจ (มาตรา ๑๑)[๓] หรือการอัดหรือบันทึกสำเนาเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ต้องทำให้ตรงตามต้นฉบับเทป

---

[๑] เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปรากฏว่าปัจจุบันนี้ได้มีการบริการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายเทปและวัสดุโทรทัศน์ กับมีการจัดฉายหรือให้บริการเกี่ยวกับเทปหรือวัสดุโทรทัศน์แพร่หลายทั้งในกรุงเทพมหานครและในต่างจังหวัด ซึ่งเทปและวัสดุโทรทัศน์เหล่านั้นไม่ได้ผ่านการตรวจพิจารณาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ เนื่องจากไม่ใช่ภาพยนตร์ตามความหมายของพระราชบัญญัติภาพยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ การที่ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายควบคุมกิจการดังกล่าว ย่อมก่อให้เกิดผลเสียหายแก่เยาวชนและศีลธรรมอันดีของประชาชนทั้งยังอาจกระทบกระเทือนถึงความมั่นคงของรัฐอีกด้วย ในการนี้จำเป็นต้องมีกฎหมายควบคุมการดำเนินกิจการเกี่ยวกับเทปและวัสดุโทรทัศน์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

[๒] มาตรา ๑๐ เทปหรือวัสดุโทรทัศน์ที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ จะมีไว้ในสถานที่ประกอบกิจการของตนได้ จะต้องเป็นเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ที่ภาพและเสียงของเรื่องได้ผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับความเห็นชอบจากเจ้าพนักงานผู้ตรวจตามมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๑๔ หรือต้องเป็นเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ที่มีผู้รับรองสำเนาตามมาตรา ๑๗ แล้วเท่านั้น และเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ดังกล่าวจะต้องมีการแสดงตรา หมายเลขรหัสและรายละเอียดตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

[๓] มาตรา ๑๑ การตรวจพิจารณาให้ความเห็นชอบในเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ หรือบุคคลอื่นใดซึ่งประสงค์จะให้เจ้าพนักงานผู้ตรวจทำการตรวจพิจารณาและให้ความเห็นชอบในเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ของตน ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานผู้ตรวจตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการและส่งมอบเอกสารประกอบการพิจารณาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง พร้อมทั้งมอบสำเนาเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ซึ่งมีภาพและเสียงอย่างเดียวกันให้กับเจ้าพนักงานผู้ตรวจสองสำเนา

๙

หรือวัสดุโทรทัศน์ทั้งภาพและเสียง (มาตรา ๑๗)[๖] เป็นต้น แสดงให้เห็นว่า พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ฯ มีเจตนารมณ์จะควบคุมทั้งภาพและเสียงที่ปรากฏในเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ นอกจากนี้ การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ฯ มีการกำหนดโทษทางอาญาไว้ ดังนี้จึงต้องตีความอย่างเคร่งครัด ด้วยเหตุผลดังกล่าว แผ่นซีดีเพลงและแผ่นซีดีเอ็มพี ๓ ซึ่งบันทึกเสียงแต่ไม่มีภาพ จึงไม่เป็นเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ฯ

ประเด็นที่สอง ผู้ประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยนหรือจำหน่ายด้วยประการใดซึ่งแผ่นซีดีเพลงและแผ่นซีดีเอ็มพี ๓ จะต้องขออนุญาตจากนายทะเบียนหรือไม่ และหากไม่ได้ขออนุญาตจะเป็นความผิดหรือไม่ เห็นว่า เมื่อได้พิจารณาในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่าแผ่นซีดีเพลงและแผ่นซีดีเอ็มพี ๓ ไม่เป็นเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ผู้ประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยนหรือจำหน่ายด้วยประการใดซึ่งแผ่นซีดีเพลงและแผ่นซีดีเอ็มพี ๓ จึงไม่ต้องขออนุญาตจากนายทะเบียนตามมาตรา ๖[๗] แห่งพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐

ประเด็นที่สาม จำเป็นต้องเสนอแก้ไขกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐ หรือไม่ เห็นว่า การจะกำหนดโดยกฎกระทรวงให้วัสดุใดเป็นเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ได้ วัสดุนั้นต้องเป็นวัสดุที่มีข้อมูลภาพตามที่ได้ให้ความเห็นไว้แล้วในประเด็นที่หนึ่ง แต่โดยที่แผ่นซีดีเพลง และแผ่นซีดีเอ็มพี ๓ มีข้อมูลที่มี

---

[๖] มาตรา ๑๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖ อาจขอจัดสำเนาเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ที่ได้ผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับความเห็นชอบจากเจ้าพนักงานผู้ตรวจตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๕ ไว้เพื่อการประกอบกิจการของตนได้ โดยต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) ต้องจัดหรือบันทึกสำเนาเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ให้ตรงตามต้นฉบับเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ทั้งภาพและเสียง และต้องแจ้งว่าเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ดังกล่าวได้ผ่านการตรวจพิจารณาแล้ว ด้วย

(๒) ต้องรับรองสำเนาเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ด้วยการลงลายมือชื่อของผู้ได้รับใบอนุญาตหรือผู้ได้รับมอบหมายจากผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๘ ลงไว้ที่เทปหรือวัสดุโทรทัศน์ที่ตนได้จัดสำเนาพร้อมทั้งแสดงหมายเลขรหัสและราคาขายปลีกประจำเทป หรือวัสดุโทรทัศน์ดังกล่าวตามวิธีการที่เจ้าพนักงานผู้ตรวจกำหนด

[๗] มาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการให้เช่า และแลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายด้วยประการใด ๆ ซึ่งเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยใช้ประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการในรูปของค่าธรรมเนียมสมาชิกหรือด้วยวิธีการอื่นใด เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน ทั้งนี้ นอกจากกรณีที่ได้รับยกเว้นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่อนุญาต ผู้ขออนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนต่อรัฐมนตรีได้ตามมาตรา ๒๗ ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันได้รับคำสั่งของนายทะเบียน

แต่เสียงไม่มีภาพ จึงไม่เข้าข่ายเป็นเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ ดังนั้น การที่จะออกกฎกระทรวงกำหนดให้แผ่นซีดีเพลง และแผ่นซีดีเกมส์ ๓ เป็นเทปหรือวัสดุโทรทัศน์ จึงไม่อาจกระทำได้ เนื่องจากขัดกับกฎหมายแม่บท

(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มีนาคม ๒๕๔๗

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร โทร. 0 2205 3466

ที่ 0051.212/ 4560 วันที่ 4 เมษายน 2549

เรื่อง กำชับให้ตรวจสอบข้อมูลบุคคลของผู้ต้องหาหรือผู้ถูกจับ

ผบช.น., ก., ภ.1-9, ปส., สตม. และ จตร.

ด้วย สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ตร 22/3480 ลง 27 มีนาคม 2549 แจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรณี นายชาตรี ฉ่ำพันธ์ ได้ยื่นหนังสือต่อผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ขอให้ตรวจสอบและพิจารณาการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เสนอไม่ตรวจสอบข้อเท็จจริง ปล่อยให้บุคคลอื่นซึ่งเป็นผู้ต้องหาในพยานหลักฐานนำชื่อและนามสกุลของนายชาตรีฯ ไปใช้ในการจุกตำเนินคดีจำนวนหลายคดี จนเป็นเหตุให้เสื่อมเสียชื่อเสียง และไม่สามารถเดินทางไปต่างประเทศได้ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้พิจารณาข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า นายสุรชัย หรือหมึก สงวนสิทธิ์ ผู้ต้องหาแจ้งความอันเป็นเท็จโดยหลอกลวงจนทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ.ต.พัทยา หลงเชื่อโดยสมัครใจว่า นายสุรชัยหรือหมึก ฯ มีชื่อและนามสกุล เป็น นายชาตรีฯ พนักงานสอบสวนจึงรายงานไปยัง ตร. และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องให้ปรากฏเป็นชื่อและนามสกุลของนายชาตรีฯ ทำให้นายชาตรีฯ เสื่อมเสียชื่อเสียง การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงเป็นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ หากแต่การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่นั้น ก่อให้เกิดความเสียหายแก่นายชาตรีฯ โดยไม่เป็นธรรม แต่บัดนี้ สภ.ต.พัทยา ได้ดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อนจนเป็นที่พอใจของนายชาตรีฯ แล้ว จึงยุติการพิจารณา อย่างไรก็ดีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามเรื่องร้องเรียนในกรณีนี้ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดยตรง ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นง่าย ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา จึงขอให้ ตร. พิจารณาหามาตรการป้องกันมิให้เหตุการณ์ในทำนองเดียวกันเกิดขึ้นอีก

ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันมิให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาแจ้งให้ชื่อและนามสกุลของบุคคลอื่นในการดำเนินคดี จนเป็นเหตุให้บุคคลอื่นนั้นได้รับความเสียหายจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานสอบสวน จึงให้กำชับข้าราชการตำรวจในสังกัด เมื่อมีการจับกุมตัวผู้กระทำผิดหรือผู้ต้องหาแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จับหรือพนักงานสอบสวนทำการตรวจสอบเพื่อ

/และนามสกุล ...

และนามสกุลที่ถูกต้องแท้จริงของบุคคลนั้นด้วยความละเอียดรอบคอบ จากบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวที่ทางราชการออกให้ซึ่งมีภาพถ่ายผู้ถือบัตร ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยหรือกรณีที่ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไม่สามารถนำเอกสารดังกล่าวมาแสดงได้ ก็ให้สอบถามข้อมูลประวัติของบุคคลนั้นโดยละเอียด พร้อมกับทำการตรวจสอบไปยังหน่วยงานของทางราชการที่มีฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์ เช่น ที่ว่าการอำเภอหรือสำนักงานเขต หากมีความจำเป็นก็ให้นำตัวบุคคลนั้นไปตรวจสอบด้วย

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และให้แจ้งพนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้องทราบเพื่อถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.ท. [redacted]

(ชาญวุฒิ วัชรพุภก์)

ผู้ช่วย ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

ด่วนที่สุด

ที่ ผร ๒๒/ ๓๔๗๐

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
๑๑๗๓ อาคารเอ็กซิม ชั้น ๒๐ ถนนพหลโยธิน
สามเสนใน พญาไท กทม. ๑๐๔๐๐

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เลขรับ 18536
วันที่ 29 มี.ค. 2549
เวลา 10.00 น.

246

ฝ่ายรับเรื่องราวร้องทุกข์ บก.อก.จต.
เลขที่รับ 2131
วันที่ 31 มี.ค. 49
☐ ธร ☐ ใหม่ ☐ เก่า

มีนาคม ๒๕๔๙

เรื่อง แจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) สำเนาหนังสือร้องเรียนของนายชาตรี ฉ่ำพันธ์
ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๘ จำนวน ๑ ชุด
(๒) สำเนาหนังสือตำรวจภูธรจังหวัดชลบุรี ที่ ชบ ๐๐๒๙.๒/๑๔๕๒
ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙

ด้วย นายชาตรี ฉ่ำพันธ์ ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ขอให้ตรวจสอบและพิจารณาการปฏิบัติหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรตำบลพัทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี กรณีเลินเล่อไม่ตรวจสอบข้อเท็จจริง ปล่อยให้บุคคลอื่นซึ่งเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา นำชื่อและนามสกุลผู้ร้องเรียนไปใช้ในการถูกดำเนินคดีหลายคดี รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา โดยได้รับมอบหมายจากผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ได้มีหนังสือขอให้ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๒ ชี้แจงข้อเท็จจริงและส่งเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณา ซึ่งต่อมาผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดชลบุรี มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงส่งไปยังสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๒)

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ได้พิจารณาข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรตำบลพัทยา ถูกนายสุรชัยหรือหมึก สงวนสิทธิ์ แจ้งความอันเป็นความเท็จ โดยหลอกลวงจนทำให้เชื่อโดยสนิทใจว่า นายสุรชัยหรือหมึกฯ มีชื่อและนามสกุลที่เป็นของนายชาตรีฯ พนักงานสอบสวนฯ จึงรายงานไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากรและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้ปรากฏเป็นชื่อและนามสกุลของนายชาตรีฯ ในประวัติอาชญากร ทำให้นายชาตรีฯ เสื่อมเสียชื่อเสียงและไม่สามารถเดินทางไปต่างประเทศได้ การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตำรวจฯ จึงเป็นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ หากแต่การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่นั้น ก่อให้เกิดความเสียหายแก่นายชาตรีฯ โดยไม่เป็นธรรม คำร้องเรียนจึงเป็นไปตามความในมาตรา ๑๖(๑)(ข) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ.๒๕๔๒ แต่บัดนี้สถานีตำรวจภูธรตำบลพัทยา ได้ดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อนจนเป็นที่พอใจของนายชาตรีฯ แล้ว จึงยุติการพิจารณา ตามความในมาตรา ๒๕(๔) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับเดียวกัน

/อย่างไรก็ดี...

อย่างไรก็ดี เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามเรื่องร้องเรียนในกรณีนี้ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดยตรง ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นง่ายและอาจเกิดขึ้นอีก ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา จึงขอให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ พิจารณาหามาตรการป้องกันมิให้เหตุการณ์ในทำนองเดียวกันนี้เกิดขึ้นอีก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาดำเนินการตามความเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าว พร้อมทั้งแจ้งผลการดำเนินการให้ทราบด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายพูลศรัพย์ ทียะอนันต์)
ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

ฝ่ายตรวจสอบเรื่องร้องเรียน
โทร. ๐ ๒๒๙๙ ๐๔๗๘, ๑๖๗๖ ต่อ ๔๗๘
โทรสาร ๐ ๒๒๙๙ ๐๔๘๖, ๑๖๗๖ ต่อ ๔๘๖
www.ombudsman.go.th

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๓๔๓๒

ที่ ๘๐๓๑.๒๕/๒๑๕๖ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔

เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓

ผบช.น.,ภ.๑-๙,ศขต.,ภ.,บส.,สตม.,สนว.,กมค. และ จตร.(หน.จต.)

ด้วยได้มีพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓ ใช้บังคับ โดยยกเลิกพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๓๔ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๓ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๘ พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวนี้มีเจตนารมณ์ในการคุ้มครองสิทธิ สวัสดิภาพและวิธีปฏิบัติต่อเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว รวมทั้งกระบวนการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเป็นสำคัญและได้มีบทบัญญัติที่เปลี่ยนแปลงอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเด็กหรือเยาวชนที่ถูกจับกุมหรือดำเนินคดีอาญาหลายกรณี

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติของเจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานสอบสวนเป็นไปโดยถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ ดังนี้

๑. บททั่วไป

๑.๑ พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เป็นต้นไป

๑.๒ คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลเยาวชนและครอบครัว ได้แก่

(๑) คดีอาญาใดๆ ที่มีข้อกล่าวหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด

(๒) คดีอาญาที่มีข้อกล่าวหาว่าผู้ใหญ่ (อายุสิบแปดปีบริบูรณ์ขึ้นไป) กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.๒๕๔๖ และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๐

/๑.๓ คดีอาญาใดๆ...

๑.๓ คดีอาญาใดๆ ที่มีข้อกล่าวหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดและคดีอาญาที่มีข้อกล่าวหาว่าผู้ใหญ่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๐ แม้การสอบสวนผู้ต้องหาจะให้การรับสารภาพตลอดข้อหาก็ตาม พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบจะต้องทำการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานและส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมความเห็นไปยังพนักงานอัยการ พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบจะนำตัวผู้ต้องหาส่งพนักงานอัยการเพื่อฟ้องศาลด้วยวาจาโดยไม่ทำการสอบสวนไม่ได้ ทั้งนี้เพราะพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓ มาตรา ๗๘ วรรคหนึ่ง และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติไว้ทำนองเดียวกันว่าให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนและส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งความเห็นไปยังพนักงานอัยการ

๒.การจับกุมและการควบคุมเด็กหรือเยาวชน

๒.๑ ห้ามมิให้จับกุมเด็กซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด เว้นแต่เด็กนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้า หรือมีหมายจับหรือคำสั่งของศาล

การจับกุมเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๒.๒ ห้ามมิให้ควบคุม คุมขัง กักขัง หรือใช้มาตรการอื่นใดอันมีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด เว้นแต่มีหมายหรือคำสั่งของศาล หรือเป็นกรณีการคุมตัวเท่าที่จำเป็นเพื่อดำเนินการนำตัวเด็กหรือเยาวชนส่งไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ในระหว่างการสอบสวนและการนำตัวเด็กหรือเยาวชนไปศาลเพื่อตรวจสอบการจับกุม

๒.๓ ในการจับกุมเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด ให้เจ้าพนักงานผู้จับแจ้งแก่เด็กหรือเยาวชนนั้นว่าเขาต้องถูกจับและแจ้งข้อกล่าวหารวมทั้งแจ้งสิทธิตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๓ วรรคสอง ให้ทราบ หากมีหมายจับให้แสดงต่อผู้ถูกจับ และทำการบันทึกการจับกุมแล้วนำตัวผู้ถูกจับพร้อมบันทึกการจับกุมส่งพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่เด็กหรือเยาวชนถูกจับทันที

ก่อนส่งตัวเด็กและเยาวชนผู้ถูกจับให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับ ให้เจ้าพนักงานผู้จับทำบันทึกการจับกุม โดยแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุแห่งการจับให้ ผู้ถูกจับทราบ และบันทึกรายละเอียดดังกล่าวลงในบันทึกการจับกุม ทั้งนี้ห้ามมิให้ผู้จับถามและบันทึกคำให้การผู้ถูก (รวมทั้งคำรับสารภาพหรือคำปฏิเสธ)เป็นอันขาด ยกเว้นการสอบถามเพื่อตรวจสอบว่าเป็นบุคคลตาม

/หมายจับหรือใน ..

หมายจับหรือไม่ และถ้าขณะทำบันทึกการจับกุมมีบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลหรือผู้แทนองค์การซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย อยู่ด้วยในขณะนั้น ต้องทำบันทึกจับกุมต่อหน้าบุคคลดังกล่าว และจะให้บุคคลดังกล่าวลงลายมือชื่อเป็นพยานด้วยก็ได้

เมื่อพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่จับกุมเด็กหรือเยาวชนได้รับตัวผู้ถูกจับและบันทึกการจับกุมแล้ว ให้ส่งตัวผู้ถูกจับพร้อมบันทึกการจับกุมไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบโดยเร็วและให้ลงบันทึกประจำวันไว้เป็นหลักฐาน

บันทึกการจับกุมควรมีสาระสำคัญตามตัวอย่างแนบท้ายหนังสือนี้

๒.๔ ถ้าขณะจับกุมมีบิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือผู้แทนองค์การซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย อยู่ด้วยในขณะนั้น ให้เจ้าพนักงานผู้จับแจ้งเหตุแห่งการจับให้บุคคลดังกล่าวทราบและในกรณีความผิดอาญาซึ่งมีอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกินห้าปี เจ้าพนักงานผู้จับจะสั่งให้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้นำตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่เด็กและเยาวชนถูกจับก็ได้ แต่ถ้าในขณะจับกุมไม่มีบุคคลดังกล่าวอยู่กับผู้ถูกจับให้เจ้าพนักงานผู้จับแจ้งให้บุคคลดังกล่าวนั้นคนใดคนหนึ่งทราบถึงการจับกุมโดยโอกาสแรกเท่าที่สามารถกระทำได้และหากผู้ถูกจับประสงค์จะติดต่อสื่อสารหรือปรึกษาหารือกับบุคคลเหล่านั้นซึ่งไม่เป็นอุปสรรคต่อการจับกุมและอยู่ในวิสัยที่จะดำเนินการได้ ให้เจ้าพนักงานผู้จับดำเนินการให้ตามควรแก่กรณีโดยไม่ชักช้า

ในการพิจารณามอบให้บุคคลตามวรรคหนึ่งเป็นผู้นำตัวเด็กหรือเยาวชนผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับ ให้ผู้จับคำนึงถึงภัยอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดขึ้น รวมถึงผู้ถูกจับจะหลบหนีหรือไม่ ทั้งนี้ให้บันทึกการส่งมอบตัวผู้ถูกจับให้ผู้รับมอบลงชื่อเป็นหลักฐานไว้ในบันทึกการจับกุมด้วย

๒.๕ ในการจับกุมและควบคุมเด็กหรือเยาวชนต้องกระทำโดยละมุนละม่อมโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และไม่เป็นการประจานเด็กหรือเยาวชน และห้ามมิให้ใช้วิธีการควบคุมเกินกว่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือเพื่อความปลอดภัยของเด็กหรือเยาวชนผู้ถูกจับหรือบุคคลอื่น รวมทั้งมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่เด็กไม่ว่ากรณีใดๆ เว้นแต่มีความจำเป็นอย่างยิ่งอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้เพื่อป้องกันการหลบหนีหรือเพื่อความปลอดภัยของเด็กผู้ถูกจับหรือบุคคลอื่น

ห้ามมิให้เจ้าพนักงานผู้จับ พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับ หรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ จัดให้มีหรืออนุญาตให้มีหรือยินยอมให้มีการถ่ายภาพหรือบันทึกภาพเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด เว้นเพื่อประโยชน์ในการสอบสวน

๓. การสอบสวนคดีอาญาและมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา

๓.๑ เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้รับตัวเด็กหรือเยาวชนซึ่งถูกจับ หรือเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดถูกเรียกมา ส่งตัวมา เข้าหาเอง มาปรากฏตัวอยู่ต่อหน้า หรือมีผู้นำตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นเข้ามอบตัว ให้รีบสอบถามเด็กหรือเยาวชนเบื้องต้นเพื่อทราบชื่อตัว ชื่อสกุล อายุ สัญชาติ ถิ่นที่อยู่ สถานที่เกิดและอาชีพของเด็กหรือเยาวชน ตลอดจนชื่อตัว ชื่อสกุล และรายละเอียดเกี่ยวกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือองค์การซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย แล้วแจ้งข้อกล่าวหาให้เด็กหรือเยาวชนทราบและแจ้งให้ผู้อำนวยการสถานพินิจที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอยู่ในเขตอำนาจทราบเพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

บันทึกการสอบถามเบื้องต้นควรมีสาระสำคัญตามตัวอย่างแนบท้ายหนังสือนี้ ๔

๓.๒ การสอบถามเบื้องต้นตาม ๓.๑ ให้กระทำในสถานที่ที่เหมาะสม โดยไม่เลือกปฏิบัติและไม่ปะปนกับผู้ต้องหาคดีอื่นหรือมีบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องอยู่ในสถานที่นั้นด้วย มีลักษณะเป็นการประจานเด็กหรือเยาวชน ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงอายุ เพศ สภาวะของเด็กหรือเยาวชนเป็นสำคัญและต้องใช้ภาษาหรือถ้อยคำที่ทำให้เด็กหรือเยาวชนสามารถเข้าใจได้โดยง่าย โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ กรณีเด็กหรือเยาวชนไม่สามารถสื่อสารหรือไม่เข้าใจภาษาไทยก็ให้จัดหาล่ามให้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือจัดหาเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกหรือความช่วยเหลืออื่นใดให้ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ หากเด็กหรือเยาวชนประสงค์จะติดต่อสื่อสารหรือปรึกษาหารือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือผู้แทนองค์การซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยและอยู่ในวิสัยที่จะดำเนินการได้ ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการให้ตามควรแก่กรณีโดยไม่ชักช้า

๓.๓ เมื่อได้สอบถามเบื้องต้นและแจ้งข้อกล่าวหาตาม ๓.๑ แล้ว ในกรณีที่ไม่มีหมายจับ และเด็กหรือเยาวชนถูกเรียกมา ส่งตัวมา เข้าหาเอง มาปรากฏตัวอยู่ต่อหน้า หรือมีผู้นำตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นเข้ามอบตัว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบดำเนินการตามมาตรา ๓๓๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยอนุโลม โดยไม่ต้องนำตัวเด็กและเยาวชนไปศาลเพื่อตรวจสอบการจับกุมภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง เนื่องจากไม่ถือว่าเป็นการจับ จึงไม่มีอำนาจควบคุมหรือปล่อยชั่วคราว แต่กฎหมายกำหนดให้พนักงานอัยการต้องยื่นฟ้องต่อศาลให้ทันภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เด็กหรือเยาวชนนั้นปรากฏตัวอยู่ต่อหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ดังนั้นเมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้แจ้งข้อกล่าวหาให้เด็กหรือเยาวชนทราบแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบทำหนังสือแจ้งให้ผู้อำนวยการสถานพินิจที่เด็กและเยาวชนนั้นอยู่ในเขตอำนาจเพื่อ ทำการสืบเสาะข้อเท็จจริงโดยไม่ต้องส่งตัวเด็กและเยาวชนไปด้วย และให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนพยานหลักฐานขั้นต่อไปและให้ติดตามรายงานการสืบเสาะข้อเท็จจริงมารวมเข้าสำนวนไว้ด้วย

/๓.๔ เมื่อพนักงานสอบสวน...

๓.๔ เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้รับตัวเด็กหรือเยาวชนซึ่งถูกจับ และได้ดำเนินการตาม ๓.๓ แล้ว ให้นำตัวเด็กหรือเยาวชนไปศาลเพื่อให้ศาลตรวจสอบการจับกุมทันที ทั้งนี้ ภายในเวลายี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่เด็กหรือเยาวชนไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ แต่ไม่นับเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวเด็กหรือเยาวชนผู้ถูกจับจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมาศาลเข้าในกำหนดเวลายี่สิบสี่ชั่วโมงนั้นด้วย

กรณีศาลสั่งปล่อยตัวเด็กหรือเยาวชนที่ถูกจับเนื่องจากการจับเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบดำเนินการสอบสวนคดีนั้นต่อไปโดยต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๗๔ และเมื่อทำการสอบสวนเสร็จสิ้น และมีความเห็นควรสั่งฟ้อง ให้เรียกเด็กหรือเยาวชนมาเพื่อส่งตัวพร้อมสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ

คำร้องตรวจสอบการจับควรมีสาระสำคัญตามตัวอย่างแนบท้ายหนังสือนี้

๓.๕ ในกรณีที่ต้องนำเด็กหรือเยาวชนไปศาลเพื่อให้ศาลตรวจสอบการจับกุมดังกล่าวใน ๓.๔ หากเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดมีบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลหรือองค์การซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย และบุคคลหรือองค์การดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ายังสามารถปกครองดูแลเด็กหรือเยาวชนนั้นได้ พนักงานสอบสวนอาจมอบตัวเด็กหรือเยาวชนให้แก่บุคคลดังกล่าวไปปกครองดูแลและสั่งให้นำตัวเด็กหรือเยาวชนไปยังศาลภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่เด็กหรือเยาวชนไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ในกรณีเช่นว่านี้ หากมีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าเด็กหรือเยาวชนจะไม่ไปศาล พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบจะเรียกประกันจากบุคคลดังกล่าวตามควรแก่กรณีก็ได้

๓.๖ หลักเกณฑ์ วิธีการ และการกำหนดหลักทรัพย์ในการประกันตัวเด็กหรือเยาวชนให้ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวของ ตร.โดยอนุโลม

๓.๖ กรณีตาม ๓.๔ และ ๓.๕ มิให้นำไปใช้บังคับในคดีที่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเห็นว่าคดีอาจปรึกษาเทียบได้

๓.๗ ในการสอบสวนเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด ให้กระทำในสถานที่เหมาะสมโดยไม่เลือกปฏิบัติและไม่ปะปนกับผู้ต้องหาอื่นหรือมีบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องอยู่ในสถานที่นั้นอันมีลักษณะเป็นการประจานเด็กหรือเยาวชน ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงอายุ เพศ สภาพของเด็กหรือเยาวชนเป็นสำคัญ และต้องใช้ภาษาและถ้อยคำที่ทำให้เด็กหรือเยาวชนสามารถเข้าใจได้ง่าย โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ถ้าเด็กหรือเยาวชนไม่สามารถสื่อสารหรือไม่เข้าใจภาษาไทยให้จัดหาล่ามตามระเบียบกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้ หรือจัดหาเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก หรือ

/ความช่วยเหลือ...

ความช่วยเหลืออื่นใดให้ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ทั้งนี้ หากพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเห็นว่าสามารถทำการสอบสวนปากคำเด็กหรือเยาวชนนั้นภายหลังการสอบสวนเบื้องต้นตาม ๓.๑ ได้ทันก่อนนำตัวส่งศาลเพื่อให้ศาลตรวจสอบการจับกุม ก็ให้สามารถดำเนินการได้

๓.๔ การแจ้งข้อกล่าวหาและสอบปากคำเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดไม่จำต้องมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กหรือเยาวชนร้องขอ และพนักงานอัยการอยู่ด้วยตามนัยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๓ ทวิ และมาตรา ๑๓๔/๒ แต่จะต้องมีที่ปรึกษากฎหมายของเด็กหรือเยาวชนร่วมอยู่ด้วยทุกครั้ง พร้อมทั้งแจ้งด้วยว่าเด็กหรือเยาวชนมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของเด็กหรือเยาวชนอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ ทั้งนี้ เมื่อคำนึงถึงอายุ เพศ และสภาพจิตของเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดแต่ละราย

ที่ปรึกษากฎหมายตามวรรคหนึ่งดังกล่าวตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๔ มาตรา ๑๒๑ ได้กำหนดคุณสมบัติไว้ว่าต้องมีคุณสมบัติเป็นทนายความตามกฎหมายว่าด้วยทนายความและผ่านการอบรมเรื่องวิธีการพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยา การสังคมสงเคราะห์ และความรู้อื่นที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา แต่ตามบทเฉพาะกาล มาตรา ๒๐๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้ภายในสองปีนับแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๓๔ มาใช้บังคับ ซึ่งตามมาตรา ๘๕ ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดให้ผู้ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษากฎหมายมี ๒ ประเภท คือ (๑) ผู้ที่เป็นทนายความตามกฎหมายว่าด้วยทนายความ หรือ (๒) ผู้ที่ได้รับปริญญาทางกฎหมายไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและได้จดทะเบียนเป็นที่ปรึกษากฎหมาย ฉะนั้น ในระยะเริ่มแรกนี้จึงให้ใช้ที่ปรึกษากฎหมายที่มีคุณสมบัติทั้งสองประเภทดังกล่าวประเภทใดประเภทหนึ่ง

ในการแจ้งข้อกล่าวหาและการสอบปากคำเด็กหรือเยาวชนนั้น บิดา มารดา ผู้ปกครองบุคคลหรือผู้แทนองค์การซึ่งเด็กหรือเยาวชนพักพิงอยู่ด้วยจะเข้าร่วมรับฟังการสอบสวนดังกล่าวด้วยก็ได้

๓.๕ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบจัดให้มีหรืออนุญาตให้มีหรือยินยอมให้มีการถ่ายภาพหรือบันทึกภาพเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด เว้นแต่เพื่อประโยชน์ในการสอบสวน

๓.๑๐ ในระหว่างการสอบสวน หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับอายุของเด็กที่ถูกจับกุมหรือควบคุมให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีอำนาจดำเนินการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่หากปรากฏภายหลังว่าเด็กนั้นมีอายุไม่เกินสิบปีบริบูรณ์ในขณะกระทำความผิดและเด็กอยู่ในความควบคุมของสถานพินิจหรือองค์การอื่นใด ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแจ้งให้สถานพินิจหรือองค์การดังกล่าวทราบเพื่อที่สถานพินิจหรือองค์การดังกล่าวนั้นจะได้รายงานให้ศาลทราบและมีคำสั่งต่อไป

๓.๑๑ หากปรากฏเป็นที่แน่ชัดว่าเด็กซึ่งถูกจับกุมหรือควบคุมนั้นในขณะกระทำความผิดอายุไม่เกินสิบปีบริบูรณ์ให้ดำเนินการต่อไปดังนี้

(๑) ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบดำเนินการสอบสวนไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เมื่อสอบสวนเสร็จแล้วให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ทำความเห็นว่าเด็กนั้นได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา หรือพยานหลักฐานรับฟังไม่ได้ว่าเด็กกระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหาเท่านั้น (ไม่ต้องทำความเห็นว่าควรสั่งฟ้องหรือควรสั่งไม่ฟ้อง) แล้วส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการ

ในระหว่างการสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมอบตัวเด็กให้อยู่ในความปกครองดูแลของบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลหรือองค์การซึ่งเด็กอาศัยอยู่ด้วย ในกรณีที่เด็กไม่มีบิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือองค์การดังกล่าว ให้ส่งตัวเด็กไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กในโอกาสแรกที่กระทำได้ แต่ต้องภายในเวลาไม่เกินยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่เด็กนั้นมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ

(๒) ถ้าพนักงานอัยการเห็นชอบด้วยว่าเด็กไม่ได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา หรือพยานหลักฐานรับฟังไม่ได้ว่าเด็กกระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ แจ้งบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือองค์การซึ่งเด็กอาศัยอยู่ด้วยหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบแล้วแต่กรณีในโอกาสแรกที่กระทำได้แต่ต้องภายในเวลาไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่รับทราบความเห็นของพนักงานอัยการ

(๓) หากพนักงานอัยการเห็นว่าเด็กนั้นได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งตัวเด็กไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กในโอกาสแรกที่กระทำได้แต่ต้องภายในเวลาไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่รับทราบความเห็นของพนักงานอัยการเพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมาย ทั้งนี้ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ

/๓.๑๒ เมื่อพนักงาน...

๓.๑๒ เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้รับตัวเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดตาม ๒.๑ หรือกรณีเด็กหรือเยาวชนปรากฏตัวอยู่ต่อหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตาม ๓.๑ ให้รีบดำเนินการสอบสวนและส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งความเห็นไปยังพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องให้ทันภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เด็กหรือเยาวชนนั้นถูกจับกุมหรือรับทราบข้อกล่าวหากรณีปรากฏตัวอยู่ต่อหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ แล้วแต่กรณี

ในกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกเกินหกเดือนแต่ไม่เกินห้าปี ไม่ว่าจะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม หากเกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องเด็กหรือเยาวชนนั้นต่อศาลได้ทันภายในระยะเวลาดังกล่าววรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผัดฟ้องต่อไปได้อีกครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองครั้ง

ในกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกเกินห้าปี ไม่ว่าจะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม เมื่อศาลสั่งอนุญาตให้ผัดฟ้องครบสองครั้งแล้ว หากพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผัดฟ้องต่อไปอีกโดยอ้างเหตุจำเป็น ศาลจะอนุญาตตามคำขอนั้นได้ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้แสดงถึงเหตุจำเป็นและนำพยานหลักฐานความประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาล ในกรณีเช่นว่านี้ศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ผัดฟ้องต่อไปได้อีกครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองครั้ง

การผัดฟ้องตามวรรคสองและวรรคสาม ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีอำนาจผัดฟ้องต่อศาลที่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบอยู่ในเขตอำนาจศาลนั้นได้

๓.๑๓ ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหาหลบหนีจากการควบคุมในระหว่างสอบสวนหรือในระหว่างจัดทำและปฏิบัติตามแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูตามมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดี มิให้นับระยะเวลาดังกล่าวนั้นรวมเข้าในกำหนดระยะเวลาตาม ๓.๑๑

๓.๑๔ ในกรณีที่จำต้องควบคุมตัวเด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหาไว้ก่อนส่งตัวไปศาล ห้ามมิให้ควบคุมตัวเด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหานั้นไว้ปะปนกับผู้ต้องหาที่เป็นผู้ใหญ่ และห้ามมิให้ควบคุมไว้ในห้องขังที่จัดไว้สำหรับผู้ต้องหาที่เป็นผู้ใหญ่

๓.๑๕ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิเด็กหรือเยาวชน ห้ามมิให้เปิดเผยหรือนำประวัติการกระทำความผิดอาญาของเด็กหรือเยาวชนไปพิจารณาให้เป็นผลร้ายหรือเป็นการเลือกปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมแก่เด็กหรือเยาวชนนั้นไม่ว่าโดยทางใด ๆ เว้นแต่เป็นการใช้ประกอบดุลพินิจของศาลเพื่อกำหนดวิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน

๓.๑๖ ในระหว่างการจัดทำและปฏิบัติตามแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูตามมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดี ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบงดการสอบปากคำหรือดำเนินการใด ๆ เฉพาะ

/กับเด็กหรือเยาวชน...

กับเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด แต่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบยังต้องทำการสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานอื่นๆ ต่อไป

๔. กรณีเมื่อมีการกระทำอันเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวและผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงไม่อยู่ในสภาพหรือวิสัยที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลเยาวชนและครอบครัวออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการบรรเทาทุกข์ชั่วคราวตามกฎหมายได้เอง พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่บุคคลนั้นมีถิ่นที่อยู่ หรือมีภูมิลำเนา หรือมีมูลเหตุเกิดอาจยื่นคำร้องขอต่อศาลเยาวชนและครอบครัวที่มีเขตอำนาจแทนบุคคลนั้นก็ได้

๕. กรณีที่มีการปฏิบัติต่อเด็กโดยมิชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเด็กหรือผู้ปกครองของเด็กไม่อยู่ในสภาพหรือวิสัยที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลเยาวชนและครอบครัวออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการบรรเทาทุกข์ชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่เด็กนั้นมีถิ่นที่อยู่ หรือมีภูมิลำเนา หรือมีมูลเหตุเกิด อาจยื่นคำร้องขอต่อศาลเยาวชนและครอบครัวที่มีเขตอำนาจแทนเด็กหรือผู้ปกครองเด็กนั้นก็ได้

๖. การดำเนินคดีใดที่ยังมิได้กระทำจนล่วงพ้นกำหนดเวลาที่จะต้องกระทำตามกฎหมายที่ใช้บังคับก่อนพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓ แต่ยังอยู่ในกำหนดเวลาที่อาจกระทำได้ ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ให้ดำเนินคดีนั้นตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓ เช่น กรณีเด็กหรือเยาวชนปรากฏต่อหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ตามมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบรับดำเนินการสอบสวน และดำเนินการตามมาตรา ๗๘

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและแจ้งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาผู้เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติต่อไป

พล.ต.อ.

(วิเชียร หจน์โพธิ์ศรี)

ผบ.ตร.

บันทึกการจับกุม

สถานที่ทำบันทึก .....

วัน / เดือน / ปี ที่บันทึก .....

วัน / เดือน / ปี ที่จับกุม .....

สถานที่จับกุม .....

เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จับประกอบด้วย

๑. ..... ๒. .....

๓. ..... ๔. .....

๕. ..... ๖. .....

ได้แจ้งแก่ผู้ถูกจับตามรายชื่อข้างล่างนี้ว่าเขาต้องถูกจับ คือ

๑. ..... ๒. .....

๓. ..... ๔. .....

ได้แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบว่า

๑. ผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้

๒. ถ้อยคำของผู้ถูกจับนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้

๓. ผู้ถูกจับมีสิทธิจะพบและปรึกษาทนายหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ

๔. ถ้าผู้ถูกจับประสงค์จะแจ้งให้ญาติ หรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจทราบถึงการจับกุมที่สามารถดำเนินการได้โดยสะดวกและไม่เป็นการขัดขวางการจับหรือการควบคุมถูกจับ หรือทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด เจ้าพนักงานสามารถอนุญาตให้ผู้ถูกจับดำเนินการได้ตามสมควรแก่กรณี

เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จับได้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกจับทราบว่า.....

ผู้ถูกจับรับทราบสิทธิแล้ว

- ◯ ไม่ขอดำเนินการตามข้อ ๔.
- ◯ ขอดำเนินการตามข้อ ๔. และได้ดำเนินการเรียบร้อย
- ◯ ขอให้การรับว่าเป็นบุคคลตามหมายจับ และยังไม่เคยถูกดำเนินคดีนี้มาก่อน

ในการจับกุมผู้ต้องหาครั้งนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดจับกุมได้กระทำไปตามอำนาจและหน้าที่ โดย

- ◯ มีหมายจับ
- ◯ มีคำสั่งศาล
- ◯ กระทำความผิดซึ่งหน้าตามมาตรา ๘๘
- ◯ มีเหตุการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธหรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการประทำความผิด
- ◯ เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตามมาตรา ๖๖(๒) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้
- ◯ เป็นการจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีในระหว่างถูกปล่อยชั่วคราว ตามมาตรา ๑๑๗

การปฏิบัติของเจ้าพนักงานผู้จับต่อเด็กหรือเยาวชนผู้ถูกจับ กระทำโดย (ม.๖๙)

- ◯ แจ้งแก่เด็กหรือเยาวชนว่าเขาต้องถูกจับ
- ◯ แจ้งข้อกล่าวหารวมทั้งสิทธิตามกฎหมายให้ทราบ
- ◯ ถ้ามีหมายจับได้แสดงต่อผู้ถูกจับ
- ◯ นำตัวไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับทันที
- ◯ แจ้งเหตุแห่งการจับกุมให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือผู้แทนองค์การซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย กระทำอยู่ด้วยในขณะจับกุม / ในโอกาสแรกเท่าที่สามารถทำได้
- ◯ ทำบันทึกการจับกุม โดยแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบ และได้กระทำต่อหน้า ผู้ปกครอง บุคคลหรือผู้แทนองค์การซึ่งเด็กหรือเยาวชนอยู่ด้วย ในกรณีที่ขณะทำบันทึกเป็นบุคคลดังกล่าวอยู่ด้วย
- ◯ ในการจับกุมและควบคุมได้กระทำโดยละมุนละม่อม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และไม่เป็นการประจานมิได้ใช้วิธีการเกินกว่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือเพื่อความปลอดภัยของเด็กหรือเยาวชนผู้ถูกจับหรือบุคคลอื่น และมิได้ใช้เครื่องพันธนาการแก่เด็ก

เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จับได้อ่านบันทึกให้ผู้ถูกจับฟังแล้วและผู้ถูกจับได้อ่านด้วยตนเองแล้ว รับว่าถูกต้องและได้มอบสำเนาบันทึกการจับกุมให้แก่ผู้ถูกจับเรียบร้อย จึงให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ) ..... ผู้ต้องหา (ลงชื่อ) ..... ผู้ต้องหา

(ลงชื่อ) ..... ผู้ต้องหา (ลงชื่อ) ..... ผู้ต้องหา

(ลงชื่อ) ..... ผู้ปกครอง (ลงชื่อ) ..... ผู้ปกครอง

(ลงชื่อ) ..... ผู้ปกครอง (ลงชื่อ) ..... ผู้ปกครอง

(ลงชื่อ) ..... ผู้จับกุม (ลงชื่อ) ..... ผู้จับกุม

(ลงชื่อ) ..... ผู้จับกุม (ลงชื่อ) ..... ผู้จับกุม

(ลงชื่อ) ..... ผู้จับกุม (ลงชื่อ) ..... ผู้จับกุม

บันทึกการสอบถามเบื้องต้น

สถานที่บันทึก.....

วันเดือนปีที่บันทึก.....

บันทึกนี้ทำขึ้นเพื่อแสดงว่า (ยศ ชื่อ ชื่อสกุล ตำแหน่ง).....

พนักงานสอบสวน ได้สอบถาม.....(เด็กหรือเยาวชน ผู้ต้องหา)

ในเบื้องต้น โดยมี(ชื่อ ชื่อสกุล).....ที่อยู่เลขที่.....

ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....แขวง(ตำบล).....

เขต(อำเภอ).....จังหวัด.....เป็นอำมะปล หรือได้จัดหา

เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกหรือความช่วยเหลืออื่นใดให้ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและ

พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแล้ว ปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหา ดังนี้

๑. ชื่อตัว.....ชื่อสกุล.....อายุ.....ปี สัญชาติ.....

๒. ถิ่นที่อยู่ เลขที่.....ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....

แขวง(ตำบล).....เขต(อำเภอ).....จังหวัด.....

๓. สถานที่เกิด เลขที่.....ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....

แขวง(ตำบล).....เขต(อำเภอ).....จังหวัด.....

๔. อาชีพของเด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหา.....

๕. รายละเอียดเกี่ยวกับบิดาของเด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหา

ชื่อตัว.....ชื่อสกุล.....

ที่อยู่เลขที่.....ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....

แขวง(ตำบล).....เขต(อำเภอ).....จังหวัด.....

อาชีพ.....

๖. รายละเอียดเกี่ยวกับบิดาของเด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหา

ชื่อตัว.....ชื่อสกุล.....

ที่อยู่เลขที่.....ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....

แขวง(ตำบล) .....เขต(อำเภอ).....จังหวัด.....

อาชีพ.....

๗. รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ปกครองของเด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหา

ชื่อตัว .....ชื่อสกุล.....

ที่อยู่เลขที่.....ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....

แขวง(ตำบล).....เขต(อำเภอ).....จังหวัด.....

อาชีพ.....

๘. รายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหาอาศัยอยู่ด้วย

ชื่อตัว.....ชื่อสกุล.....

ที่อยู่เลขที่.....ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....

แขวง(ตำบล) .....เขต(อำเภอ).....จังหวัด.....

อาชีพ.....

๗

๔. รายละเอียดเกี่ยวกับองค์กรที่เด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหาอาศัยอยู่ด้วย

ชื่อองค์กร.....

ที่ตั้งเลขที่.....ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....

แขวง(ตำบล).....เขต(อำเภอ).....จังหวัด.....

และได้แจ้งข้อหาให้เด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหาทราบว่า.....

.....

ได้อ่านบันทึกนี้ให้เด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหาฟังแล้วรับว่าถูกต้อง จึงให้ลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....เด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหา

(ลงชื่อ).....ล่ามแปล

(ลงชื่อ).....พยาน

(ลงชื่อ).....พนักงานสอบสวน/บันทึก/อ่าน

(ตัวอย่าง)

263 ท/๓ 3

คำร้อง

ตรวจสอบการจับ

คดีหมายเลขดำที่ ต......../๒๕....

ศาลเยาวชนและครอบครัว...

วันที่......เดือน.....................พ.ศ. .....

ความอาญา

ระหว่าง { พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจ...ผู้ร้อง

....ผู้ต้องหา }

เลขประจำตัวประชาชนหมายเลข ....

ข้าพเจ้า............................พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจ............................
ขอยื่นคำร้องมีข้อความตามที่จะกล่าวต่อไปนี้ คือ

ข้อ ๑ ด้วยเมื่อวันที่ ....เดือน............ พ.ศ. ๒๕..... เวลา........ น.
เจ้าหน้าที่ตำรวจประจำสถานีตำรวจ..........................ประกอบด้วย..........................
....
....
ได้ร่วมกันจับกุม ○ เด็ก ○ เยาวชน ชื่อ .... สกุล..............................
อายุ ....ปี........เดือน สัญชาติ..
ที่อยู่..
อาชีพ............................หมายเลขโทรศัพท์..
บิดาชื่อ ....สกุล..............................อายุ ......ปี
อาชีพ..............................เลขประจำตัวประชาชนหมายเลข..............................
ที่อยู่ ....
หมายเลขโทรศัพท์..
มารดาชื่อ..............................สกุล..............................อายุ........ปี
อาชีพ ....เลขประจำตัวประชาชนหมายเลข..............................
ที่อยู่..
หมายเลขโทรศัพท์..
ผู้ปกครองชื่อ..............................สกุล..............................อายุ.......ปี
อาชีพ ....เลขประจำตัวประชาชนหมายเลข..............................
ที่อยู่..
หมายเลขโทรศัพท์..

พร้อมของกลางคือ.....

.....

โดยกล่าวหาว่า.....

นำส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดี ส่งถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจ.....

เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

พฤติการณ์แห่งคดีนี้ คือ .....

.....

เหตุเกิดที่ .....

.....

การกระทำของผู้ต้องหานี้เป็นความผิดตาม .....

.....

.....

○ พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้รับตัวผู้ต้องหา

เมื่อ.....เวลา.....น.

โดยใช้เวลาเดินทางมาศาลระหว่างเวลา.....น. ถึงเวลา.....น. รวม.....ชั่วโมง.....นาที

ในกรณีผู้ต้องหา ○ ถูกเรียกมา ○ ส่งตัวมา ○ เข้าหาพนักงานสอบสวนเอง และมีผู้ปกครอง ข้าพเจ้าได้มอบตัวไปให้แก่ผู้ปกครองดูแล และได้สั่งให้นำตัวผู้ถูกจับมายังศาล ภายในวันที่.....เวลา.....น.

ข้อ ๒ พนักงานสอบสวนได้สอบถามเบื้องต้นและแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกจับทราบและสอบถามเจ้าพนักงานผู้จับแล้ว มีรายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมคำร้อง ดังนี้

การจับกุม

○ ผู้ถูกจับยอมรับว่าเป็นบุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่าการกระทำความผิดฐาน ..... จริง

○ การจับกุมเด็ก (ม.๖๖) ○ กระทำความผิดซึ่งหน้าซึ่งได้กัญญัติไว้ในมาตรา ๘๐

○ มีหมายจับ ○ มีคำสั่งศาล

○ การจับกุมเยาวชน (ตาม ป.วิ.อาญา ม.๗๘) ○ มีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าเยาวชนน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น โดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นซึ่งสามารถนำไปใช้ในการกระทำความผิด

○ เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับตามมาตรา ๖๒ (๒) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้

○ เป็นการจับกุมผู้ต้องหาที่น่าเสียที่หนีหรือจะหลบหนี ในระหว่างถูกปล่อยชั่วคราวตามมาตรา ๑๐๗

การปฏิบัติของเจ้าพนักงานผู้จับต่อเด็กหรือเยาวชนผู้ถูกจับ (ม.๖๘)

○ กระทำโดยระมัดระวัง และคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

○ แจ้งเหตุการจับแก่บิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือผู้แทนองค์กรซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย

○ แสดงตนเป็นเจ้าพนักงาน และแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ต้องหาทราบโดยชัดแจ้ง

○ แสดงหมายจับต่อผู้ถูกจับ / ผู้ปกครอง / บุคคล หรือ ผู้แทนองค์กรซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย

○ แจ้งสิทธิให้ผู้ถูกจับทราบแล้วตามกฎหมาย

○ บันทึกการจับกุม โดยแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียด หน้าผู้ปกครอง บุคคลหรือผู้แทนองค์การซึ่งเด็กหรือเยาวชนอยู่ด้วย กรณีมีผู้ปกครองบุคคลหรือผู้แทนองค์การซึ่งเด็กหรือเยาวชนขาดอยู่ด้วย ขณะจัดทำบันทึกการจับกุม

○ มิได้ใช้วิธีการเกินกว่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันการหลบหนี/เพื่อความปลอดภัยของเด็ก/เยาวชนผู้ถูกจับ/บุคคลอื่น

เอกสารแนบท้ายคำร้อง

○ สำเนาภาพถ่ายบันทึกการจับกุมของเจ้าพนักงานผู้จับ

○ สำเนาหมายจับ

○ สำเนาภาพถ่ายผู้ถูกจับรับรองสำเนาถูกต้องโดยเจ้าพนักงานผู้จับ

○ สำเนาภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนผู้ถูกจับ

○ สำเนาภาพถ่ายทะเบียนราษฎร์ผู้ถูกจับ

○ สำเนาภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนผู้ปกครอง

○ สำเนาภาพถ่ายทะเบียนราษฎร์ผู้ปกครอง

○ เอกสารอื่นๆ (โปรดระบุ).....

.....

○ บันทึกคำให้การพนักงานสอบสวน

ขอศาลได้โปรดพิจารณาตรวจสอบการจับและมีคำสั่ง ตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓

ควรมีควรแล้วแต่จะโปรด

ลงชื่อ ..... ผู้ร้อง

(.....)

คำร้องฉบับนี้ ข้าพเจ้า ..... เป็นผู้เรียง / พิมพ์

ลงชื่อ ..... ผู้เรียง / พิมพ์

(.....)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร ๐ ๒๒๐๕ ๓๔๘๖

ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๒๕๑๙ วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง แนวทางปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓ (เพิ่มเติม)

ผบช.น., ภ.๑-๙, ศชต., ก., ปส., สตม., สพฐ., กมค. และ จตร.(หน.จต.)

ตามหนังสือ ตร. ด่วนที่สุด ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๒๐๕๖ ลง ๒๐ พ.ค.๒๕๕๔ ได้กำหนดแนวทางให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓ โดยข้อ ๓.๘ กำหนดว่า การแจ้งข้อกล่าวหาและสอบปากคำเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด ไม่จำต้องมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กหรือเยาวชนร้องขอ และพนักงานอัยการอยู่ด้วยตามนัยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๓๓ ทวิ และมาตรา ๑๓๙/๒ แต่จะต้องมีที่ปรึกษากฎหมายของเด็กหรือเยาวชนร่วมอยู่ด้วยทุกครั้ง พร้อมทั้งแจ้งด้วยว่าเด็กหรือเยาวชนมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของเด็กหรือเยาวชนอาจให้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ ทั้งนี้ เมื่อคำนึงถึงอายุ เพศ และสภาพจิตของเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดแต่ละราย นั้น

ต่อมาสำนักงานคดีเยาวชนและครอบครัว สำนักงานอัยการสูงสุด มีหนังสือ ที่ อส ๐๐๑๒(อด)/๔๙๘ ลง ๒๕ ต.ค.๒๕๕๔ แจ้งว่า สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม ได้มีหนังสือที่ ศย ๐๑๖ (ส)/๔๗๘๐๓ ลง ๑๘ ต.ค.๒๕๕๔ ถึงอธิบดีอัยการ สำนักงานคดีเยาวชนและครอบครัว ตอบข้อหารือปัญหาการตีความตาม พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓ มาตรา ๗๕ กรณีสอบสวนผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็กว่า คณะอนุกรรมการเพื่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมการใช้บังคับกฎหมายศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวมีความเห็นว่า วิธีปฏิบัติในการสอบสวนปากคำเด็กหรือเยาวชนควรใช้มาตรา ๗๕ ประกอบ ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๓ ทวิ ประกอบมาตรา ๑๓๔/๒ โดยอาศัยมาตรา ๖ แห่ง พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓ ที่กำหนดให้นำบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.อาญามาบังคับใช้เท่าที่ไม่ขัด หรือแย้งกับ พ.ร.บ.ดังกล่าว กล่าวคือในการสอบปากคำเด็กหรือเยาวชน จะต้องมีที่ปรึกษากฎหมาย รวมถึงนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการเข้าร่วมการสอบสวนด้วย

ดังนั้น เพื่อให้การสอบสวนผู้ต้องหาที่เป็นเด็กหรือเยาวชนเป็นไปโดยสอดคล้องกับความเห็นของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมดังกล่าวข้างต้น จึงยกเลิกความในข้อ ๓.๘ ของหนังสือ ตร. ด่วนที่สุด ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๒๐๕๖ ลง ๒๐ พ.ค.๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"การแจ้งข้อกล่าวหาและสอบปากคำเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดจะต้องมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กหรือเยาวชนร้องขอ และพนักงานอัยการอยู่ด้วยตามนัยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๓ ทวิ ประกอบมาตรา ๑๓๙/๒ และต้องมีที่ปรึกษากฎหมายของเด็กหรือหรือเยาวชนร่วมอยู่ด้วย

ทุกครั้ง...

ทุกครั้ง พร้อมทั้งแจ้งด้วยว่าเด็กหรือเยาวชนมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และข้อความของเด็กหรือเยาวชนอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ ทั้งนี้ เมื่อคำนึงถึงอายุ เพศ และสภาพจิตของเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดแต่ละราย

ที่ปรึกษาตามวรรคหนึ่งดังกล่าวตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓ มาตรา ๑๒๓ ได้กำหนดคุณสมบัติไว้ว่าต้องมีคุณสมบัติเป็นทนายความตามกฎหมายว่าด้วยทนายความและผ่านการอบรมเรื่องวิธีการพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยา การสังคมสงเคราะห์ และความรู้อื่นที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา แต่ตามบทเฉพาะกาล มาตรา ๒๐๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้ภายในสองปีนับแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๓๔ มาใช้บังคับ ซึ่งมาตรา ๘๔ ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดให้ผู้ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษากฎหมายมี ๒ ประเภท คือ (๑) ผู้ที่เป็นทนายความตามกฎหมายว่าด้วยทนายความ หรือ (๒) ผู้ที่ได้รับปริญญาทางกฎหมายไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและได้จดทะเบียนเป็นที่ปรึกษากฎหมาย ฉะนั้น ในระยะเริ่มแรกนี้จึงให้ใช้ที่ปรึกษากฎหมายที่มีคุณสมบัติทั้งสองประเภทดังกล่าวประเภทใดประเภทหนึ่ง

ในการแจ้งข้อกล่าวหาและการสอบปากคำเด็กหรือเยาวชนนั้น บิดา มารดา ผู้ปกครองบุคคลหรือผู้แทนองค์การซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยจะเข้าร่วมรับฟังการสอบสวนดังกล่าวด้วยก็ได้"

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติต่อไป

พล.ต.อ. เอก อังสนานนท์

(เอก อังสนานนท์)

รอง ผบ.ตร.บริหาร.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร.
ที่ ๐๐๓๓.๒๔/ ๑๓๔
โทร. ๐๒ ๒๐๕ ๓๔๘๓
วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๔

เรื่อง กำชับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนให้ถือปฏิบัติตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๔/๑

ผบ.ช.น. ภ.๑-๙ ศชต. ก. ตชต. สตม. ส. และ ปส.

ด้วย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีหนังสือ ที่ สม. ๐๐๐๓/๒๔๖๑ ลง ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๓ แจ้งว่าพนักงานสอบสวนบางนายไม่จัดให้มีทนายความเข้าร่วมฟังการสอบสวนผู้ต้องหาในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต และขอให้ ตร. พิจารณาสั่งการให้พนักงานสอบสวนในสังกัดถือปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ. อาญา มาตรา ๑๓๔/๑ อย่างเคร่งครัด

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนเป็นไปโดยความถูกต้องตามกฎหมาย และป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายต่อรูปคดี จึงขอกำชับแนวทางปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

๑. ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต หรือคดีที่ผู้ต้องหามีอายุไม่เกิน ๑๘ ปี ในวันที่พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหา ก่อนเริ่มถามคำให้การให้พนักงานสอบสวนถามผู้ต้องหาว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีให้รัฐจัดหาทนายความให้ ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๔/๑

๒. ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุก ก่อนเริ่มถามคำให้การให้พนักงานสอบสวนถามผู้ต้องหาว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีและผู้ต้องหาต้องการทนายความ ให้รัฐจัดหาทนายความให้ ตาม ป.วิ อาญา มาตรา ๑๓๔/๑

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และแจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.ท.

(อัตรชัย โปตระนันทน์)
รอง จตช.(๑) ปรท.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศร. โทร. 0 2205 3466 โทรสาร 0 2251 2562

ที่ 0031.212/ 07450 วันที่ 6 ตุลาคม 2551

เรื่อง คณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา 73 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 21) พ.ศ. 2551

สบช.น., ส.1-9, ต., ปส., สตม., และ จตร.(หน.)

ตามที่ ตร. โดย นต. ได้มีหนังสือที่ 0031.14/648 ลง 19 ก.พ. 2551 แจ้งการประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 21) พ.ศ. 2551 มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 8 ก.พ. 2551 ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 73 รวมอยู่ด้วย โดยแก้ไขจากเดิมที่กำหนดให้ "เด็กอายุยังไม่เกินเจ็ดปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ" เป็นกำหนดให้ "เด็กอายุยังไม่เกินสิบปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ และให้พนักงานสอบสวนส่งตัวเด็กนั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก เพื่อดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น" ประกอบกับกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้หารือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า กรณีเด็กกระทำความผิดในขณะมีอายุไม่เกินสิบปี แต่ถูกจับกุมได้ภายหลังซึ่งมีอายุเกินกว่าสิบปี จะดำเนินการส่งตัวผู้ถูกจับกุมไปยังหน่วยงานใด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ นร 0901/0550 ลง 7 พ.ค. 2551 ตอบข้อหารือว่า ให้พนักงานสอบสวนส่งตัวผู้นั้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก เพื่อดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ตามมาตรา 73 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 21) พ.ศ. 2551 (ตามเอกสารแนบ)

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติของพนักงานสอบสวนเป็นไปโดยถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และสอดคล้องกับข้อหารือของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวข้างต้น จึงให้พนักงานสอบสวนถือปฏิบัติดังนี้

1. กรณีจับกุมหรือควบคุมเด็กอายุยังไม่เกินสิบปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ให้ส่งตัวเด็กให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เพื่อดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในจังหวัดอื่น ได้แก่ สำนักงานพัฒนาสังคมจังหวัด

2. กรณีจับกุม...

2. กรณีจับกุมหรือควบคุมผู้กระทำความผิดซึ่งอายุเกินสิบปี หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าขณะกระทำความผิดผู้ถูกจับอายุยังไม่เกินสิบปี ให้ส่งตัวผู้ถูกจับดังกล่าวให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เพื่อดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ ให้แจ้งพนักงานสอบสวนทราบและถือปฏิบัติต่อไป

พล.ต.ท.

(เศรียวพันธ์ ดามาพงศ์)

รอง ผบ.ตร. ปรท. ผบ.ตร.

งานกฎหมาย นร.
รับที่ 3 5 4
วันที่ 1 - 8 พ.ค. 2551
เวลา 16.10 น.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เลขรับ 01273
วันที่ - 8 พ.ค. 2551
เวลา 13.00 น.

ด่วนที่สุด

271

ที่ นร ๐๒๐๑/ ๑๕๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เลขรับ 5916
วันที่ - 8 พ.ค. 2551
เวลา 15 น.

๗ พฤษภาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอหารือร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(การกำหนดอายุเด็กที่กระทำความผิดอาญา)

กองนิติการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เลขรับ 1365
วันที่ - 9 พ.ค. 2551
เวลา 16.00 น.

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๒๐๑.๑๒/ป ๒๐๑ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๓ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

ตามที่กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้ขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (การกำหนดอายุเด็กที่กระทำความผิดอาญา) และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สำนักงานปลัดกระทรวง) กระทรวงยุติธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวง และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานศาลยุติธรรม และสำนักงานอัยการสูงสุด แต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว และมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ส่งมาด้วยนี้ อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักอำนวยการ
โทร. ๐ ๒๒๒๖ ๐๒๐๐-๙
กรมกฎหมายกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๑๖๐๒-๘ ต่อ ๑๑๑, ๑๑๑
โทรสาร ๐ ๒๑๑๑ ๖๒๐๑
www.krisdika.go.th
www.lawreform.go.th

เรื่องเสร็จที่ ๓๗๐/๒๕๕๑

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๓ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๖๐๒/๕๔๔ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีความประสงค์จะทราบถึงการปฏิบัติตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ที่กำหนดให้เด็กอายุยังไม่เกินสิบปีกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ ซึ่งมีผลให้เด็กอายุยังไม่เกินสิบปีซึ่งกระทำความผิดต้องพ้นจากกระบวนการยุติธรรมไม่ต้องรับโทษทางอาญา และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจะต้องดำเนินการส่งต่อให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้ดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ในประเด็นดังต่อไปนี้ ทั้งนี้ เพื่อความถูกต้องในการดำเนินการของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย

๑. กรณีเด็กกระทำความผิดและศาลมีคำพิพากษาให้ใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่กำหนดให้ส่งตัวไปควบคุมเพื่อฝึกและอบรมในหน่วยงานในสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และปัจจุบันอายุยังไม่เกินสิบปี แต่เนื่องจากวิธีการสำหรับเด็กดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นโทษทางอาญา กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจะดำเนินการกับเด็กกลุ่มนี้อย่างไร จึงจะชอบด้วยกฎหมาย

๒. กรณีเด็กกระทำความผิดในขณะมีอายุไม่เกินสิบปี แต่ถูกจับกุมได้ภายหลังหรือควบคุมตัวระหว่างรอการพิจารณาคดีหรือศาลมีคำพิพากษาให้เข้ารับการฝึกอบรมมาระยะหนึ่ง ทำให้ในปัจจุบันมีอายุเกินกว่าสิบปี แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ ไม่ได้บัญญัติบทเฉพาะกาลไว้ หลังจากกฎหมายมีผลใช้บังคับ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจะดำเนินการกับเด็กกลุ่มนี้อย่างไร จึงจะชอบด้วยกฎหมาย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยมีผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สำนักงานปลัดกระทรวง) ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (กรมพินิจและคุ้มครองเด็ก

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๖๕๔๗ ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

และเยาวชน) ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีเด็กกระทำความผิดและศาลมีคำพิพากษาให้ใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๐๔[๑] แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่กำหนดให้ส่งตัวไปควบคุมเพื่อฝึกและอบรมในหน่วยงานในสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และปัจจุบันอายุยังไม่เกินสิบปี แต่เนื่องจากวิธีการสำหรับเด็กดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นโทษทางอาญา กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจะดำเนินการกับเด็กกลุ่มนี้อย่างไร จึงจะชอบด้วยกฎหมาย นั้น เห็นว่า มาตรา ๓[๒] แห่งประมวลกฎหมายอาญา กำหนดไว้ว่า ในกรณีกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในภายหลังการกระทำความผิด ให้ใช้กฎหมายในส่วนที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิดไม่ว่าในทางใด

---

[๑] มาตรา ๑๐๔ ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนแทนการลงโทษอาญาหรือวิธีการเพื่อความปลอดภัยได้ดังต่อไปนี้

(๑) เปลี่ยนโทษจำคุกหรือวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามมาตรา ๓๙ (๑) แห่งประมวลกฎหมายอาญา เป็นกักและอบรม ซึ่งจะต้องกักและอบรมในสถานกักและอบรมของสถานพินิจตามเวลาที่ศาลกำหนด แต่ต้องไม่เกินกว่าเด็กหรือเยาวชนนั้นมีอายุครบยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์

(๒) เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นการส่งตัวไปควบคุมเพื่อฝึกและอบรมยังสถานพินิจ สถานศึกษา หรือสถานฝึกและอบรม หรือสถานแนะนำทางจิต ตามเวลาที่ศาลกำหนดแต่ต้องไม่เกินกว่าเด็กหรือเยาวชนนั้นมีอายุครบยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์

(๓) เปลี่ยนโทษปรับเป็นการคุมความประพฤติ โดยกำหนดเงื่อนไขข้อเดียวหรือหลายข้อตามมาตรา ๑๐๐ ด้วยหรือไม่ก็ได้ ถ้าได้กำหนดเงื่อนไขไว้ให้นำมาตรา ๑๐๐ วรรคสองและวรรคสาม และมาตรา ๑๐๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หลักเกณฑ์วิธีการกักและอบรมหรือการฝึกและทบรมเด็กหรือเยาวชนให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ศาลได้พิจารณาความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้วเห็นว่าควรจะกักตัวหรือควบคุมตัวเด็กหรือเยาวชนตาม (๑) หรือ (๒) ต่อไปหลังจากที่เด็กหรือเยาวชนนั้นมีอายุครบยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์แล้ว ให้ศาลระบุในคำพิพากษาให้ส่งตัวไปจำคุกไว้ในเรือนจำตามเวลาที่ศาลกำหนด

[๒] มาตรา ๓ ถ้ากฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในภายหลังการกระทำความผิด ให้ใช้กฎหมายในส่วนที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิด ไม่ว่าในทางใด เว้นแต่คดีถึงที่สุดแล้ว แต่ในกรณีที่คดีถึงที่สุดแล้วดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าผู้กระทำความผิดยังไม่ได้รับโทษ หรือกำลังรับโทษอยู่ และโทษที่กำหนดตามคำพิพากษาหนักกว่าโทษที่กำหนดตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง เมื่อสำนวนความปรากฏแก่ศาล หรือเมื่อผู้กระทำความผิด ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้นั้น ผู้อนุบาลของผู้นั้น หรือพนักงานอัยการร้องขอ ให้ศาลกำหนดโทษเสียใหม่ตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง ในการที่ศาลจะกำหนดโทษใหม่นี้ ถ้าปรากฏว่าผู้กระทำความผิดได้รับโทษมาบ้างแล้ว เมื่อได้คำนึงถึงโทษตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง หากเห็นเป็นการสมควร ศาลจะกำหนดโทษน้อยกว่าโทษขั้นต่ำที่กฎหมายที่บัญญัติในภายหลังกำหนดไว้ถ้าหากมีก็ได้ หรือถ้าเห็นว่าโทษที่ผู้กระทำความผิดได้รับมาแล้วเป็นการเพียงพอ ศาลจะปล่อยผู้กระทำความผิดไปก็ได้

เมื่อมาตรา ๗๓[๑] แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ ใช้บังคับ บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้เด็กอายุยังไม่เกินสิบปีซึ่งกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้พนักงานสอบสวนส่งตัวเด็กให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ปรากฏว่ากฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเด็ก การสงเคราะห์เด็ก การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อเด็กอย่างกว้างขวาง นับว่าเป็นกฎหมายซึ่งเป็นคุณแก่เด็กยิ่งกว่าบทบัญญัติของมาตรา ๑๐๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงต้องนำกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กมาใช้ตามที่กำหนดโดยมาตรา ๗๓ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

กรณีนี้ เด็กได้ถูกส่งตัวไปควบคุมเพื่อฝึกและอบรมตามคำสั่งศาล กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจึงต้องแจ้งให้ศาลทราบและขอให้ศาลมีคำสั่งว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อไป

ประเด็นที่สอง กรณีเด็กกระทำความผิดในขณะมีอายุไม่เกินสิบปี แต่ถูกจับกุมได้ภายหลังหรือควบคุมตัวระหว่างรอการพิจารณาคดีหรือศาลมีคำพิพากษาให้เข้ารับการฝึกอบรมมาระยะหนึ่ง ทำให้ในปัจจุบันมีอายุเกินกว่าสิบปี แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ ไม่ได้บัญญัติบทเฉพาะกาลไว้ หลังจากกฎหมายมีผลบังคับ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจะดำเนินการกับเด็กกลุ่มนี้อย่างไรจึงจะชอบด้วยกฎหมาย นั้น เห็นว่า ดังที่ได้วินิจฉัยไว้ในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่ากรณีนี้ต้องนำกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กซึ่งเป็นคุณมาใช้บังคับ จึงต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเด็กกระทำความผิดในขณะมีอายุไม่เกินสิบปี แต่ถูกจับกุมได้ภายหลังหรือควบคุมตัวระหว่างรอการพิจารณาคดี ทำให้ในปัจจุบันเด็กมีอายุเกินกว่าสิบปี นั้น กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจะต้องแจ้งให้พนักงานสอบสวนส่งตัวเด็กนั้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กเพื่อดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา ๗๓ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

---

[๑] มาตรา ๗๓ เด็กอายุยังไม่เกินสิบปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ

ให้พนักงานสอบสวนส่งตัวเด็กตามวรรคหนึ่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก เพื่อดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(๒) กรณีเด็กกระทำความผิดในขณะมีอายุไม่เกินสิบปี และศาลมีคำพิพากษาให้เข้ารับการฝึกอบรมมาระยะหนึ่ง ทำให้ในปัจจุบันมีอายุเกินกว่าสิบปี นั้น กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจึงต้องแจ้งให้ศาลทราบและขอให้ศาลมีคำสั่งว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อไป

(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤษภาคม ๒๕๕๑

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. **โทร.** 0 2205 3486 **โทรสาร** 0 2251 2662

ที่ 0011.25/ ๑๑๑๔ **วันที่** ๒๖ สิงหาคม 2553

เรื่อง กำชับการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบสวนคดีที่ผู้ต้องหาเป็นเด็กอายุยังไม่เกินสิบปี(เพิ่มเติม)

ผบช.น., ภ.1-9, ศชต., ก., ปส. และ สตม.

ตามหนังสือ ตร. ที่ 0011.25/6877 ลง 20 พ.ย. 2552 แจ้งแนวทางปฏิบัติในการสอบสวนคดีที่ผู้ต้องหาเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบปี ซึ่งตาม ป.อาญา มาตรา 73 วรรคแรก บัญญัติว่า เด็กอายุยังไม่เกินสิบปีกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ นั้น

เนื่องจากมีหน่วยงานหารือแนวทางปฏิบัติตามหนังสือข้างต้น จึงเห็นว่า มีประเด็นที่ควรกำหนดแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติมเพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายและเกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

1. การสอบสวนคดีที่ผู้ต้องหาเป็นเด็กอายุยังไม่เกินสิบปี หากการสอบสวนพยานหลักฐานรับฟังได้ว่าเด็กนั้นกระทำผิด พนักงานสอบสวนจะนำความเห็นทางคดีว่าควรฟ้องผู้ต้องหาโดยจะต้องปรับบทตาม ป.อาญา มาตรา 73 วรรคแรก หรือปรับบท ตาม ป.วิอาญา มาตรา 39(7) นั้น เห็นว่าตาม ป.อาญา มาตรา 73 วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ไม่เอาโทษเด็กผู้กระทำผิดมาตั้งแต่ต้น มิใช่เป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติยกเว้นโทษ การปรับบทกฎหมายที่ถูกต้องตรงตามหลักวิชาการ ต้องปรับบท ตาม ป.อาญา มาตรา 73 วรรคแรก

2. กรณีตามระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ว่าด้วยวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่ต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดและอายุยังไม่ถึงเกณฑ์ต้องรับโทษทางอาญา พ.ศ. 2551 ข้อ 3(1) กำหนดให้พนักงานสอบสวนทำความเห็นว่า เด็กได้กระทำความผิดตามที่กล่าวหาหรือไม่ได้กระทำความผิดตามที่กล่าวหาอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่นั้น เห็นว่าระเบียบดังกล่าวอยู่ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เป็นระเบียบปฏิบัติที่ให้พนักงานสอบสวนที่รับตัวเด็กที่อายุยังไม่เกินสิบปีไว้ทำการสอบสวนเมื่อทำการสอบสวนเสร็จก็ทำความเห็นให้ปรากฏว่า เด็กได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหาเท่านั้น หรืออีกนัยหนึ่งคือ ให้พิจารณาพยานหลักฐานไปตามหลักวิชาว่าพยานหลักฐานเชื่อว่าเด็กได้กระทำความผิดหรือไม่ มากเพียงใด ด้วยพยานหลักฐานใด ทั้งนี้ เพื่อประกอบการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในอันที่จะได้รู้ถึงข้อเท็จจริงหรือสาเหตุของการกระทำ และจะได้กำหนดวิธีปฏิบัติในการคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กนั้นได้ถูกต้อง หาได้เป็นระเบียบที่บังคับหรือผูกพันให้ต้องทำความเห็นทางคดีเป็นอย่างอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ในข้อ 3 ไม่ พนักงานสอบสวนจึงชอบที่จะทำความเห็นทางคดีไปดังที่กล่าวไว้ในข้อ 1

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบ อีกทั้งปฏิบัติต่อไป

พล.ต.ท.

(ปณสิริ ประภาวัต)

รอง ผบ.ตร.ปวท.ผบตร.

กลุ่มงานตรวจสอบสำนวน 4 ลต.
เลขรับ.....
วันที่.....
เวลา.....

บก.อก.ภ.7 277
เลขรับที่ ๒๐๐๕๒
วันที่ ๒๔ พ.ย. ๒๕๕๒
เวลา ๑๔.๐๐

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. ๐ ๒๒๓๓๕ ๓๔๘๖

ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๑๕๒๔๕ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง การสอบสวนคดีที่ผู้ต้องหาเป็นเด็กอายุยังไม่เกินสิบปี

ผบช.น., ภ.๑ - ๙, ศชต., ก., ปส. และ สตม.

ด้วยสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีเยาวชนและครอบครัว ๑ ได้ส่งสำนวนการสอบสวนคดีอาญากล่าวหาเด็กอายุไม่เกินสิบปีมีการกระทำความผิด โดยมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา ไปยัง ตร. เพื่อพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๕

ตร. ได้พิจารณาแล้วพบว่า พนักงานสอบสวนได้สรุปสำนวนการสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหา ซึ่งเป็นเด็กมีอายุไม่เกินสิบปี เป็นการแสดงให้เห็นว่าพนักงานสอบสวนมีความเข้าใจบทบัญญัติของกฎหมายในคดีที่เด็กเป็นผู้กระทำผิดคลาดเคลื่อน เนื่องจากตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เด็กอายุยังไม่เกินสิบปีกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ อันส่งผลให้สิทธิบำคดีอาญามาฟ้องระงับ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๗) ซึ่งในคดีที่พนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนแล้ว ปรากฏว่าผู้ต้องหาที่อายุไม่เกินสิบปีได้กระทำผิด พนักงานสอบสวนจะต้องมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบปี จึงเป็นการถูกต้องและชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น เพื่อให้พนักงานสอบสวนได้ดำเนินการสอบสวนและมีความเห็นทางคดีในกรณีที่ผู้กระทำผิดเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบปี เป็นไปด้วยความถูกต้องและชอบด้วยกฎหมาย จึงให้ท่านกำชับพนักงานสอบสวนในสังกัดให้ถือปฏิบัติในการพิจารณามีความเห็นทางคดีในกรณีดังกล่าวต่อไป

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และให้แจ้งพนักงานสอบสวนทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.อ.

(ปทีป ต้นประเสริฐ)

จตช.รรท.ผบ.ตร.

ระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ

ว่าด้วยวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่ต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดและอายุยังไม่ถึงเกณฑ์ต้องรับโทษทางอาญา

พ.ศ. ๒๕๕๑

โดยที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๓ วรรคสอง กำหนดให้พนักงานสอบสวนส่งตัวเด็กอายุยังไม่เกินสิบปีกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก เพื่อดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

เพื่อให้การดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กเป็นไปโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔ (๔) และมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ว่าด้วยวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่ต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดและอายุยังไม่ถึงเกณฑ์ต้องรับโทษทางอาญา พ.ศ. ๒๕๕๑"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ พนักงานสอบสวนที่รับตัวเด็กอายุยังไม่เกินสิบปี ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดไว้ทำการสอบสวนดำเนินคดีตามกฎหมายให้ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เมื่อสอบสวนเสร็จให้พนักงานสอบสวนทำความเห็นว่า เด็กนั้นได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ ให้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหาอย่างใดอย่างหนึ่ง ส่งไปยังพนักงานอัยการพร้อมกับสำนวน ถ้าพนักงานอัยการเห็นชอบด้วยว่าเด็กไม่ได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ให้ยุติการสอบสวนและให้แจ้งบิดา มารดา หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ด้วย หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ แล้วแต่กรณี ทราบในโอกาสแรกที่กระทำได้ แต่ต้องภายในเวลาไม่เกินสิบห้าวัน นับแต่วันที่รับทราบความเห็นของพนักงานอัยการ

ถ้าหากพนักงานอัยการเห็นว่าเด็กนั้นได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ให้พนักงานสอบสวนส่งตัวเด็กไปยังกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หรือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดท้องที่ที่เกิดเหตุ หรือที่เด็กนั้นมีถิ่นที่อยู่ปกติ แล้วแต่กรณี ในโอกาสแรกที่กระทำได้

แต่ต้องภายในเวลาไม่เกินสิบห้าวัน นับแต่วันที่รับทราบความเห็นของพนักงานอัยการ ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ

(๒) ในระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวนตามข้อ (๑) ให้พนักงานสอบสวนมอบตัวเด็กให้อยู่ในความปกครองดูแลของบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ด้วย หรือหากเป็นเด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก ก็ให้ส่งตัวเด็กไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นในโอกาสแรกที่กระทำได้แต่ภายในเวลาไม่เกินยี่สิบสี่ชั่วโมง นับแต่เวลาที่เด็กนั้นมาถึงสถานที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ

ข้อ ๔ อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หรือพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ต้องจัดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับการแต่งตั้งและอยู่ในกรุงเทพมหานคร หรือในจังหวัดนั้นแล้วแต่กรณี รับตัวเด็กจากพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินการให้เด็กได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพต่อไป

ข้อ ๕ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งได้รับมอบหมายตามข้อ ๔ สืบเสาะและพินิจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวเด็ก รวมทั้งให้สืบเสาะถึงสาเหตุแห่งการกระทำผิด สภาพความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความเป็นอยู่ การเลี้ยงดู อุปนิสัย ความประพฤติของเด็ก และกำหนดแนวทางในการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมแก่เด็กด้วย

ในการซักถามเด็ก ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามมาตรา ๔๐ (๒) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ อย่างเคร่งครัด

ข้อ ๖ ในระหว่างการดำเนินการสืบเสาะข้อเท็จจริง พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องพิจารณามอบตัวเด็กให้แก่บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยรับไปดูแล ทั้งนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจวางข้อกำหนดตามข้อ ๗ วรรคหนึ่งโดยอนุโลม แต่หากเกรงว่าเด็กอาจไม่ปลอดภัยหรืออาจไปกระทำผิดอีก ให้ดำเนินการขอคุมตัวไปยังปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อพิจารณามอบตัวเด็กไว้กับบุคคลที่เห็นว่าเหมาะสมและยินยอม หรือสถานแรกรับ หากมีกรณีที่จำเป็นต้องส่งเด็กไปยังสถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานพัฒนาและฟื้นฟู หรือองค์กรเอกชนที่เหมาะสม ก็ให้ขอคำสั่งส่งตัวจากปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อส่งเด็กไปยังสถานที่เหล่านั้น

กรณีที่เด็กไม่มีบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ก็ให้ดำเนินการส่งมอบตัวเด็กไว้กับบุคคลที่เห็นว่าเหมาะสมและยินยอม หากไม่มีผู้ใดเหมาะสมและยินยอมรับเด็กไปดูแล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเด็กไปอยู่สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานพัฒนาและฟื้นฟู หรือองค์กรเอกชนที่เหมาะสม

ข้อ ๗ เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณากำหนดแนวทางคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก โดยให้เด็กมีโอกาสอยู่ในความดูแลการเลี้ยงดูของบิดามารดา ผู้ปกครอง บุคคลที่เด็กอาศัยอยู่ด้วย หรือบุคคลอื่นใดที่เหมาะสมและยินยอมรับเด็กไปปกครองดูแล เป็นลำดับแรก ทั้งนี้ สามารถวางข้อกำหนดเพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำ ประพฤติเสียหาย หรือเสี่ยงต่อการกระทำผิด ดังนี้

(๑) ระมัดระวังมิให้เด็กเข้าไปในสถานที่หรือห้องที่อันจะจูงใจให้เด็กประพฤติตนไม่สมควร

(๒) ระมัดระวังมิให้เด็กออกนอกสถานที่อยู่อาศัยในเวลากลางคืน เว้นแต่จำเป็น หรือไปกับบิดามารดา ผู้ที่เด็กอาศัยอยู่ หรือผู้ที่รับเด็กไปปกครองดูแล

(๓) ระมัดระวังมิให้เด็กคบหาสมาคมกับบุคคล หรือคณะบุคคลที่จะชักนำไปในทางเสื่อมเสีย

(๔) ระมัดระวังมิให้เด็กกระทำการใดอันอาจเป็นเหตุให้เด็กประพฤติเสียหาย

(๕) จัดให้เด็กได้รับการศึกษาตามสมควรแก่อายุ สติปัญญา และความถนัดของเด็ก

(๖) จัดให้เด็กกระทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเอง ด้านคุณธรรม จริยธรรม และบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม

(๗) จัดให้เด็กและหรือครอบครัวเข้ารับการบำบัดฟื้นฟู โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อแก้ไขสาเหตุการกระทำผิดของเด็ก

(๘) จัดให้เด็กและหรือครอบครัวทำกิจกรรมอื่น ๆ ในลักษณะเดียวกับ (๕) (๖) (๗)

ในการนี้ หากเห็นสมควรจัดให้มีผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ก็ให้เสนอผลการสืบเสาะและความเห็นไปยังปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด โดยระบุชื่อผู้ที่จะขอให้แต่งตั้งเป็นผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและระยะเวลาในการคุ้มครองสวัสดิภาพ ตามมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

ในกรณีที่มีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าบุคคลที่รับมอบตัวเด็กไปไม่สามารถดูแลเด็กตามข้อกำหนดได้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบหรือผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กให้คำแนะนำ แต่หากบุคคลดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำขอต่อปลัดกระทรวง ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี เพื่อเรียกผู้ปกครองมาทำทัณฑ์บนว่าจะปฏิบัติตามข้อกำหนด

หากพิจารณาเห็นว่าการคุ้มครองสวัสดิภาพด้วยวิธีการข้างต้นไม่ได้ผล เห็นสมควรให้คุ้มครองสวัสดิภาพโดยการส่งตัวเด็กเข้าสถานคุ้มครองสวัสดิภาพหรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู ให้พนักงาน

เจ้าหน้าที่เสนอผลการสืบเสาะพร้อมความเห็นไปยังปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อพิจารณาสั่งตามความเหมาะสม

ก่อนยุติการคุ้มครองสวัสดิภาพ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินความเหมาะสมอีกครั้ง เพื่อแน่ใจว่าเด็กสามารถอยู่ได้อย่างปกติสุข

ข้อ ๔ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดแนวทางในการคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็ก พนักงานเจ้าหน้าที่อาจจัดประชุมผู้เกี่ยวข้อง โดยให้มีการค้นหาแผนแก้ไขฟื้นฟูเด็ก วิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพ การยุติการคุ้มครองสวัสดิภาพ รวมทั้งการเยียวยาผู้เสียหาย โดยเชิญผู้เข้าร่วมประชุมตามความเหมาะสมและจำเป็น เช่น

(๑) บิดามารดา ผู้ปกครอง บุคคลซึ่งรับตัวเด็กไว้ในความอุปการะเลี้ยงดูหรือซึ่งเด็กอาศัยอยู่ด้วย

(๒) ครูหรือผู้ทอดให้การศึกษาแก่เด็ก

(๓) ญาติซึ่งเด็กและบุคคลตาม (๑) ให้การยอมรับนับถือ

(๔) ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการดูแลแก้ไขหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็ก

(๕) ผู้เสียหายหรือผู้แทน

(๖) บุคคลที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าสมควรเชิญเข้าร่วมประชุม เช่น ผู้นำชุมชน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการชุมชน เป็นต้น

(๗) ผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ แพทย์ จิตแพทย์ เป็นต้น

ทั้งนี้ การดำเนินการตามระเบียบข้อนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พึงระวังระวัง ให้เป็นไปตามหลักการไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมและคำนึงประโยชน์สูงสุดแก่เด็ก

ข้อ ๕ ให้ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

ชวลิต พาณิชกุล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ประธานกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. 02 205 3463 โทรสาร 02 251 2662

ที่ 0031.212/ 3982 วันที่ 24 กรกฎาคม 2550

เรื่อง ทำซักการปฏิบัติเรื่องการเบิกจ่ายค่าตอบแทนพยาน ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546

ผบช.น., ผบช.ก., ผบช.ตชด., ผบช.ปส. และผบช.ภ.1 - 9

ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้พยานในคดีอาญามีสิทธิได้รับค่าตอบแทน ตาม มาตรา 12 บัญญัติว่า "เมื่อพยานได้ให้ข้อเท็จจริงต่อ พนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา หรือเบิกความต่อศาลแล้ว พยานพึงมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควร ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง....." และระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่พยาน ญาติ ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดานของพยานหรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2 ข้อ 6 บัญญัติว่า "พยานที่ได้ให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา หรือเบิกความต่อศาลแล้ว มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควร ตามอัตราที่กำหนดในระเบียบนี้ ในส่วนของพยานที่ได้ให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญาและพนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา จะมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนเฉพาะพยานที่ระบุไว้ในบัญชีการสอบสวน" ข้อ 8 บัญญัติว่า "ค่าตอบแทนตามข้อ 6 ... ให้จ่ายในอัตราดังต่อไปนี้ (1) พยานผู้ที่มีที่พักอาศัยอยู่ในเขตจังหวัดที่มาให้ข้อเท็จจริงอันที่ทำการพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา หรือศาลให้รับค่าตอบแทนครั้งละสองร้อยบาท (2) พยานผู้ที่มีที่พักอาศัยอยู่นอกเขตจังหวัดที่เดินทางมาให้ข้อเท็จจริงอันที่ทำการพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาหรือศาล ให้รับค่าตอบแทนครั้งละห้าร้อยบาท และข้อ 9 "พยานที่พนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา... เห็นว่าสามารถให้ข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์แก่คดี ให้หัวหน้าส่วนราชการของพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนหรือสอบสวนคดีอาญา ...เป็นผู้ใช้ดุลพินิจสั่งจ่ายค่าตอบแทน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามอัตราที่กำหนดไว้ใน ข้อ 8" ทั้งนี้ ตร. ได้มีหนังสือ ที่ 0004.212/ 2592 ลง 19 พ.ค. 2548 เรื่อง กำหนดแนวทางปฏิบัติในการคุ้มครองพยานในคดีอาญา ออกตามระเบียบ ตร. ว่าด้วยกำหนดแนวปฏิบัติการคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2548 ข้อ 5 โดยกำหนดในข้อ 5 ของระเบียบดังกล่าวกำหนดว่า ให้หัวหน้าสถานีตำรวจ หรือหัวหน้าหน่วยงานที่พยานได้มาให้ข้อเท็จจริง และมีชื่อระบุไว้ในบัญชีการสอบสวนเป็นผู้สั่งจ่ายค่าตอบแทนแก่พยาน ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วย ค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่พยาน ญาติ ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดานของพยานหรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2547

/จึงกำชับมา...

จากรายงานผลการเบิกจ่ายค่าตอบแทนพยานในปีงบประมาณ 2549 และในปีงบประมาณ 2550 (ต.ค. 2549 - มี.ค. 2550) ได้สรุปรวมผลการเบิกจ่ายดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่า หน่วยปฏิบัติในสังกัด ตร. บางแห่งยังไม่ได้เบิกจ่ายค่าตอบแทนพยานให้แก่พยานที่มาให้การในชั้นสอบสวน และจำนวนเงินที่เบิกจ่ายยังไม่ครบตามจำนวนเงินงบประมาณที่ ตร. ได้จัดสรรให้ โดยปรากฏว่าการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนพยานในปีงบประมาณ 2550 (ต.ค. 2549 – มี.ค. 2550) มีการเบิกจ่ายไปเพียง 3,547,800 บาท (ภ.9 ยังไม่ได้รายงาน) เนื่องจากใกล้สิ้นปีงบประมาณ 2550 แล้ว จึงกำชับการปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้หน่วยปฏิบัติดำเนินการเบิกจ่ายค่าตอบแทนพยานให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง หาก บช. ใด ได้รับจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอเบิกจ่าย ให้ดำเนินการขอเพิ่มเติมงบประมาณที่กันไว้ที่ส่วนกลาง โดยมีหนังสือของบประมาณเพิ่มเติมมายัง ตร. (ผ่าน งป.)

2. เนื่องจากปัจจุบัน งป. ไม่มีข้อมูลค่าตอบแทนพยานเป็นฐานในการคำนวณค่าตอบแทนพยานในการขอตั้งงบประมาณค่าตอบแทนพยานในครั้งถัดไป จึงให้หน่วยปฏิบัติประสานกับ งป. เพื่อหาแนวทางการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณดังกล่าว

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

พล.ต.อ. [signature]

(พัชรวาท วงษ์สุวรรณ)

รอง ผบ.ตร. ปรท.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คค. โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๗๕๕๘

ที่ ๐๐๑๑.๒๗/ ๕๑๐๗ วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง สิทธิผู้เสียหาย ตาม พ.ร.บ.ค่าตอบแทนผู้เสียหาย พ.ศ ๒๕๔๔

ผบช.น. ภ.๑ – ๙ ตชด. ๑. ตชด. ปส. และ สทส.

ตามหนังสือ ตร.ที่ ๐๐๑๑.๑๗/๔๐๑๘ ลง ๒๖ พ.ย.๕๕ เรื่องกำหนดแนวทางปฏิบัติในการแจ้งสิทธิผู้เสียหายในคดีอาญา กรณี กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ มีหนังสือ ที่ ยธ ๐๕๐๖/๔๐๗๒ ลง ๒๑ พ.ย.๕๕ เรื่อง ขอความร่วมมือให้พนักงานสอบสวนแจ้งสิทธิตาม พ.ร.บ.ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๔๔ โดยขอความร่วมมือให้พนักงานสอบสวนแจ้งสิทธิให้กับผู้เสียหายทราบว่า มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ตาม พ.ร.บ.ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๔๔ นั้น

สภ.สำรวจข้อมูลข้าราชการตำรวจซึ่งถูกทำร้ายถึงแก่ความตาย ตั้งแต่ ๑ ม.ค.๕๕ ถึงปัจจุบัน มีจำนวนทั้งสิ้น ๗๘ ราย คค. ได้พิจารณาสาเหตุการถึงแก่กรรมเบื้องต้นแล้ว น่าเชื่อว่าทายาทผู้ตายเป็นผู้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนตาม พ.ร.บ.ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๔๔ ทุกราย เนื่องจากเป็นการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นโดยตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

จึงขอให้ท่านแจ้งสิทธิดังกล่าวให้ทายาทของข้าราชการตำรวจผู้ถึงแก่ความตายทราบถึงสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับตาม พ.ร.บ.ดังกล่าว (รายชื่อปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้) ทราบ พร้อมทั้งให้คำแนะนำให้ทายาทผู้ตายไปยื่นคำร้องขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหาย ณ สำนักงานยุติธรรมจังหวัด หรือ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม แล้วแต่กรณี แล้วรายงานผลให้ ตร. (ผ่าน คค.) ทราบ

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและดำเนินการ

พล.ต.อ. (เอก อังสนานนท์)

รอง ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๓๔๕๘

ที่ ๐๐๑๑.๒๗/๘๐๓๘ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง กำหนดแนวทางปฏิบัติในการแจ้งสิทธิผู้เสียหายในคดีอาญา

เรียน ผบช.น ภ ๑-๙ ศชต.และ ก.

ด้วยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ มีหนังสือ ที่ ยธ ๐๕๐๖/๘๐๓๒ ลง ๒๑ พ.ย.๕๕ เรื่อง ขอความร่วมมือให้พนักงานสอบสวนแจ้งสิทธิตาม พ.ร.บ.ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๔๔ โดยขอความร่วมมือให้พนักงานสอบสวนแจ้งสิทธิให้กับผู้เสียหายทราบว่ามีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ตาม พ.ร.บ.ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๔๔

เพื่อเป็นการอำนวยความยุติธรรมและให้กับผู้เสียหายหรือทายาทผู้เสียหายในคดีอาญาได้รับทราบถึงสิทธิ ตาม พ.ร.บ.ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ จึงให้พนักงานสอบสวนดำเนินการ ดังนี้

๑. ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้เสียหายทราบว่ามีสิทธิได้รับค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนในคดีอาญา ตาม พ.ร.บ.ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ หลังจากได้สอบปากคำผู้เสียหายหรือทายาทผู้เสียหายในทันที ตามบันทึกการแจ้งสิทธิผู้เสียหายหรือทายาทผู้เสียหาย ที่แนบมาพร้อมนี้ เมื่อแจ้งสิทธิแล้วให้นำมารวมไว้ท้ายร่างสำนวนการสอบสวนและมอบสำเนาบันทึกการแจ้งสิทธิให้ผู้เสียหายหรือทายาทผู้เสียหายไว้เป็นหลักฐาน

๒. ให้พนักงานสอบสวนตรวจสอบว่า หลังจากที่แจ้งสิทธิให้ผู้เสียหายหรือทายาทผู้เสียหายทราบแล้ว มีผู้ใดไปยื่นคำร้องขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหาย ณ สำนักงานยุติธรรมจังหวัด หรือกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม หรือไม่ หากไม่มีผู้ใดไปยื่นคำร้อง ให้สอบถามปัญหาข้อขัดข้องและให้คำแนะนำถึงสิทธิอันพึงมีพึงได้อีกครั้งหนึ่ง

๓. คดีอาญาที่จะต้องแจ้งสิทธิให้ผู้เสียหายหรือทายาทผู้เสียหายทราบตามข้อ ๑ ได้แก่ ความผิดตาม ป.อาญา ภาค ๒ ลักษณะ ๑ ความผิดเกี่ยวกับเพศ มาตรา ๒๗๖ ถึง มาตรา ๒๙๗ ลักษณะ ๑๐ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย หมวด ๑ ความผิดต่อชีวิต มาตรา ๒๘๙ ถึง มาตรา ๒๙๕ หมวด ๒ ความผิดต่อร่างกาย มาตรา ๒๙๕ ถึง มาตรา ๓๐๐ หมวด ๓ ความผิดฐานทำให้แท้งลูก มาตรา ๓๐๑ ถึง มาตรา ๓๐๕ หมวด ๔ ความผิดฐานทอดทิ้งเด็ก คนป่วยเจ็บหรือคนชรา มาตรา ๓๐๖ ถึงมาตรา ๓๐๘

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

พล ต.อ. (เอก อังสนานนท์)

(เอก อังสนานนท์)

รอง ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

บันทึกการแจ้งสิทธิ

ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๔๔

สถานีตำรวจ/บันทึก สน./สภ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ในคดีอาญาที่ .....ข้าพเจ้า(ยศ,ชื่อ).....ตำแหน่ง.....

ได้แจ้งให้.....ผู้เสียหาย/ทายาทผู้เสียหาย ที่อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....

ตรอก/ซอย.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....หมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้.....

ซึ่งเป็นผู้เสียหายหรือทายาทผู้เสียหายในการกระทำความผิดฐาน .....โดยมีพฤติการณ์แห่งคดีโดยย่อดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

จากการตรวจสอบในเบื้องต้น พบว่าผู้เสียหาย

☐ ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด และหากปรากฏในภายหลังว่าผู้เสียหายมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด จะแจ้งให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือสำนักงานยุติธรรมจังหวัดทราบ ต่อไป

☐ อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

โดยได้แจ้งให้ทราบว่า ผู้เสียหาย /ทายาทผู้เสียหาย มีสิทธิดังนี้

๑. กรณีได้รับบาดเจ็บหรือถูกทำร้ายเจ็บ

๑.๑ ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล (ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท)

๑.๒ ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ (ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท)

๑.๓ ค่าทดแทนรายได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบการงานได้ตามปกติ (วันละไม่เกิน ๒๐๐ บาท เป็นระยะเวลาไม่เกิน ๑ ปี)

๑.๔ ค่าตอบแทนความเสียหายอื่น ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร (ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท)

๒. กรณีถึงแก่ความตาย

๒.๑ ค่าตอบแทน (ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาท - ๑๐๐,๐๐๐ บาท)

๒.๒ ค่าจัดการศพ (๒๐,๐๐๐ บาท)

๒.๓ ค่าอาหารและค่าใช้จ่ายอื่น (ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท)

๒.๔ ค่าเสียหายอื่น ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร (ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท)

๓. ในการยื่นคำขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหาย ผู้เสียหายไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใดๆ โดยยื่นคำขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหายที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือที่สำนักงานยุติธรรมจังหวัด .....

๔. ในการยื่นคำขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหาย ต้องยื่นภายหนึ่งปี นับแต่วันที่ได้รู้ถึงการกระทำความผิด

๕. การยื่นคำขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหาย ตาม พ.ร.บ. นี้ไม่เป็นการตัดสิทธิหรือประโยชน์ที่ผู้เสียหายพึงได้รับตามกฎหมายอื่น

พนักงานสอบสวนได้จัดทำบันทึกนี้ขึ้นสองฉบับ และมอบสำเนาให้ผู้เสียหาย/ทายาทผู้เสียหาย รับไว้แล้ว จึงให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....ผู้เสียหาย/ทายาทผู้เสียหาย

(ลงชื่อ).....พงส./แจ้งสิทธิ/บันทึก

บทที่ ๕

ของกลางคดีอาญา

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ด.ร. โทร. 0 2205 3466

ที่ 0001.2/2/ 4318 วันที่ 1 พฤษภาคม 2551

เรื่อง คณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยการดำเนินการกับไม้ของกลางตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายป่าไม้

ผบช.น., ภ.1-9, ก., ปส., สตม.และ จตร.(หน.)

ด้วย กรมศุลกากร มีหนังสือหารือคณะกรรมการกฤษฎีกา ในประเด็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการกับไม้ของกลางตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายป่าไม้ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 3) ได้พิจารณาประเด็นปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวประกอบกับข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องแล้ว และมีคำวินิจฉัยในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีเจ้าหน้าที่ป่าไม้ซึ่งกรมศุลกากรเชิญไปตรวจสอบชนิดและวัดปริมาตรไม้ของกลางในฐานะผู้เชี่ยวชาญ จะสามารถกระทำการบันทึกยึดไม้ของกลางภายหลังการตรวจยึดจับกุมของเจ้าหน้าที่ศุลกากรได้หรือไม่ และมีผลตามกฎหมายอย่างไร

วินิจฉัยว่า เมื่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ยึดไม้ของกลางโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 24 วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา 120 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 แล้ว ย่อมมีผลให้ไม้ของกลางอยู่ในความรักษาของกรมศุลกากรตามพระราชบัญญัติศุลกากร ฯ ตั้งแต่วันที่ยึดตามมาตรา 25 วรรคหนึ่ง ไม้ของกลางจึงอยู่ในความรักษาของหน่วยงานของรัฐ(กรมศุลกากร)แล้ว เจ้าหน้าที่ป่าไม้ซึ่งกรมศุลกากรเชิญไปตรวจสอบชนิดและวัดปริมาตรไม้ของกลางในฐานะผู้เชี่ยวชาญ จึงไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะทำการยึดไม้ของกลางซ้ำอีกภายหลังการตรวจยึดจับกุมของเจ้าหน้าที่ศุลกากร

ประเด็นที่สอง อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจขายไม้ของกลางตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 ประกอบมติคณะรัฐมนตรีเมื่อ 2 ก.พ. 42 และ มาตรา 1327 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งกรณีไม้ของกลางได้ตกเป็นของแผ่นดินหรือยังไม่ตกเป็นของแผ่นดิน ได้หรือไม่

วินิจฉัยว่า เมื่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรได้ยึดไม้ของกลางโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 24 วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา 120 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร ฯ และไม้ของกลางนั้นได้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา 24 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร ฯ ด้วยแล้ว อธิบดีกรมศุลกากรจึงมีดุลยพินิจที่จะสั่งให้จำหน่ายไม้ของกลางตามมาตรา 25 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร ฯ เพื่อประโยชน์สูงสุดของทางราชการต่อไป ซึ่งคำว่า "จำหน่าย" นั้น ย่อมมีความหมายตามธรรมดาทั่วไป อันได้แก่ ขาย จำแนก

/ แลกเปลี่ยน...

แลกเปลี่ยน หรือโอน แต่อย่างไรก็ตาม หากไม้ของกลางนั้นยังไม่ได้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา 24 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร ฯ เพียงแต่เจ้าหน้าที่ศุลกากรได้ยึดไม้ของกลางโดยอาศัยอำนาจตาม มาตรา 24 วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา 120 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากรฯ ไว้แล้วเท่านั้น อธิบดีกรมศุลกากรก็คงไม่มีอำนาจที่จะสั่งให้จำหน่ายไม้ของกลางตามมาตรา 25 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติศุลกากรฯ ได้ เพราะเจ้าของหรือผู้มีสิทธิในไม้ของกลางยังคงเป็นเจ้าของหรือผู้มีสิทธิในไม้ของกลางอยู่ โดยมาตรา 24 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติศุลกากรฯ ได้กำหนดให้สิทธิแก่เจ้าของหรือผู้มีสิทธิในไม้ของกลางที่จะมายื่นคำร้องเรียกเอาไม้ของกลางคืนได้ภายในกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนดก่อนที่ไม้ของกลางนั้นจะตกเป็นของแผ่นดิน

อนึ่ง แม้ไม้ของกลางนั้นจะยังไม่ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา 24 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติศุลกากรฯ แต่ถ้าไม้ของกลางที่ยึดไว้นั้นอาจเน่าของเสียง่ายหรือถ้าหน่วงช้าไว้จะเป็นการเสียความเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาจะมากเกินสมควรตามมาตรา 25 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติศุลกากรฯ และอธิบดีกรมศุลกากรพิจารณาแล้วเห็นว่าไม้ของกลางที่ยึดไว้มีลักษณะดังกล่าว อธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายย่อมมีดุลยพินิจที่จะสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควรได้ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์สูงสุดของทางราชการเอง และให้ถือเงินค่าขายไม้ของกลางนั้นไว้แทนของโดยให้หักค่าใช้จ่ายและค่าภาระติดพันทั้งปวงก่อน ส่วนการพิจารณาเกี่ยวกับอำนาจในการขายไม้ของกลางของอธิบดีกรมศุลกากรตามมาตรา 1327 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้น เห็นว่าเมื่อได้วินิจฉัยไว้ข้างต้นแล้วว่าเป็นกรณีที่ต้องบังคับตามมาตรา 120 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากรฯ ที่ให้นำพระราชบัญญัติศุลกากรฯ มาใช้บังคับ จึงไม่มีกรณีที่ต้องวินิจฉัยในประเด็นนี้อีก

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 3) มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า แม้การจำหน่ายหรือขายไม้ของกลางจะเป็นดุลยพินิจของอธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายตาม พระราชบัญญัติศุลกากร ฯ แต่คณะรัฐมนตรีซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินย่อมสามารถใช้อำนาจทางบริหารในการกำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับการดำเนินการกับไม้ของกลางเพื่อให้กรมศุลกากรและส่วนราชการอื่นถือปฏิบัติโดยไม่ขัดต่อกฎหมายได้ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการกับไม้ของกลางเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติ เช่น กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเก็บรักษาไม้ของกลาง เพื่อมิให้ไม้ของกลางเสียหายหรือเกิดค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษามากเกินสมควร การเก็บรักษาไม้ของกลางเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีหรือกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อเป็นกรอบการใช้ดุลยพินิจของอธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายเกี่ยวกับการจำหน่ายหรือขายไม้ของกลางเพื่อสกัดกั้นขบวนการตัดไม้ทำลายป่า เป็นต้น ส่วนการที่กรมป่าไม้ต้องการยึดไม้ของกลางภายหลังการตรวจยึดของเจ้าหน้าที่ศุลกากรเพื่อดำเนินคดีในความผิดตามกฎหมาย

/ว่าด้วยป่า...

ว่าด้วยป่าไม้นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 3) มีข้อสังเกตว่า หากปรากฏว่าการจับกุมและยึดไม้ของกลางนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย แม้ว่ากรมศุลกากรจะเป็นผู้ยึดไม้ของกลางก็ตาม พนักงานสอบสวนก็ย่อมมีอำนาจดำเนินคดีในความผิดอื่นได้

ประเด็นที่สาม หากคดีถึงที่สุดโดยศาลมีคำพิพากษาให้ริบไม้ของกลางและสั่งลงโทษผู้กระทำผิดทั้งตามกฎหมายศุลกากรและกฎหมายป่าไม้ หน่วยงานใดระหว่างกรมศุลกากรในฐานะยึดตรวจยึดจับกุมไม้ไว้แต่ต้นกับกรมป่าไม้จะเป็นผู้มีอำนาจขายไม้ของกลางในคดี

วินิจฉัยว่า หากคดีถึงที่สุดโดยศาลมีคำพิพากษาริบไม้ของกลางและสั่งลงโทษผู้กระทำผิดทั้งตามกฎหมายศุลกากรและกฎหมายป่าไม้ ไม้ของกลางย่อมตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา 35 แห่งประมวลกฎหมายอาญา และเมื่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรได้ยึดไม้ของกลางโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 24 วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา 120 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร กรมศุลกากรจึงเป็นผู้มีอำนาจขายไม้ของกลางดังกล่าว

จึงแจ้งผลการพิจารณาข้อหารือของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวมาเพื่อทราบเป็นแนวทางการปฏิบัติต่อไป พร้อมนี้ได้แนบสำเนาบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 132/2551 มาด้วยแล้ว

พล.ต.อ.

(ธานี สมบูรณ์ทรัพย์)

รอง ผบ.ตร.ปฏิบัติราชการแทน ผบ.ตร.

เรื่องเสร็จที่ ๑๐๑๒/๒๕๔๑

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การดำเนินการกับไม้ของกลางตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

กรมศุลกากรได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๕๐๓/๑๐๔ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า

๑. กรมศุลกากรได้ทำการตรวจยึดจับกุมไม้ไว้เป็นของกลางจำนวนมาก (ส่วนมากเป็นไม้พะยูง ซึ่งเป็นไม้หวงห้ามตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๘๔) ทั้งนี้ เป็นคดีความผิดเกี่ยวกับการลักลอบส่งออกตามกฎหมายศุลกากร กล่าวคือ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๔๐ ตรวจยึดจับกุมได้ ๑๙๓ ราย จำนวน ๔๘๔ ตู้คอนเทนเนอร์ ปริมาตรรวมประมาณ ๗,๔๙๙ ลูกบาศก์เมตร (๗๗,๐๐๐ ท่อน) เหตุเกิดในบริเวณท่าเรือซึ่งเป็นเขตศุลกากรทุกคดี โดยมีลักษณะความผิด ดังนี้

๑.๑ บางคดีเป็นความผิดเกี่ยวกับการสำแดงชนิดสินค้าเป็นเท็จ เพื่อหลีกเลี่ยงอากรและหลีกเลี่ยงข้อกำกัด เนื่องจากไม้เป็นของที่ต้องเสียอากรขาออก และต้องขออนุญาตในการส่งออกตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การส่งข้าว ข้าวโพด และไม้ออกไปนอกราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๘๔๙ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๔๙ อันเป็นความผิดตามมาตรา ๗๙ และมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ (มีระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี) ประกอบมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๗) พุทธศักราช ๒๔๘๒ โดยเจ้าหน้าที่ศุลกากรได้ยึดไม้ของกลางโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙

๑.๒ บางคดีผู้กระทำความผิดใช้วิธีแอบอ้างชื่อบุคคลอื่นในเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการส่งออก ซึ่งเป็นความผิดฐานสำแดงเท็จและฐานพยายามลักลอบส่งไม้ออกไปนอกราชอาณาจักรตามมาตรา ๗๙ และมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ (มีระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี) ประกอบมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๗) พุทธศักราช ๒๔๘๒ โดยเจ้าหน้าที่ศุลกากรได้ยึดไม้ของกลางโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙

๑.๓ สำหรับไม้ของกลางตามข้อ ๑.๑ และข้อ ๑.๒ นั้น ส่วนมากไม่มีผู้ใดมาแสดงตัวเป็นเจ้าของหรือใช้สิทธิเรียกร้องเอาของกลางกลับคืนไปภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ยึด ซึ่งตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๕ ให้ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่มีเจ้าของและให้ตกเป็นของแผ่นดิน โดยมิต้องคำนึงว่าจะมีการฟ้องร้องคดีอาญานั้นหรือไม่

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๑/๘๒๔๔ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒. สำหรับขั้นตอนการดำเนินการดำเนินคดีนั้น เมื่อกรมศุลกากรตรวจยึดจับกุมไม้ดังกล่าวได้แล้วจะดำเนินคดีตามขั้นตอนของกฎหมายศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยในขั้นต้น กรมศุลกากรจะทำหนังสือเชิญเจ้าหน้าที่ป่าไม้ (ในฐานะผู้เชี่ยวชาญ) ไปทำการตรวจสอบชนิดและวัดปริมาตรไม้ในแต่ละคดี ทั้งนี้ เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ประกอบการพิจารณาประเมินราคาของกลาง (และเนื่องจากไม้ที่ศุลกากรทำการจับกุมได้ตามข้อ ๑ นั้น ในขั้นต้นไม่สามารถตรวจพิสูจน์ได้ว่าเป็นไม้ที่มีกำเนิดภายในประเทศหรือต่างประเทศ กล่าวคือ

๒.๑ กรณีที่เป็นไม้ภายในประเทศ ในระหว่างที่เจ้าหน้าที่ศุลกากรตรวจยึดจับกุมไม้นั้น ผู้กระทำความผิดพยายามจะลักลอบส่งออกไปต่างประเทศและยังไม่แน่ชัดว่าเป็นไม้ที่มีการครอบครองไว้โดยถูกต้องตามกฎหมายป่าไม้หรือไม่ เนื่องจากไม่ปรากฏตัวผู้กระทำผิดและยังไม่มีผู้ใดมาแสดงตัวหรืออ้างสิทธิในไม้ของกลางแต่อย่างใด หรือแม้แต่ไม้ของกลางบางส่วนจะมีรูปรอยตรวจราชการที่เกี่ยวข้องประทับอยู่ที่หน้าตัดบริเวณปลายไม้ด้วยก็ตาม ก็ยังไม่อาจชี้ชัดได้ว่า เป็นความผิดฐานป่าไม้เลี่ยนที่ในราชอาณาจักรโดยไม่มีใบเบิกทางตามมาตรา ๓๙ หรือฐานครอบครองไม้แปรรูปจำนวนเกิน ๐.๒๐ ลูกบาศก์เมตร โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๔๘ หรือฐานครอบครองไม้หวงห้ามที่ยังมิได้แปรรูปโดยไม่มีตรวจตรา ตามมาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ (มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๒๐ ปี) ด้วยหรือไม่ จึงเป็นปัญหาว่ากรณีดังกล่าว เป็นการกระทำความผิดกรรมเดียวแต่ผิดกฎหมายหลายบท หรือเป็นความผิดต่างกรรมต่างวาระ ซึ่งกรมศุลกากรพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงของคดีเป็นที่ชัดแจ้งว่า การกระทำความผิดตามกฎหมายป่าไม้ดังกล่าวเป็นอีกกรรมหนึ่งต่างหากจากการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากร ดังเช่นที่ปรากฏในข้อ ๑.๑ และข้อ ๑.๒ ดังนั้น หากที่กรมศุลกากรส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนของกรมการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดและผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงชอบด้วยเหตุผล หลักกฎหมาย และเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๓๕ ที่กำหนดให้เจ้าพนักงานที่ของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดทุกฐานความผิดทุกประการ

๒.๒ กรณีที่เป็นไม้ต่างประเทศ อาจเป็นไม้ที่นำเข้ามาโดยถูกต้องตามกฎหมายศุลกากร หรือเป็นไม้ที่ลักลอบหนีศุลกากรเข้ามาก็ได้

๒.๒.๑ กรณีเป็นไม้ที่นำเข้ามาโดยถูกต้องตามกฎหมาย กรมศุลกากรเห็นว่า การนำไม้นั้นเคลื่อนที่โดยไม่มีใบเบิกทางถือเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ แต่ยังไม่อาจบ่งชี้ได้ในขณะนี้ว่า เป็นความผิดฐานครอบครองไม้แปรรูปจำนวนเกิน ๐.๒๐ ลูกบาศก์เมตร โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๗๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ หรือฐานครอบครองไม้หวงห้ามที่ยังมิได้แปรรูปโดยไม่มีตรวจตราตามมาตรา ๖๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ เนื่องจากไม้บอกราชอาณาจักรไม่อาจเป็นไม้หวงห้ามตามมาตรา ๖ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของพนักงานอัยการและของคณะกรรมการ

กฎหมาย (เรื่องเสร็จที่ ๑๔๙/๒๕๑๗) การที่กรมศุลกากรส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนขยายผลการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดและผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงชอบด้วยเหตุผล หลักกฎหมาย และเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๓๔ แล้ว

๒.๒.๒ กรณีเป็นไม้ที่ลักลอบหนีศุลกากรเข้ามา กรมศุลกากร เห็นว่า ยังไม่อาจพิจารณาได้ชัดเจนว่า การนำไม้เช่นนี้เคลื่อนที่โดยไม่มีใบเบิกทาง คือเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ หรือไม่ แต่มีความชัดเจนว่า ไม่เป็นความผิดฐานครอบครองไม้แปรรูป จำนวน ๑.๒๐ ลูกบาศก์เมตร โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๗๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ หรือฐานะครอบครองไม้หวงห้ามที่ยังมิได้แปรรูปโดยไม่มีตราตามมาตรา ๖๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ทั้งนี้ เหตุผลเดียวกับข้อ ๒.๒.๑ ฉะนั้น หากการนำไม้ลักลอบหนีศุลกากรเคลื่อนที่โดยไม่มีใบเบิกทาง เป็นความผิดตามกฎหมายป่าไม้จริง ก็ย่อมเป็นความผิดที่เกิดขึ้นก่อนเข้ามาในเขตศุลกากร และถือเป็นอีกกรรมหนึ่งต่างหากจากการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากร การที่กรมศุลกากรส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนขยายผลการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดและผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงชอบด้วยเหตุผล หลักกฎหมาย และเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๓๔ ด้วยเช่นกัน

๓. การที่กรมศุลกากรเชิญเจ้าหน้าที่ป่าไม้ไปตรวจสอบชนิดและวัดปริมาตรไม้ของกลาง แล้วเจ้าหน้าที่ป่าไม้ทำการบันทึกตรวจและยึดไม้ของกลางไว้เป็นของกลางในคดีความผิดตามกฎหมายป่าไม้อีกคดีหนึ่งด้วยนั้น กรมศุลกากรไม่เห็นด้วยกับการกระทำของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ดังกล่าว เนื่องจากเป็นการกระทำหน้าที่ที่ซ้ำซ้อนโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และไม่สอดคล้องกับมติของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๓๔ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ป่าไม้ต้องไปร่วมทุกข์ร่วมในคดีที่กรมศุลกากรส่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินแล้ว นอกจากนี้ ยังไม่เป็นไปตามระเบียบประเพณีปฏิบัติที่ได้เคยกระทำร่วมกันมาในอดีต ระหว่างกรมศุลกากรและกรมป่าไม้ ในเรื่องของการตรวจสอบชนิดและวัดปริมาตรไม้ของกลางในคดีที่เจ้าหน้าที่ศุลกากรเป็นผู้ตรวจยึดจับกุมไว้ด้วยกันด้วย ซึ่งกรมศุลกากรได้เคยทักท้วงกรมป่าไม้ในที่ประชุมเมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๐ แล้วครั้งหนึ่ง ซึ่งผู้แทนกรมป่าไม้ยอมรับว่า เป็นการเข้าใจผิด และจะดำเนินการเพิกถอนการยึดไม้ของกลางของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว และกรมศุลกากรได้ทำหนังสือแจ้งให้กรมป่าไม้ทราบถึงการยึดไม้ของกลางที่ซ้ำซ้อนดังกล่าวแล้วด้วย แต่จนกระทั่งบัดนี้ยังไม่มีผลคืบหน้าแต่อย่างใด

๔. เนื่องจากไม้ของกลางในคดีทั้งหมด มีขนาดใหญ่และจำนวนมาก โดยส่วนมากบรรจุในตู้คอนเทนเนอร์และบางส่วนวางกองไว้ในที่กลางแจ้ง ปัจจุบันไม้ของกลางทั้งหมดยังคงถูกเก็บไว้ในความรักษาของกรมศุลกากรภายในท่าเรืออันเป็นเขตศุลกากร ตามนัยมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ จึงทำให้เกิดปัญหากับกรมศุลกากรเป็นอย่างมาก เช่น ปัญหาเรื่องสถานที่แห่งใหม่เพื่อเก็บรักษาไม้ของกลางในกรณีที่ต้องคืนตู้คอนเทนเนอร์ให้กับเจ้าของที่ไม่มีส่วนรู้เห็นกับการกระทำความผิด ปัญหาค่าใช้จ่ายในการ

เก็บรักษาจะมากเกินสมควร ปัญหาการสูญหายหรือเสื่อมค่าเสียราคา และสำหรับไม้ของกลางที่กรมศุลกากรจับกุมไว้ทั้งหมดนี้ ยังไม่มีคดีใดถึงที่สุด จึงเป็นปัญหาในทางปฏิบัติว่า อธิบดีกรมศุลกากรจะสามารถขายไม้ของกลางไปตามอำนาจที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ ทั้งวรรคหนึ่ง และวรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๙ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้หรือไม่ อย่างไร ต่อกรณีดังต่อไปนี้

๔.๑ ในกรณีที่คดีอยู่ระหว่างดำเนินการของพนักงานสอบสวน แต่ไม้ของกลางตกเป็นของแผ่นดินแล้วตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๔๘ นั้น กรมศุลกากรเห็นว่า อธิบดีกรมศุลกากรสามารถขายไม้ของกลางได้ตามอำนาจที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙

๔.๒ ในกรณีที่คดีอยู่ระหว่างดำเนินการของพนักงานสอบสวน และไม้ของกลางยังไม่ตกเป็นของแผ่นดิน กรมศุลกากรเห็นว่า อธิบดีกรมศุลกากรสามารถขายไม้ของกลางได้ตามอำนาจที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๙ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ และหรือมาตรา ๑๒๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแห่งและพาณิชย์ ทั้งนี้ เพื่อถือเงินไว้แทนของกลาง

๔.๓ เนื่องจากในปัจจุบัน การขายไม้ของกลางในคดีความผิดตามกฎหมายศุลกากรนั้น มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ เรื่อง ขอทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการขายไม้ของกลางตามลักษณะความผิดว่าด้วยกฎหมายศุลกากร ข้อ ๑ ระบุว่า "...ให้กรมศุลกากรจำหน่ายไม้ของกลางตามลักษณะความผิดว่าด้วยกฎหมายศุลกากรได้เอง โดยไม่ต้องให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เป็นผู้ดำเนินการ..." ซึ่งกรมศุลกากรเห็นว่า เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ ทุกประการ

โดยเหตุที่ในปัจจุบัน ยังมีหน่วยราชการบางแห่งที่มีความเห็นไม่สอดคล้องกับวิธีปฏิบัติและข้อพิจารณาด้านกฎหมายของกรมศุลกากร ฉะนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นที่เข้าใจถูกต้องตรงกันเกี่ยวกับกรณีที่เป็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น กรมศุลกากรจึงขอหารือ ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง จากข้อเท็จจริงในข้อ ๓ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ซึ่งกรมศุลกากรเชิญไปตรวจสอบชนิดและวัดปริมาตรไม้ของกลางในฐานะผู้เชี่ยวชาญ จะสามารถกระทำการบันทึกยึดไม้ของกลางภายหลังการตรวจยึดจับกุมของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ได้หรือไม่ และมีผลตามกฎหมายอย่างไร

ประเด็นที่สอง ในกรณีตามข้อ ๔.๑ เมื่อไม้ของกลางตกเป็นของแผ่นดินแล้ว อธิบดีกรมศุลกากรจะสามารถขายไม้ของกลางตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕

วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๗ ประกอบมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ ข้อ ๑ ได้หรือไม่

ประเด็นที่สาม ในกรณีตามข้อ ๓.๒ เมื่อไม้ของกลางยังไม่ตกเป็นของแผ่นดิน อธิบดีกรมศุลกากรจะสามารถขายไม้ของกลางตามอำนาจที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๗ และหรือมาตรา ๑๓๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ ข้อ ๑ เพื่อเอาเงินไว้แทนของกลาง ได้หรือไม่ อย่างไร

ประเด็นที่สี่ หากคดีถึงที่สุดโดยศาลมีคำพิพากษาริบไม้ของกลาง และสั่งลงโทษผู้กระทำผิดทั้งตามกฎหมายศุลกากรและกฎหมายป่าไม้ หน่วยงานใดระหว่างกรมศุลกากรในฐานะที่ตรวจยึดจับกุมไม้ไว้แต่ต้นกับกรมป่าไม้จะเป็นผู้มีอำนาจขายไม้ของกลางในคดี

ประเด็นที่ห้า จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น จะถือเป็นกรณีที่กฎหมายศุลกากรแตกต่างกับบทกฎหมาย พระราชบัญญัติ หรือประกาศอื่น ตามนัยมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๗ หรือไม่

ต่อมาสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ส่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๙/๑๔๖๔ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความว่า กระทรวงการคลังโต้แย้งเรื่อง ขอพบทวนมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการขายไม้ของกลาง ตามอักษณะความผิดว่าด้วยกฎหมายศุลกากรให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๑ อนุมัติตามมติคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๑ ให้กระทรวงการคลัง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องพิจารณาหารือข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อให้เกิดความชัดเจนและถือปฏิบัติต่อไปได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมศุลกากร โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมป่าไม้และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช) ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (กรมการค้าต่างประเทศ) และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากคำชี้แจงของผู้แทนกรมป่าไม้ว่า การที่กรมป่าไม้ต้องยึดไม้ของกลางภายหลังการตรวจยึดจับกุมของเจ้าหน้าที่ศุลกากรก็เพื่อดำเนินคดีในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ นอกเหนือจากการดำเนินคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร เนื่องจากไม้พะยูงเป็นไม้หายากที่จัดอยู่ในประเภทไม้หวงห้ามตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ อีกทั้งการขายไม้ของกลางตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรอาจทำให้ไม้ของกลางนั้นถูกหมุนเวียนกลับไปใช้เป็นประโยชน์แก่ผู้กระทำความผิดซ้ำ ซึ่งจะไม่สามารถสกัดกั้นขบวนการตัดไม้ทำลายป่าได้ ส่วนการจัดการกับไม้ของกลางที่ยึดไว้นั้น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะนำ

ไม้ดังกล่าวไปใช้เพื่อประโยชน์ในทางราชการ โดยหากหน่วยงานใดประสงค์จะใช้ไม้ของกลางในการก่อสร้าง ก็สามารถเสนอเรื่องเพื่อขอใช้ไม้ของกลางดังกล่าวผ่านกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้

เมื่อพิจารณาข้อหารือประกอบกับข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องแล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) เห็นว่า กรณีที่ขอหารือในเรื่องนี้มีประเด็นปัญหาข้อกฎหมายที่ต้องวินิจฉัยรวมสามประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เจ้าหน้าที่ป่าไม้ซึ่งกรมศุลกากรเชิญไปตรวจสอบชนิดและวัดปริมาตรไม้ของกลางในฐานะผู้เชี่ยวชาญ จะสามารถกระทำการบันทึกยึดไม้ของกลางภายหลังการตรวจยึดจับกุมของเจ้าหน้าที่ศุลกากรได้หรือไม่ และมีผลตามกฎหมายอย่างไร

ประเด็นที่สอง อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจขายไม้ของกลางตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ ประกอบมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ และมาตรา ๑๖๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งกรณีไม้ของกลางได้ตกเป็นของแผ่นดินหรือยังไม่ตกเป็นของแผ่นดิน ได้หรือไม่

ประเด็นที่สาม หากคดีถึงที่สุดโดยศาลมีคำพิพากษาให้ริบไม้ของกลางและสั่งลงโทษผู้กระทำผิดทั้งตามกฎหมายศุลกากรและกฎหมายป่าไม้ หน่วยงานใดระหว่างกรมศุลกากรในฐานะที่ตรวจยึดจับกุมไม้ไว้แต่ต้นกับกรมป่าไม้จะเป็นผู้มีอำนาจขายไม้ของกลางในคดี

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) ได้พิจารณาประเด็นปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวประกอบกับข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นว่า มาตรา ๑๒๐* แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ ได้บัญญัติไว้ว่า เมื่อใดพระราชบัญญัติศุลกากรแตกต่างกับบทกฎหมาย พระราชบัญญัติ หรือประกาศอื่นที่ใช้อยู่ ในเรื่องอันใดที่ใช้แก่ศุลกากรนั้น ให้ยกเอาพระราชบัญญัติศุลกากร ขึ้นบังคับ และกฎหมาย พระราชบัญญัติ หรือประกาศใดซึ่งจะได้มีให้ใช้ในภายหน้านั้น มิให้ถือว่าเพิกถอน จำกัด เปลี่ยนแปลง หรือถอนไปเสีย ซึ่งอำนาจและบทแห่งพระราชบัญญัติศุลกากร เว้นไว้แต่ในกฎหมาย พระราชบัญญัติ หรือประกาศใหม่นั้น จะแสดงไว้โดยชัดแจ้งว่ามีความประสงค์จะให้เป็นเช่นนั้น เมื่อพระราชบัญญัติศุลกากร ได้กำหนดอำนาจยึดทรัพย์และจัดการทรัพย์ที่ได้ยึดไว้ แตกต่างจากพระราชบัญญัติป่าไม้ โดยพระราชบัญญัติป่าไม้ ไม่ได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งว่ามีความประสงค์ที่จะเพิกถอน จำกัด เปลี่ยนแปลง หรือถอนไปเสีย ซึ่งอำนาจและบทแห่ง

---

* มาตรา ๑๒๐ เมื่อใดบทพระราชบัญญัตินี้แตกต่างกับบทกฎหมาย พระราชบัญญัติ หรือประกาศอื่นที่ใช้อยู่ ๒ บัดนี้ ท่านว่าในเรื่องอันเกี่ยวแก่ศุลกากรนั้น ให้ยกเอาบทพระราชบัญญัตินี้ขึ้นบังคับ และกฎหมายพระราชบัญญัติหรือประกาศใดซึ่งจะได้มีให้ใช้ในภายหน้านั้น มิให้ถือว่าเพิกถอนจำกัดเปลี่ยนแปลงหรือถอนไปเสียซึ่งอำนาจและบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ เว้นไว้แต่ในกฎหมาย พระราชบัญญัติหรือประกาศใหม่นั้น จะแสดงไว้โดยชัดแจ้งว่ามีประสงค์จะให้เป็นเช่นนั้น

พระราชบัญญัติศุลกากรฯ จึงเป็นกรณีที่ต้องบังคับตามมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากรฯ ที่ให้นำพระราชบัญญัติศุลกากรฯ อันได้แก่มาตรา ๒๔* และมาตรา ๒๕* มาใช้บังคับ และมีความเห็นในแต่ละประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า เมื่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ยึดไม้ของกลางโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากรฯ แล้ว ย่อมมีผลให้ไม้ของกลางอยู่ในความรักษาของกรมศุลกากรตามพระราชบัญญัติศุลกากรฯ ตั้งแต่วันที่ยึดตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง ไม้ของกลางจึงอยู่ในความรักษาของหน่วยงานของรัฐแล้ว เจ้าหน้าที่ป่าไม้ซึ่งกรมศุลกากรเชิญไปตรวจสอบชนิดและวัดปริมาตรไม้ของกลางในฐานะผู้เชี่ยวชาญ จึงไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะทำการยึดไม้ของกลางซ้ำอีกภายหลังการตรวจยึดจับกุมของเจ้าหน้าที่ศุลกากร

ประเด็นที่สอง เห็นว่า เมื่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรได้ยึดไม้ของกลางโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากรฯ และไม้ของกลางนั้นได้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติศุลกากรฯ ด้วยแล้ว อธิบดีกรมศุลกากรจึงมีดุลยพินิจที่จะสั่งให้จำหน่ายไม้ของกลางตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติศุลกากรฯ เพื่อประโยชน์สูงสุดของทางราชการต่อไป ซึ่งคำว่า "จำหน่าย" นั้น ย่อมมีความหมายตามธรรมดาทั่วไป อันได้แก่ ขาย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน หรือโอน แต่อย่างไรก็ตาม หากไม้ของกลางนั้นยังไม่ได้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติศุลกากรฯ เพียงแต่เจ้าหน้าที่ศุลกากรได้ยึดไม้ของกลางโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากรฯ ไว้แล้วเท่านั้น อธิบดีกรมศุลกากรย่อมไม่มีอำนาจที่จะสั่งให้จำหน่ายไม้ของกลางตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติศุลกากรฯ ได้ เพราะเจ้าของหรือผู้มีสิทธิในไม้ของกลางยังคงเป็น

---

* มาตรา ๒๔ สิ่งใด ๆ อันจะพึงต้องริบตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานศุลกากร พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ มีอำนาจยึดในเวลาใด ๆ และ ณ ที่ใด ๆ ก็ได้

สิ่งที่ยึดไว้นั้น ถ้าเจ้าของหรือผู้มีสิทธิไม่มาอื่นคำร้องเรียกเอาภายในกำหนดหกสิบวันสำหรับยานพาหนะที่ใช้ในการกระทำผิด หรือสามสิบวันสำหรับสิ่งอื่น นับแต่วันที่ยึด ให้ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่มีเจ้าของ และให้ตกเป็นของแผ่นดิน โดยมิพักต้องคำนึงว่าจะมีการฟ้องคดีอาญานั้นหรือไม่

* มาตรา ๒๕ บรรดาของหรือสิ่งที่ยึดไว้ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องส่งมอบให้อยู่ในความรักษาของพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากร หรือถ้าไม่มีพนักงานเช่นว่านี้ภายในระยะใกล้หอควร ก็ให้ส่งมอบให้อยู่ในความรักษาของอำเภอที่ใกล้ที่สุด ซึ่งจะได้รักษาไว้แทนศุลกากร สิ่งของที่ยึดและริบไว้ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือบทกฎหมายอื่นอันเกี่ยวแก่ศุลกากรนั้น ให้จำหน่ายตามแต่อธิบดีจะสั่ง

ถ้าของที่ยึดไว้นั้นเป็นของเสียง่าย หรือถ้าหน่วงทั่วไว้จะเป็นการเสี่ยงความเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาจะมากเกินสมควร อธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายจะสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ขายหอคลาดหรือขายโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควรก่อนที่ของนั้นจะตกเป็นของแผ่นดินก็ได้ เงินค่าขายของนั้นเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายและค่าภาระติดพันทั้งปวงออกแล้ว ให้ถือไว้แทนของ

เจ้าของหรือผู้มีสิทธิในไม้ของกลางอยู่ โดยมาตรา ๒๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติศุลกากรฯ ได้กำหนดให้สิทธิแก่เจ้าของหรือผู้มีสิทธิในไม้ของกลางที่จะมายื่นคำร้องเรียกเอาไม้ของกลางคืนได้ภายในกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนดก่อนที่ไม้ของกลางนั้นจะตกเป็นของแผ่นดิน

อนึ่ง แม้ไม้ของกลางนั้นจะยังไม่ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติศุลกากรฯ แต่ถ้าไม้ของกลางที่อัดไว้นั้นอาจเป็นของเสียง่าย หรือถ้าหน่วงช้าไว้จะเป็นการเสี่ยงความเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาจะมากเกินสมควร ตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติศุลกากรฯ และอธิบดีกรมศุลกากรพิจารณาแล้ว เห็นว่า ไม้ของกลางที่อัดไว้มีลักษณะดังกล่าว อธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายย่อมมีดุลยพินิจที่จะสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควรได้ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์สูงสุดของทางราชการต่อไป และให้ถือเงินค่าขายไม้ของกลางนั้นไว้แทนของ โดยให้หักค่าใช้จ่ายและค่าภาระติดพันทั้งปวงก่อน

ส่วนการพิจารณาเกี่ยวกับอำนาจในการขายไม้ของกลางของอธิบดีกรมศุลกากร ตามมาตรา ๑๓๒๗[๑] แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้น เห็นว่า เมื่อได้วินิจฉัยไว้ข้างต้นแล้วว่า เป็นกรณีที่ต้องบังคับตามมาตรา ๑๒๓ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากรฯ ที่ให้นำพระราชบัญญัติศุลกากรฯ มาใช้บังคับ จึงไม่มีกรณีที่ต้องวินิจฉัยในประเด็นนี้อีก

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า แม้การจำหน่ายหรือขายไม้ของกลางจะเป็นดุลยพินิจของอธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายตามพระราชบัญญัติศุลกากรฯ แต่คณะรัฐมนตรีซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินย่อมสามารถใช้อำนาจทางบริหารในการกำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับการดำเนินการกับไม้ของกลางเพื่อให้กรมศุลกากรและส่วนราชการอื่นถือปฏิบัติโดยไม่ขัดต่อกฎหมายได้ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการกับไม้ของกลางเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติ เช่น กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเก็บรักษาไม้ของกลาง เพื่อมิให้ไม้ของกลางเสียหายหรือเกิดค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษามากเกินสมควร การเก็บรักษาไม้ของกลางเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดี หรือกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อเป็นกรอบการใช้ดุลยพินิจของอธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายเกี่ยวกับการจำหน่ายหรือขายไม้ของกลางเพื่อสกัดกั้นขบวนการตัดไม้ทำลายป่า เป็นต้น

---

[๑] มาตรา ๑๓๒๗ ภายในบังคับแห่งกฎหมายอาญา กรรมสิทธิ์แห่งสิ่งใด ๆ ซึ่งได้ใช้ในการกระทำผิด หรือได้มาโดยการกระทำผิด หรือเกี่ยวกับการกระทำผิดโดยประการอื่น และได้ส่งไว้ในความรักษาของกรมในรัฐบาลนั้น ท่านว่าตกเป็นของแผ่นดิน ถ้าเจ้าของมิได้เรียกเอาภายในหนึ่งปีนับแต่วันส่ง หรือถ้าได้ฟ้องคดีอาญาต่อศาลแล้วนับแต่วันที่กำหนดอายุถึงที่สุด แต่ถ้าไม่ทราบตัวเจ้าของ ท่านให้ผ่อนเวลาออกไปเป็นห้าปี

ถ้าทรัพย์สินเป็นของเสียง่าย หรือถ้าหน่วงช้าไว้จะเป็นการเสี่ยงความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายจะเกินส่วนกับค่าของทรัพย์สินนั้นไซร้ ท่านว่ากรมในรัฐบาลจะจัดให้เอาออกขายทอดตลาดก่อนถึงกำหนดก็ได้ แต่ก่อนที่จะขายให้จัดการตามควรเพื่อบันทึกรายการอันเป็นเครื่องให้บุคคลผู้มีสิทธิจะรับทรัพย์สินนั้นอาจทราบว่าเป็นทรัพย์สินของตนและพิสูจน์สิทธิได้ เมื่อภายแล้วได้เงินเป็นจำนวนสุทธิเท่าใดให้ถือไว้แทนตัวทรัพย์สิน

ส่วนการที่กรมป่าไม้ต้องการยึดไม้ของกลางภายหลังการตรวจยึดของเจ้าหน้าที่ศุลกากรเพื่อดำเนินคดีในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) มีข้อสังเกตว่า หากปรากฏว่าการจับกุมและยึดไม้ของกลางนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย แม้ว่ากรมศุลกากรจะเป็นผู้ยึดไม้ของกลางก็ตาม พนักงานอัยการส่วนก็ย่อมมีอำนาจดำเนินคดีในความผิดอื่นได้

ประเด็นที่สาม เห็นว่า หากถึงที่สุดโดยศาลมีคำพิพากษาริบไม้ของกลางและสั่งลงโทษผู้กระทำผิดทั้งตามกฎหมายศุลกากรและกฎหมายป่าไม้ ไม้ของกลางย่อมตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๓๙[1] แห่งประมวลกฎหมายอาญา และเมื่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรได้ยึดไม้ของกลางโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร กรมศุลกากรจึงเป็นผู้มีอำนาจรายไม้ของกลางดังกล่าว

(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขานิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

---

[1] มาตรา ๓๙ ทรัพย์สินซึ่งศาลพิพากษาให้ริบให้ตกเป็นของแผ่นดิน แต่ศาลจะสั่งพิพากษาให้ทำลายทรัพย์สินนั้นใช้ไม่ได้หรือทำลายทรัพย์สินนั้นเสียก็ได้

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองคดี โทร. 2053466

ที่ 0004.6/ ๘๖๑๐ **วันที่** 16 พฤษภาคม 2544

เรื่อง การทำลายวัตถุระเบิดของกลาง

ผบช.ก. , ผบช.น. , ผบช.ภ.1 - 9 , ผบช.ส. และ ผบช.ปล.

เนื่องจาก สกบ.ตร. ขออนุมัติให้ สพ. ทำลายวัตถุระเบิดของกลางที่หน่วยต่าง ๆ ในสังกัด ตร. ส่งมาตรวจพิสูจน์ และเก็บรักษาไว้ในระหว่างดำเนินคดีที่คลังวัตถุระเบิด อ. คลองหลวง จว. ปทุมธานี และคลังวัตถุระเบิดเขาหอ ลปู อ.ชะอำ จว.เพชรบุรี จำนวน 11 เรื่อง 16 รายการ มีของกลางทั้งสิ้น 19,538 ชิ้น ซึ่งของกลางดังกล่าวเป็นของเก่าและเสื่อมสภาพแล้ว หากเก็บไว้นาน จะไม่ปลอดภัย เพราะอาจจุดระเบิดตัวเองได้ตลอดเวลา จะเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ตร. ได้หารือการทำลายวัตถุระเบิดของกลางไปยัง อสส. ว่า กรณีวัตถุระเบิดของกลางที่ยังไม่ได้ตกเป็นของรัฐตามกฎหมายหรือคำพิพากษา และคดียังไม่ถึงที่สุด จะสามารถทำลายได้หรือไม่ อย่างไร ผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจสั่งทำลาย และสามารถมอบอำนาจในการสั่งทำลายตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดินได้หรือไม่ ทาง อสส. ได้มีหนังสือที่ อส. 0017/4872 ลง 30 มี.ค. 2544 ตอบข้อหารือมายัง ตร. พอสรุปได้ว่า

1. เจ้าพนักงานผู้เก็บรักษา อาจพิจารณาดำเนินการทำลายวัตถุระเบิดของกลางได้ ในกรณีมีความจำเป็นเพื่อป้องกันภยันตราย หรืออัคคีภัย ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2542 มาตรา 8 (4) , (5) ประกอบ มาตรา 7 แต่ควรบันทึกแสดงความจำเป็นและทำรายงานการตรวจสภาพวัตถุระเบิดของกลางว่าเสื่อมสภาพแล้วเมื่อใด อย่างไร เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีด้วย

2. การดำเนินการตาม พ.ร.บ.ป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2542 ดังกล่าว เมื่อกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดจะต้องปฏิบัติ และหากมิได้มีข้อห้ามหรือข้อกำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ย่อมมอบอำนาจให้ดำเนินการแทนได้ ตาม พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 มาตรา 38

ตร. พิจารณาแล้วเห็นว่า วัตถุระเบิดของกลางที่ยังไม่ได้ตกเป็นของแผ่นดิน ตามคำพิพากษาหรือกฎหมาย และคดียังไม่ถึงที่สุด หากเจ้าพนักงานผู้เก็บรักษาเห็นว่า วัตถุระเบิดของกลางเสื่อมสภาพแล้ว และหากเก็บรักษาไว้อาจเป็นภยันตรายต่อชีวิต หรือทรัพย์สิน และเกิดอัคคีภัยขึ้นได้ง่าย ก็อาจพิจารณาดำเนินการทำลายวัตถุระเบิดของกลางได้ ตาม พ.ร.บ.ป้องกันและ

/ระงับอัคคีภัย...

ระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2542 มาตรา 6 (4) , (5) , มาตรา 13 ประกอบ มาตรา 4 และ มาตรา 7 แต่ถ่ายภาพ ทำบันทึกแสดงความจำเป็น และทำรายงานการตรวจสภาพวัตถุระเบิดของกลางว่าเสื่อมสภาพแล้วเมื่อใด อย่างไร เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีด้วย เพราะจำเลยอ้างหยิบยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ว่า ของกลางไม่ใช่วัตถุระเบิดประเภท อนิตที่กล่าวในฟ้อง หรือต่อสู้ว่าของกลางเสื่อมสภาพก่อนแล้ว

ฉะนั้น จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และหากมีกรณีเช่นนี้เกิดขึ้นก็ให้พิจารณาดำเนินการตามแนวทางข้างต้น พร้อมทั้งแจ้งผู้ใต้บังคับบัญชาถือปฏิบัติต่อไป

พล.ต.ท.

(ดรุณ โลตลิพันธุ์)

ผู้ช่วย ผบ. ตร.ทปรท ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี กรมตำรวจ โทร. 2052358

ที่ 0606.6/15320 วันที่ 3 พฤศจิกายน 2540

เรื่อง การคืนรถยนต์ของกลางตาม พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. 2522

ผบช.ก., บ., ภ.1 - 9

ตามบันทึกกรมตำรวจ ที่ 0503/21923 ลงวันที่ 18 ส.ค. 2523 กำหนดแนวทางปฏิบัติแก่หนักงานสอบสวนในเรื่องการคืนรถยนต์ของกลางตาม พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. 2522 และได้นำไปประมวลไว้ในประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 18 ว่าด้วยกรณีบางเรื่องที่มีวิธีปฏิบัติเป็นพิเศษ บทที่ 3 ว่าด้วยระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับรถโดนกัน ชน หรือทับบุคคล หรือทรัพย์ ข้อ 505 แล้ว นั้น

เนื่องจากมี พ.ร.บ. แบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติมโครงสร้างส่วนราชการหลายหน่วย การเรียกชื่อหัวหน้าส่วนราชการก็ย่อมเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับส่วนราชการนั้น โดยเฉพาะอำนาจการสั่งคืนรถยนต์ของกลางในคดีความผิดตาม พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. 2522 ดังที่กำหนดไว้ใน 4 (1) (2) ของข้อ 505 แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกรมตำรวจ ว่าด้วยระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับรถโดนกัน ชน หรือทับบุคคล หรือทรัพย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2524 ลงวันที่ 4 มี.ค. 2524 ที่กำหนดให้เป็นอำนาจของผู้กำกับการ

อาจัยอำนาจตามข้อ 5 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. 2523 แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2536 ลงวันที่ 27 ธ.ค. 2536 อนุญาตให้อธิบดีกรมตำรวจ ยกเลิกแก้ไขเพิ่มเติมประมวลระเบียบการตำรวจทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับคดี และในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับคดีได้เท่าที่จำเป็นเฉพาะที่อยู่ในอำนาจของอธิบดีกรมตำรวจ จึงให้แก้ไขคำว่า "ผู้กำกับการ" ใน 4 (1) (2) ของข้อ 505 แห่งประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 18 บทที่ 3 แล้วใช้คำว่า "หัวหน้าสถานีตำรวจหรือสารวัตรหัวหน้าหน่วยงาน" แทน เป็นต้นไป

จึงแจ้งเพื่อการรับและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.อ.

(ประชา พรหมนอก)

อธิบดีกรมตำรวจ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 02 205 3466

ที่ 0031.212/ 1464 **วันที่** 16 ธันวาคม 2548

เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการคืนรถหรือของกลาง

ผบช.ก., น., ภ. 1 - 9, ปส. และ ตชม.

ด้วย ปรากฏจากรายงานของ กมล. กรณี ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างน้ำชัยเมอเดอร์แอนด์ออตโต โดยนางฟองจันทร์ ไกรสอนไชศรี หุ้นส่วนผู้จัดการยื่นฟอง ผบก.ภ.จว.สุโขทัย พ.ต.อ.กมุรณ์ สายทอง ผกก.สภ.อ.ศรีสัชนาลัย และ พ.ต.ท.ชวชัย ฟักจันทร์ รอง ผกก. สภ.อ.ศรีสัชนาลัย ต่อศาลปกครองพิพิธภัณฑ์โลก ให้คืนรถจักรยานยนต์ทะเบียน กพจ - 427 อุตรดิตถ์ และเรียกค่าเสียหาย เนื่องจากรถคันดังกล่าวอยู่ระหว่างเช่าซื้อแต่มีผู้นำไปใช้เป็นพาหนะในการกระทำความผิด เมื่อนางฟองจันทร์ ขอรับรถคืน พนักงานสอบสวนไม่ยอมคืนให้ โดยอ้างเหตุผลว่ากลัวถูกผู้เช่าซื้อฟ้องและข้างว่าคำสั่งของพนักงานอัยการไม่ถูกต้อง ทั้งที่ในการปฏิบัติเกี่ยวกับการคืนของกลางนั้น ตร. ได้มีหนังสือ ที่ 0603.3/947 ลงวันที่ 28 มกราคม 2531 แจ้งความเห็นคณะกรรมการวิฤษฎีกา ตามหนังสือที่ นร 0601/2533 ลงวันที่ 22 ธันวาคม 2530 ตอบข้อหารือเกี่ยวกับการคืนของกลางตาม มาตรา 85 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อำนาจการคืนของกลางเป็นอำนาจของพนักงานสอบสวน ไม่ใช่เป็นอำนาจของพนักงานอัยการและการคืนของกลางจะต้องคืนให้แก่ผู้ถือหรือผู้อื่นซึ่งมีสิทธิเรียกร้องขอคืนของกลางเท่านั้น เพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติไว้แล้ว แต่ยังปรากฏว่าพนักงานสอบสวนไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักกฎหมายกำหนด แม้พนักงานอัยการมีหนังสือให้พนักงานสอบสวนจัดการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 85 แล้ว ประกอบกับในเรื่องดังกล่าวเป็นกรณีที่คดีเกี่ยวกับของกลางที่ยึดไว้ใช้เป็นพยานหลักฐานได้สิ้นสุดแล้ว ซึ่งการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของรถหรือของกลางที่ยึดไว้ ทั้งยังเป็นต้นเหตุให้ ตร.และผู้ปฏิบัติถูกฟ้องเรียกร้องค่าเสียหาย

/ ดังนั้น ...

ดังนั้น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของรถหรือของกลางและเกิดปัญหาถูกฟ้องเรียกร้องค่าเสียหาย จึงกำชับให้พนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติเกี่ยวกับการคืนรถหรือของกลางให้ถูกต้องตามกฎหมาย กรณีใดที่พนักงานชี้การสั่งให้ดำเนินการตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 85 หรือในกรณีที่คดีเกี่ยวกับของกลางถึงที่สุดแล้ว ให้ดำเนินการคืนรถหรือของกลาง แก่ผู้ต้องหาหรือผู้มีสิทธิเรียกร้องรับไป และให้ผู้บังคับบัญชาควบคุม กำกับ ดูแลการปฏิบัติของข้าราชการตำรวจในสังกัดให้ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบอย่างเคร่งครัด หากมีปัญหาในข้อกฎหมายหรือการปฏิบัติใดๆ ให้หารือต่อผู้บังคับบัญชา ถึง ตร. โดยให้ปฏิบัติตามหนังสือ ตร. ที่ 0610.04/9016 ลงวันที่ 26 ตุลาคม 2532 เกี่ยวกับการหารือโดยเคร่งครัด เพื่อจะได้แก้ไขปัญหาและกำหนดแนวทางปฏิบัติต่อไป

พล.ต.อ.

(อำนวย เพชรศิริ)

รอง ผบ.ตร. ปรท.ผบ.ตร

เรื่องเสร็จที่ 436/2530

เรื่อง การคืนของกลางตามมาตรา 85 แห่งประมวลกฎหมายวิธีการพิจารณาความอาญา

****

กรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือ ที่ มท 0603.3/7262 ลงวันที่ 23 กันยายน 2530 ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลางได้หารือกรมตำรวจว่า เมื่อวันที่ 18 - 20 สิงหาคม 2526 เจ้าหน้าที่ตำรวจป่าไม้ได้ทำการตรวจต้นหมอนไม้ที่บริเวณหลักกิโลเมตรที่ 7-8 ถนนสายนิคมพัฒนาภาคใต้ ตำบลควนภาหลง อำเภอควนภาหลง จังหวัดสตูล ไม้ดังกล่าวกรมประชาสงเคราะห์เป็นผู้รับอนุญาต และมอบหมายให้ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงเลื่อยจักรทุ่งตำเสาเป็นผู้ทำไม้ จากการตรวจสอบพบไม้ จำนวน 547 ท่อน บางท่อนเป็นไม้ที่ผ่านการประทับตราชักลากและประทับตราภาคหลวงแล้ว บางท่อนไม่พบรูปรอยคัดเลือกให้ตัดฟัน บางท่อนต่อกันไม่ได้ ชนิดไม่ตรงกัน แสดงว่าเป็นไม้ที่ทำออกโดยมิชอบ เจ้าหน้าที่ตำรวจป่าไม้จึงยึดไว้เป็นของกลาง พนักงานสอบสวนกองตำรวจป่าไม้ได้ทำการสอบสวนแล้วมีความเห็นควรสั่งฟ้องห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงเลื่อยจักรทุ่งตำเสา โดยนางสาวอุไร โคนันท์ ผู้ต้องหาที่ 1 นายไมตรี เสรีพันธ์ ผู้รับมอบอำนาจจากห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงเลื่อยจักรทุ่งตำเสา ผู้ต้องหาที่ 2 นายเกลื่อม กิจอักษร ป่าไม้อำเภอควนภาหลง ผู้ต้องหาที่ 3 นายเริ่ม เพชรสุภา เจ้าพนักงานป่าไม้ 4 ประจำสำนักงานป่าไม้จังหวัดสตูล ผู้ต้องหาที่ 4 และนายเทิดศักดิ์ พิทักษ์ธรรมกุล เจ้าพนักงานป่าไม้ 4 ประจำสำนักงานป่าไม้อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ผู้ต้องหาที่ 5 ในข้อหาร่วมกันมีไม้หวงห้ามอันยังมิได้แปรรูป ทำไม้โดยไม่ได้รับอนุญาต และเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต กรมตำรวจพิจารณาแล้วมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาที่ 1 - 5 ตามข้อกล่าวหา และให้ส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการพิจารณา ต่อมา พนักงานอัยการจังหวัดสตูลได้มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาที่ 1 - 5 และแจ้งให้พนักงานสอบสวนจัดการของกลางทั้งหมดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 85 พนักงานสอบสวนกองตำรวจป่าไม้ได้ทราบแล้ว เห็นว่า เรื่องการคืนของกลางตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 85 นั้น น่าจะหมายถึงการคืนของกลางที่มีหลักฐานแสดงการได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย แต่คดีนี้ปรากฏว่า ไม้ของกลางเป็นไม้ที่ทำออกโดยมิชอบด้วยกฎหมาย โดยพิจารณาจากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญของศาลในการตรวจพิสูจน์ไม้ของกลาง กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลางจึงหารือไปยังกรมตำรวจว่า หากผู้ต้องหาหรือผู้อื่นจะใช้สิทธิเรียกร้องขอคืนไม้ของกลางในคดีนี้พนักงานสอบสวนจะปฏิบัติอย่างไร กรม

ตำรวจได้พิจารณาแล้วเห็นว่า คดีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ในคดีนี้ พนักงานอัยการจังหวัดสตูลมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาทุกคนและให้พนักงานสอบสวนกองตำรวจป่าไม้จัดการเกี่ยวกับไม้ของกลางตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 85 ซึ่งโดยทั่วไปพนักงานสอบสวนจะต้องคืนให้แก่ผู้ต้องหาหรือแก่ผู้อื่นซึ่งมีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของนั้น แต่พนักงานสอบสวน กองตำรวจป่าไม้เห็นว่า ไม้ของกลางเป็นไม้ที่ทำขึ้นโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญของศาลในการตรวจพิสูจน์ไม้ของกลาง และไม่สะดวกคืนให้แก่ผู้ต้องหา จึงเป็นปัญหาว่าพนักงานสอบสวนกองตำรวจป่าไม้จะไม่คืนไม้ของกลางได้หรือไม่ โดยที่กรณีดังกล่าวเป็นปัญหาของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับพนักงานอัยการที่แจ้งให้จัดการเกี่ยวกับไม้ของกลางตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 85 กรมตำรวจจึงได้หารือไปยังกรมอัยการเพื่อยึดถือเป็นทางปฏิบัติ ต่อมา[redacted]ที่ มท 1202/9386 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2530 [redacted] ของกรมตำรวจว่า [redacted] เจ้าพนักงานผู้ยึดมีอำนาจยึดของกลางไว้จนกว่าคดีถึงที่สุด เมื่อเสร็จคดีแล้วย่อมต้องพิจารณาดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 85 ส่วนการคืนของกลางให้แก่ผู้ต้องหาหรือผู้อื่น หรือจะดำเนินการประการใดต่อไปเป็นอำนาจของเจ้าพนักงานผู้ยึดจะดำเนินการตามที่เห็นว่าถูกต้อง กรมตำรวจเห็นว่า การตอบข้อหารือของกรมอัยการดังกล่าวยังไม่ชัดเจนพอที่จะให้พนักงานสอบสวนยึดถือเป็นทางปฏิบัติได้ จึงขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาในปัญหาดังกล่าวเพื่อยึดถือเป็นทางปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 6) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว โดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมตำรวจและกรมอัยการ) และผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมป่าไม้) แล้ว เห็นว่าประเด็นที่กรมตำรวจหารือในเรื่องนี้สรุปได้ว่า [redacted] แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีหลักเกณฑ์อย่างไร มาตรา 85 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา บัญญัติว่า "เจ้าพนักงานผู้จับหรือรับตัวผู้ถูกจับไว้ มีอำนาจค้นตัวผู้ต้องหาและยึดสิ่งของต่าง ๆ ที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ การค้นนั้นจักต้องทำโดยสุภาพ ถ้าค้นผู้หญิงต้องให้หญิงอื่นเป็นผู้ค้นสิ่งของใดที่ยึดไว้ เจ้าพนักงานมีอำนาจยึดไว้จนกว่าคดีถึงที่สุดเมื่อเสร็จคดีแล้ว ก็ให้คืนแก่ผู้ต้องหาหรือแก่ผู้อื่นซึ่งมีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของนั้น เว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น"

จากบทบัญญัติดังกล่าว [redacted] และการคืนสิ่งของต้องคืนให้แก่ผู้ต้องหาหรือผู้อื่นซึ่งมีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของนั้นเท่านั้น ส่วนการที่จะคืนสิ่งของได้เมื่อใดนั้น กฎหมายบัญญัติให้เจ้าพนักงานมีอำนาจยึดสิ่งของไว้จนกว่าคดีถึงที่สุดซึ่งหมายความว่า แม้ว่าคดีจะยังไม่ถึงที่สุด หากมีผู้มีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของเรียกร้องขอคืนของนั้น และพนักงานสอบสวนเห็นว่าสิ่งของนั้นไม่จำเป็นต้องใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดี พนักงานสอบสวนก็อาจคืนสิ่งของดังกล่าวก่อนคดีถึงที่สุด และในทางกลับกันแม้ว่าคดีถึงที่สุดแล้ว แต่ไม่มีผู้มีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของ พนักงานสอบสวนก็ไม่จำต้องคืนสิ่งของนั้นให้แก่ผู้ใด และสิ่งของนั้นย่อมตกเป็นของแผ่นดินเมื่อข้าพเจ้าพิจารณาตามมาตรา 1327*(1) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์สำหรับปัญหาที่หารือมานี้ การที่พนักงานอัยการแจ้งให้พนักงานสอบสวนจัดการเกี่ยวกับไม้ของกลางตามมาตรา 85 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นเพียงคำแนะนำของพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามกฎหมายต่อไป หลังจากพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี ดังนั้น เมื่อพนักงานสอบสวนเห็นว่า ตามพยานหลักฐาน ไม้ของกลางที่ยึดไว้เป็นไม้ที่ทำออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย พนักงานสอบสวนย่อมมีอำนาจไม่คืนไม้ของกลางดังกล่าวให้แก่ผู้ต้องหาหรือผู้อื่นซึ่งไม่มีสิทธิเรียกร้องขอคืนไม้นั้น

(ลงชื่อ) อมร จันทรสมบูรณ์

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม 2530

---

*(1) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1327 ภายในบังคับแห่งกฎหมายอาญา กรรมสิทธิ์แห่งสิ่งใดๆซึ่งได้ใช้ในการกระทำผิด หรือได้มาโดยการกระทำผิด หรือเกี่ยวกับการกระทำผิดโดยประการอื่น และได้ส่งไว้ในความรักษาของกรมในรัฐบาลนั้น ท่านว่าตกเป็นของแผ่นดิน ถ้าเจ้าของมิได้เรียกเอาภายในหนึ่งปีนับแต่วันส่ง หรือถ้าได้ฟ้องคดีต่อศาลแล้วนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุดแต่ถ้าไม่ทราบตัวเจ้าของท่านให้ผ่อนเวลาออกไปเป็นห้าปีถ้าทรัพย์สินเป็นของเสียง่าย หรือถ้าหน่วงช้าไว้จะเป็นการเสี่ยงความเสียหาย หรือค่าใช้จ่ายจะเกินส่วนกับค่าของทรัพย์สิน

นั้นไซร้ หากว่ากรมในรัฐบาลจะจัดให้เอาออกขายทอดตลาดก่อนถึงกำหนดก็ได้ แต่ก่อนที่จะขายให้จัดการตามควรเพื่อบันทึกรายการอันเป็นเครื่องให้บุคคลผู้มีสิทธิจะรับทรัพย์สินนั้นอาจทราบว่าเป็นทรัพย์สินของตนและพิสูจน์สิทธิได้ เมื่อขายแล้วได้เงินเป็นจำนวนสุทธิเท่าใดให้ถือไว้แทนตัวทรัพย์สิน

ไพบูลย์ฯ - คัดทาน

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๓๔๗๓

ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๑๖๕๗ **วันที่** ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ในระหว่างการดำเนินคดี

ผบช.น., ภ.๑-๙, ศชต., ก., ปส., สตม., ตม.ต. และ จตร.(หน.จต.)

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕/๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ.๒๕๕๐ กำหนดให้เจ้าของหรือผู้มีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้อาจยื่นคำร้องต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแล้ว แต่กรณี เพื่อขอรับสิ่งของนั้นไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์โดยไม่มีประกัน หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันก็ได้ ประกอบกฎกระทรวง กำหนดวิธีการขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ พ.ศ.๒๕๕๓ กำหนดวิธีการยื่นคำร้อง การพิจารณาและการอนุญาต การส่งคืนสิ่งของในการขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ไว้แล้ว

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติของพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องเป็นไปโดยถูกต้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑.ให้พนักงานสอบสวนและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติตามกฎกระทรวงกำหนดวิธีการขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ พ.ศ.๒๕๕๓ โดยเคร่งครัด

๒.การพิจารณาและการอนุญาต เมื่อมีคำร้องขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ หรือพนักงานสอบสวนซึ่งปฏิบัติหน้าที่การสอบสวนในขณะนั้น รับคำร้องและเป็นคู่สัญญาประกัน แล้วรีบเสนอคำร้องพร้อมด้วยสัญญาประกันและบันทึกเสนอสัญญาประกันไปยังผู้มีอำนาจโดยเร็ว

ผู้กำกับการ สารวัตรใหญ่ สารวัตรหัวหน้าสถานีตำรวจ หรือหัวหน้าหน่วยงานระดับกองกำกับการ หรือผู้รักษาราชการแทน หรือผู้ปฏิบัติราชการแทนซึ่งมียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไปเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตคืนสิ่งของนั้น

๓.คำร้องขอคืนสิ่งของ สัญญาขอคืนสิ่งของและสัญญาประกัน บันทึกเลขอสัญญาประกัน หนังสือแจ้งการขอรับสิ่งของไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ ให้ใช้ตามแบบท้ายบันทึกนี้

๔.ในการพิจารณาคำร้องขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ ผู้มีอำนาจอนุญาตตามข้อ ๒ จะต้องมีคำสั่งโดยเร็ว แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้อง เว้นแต่มีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถมีคำสั่งได้ภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้แจ้งผู้ยื่นคำร้องทราบโดยไม่ชักช้า

๕.ในกรณีได้ส่งสำนวนการสอบสวนไปให้พนักงานอัยการพิจารณาแล้ว หากมีผู้มายื่นคำร้องขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ ให้พนักงานสอบสวนแจ้งหรือแนะนำผู้ร้องให้ไปยื่นคำร้องต่อพนักงานอัยการ เมื่อพนักงานอัยการสั่งการเกี่ยวกับสิ่งของเป็นอย่างไรก็ให้ปฏิบัติไปตามนั้น แต่การทำสัญญาประกันในชั้นพนักงานอัยการเป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการ

๖.ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตส่งคืนสิ่งของตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือส่งสิ่งของคืนก่อนครบกำหนดระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ หรือพนักงานสอบสวนซึ่งปฏิบัติหน้าที่เวรสอบสวนในขณะนั้น เป็นผู้รับคืนโดยให้ตรวจสอบสภาพ ร่องรอยและความถูกต้องของสิ่งของนั้น และจัดทำบันทึกให้ผู้รับอนุญาตลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน กรณีพบว่ามีการเปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือกระทำด้วยประการใดๆ ที่ทำให้การใช้เป็นพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ในทางคดีเปลี่ยนแปลงไปและเข้าข่ายเป็นความผิดทางอาญาก็ให้พิจารณาดำเนินคดีแก่ผู้รับผิดชอบนั้นตามกฎหมาย

๗.การเก็บรักษาเงินประกัน หลักทรัพย์ประกัน การดำเนินการเกี่ยวกับกรณีมีบุคคลเป็นประกัน และการบังคับสัญญาประกันรวมทั้งการดำเนินการทั้งหลายอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้นำระเบียบ คำสั่งว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวมาใช้บังคับโดยอนุโลม

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.อ. วิเชียร พรหมโพธิ์ศรี

(วิเชียร พรหมโพธิ์ศรี)

ผบ.ตร.

บันทึกเสนอสัญญาประกัน

เรียน.....

ด้วยเมื่อวันที่.....เดือน .....พ.ศ. .....พนักงานสอบสวนได้ยึดสิ่งของ ดังนี้

๑.....

๒.....

ฯลฯ

ไว้ประกอบการสอบสวนตามบัญชียึดทรัพย์ที่.....คดีอาญาที่.....คดีระหว่าง.....ผู้กล่าวหา.....ผู้ต้องหา ข้อหา.....เหตุเกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....เวลา.....ที่ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

บัดนี้.....อายุ.....ปี เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....ได้ยื่นคำร้องขอคืนสิ่งของดังกล่าวข้างต้นไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ ซึ่งมีข้อพิจารณาดังนี้

๑. ความผิดที่ต้องหาเป็นความผิดตาม.....มีโทษจำคุก..... .....ปรับ.....หรือ.....

๒.เหตุผล ความจำเป็น และความเร่งด่วนที่ต้องนำสิ่งของไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ .....

๓.ความเสี่ยงภัยหรือเสี่ยงต่อความเสียหาย สูญหาย ถูกทำลาย ปลอมหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นกับสิ่งที่จะนำไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์

.....

.....

๔.ผู้ยื่นคำร้องได้วางหลักประกันคือ.....ความน่าเชื่อถือของหลักประกัน.....

๕.ความน่าเชื่อถือของผู้ที่จะนำไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์

.....

๖.คำคัดค้านของผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้

.....

๗.การดำเนินการตรวจพิสูจน์ บันทึกรายละเอียด ร่องรอย หรือตำหนิ รูปพรรณของสิ่งของ ภาพถ่าย หรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อเป็นหลักฐานยืนยันความถูกต้องแท้จริงของสิ่งของนั้น เพื่อใช้ในการพิสูจน์ทางคดี

.....

๘.พฤติการณ์แห่งคดี.....

๙.ความเห็น.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ) .....

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

คำร้องขอคืนสิ่งของ

สถานีตำรวจ .....

วันที่.....เดือน .....พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า.....อายุ .....ปี

อยู่บ้านเลขที่.....

มีความประสงค์ขอคืนสิ่งของ ซึ่งเจ้าพนักงานยึดไว้ไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ ตามคดีอาญา/จราจร ที่...../.....ดังนี้

๑. สิ่งของที่ประสงค์จะขอคืน

๑.๑ .....

๑.๒.. .....

๑.๓.....

๒. เหตุผล ความจำเป็นและความเร่งด่วน ที่ร้องขอคืนสิ่งของไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์.....

.....

๓. ระยะเวลาที่นำสิ่งของไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์.....

๔. ผู้ที่จะดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์จากสิ่งของ คือ.....

๕ สถานที่ที่นำสิ่งของไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์.....

๖หลักฐานในการแสดงสิทธิในสิ่งของที่ขอคืน.....

.....

โดยข้าพเจ้ามีหลักทรัพย์ตามบัญชีท้ายสัญญานี้

ลงชื่อ.....ผู้ยื่นคำร้อง

(.....)

สัญญาประกันและรับมอบสิ่งของ

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน .....พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า.....อายุ .....ปี เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....
อยู่บ้านเลขที่..... ตำบล ..... อำเภอ.....จังหวัด.....
ทำสัญญาประกันให้ไว้แก่พนักงานสอบสวน (สถานี) .....
มีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ข้าพเจ้าได้รับประกัน.....สิ่ง
เป็นของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ประกอบการสอบสวนคดีอาญา/จราจร ที่.....
ไปจากเจ้าพนักงานสอบสวน และสัญญาว่า จะดำเนินการดังนี้

๑.๑ ส่งคืนสิ่งของที่ประกันไปเมื่อครบกำหนดระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตหรือตามกำหนดที่พนักงานสอบสวนแจ้งให้ส่งคืน

๑.๒ ไม่จำหน่าย จ่าย โอน กรรมสิทธิ์สิ่งของที่ประกันในระหว่างสัญญาประกัน

๑.๓ ไม่ทำให้สิ่งของที่ประกันไปเกิดความเสียหาย สูญหาย ชำรุดบกพร่อง ถูกทำลาย หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง อันจะทำให้การใช้เป็นพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ทางคดีเปลี่ยนแปลงไป

๑.๔ ไม่นำสิ่งของที่ประกันไปใช้ในการกระทำความผิดใด ๆ ทั้ง

ข้อ ๒. ข้าพเจ้ายอมประกันสิ่งของเป็นเวลา.....
และจะนำสิ่งของที่ประกันไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ที่.....
โดยมี.....เป็นผู้ดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์

ข้อ ๓ ถ้าข้าพเจ้าผิดสัญญาตามข้อ ๑ ข้าพเจ้ายินยอมใช้เงิน (ตัวเลข)
.....(ตัวหนังสือ).....

ข้อ ๔. เพื่อเป็นหลักประกันข้าพเจ้าได้นำ .....(หลักทรัพย์ที่นำมาประกัน) ให้พนักงานสอบสวนไว้ และรับรองว่าทรัพย์สินเหล่านี้เป็นกรรมสิทธิ์ของข้าพเจ้า/ได้รับมอบอำนาจจากเจ้าของกรรมสิทธิ์ และไม่ได้อยู่ในการติดพันใด ๆ

ข้าพเจ้าเข้าใจข้อความในสัญญานี้ตลอดแล้ว

ลงชื่อ.....ผู้ประกัน/ผู้รับสิ่งของ

ลงชื่อ.....ผู้รับสัญญา

ลงชื่อ.....พยาน

ลงชื่อ.....พยานผู้เขียน

กำหนดวันเวลาให้ผู้ประกันส่งสิ่งของต่อผู้ให้ประกัน

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เวลา	สถานที่ส่ง	ลายมือชื่อผู้ประกันทราบวันนัด

บัญชีทรัพย์สินของผู้ประกันซึ่งรับรองว่าเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ประกันแต่เพียงผู้เดียว และไม่อยู่ในการติดพันใด ๆ

ลำดับ	รายการทรัพย์สิน	จำนวน	ราคา		รวมราคา		หมายเหตุ
			บาท	ส.ต.	บาท	ส.ต.	

ลงชื่อ .....ผู้ประกัน

ที่ ตช ..... /....

สถานีตำรวจ..... .....

.....

.....

วันที่..... เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง แจ้งการขอประกันสิ่งของไว้ดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์

เรียน ....(เจ้าของหรือผู้มีกรรมสิทธิ์ ผู้ซึ่งมีสิทธิในการใช้ ครอบครอง ยึดหน่วง หรือสิทธิเรียกร้องอื่นตามที่กฎหมายรับรอง รวมถึงผู้เช่าซื้อ ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดก หรือผู้จัดการมรดก ผู้ต้องหา หรือผู้เสียหาย).....

ด้วย พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจ..... ได้ยึด..... ไว้ประกอบการสอบสวนคดีอาญาเจราจร ที่...../.....

บัดนี้.....(ผู้ยื่นคำร้องขอประกัน)..... ได้ยื่นคำร้องขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ระหว่างสอบสวน จากพนักงานสอบสวน หากท่านประสงค์จะคัดค้านขอให้ท่านยื่นคำคัดค้านพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อพนักงานสอบสวนภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

(..... .....)

ตำแหน่ง..... .....

โทร. ๐ .....

โทรสาร ๐ .....

กฎกระทรวง
กำหนดวิธีการขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์
พ.ศ. ๒๕๕๓*

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ และมาตรา ๘๕/๑ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๙ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๙๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

หมวด ๑
การยื่นคำร้อง

ข้อ ๑ บุคคลดังต่อไปนี้ มีสิทธิยื่นคำร้องขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ได้

(๑) เจ้าของหรือผู้มีกรรมสิทธิ์

(๒) ผู้ซึ่งมีสิทธิในการใช้ ครอบครอง ยึดหน่วง หรือสิทธิเรียกร้องอื่นตามที่กฎหมายรับรอง รวมถึงผู้เช่าซื้อ ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดก หรือผู้จัดการมรดก

ผู้ยื่นคำร้องจะต้องแสดงหลักฐานแห่งการเป็นเจ้าของ หรือเอกสารหรือหลักฐานใด ๆ เพื่อแสดงถึงสิทธิที่ตนมีอยู่เหนือสิ่งของนั้น ในกรณีผู้ยื่นคำร้องมีสิทธิในสิ่งของซึ่งมีเจ้าของกรรมสิทธิ์หลายรายรวมกัน จะต้องแสดงเอกสารหลักฐานแสดงความยินยอมในการร้องขอคืนสิ่งของจากเจ้าของกรรมสิทธิ์ทุกราย

ข้อ ๒ คำร้องต้องมีรายละเอียดอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) สิ่งของที่ประสงค์จะขอคืน

(๒) เหตุผล ความจำเป็น และความเร่งด่วน ที่ร้องขอคืนสิ่งของไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์

(๓) ระยะเวลาที่ประสงค์จะนำสิ่งของไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์

(๔) ผู้ที่จะดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์จากสิ่งของ

(๕) สถานที่ที่นำสิ่งของไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์

(๖) หลักฐานในการแสดงสิทธิตามข้อ ๑

---

* ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๗/ตอนที่ ๓๒ ก/หน้า ๑๐/๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๓

ข้อ ๓ ในกรณีที่คดีอยู่ในระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ให้ยื่นคำร้องต่อพนักงานสอบสวน หากสำนวนการสอบสวนได้ส่งไปยังพนักงานอัยการแล้ว ให้ยื่นคำร้องต่อพนักงานอัยการ

หมวด ๒
การพิจารณาและการอนุญาต

ข้อ ๔ เมื่อได้รับคำร้องแล้ว ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี มีคำสั่งโดยไม่ชักช้า

การสั่งคืนสิ่งของจะต้องไม่กระทบถึงการใช้สิ่งของนั้นเป็นพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงในภายหลัง

ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี แจ้งให้ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องตามข้อ ๑ วรรคหนึ่ง ผู้ต้องหาหรือผู้เสียหาย ทราบถึงการยื่นคำร้องขอคืนสิ่งของเท่าที่จะทำได้

ในการพิจารณาคำร้อง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี คำนึงถึงเหตุ ดังต่อไปนี้

(๑) เหตุผล ความจำเป็น และความเร่งด่วนที่ต้องนำสิ่งของไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์

(๒) ความเสี่ยงภัยหรือเสี่ยงต่อความเสียหาย สูญหาย ถูกทำลาย ปลอม หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง ที่อาจเกิดกับสิ่งของที่จะนำไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์

(๓) ความน่าเชื่อถือของหลักประกัน

(๔) ความน่าเชื่อถือของผู้ที่จะนำสิ่งของไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์

(๕) ระยะเวลาที่จะนำสิ่งของไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์

(๖) คำคัดค้านของผู้มีสิทธิยื่นคำร้องตามข้อ ๑ วรรคหนึ่ง คำคัดค้านของผู้ต้องหาหรือคำคัดค้านของผู้เสียหาย

(๗) พฤติการณ์อื่น ๆ แห่งคดี

ข้อ ๕ ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำร้องหลายรายขอคืนสิ่งของอย่างเดียวกันโดยอ้างสิทธิต่างกัน ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี มีอำนาจกำหนดให้ผู้ยื่นคำร้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เห็นสมควรเพื่อพิสูจน์สิทธิของตนก่อนมีคำสั่ง

เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ยื่นคำร้องรายใดเป็นเจ้าของหรือผู้มีสิทธิเหนือสิ่งของดีกว่าผู้อื่น ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี มีคำสั่งคืนสิ่งของแก่ผู้นั้น

ข้อ ๖ พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี อาจมีคำสั่งคืนสิ่งของแก่ผู้ยื่นคำร้องโดยไม่มีประกัน มีประกัน มีประกันและหลักประกัน หรือกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ยื่นคำร้องปฏิบัติเพื่อให้ได้สิ่งของนั้นมาใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีก็ได้

ข้อ ๗ ในกรณีที่สิ่งของที่ขอคืนมิใช่พยานหลักฐานที่สำคัญในคดีและมีมูลค่าหรือราคาไม่สูง พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี อาจมีคำสั่งคืนสิ่งของนั้นแก่ผู้ยื่นคำร้องโดยไม่มีประกันก็ได้

ข้อ ๘ ก่อนส่งมอบสิ่งของที่มีคำสั่งให้คืน ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีที่ไม่มีประกัน ให้ผู้ยื่นคำร้องทำสัญญารับมอบสิ่งของไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์และสาบานหรือปฏิญาณตนว่าจะคืนสิ่งของเมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี สั่งให้ส่งคืนสิ่งของ

(๒) กรณีที่มีประกัน ให้ผู้ยื่นคำร้องทำสัญญารับมอบสิ่งของไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์และทำสัญญาประกัน

(๓) กรณีที่มีประกันและหลักประกัน ให้ผู้ยื่นคำร้องทำสัญญารับมอบสิ่งของไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์และทำสัญญาประกัน พร้อมทั้งส่งมอบหลักประกัน

สัญญาตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ยื่นคำร้อง ระยะเวลาและสถานที่ที่อนุญาตให้นำสิ่งของไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ ข้อความยินยอมชดใช้เงินตามจำนวนหรืออัตราที่กำหนดในกรณีที่สิ่งของนั้นชำรุดบกพร่องหรือมิอาจส่งคืนได้ และประกันหรือหลักประกันสำหรับในกรณีที่เป็นสัญญาประกัน

ข้อ ๙ การเรียกประกันหรือหลักประกันและการกำหนดเงื่อนไขจะต้องมีความเหมาะสมกับความสำคัญของพยานหลักฐานในคดีและมูลค่าของสิ่งของ โดยไม่สร้างภาระแก่ผู้ยื่นคำร้องจนเกินควรแก่กรณี

การกำหนดมูลค่าของสิ่งของเพื่อการเรียกประกันหรือหลักประกัน ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี คำนึงถึงราคาประเมินของทางราชการ หรือมูลค่าหรือราคาตามท้องตลาดของสิ่งของลักษณะเดียวกันนั้น

ในกรณีที่มูลค่าของหลักประกันลดลงหรือต่ำไป ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี แจ้งให้ผู้ได้รับอนุญาตหาหลักประกันมาเพิ่มให้ครบมูลค่าเดิมในขณะทำสัญญาประกันหรือให้ดีกว่าเดิม หรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นได้

ข้อ ๑๐ หลักทรัพย์ดังต่อไปนี้ ให้ใช้เป็นหลักประกันได้

(๑) เงินสด

(๒) ที่ดินมีโฉนดหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์

(๓) ที่ดินมีโฉนดหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์และสิ่งปลูกสร้าง

(๔) ห้องชุดมีหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์

(๕) พันธบัตรรัฐบาลไทย

(๖) หุ้นหรือหุ้นกู้ที่ออกโดยนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น

(๗) หลักทรัพย์มีค่าอย่างอื่นที่กำหนดราคามูลค่าที่แน่นอน เช่น สลากออมสิน บัตรหรือสลากออมทรัพย์ทวีสินของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ใบรับเงินฝากประจำธนาคาร ตั๋วแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้จ่ายและธนาคารผู้จ่ายได้รับรองตลอดไปแล้ว ตั๋วสัญญาใช้เงินที่

ธนาคารเป็นผู้ออกตั๋ว เช็คซึ่งธนาคารเป็นผู้สั่งจ่ายและรับรองซึ่งสามารถเรียกเก็บเงินได้ในวันที่ทำสัญญาประกัน หนังสือรับรองของธนาคารหรือบริษัทประกันภัยเพื่อชำระเบี้ยปรับแทนกรณีผิดสัญญาประกัน หรือหลักทรัพย์อื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

ในกรณีที่ผู้ยื่นคำร้องใช้หลักทรัพย์ตาม (๑) (๑) หรือ (๔) เป็นหลักประกัน ให้นำโฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ห้องชุด และหนังสือรับรองราคาประเมินของสำนักงานที่ดินมาแสดง หากนำสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินมาเป็นหลักประกันด้วยต้องแสดงสำเนาทะเบียนบ้านและหนังสือประเมินราคาสิ่งปลูกสร้างที่น่าเชื่อถือประกอบด้วย

ข้อ ๑๑ กรณีมีบุคคลเป็นประกัน บุคคลผู้เป็นประกันต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่การงานหรือมีรายได้แน่นอน เช่น เป็นข้าราชการ ข้าราชการบำนาญ สมาชิกรัฐสภา ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานของรัฐประเภทอื่น ๆ ลูกจ้างของทางราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารพรรคการเมือง หรือทนายความ และ

(๒) เป็นผู้มีความสัมพันธ์กับผู้ยื่นคำร้อง เช่น เป็นผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน สามี ภริยา ญาติพี่น้อง ผู้ให้คำปรึกษา นายจ้าง บุคคลที่เกี่ยวพันโดยทางสมรส หรือบุคคลที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี เห็นว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเสมือนเป็นญาติพี่น้อง หรือมีความสัมพันธ์ในทางอื่นที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี เห็นสมควรให้ประกันได้

ข้อ ๑๒ กรณีมีบุคคลเป็นประกัน ให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้บุคคลผู้เป็นประกันเสนอหนังสือรับรองจากต้นสังกัดหรือนายจ้าง หรือหลักฐานอื่นที่เชื่อถือได้ และหากบุคคลผู้เป็นประกันมีคู่สมรส ให้แสดงหลักฐานการยินยอมของคู่สมรสด้วย

(๒) ให้ทำสัญญาประกันไว้ในวงเงินไม่เกินสิบเท่าของอัตราเงินเดือนหรือรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

(๓) การส่งคืนสิ่งของให้พิจารณาจากเงินเดือนหรือรายได้ แต่หากวงเงินประกันมีจำนวนสูงกว่าวงเงินที่ผู้นั้นมีสิทธิประกันได้ พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี อาจกำหนดให้ผู้ยื่นคำร้องวางเงินหรือหลักทรัพย์อื่นเพิ่มเติมให้เพียงพอกับวงเงินประกันนั้นได้ หรืออาจให้มีบุคคลผู้เป็นประกันหลายคนร่วมกันทำสัญญาประกันโดยใช้วงเงินของแต่ละคนรวมกันได้

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่สิ่งของที่ยึดอายัดเป็นพยานหลักฐานที่สำคัญในคดี ก่อนคืนสิ่งของให้แก่ผู้ได้รับอนุญาต พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี จะต้องจัดให้มีการตรวจพิสูจน์ บันทึกรายละเอียด ร่องรอย หรือตำหนิรูปพรรณของสิ่งของ ถ่ายภาพ หรือดำเนินการด่างหนึ่งอย่างใดเพื่อเป็นหลักฐานยืนยันความถูกต้องแท้จริงของสิ่งของนั้นเพื่อใช้ในการพิสูจน์ทางคดี โดยให้ผู้ได้รับอนุญาตลงลายมือชื่อรับรองไว้

หมวด ๓
การส่งคืนสิ่งของ

ข้อ ๑๔ ในกรณีที่มีการกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดให้ผู้ได้รับอนุญาตปฏิบัติ หากผู้ได้รับอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี อาจสั่งให้ส่งคืนสิ่งของนั้นทันที หรือจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ เพิ่มเติมก็ได้

ข้อ ๑๕ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี แจ้งให้ผู้ได้รับอนุญาตส่งคืนสิ่งของ เมื่อปรากฏว่า

(๑) มีเหตุจำเป็นต้องใช้สิ่งของนั้นในการสอบสวน หรือเป็นหลักฐานในการพิจารณาคดี

(๒) ผู้ได้รับอนุญาตผิดสัญญารับมอบสิ่งของไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ หรือผิดสัญญาประกัน

(๓) คดีถึงที่สุดหรือคดีเสร็จเด็ดขาด และศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ริบหรือให้คืนแก่บุคคลอื่น

(๔) มีการนำสิ่งของไปใช้ในการกระทำความผิดซ้ำ

(๕) ต้องคืนสิ่งของให้แก่เจ้าของหรือผู้มีสิทธิหรือสิ่งของดีกว่า

(๖) ครบกำหนดระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต

(๗) มีเหตุจำเป็นอย่างอื่นเพื่อป้องกันไม่ให้สิ่งของเสียหาย สูญหาย ถูกทำลาย ปลอม หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง

ข้อ ๑๖ ผู้ได้รับอนุญาตจะส่งคืนสิ่งของก่อนครบกำหนดระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตก็ได้

ข้อ ๑๗ ก่อนครบกำหนดระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้นำสิ่งของไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ ถ้าผู้ได้รับอนุญาตเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องนำสิ่งของนั้นไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ต่อไป ให้ผู้ได้รับอนุญาตยื่นหนังสือถึงพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ก่อนครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าวไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน แจ้งถึงเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องนำสิ่งของไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ต่อไป

ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี พิจารณาเหตุผลและความจำเป็นตามวรรคหนึ่ง โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ตามข้อ ๔

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๓

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นายกรัฐมนตรี

ชวรัตน์ ชาญวีรกูล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองคดี โทร 206-2466

ที่ ตช.0004.6/ 3307 **วันที่** 3 มกราคม 2544

เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับของกลางในคดีความผิดเกี่ยวกับป่าไม้

เรียน ผบ.ตร. ผู้ช่วย ผบ.ตร., ผบช.ก., น., ปส., จ., สตม., จตร., ก. 1-9, ผกช. (ที่ปรึกษากฎหมายฯ) และ ผบ.รอง.

ด้วย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้รับรายงานจากกรมป่าไม้ กรณีรับรายงานผลการตรวจสอบดำเนินงานการประเมินระบบการบริหารการจัดเก็บรายได้ของกรมป่าไม้ จากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินว่า การเคลื่อนย้ายไม้ของกลางของหน่วยงานให้แก่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ล่าช้ามาก เป็นเหตุให้ไม้ของกลางผุพังเสื่อมสภาพไปมาก ทำให้รายได้ของรัฐที่พึงจะได้ลดน้อยลงไปด้วย ซึ่งสาเหตุเป็นเพราะพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายไม้ของกลางระหว่างคดีให้แก่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ได้ เนื่องจากยังไม่ได้รับความเห็นชอบจากพนักงานอัยการให้จำหน่ายไม้ของกลางได้

ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อประโยชน์ของทางราชการโดยรวม และเพื่อให้การดำเนินการขายไม้ของกลางในคดีความผิดเกี่ยวกับป่าไม้ให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็ว อันจะเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด จึงให้เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการจะต้องปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่าง กระทรวงมหาดไทย กับ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับของกลางในคดีความผิดเกี่ยวกับการทำไม้ ฉบับลงวันที่ 1 มกราคม 2532 ทั้งนี้ให้ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด หากทำให้เป็นความบกพร่องเสียหายจะพิจารณาลงโทษแก่ผู้เกี่ยวข้องรับผิดชอบตามสมควรแก่กรณี

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และถือเป็นทางปฏิบัติต่อไป

พล.ต.อ.

(ชุมพร จ้ายขวัญ)

รอง ผบ.ตร. ปฏิบัติ ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. 0 2205 3466

ที่ 0031.212/ [illegible] วันที่ [illegible] มีนาคม 2550

เรื่อง การสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการทำไม้

ผบช.น., ก., ภ.1-9, ตชส. และ กมล.

ผบก.ปทส. และ ทว.

ด้วย กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีหนังสือที่ ทล 0903.2/17399 ลง 24 ต.ค.2549 เรื่องเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติของ ตร. ในการจัดการซากสัตว์ป่าของกลางก่อนตกเป็นของแผ่นดินเป็นไป โดยขอบด้วยกฎหมาย สอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างกระทรวงมหาดไทยกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่องการปฏิบัติเกี่ยวกับของกลางในคดีความผิดเกี่ยวกับการทำไม้ เนื่องจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ประสบปัญหาเกี่ยวกับการดูแลสัตว์ป่าของกลางบางชนิดโดยเฉพาะสัตว์ป่าที่เป็นนกขนาดเล็ก สิ่งมีชีวิตต่างๆ ซึ่งมักจะตายลงเป็นจำนวนมากในระหว่างการขนย้ายและการดูแลรักษาสัตว์ดังกล่าว

ตร. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามข้อตกลงระหว่างกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดังกล่าวได้กำหนดให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนคดีประเภทนี้ให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็ว ดังนั้นการสอบสวนดำเนินคดีนั้นไม่มีความยุ่งยาก หากพนักงานสอบสวนได้รับผลการตรวจสอบประวัติพิมพ์ลายนิ้วมือของผู้ต้องหา ก็สามารถสรุปสำนวนการสอบสวนและมีความเห็นเสนอพนักงานอัยการฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลได้ ดังนั้นเพื่อเป็นการลดภาระแก่ทางกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในการดูแลรักษาสัตว์ป่าของกลางไว้ระหว่างการดำเนินคดี และลดปริมาณการตาย จึงให้กำชับพนักงานสอบสวนในสังกัดเร่งรัดทำการสอบสวนให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว และให้ ทว. เร่งรัดการตรวจสอบพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหาในคดีความผิดประเภทนี้

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

พล.ต.อ.

(วิโรจน์ ทหลเวช)

รอง ผบ. ตร.ปรท.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๑๔๖๖

ที่ ๐๐๑๑.๒๑๒/ 07300 วันที่ 24 กันยายน ๒๕๕๑

เรื่อง การปฏิบัติต่อของกลางในคดีที่เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์

ผบช.น., ภ.๑-๙, ท., ปส., สตม. และ จต.

ด้วยกรมปศุสัตว์มีหนังสือที่ กษ ๐๖๑๐/๕๕๑๖ ลง ๒๔ มี.ค. ๕๑ ขอความอนุเคราะห์ ตร. ชักซ้อมความเข้าใจพนักงานสอบสวนทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร กรณีการจับกุมตรวจยึดของกลางที่เป็นสัตว์หรือซากสัตว์ ตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ โดยขอให้พนักงานสอบสวนแจ้งประสานหน่วยงานของกรมปศุสัตว์ เช่น สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ หรือสำนักงานด่านกักกันสัตว์ในท้องที่ให้ส่งเจ้าหน้าที่มาขอรับของกลางในส่วนที่เป็นสัตว์หรือซากสัตว์ เพื่อนำไปดำเนินการตามระเบียบของกรมปศุสัตว์ และให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ต่างครบถ้วน เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการเก็บรักษาหรือทำลายของกลางตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์และให้การปฏิบัติเป็นไปตามหลักวิชาการทางสัตวแพทย์ในการป้องกันการแพร่ของโรคระบาดชนิดต่างๆ ไปยังสัตว์หรือมนุษย์อันจะเป็นผลเสียต่อสุขภาพของประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศ

ตร. พิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อให้การดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดที่นำสัตว์หรือซากสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ถูกต้องเป็นไปโดยถูกต้องครบถ้วนและเป็นการให้ความร่วมมือกับกรมปศุสัตว์ จึงกำหนดให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติดังนี้

๑. ให้ดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดให้ครบถ้วนทุกข้อกล่าวหา เช่น ตาม พ.ร.บ.ศุลกากร ฯ, พ.ร.บ.โรคระบาดสัตว์ ฯ เป็นต้น

๒. กรณีพนักงานสอบสวนได้ยึดหรืออายัด สัตว์หรือซากสัตว์ของกลางในคดี เพื่อจะทำลายหรือคืนของกลาง ให้แจ้งประสานหน่วยงานของกรมปศุสัตว์ เช่น สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ หรือสำนักงานด่านกักกันสัตว์ในท้องที่ ทราบเพื่อส่งเจ้าหน้าที่มาร่วมทำลายของกลางที่เป็นสัตว์หรือเนื้อสัตว์ หรือดำเนินการตรวจสัตว์หรือซากสัตว์ที่จะคืนต่อไป

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและให้แจ้งพนักงานสอบสวนทราบ ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.ต.

(เพรียวพันธ์ ดามาพงศ์)

รอง ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองคดี โทร. 2053488

ที่ 0004.6/ 1510 **วันที่** 10 พฤษภาคม 2544

เรื่อง ให้กำชับพนักงานสอบสวนแจ้งนายทะเบียนตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.2522

ผบช.ก. , ผบช.น. , ผบช.ภ.1 - 9 และ จตร.

ด้วยชมรมผู้ประกอบการขนส่งสินค้าภาคเหนือ และภาคกลาง ได้มีหนังสือขอความอนุเคราะห์ต่อรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม พิจารณาหาข้อยุติปัญหาและความเดือนร้อน กรณีพนักงานสอบสวนได้แจ้งเป็นหนังสือไปยังนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์และตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก เพื่อให้นายทะเบียนแจ้งผู้มาติดต่อขอรับชำระภาษีประจำปีไปรายงานตัวที่พนักงานสอบสวน เมื่อมีการชำระค่าปรับตามความผิดแล้วพนักงานสอบสวนมิได้แจ้งให้นายทะเบียนทราบ เป็นเหตุให้นายทะเบียนไม่อาจรับชำระภาษีสำหรับรถคันนั้นได้ และผู้ประกอบการขนส่งได้รับความเดือนร้อนไม่สามารถจะใช้รถทำการขนส่งได้ กรมการขนส่งทางบก จึงได้มีหนังสือ ที่ คค 0318.10/3243 ลงวันที่ 9 เม.ย. 2544 หารือมายัง ตร. ว่าหากนายทะเบียนยังมิได้รับแจ้งจากพนักงานสอบสวนจะดำเนินการรับชำระภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้น โดยใช้ใบเสร็จรับเงินค่าปรับแทนการแจ้งของพนักงานสอบสวนได้หรือไม่ หาก ตร. เห็นว่านายทะเบียนจะรับชำระภาษีได้ก็ต่อเมื่อได้รับแจ้งจากพนักงานสอบสวนว่าได้มีการปฏิบัติตามหมายเรียกแล้วเท่านั้น ก็ขอความร่วมมือมายัง ตร. กำชับพนักงานสอบสวนให้แจ้งนายทะเบียนทราบ

ตร. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 141 ทวิ (2) เมื่อเจ้าของรถไปรายงานตัวที่พนักงานสอบสวน และได้มีการปฏิบัติตามหมายเรียกนั้นแล้ว พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ต้องแจ้งนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์และตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกว่าได้มีการปฏิบัติตามหมายเรียกแล้ว เพื่อให้นายทะเบียนสามารถรับชำระภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้นได้ จึงให้กำชับและเร่งรัดพนักงานสอบสวนให้แจ้งนายทะเบียน ตามความในมาตรา 141 ทวิ (2) แห่ง พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.2522 โดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.ท. [signature]

(ดรุณ โลตถิพันธุ์)

ผู้ช่วย ผบ.ตร.ฯ.รท.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร.0-2205-3466 , 0-9535-1358

ที่ 0004.6/ 11197 วันที่ 6 กันยายน 2545

เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการเก็บรักษาของกลาง

รอง ผบ.ตร., ผู้ช่วย ผบ.ตร., ผบช., ผบก. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ด้วยปรากฏว่าการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน หัวหน้าพนักงานสอบสวน พนักงานสอบสวนเวร และหัวหน้าสถานีตำรวจบางหน่วย เกี่ยวกับการเก็บรักษาของกลาง ที่เป็นของใหญ่โตหรือมีจำนวนมาก หรือที่ทำการไม่มีสถานที่จัดเก็บเพียงพอ ไม่สามารถนำมาเก็บรักษาไว้ที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้ เช่น เครื่องจักรของกลางที่ใช้ผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี ของกลางในคดีละเมิดลิขสิทธิ์เครื่องหมายการค้า คดีศุลกากร (เรือบรรทุกน้ำมันหนีภาษี) ของบางหน่วยงาน ปฏิบัติไม่ถูกต้อง เป็นเหตุให้ของกลางดังกล่าวเสียหาย สูญหาย เสื่อมสลายหรือไร้ค่า ทางครั้งไปอยู่ในความครอบครองของคนร้าย และนำไปใช้หาผลประโยชน์ในทางมิชอบ

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงซักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการเก็บรักษาของกลาง ดังนี้.-

1. ของกลางรายใดที่เป็นของใหญ่โต หรือมีเป็นจำนวนมาก หรือที่ทำการไม่มีสถานที่จัดเก็บเพียงพอ ไม่สามารถจะนำมาเก็บรักษาไว้ได้ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบฝากไว้ยังสถานีตำรวจท้องที่ที่ของกลางนั้นตั้งอยู่ ทำการเก็บรักษาไว้จนกว่าจะมีการเรียกคืนไป และให้สถานีตำรวจที่รับฝากไว้ ลงรายงานประจำวัน และสมุดยึดทรัพย์ของกลางตามระเบียบ

หากจำเป็นต้องจัดหาสถานที่อื่น นอกจากตามวรรคแรก ในการเก็บรักษาของกลางและจัดจ้างผู้ดูแลรักษาสถานที่ ก็ให้ดำเนินการตามระเบียบของทางราชการ ว่าด้วยการพัสดุ

/ให้พนักงานสอบสวน...

ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามวรรคแรก ส่งมอบของกลางที่ฝาก หรือในกรณีนำของกลางมาส่งมอบไม่ได้ก็ให้ส่งมอบบัญชีรายละเอียดของกลางที่ฝากแก่พนักงานสอบสวนเวรของสถานีตำรวจท้องที่ที่ของกลางตั้งอยู่ และให้ตัดสำนวนรายงานประจำวันที่มีการรับฝากไว้เป็นหลักฐานอีกส่วนหนึ่งด้วย

2. ให้พนักงานสอบสวนเวร ที่รับฝากของกลางตาม 1 รายงานการรับฝากของกลางให้หัวหน้าสถานีตำรวจทราบ และให้หัวหน้าสถานีตำรวจผู้รับฝาก เป็นผู้รับผิดชอบดูแลรักษาของกลางดังเช่นวิญญูชนพึงรักษาทรัพย์สินของตน เพื่อมิให้ของกลางสูญหายหรือ เสียหาย เช่น ในกรณีที่ไม่สามารถจะนำของกลางออกจากสถานที่เกิดเหตุไปเก็บรักษาที่สถานีตำรวจได้ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจผู้รับฝากจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจไปเฝ้าของกลางดังกล่าวไว้ตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อมิให้ของกลางดังกล่าวสูญหายหรือเสียหาย เป็นต้น

3. ในกรณีที่สถานีตำรวจท้องที่ที่ของกลางตั้งอยู่ไม่รับฝากของกลาง ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตาม 1 รีบรายงานตามลำดับชั้นถึงหัวหน้าพนักงานสอบสวนระดับไม่ต่ำกว่าผู้บังคับการทราบ ให้พนักงานสอบสวนและหัวหน้าพนักงานสอบสวน ดังกล่าวเป็นผู้ดูแลรักษาของกลางไว้ระหว่างรอส่งมอบ จากนั้นให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนส่งมอบของกลางให้แก่ผู้บังคับการซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของสถานีตำรวจท้องที่ที่ของกลางตั้งอยู่ ในกรณีนี้ให้ผู้บังคับการที่เป็นผู้บังคับบัญชาของสถานีตำรวจดังกล่าวและหัวหน้าสถานีตำรวจเป็นผู้รับผิดชอบดูแลรักษาของกลางที่รับมอบ และให้ดำเนินการทางวินัยกับ ผู้เกี่ยวข้องในกรณีที่ไม่รับฝากของกลาง แล้วรายงานให้ ตร. ทราบอีกส่วนหนึ่งด้วย

จึงชี้แจงมาเพื่อทราบ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดทราบเพื่อถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป หากเกิดการบกพร่อง หรือเสียหาย แก่ทางราชการขึ้น พนักงานสอบสวน หัวหน้าพนักงานสอบสวน หัวหน้าสถานีตำรวจ และผู้เกี่ยวข้องจะต้องรับผิดทั้งทางแพ่งและทางวินัย ตามควรแก่กรณี

พล.ต.อ.

(สันต์ ศรุตานนท์)

ผบ.ตร

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 0-2205-3466

ที่ 0004.6/ 12112 **วันที่** 26 กันยายน 2545

เรื่อง การดำเนินการเกี่ยวกับรถที่จอดไว้ตามสถานีตำรวจ

ผบช.ภ.1, ผ., ภ. 1 - 9 และ จตร.

ด้วย คณะกรรมาธิการการตำรวจ สภาผู้แทนราษฎร ได้เชิญผู้แทน ตร. ไปชี้แจงในการประชุม เมื่อ 13 ส.ค. 2545 คณะกรรมาธิการได้ให้ข้อสังเกตว่า จากการออกตรวจสถานีตำรวจของคณะกรรมาธิการ เนื่องจากได้รับการร้องเรียนจากประชาชนว่าบริเวณสถานีตำรวจมีรถที่เจ้าหน้าที่ตำรวจยึดมาจอดไว้เป็นจำนวนมากในลักษณะไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ทำให้ไม่มีสถานที่จอดรถสำหรับผู้มาติดต่อราชการถือว่าเป็นการไม่อำนวยความสะดวกแก่ประชาชน อีกทั้งการจอดรถดังกล่าวเป็นการจอดทิ้งไว้เป็นเวลานานตากแดดตากฝน ซึ่งจะทำให้เกิดความเสียหายต่อรถได้ ผู้มีหน้าที่เก็บรักษาอาจจะต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น คณะกรรมาธิการได้เร่งรัดให้ ตร. หามาตรการเพื่อดำเนินการกับรถที่จอดไว้ที่สถานีตำรวจต่าง ๆ ให้ได้รับการดูแลรักษาเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายและไม่จอดไว้ในลักษณะดังกล่าว ซึ่ง ตร. เคยมีหนังสือที่ 0608.21/ว 2094 ลง 9 มี.ค. 2533 ได้กำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้ถือปฏิบัติตาม ป.ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 15 บทที่ 9 ว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับรถของกลางที่จอดทิ้งไว้ตามสถานีตำรวจเป็นจำนวนมาก ทำให้เสียพื้นที่ในการเก็บรักษาไว้แล้ว

ปรากฏว่ายังมิได้มีการปฏิบัติตามหนังสือกำชับดังกล่าวอย่างเคร่งครัด จึงกำหนดให้หัวหน้าสถานีตำรวจ เร่งดำเนินการกับรถที่จอดไว้ตามสถานีตำรวจ ดังนี้

1. ให้แต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบรถที่ยึดไว้ที่สถานีตำรวจ แล้วจัดทำบัญชีแต่ละประเภทดังนี้

1.1 รถที่ยึดไว้เพื่อตรวจสอบ

1.2 รถที่ยึดไว้เป็นของกลางเพื่อประกอบคดี

/2. ให้จัดสถานที่..

2. ให้จัดสถานที่สำหรับเก็บรักษารถตาม 1 ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย จากสถานที่ที่จัดไว้เพื่อเก็บรักษารถที่สถานีตำรวจไม่เพียงพอ ให้ปฏิบัติตาม ป.ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 15 ของกลางและของส่วนตัวผู้ต้องหา บทที่ 1 ข้อ 418 (11) วรรคสอง โดยจัดเช่าสถานที่เก็บรักษารถของกลาง และให้ดำเนินการตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยการพัสดุ

3. กรณีที่หมดความจำเป็นที่จะเก็บรักษาไว้ให้แจ้งผู้มีสิทธิมารับรถคืนไป หรือเป็นกรณีที่จะต้องทำการจำหน่าย ก็ให้ดำเนินการจำหน่าย แล้วเก็บรักษาเงินไว้ โดยให้ปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการขายทอดตลาด ตาม ป.ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 15 บทที่ 9 ข้อ 11, 12, 13, และ 14

จึงเรียนมาเพื่อสั่งการให้ทุกสถานีตำรวจ ดำเนินการในกรณีดังกล่าวโดยเคร่งครัด ให้สัมฤทธิ์ผลโดยเร็ว ทั้งนี้ให้ผู้บังคับบัญชาและ จต. ตรวจสอบเร่งรัดการดำเนินการ หากสถานีตำรวจใดไม่ดำเนินการ ให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยต่อไป

พล.ต.อ.

(สันต์ สรุตวานนท์)

ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 0-2205-3466

ที่ 0004.6/ 6318 วันที่ 15 มิถุนายน 2546

เรื่อง กำชับแนวปฏิบัติในการตรวจยึดรถของกลาง (เพิ่มเติม)

รอง ผบ.ตร., ผู้ช่วย ผบ.ตร., ผบ.ช.ก., น., ภ. 1 – 9, สตม., บช. และ จตร

ตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 15 บทที่ 1 ข้อ 416 (1), (14) บทที่ 9 ข้อ 6 และหนังสือ ตร. ที่ 0004.6/12112 ลงวันที่ 26 ก.ย.2545 ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับรถของกลางไว้แล้วนั้น ปรากฏว่าการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนหรือข้าราชการตำรวจที่เกี่ยวข้องยังไม่ปฏิบัติตามระเบียบและคำสั่งโดยเคร่งครัดตามแนวทางที่วางไว้ ทั้งยังมีกรณีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้มีหนังสือ ลับ ที่ ตผ 0010/186 ลงวันที่ 20 ธ.ค.2545 ให้ ตร. พิจารณากำหนดมาตรการเพื่อป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ตำรวจนำรถยนต์ของกลางไปใช้ส่วนตัว ตามที่ได้รับการร้องเรียน

ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับรถของกลางในหน้าที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นไปโดยเรียบร้อยและปราศจากข้อสงสัยแก่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของ และเพื่อไม่ให้มีรถจอดทิ้งไว้ที่สถานีตำรวจเป็นจำนวนมาก จึงกำชับให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องปฏิบัติตามระเบียบและคำสั่งดังกล่าวข้างต้นโดยเคร่งครัด และให้ผู้บังคับบัญชาคอยสอดส่องดูแลให้ข้าราชการตำรวจในสังกัดถือปฏิบัติตามระเบียบ และห้ามมิให้นำรถของกลางออกไปใช้ไม่ว่าจะเป็นส่วนตัวหรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการ หากมีกรณีฝ่าฝืนระเบียบและคำสั่งดังกล่าว หัวหน้าสถานีหรือหัวหน้าหน่วยงานจะต้องถูกพิจารณาโทษด้วย

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และให้แจ้งผู้เกี่ยวข้องในสังกัดทราบ และถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด ให้ จต. ตรวจสอบเกี่ยวกับการปฏิบัติกับรถของกลางตามระเบียบ หากพบสถานีตำรวจใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบให้เสนอพิจารณาทัณฑ์ผู้เกี่ยวข้องตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

พล.ต.ต.

(สันต์ สุดานนท์)

ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร 0-2205-3466

ที่ 0004.6/2506 **วันที่** 20 มีนาคม 2546

เรื่อง กำชับแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดเก็บตัวอย่างของกลางที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด

ผบช.ก., น., ภ. 1 - 9 และ ผบก.สบส.

เนื่องจากในสถานการณ์ปัจจุบัน ได้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการลักลอบขนน้ำมันโดยไม่ผ่านการเสียภาษีเข้ามาในราชอาณาจักรไทย และถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจของ บก.สศา.บช.ก.ทำการจับกุมผู้ต้องหาพร้อมด้วยของกลาง 3 รายการ คือ เรือบรรทุกเครื่องจักร และน้ำมันเตา ประมาณ 10,000 ลิตร นำส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดีในข้อหา ซื้อ หรือรับไว้ด้วยประการใด ๆ ซึ่งของอันตนรู้ว่าเป็นของที่นำเข้ามา ในราชอาณาจักรโดยหลีกเลี่ยงอากร ข้อห้าม ข้อกำกัด มีน้ำมันเตาซึ่งไม่ผ่านการเสียภาษีหรือเสียภาษีไม่ครบถ้วนและทำการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงมีปริมาณเกินกว่าที่รัฐมนตรีกำหนดโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยผู้ทำการจับกุมได้สอบถามจากคนงานประจำเรือถึงปริมาณน้ำมัน และได้สุ่มเก็บ ตัวอย่างน้ำมันที่จับกุมด้วยตนเอง เมื่อส่งมอบน้ำมันดังกล่าวให้กรมศุลกากรนำไปเก็บรักษาปรากฏว่าคลังน้ำมัน ปตท.ไม่ยอมรับเนื่องจากผลการตรวจคุณภาพไม่ผ่านมาตรฐาน เมื่อนำน้ำมันดังกล่าวไปชั่งน้ำหนักคำนวณปริมาตร ปรากฏว่ามีจำนวนถึง 14,000 ลิตร และเมื่อพนักงานของบริษัท เอส จี เอส ไทยแลนด์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทรับจ้างตรวจสอบและเก็บตัวอย่างผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวกับน้ำมันทุกประเภท ได้จัดเก็บตัวอย่างน้ำมันส่งตรวจสอบคุณภาพอีกครั้ง ผลการวิเคราะห์คุณสมบัติของน้ำมันเตาของกลางมีน้ำที่มีลักษณะแยกชั้นประมาณ 30 เปอร์เซนต์ ซึ่งไม่สามารถตรวจวิเคราะห์คุณสมบัติได้ ผลทางคดีพนักงานสอบสวนมีความเห็นสั่งไม่ฟ้อง พนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร มีคำสั่งไม่ฟ้อง เนื่องจากผลการวิเคราะห์น้ำมันเตาผสมน้ำของกลางฟังไม่ได้ว่ามีคุณสมบัติเป็นน้ำมันเตาตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2537) พยานหลักฐาน

/ตลอดจน...

ตลอดจนพฤติการณ์แห่งคดี จึงไม่พอจะพิสูจน์ความผิดตามข้อกล่าวหาได้

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติของเจ้าพนักงานตำรวจเกี่ยวกับการจับกุมกรณีดังกล่าวเป็นไปโดยถูกต้อง และเพื่อป้องกันการโต้แย้งในการดำเนินการซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อคดีได้ จึงกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติดังนี้

1. เมื่อมีการจับกุมสิ่งผิดกฎหมายใด ๆ เช่น น้ำมัน สารเคมี หรือก๊าซต่าง ๆ ซึ่งจะต้องมีการจัดเก็บตัวอย่างเพื่อตรวจพิสูจน์ ให้ดำเนินการจัดเก็บให้ถูกต้องตามวิธีการต่อหน้าผู้ต้องหาโดยมีพยานร่วมอยู่ด้วย และหากกรณีใดที่เจ้าพนักงานไม่สามารถดำเนินการจัดเก็บเองได้จะต้องจัดให้ผู้ชำนาญการ ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้มีความรู้ความสามารถในกรณีนั้น ๆ เป็นผู้จัดเก็บตามหลักการและจะต้องกระทำต่อหน้าผู้ต้องหาเพื่อป้องกันการโต้แย้งในภายหลัง

2. หากของกลางใดจะต้องทำการชั่ง ตวง วัด เพื่อหาปริมาตรที่แน่นอน ให้เจ้าพนักงานดำเนินการตามหลักวิชาการในกรณีนั้น ๆ ให้ถูกต้อง ห้ามมิให้ใช้การประมาณปริมาตรของของกลางนั้น ๆ

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และแจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ในสังกัดทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.อ.

(วุฑฒิชัย สุธีรัตนวุฑฒิ)

รอง ผบ.ตร. ปรท.ผบ.ตร

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เลขรับ 03626
วันที่ 13 มี.ค. 2548
เวลา 10.40 น.
465

ที่ กค (กวพ) ๐๔๐๘.๔/ ๑๒๗๔

กรมบัญชีกลาง
ถนนพระราม ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๔๘

เรื่อง ข้อหารือปัญหาการขอนำของกลางในคดีอาญามาใช้ประโยชน์ในราชการตำรวจ

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ตช ๐๐๐๔.๖/๖๗๒๕ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต้องการนำของกลาง ซึ่งศาลพิพากษาให้ตกเป็นของแผ่นดินไปใช้ เพื่อประโยชน์ในงานราชการตำรวจ เนื่องจากระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีลักษณะ ๑๕ บทที่ ๑ ของกลาง ข้อ ๔๑๖ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับของกลางว่า "ของกลางสิ่งใดที่จะขายทอดตลาด ถ้าเห็นว่าของกลางนั้นเป็นประโยชน์ใช้ในราชการตำรวจได้ ให้สารวัตรหรือผู้รักษาการแทนรายงานเสนอเหตุผลไปยังผู้บังคับการหรือผู้รักษาราชการแทนเป็นผู้พิจารณาสั่งการก่อนขายทอดตลาด" แต่ระเบียบดังกล่าวมิได้กำหนดขั้นตอนไว้ สำนักงานฯ จึงขอหารือว่าจะต้องดำเนินการอย่างไร จึงจะถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมบัญชีกลางขอเรียนว่า คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ (กวพ.) พิจารณาแล้วเห็นว่า ของกลางซึ่งศาลพิพากษาให้ตกเป็นของแผ่นดิน สำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ในการนำของกลางซึ่งศาลพิพากษาให้รับตกเป็นของแผ่นดิน เพื่อนำไปใช้ในสำนักงานฯ ได้ สำนักงานฯ จะต้องดำเนินการตามคำพิพากษาของศาล ส่วนวิธีดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินดังกล่าวนั้น ย่อมเป็นไปตามระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ เว้นแต่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุธีพร ดวงโต)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมบัญชีกลาง

คณะกรรมการวิธีพิจารณาพัสดุ
ฝ่ายเลขานุการ
โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๒๔ ต่อ ๔๕๕๓
โทรสาร ๐ ๒๒๗๒ ๑๔๗๓

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. 0 2205 3466 โทรสาร 0 2251 2662

ที่ 0011.25/ ว. 0085 วันที่ 19 ตุลาคม 2552

เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับของกลาง

ผบช.ม., ภ., ภ.1-9,ปส., สตม., และ ศชต

ด้วยสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ผผ 12/4798 ลง 3 ส.ค. 2552 แจ้งผลการพิจารณากรณี มีผู้ร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน เนื่องจากสำนักงาน ป.ป.ส. ไม่คืนทรัพย์สินที่ยึดไว้ เมื่อศาลพิพากษายกฟ้องและให้คืนทรัพย์สินแก่ผู้ร้อง และต่อมาผู้ร้องมีหนังสือร้องเรียนเพิ่มเติมว่า สำนักงาน ป.ป.ส. นำรถยนต์ของผู้ร้องที่ถูกยึดไว้ไปให้ เจ้าพนักงานตำรวจใช้ในราชการ ทำให้รถยนต์ได้รับความเสียหายและไม่มีการซ่อมแซมให้กลับสู่สภาพเดิมก่อนคืนให้ผู้ร้อง ซึ่งสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้เสนอแนะให้ ตร. แจ้งหน่วยงานในสังกัด กำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบทรัพย์สินของกลาง ทราบว่า หน่วยงานหรือบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลบำรุงรักษาทรัพย์สินดังกล่าวให้อยู่ในสภาพเดิม และหากเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์ต้องรีบดำเนินการตามระเบียบของทางราชการ ทำทรัพย์ของกลางที่เสียหายให้กลับอยู่ในสภาพเดิมก่อนส่งมอบทรัพย์คืนแก่เจ้าของทรัพย์ หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อไป และให้พิจารณาจัดสรรงบประมาณไว้เพื่อซ่อมแซมหรือบำรุงรักษาทรัพย์สินของกลางที่หน่วยงานในสังกัดนำไปใช้ประโยชน์ทางราชการ

ตร. พิจารณาแล้ว เห็นว่า ตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี เรื่องของกลาง และของส่วนตัวผู้ต้องหา ลักษณะ 15 บทที่ 1 ข้อ418(14) ได้กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดนำของกลางออกใช้ เว้นแต่เพื่อเป็นการรักษาของนั้น จึงให้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด สำหรับการขอรับของกลางจากหน่วยงานอื่นมาใช้ประโยชน์ในราชการตำรวจนั้น ห้ามดำเนินการ อกเว้นมีเหตุผลและความจำเป็นอย่างยิ่งก็ให้หัวหน้าหน่วยงานเสนอหนังสือขอยืมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในนาม ตร. (ผ่าน กองพลาธิการ) โดยชี้แจงเหตุผล ความจำเป็นผ่านกองพลาธิการเพื่อพิจารณามีความเห็นก่อนทุกกรณี

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ ให้แจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.อ.

(ก.พีป ตันประเสริฐ)

จตช.รรท.ผบ.ตร.

กลุ่มงานคดีอาญา
รับเลขที่ 164/ส.ค.
วันที่ 7 ส.ค. 52
เวลา ..... ชั่วโมง

ด่วนที่สุด

ที่ ผผ ๑๒/ ๒๕๕๒

สำนักงานคำรวจแห่งชาติ
เลขรับ 35244
วันที่ 5 ส.ค. 2552
เวลา 14.00

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
๑๑๙๓ อาคารเอ็กซิม ชั้น ๒๐ ถนนพหลโยธิน
สามเสนใน พญาไท กทม. ๑๐๔๐๐

กองคดีอาญา
เลขรับ 04003
วันที่ 06 ส.ค. 2552
เวลา .....

๓ สิงหาคม ๒๕๕๒

ฝ่ายสวบสวนสอบสวน(3) สลก.ตร.
เลขรับ 840
วันที่ - 5 ส.ค. 2552
เวลา 15.00 น.

สำนักงานตรวจการตำรวจแห่งชาติ
เลขรับ 35844
วันที่ - 5 ส.ค. 2552
เวลา 15.00

เรื่อง แจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือร้องเรียนของนายพยุหะ เอี่ยมพราว ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๑ จำนวน ๑ แผ่น

๒. สำเนาหนังสือร้องเรียนของนายพยุหะ เอี่ยมพราว ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ จำนวน ๑ แผ่น

๓. สำเนาหนังสือร้องเรียนของนายพยุหะ เอี่ยมพราว พร้อมเอกสารประกอบ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๒ จำนวน ๑ แผ่น

๔. สำเนาหนังสือตำรวจภูธรจังหวัดราชบุรี ที่ รบ ๐๐๑๙.๑๑/๓๕๓ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๒ แผ่น

สง.ตม.
เลขรับ 8179
วันที่ - 5 ส.ค. 2552

ด้วย นายพยุหะ เอี่ยมพราว ได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน สรุปว่า สำนักงาน ป.ป.ส. ไม่คืนทรัพย์สินที่ยึดไว้จำนวน ๗ รายการ ทั้งที่ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาพิพากษายกฟ้องและให้คืนทรัพย์สินแก่ผู้ร้องแล้ว และต่อมาผู้ร้องมีหนังสือร้องเรียนเพิ่มเติมว่า สำนักงาน ป.ป.ส. นำรถยนต์ของผู้ร้องที่ถูกยึดไว้ไปให้ตำรวจภูธรจังหวัดราชบุรีใช้ในราชการ ทำให้รถยนต์คันดังกล่าวได้รับความเสียหาย และไม่มีการซ่อมแซมให้กลับอยู่สภาพเดิมก่อนคืนให้แก่ผู้ร้อง ผู้ร้องจึงมีหนังสือเรียกร้องขอชดเชยค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพจากการที่หน่วยงานนำรถยนต์ไปใช้ประโยชน์ทางราชการ เป็นเงินทั้งสิ้น ๒๕๐,๘๐๐ บาท (สองแสนห้าหมื่นสามพันแปดร้อยบาทถ้วน) โดยมอบอำนาจให้นางสาวจันทร์นภา จำเริญพร ภรรยาเป็นผู้ดำเนินการแทน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑-๓

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีหนังสือขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้แจงข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนและส่งเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาของผู้ตรวจการแผ่นดิน กรณีเรื่องร้องเรียนดังกล่าวหน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้แจงข้อเท็จจริง สรุปได้ดังนี้

๑. สำนักงาน ป.ป.ส.

๑.๑ หนังสือ สำนักงาน ป.ป.ส. ที่ ยธ ๑๑๑๘/๑๗๑๐ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ แจ้งว่า เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๐ นางสาวจันทร์นภา จำเริญพร ได้รับมอบอำนาจจาก นายพยุหะ เอี่ยมพราว มายื่นคำร้องขอรับทรัพย์ของผู้ร้องคืน เนื่องจากศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีคำพิพากษา

/ เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม...

เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ยกคำร้องขอให้รับทรัพย์สินของนายขหยุทธ เอี่ยมพราว ต่อมาคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ให้คืนทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดทั้ง ๗ รายการ และได้แจ้งมติคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินดังกล่าวให้ นางสาวจันทร์นภา จำเริญพร ทราบเพื่อมาดำเนินการรับทรัพย์สิน และได้ทำหนังสือแจ้งธนาคารกสิกรไทย ถอนอายัดบัญชีธนาคาร จำนวน ๒ บัญชี เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๐ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๑ นางสาวจันทร์นภา จำเริญพร ได้มาดำเนินการขอรับทรัพย์สิน และได้รับทรัพย์สินซึ่งเป็นทองรูปพรรณไปจำนวน ๔ รายการ ส่วนรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล ยี่ห้อฮิโนซุ หมายเลขทะเบียน ณจ ๙๒๑๑ กรุงเทพมหานคร สำนักตรวจสอบทรัพย์สินคดีอาญาพิจารณาได้มีหนังสือถึงผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดราชบุรี เพื่อขอให้ส่งมอบรถยนต์คันดังกล่าวที่เลขาธิการ ป.ป.ส. มีคำสั่งให้ใช้ประโยชน์ในราชการคืน และเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดราชบุรีได้นำรถยนต์คันดังกล่าวส่งมอบให้กับสำนักงาน ป.ป.ส. ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ สำนักงาน ป.ป.ส. ได้ส่งมอบรถยนต์คันดังกล่าวให้กับนางสาวจันทร์นภา จำเริญพร ผู้รับมอบอำนาจจากนายพลุทธ เอี่ยมพราว ผู้ต้องหา และผู้ร้องเรียนมีหนังสือร้องเรียนเพิ่มเติมว่า สำนักงาน ป.ป.ส. นำรถยนต์ของผู้ร้องที่ถูกยึดไว้ไปให้ตำรวจภูธรจังหวัดราชบุรีใช้ในราชการ ทำให้รถยนต์คันดังกล่าวได้รับความเสียหาย และไม่มีการซ่อมแซมให้กลับอยู่สภาพเดิมก่อนคืนให้แก่ผู้ร้อง

๑.๒ หนังสือ สำนักงาน ป.ป.ส. ส่วนที่สุด ที่ ยธ ๑๑๑๘ (คดส.)/๑๒๖๖๗ ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๑ ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า

(๑) กรณีชดเชยค่าเสื่อมสภาพที่ได้ส่งมอบรถยนต์ให้หน่วยงานไปใช้ในราชการประมาณ ๑๖๐,๐๐๐ กิโลเมตร นั้น ค่าเสื่อมสภาพของรถยนต์คันดังกล่าว สามารถขอค่าชดเชยได้ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน ว่าด้วยการประเมินค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๗

(๒) กรณีอุปกรณ์ประกอบรถยนต์ถูกถอดออก นั้น จะต้องให้หน่วยงานที่นำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ประโยชน์นำมาติดตั้งดังเดิม ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน ว่าด้วยการนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๘ ข้อ ๑๗ หากไม่สามารถนำมาคืนได้จักต้องให้ตำรวจภูธรจังหวัดราชบุรีเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่เกิดขึ้น

(๓) กรณีไม่ได้ต่อทะเบียนรถยนต์และประกันภัยคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ นั้น หน่วยงานที่นำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์จะต้องแจ้งสำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อทำหนังสือดำเนินการต่อทะเบียนรถยนต์โดยยกเว้นภาษี ส่วนในการถือรถยนต์คันดังกล่าว สำนักงาน ป.ป.ส. ไม่ได้รับหนังสือแจ้งจากตำรวจภูธรจังหวัดราชบุรีเพื่อดำเนินการต่อทะเบียนแต่อย่างใด ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ส. ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ร้องทราบด้วยแล้ว

๒. ตำรวจภูธรจังหวัดราชบุรี มีหนังสือ ที่ รบ ๐๐๒๙.๑๑/๓๔๓ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ชี้แจงข้อเท็จจริงว่า รถยนต์คันดังกล่าวมีรอยบุบและรอยขีดข่วน และภายในรถยนต์เกิด

/ ความเสียหาย...

ความเสียหาย เนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ของ ร้อยตำรวจเอก กมล เสี้ยจันทร์บริบูรณ์ กับพวก ซึ่ง ร้อยตำรวจเอก กมล เสี้ยจันทร์บริบูรณ์ ยินยอมขอรับผิดชอบเรื่องที่มีรอยบุบและภายในรถยนต์เกิดความเสียหายตามภาพถ่ายที่ สำนักงาน ป.ป.ส. ส่งมา จึงขอให้ผู้ร้องนำรถยนต์คันดังกล่าวไปประเมินราคาค่าเสียหาย และแจ้งรายละเอียดการซ่อมแซมให้ ร้อยตำรวจเอก กมล เสี้ยจันทร์บริบูรณ์ ทราบ ก่อนที่จะดำเนินการซ่อมแซมต่อไป ส่วนกรณีการต่อทะเบียนรถยนต์นั้น ไม่สามารถที่จะดำเนินการต่อทะเบียนให้ได้ เนื่องจากรถยนต์คันดังกล่าวได้ถูกสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดยึดไว้เพื่อประกอบคดี

๓. สำนักมาตรฐานงานทะเบียนและภาษีรถ กรมการขนส่งทางบก มีหนังสือ ที่ คค ๐๔๐๗.๔/รท/๖๔๐๔ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ แจ้งว่า นายทะเบียนกรุงเทพมหานครตรวจสอบแล้ว รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล หมายเลขทะเบียน ฌจ-๗๒๓๑ กรุงเทพมหานคร ผู้ถือกรรมสิทธิ์คือ นายพยุหะ เอี่ยมพราว มีการชำระภาษีรถยนต์แล้ว เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๑ วันสิ้นอายุคือ วันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๒

กรณีเรื่องร้องเรียนดังกล่าว ผู้ตรวจการแผ่นดินได้แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย สำนักงาน ป.ป.ส. พันตำรวจตรี กมล เสี้ยจันทร์บริบูรณ์ ตำรวจภูธรจังหวัดราชบุรี ผู้บังคับการกองคดีอาญา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และนางสาวจันทร์นภา จำเริญพร ผู้รับมอบอำนาจจากผู้ร้องมาร่วมประชุมหารือร่วมกัน เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุม ๑ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ผลการประชุมสรุปว่า ผู้ร้องแจ้งขอชดเชยค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพที่ได้ส่งมอบรถยนต์ให้หน่วยงานไปใช้ในราชการประมาณ ๑๖๐,๐๐๐ กิโลเมตร เป็นเงินจำนวน ๒๕๓,๘๐๐ บาท (สองแสนห้าหมื่นสามพันแปดร้อยบาทถ้วน) ที่ประชุมมีมติ ให้สำนักงาน ป.ป.ส. ไปพิจารณาดำเนินการเรื่องเงินชดเชยค่าเสื่อมสภาพ ค่าเสียหายที่ไม่ได้ประโยชน์จากรถยนต์ และค่าเสียหายต่าง ๆ ให้ผู้ร้อง ตามที่ผู้ร้องเสนอขอโดยนางสาวจันทร์นภา จำเริญพร ผู้รับมอบอำนาจจากผู้ร้องยอมรับข้อเสนอดังกล่าว สำนักงาน ป.ป.ส. ได้ดำเนินการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินพิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๒ วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๒ ที่ประชุมมีมติ เห็นชอบในการกำหนดค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพ เป็นเงินทั้งสิ้น ๒๕๓,๘๐๐ บาท ตามที่ผู้ร้องร้องขอ และสำนักงาน ป.ป.ส. จะได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ร้องหรือผู้รับมอบอำนาจจากผู้ร้องมารับเงินชดเชยค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพฯ ต่อไป

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินขอเรียนว่า ผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องร้องเรียนดังกล่าว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้ผู้ร้องเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงวินิจฉัยยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าวตามมาตรา ๒๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ.๒๕๔๒ อย่างไรก็ตาม เพื่อมิให้เกิดปัญหาเช่นเดียวกับเรื่องร้องเรียนดังกล่าว ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน เสนอแนะให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

/ ๑. ขอให้สำนักงานตำรวจ...

๑. ขอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติแจ้งหน่วยงานในสังกัด กำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบทรัพย์สินของกลางทราบว่า หน่วยงานหรือบุคคลที่รับผิดชอบมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลบำรุงรักษาทรัพย์สินดังกล่าวให้อยู่ในสภาพเดิม และหากเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์ต้องรีบดำเนินการตามระเบียบของทางราชการ นำทรัพย์ของกลางที่เสียหายให้กลับอยู่ในสภาพเดิมก่อนส่งมอบทรัพย์คืนแก่เจ้าของทรัพย์ หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อไป

๒. เนื่องจากทรัพย์สินของกลางที่หน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ นำไปใช้ประโยชน์ทางราชการไม่ใช่ทรัพย์สินของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรณีดังกล่าวทำให้หน่วยงานไม่สามารถสามารถเบิกจ่ายเงินงบประมาณของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อซ่อมแซมหรือบำรุงรักษาทรัพย์สินของกลางที่นำมาใช้ประโยชน์ทางราชการได้ ดังนั้น จึงขอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาจัดสรรงบประมาณไว้เพื่อซ่อมแซมหรือบำรุงรักษาทรัพย์สินนั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ หากผลการพิจารณาเป็นประการใดโปรดแจ้งให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินทราบโดยเร็วต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ศรีราชา เจริญพานิช)
ผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักสอบสวน ๕
โทร. ๐ ๒๒๗๙ ๐๔๙๙ , ๑๖๗๖ ต่อ ๔๗๔
โทรสาร ๐ ๒๒๗๙ ๑๖๔๑
www.ombudsman.go.th

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร ๐ ๒๒๐๕ ๓๗๗๒

ที่ ๐๐๓๓.๒๕/๑๑๓๒ **วันที่** ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๔

เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเก็บรักษาของกลาง

ผบช.น., ผบ.ตชด., ผบก.ตชด., บช.ส., สทม., กมค. และ จตร.(หบ.จต.)

ด้วย ได้รับรายงานจาก จร.ตามหนังสือที่ ๐๐๓๓.๒๕/๓๔๘๔๖ ลง ๒๗ ธ.ค. ๒๕๕๓ ว่าในการประชุมการประสานความร่วมมือและหาแนวทางในการบูรณาการปัญหาเรื่องร้องเรียนร่วมกันระหว่างสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน กับ จต. เมื่อ ๒๑ ธ.ค. ๒๕๕๓ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้แจ้งปัญหาการร้องเรียนการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ เกี่ยวกับเรื่องของกลางในคดีอาญาสูญหาย เพื่อให้ ตร แก้ไขปัญหาดังกล่าว

ตร.พิจารณาแล้วเห็นว่า ในเรื่องการเก็บรักษาของกลาง ตร.ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๘ ข้อ ๔๑๘ ซึ่งกำหนดวิธีการเก็บรักษาของกลางโดยให้สารวัตร หรือผู้รักษาการแทนหรือหัวหน้าสถานีตำรวจเป็นผู้รับผิดชอบเก็บรักษาลูกกุญแจและทรัพย์ของกลาง อีกทั้งข้อ ๔๒๑ ได้กำหนดให้สารวัตรใหญ่แผนกผู้กำกับการหรือผู้รักษาการแทนตรวจสมุดยึดทรัพย์และของกลางไม่น้อยกว่าเดือนละหนึ่งครั้งว่า พนักงานสอบสวนได้จัดการไปโดยถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ นอกจากนี้ ตร. ยังได้มีหนังสือที่ ๐๐๓๓.๒/๓๑๑๔๗ ลง ๙ ก.ย.๒๕๔๕ ชี้ช้อมแนวทางปฏิบัติในการเก็บรักษาของกลาง รวมถึงการจัดหาสถานที่เก็บรักษาของกลางไว้แล้ว ประกอบกับในปัจจุบันได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ป.วิ อาญา มาตรา ๑๑๗/๓ กำหนดให้เจ้าของหรือผู้มีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้อาจยื่นคำร้องต่อพนักงานสอบสวนเพื่อขอรับสิ่งของนั้นไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์โดยไม่มีประกัน หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันก็ได้ โดยมีกฎกระทรวงกำหนดวิธีการขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่ง ตร.ได้มีหนังสือที่ ๐๐๓๓.๒๕/๑๑๕๗ ลง ๕ พ.ย.๒๕๕๓ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ ในระหว่างการดำเนินคดี กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้แล้ว หากผู้รับผิดชอบได้ดำเนินการตามแนวทางข้างต้นย่อมเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับของกลางสูญหายได้ ดังนั้นจึงให้กำชับพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องให้ถือปฏิบัติตามระเบียบ และหนังสือสั่งการดังกล่าวโดยเคร่งครัด

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

พล.ต.ท.

(สมยศ ชุ่มพันธ์ม่วง)

ผู้ช่วย ผบ.ตร.ปรท.ผบ ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี กรมตำรวจ โทร. 2511089

ที่ 0503.6/ A140 **วันที่** 4 เมษายน 2538

เรื่อง การดำเนินคดีตาม พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ศ. 2469

เรียน ผู้ช่วย อ.ตร.,หน.กกค 1-9, ผบช.ก., น.

ด้วย อธิบดีกรมศุลกากร มีหนังสือที่ กค 0607/05854 ลง 13 มี.ค. 2538 แจ้งเรื่อง การดำเนินคดีตาม พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ศ. 2469 ที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้จับกุมมา ตร. เพื่อทราบ และเป็นแนวทางในการดำเนินคดีของ พงส. นั้น

ฉะนั้น เพื่อให้การดำเนินคดีเกี่ยวกับความผิดตาม พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ศ. 2469 เป็นไปด้วยความถูกต้องและเรียบร้อย จึงขอส่งสำเนาหนังสือดังกล่าวมาเพื่อทราบและแจ้งให้ผู้ที่หน้าที่เกี่ยวข้องทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

รต.ต.ท.

(จำลอง เชี่ยวแจ้งพันธุ์)

ผู้ช่วย อ.ตร.ปรท.อ.ตร.

กรมตำรวจ
เลขรับ 16170
วันที่ 16 มี.ค. 2538
เวลา 11.00 น.

473

ที่ กค 0607/ 05854

กรมศุลกากร
ถนนสุนทรโกษา กท.10110

13 มีนาคม 2538

กองคดีกรมตำรวจ
เลขที่ 06199
รับวันที่ 16 มี.ค. 2538
เวลา

เรื่อง การดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช 2469 ที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้จับกุม

เรียน อธิบดีกรมตำรวจ

ด้วยปรากฏว่าในปัจจุบันพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้จับกุมผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช 2469 หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากรเป็นจำนวนมาก กรมศุลกากรซึ่งเป็นหน่วยงานที่ใช้กฎหมายดังกล่าวโดยตรง จึงขอประสานงานมายังกรมตำรวจ เพื่อให้การดำเนินคดีเป็นไปโดยถูกต้องครบถ้วน รวดเร็วและเสร็จสิ้นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ โดยขอแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการรับของกลางและการดำเนินคดีดังนี้

1. ของกลางรวมถึงยานพาหนะที่ใช้ในการกระทำผิดที่ยึดไว้นั้น เจ้าหน้าที่ผู้จับกุมจะต้องส่งมอบให้อยู่ในความรักษาของพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากร ซึ่งอาจจะนำส่งที่กรมศุลกากรหรือด่านศุลกากรที่อยู่ใกล้ที่สุดก็ได้ ตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช 2469 โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องมีหนังสือนำส่งของกลางดังกล่าวไปด้วย สำหรับของกลางที่นำส่งพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรเพื่อเก็บรักษาแล้วนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรจะเป็นผู้ทำการตรวจสอบและประเมินราคาอากรตามมาตรา 13,14 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช 2469 แล้วแจ้งผลการประเมินราคาและอากรให้เจ้าหน้าที่ผู้จับกุมทราบ เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินคดีต่อไป

2. สำหรับความผิดและข้อหาที่จะดำเนินคดีกับผู้ต้องหาตามพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช 2469 นั้น ส่วนใหญ่จะ มีอยู่ 2 มาตรา คือ

2.1 มาตรา 27 เป็นกรณีที่ผู้ต้องหาเป็นผู้ลักลอบนำของกลางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรด้วยตนเอง หรือมีส่วนเกี่ยวข้องด้วยประการใด ๆ ในการลักลอบนำของกลางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักร

/2.มาตรา...

2.2 มาตรา 27 ทวิ เป็นกรณีที่ผู้ต้องหามีของกลางไว้ในครอบครองโดยวิธีการช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อ รับจำนำ หรือรับไว้โดยประการใด ซึ่งของอันคนรู้ว่าเป็นของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยหลีกเลี่ยงอากร ข้อห้าม ข้อกำกัด

ในการดำเนินคดีกับผู้ต้องหานั้น ย่อมขึ้นอยู่กับผลการสอบสวนของพนักงานสอบสวนว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดในฐานใด

3. กรณีที่ผลการสอบสวนของพนักงานสอบสวนได้ความว่า ผู้ต้องหากระทำผิดตามอัตกล่าวหา และผู้ต้องหามีความประสงค์จะขอทำความตกลงระงับคดีในชั้นศุลกากร อธิบดีกรมศุลกากรหรือคณะกรรมการเปรียบเทียบงดการฟ้องร้องมีอำนาจที่จะพิจารณารับทำความตกลงระงับคดีได้ตามมาตรา 102, 102 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช 2469 แล้วแต่กรณี ตามหลักเกณฑ์การระงับคดีที่กำหนดไว้ในประมวลระเบียบปฏิบัติศุลกากร พุทธศักราช 2530 ซึ่งคณะกรรมการเปรียบเทียบฯได้พิจารณาเห็นชอบแล้ว

เมื่ออธิบดีกรมศุลกากรหรือคณะกรรมการเปรียบเทียบฯ มีคำสั่งให้ระงับคดีแล้ว ให้ถือว่าเป็นอันตุ้มผู้กระทำผิดนั้น ในการที่จะถูกฟ้องร้องต่อไปในกรณีแต่งความผิดอันนั้น

สำหรับเอกสารที่ใช้ประกอบในการพิจารณาระงับคดีในชั้นศุลกากรได้แก่ บันทึกการตรวจค้นจับทุน, บันทึกคำให้การของผู้ต้องหาและคำร้องขอทำความตกลงระงับคดีในชั้นศุลกากรของผู้ต้องหาเป็นต้น

เว้นแต่คดีในลักษณะใดที่คณะรัฐมนตรีมีมติมิให้ระงับคดีในชั้นศุลกากร พนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินคดีต่อไปเช่นเดียวกับข้อ 4

4. หากผู้ต้องหาให้การปฏิเสธหรือไม่ได้ยื่นคำร้องขอทำความตกลงระงับคดีในชั้นศุลกากร ย่อมเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะต้องสรุปสำนวนส่งพนักงานอัยการเพื่อดำเนินการต่อไป เมื่อผลที่สุดของคดีปรากฏว่าพนักงานอัยการหรือศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา เป็นประการใดแล้ว พนักงานสอบสวนจะต้องแจ้งผลคดีดังกล่าวพร้อมส่งสำเนาคำสั่งของพนักงานอัยการหรือสำเนาคำพิพากษาของศาลไปให้กรมศุลกากรหรือด่านศุลกากร ซึ่งได้รับของกลางในคดีนั้นไว้ในชั้นต้นทราบ เพื่อที่จะได้ดำเนินการกับของกลางตามคำสั่งหรือคำพิพากษาดังกล่าวให้เสร็จสิ้นต่อไป ซึ่งในปัจจุบันนี้มีคดีเป็นจำนวนมาก ที่พนักงานอัยการมีคำสั่งหรือศาลมีคำพิพากษาแล้ว พนักงานสอบสวนไม่ได้แจ้งผลคดี หรือส่งคำสั่งหรือคำพิพากษา

/3.ไปให้กรม...

ไปให้กรมศุลกากรหรือด่านศุลกากรทราบ กรมศุลกากรหรือด่านศุลกากรที่เก็บรักษาของกลางไว้จึงไม่อาจดำเนินการกับของกลางให้เสร็จสิ้นไปได้

5. สำหรับกรณีที่ไม่ปรากฏตัวผู้ต้องหา หากไม่มีผู้ใดมาแสดงตัวเป็นเจ้าของหรือแสดงสิทธิใด ๆ ในการร้องขอคืนยานพาหนะที่ใช้ในการกระทำความผิดหรือของกลางอื่น ๆ ภายในระยะเวลา 60 วัน หรือ 30 วันนับแต่วันยึด ตามลำดับแล้วแต่กรณี ของกลางดังกล่าวจะตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช 2469 ซึ่งหนักงานสอบสวนจะต้องแจ้งให้กรมศุลกากรหรือด่านศุลกากรซึ่งรับของกลางไว้ทราบ เพื่อที่กรมศุลกากรหรือด่านศุลกากรซึ่งรับของกลางไว้จะได้ดำเนินการกับของกลางตามระเบียบต่อไป

6. สำหรับของกลางที่ตกเป็นของแผ่นดินและได้จำหน่ายแล้ว กรมศุลกากร หรือด่านศุลกากรจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ผู้จับกุมทราบ เจ้าหน้าที่ผู้จับกุมจะต้องยื่นคำร้องขอเบิกเงินสินบนและ/หรือรางวัลภายใน 1 ปี นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง มิฉะนั้นจะสิ้นสิทธิ์ในการขอรับเงินดังกล่าว และกรมศุลกากรหรือด่านศุลกากรจะผลักเงินให้เป็นรายได้แผ่นดินตามระเบียบต่อไป

กรมศุลกากรหวังเป็นอย่างยิ่งว่ากรมตำรวจจะได้แจ้งข้อมูลดังกล่าวให้แก่หนักงานสอบสวนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทราบ เพื่อเป็นแนวทางและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินคดีของหนักงานสอบสวนในความผิดตามพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช 2469 ให้เสร็จสิ้นไปโดยรวดเร็วในโอกาสต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายศุภชัย ศิศิษฐวานิช)

อธิบดีกรมศุลกากร

กองคดี

โทร. 2494065, 2494292

โทรสาร 2494207

บทที่ ๖

การเปรียบเทียบ

คดีอาญา

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๓๔๖๖

ที่ ๐๐๑๓.๒๕/ ๑ 0073 วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเปรียบเทียบคดีอาญา และการออกใบเสร็จรับชำระเงินของพนักงานสอบสวนและเจ้าพนักงานตำรวจที่มีหน้าที่รับเงิน

จตช., รอง ผบ.ตร.หรือตำแหน่งเทียบเท่า

ผู้ช่วย ผบ.ตร.หรือตำแหน่งเทียบเท่า

ผบช.หรือตำแหน่งเทียบเท่า

ผบก.ในสังกัด สง.ผบ.ตร.

ด้วยในการประชุมของ อ.ก.ตร.อุทธรณ์ (ฝ่ายการแทน ก.ตร.) ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๙ มี.ค.๒๕๕๒ ได้พิจารณาเรื่องข้าราชการตำรวจ อุทธรณ์คำสั่ง ถูกลงโทษไล่ออกจากราชการ ฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง กรณีทำหน้าที่เปรียบเทียบปรับแล้วเบียดบังเอาเงินค่าปรับไปเป็นประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่น โดยวิธีเขียนตัวเลขและตัวอักษรจำนวนเงินค่าปรับลงในใบเสร็จรับเงินฉบับต้นขั้วมีจำนวนเงินน้อยกว่าจำนวนเงินค่าปรับตามใบเสร็จรับเงินต้นฉบับที่ออกให้ผู้ถูกจับที่ชำระเงินค่าปรับแล้วเป็นต้น เอาเงินส่วนต่างไปเป็นประโยชน์ส่วนตน จึงมีมติตั้งข้อสังเกตให้ ตร. กำหนดมาตรการกำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการเปรียบเทียบปรับและการเขียนใบเสร็จรับเงิน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำผิดในลักษณะดังกล่าวอันจะเป็นสาเหตุให้เกิดการเสียหายแก่ทางราชการ

ตร. พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๘ ได้วางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเปรียบเทียบคดีอาญา ไว้อย่างละเอียดและรัดกุม โดยกำหนดให้พนักงานสอบสวนผู้ทำการเปรียบเทียบจะต้องเป็นผู้ออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ต้องหา และจะต้องบันทึกลงรายงานประจำวันเป็นรายคดีหรือรวมกันหลายๆ คดีก็ได้ โดยให้ปรากฏเลขคดี ชื่อผู้ต้องหา ข้อหา จำนวนเงินที่เปรียบเทียบและอื่นๆ เช่นในคดีที่อาจมีการเรียกค่าเสียหายกัน และให้พนักงานสอบสวนเวรคดีอาญาเป็นผู้รับผิดชอบตรวจการลงเลขคดีเปรียบเทียบและรายการต่างๆ ในแบบพิมพ์การเปรียบเทียบ ตลอดจนใบเสร็จรับเงินให้ถูกต้อง ทั้งให้พนักงานสอบสวนเวรคดีอาญาแต่ละคน นำบันทึกการเปรียบเทียบคดีอาญาภายในเวรของตนเสนอการวัดรายวัน

/(ปัจจุบัน ผกก., ...

(ปัจจุบัน ผกก., สวญ., สว.) หากพนักงานสอบสวนและผู้บังคับบัญชาในสถานีตำรวจ ได้ถือปฏิบัติตามระเบียบฯ โดยเคร่งครัดก็จะทำให้การทุจริตของเจ้าหน้าที่ในลักษณะนี้ไม่เกิดขึ้น และจะไม่เกิดความเสียหายต่อทางราชการ

ดังนั้น เพื่อให้การเปรียบเทียบของพนักงานสอบสวนและการรับชำระเงินของพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับเงิน เป็นไปอย่างถูกต้อง และไม่ให้เกิดการเสียหายแก่ทางราชการและ ตร. ขึ้นอีก จึงกำหนดแนวทางดำเนินการของผู้เกี่ยวข้องไว้ดังต่อไปนี้

๑. ให้พนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับเงินทำการตรวจสอบความถูกต้องรายละเอียดของรายการและจำนวนเงินที่ปรากฏในใบเสร็จรับเงินทั้งต้นฉบับและสำเนาก่อนลงชื่อในใบเสร็จรับเงินทุกครั้ง

๒. ให้พนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับเงินทำการตรวจสอบและส่งเงินให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเมื่อพ้นหน้าที่เวรสอบสวนผลัดนั้นหรือวันนั้นๆ

๓. ให้ผู้บังคับบัญชาระดับ รอง ผกก.สส. และ ผกก.หรือ หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงาน ตรวจสอบบันทึกการเปรียบเทียบ และ/หรือเอกสารการส่งเงินของพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับเงินแล้วแต่กรณี

๔. สถานีตำรวจใดที่มีปริมาณการเปรียบเทียบจำนวนมากให้หัวหน้าสถานีตำรวจจัดให้มีพนักงานสอบสวนเวรเปรียบเทียบ เพื่อบริการประชาชนในห้วงเวลากลางวัน ตั้งแต่ ๐๖.๐๐ น. – ๑๘.๐๐ น. ตามความจำเป็นและความเหมาะสมของแต่ละสถานี

๕. ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการกวดขันพนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับเงิน และผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติเกี่ยวกับการเปรียบเทียบคดีอาญาและการรับเงินอย่างเคร่งครัดตามระเบียบการตำรวจที่เกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๙ การเปรียบเทียบคดีอาญาและหนังสือสั่งการฉบับนี้ หากมีกรณีการกระทำผิดเกิดขึ้นให้พิจารณาโทษผู้กระทำผิดและผู้บังคับบัญชาที่รับผิดชอบตามสมควรแก่กรณีต่อไป

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และให้แจ้งพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.อ.

(ชานี สมบูรณ์ทรัพย์)

รอง ผบ.ตร.รรท.ผบ.ตร.

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๓๔๖๖

ที่ ๐๐๑๑.๒๖/ว ๑๐๐ วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง กำหนดแนวทางปฏิบัติของเจ้าพนักงานจราจรและเจ้าพนักงานตำรวจบนทางพิเศษและทางหลวง

เรียน จตช., รอง ผบ.ตร. หรือตำแหน่งเทียบเท่า
รอง จตช, ผู้ช่วย ผบ.ตร. หรือตำแหน่งเทียบเท่า
เพื่อโปรดทราบ

ผบช.น., ก., ภ.๑-๙, ศชต. และ จตร. (หน.จต.)

ตามหนังสือ ตร.ด่วนที่สุด ที่ ๐๐๓๓.๒๖/ว ๙๔ ลง ๓๐ ต.ค. ๒๕๕๔ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติของเจ้าพนักงานจราจรและเจ้าพนักงานตำรวจบนทางพิเศษและทางหลวง ตามประกาศ ตร. เรื่อง การกำหนดหน่วยงานและเขตอำนาจการรับผิดชอบหรือเขตพื้นที่การปกครองของส่วนราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๕๔ โดยกำหนดให้ กก.๘ บก.ทล. รับผิดชอบควบคุมดูแล จัดการจราจร สอบสวนและเปรียบเทียบปรับคดีความผิดตามกฎหมายจราจรทางบกและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการจราจรในทางหลวงพิเศษหมายเลข ๗ และทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ ยกเว้นทางพิเศษ ตั้งแต่กิโลเมตรที่ ๐ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ บนถนนยกระดับซึ่งต่อจากวงแหวนตะวันออก (ตามแนวถนนวงแหวนใต้ (บางพลี-สุขสวัสดิ์) ถึงกิโลเมตรที่ ๒๒ สะพานกาญจนาภิเษก) ตำบลบางจาก อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นทางพิเศษที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ไม่ใช่ทางหลวงพิเศษ ตามประกาศ ตร. ดังกล่าวข้างต้นแล้วนั้น

เนื่องจากการปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวมีปัญหาข้อขัดข้องบางประการเกี่ยวกับการควบคุม ดูแล จัดการจราจรและการสอบสวนคดีในทางหลวงพิเศษ ทางหลวง และทางพิเศษ ดังนั้น เพื่อให้การควบคุม ดูแล จัดการจราจรบนทางยกระดับตามแนวพระราชดำริฯ ทางหลวงพิเศษ ทางหลวงและทางพิเศษ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเกิดความสะดวกแก่ประชาชนมากที่สุด จึงให้ยกเลิกหนังสือ ตร. ดังกล่าว และให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. ทางยกระดับตามแนวพระราชดำริฯ และทางพิเศษที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ บก.จร. รับผิดชอบการควบคุม ดูแล จัดการจราจร รวมทั้งมีอำนาจสอบสวนคดีจราจรทางบก และเปรียบเทียบปรับคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก หากไม่สามารถเปรียบเทียบปรับได้ให้สอบสวนคดีนั้นต่อไปจนเสร็จสิ้น

๒. ทางพิเศษที่พาดผ่านพื้นที่จังหวัดใดให้สถานีตำรวจท้องที่นั้นๆ รับผิดชอบการควบคุม ดูแล จัดการจราจร รวมทั้งมีอำนาจสอบสวนคดีจราจรทางบก และเปรียบเทียบปรับคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก หากไม่สามารถเปรียบเทียบปรับได้ให้สอบสวนคดีนั้นต่อไปจนเสร็จสิ้น

๓. ทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ และทางหลวงหมายเลข ๗ ตั้งแต่กิโลเมตรที่ ๐ แขวง/เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ถึงกิโลเมตรที่ ๑๒๔+๓๐๖ ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ซึ่งบรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓ รวมทางแยกไปบรรจบทางหลวงหมายเลข ๓๙ (บางวัว) ตั้งแต่กิโลเมตรที่ ๐ ถึงกิโลเมตรที่ ๔ + ๔๐๐ ตำบลบางวัว อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และทางแยกเข้าท่าเรือแหลมฉบัง ตั้งแต่กิโลเมตรที่ ๐ ถึงกิโลเมตรที่ ๘+๐๓๑ ตำบลทุ่งสุขลา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี รวมทั้งทางแยกเข้าชลบุรี กิโลเมตรที่ ๐ ถึงกิโลเมตรที่ ๓+๓๒๔ (ทางแยกต่างระดับคีรี) ตำบลหนองข้างคอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ให้ กก.๘ บก.ทล.

/รับผิดชอบ...

รับผิดชอบการควบคุม ดูแล จัดการจราจร รวมทั้งมีอำนาจสอบสวนคดีจราจรทางบก และเปรียบเทียบปรับคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก หากไม่สามารถเปรียบเทียบปรับได้ให้สอบสวนคดีนั้นต่อไปจนเสร็จสิ้น

๔. ทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ ถนนวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ให้ดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ ทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ ตามแนวถนนวงแหวนตะวันออก (บางปะอิน–บางพลี) ตั้งแต่กิโลเมตรที่ ๐ ตำบลพะยอม อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ถึงกิโลเมตรที่ ๒๓ ตำบลบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ให้ กก.๘ บก.ทล. รับผิดชอบการควบคุม ดูแล จัดการจราจร รวมทั้งมีอำนาจสอบสวนคดีจราจรทางบก และเปรียบเทียบปรับคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก หากไม่สามารถเปรียบเทียบปรับได้ให้สอบสวนคดีนั้นต่อไปจนเสร็จสิ้น

๔.๒ ทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ ตามแนวถนนวงแหวนตะวันตก (บางขุนเทียน–บางบัวทอง–บางปะอิน) ตั้งแต่กิโลเมตรที่ ๑๓+๗๐๐ ถึงกิโลเมตรที่ ๘๒+๘๕๕ ตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งบรรจบกับทางหลวงหมายเลข ๑ ให้ กก.๘ บก.ทล. รับผิดชอบการควบคุม ดูแล จัดการจราจร และเปรียบเทียบปรับคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก หากไม่สามารถเปรียบเทียบปรับได้ให้สอบสวนคดีนั้นต่อไปจนเสร็จสิ้น

๔.๓ ทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ ตามแนวถนนยกระดับ (สุขสวัสดิ์–บางขุนเทียน) ตั้งแต่กิโลเมตรที่ ๐ (เชิงสะพานกาญจนภิเษก) ตำบลบางจาก อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ถึงกิโลเมตร ที่ ๑๓+๗๐๐ แขวง/เขต บางบอน กรุงเทพมหานคร ซึ่งบรรจบกับทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ ตามแนวถนนวงแหวนตะวันตก (บางขุนเทียน บางบัวทอง บางปะอิน) ให้ บก.จร. รับผิดชอบการควบคุม ดูแล จัดการจราจร รวมทั้งมีอำนาจสอบสวนคดีจราจรทางบกและเปรียบเทียบปรับคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก หากไม่สามารถเปรียบเทียบปรับได้ ให้สอบสวนคดีนั้นต่อไปจนเสร็จสิ้น

๕. ทางคู่ขนานของทางหลวงพิเศษหมายเลข ๗ ทางหลวงหมายเลข ๗ และทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ และทางหลวงหมายเลข ๙ ทั้งขาออกและขาเข้าในบางตอนมิใช่เป็นทางคู่ขนานของทางหลวงพิเศษหมายเลข ๓ ทางหลวงหมายเลข ๓ ทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ และทางหลวงหมายเลข ๙ คือ

๕.๑ ทางคู่ขนานขาออกของทางหลวงพิเศษหมายเลข ๗ ทางหลวงหมายเลข ๗ เป็นทางหลวงหมายเลข ๓๗๐๑ คือ ทางคู่ขนานฝั่งขาออกด้านซ้ายทาง ตั้งแต่ ถนนศรีนครินทร์–ถนนสุขุมวิท

๕.๒ ทางคู่ขนานขาเข้าของทางหลวงพิเศษหมายเลข ๗ ทางหลวงหมายเลข ๗ เป็นทางหลวงหมายเลข ๓๗๐๒ คือ ทางคู่ขนานฝั่งขาเข้าด้านขวาทาง ตั้งแต่ ถนนสุขุมวิท–ถนนศรีนครินทร์

๕.๓ ทางคู่ขนานขาออกของทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ ทางหลวงหมายเลข ๙ เป็นทางหลวงหมายเลข ๓๗๐๓ คือ ทางคู่ขนานฝั่งขาออกด้านซ้ายทาง ตั้งแต่ บางแค–บางบัวทอง

๕.๔ ทางคู่ขนานขาเข้าของทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ ทางหลวงหมายเลข ๙ เป็นทางหลวงหมายเลข ๓๗๐๒ คือ ทางคู่ขนานฝั่งขาเข้าด้านขวาทาง ตั้งแต่ บางบัวทอง–บางแค

ดังนั้น ทางคู่ขนานตามข้อ ๕.๑–๕.๔ ทั้ง ๔ เส้นทาง จึงไม่อยู่ในเขตพื้นที่ปกครองและเขตอำนาจสอบสวนของ กก.๘ บก.ทล. จึงให้สถานีตำรวจท้องที่รับผิดชอบดำเนินการควบคุม ดูแล จัดการจราจร รวมทั้งมีอำนาจสอบสวนคดีจราจรทางบก และเปรียบเทียบปรับคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก

๖. ทางหลวงอื่นๆ นอกจากทางหลวงที่กล่าวในข้อ ๓ ข้อ ๔ และข้อ ๕ ให้สถานีตำรวจท้องที่หรือสถานีตำรวจทางหลวง มีอำนาจสอบสวนเปรียบเทียบปรับคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก

/ภายในเขต...

ภายในเขตอำนาจได้ทุกกรณี หากผู้กระทำผิดไม่ยินยอมเปรียบเทียบปรับก็ให้สถานีตำรวจท้องที่ หรือสถานีตำรวจทางหลวงมีอำนาจสอบสวนนั้นต่อไปจนเสร็จสิ้นแล้วแต่กรณี ส่วนการสอบสวนคดีจราจรทางบกให้อยู่ในอำนาจการสอบสวนของสถานีตำรวจภูธรท้องที่เท่านั้น

อำนาจหน้าที่การเปรียบเทียบปรับทั้งของสถานีตำรวจท้องที่ หรือสถานีตำรวจทางหลวงให้คำนึงถึงการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเลือกสถานที่ชำระค่าปรับเป็นสำคัญ

๗. การสอบสวนคดีอาญาทั่วไปและการสอบสวนขั้นสูตรพลิกศพ ให้หน่วยงานสถานีตำรวจที่เป็นผู้รับผิดชอบการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๘. กรณีมีปัญหาการจราจรที่เป็นเหตุจำเป็นเร่งด่วนในพื้นที่รับผิดชอบของ บก.ทล. ถ้าเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่พบเหตุดังกล่าวก่อน ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ดำเนินการจัดการจราจรไปเบื้องต้น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน แล้วรีบแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ บก.ทล. โดยเร็วเพื่อให้รับผิดชอบต่อไป

๙. คดีจราจรทางบก หมายถึง คดีที่กล่าวหาว่าผู้ใดขับรถ (ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก) ในทาง (ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก) โดยประมาท (ตามประมวลกฎหมายอาญา) เป็นเหตุให้ทรัพย์สินผู้อื่นได้รับความเสียหาย และ/หรือผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ และ/หรืออันตรายสาหัส และ/หรือถึงแก่ความตาย ซึ่งเป็นความผิดตาม พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๔๓ (๔), ๑๕๗ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๑, ๓๐๐ และมาตรา ๒๙๖

๑๐.การเปรียบเทียบปรับคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก ได้แก่ การเปรียบปรับคดีความผิดตาม กฎหมายจราจรทางบก กฎหมายขนส่ง กฎหมายรถยนต์

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.อ.

(เอก อังสนานนท์)

รอง ผบ.ตร.ปรช.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. 0 2205 3486

ที่ 0031.212/ 4197 วันที่ 14 กันยายน 2550

เรื่อง กรมบัญชีกลางตอบข้อหารือเงินค่าปรับตาม พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

ผบช.น., ภ.1-9 , ภ., สตม., ปส., สนว., สทส., ตชด., กมส. และ จต.

ด้วย ตร. มีหนังสือ ที่ ตช 0031.212/6710 ลง 12 ธ.ค.2549 หารือกรมบัญชีกลาง เกี่ยวกับเงินค่าปรับที่ศาลสั่งกับผู้กระทำความผิดตาม พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 ว่ามีสิทธิขอรับเงินค่าปรับเพื่อไปใช้จ่ายเป็นเงินสินบนรางวัลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามข้อบังคับกระทรวงการคลังว่าด้วยการหักเงินค่าปรับก่อนนำส่งคลัง พ.ศ.2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติมได้หรือไม่ เนื่องจากตาม พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 มาตรา 74 วรรคหก บัญญัติว่า "ค่าปรับที่เปรียบเทียบตามพระราชบัญญัตินี้ให้ตกเป็นของราชการส่วนท้องถิ่นโดยไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน"

กรมบัญชีกลาง ได้มีหนังสือ ที่ กค 0409.3/18711 ลง 25 ก.ค.50 ตอบข้อหารือของ ตร. ว่าได้นำเสนอกระทรวงการคลังพิจารณาแล้วให้ความเห็นว่า เมื่อ พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 มิได้บัญญัติให้เงินค่าปรับตามคำพิพากษาของศาลให้ตกเป็นขององค์การปกครองท้องถิ่น ดังเช่น ค่าปรับตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำการเปรียบเทียบที่ให้ตกเป็นของราชการส่วนท้องถิ่นตามมาตรา 74 วรรคหก ดังนั้น สำนักงานศาลยุติธรรมสามารถหักเงินค่าปรับตามคำพิพากษาของศาลตาม พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 ส่งให้แก่ส่วนราชการเจ้าของเงินรายได้ซึ่งได้ดำเนินการตามกฎหมายอันได้มาซึ่งเงินค่าปรับดังกล่าว เพื่อนำไปใช้จ่ายเป็นเงินสินบนรางวัลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามนัยข้อบังคับกระทรวงการคลังว่าด้วยการหักเงินค่าปรับก่อนนำส่งคลัง พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และแจ้งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

พล.ต.อ. [signature]

(พัชรวาท วงษ์สุวรรณ)

รอง ผบ.ตร. บรพ.ผบ.ตร.

ที่ กค 0409.3/ 18711

กรมบัญชีกลาง
ถนนพระราม 6 กทม. 10400

เลขรับ 1416
วันที่ 13 ก.ย. 2550
เวลา 10.00 น.

15 กรกฎาคม 2550

เรื่อง ตอบข้อหารือเงินค่าปรับตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ที่ได้รับชำระตามคำพิพากษา

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

อ้างถึงหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ตช 0031.212/6710 ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2549

ตามที่ขอหารือว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีสิทธิขอรับเงินค่าปรับที่ศาลสั่งปรับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 เพื่อไปใช้จ่ายเป็นเงินสินบนรางวัลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามข้อบังคับกระทรวงการคลังว่าด้วยการหักเงินค่าปรับก่อนนำส่งคลัง พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือไม่ เนื่องจากมาตรา 74 วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 บัญญัติว่า "ค่าปรับที่เปรียบเทียบตามพระราชบัญญัตินี้ให้ตกเป็นของราชการส่วนท้องถิ่น โดยไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน" ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมบัญชีกลางได้นำเสนอกระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นว่า เมื่อพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 มิได้บัญญัติให้เงินค่าปรับตามคำพิพากษาของศาลตกเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกระทรวงการคลังได้กำหนดข้อบังคับกระทรวงการคลังว่าด้วยการหักเงินค่าปรับก่อนนำส่งคลัง พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม อนุญาตให้สำนักงานศาลยุติธรรมหักเงินค่าปรับตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารส่งให้แก่ส่วนราชการเจ้าของเงินรายได้ ดังนั้น กรณีที่หารือ ส่วนราชการเจ้าของเงินรายได้ซึ่งได้ดำเนินการตามกฎหมายอันได้มาซึ่งเงินค่าปรับดังกล่าว ก็มีสิทธิขอรับเงินค่าปรับไว้เพื่อนำไปใช้จ่ายเป็นเงินสินบนรางวัลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามข้อบังคับกระทรวงการคลังข้างต้นได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสวอนงค์ ระดีกาญจน์)
ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบการเงินการคลัง
ปฏิบัติราชการแทน อธิบดีกรมบัญชีกลาง

สำนักมาตรฐานด้านกฎหมายและระเบียบด้านการเงินการคลัง
กลุ่มกฎหมายและระเบียบด้านการเงินการคลัง
โทร. 0 2273 9002

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร ๐ ๒๒๐๕ ๓๔๗๒

ที่ ๐๐๓๓๑/๒๕/ ๑๕๘ วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง การเปรียบเทียบผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการขับรถโดยประมาท เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ

ผบช.น., ภ.๑ – ๙, ศขต., ก., สตส., กมค. และ จต.(หน.จตร.)

ด้วย สตส.รายงานผลการตรวจสอบตามแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๓ และ พ.ศ.๒๕๕๔ ซึ่งได้ดำเนินการตรวจสอบด้านการเงิน การบัญชี การพัสดุ และการปฏิบัติตามกฎหมาย พบว่าการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจไม่เป็นไปตามระเบียบเกี่ยวกับเงินรายได้แผ่นดินและเงินส่วนแบ่งค่าปรับตามกฎหมาย กล่าวคือ ในคดีกระทำความผิดฐานขับรถโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ อันเป็นความผิดตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๔๓(๔),๑๕๗ และ ป.อาญา มาตรา ๓๙๐ อันเป็นการกระทำกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ซึ่งตาม ป.อาญา มาตรา ๙๐ บัญญัติให้ใช้กฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด กรณีดังกล่าวความผิดตาม ป.อาญา มาตรา ๓๙๐ เป็นบทที่มีโทษหนักที่สุดแต่พนักงานสอบสวนได้ทำการเปรียบเทียบปรับตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๔๓(๔),๑๕๗ โดยไม่เปรียบเทียบปรับตาม ป.อาญา มาตรา ๓๙๐ หรือเปรียบเทียบปรับตาม ป.อาญา มาตรา ๓๙๐ แต่บันทึกการเปรียบเทียบคดีไว้ในสมุดบันทึกและสำนวนคดีเปรียบเทียบประเภทคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก จึงทำให้อัตราการแบ่งเงินเพื่อนำส่งเงินรายได้แผ่นดินและเงินกองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญาน้อยกว่าที่ควรจะเป็น

ตร.พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีการกระทำอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท กฎหมายบัญญัติให้ใช้บทที่มีโทษหนักที่สุดลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด ตาม ป.อาญา มาตรา ๙๐ จึงให้พนักงานสอบสวนเปรียบเทียบปรับผู้กระทำความผิดฐานขับรถโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ตาม ป.อาญา มาตรา ๓๙๐ ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และบันทึกการเปรียบเทียบคดีไว้ในสมุดบันทึกและสำนวนคดีเปรียบเทียบประเภทคดีอาญาทั่วไป แต่ให้ระบุไว้ในบันทึกการเปรียบเทียบว่าทางสอบสวนปรากฏว่าผู้ต้องหามีความผิดตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๔๓(๔),๑๕๗ และ ป.อาญา มาตรา ๓๙๐ ประกอบ ป.อาญา มาตรา ๙๐ สำหรับการส่งเงินค่าเปรียบเทียบให้ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการนี้โดยเฉพาะ ทั้งนี้ให้กำชับการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนโดยเคร่งครัด หากพบว่ามีกรณีบกพร่องให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.ต. ไอก อังสนานนท์

(เอก อังสนานนท์)

รอง ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 0-2205-3456

ที่ 0004.6/ 10765 วันที่ 10 ตุลาคม 2546

เรื่อง แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับการดำเนินคดีกับเจ้าของรถที่อนุญาตหรือยินยอมให้ผู้ไม่มีใบอนุญาตขับขี่นำรถไปแข่งในทางโดยไม่ได้รับอนุญาต

ผบช.ก., น., ภ.1-9, และ จต.

ผบก.สนส.

ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 มาตรา 64 ได้กำหนดลงโทษผู้ขับขี่รถที่ไม่ได้รับอนุญาตขับรถ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และมาตรา 58 ได้ห้ามมิให้เจ้าของรถหรือคนขับรถยินยอมให้ผู้ซึ่งไม่มีใบอนุญาตขับรถ หรือที่มีใบอนุญาตขับรถประเภทอื่นที่ใช้แทนกันไม่ได้เข้าขับรถของตนหรือรถที่ตนเป็นคนขับหากฝ่าฝืนจะต้องรับโทษตาม มาตรา 90 ซึ่งระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท ปรากฏว่าในการสอบสวนคดีอาญาความผิดฐานแข่งรถในทางโดยไม่ได้รับอนุญาต พนักงานสอบสวนไม่ได้ดำเนินคดีกับเจ้าของรถที่ยินยอมให้ผู้ที่ไม่มีใบอนุญาตขับขี่ ขับขี่รถนั้นๆ โดยพนักงานสอบสวน มักจะทำการสอบสวนคดีจราจร เมื่อพบว่าผู้ต้องหาไม่มีใบอนุญาตขับขี่รถก็จะทำการเปรียบเทียบปรับแล้วยุติคดี ซึ่งเป็นการปฏิบัติไม่ครบถ้วนตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในกรณีดังกล่าวถูกต้องครบถ้วนและสัมฤทธิ์ผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหตุอันตรายเกี่ยวกับการจราจร จึงกำหนดให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนให้ละเอียดรอบคอบหากพบว่าผู้กระทำผิดในคดีจราจรนั้นไม่มีใบอนุญาตขับขี่รถให้ทำการสอบสวนและดำเนินการตามกฎหมายกับเจ้าของรถที่ยินยอมให้ผู้ไม่มีใบอนุญาตขับขี่ ขับขี่รถนั้นด้วย

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และให้แจ้งพนักงานสอบสวนในสังกัดทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.ท.

(ปิยะ เจียมไชยศรี)

รกน.รอง ผบ.ตร. ปรท. ผบ.ตร.

บทที่ 7

การผัดฟ้อง ฝากขัง

การอายัดตัวผู้ต้องหา

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. ๒๕๒๙๕๘๘

ที่ ๐๖๑๐ / ๑๕๑๙๖ วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๒๗

เรื่อง กำชับพนักงานสอบสวนให้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อเร่งรัดการพิจารณาคดี

ผบช.ก., ผบช.น., ผบช.ภ.๑ - ๙, ผบก.ตม และ ผบก.ตท.

เนื่องด้วยกระทรวงยุติธรรมได้จัดให้มีการสัมมนาเรื่อง " การเร่งรัดการพิจารณาคดี " ขึ้น โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมเข้าร่วมสัมมนาและกรมตำรวจได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมสัมมนาในครั้งนี้ด้วย ผลการสัมมนาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรมตำรวจ เป็นเรื่องที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการส่งหมายให้พยาน การไม่เปิดความ การไม่มาเป็นพยานศาล การฝากขัง และการไม่เอาใจใส่ในการสอบสวนเมื่อมีการสั่งปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราว ซึ่งปัญหาต่างๆ ดังกล่าวเป็นสาเหตุที่ทำให้คดีล่าช้า กรมตำรวจจึงจะกำชับพนักงานสอบสวนให้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อเร่งรัดการพิจารณาคดีดังต่อไปนี้

๑.การส่งหมายให้พยาน เมื่อพนักงานอัยการส่งหมายของศาลให้พนักงานสอบสวนดำเนินการ ให้พนักงานสอบสวนรีบดำเนินการส่งหมายนั้นทันที กรณีที่พนักงานสอบสวนสั่งให้ตำรวจเป็นผู้นำส่ง ให้พนักงานสอบสวนติดตามผลการส่งให้ผู้รับได้หรือไม่ประการใด หากมีเหตุขัดข้องให้รีบรายงานเหตุขัดข้องให้พนักงานอัยการทราบ และให้พนักงานสอบสวนติดตามเร่งรัดผลการส่งหมายแล้วแจ้งให้พนักงานอัยการทราบโดยเร็วก่อนวันนัดของศาล

๒.การไม่เปิดความของพนักงานสอบสวน กรณีเมื่อศาลเลื่อนคดี หากวันที่ศาลนัดตรงกับวันที่พนักงานสอบสวนติดราชการ ซึ่งไม่สะดวกจะไปศาลได้ หากศาลไม่ถามพนักงานสอบสวนให้พนักงานสอบสวนรายงานให้ศาลทราบในขณะนั้น เพื่อมิให้ต้องมีการเลื่อนคดีเพราะเหตุจากพนักงานสอบสวนและจะให้พนักงานสอบสวนเล็งเห็นความสำคัญของการไปศาลด้วย หากมีความจำเป็นไม่สามารถจะไปศาลในวันนัดได้ ให้รีบแจ้งเหตุให้ศาลทราบทันที โดยอาจแจ้งทางโทรศัพท์หรือแจ้งที่ศูนย์หน้าวัดสังฆ์

๓.การฝากขังผู้ต้องหาต่อศาลและการปล่อยชั่วคราว ซึ่งเป็นเหตุให้คดีล่าช้าเพราะพนักงานสอบสวนขอฝากขังผู้ต้องหาต่อศาลตามกำหนดระยะเวลา ๔๘ วันหรือ ๘๔ วันโดยไม่คำนึงว่ามีความจำเป็นหรือไม่ และเมื่อมีการอนุญาตให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราวก็ไม่รีบทำการสอบสวน

เมื่อมีการถอนประกันทำให้ต้องมาขอฝากขังต่อศาลทำให้คดีล่าช้า จึงให้พนักงานสอบสวนถือปฏิบัติในการฝากขังต่อศาลตามกำหนดระยะเวลาดังกล่าวเมื่อมีเหตุจำเป็นจริง ๆ และกรณีอนุญาตให้ผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราวแล้ว ให้พนักงานสอบสวนรีบเร่งทำการสอบสวนให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว

๔.กรณีที่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในคดีเรื่องใดย้ายไปดำรงตำแหน่งประจำที่อื่น เมื่อมีการมอบหมายคดีให้พนักงานสอบสวนคนใหม่ดำเนินการแทน ให้พนักงานสอบสวนคนใหม่สนใจและเอาใจใส่ในคดีที่ตนได้รับมอบมา และดำเนินการให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว หากมีการสืบสวนหาตัวคนร้ายก็ให้ดำเนินการต่อไป

๕.กรณีที่เรือนจำย้ายผู้ต้องขังและขอความร่วมมือ เพื่อพบกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจจาก สน. หรือ สภ. ใด ให้สารวัตรใหญ่ หรือสารวัตร หรือผู้รักษาราชการแทน หรือผู้ปฏิบัติราชการแทนพิจารณาให้ความร่วมมือโดยส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจไปช่วยทุกครั้ง

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติโดยเคร่งครัด

(ลงชื่อ) พล.ต.ท. สุทัศน์ สุขุมวาท

(สุทัศน์ สุขุมวาท)

รอง ผ.ตร.ปฏิบัติราชการแทน ผ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี กรมตำรวจ โทร. ๒๕๑๑๐๔๘

ที่ ๐๖๐๓.๓ / ๙๓๖๖ วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๑

เรื่อง ให้กำชับการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้องรับผิดชอบ

ผบช.ก., น. ๑๑๑ – ๙ และหน่วยขึ้นตรงต่อ ตร ที่มีหน้าที่สอบสวนคดีอาญา

ในการสัมมนาเกี่ยวกับการประสานงานในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งกระทรวงยุติธรรมและสภาทนายความได้ร่วมกันจัดขึ้น ณ สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการ ระหว่างวันที่ ๒๓ – ๒๕ กันยายน ๒๕๓๐ เพื่อหาข้อยุติในปัญหาต่าง ๆ ร่วมกันนั้น ปรากฏว่ามีประเด็นปัญหาหลายเรื่องที่มีระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือแจ้งความของ ตร. หรือ มท. ให้ถือปฏิบัติอยู่แล้ว แต่ปรากฏว่าพนักงานสอบสวนบางคนไม่ถือปฏิบัติ

ฉะนั้น จึงให้สั่งกำชับพนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้องรับผิดชอบถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด อย่าให้เกิดข้อบกพร่องขึ้นอีก ดังนี้

๑.ให้ประสานทำความเข้าใจกับพยานและปฏิบัติตามหนังสือ มท. ที่ ๑๒๓๕๗/๒๔๙๙ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๔๙๘ นำส่งโดยแจ้งความ ตร.ที่ ๘๑/๒๔๙๘ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๔๙๘ ในกรณีพนักงานอัยการขอให้ศาลออกหมายนัดพยานมาเบิกความในวันเดียวกันมากเกินไปจนไม่สามารถสืบพยานได้ทุกปาก ทำให้พยานเสียเวลา

๒.การฟ้องคดีสำคัญที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยให้การรับสารภาพควรทำโดยรวดเร็ว และสืบพยานทันทีในวันเดียวกัน แต่การฟ้องด่วนดังกล่าวการสอบสวนปากคำพยานและการดำเนินการต่างๆ มักจะกระทำโดยไม่ละเอียดรอบคอบ ทำให้เกิดข้อบกพร่องและผิดพลาดในเชิงคดีหากผู้ต้องหาให้การปฏิเสธในชั้นศาล จึงให้พนักงานสอบสวนพึงระมัดระวังและถือปฏิบัติในเรื่องนี้ ตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๘ บทที่ ๕ ข้อ ๒๔๘ โดยเคร่งครัดและให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด

๓.ให้พนักงานสอบสวนรีบทำการสอบสวนและส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการโดยเร็ว โดยให้ถือปฏิบัติตามคำสั่ง มท.ที่ ๒๐๗/๒๕๐๐ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๐๐ และบันทึก ตร.ที่ ๐๕๐๑ (ส) /๑๘๖๒๑ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๒๑ โดยเคร่งครัด และให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นควบคุมดูแลอย่าให้เกิดการล่าช้าต่อไป

๔.การอายัดตัวผู้ต้องขังยังเรือนจำ ให้พนักงานสอบสวนรีบดำเนินการแจ้งอายัดโดยถือปฏิบัติตามระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๖ บทที่ ๑๓ และหากผู้ต้องหาให้การรับสารภาพว่าได้กระทำความผิดในคดีอื่น ๆอีกและต่างท้องที่ ให้พนักงานสอบสวนที่ผู้ต้องหาถูกจับครั้งแรกรีบดำเนินการแจ้งให้พนักงานสอบสวนในคดีอื่นๆ ทำการอายัดตัวผู้ต้องหาโดยด่วน ทั้งนี้โดยให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด

๕.เกี่ยวกับหมายจับของศาล เมื่อสถานีตำรวจใดได้รับหมายจับของศาล ให้รีบดำเนินการตามหมายจับให้ได้ผล

๖.เพื่อมิให้ศาลต้องปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ พนักงานสอบสวนอย่ายื่นคำร้อง คำขอหรือคำขอฝากยังเมื่อใกล้หมดเวลาราชการ

๗.การจับผู้ต้องหาภายในบริเวณศาล พบว่าในท้องที่บางแห่งเจ้าหน้าที่ตำรวจทำการจับกุมผู้ต้องหาในบริเวณศาลโดยปิดล้อมบริเวณศาลไว้และไม่แจ้งผู้พิพากษาหัวหน้าศาลให้ทราบล่วงหน้า ซึ่งเป็นการไม่สมควร ฉะนั้นในการดำเนินการครั้งต่อไปจึงให้ประสานงานกับทางศาลก่อน

๘.ปรากฏมีกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่รับแจ้งความที่ทนายความที่ได้รับมอบอำนาจมาแจ้งแทนผู้เสียหาย ไม่จับกุมผู้กระทำผิด ไม่แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหา ไม่ให้ผู้ต้องหาพบทนายความ ควบคุมผู้ต้องหาไว้เกินความจำเป็นและไม่อนุญาตให้ตัดสำเนาประจำวัน ทั้งที่ ตร ได้มีระเบียบเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวอยู่แล้ว จึงให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามระเบียบโดยเคร่งครัดและให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นควบคุมดูแลการปฏิบัติอย่างใกล้ชิด

๙.ให้พนักงานสอบสวนรีบทำการสอบสวนและสรุปสำนวนการสอบสวนเร็ว และสำหรับกรณีผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราวนั้น ตร. เคยมีบันทึกที่ [illegible] ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗ กำชับให้เร่งรัดดำเนินการสอบสวนไปแล้ว จึงให้ถือปฏิบัติตามบันทึกดังกล่าวโดยเคร่งครัด

๑๐.เรื่องการขอดูสำนวนการสอบสวนนั้น ตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๒๙ บทที่ ๑ ข้อ ๑ (๒) วรรคสอง ให้รักษาสำนวนการสอบสวนไว้เป็นความลับอย่างยิ่ง แต่ในทางปฏิบัติพนักงานสอบสวนมักไม่เอาใจใส่ระมัดระวังรักษาสำนวนการสอบสวนไว้เป็นความลับ ซึ่งอาจทำให้เป็นผลเสียต่อรูปคดี หากทางฝ่ายผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ทราบพยานหลักฐานสำคัญในคดี จึงให้พนักงานสอบสวนพึงระมัดระวังรักษาสำนวนการสอบสวนไว้เป็นความลับตามระเบียบดังกล่าวโดยเคร่งครัด และให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด

๑๑.ให้การขอประกันตัวผู้ต้องหาปรากฏเสมอว่าพนักงานสอบสวนที่มีอำนาจในการลงนามอนุมัติไม่อยู่หรือไม่ว่าง ทำให้เกิดความล่าช้าในการขอประกันตัว ทั้งเรื่องนี้ได้มีประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๗ บทที่ ๑ ข้อ ๑๘๒ และหนังสือ ตร.ที่ ๑๖๑๑/๒๕๒๖๔ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๒๖ กำชับและซักซ้อมความเข้าใจไว้แล้ว จึงให้พนักงานสอบสวนและผู้มีอำนาจสั่งอนุญาตปล่อยชั่วคราวถือปฏิบัติตามระเบียบและหนังสือ ตร.ดังกล่าวโดยเคร่งครัด

๑๒. ให้พนักงานสอบสวนและผู้มีอำนาจสั่งอนุญาตปล่อยชั่วคราวรีบพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราวนอกเวลาปฏิบัติราชการหรือในวันหยุดราชการตามที่ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ตัวอย่าง ๗ บทที่ ๑ ข้อ ๑๔๒ และหนังสือ ตร.ที่ ๐๖๑๑/ ๒๕๒๖๔ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๒๖ ได้กำชับและซักซ้อมความเข้าใจไว้แล้วโดยเคร่งครัด

๑๓ คำร้องขอฝากขังของพนักงานสอบสวน ให้แจ้งรายละเอียดของสภาพการกระทำผิด ข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีเพื่อให้ศาลใช้ดุลยพินิจในการสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราวได้ ทั้งนี้โดยให้ถือปฏิบัติตามหนังสือ ตร.ที่ ๐๕๐๙.(ท) / ๑๐๗ ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๒๖ และให้พนักงานสอบสวนแจ้งในคำร้องขอฝากขังว่าจะยื่นคำร้องการประกันหรือไม่ด้วย

(ลงชื่อ) พลตำรวจโท แสวง วีระสวัสดิ์

(แสวง วีระสวัสดิ์)

รอง ผ.ตร.(ปป.) บช.น.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 0-2205-3466

ที่ 0004.6/ 9510 **วันที่** 16 กันยายน 2546

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหา

ผบช.น., ก., ภ. 1 – 9, ปส., สตม., ส. และ จตร.

ผบก.สปส.

ด้วยปรากฏว่า การปฏิบัติของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหาในปัจจุบันมีปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจากการอายัดตัวผู้ต้องหาที่ผ่านมา พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามมาตรา 136 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กล่าวคือ เป็นกรณีที่พนักงานสอบสวนจัดการให้จับหรือควบคุมผู้ต้องหาหรือบุคคลใด ซึ่งระหว่างการสอบสวนปรากฏว่าเป็นผู้กระทำความผิด บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 11) มีความเห็นว่ากรณีตามมาตรา 136 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดังกล่าว ไม่ถือเป็นเหตุจำเป็นอย่างอื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติให้เจ้าพนักงานมีอำนาจจับได้โดยไม่มีหมายตามมาตรา 237 วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยเจ้าพนักงานจะต้องขอหมายจับจากศาลเสียก่อน

ดังนี้ เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหาเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติดังนี้

1. กรณีพนักงานสอบสวนจำเป็นต้องได้ตัวผู้ต้องหาซึ่งถูกคุมขังในคดีอื่นไว้เพื่อสอบสวนดำเนินคดีในอีกคดีหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนรีบมีหนังสือแจ้งไปยังสถานที่คุมขัง ผู้ต้องหา เช่น เรือนจำ สถานีตำรวจ หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่คุมขังผู้ต้องหาว่าผู้ต้องหาดังกล่าวเป็นบุคคลที่พนักงานสอบสวนต้องการได้ตัวไว้เพื่อสอบสวนดำเนินคดี ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับสถานที่คุมขัง อันจะเป็นประโยชน์ในการคุมขังผู้ต้องหา การพิจารณาปล่อยชั่วคราวหรือคัดค้านการปล่อยชั่วคราว

/2. ให้พนักงาน...

2. ให้พนักงานสอบสวนที่ต้องการได้ตัวผู้ต้องหาซึ่งถูกคุมขังในคดีอื่น รีบดำเนินการขอให้ศาลออกหมายจับ หลังจากศาลออกหมายจับแล้วให้รีบมีหนังสือขออายัดตัวผู้ต้องหาพร้อมกับส่งสำเนาหมายจับไปยังสถานที่คุมขังผู้ต้องหาโดยเร็ว

3. ในกรณีที่ศาลไม่ออกหมายจับผู้ต้องหาซึ่งถูกคุมขังในคดีอื่นไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ พนักงานสอบสวนไม่สามารถมีหนังสือขออายัดตัวผู้ต้องหาได้ หากผู้ต้องหาได้รับการปล่อยจากสถานที่คุมขัง และพนักงานสอบสวนยังมีความจำเป็นต้องได้ตัวผู้ต้องหา ดังกล่าวไว้เพื่อสอบสวนดำเนินคดี ให้พนักงานสอบสวนออกหมายเรียกผู้ต้องหา หากผู้ต้องหาไม่มาตามหมายเรียกหรือตามนัดโดยไม่มีข้อแก้ตัวอันควรก็ดี ได้หนีไปก็ดี จึงร้องขอต่อศาลให้ออกหมายจับต่อไป

4. ให้พนักงานสอบสวนรีบสอบสวนดำเนินคดีกับผู้ต้องหาซึ่งถูกคุมขังในคดีอื่นให้แล้วเสร็จโดยไม่ต้องรอให้พ้นโทษในคดีเดิมก่อน และส่งสำนวนให้พนักงานอัยการโดยเร็ว การส่งสำนวนคดีที่ผู้ต้องหาบางคนถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลอื่น ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือที่ 0004.6/10615 ลง 27 ส.ค.2545 การส่งสำนวนคดีที่ผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่น ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือที่ 0004.6/6167 ลง 20 พ.ค.2545

5. ในระหว่างที่ผู้ต้องหาอายัดถูกคุมขังอยู่ เมื่อพนักงานสอบสวนเห็นว่าไม่จำเป็นต้องขังผู้ต้องหาอายัดไว้ระหว่างการสอบสวนในคดีที่ขออายัด เช่น ในคดีความผิดต่อส่วนตัว เมื่อได้ถอนคำร้องทุกข์หรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมายหรือคดีเลิกกันตามมาตรา 37 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานสอบสวนรีบมีหนังสือขอถอนการอายัดตัวผู้ต้องหาดังกล่าว ไปยังสถานที่ที่ขออายัดไว้โดยด่วนที่สุด

6. ในกรณีที่การสอบสวนเสร็จสิ้นและมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาอายัด หลังจากส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการแล้ว ให้พนักงานสอบสวนหมั่นติดตามผลการสั่งคดีของพนักงานอัยการ จนกระทั่งพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหาที่ถูกอายัดต่อศาล

/และเรือนจำ...

และเรือนจำได้รับหมายนัดพิจารณาของศาลนั้นแล้ว หรือพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาอายัดแล้ว ให้พนักงานสอบสวนรีบมีหนังสือขอถอนอายัดผู้ต้องหาดังกล่าวไปยังสถานที่ที่ขออายัดไว้โดยด่วนที่สุด

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.อ.

(วุฑฒิชัย ศรีรัตนวุฑฒิ)

รอง ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศร. โทร. ๐ ๒๒๐๙ ๒๔๗๖

ที่ ๐๐๑๑.๒๙/ ๐๙๗๐๗ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง ข้อปฏิบัติในการนำผู้ป่วยเข้ารับการตรวจที่สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์

ผบช.น., ภ.๑ – ๙, ศชต. ก., ปส. และ สตม.

ด้วย สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต มีหนังสือที่ สธ ๐๙๐๗.๒๐๑/๔๕๕๕ ลง ๒๐ ต.ค.๒๕๕๒ แจ้งว่า สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ ได้ดำเนินการปรับปรุงวิธีปฏิบัติขั้นตอนในการนำผู้ป่วยเข้ารับการตรวจที่สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการทำงานในปัจจุบัน โดยกำหนดให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติในกรณีนำตัวผู้ป่วยเข้ารับการตรวจที่สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ ดังนี้

๑. ต้องมีหนังสือส่งตัวที่ระบุชื่อหน่วยงานนำส่ง ชื่อ – สกุล ผู้ป่วย/ผู้ถูกส่งตรวจ คดีหมายเลขคดีดำ/แดง (กรณีมีคดีผู้ป่วย/ผู้ถูกส่งตรวจ เป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย) เอกสารประกันตัว (กรณีมีประกันตัว) (ตามตัวอย่างหนังสือส่งตัว)

๒. ต้องมีหนังสือคาดคัดตัวที่สถานีตำรวจในพื้นที่ตั้งของโรงพยาบาลจิต สถานีตำรวจศาลแดง (กรณีไม่มีประกันตัว) โดยให้ทำหนังสือ ๓ ฉบับ ฉบับที่ ๑ ให้สถานีตำรวจศาลแดง ฉบับที่ ๒ ให้ทางสถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์เก็บเข้าแฟ้มผู้ป่วย ฉบับที่ ๓ ให้หน่วยงานนำส่ง (ตามตัวอย่างหนังสืออายัดตัว)

๓. บัตรประชาชนหรือสำเนาบัตรประชาชนผู้ป่วย / ผู้ถูกส่งตรวจเพื่อตรวจสอบความเป็นบุคคล สิทธิการรักษาและหลักฐานในการเรียกเก็บค่ารักษาพยาบาลจากสถานพยาบาลต้นสังกัด

๔. กรณีที่ส่งตรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔ ตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ (ในกรณีมีคดี) ให้ส่งพฤติกรรมคดีแนบมาพร้อมหนังสือส่งตัว

๕. การให้บริการเครือข่ายด้านนิติจิตเวช ทั้งที่เป็นหน่วยงานในสังกัดกรมสุขภาพจิตและโรงพยาบาลประจำจังหวัด มีดังนี้

๕.๑ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์ โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์ โรงพยาบาลจิตเวชนครราชสีมาราชนครินทร์ โรงพยาบาลจิตเวชนครพนมราชนครินทร์ และโรงพยาบาลจิตเวชเลยราชนครินทร์

๕.๒ ภาคตะวันออก ได้แก่ โรงพยาบาลจิตเวชสระแก้วราชนครินทร์

๕.๓ ภาคใต้...

๕.๓ ภาคใต้ ได้แก่ โรงพยาบาลจิตเวชสงขลาราชนครินทร์ และโรงพยาบาลสวนสราญรมย์

๕.๔ ภาคเหนือ ได้แก่ โรงพยาบาลสวนปรุง และโรงพยาบาลจิตเวชนครสวรรค์ราชนครินทร์

๕.๕ ภาคกลาง ได้แก่ สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา และ โรงพยาบาลศรีธัญญา

๕.๖ โรงพยาบาลประจำจังหวัดทุกแห่งในทุกภาค

ดร. พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อเป็นการให้ความร่วมมือกับสถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ ในการนำผู้ป่วยเข้ารับการตรวจวินิจฉัย ตรวจรักษา และปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงกำหนดให้พนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติตามแบบและวิธีการข้างต้นต่อไป

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และให้แจ้งพนักงานสอบสวนทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.ท. เอก อังสนานนท์

(เอก อังสนานนท์)

ผู้ช่วย ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

ที่ สธ ๐๘๐๘.๙๐๑ / ๘๕๕๕

สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต
๒๓ หมู่ ๘ แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา
กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๗๐

๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ชี้แจงข้อปฏิบัติในการนำผู้ป่วยเข้ารับการตรวจที่สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ที่ สธ ๐๘๐๘/๑๕๖๔ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. ข้อปฏิบัติเมื่อส่งผู้ป่วยมารับการรักษา จำนวน ๑ ฉบับ
๒. ตัวอย่างหนังสือส่งตัว จำนวน ๑ ฉบับ
๓. ตัวอย่างหนังสือยายัดตัว จำนวน ๑ ฉบับ
๔. แผนที่สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึงสถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ ได้มีหนังสือแจ้งทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติถึงขั้นตอนการส่งผู้ต้องหาป่วยที่มีอาการทางจิตเข้ารับการตรวจวินิจฉัยที่สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์นั้น ปัจจุบันทางสถาบันฯ ได้มีการดำเนินการปรับปรุงวิธีปฏิบัติใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับการทำงานในปัจจุบัน จึงขอยกเลิกแนวทางการปฏิบัติตามหนังสือเลขที่ดังกล่าว

ในการนี้ เพื่อให้การปฏิบัติในการดูแลผู้ป่วยเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ทางสถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ จึงขอแจ้งแนวทางในการปฏิบัติเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องการนำผู้ป่วยมารับการตรวจวินิจฉัย/ตรวจรักษาแบบผู้ป่วยในที่สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ใหม่ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหรือสามารถ Download เอกสารทั้งหมดได้ที่ www.galyainstitute.com

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

(นายศิริศักดิ์ ธิติศิลกรัตน์)
ผู้อำนวยการสถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์

กลุ่มพัฒนาความเป็นเลิศเฉพาะทางด้านนิติจิตเวช
โทร. ๐ ๒๘๘๙ ๙๐๖๖-๗ ต่อ ๑๙๒๑
โทรสาร ๐ ๒๔๙๑ ๔๑๓๓

ข้อปฏิบัติเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องการส่งผู้ป่วยเข้ารับการตรวจวินิจฉัย/ตรวจรักษาแบบผู้ป่วยในที่สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์

๑. ต้องมีหนังสือส่งตัวที่ระบุชื่อหน่วยงานนำส่ง ชื่อ-สกุลผู้ป่วย/ผู้ถูกส่งตรวจ คดีหมายเลขคดีดำ/แดง (กรณีมีคดีผู้ป่วย/ผู้ถูกส่งตรวจ เป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย) เอกสารประกันตัว (กรณีมีประกันตัว) (ตามเอกสารตัวอย่างหนังสือส่งตัว)

๒. ต้องมีหนังสืออายัดตัวที่สถานีตำรวจในพื้นที่ตั้งของโรงพยาบาลคือ สถานีตำรวจศาลาแดง (กรณีไม่มีประกันตัว) โดยให้ทำหนังสือมา ๓ ฉบับ ฉบับที่ ๑ ให้สถานีตำรวจศาลาแดง ฉบับที่ ๒ ให้ทางสถาบันฯ เก็บเข้าแฟ้มผู้ป่วย ฉบับที่ ๓ ให้หน่วยงานนำส่ง (ตามเอกสารตัวอย่างหนังสืออายัดตัว)

๓. บัตรประชาชนหรือสำเนาบัตรประชาชนผู้ป่วย/ผู้ถูกส่งตรวจเพื่อตรวจสอบความเป็นบุคคล สิทธิการรักษาและหลักฐานในการเรียกเก็บค่ารักษาพยาบาลจากสถานพยาบาลต้นสังกัด

๔. กรณีที่ส่งตรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๔, ตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ. ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ (ในกรณีมีคดี) ให้ส่งพฤติกรรมคดีแนบมาพร้อมหนังสือประกันตัว

๕. การให้บริการเครือข่ายด้านนิติจิตเวช ทั้งที่เป็นหน่วยงานในสังกัดกรมสุขภาพจิตและโรงพยาบาลประจำจังหวัด

๕.๑ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์ โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์ โรงพยาบาลจิตเวชนครราชสีมาราชนครินทร์ โรงพยาบาลจิตเวชนครพนมราชนครินทร์ และโรงพยาบาลจิตเวชเลยราชนครินทร์

๕.๒ ภาคตะวันออก ได้แก่ โรงพยาบาลจิตเวชสระแก้วราชนครินทร์

๕.๓ ภาคใต้ ได้แก่ โรงพยาบาลจิตเวชสงขลาราชนครินทร์ และโรงพยาบาลสวนสราญรมย์

๕.๓ ภาคเหนือ ได้แก่ โรงพยาบาลสวนปรุง โรงพยาบาลจิตเวชนครสวรรค์ ราชนครินทร์

๕.๔ ภาคกลาง ได้แก่ สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ สถาบันจิตเวชศาสตร์ สมเด็จเจ้าพระยา และโรงพยาบาลศรีธัญญา

๕.๕ โรงพยาบาลประจำจังหวัดทุกแห่งในทุกภาค

หมายเหตุ ในกรณีส่งผู้ป่วยมาตรวจรักษาอย่างเดียว ไม่ต้องการผลการตรวจวินิจฉัยประกอบการดำเนินคดี ไม่ต้องมีหนังสืออายัดตัว

ตัวอย่างหนังสือส่งตัวสำหรับสถานีตำรวจ

ที่ (รหัสหน่วยงาน)/

ชื่อหน่วยงานนำส่ง
ที่อยู่ – รหัสไปรษณีย์

วัน.....เดือน.....ปี.....

เรื่อง ส่งผู้ป่วย/ผู้ต้องหามาตรวจวินิจฉัย

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย จำนวน.....ฉบับ (ถ้ามี)

ด้วยสถานีตำรวจ.....มีความประสงค์ขอส่งตัวผู้ป่วย/ ผู้ต้องหา (ชื่อ-นามสกุล) .....อายุ .....ปี ที่อยู่ผู้ป่วย/ ผู้ต้องหา.....ผู้ต้องหาในคดีอาญาหมายเลขดำ/แดงที่..... ความผิดฐาน.....(และรายละเอียดการกระทำคดีพอสังเขป) ไปตรวจอาการทางจิตที่สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ พร้อมขอให้แพทย์รายงานผลการตรวจให้ทราบด้วย ความแจ้งตามสำเนาหนังสือฯ ที่แนบมาพร้อมนี้

(ชื่อหน่วยงานนำส่ง).....จึงได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ควบคุมตัวผู้ป่วย/ผู้ต้องหา (ชื่อ-นามสกุล).....มาเข้ารับการตรวจวินิจฉัยที่สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ ในวันที่.....พร้อมกับพฤติการณ์แห่งคดี ผลการตรวจวินิจฉัยเป็นประการใด ขอได้โปรดแจ้งให้ทราบด้วย เพื่อจะได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(หัวหน้าหน่วยงาน)
ตำแหน่ง

ชื่อหน่วยงานนำส่ง
เบอร์โทรศัพท์
โทรสาร

ตัวอย่างหนังสืออายัดตัว

ที่ (รหัสหน่วยงาน)/

ชื่อหน่วยงานนำส่ง
ที่อยู่ - รหัสไปรษณีย์

วัน.....เดือน.....ปี.....

เรื่อง ขออายัดตัวผู้ป่วย/ผู้ต้องหา/ผู้ต้องขัง/จำเลย

เรียน ผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลศาลาแดง

สิ่งที่ส่งมาด้วย จำนวน.....ฉบับ (ถ้ามี)

ด้วย (ชื่อหน่วยงานนำส่ง).....ได้ส่งตัว (ชื่อผู้ป่วย/ผู้ต้องหา/ผู้ต้องขัง/จำเลย) ..... อายุ.....ปี ที่อยู่ (ผู้ป่วย/ผู้ต้องหา/ผู้ต้องขัง/จำเลย).....ผู้ต้องหา/จำเลยในคดีอาญาหมายเลขดำ/แดงที่..... ความผิดฐาน.....
(และรายละเอียดการก่อคดีพอสังเขป) มาทำการตรวจวินิจฉัยที่สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์แล้ว ในวันที่.....เวลา.....น. นั้น

ดังนั้น (ชื่อหน่วยงานนำส่ง).....จึงมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ฯ ควบคุมตัว (ชื่อผู้ป่วย/ผู้ต้องหา/ผู้ต้องขัง/จำเลย).....
ไปเข้ารับการตรวจวินิจฉัยที่สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ ในวันที่.....
จึงแจ้งมาเพื่อขออายัดตัวไว้ต่อสถานีตำรวจนครบาลศาลาแดงตามระเบียบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(หัวหน้าหน่วยงานนำส่ง)
ตำแหน่ง

ชื่อหน่วยงานนำส่ง
เบอร์โทรศัพท์
โทรสาร

500

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. 0 2205 3463 โทรสาร 0 2251 2652

ที่ 0001.233/ 01284 วันที่ 15 มีนาคม 2553

เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการขออัตตัวผู้ต้องหา

ผบช.น., ภ., สตม., ปส., ภ.1-9 และ ทชต.

ด้วยสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ผผ 12/ 89 ลง 26 ก.พ. 2553 แจ้งผลการวินิจฉัยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย กรณี นักโทษเด็ดขาดชายธุรชัย วงศ์ประดิษฐ์ ผู้ร้อง ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนว่าพนักงานสอบสวนขออายัดตัวผู้ร้องโดยที่ศาลไม่ได้ออกหมายจับ ซึ่งเป็นการขัดต่อหลักเกณฑ์หรือแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหา ตามหนังสือ ตร. ที่ 0004.6/ 9610 ลง 16 ก.ย. 2546 ซึ่งกำหนดให้พนักงานสอบสวนที่ต้องการได้ตัวผู้ต้องหาซึ่งถูกคุมขังในคดีอื่นรีบดำเนินการขอให้ศาลออกหมายจับ และหลังจากศาลออกหมายจับแล้วให้รีบมีหนังสือขออายัดตัวผู้ต้องหา สำหรับกรณีที่ศาลไม่ออกหมายจับผู้ต้องหาซึ่งถูกคุมขังในคดีนั้นไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ พนักงานสอบสวนไม่สามารถมีหนังสือขออายัดตัวผู้ต้องหา จึงเสนอแนะให้ ตร. ชักซ้อมทำความเข้าใจในเรื่องแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหา

ตร. พิจารณาแล้ว เห็นว่าเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการขออายัดตัวผู้ต้องหาซึ่งถูกคุมขังในคดีอื่น จึงให้ท่านกำชับพนักงานสอบสวนในสังกัด ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือ ตร. ที่ 0004.6/ 9610 ลง 16 ก.ย. 2546 อย่างเคร่งครัด

จึงแจ้งมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

พล.ต.ท.

(สมยศ หุ่มพันธุ์ม่วง)

ผู้ช่วย ผบ.ตร. ปรท.ผบ.ตร.

รอง ผบช.ศ. บช.ศ.ชช.กมค. พล.ต.ต. ..... 18 มี.ค. 2553

รอง ผบช.ศ. บช.ศ.ชช.กก.คค. พ.ต.อ. ..... 15 มี.ค. 2553

รอง ผกก.กลุ่มงานตรวจสอบ สำนวน 2 คค. ด.ต.ช.ช.ชญ. ..... 15 มี.ค. 2553

รอง ผกก.กลุ่มงานตรวจสอบ สำนวน 2 คค. พ.ต.ท.ชญ. ..... 15 มี.ค. 2553

สว.กลุ่มงานตรวจสอบ สำนวน 2 คค. พ.ต.ท.ชญ. ..... 15 มี.ค. 2553

501

ที่ ตช 0011.233/ 01235

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ถนนพระราม 1 เขตปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร 10330

25 มีนาคม 2553

เรื่อง หนังสือร้องเรียนของนักโทษเด็ดขาดชายสุรชัย วงศ์ประดิษฐ์

เรียน เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

อ้างถึง หนังสือสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ที่ ตผ 12/ 80 ลงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2553

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้พิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย กรณี นักโทษเด็ดขาดชายสุรชัย วงศ์ประดิษฐ์ ผู้ร้อง ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนว่าพนักงานสอบสวนขออายัดตัวผู้ร้องโดยที่ตาลไม่ได้ออกหมายจับ ซึ่งเป็นการขัดต่อหลักเกณฑ์หรือแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหา พร้อมเสนอแนะให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติซักซ้อมทำความเข้าใจในเรื่องแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหา โดยให้ถือปฏิบัติตามหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหา ตามหนังสือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 0004.6/ 9610 ลงวันที่ 16 กันยายน 2546 อย่างเคร่งครัดต่อไป

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงได้กำชับให้พนักงานสอบสวนถือปฏิบัติตามหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 0004.6/ 9610 ลง 16 กันยายน 2546 อย่างเคร่งครัด ในการขออายัดตัวผู้ต้องหาซึ่งถูกคุมขังในคดียื่นตามที่แนะนำแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจโท

(สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง)

ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปฏิบัติราชการแทน

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

รอง ผบช.ศ ปรท.ผบช.ตบค. พล.ต.ต. ..... 18 มี.ค. 2553

รอง ผบช.ศ ปรท.ผบก.ตต. พ.ต.อ. ..... 17 มี.ค. 2553

ผกก.กลุ่มงานตรวจสอบสำนวน 2 ตต. พ.ต.อ.หญิง ..... 17 มี.ค. 2553

รอง ผกก.กลุ่มงานตรวจสอบสำนวน 2 ตต. พ.ต.ท.หญิง ..... 17 มี.ค. 2553

สว.กลุ่มงานตรวจสอบสำนวน 2 ตต. พ.ต.ท.หญิง ..... มี.ค. 2553

ถองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
โทร. 0 2205 3483
โทรสาร 0 2251 2662

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. **โทร.** ๐ ๒๒๒๐๕ ๓๔๗๒

ที่ ๐๐๑๑.๒๕/ ๗๙๒๔ **วันที่** ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหา

ผบช.น., ภ. ๑-๙, ศชต., ก., ปส., สตม., กมค., และ จต.

ตามหนังสือ ตร. ที่ ๐๐๐๔.๖/๕๖๑๐ ลง ๑๖ ก.ย. ๒๕๔๖ กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหาไว้แล้วนั้น ต่อมา ตร. ได้รับแจ้งจากสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินว่า ได้รับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหาต่อเรือนจำหรือทัณฑสถานของพนักงานสอบสวน แล้วไม่ดำเนินคดีให้เสร็จสิ้น เป็นเหตุให้ผู้ต้องหาที่ถูกอายัดตัวได้รับความเสียหาย สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาว่า พนักงานสอบสวนควรดำเนินคดีอย่างรวดเร็วและควรจัดทำฐานข้อมูลกลางอย่างเป็นระบบเพื่อให้สะดวกต่อการตรวจสอบและป้องกันการหลงลืมหรือความล่าช้าในการดำเนินคดี

ตร. พิจารณาแล้ว เห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหาเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ถูกอายัดตัว จึงให้ปฏิบัติดังนี้

๑. ให้พนักงานสอบสวนถือปฏิบัติตามหนังสือ ตร. ที่ ๐๐๐๔.๖/๕๖๑๐ ลง ๑๖ ก.ย. ๒๕๔๖ เรื่องแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหา โดยเคร่งครัด

๒. ให้สถานีตำรวจหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่สอบสวนคดีอาญาทุกแห่ง จัดทำสมุดคุมคดีที่มีการอายัดตัวผู้ต้องหาไว้ประจำที่สถานีตำรวจหรือหน่วยงาน เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาตรวจสอบได้โดยสะดวกตลอดเวลา และให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงผู้บังคับการตรวจสอบผลการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนทุกระยะ

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

พล.ต.ท.

(สมยศ หุ่มพันธุ์ม่วง)

ผู้ช่วย ผบ.ตร. บ.รท. ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๓๙๒

ที่ ๐๐๑๑.๒๕/ ๙๖๙ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๔

เรื่อง การอายัดตัวผู้ต้องหาต่อเรือนจำหรือทัณฑสถาน

ผบช.น., ภ. ๑ – ๙, สชต., ภ., บช.ส., และ ตชม

ตามหนังสือ ตร.ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๓๘๒๘ ลง ๑๒ ต.ค. ๒๕๕๓ กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหาต่อเรือนจำหรือทัณฑสถาน เพื่อแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนที่สืบเนื่องจากการอายัดตัวผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวน นั้น

เนื่องจากสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ผม ๑๒/๘๒ ลง ๓ ก.พ.๒๕๕๔ แจ้งว่าได้รับมอบหมายจากผู้ตรวจการแผ่นดิน ขอความร่วมมือ ตร.ในการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนที่สืบเนื่องจากการอายัดตัวผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวนความว่า จากการติดตามการแก้ไขปัญหาดังกล่าวพบข้อเท็จจริงว่า ยังคงมีพนักงานสอบสวนหลายแห่งส่งหนังสือขออายัดตัวผู้ต้องหา(ผู้ต้องขัง) ต่อเรือนจำหรือทัณฑสถาน โดยไม่มีสำเนาหมายจับไปด้วย ซึ่งเป็นการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง และเห็นว่า การอายัดตัวผู้ต้องหา(ผู้ต้องขัง)ที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบ มีผลให้ไม่สามารถอายัดตัวผู้ต้องหา(ผู้ต้องขัง)ได้ และส่งผลกระทบถึงการปฏิบัติงานของกรมราชทัณฑ์ ในการให้ประโยชน์บางประการแก่ผู้ต้องขัง เช่น การลดวันต้องโทษ ซึ่งเรือนจำหรือทัณฑสถาน ที่จะปล่อยตัวผู้ต้องขัง ต้องมีหนังสือสอบถามไปยังผู้ขออายัดว่ายังต้องการตัวผู้ต้องขังดังกล่าวอยู่หรือไม่ หากไม่ได้รับคำตอบก็จะไม่ปล่อยตัวผู้ต้องขังลดวันต้องโทษ จนกว่าจะครบกำหนดพ้นโทษ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิของประชาชนด้วยความรวดเร็ว และมิให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการดำเนินความยุติธรรม สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้ขอความร่วมมือจากกรมราชทัณฑ์ ในการแจ้งให้เรือนจำหรือทัณฑสถานต่างๆ ได้ดำเนินการตรวจสอบหลักฐานการขออายัดตัวผู้ต้องขังของพนักงานสอบสวน ที่มีอยู่หากพบว่า การอายัดตัวรายใดไม่มีสำเนาหมายจับ ให้ประสานไปยังสถานีตำรวจหรือกองบังคับการตำรวจที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการแก้ไขให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบโดยเร่งด่วนแล้ว และขอให้ ตร.กำชับพนักงานสอบสวน รวมทั้งผู้บังคับบัญชาเพื่อเร่งรัดดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอีกทางหนึ่ง

/ดังนั้น...

ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขและป้องกันปัญหาที่สืบเนื่องจากการอายัดผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามกฎหมาย จึงให้กำชับพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ให้ถือปฏิบัติในการอายัดตัวผู้ต้องหา(ผู้ต้องขัง) จะต้องมีสำเนาหมายจับแนบไปด้วยทุกครั้ง และให้ความร่วมมือในการตรวจสอบหลักฐานการอายัดตัวผู้ต้องหา(ผู้ต้องขัง) ที่เรือนจำหรือทัณฑสถาน ขอให้ตรวจสอบทุกรายพร้อมกับดำเนินการส่งหลักฐานการอายัดที่ถูกต้องตามที่หน่วยงานดังกล่าวขอความร่วมมือ ทั้งนี้ให้ดำเนินการโดยเร่งด่วนด้วย

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.ท.

(สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง)

ผู้ช่วย ผบ.ตร.บรท.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 0-22053486

ที่ 0004.6/ 6167 **วันที่** 30 พฤษภาคม 2545

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการส่งสำนวนคดีที่ผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่น

รอง ผบ.ตร., ผู้ช่วย ผบ.ตร., ผบช., ผบก. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ตามหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส (สฝปม.) 0018/ว 145 ลง 30 ก.ย. 2541 กำหนดให้พนักงานอัยการรับสำนวนการสอบสวนที่พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องแต่ผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่นต่อเมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีที่ถูกคุมขังนั้นแล้ว หรือเมื่อพนักงานสอบสวนดำเนินการให้ผู้ต้องหามาอยู่ในเขตอำนาจศาลที่พนักงานอัยการจะฟ้องได้แล้วเท่านั้น (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบ) ซึ่งต่อมาปรากฏว่าคณะกรรมการประสานงานกระบวนการยุติธรรมมีมติในการประชุมครั้งที่ 1/2545 เมื่อ 23 ม.ค. 2545 กำหนดแนวทางปฏิบัติในการส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ ตาม บ.วิ.อาญา มาตรา 142 วรรคสาม กรณีที่ผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่น ศาลยังไม่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีที่ถูกคุมขังและคดีใกล้ขาดอายุความว่าให้มีการประสานงานกันระหว่างตำรวจและพนักงานอัยการ เพื่อขอต่อศาลให้โอนตัวผู้ต้องหาไปยังศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดี

ดังนั้น เพื่อให้การส่งสำนวนคดีที่ผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่นและศาลยังไม่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีที่ถูกคุมขังให้พนักงานอัยการ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยสอดคล้องกับมติคณะกรรมการดังกล่าวและสัมฤทธิ์ผล สามารถนำตัวผู้ต้องหามาฟ้องลงโทษได้ จึงให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนปฏิบัติดังนี้

1. ในกรณีคดีใกล้ขาดอายุความ ให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนประสานกับพนักงานอัยการ เพื่อขอต่อศาลให้โอนตัวผู้ต้องหาไปยังศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดี

2. ในคดีอื่น ๆ นอกจากกรณีตาม 1 ให้พนักงานสอบสวนรีบสอบสวน และสรุปสำนวนเสนอผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งคดีตามระเบียบ เพื่อพิจารณาและมีความเห็นทางคดี

/ในกรณีที่เสนอ....

ในกรณีที่เสนอความเห็นควรสั่งฟ้องให้เก็บสำนวนไว้ที่ทำการของพนักงานสอบสวน โดยให้อยู่ในความรับผิดชอบของหัวหน้าพนักงานสอบสวน เมื่อมีการแต่งตั้งโยกย้ายให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนส่งมอบสำนวนเช่นเดียวกับการส่งมอบสำนวนที่อยู่ระหว่างการสอบสวน และให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนติดตามผลคดี เมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ให้ขอคัดสำเนาคำพิพากษาถึงที่สุดประกอบสำนวน แล้วส่งสำนวนให้พนักงานอัยการต่อไป หรือถ้าต่อมาศาลยังไม่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแต่คดีใกล้จะขาดอายุความให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนรีบดำเนินการตามฯ ต่อไป

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และแจ้งให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนในสังกัดตรวจเพื่อถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป หากเกิดความบกพร่องหรือเสียหายแก่ทางราชการขึ้น หัวหน้าพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนต้องรับผิดชอบทางวินัยตามควรแก่กรณี

ผ.ส.ต.อ.

(ฉันต์ สรุตานนท์)

ผบ.ตร.

ที่ อส/สฝปะ 0018/ว 145

สำนักงานอัยการสูงสุด
ถนนหน้าพระลาน กรุงเทพฯ 10200

30 กันยายน 2541

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการรับสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวน

เรียน รองอัยการสูงสุด อธิบดีอัยการฝ่าย อธิบดีอัยการเขต อัยการพิเศษฝ่าย เลขานุการอัยการสูงสุด อัยการจังหวัด และผู้อำนวยการสถาบันกฎหมายอาญา

อ้างถึง 1. หนังสือกรมอัยการ ที่ มท 1203/ว 85 ลงวันที่ 28 ตุลาคม 2529
2. หนังสือกรมอัยการ ที่ มท 1203/ว 29 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2530

ด้วยในการดำเนินคดีกับผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของศาลอื่นเกิดปัญหาในทางปฏิบัติกับพนักงานอัยการตลอดมา ซึ่งกรมอัยการเคยมีหนังสือเวียนที่อ้างถึง 1. ให้พนักงานอัยการมีหนังสือแจ้งขอให้เรือนจำส่งตัวผู้ต้องหาหรือผู้ที่ถูกคุมขังไปเพื่อฟ้องศาล แต่ทางปฏิบัติกรมราชทัณฑ์ไม่สามารถส่งตัวได้ เพราะติดขัดเรื่องงบประมาณและปัญหาความปลอดภัยในการย้ายผู้ต้องขัง ต่อมากรมอัยการได้มีหนังสือเวียนที่อ้างถึง 2. กำหนดว่าในกรณีผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำบางขวางหรือเรือนจำอื่นในเขตกรุงเทพมหานคร ให้พนักงานอัยการแห่งท้องที่ที่ความผิดเกิดในเขต ส่งสำนวนการสอบสวนไปกรมอัยการ เพื่อยื่นฟ้องผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังต่อศาลอาญา หากผู้ต้องหาถูกขังอยู่ในเรือนจำอื่นนอกจากนี้ ให้พนักงานอัยการแห่งท้องที่ความผิดเกิดในเขต ส่งสำนวนการสอบสวนไปให้พนักงานอัยการที่ผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังถูกคุมขังอยู่เพื่อยื่นฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 22 (1) ทางปฏิบัติพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องตามระเบียบนี้ แต่ศาลอาญาใช้ดุลพินิจไม่ประทับรับฟ้องโดยให้ไปยื่นฟ้องยังศาลที่ความผิดเกิดในเขต โดยอ้างว่า ถ้าฟ้องยังศาลที่ความผิดเกิดในเขต จะเป็นการสะดวกยิ่งกว่ายื่นฟ้องที่ศาลอาญา (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 14/2537)

ดังนั้น แม้จะได้วางหลักเกณฑ์ในการดำเนินคดีประเภทนี้ไว้ แต่ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินคดีได้ ต่อมาในปี พ.ศ. 2536 ได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 47 กำหนดให้เรือนจำหรือทัณฑสถานเป็นภูมิลำเนาของผู้ถูกจำคุกตามคำพิพากษาที่ถึงที่สุด ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาไปได้เฉพาะกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว ส่วนกรณีที่ผู้ต้องหาที่ถูกขังอยู่ในเรือนจำในเขตอำนาจของศาลอื่นที่คดียังไม่ถึงที่สุด ก็ยังเป็นปัญหาว่าจะดำเนินคดีที่ศาลใด เพราะประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 47 มิได้บัญญัติไว้

/ สำนักงานอัยการสูงสุด

สำนักงานอัยการสูงสุดได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากพนักงานอัยการยอมรับคำขอการสอบสวนจากพนักงานสอบสวนโดยไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 141 และมาตรา 142 จึงเห็นควรมีหนังสือแจ้งระเบียบเกี่ยวกับการรับคำขอนรู้ตัวผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 141 และมาตรา 142 วรรคสาม โดยให้ยกเลิกหนังสือเวียนที่อ้างถึงทั้งสองฉบับ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการรับคำขอนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวน โดยให้ถือปฏิบัติเสียใหม่ดังนี้

คำขอนรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้ ตามมาตรา 141 หมายถึงคำขอนที่ยังเรียกหรือจับตัวยังไม่ได้ ไม่มีผู้ต้องหามาปรากฏตัวพนักงานสอบสวน ดังนั้น คดีประเภทนี้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบพึงเพียงทำความเห็นควรสั่งฟ้องหรือควรสั่งไม่ฟ้องส่งไปพร้อมคำขอนให้พนักงานอัยการ เช่นนี้ พนักงานอัยการรับคำขอนได้

แต่คำขอนรู้ตัวผู้กระทำความผิดและผู้นั้นถูกควบคุมหรือขังอยู่หรือปล่อยชั่วคราวหรือเชื่อว่าคงให้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียก ตามมาตรา 142 หมายถึง คำขอนที่มีตัวผู้ต้องหาอยู่ในอำนาจควบคุม ขังหรือปล่อยตัวชั่วคราวของศาลหรือพนักงานสอบสวน หรือพนักงานสอบสวนสามารถให้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียก ดังนั้น เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีความเห็นควรสั่งฟ้อง คำขอนดังกล่าวนี้ ย่อมต้องมีผู้ต้องหาปรากฏตัวพนักงานสอบสวนและได้ทำการสอบสวนผู้ต้องหาแล้ว กรณีเช่นนี้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบจะส่งคำขอนได้ก็ต่อเมื่อส่งตัวผู้ต้องหามาด้วยหรือผู้ต้องหาถูกขังอยู่ในอำนาจศาลที่พนักงานอัยการจะฟ้องได้ แม้ต่อมาพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบจะไปสามารถส่งตัวผู้ต้องหาได้ โดยผู้ต้องหาหลบหนีประกันหรือไม่สามารถดำเนินการให้ผู้ต้องหามาอยู่ในอำนาจศาลที่พนักงานอัยการจะฟ้องได้ เช่น ถูกควบขังอยู่ในอำนาจศาลอื่น ก็ไม่ทำให้คำขอนรู้ตัวผู้กระทำความผิดตามมาตรา 142 เปลี่ยนไปเป็นคำขอนรู้ตัวผู้กระทำความผิดตามมาตรา 141 ตามที่เข้าใจกัน

กรณีคำขอนรู้ตัวผู้กระทำความผิด และพนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 142 วรรคสามแล้ว พนักงานอัยการจะรับคำขอนได้ต้องเข้าหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. พนักงานสอบสวนต้องส่งตัวผู้ต้องหามาพร้อมคำขอน ไม่ว่าผู้ต้องหาซึ่งได้รับการปล่อยชั่วคราวจะถูกสอบสวนเกินกำหนดเวลาสามเดือนหรือหกเดือน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 113 วรรคหกแล้วก็ตาม

2. ผู้ต้องหาถูกขังอยู่ต้องเป็นกรณีที่ผู้ต้องหาถูกขังอยู่ในอำนาจศาลที่พนักงานอัยการรับคำขอนไว้จะฟ้องได้

/ 3. คำขอนรู้ตัว

3. สำนวนที่ผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตในอำนาจศาลอื่นนั้น มีข้อพิจารณาเป็น 3 กรณี คือ

3.1 ในคดีอื่นในเรือนจำซึ่งอยู่อำนาจศาลอื่นที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกนั้น ได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 27 บัญญัติให้เรือนจำหรือทัณฑสถานเป็นภูมิลำเนาของผู้ที่ถูกจำคุก ทำให้ศาลที่มีเขตอำนาจเหนือเรือนจำที่ผู้ถูกจำคุกต้องโทษอยู่มีอำนาจชำระคดีได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 22 (3) ซึ่งทำให้พนักงานอัยการประจำศาลนั้นฟ้องคดีได้ พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ จึงสามารถส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการประจำศาลนั้นเพื่อฟ้องคดีได้ แม้ว่าจะอยู่คนละเขตท้องที่หรือคนละจังหวัดกัน

3.2 ในคดีอื่นในเรือนจำซึ่งอยู่อำนาจศาลอื่นที่คดียังไม่ถึงที่สุด ถ้าพนักงานสอบสวนไม่สามารถดำเนินการให้ผู้ต้องหามาอยู่ในอำนาจศาลที่พนักงานอัยการจะฟ้องได้ หรือนำผู้ต้องหามาส่งพร้อมสำนวนได้ พนักงานอัยการก็รับสำนวนไม่ได้เพราะขัดกับบทบัญญัติ ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 142 วรรคสาม จนกว่าผู้ต้องหาถูกโอนตัวหรือนำตัวมาได้

3.3 กรณีผู้ต้องหาหลายคนกระทำผิดร่วมกัน เป็นคดีที่ศาลเดียวกันและผู้ต้องหาบางคนถูกจำคุกถึงที่สุดตามคำพิพากษาของศาลอื่น ถ้าผู้ต้องหาบางคนถูกคุมขังในคดีอื่นในอำนาจศาลอื่นซึ่งคดียังไม่ถึงที่สุด การรับสำนวนของพนักงานอัยการก็ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น เพียงแต่ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแยกสำนวนทำความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาที่ถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดส่งไปยังพนักงานอัยการที่สามารถดำเนินคดีได้ ส่วนผู้ต้องหาที่ถูกคุมขังในคดีอื่นซึ่งคดียังไม่ถึงที่สุด และไม่ได้ถูกคุมขังในเขตอำนาจศาลที่พนักงานอัยการจะยื่นฟ้องได้ หากพนักงานสอบสวนทำความเห็นควรสั่งฟ้องแล้วส่งแต่สำนวนมายังพนักงานอัยการ กรณีนี้พนักงานอัยการจะรับสำนวนไว้พิจารณาไม่ได้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นิพัฒน์เดช สุขสวาสดิ์)
รองอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการแทน
อัยการสูงสุด

สำนักงานวิชาการ
โทร. 0 2... 2821

ด่วน

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 0-2205-3466

ที่ 0004.6/ 4654 วันที่ 9 ตุลาคม 2545

เรื่อง ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติในการออกหมายขังในคดีอาญา พ.ศ.2545

เรียน ผบช.น,ก.,ภ.1-9,สรม,ปส.

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 237 กำหนดว่าการคุมขังบุคคลใดจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล ซึ่งกรณีดังกล่าวมีบทเฉพาะกาลตาม มาตรา 335 (6) มิให้ใช้บังคับจนกว่าจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายเพื่อให้การเป็นไปตามบทบัญญัติดังกล่าว ซึ่งต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ในวันที่ครบกำหนดห้าปีจะตรงกับวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2545 แต่การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายยังไม่แล้วเสร็จ จึงต้องนำบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 237 มาใช้บังคับไปพลางก่อน และขณะนี้ศาลยุติธรรมได้ออกระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมว่าด้วยแนวปฏิบัติในการออกหมายขังในคดีอาญา พ.ศ. 2545 ให้ศาลถือปฏิบัติไว้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบพร้อมนี้ได้ส่งเอกสารดังกล่าวมาเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานตำรวจให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ฯ ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการฯ ต่อไป

พล.ต.ต.

(วัฒนา สักกวัตร)

ผบก.คด.

(สำเนา)

ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม
ว่าด้วยแนวปฏิบัติในการออกหมายขังในคดีอาญา
พ.ศ. ๒๕๔๕

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๓๗ กำหนดว่า การคุมขังบุคคลใดจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล และการออกหมายขังจะต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยแบ่งแยกตามความร้ายแรงของการกระทำความผิดซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ที่มีอยู่เดิม ประกอบกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๙๘ วรรคสอง บัญญัติให้ศาลต้องสอบผู้ร้องขอออกหมายให้ปรากฏเหตุผลสมควรในการออกหมายเสียก่อน ซึ่งแสดงว่ารัฐธรรมนูญและกฎหมายดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ให้การออกหมายขังจะต้องได้รับการพิจารณากลั่นกรองด้วยความรอบคอบเพื่อเป็นหลักประกันการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคล

เพื่อให้เกิดดุลยภาพระหว่างการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ สมควรวางแนวปฏิบัติในการออกหมายขัง และเกณฑ์มาตรฐานในการพิจารณาพยานหลักฐานของศาลก่อนออกหมาย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ประธานศาลฎีกาออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ว่าด้วยแนวปฏิบัติในการออกหมายขังในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๕"

ข้อ ๒. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ เป็นต้นไป

ข้อ ๓. ในกรณีที่มีระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งอื่นใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ปฏิบัติตามระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔. ในระหว่างสอบสวน พนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนอาจยื่นคำร้องให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๘๗

ในระหว่างไต่สวนมูลฟ้องคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ โจทก์อาจร้องขอให้ศาลออกหมายขังจำเลยไว้ระหว่างไต่สวนมูลฟ้องก็ได้

เมื่อมีผู้ร้องขอตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือเมื่อคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาไม่ว่าจะมีผู้ร้องขอหรือไม่ ถ้ามีพยานหลักฐานเพียงพอตามข้อ ๑๑ ศาลจะออกหมายขังผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้ก็ได้

ข้อ ๔. การร้องขอให้ศาลออกหมายขัง ให้ร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจชำระคดี

ข้อ ๖. พนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนซึ่งร้องขอให้ศาลออกหมายขังจะต้องเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการสั่งคดี หรือสอบสวนคดีที่ร้องขอออกหมายนั้นและต้องพร้อมที่จะมาให้ศาลสอบถามก่อนออกหมายได้ทันที

ข้อ ๗. คำร้องขอให้ศาลออกหมายขัง

(๑) ต้องระบุชื่อ อายุ อาชีพ ของผู้ต้องหาหรือจำเลย ข้อหา วันเวลาและสถานที่เกิดเหตุ ข้อมูลหรือพยานหลักฐานที่สนับสนุนเหตุแห่งการออกหมายขังและระยะเวลาที่จะขอให้ศาลสั่งขัง

(๒) ถ้าผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นศาลได้ออกหมายจับไว้ ให้แสดงหมายหรือระบุรายละเอียดของหมายดังกล่าว และ

(๓) ในกรณีที่เป็นการร้องขอครั้งแรกในระหว่างสอบสวนต้องระบุวันเวลาที่จับกุมรวมทั้งวันเวลาที่ผู้ต้องหาถูกนำตัวไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวนไว้ด้วย

ในกรณีที่พนักงานอัยการผู้เป็นโจทก์ประสงค์จะร้องขอให้ขังจำเลยระหว่างไต่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณา โจทก์จะระบุความประสงค์เช่นว่านั้นรวมทั้งรายละเอียดตามวรรคหนึ่งมาในคำฟ้องก็ได้

ข้อ ๘. ในการเสนอพยานหลักฐานต่อศาล ให้ผู้ร้องชี้แจงด้วยตนเองรวมทั้งตอบคำถามศาลเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้จากการสืบสวนสอบสวน หรือพยานหลักฐานที่สนับสนุนถึงเหตุแห่งการออกหมายนั้น

ข้อ ๙. ในการรับฟังพยานหลักฐาน ศาลไม่จำต้องอิงเคร่งครัดเช่นเดียวกับการรับฟังพยานหลักฐานที่ใช้พิจารณาความผิดของจำเลย

ผู้รู้เห็นเหตุการณ์หรือทราบข้อมูลอันเป็นเหตุแห่งการออกหมายขังไม่จำต้องมาเบิกความต่อศาลด้วยตนเอง แต่อาจใช้บันทึกถ้อยคำของบุคคลดังกล่าวซึ่งได้ลายมือชื่อแล้ว เสนอเป็นพยานหลักฐานประกอบคำแถลงของผู้ร้องขอก็ได้

ข้อ ๑๐. พยานหลักฐานที่อาจพิสูจน์ว่ามีเหตุสมควรในการออกหมายขัง ให้รวมถึง

๑๐.๑ ข้อมูลที่ได้จากการสืบสวนสอบสวน เช่น บันทึกการสอบสวน บันทึกข้อความของสายลับ หรือของเจ้าพนักงานที่ได้จากการแฝงตัวเข้าไปในองค์กรอาชญากรรม ข้อมูลที่ได้จากแหล่งข่าวของเจ้าพนักงานหรือการหาข่าวจากผู้กระทำความผิด และข้อมูลที่ได้จากการเฝ้าสังเกตการณ์ของเจ้าพนักงาน เป็นต้น

๑๐.๒ ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ทางนิติวิทยาศาสตร์ หรือที่ได้จากการใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์หรือเทคโนโลยี เช่น เครื่องมือตรวจพิสูจน์ลายพิมพ์นิ้วมือ เครื่องมือตรวจพิสูจน์ของกลาง เครื่องจับเท็จ เครื่องมือตรวจโลหะ และเครื่องมือตรวจพิสูจน์ทางพันธุกรรม เป็นต้น

ข้อ ๑๑. ก่อนออกหมายขังจะต้องปรากฏพยานหลักฐานเพียงพอที่ทำให้ศาลเชื่อได้ว่า

๑๑.๑ ผู้ต้องหาหรือจำเลยน่าจะได้กระทำความผิดอาญาร้ายแรงตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ในระหว่างที่ยังมิได้มีกฎหมายดังกล่าว ก็ควรถือแนวปฏิบัติในการใช้ดุลพินิจของศาลว่าหมายถึงความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี หรือ

๑๑.๒ ผู้ต้องหาหรือจำเลยน่าจะได้กระทำความผิดอาญา และมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้นั้นน่าจะหลบหนี หรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือก่อเหตุอันตรายประการอื่น

ถ้าผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ศาลจะออกหมายขังนั้นเป็นผู้ซึ่งศาลได้ออกหมายจับไว้หรือต้องขังตามหมายศาลอยู่แล้ว ไม่ว่าจะมีผู้ร้องขอหรือไม่ศาลจะออกหมายขังผู้นั้นโดยไม่ต้องไต่สวนถึงเหตุแห่งการออกหมายความวรรคหนึ่งก็ได้ เว้นแต่มีผู้กล่าวอ้างหรือปรากฏต่อศาลเองว่าไม่มีเหตุที่จะขังผู้นั้นต่อไป ก็ให้ศาลไต่สวนหรือมีคำสั่งได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๑๒. คำสั่งของศาลในการอนุญาตให้ออกหมายหรือยกคำร้อง จะต้องระบุเหตุผลให้ครบถ้วนและชัดแจ้ง

ข้อ ๑๓. ในกรณีที่การขังมิอาจกระทำได้เพราะมีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นให้เอกสิทธิ์หรือความคุ้มกันแก่บุคคลใดไว้ ให้ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๑๔. เพื่อให้การปฏิบัติตามระเบียบนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ศาลอาจกำหนดแนวทางปฏิบัติของแต่ละศาลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ เช่น การจัดให้มีระบบการรับคำร้องและการมาแถลงของผู้ร้องขอ เป็นต้น

ข้อ ๑๔. ในกรณีที่ต้องมีวิธีการใดในทางธุรการเพื่อให้การปฏิบัติตามระเบียบนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้กำหนดวิธีการนั้น

ประกาศ ณ วันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

(ลงชื่อ) อรรถนิติ ดิษฐอำนาจ

(นายอรรถนิติ ดิษฐอำนาจ)
ประธานศาลฎีกา

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวพรทิพย์ ชุ่มวัฒนะ)
เจ้าพนักงานศาลยุติธรรม ๔

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร 0-2205-3466

ที่ 0004.6/ 2152 วันที่ 3 มีนาคม 2546

เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

รอง ผบ.ตร., ผู้ช่วย ผบ.ตร., ผบช. และ ผบก.หน่วยขึ้นตรงต่อ ตร.

ด้วย พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 ได้ประกาศใช้และมีผลบังคับตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2545 เป็นต้นไป โดยมาตรา 19 กำหนดให้ ผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดฐานเสพยาเสพติด เสพและมีไว้ในครอบครอง เสพและมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย หรือเสพและจำหน่ายยาเสพติด ตามลักษณะ ชนิด ประเภท และปริมาณที่กำหนดในกฎกระทรวง ถ้าไม่ปรากฏว่าต้องหาหรืออยู่ในระหว่างถูกดำเนินคดีในความผิดฐานอื่นซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษจำคุก หรืออยู่ในระหว่างรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาของศาล ให้พนักงานสอบสวนนำตัวผู้ต้องหาไปศาล เพื่อให้ศาลพิจารณามีคำสั่งให้ส่งตัวผู้นั้นไปตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติด และหากผลการตรวจพิสูจน์ปรากฏว่าผู้ต้องหาเป็นผู้เสพหรือติดยาเสพติด จะต้องส่งตัวเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ประกอบกับกระทรวงยุติธรรมได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดลักษณะชนิด ประเภท และปริมาณของยาเสพติด พ.ศ. 2546 และ ประกาศกระทรวง เรื่อง กำหนดท้องที่และให้บังคับใช้บทบัญญัติหมวด 3 ตาม พ.ร.บ ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 (เอกสารแนบ) ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 3 มีนาคม 2546 เป็นต้นไป

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในกรณีดังกล่าวเป็นไปโดยถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย เมื่อมีการดำเนินคดีผู้ต้องหากระทำความผิดฐานเสพยาเสพติดให้โทษ ฐานเสพยาเสพติดให้โทษและมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษ ฐานเสพยาเสพติดให้โทษและมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษ ฐานเสพยาเสพติดให้โทษและจำหน่ายยาเสพติดให้โทษให้พนักงานสอบสวนพิจารณาฐานความผิด และปริมาณยาเสพติดตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงด้านหลังสือนี้ โดยให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ถ้ายังไม่ได้มีการตรวจหาสารเสพติดจากปัสสาวะของผู้ต้องหา

/ให้พนักงาน...

ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการเก็บตัวอย่างปัสสาวะของผู้ต้องหาทันทีในโอกาสแรกและไม่ควรเกิน 6 ชั่วโมง นับแต่ผู้ต้องหามาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน

การเก็บตัวอย่างปัสสาวะ ให้เก็บให้ได้ปริมาณเพียงพอต่อการตรวจพิสูจน์ โดยต้องไม่น้อยกว่า 30 มิลลิลิตร และใช้ภาชนะสำหรับบรรจุตัวอย่างปัสสาวะที่เป็นขวดพลาสติกปากกว้าง ขนาดบรรจุ 60 มิลลิลิตร มีฝาปิดที่สะอาดและแห้ง มีอุปกรณ์สำหรับผนึกฝาปิดภาชนะเพื่อป้องกันการสับเปลี่ยนตัวอย่างปัสสาวะและมีสลากปิดแสดงรายละเอียด ดังนี้

ตัวอย่างปัสสาวะ คดีอาญาที่ ...../.....

หน่วยงาน.....

ชื่อ-สกุล.....ผู้ต้องหา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

ลงชื่อ.....ผู้ต้องหา

ลงชื่อ.....พนักงานสอบสวน

การเก็บรักษาและนำส่งตัวอย่างปัสสาวะ ให้ดำเนินการดังนี้

(1) หลังจากเก็บตัวอย่างปัสสาวะของผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์แล้ว ควรส่งไปยังหน่วยงานที่ทำการตรวจทางห้องปฏิบัติการโดยเร็ว

(2) หากจำเป็นต้องเก็บรักษาตัวอย่างปัสสาวะไว้เกินกว่า 24 ชั่วโมง ควรเก็บไว้ในตู้เย็น

(3) การเคลื่อนย้ายและขนส่งตัวอย่างปัสสาวะเพื่อนำส่งไปยังหน่วยงานที่ทำการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ควรแช่เย็นและป้องกันอย่าให้ถูกความร้อน

(4) การนำส่งตัวอย่างปัสสาวะจะต้องกระทำด้วยความรอบคอบรัดกุม เพื่อมิให้เกิดการสับเปลี่ยนสูญหาย หรือโดนปนเปื้อนเจือจาง

ข้อ 2. ให้พนักงานสอบสวนรีบดำเนินการตามกระบวนการสอบสวนเกี่ยวกับตัวผู้ต้องหาเช่น การเก็บตัวอย่างปัสสาวะตาม ข้อ 1. การสอบสวนปากคำผู้ต้องหา การพิมพ์ลายนิ้วมือส่งตรวจสอบประวัติ ให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว แล้วนำตัวผู้ต้องหาไปศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาคดี ภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหามาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน

เพื่อยื่นคำร้อง..

เพื่อยื่นคำร้องตามแบบที่กำหนดท้ายหนังสือนี้ต่อศาลขอให้พิจารณามีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติดเว้นแต่มีเหตุสุดวิสัย หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่เกิดจากตัวผู้ต้องหานั้นเอง หรือจากพฤติการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งทำให้ไม่อาจนำตัวผู้ต้องหาไปศาลภายในกำหนดเวลาดังกล่าวได้

ถ้าผู้ต้องหามีอายุไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ให้พนักงานสอบสวนนำตัวส่งศาลเพื่อมีคำสั่งให้ตรวจพิสูจน์ภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง นับแต่เวลามาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน

ให้พนักงานสอบสวนอยู่รอฟังคำสั่งศาลและพร้อมให้ถ้อยคำกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ต่อสวนคำร้องขอ นั้น

ในกาะยื่นคำร้องขอให้ศาลส่งตัวผู้ต้องหาไปควบคุมเพื่อตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติดตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 ให้พนักงานสอบสวนเสนอคำร้องขอผัดฟ้องฝากขัง หรือคำร้องฝากขังไปในคราวเดียวกันด้วย

ข้อ 3. เมื่อศาลมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติด ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมเอกสาร คำร้องตามข้อ 2. และคำสั่งศาลไปยังสถานที่เพื่อการตรวจพิสูจน์ที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบโดยเร็ว

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่ส่งตัวผู้ต้องหาไปตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติด ให้พนักงานสอบสวนรับตัวผู้ต้องหาคืนมา แล้วดำเนินคดีอาญาตามข้อกล่าวหานั้นต่อไป

ในระหว่างที่ผู้ต้องหาถูกควบคุมตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 พนักงานสอบสวนไม่ต้องดำเนินการฝากขังหรือขอผัดฟ้องตามกฎหมาย

ข้อ 4 ในกรณีที่คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด วินิจฉัยว่าผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์เป็นผู้เสพหรือติดยาเสพติด พนักงานเจ้าหน้าที่จะดำเนินการส่งตัวผู้นั้นไปยังศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หรือสถานที่เพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแล้วแต่กรณี พร้อมทั้งมีหนังสือแจ้งการส่งตัวเพื่อเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และรายงานผลการตรวจพิสูจน์ให้พนักงานสอบสวนทราบ ให้พนักงานสอบสวนนำเอกสารดังกล่าวรวมไว้ในสำนวนการสอบสวน

ข้อ 5. ในกรณีที่คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด วินิจฉัยว่าผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ไม่เป็นผู้เสพหรือติดยาเสพติด พนักงานเจ้าหน้าที่จะทำหนังสือแจ้ง

/ไปยังสถาน...

ให้รายงานผลการตรวจพิสูจน์มายังพนักงานสอบสวนเพื่อทราบ กรณีนี้ให้พนักงานสอบสวนไปรับตัวผู้ต้องหาคืนมาโดยเร็ว แล้วดำเนินคดีอาญาตามข้อกล่าวหานั้นต่อไป

ข้อ 6 ในระหว่างการตรวจพิสูจน์และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ให้พนักงานสอบสวนทำสำนวนการสอบสวนคดีอาญาต่อไปจนเสร็จสิ้นโดยเร็ว และให้สรุปสำนวนการสอบสวนพร้อมความเห็นทางคดีให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่มีอำนาจควบคุมตามกฎหมาย โดยไม่ต้องคำนึงถึงกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ต้องหาแล้วส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการและแจ้งให้ทราบว่าผู้ต้องหาถูกควบคุมตัวอยู่ ณ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด หรือสถานตรวจพิสูจน์ หรือควบคุมตัวไว้ที่ใด

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องให้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อปล่อยตัวผู้ต้องหาทันที

ข้อ 7. ในกรณีที่พนักงานสอบสวนตรวจสอบประวัติของผู้ต้องหาพบว่าผู้ต้องหาที่เข้ารับการตรวจพิสูจน์ หรือเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ต้องหาหรือถูกดำเนินคดีในความผิดฐานอื่นซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษจำคุก หรือต้องคำพิพากษาให้จำคุก ให้รีบขอต่อศาลภายใน 3 วัน นับแต่ทราบข้อเท็จจริง เพื่อให้ศาลพิจารณามีคำสั่งให้ส่งตัวผู้นั้นไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีพร้อมรายงานชี้แจงข้อเท็จจริงให้คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดทราบโดยเร็ว

ในการดำเนินการตามวรรคแรก เมื่อศาลมีคำสั่งแล้วให้พนักงานสอบสวนไปรับตัวผู้ต้องหาคืนมาโดยเร็วแล้วดำเนินคดีอาญาตามข้อกล่าวหานั้นต่อไป

ข้อ 8. เมื่อพนักงานสอบสวนได้รับผลการตรวจพิสูจน์สารเสพติดจากปัสสาวะของผู้ต้องหาจากหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจพิสูจน์แล้ว ให้พนักงานสอบสวนจัดทำสำเนาผลการตรวจพิสูจน์และรับรองความถูกต้อง แล้วส่งสำเนาผลการตรวจพิสูจน์ให้กับคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จำนวน 1 ชุด โดยเร็ว

ข้อ 9. ในกรณีที่ความปรากฏว่าผู้ต้องหาไม่มีสิทธิได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ไม่ว่าในกรณีใด และคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดได้แจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบ หากสำนวนการสอบสวนยังอยู่ที่พนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนรีบไปรับตัวผู้ต้องหาคืนมา แล้วดำเนินคดีอาญาตามข้อกล่าวหานั้นต่อไป หากพนักงานสอบสวนได้ส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการแล้ว ให้พนักงานสอบสวนไปรับตัวผู้ต้องหานั้นไปส่งให้พนักงานอัยการโดยเร็ว

/ข้อ 10 ในกรณี...

ข้อ 10. ในกรณีที่คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด วินิจฉัยว่าผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดผู้ใด ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจนครบถ้วนตามที่กำหนดในแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเป็นที่พอใจแล้วมีคำสั่งให้ปล่อยตัวผู้นั้นไปแล้ว คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจะแจ้งผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด คำวินิจฉัย และคำสั่งให้ปล่อยตัว ให้พนักงานสอบสวนทราบ กรณีนี้ให้พนักงานสอบสวนลงไว้เป็นผลคดีและดำเนินการตามข้อ 12

ข้อ 11. ในกรณีที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ผู้ใดแม้จะได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จนครบกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ แต่ผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดยังไม่เป็นที่พอใจ คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจะรายงานความเห็นมายังพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามข้อ 9

ข้อ 12. เมื่อกองทะเบียนประวัติอาชญากรได้รับเอกสารพิมพ์ลายนิ้วมือเพื่อตรวจประวัติของผู้ต้องหาในคดีที่มีการส่งตัวผู้ต้องหาไปตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติด หรือส่งตัวไปยังศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หรือสถานที่เพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ให้ดำเนินการตรวจประวัติการต้องโทษของผู้ต้องหาและแจ้งผลการตรวจประวัติการต้องโทษให้พนักงานสอบสวนทราบ แต่ให้จัดเก็บข้อมูลเป็นฐานข้อมูลผู้เสพโดยเฉพาะ ไม่ปะปนกับฐานข้อมูลผู้กระทำความผิดทั่วไป

ไม่ว่ากรณีใดที่พนักงานสอบสวนจะต้องรับตัวผู้ต้องหากลับมาดำเนินคดีอาญาตามที่ถูกกล่าวหา ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้กองทะเบียนประวัติอาชญากรทราบเพื่อนำข้อมูลของผู้ต้องหาออกจากฐานข้อมูลผู้เสพไปจัดเก็บในฐานข้อมูลผู้กระทำความผิดทั่วไป

กรณีตามข้อ 10 ให้พนักงานสอบสวนแจ้งผลการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ต้องหาต่อกองทะเบียนประวัติอาชญากร เพื่อบันทึกในฐานข้อมูลผู้เสพโดยไม่ถือเป็นประวัติ ผู้กระทำความผิด

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ ให้แจ้งพนักงานสอบสวนในสังกัดทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.อ.

(วุฒิชัย ศรีธนวาทิ)

รองนายกรัฐมนตรี

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร 0-2205-3456

ที่ 0004.5/2954 วันที่ 11 มีนาคม 2546

เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 (เพิ่มเติม)

รอง ผบ.ตร., ผู้ช่วย ผบ.ตร., ผบช., และ ผบก., หน่วยขึ้นตรงต่อ ตร.

ตามหนังสือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ 0004.5/2152 ลงวันที่ 3 มีนาคม 2546 กำหนดแนวทางการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการปฏิบัติตาม หมวด 3 แห่ง พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 ไว้แล้ว นั้น

บัดนี้ที่ประชุมร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหารือการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 ซึ่งประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม, ผู้แทนอัยการสูงสุด, ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม, ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ร่วมประชุมพิจารณาในประเด็นเรื่องขอบเขตของกลุ่มบุคคลที่จะต้องนำเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยเฉพาะผู้ต้องหาซึ่งถูกพนักงานสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 19 ก่อนวันที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกประกาศตามมาตรา 2 และคดีอยู่ในระหว่างการสอบสวน พนักงานสอบสวนจะนำตัวผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอให้ศาลพิจารณามีคำสั่งให้ส่งตัวไปตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติดได้หรือไม่ ซึ่งที่ประชุมมีมติว่า เมื่อผู้ต้องหา ต้องหาว่ากระทำความผิดที่กำหนดไว้ใน มาตรา 19 แห่ง พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ไม่ว่าผู้นั้นจะกระทำความผิดและถูกแจ้งข้อกล่าวหาเมื่อใดก็ตาม หากยังมิได้ดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลก่อนวันที่ 3 มีนาคม 2546 ซึ่งเป็นวันที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมประกาศห้ามมิให้ใช้บทบัญญัติ หมวด 3 ของ พ.ร.บ.ดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวนนำตัวผู้ต้องหาพร้อมคำร้องยื่นต่อศาลเพื่อพิจารณามีคำสั่งให้ตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติด และหากสำนวนอยู่ที่พนักงานอัยการให้พนักงานอัยการส่งเรื่องคืนพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินการนำตัวผู้ต้องหา

พร้อม...

พร้อมคำร้องยื่นต่อศาล ตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 ต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติของพนักงานสอบสวนเป็นไปตามมติที่ประชุมร่วม และให้สมตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ.ดังกล่าว จึงกำหนดให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติ ดังนี้

1. กรณีที่ได้มีการจับกุมผู้ต้องหาและข้อกล่าวหานั้นอยู่ในหลักเกณฑ์มาตรา 19 แห่ง พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 และคดีดังกล่าวยังมิได้ดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลก่อนวันที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมประกาศท้องที่ให้ใช้บทบัญญัติหมวด 3 ให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ประกาศบังคับใช้ตามบทบัญญัติหมวด 3 ตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 นำตัวผู้ต้องหาไปศาลพร้อมยื่นคำร้องต่อศาล เพื่อให้ศาลพิจารณามีคำสั่งให้ส่งตัวไปตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติด

1.1 กรณีผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราวในชั้นพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนติดต่อนายประกันเพื่อส่งตัวผู้ต้องหาให้พนักงานสอบสวน แล้วนำตัวผู้ต้องหาไปศาลพร้อมยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่ง

1.2 กรณีผู้ต้องหาถูกควบคุมในระหว่างการขอฝากขัง หรือฝัดฟ้องและฝากขังในชั้นพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนประสานงานกับศาลในการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่ง

1.3 กรณีผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราว หรือถูกควบคุมในระหว่างการขอฝากขัง หรือฝัดฟ้องและฝากขังในชั้นพนักงานอัยการ ให้พนักงานสอบสวนประสานงานกับพนักงานอัยการในการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่ง

1.4 กรณีผู้ต้องหาเป็นเด็กหรือเยาวชนและถูกควบคุมอยู่ที่สถานพินิจ ให้พนักงานสอบสวนประสานงานกับผู้อำนวยการสถานพินิจ ในการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่ง

2. กรณีที่ผู้ต้องหาถูกแจ้งข้อกล่าวหาตั้งแต่วันที่ 3 มีนาคม 2546 และข้อกล่าวหาอยู่ในหลักเกณฑ์ตาม มาตรา 19 แห่ง พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 และในท้องที่ที่ประกาศบังคับใช้ตามบทบัญญัติหมวด 3 ตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 และได้รับการปล่อยชั่วคราวในชั้นพนักงานสอบสวน

2.1 ให้พนักงานสอบสวนกำหนดวันนัดในสัญญาประกันให้นายประกันส่งตัวผู้ต้องหาภายในระยะเวลาที่สามารถนำตัวผู้ต้องหาไปศาล เพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณามีคำสั่งให้ส่งตัวไปตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติด

2.1.1 กรณีผู้ต้องหาเป็นเด็กหรือเยาวชนและคดีไม่อยู่ในอำนาจศาลเยาวชนและครอบครัว ให้กำหนดวันนัดส่งผู้ต้องหา ภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ผู้ต้องหามาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน

2.1.2 กรณีผู้ต้องหาพ้นเกณฑ์เยาวชน(ผู้ต้องหาผู้ใหญ่) ให้กำหนดวันนัดส่งตัวผู้ต้องหา ภายใน 48 ชั่วโมง นับแต่เวลามาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน

2.2 คดีที่ผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราว ระหว่างวันที่ 3 มีนาคม 2546 ถึงวันที่รับทราบการปฏิบัติตามหนังสือนี้ ถ้าปรากฏว่าพนักงานสอบสวนไม่ได้กำหนดวันนัดในสัญญาประกัน ให้นายประกันส่งตัวผู้ต้องหาตามเวลาที่กำหนดในข้อ 2.1.1 และ 2.1.2 ให้พนักงานสอบสวนรีบดำเนินการติดต่อนายประกันให้ส่งตัวผู้ต้องหา แล้วนำตัวผู้ต้องหาไปศาลพร้อมยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณามีคำสั่งให้ส่งตัวไปตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติดโดยเร็ว เพื่อมิให้เกิดความเสียหายใด ๆ

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และให้แจ้งพนักงานสอบสวนในสังกัดทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.อ.

(วุฑฒิชัย ศรีรัตนวุฑฒิ)

รองผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. 0 2205 3451

ที่ 0011.26/03551 วันที่ 22 กันยายน 2553

เรื่อง กำชับการปฏิบัติ พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

ผบช.น., ภ.1-9, ศชต., ก.,ปส. และ สตม.

ด้วยกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม มีหนังสือแจ้งว่า กรมคุมประพฤติในฐานะหน่วยงานประสานตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 พบว่าที่ผ่านมาเกิดปัญหาข้อขัดข้องบางประการจากการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตาม พ.ร.บ. ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 กล่าวคือในกรณีพนักงานสอบสวนได้รับผลการยืนยันการตรวจปัสสาวะจากศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งไม่ปรากฏว่าพบสารเสพติดในตัวอย่างปัสสาวะภายหลังจากที่ศาลมีคำสั่งให้ตรวจพิสูจน์แล้ว จากนั้นพนักงานสอบสวนได้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อยุติการฟื้นฟู ทำให้กระบวนการบำบัดฟื้นฟูต้องยุติลงไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และกรณีต้องส่งคืนตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูตามมาตรา 24 แห่ง พ.ร.บ. ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ซึ่งพนักงานสอบสวนต้องไปรับตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูไปดำเนินคดีอาญาปกติ แต่ปรากฏว่าพนักงานสอบสวนไปรับตัวล่าช้า

ตร. พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินงาน ตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 เป็นไปโดยถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว และไม่เกิดปัญหาข้อขัดข้องตามที่กรมคุมประพฤติแจ้งมาดังกล่าว จึงขอกำชับ และซักซ้อมการปฏิบัติ ดังนี้

1. ในการตรวจหรือทดสอบหายาเสพติดในเบื้องต้น มีแนวทางปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการควบคุมยาเสพติดให้โทษ เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตรวจหรือทดสอบว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดมียาเสพติดให้โทษอยู่ในร่างกายหรือไม่ ฉบับลงวันที่ 11 เม.ย. 2546 ข้อ 7 ดังนี้ "ในกรณีตรวจหรือทดสอบในเบื้องต้นตามข้อ 6 พบว่าบุคคลนั้นอาจเป็นผู้เสพยาเสพติดให้โทษ ให้ผู้มีอำนาจตรวจหรือทดสอบจดบันทึกข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อภูมิลำเนาหรือสถานที่อยู่ที่สามารถจะเรียกตัวหรือออกหมายเรียกมาเพื่อดำเนินคดีได้ เมื่อมีการตรวจสอบยืนยันผลแล้วพบว่าเป็นผู้มียาเสพติดให้โทษร่างกาย" จึงให้ถือปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวโดยเคร่งครัด ทั้งนี้ยังไม่ต้องแจ้งข้อกล่าวหาฐานเสพยาเสพติดให้โทษแก่บุคคลนั้น จนกว่าจะได้รับผลยืนยันว่าพบสารเสพติดในตัวอย่างการตรวจปัสสาวะแล้ว จึงเรียกตัวมาดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

/2. กรณีต้อง.

2. กรณีต้องส่งคืนตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟูตามมาตรา 24 แห่ง พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ให้พนักงานสอบสวนรีบไปรับตัวคืนมาโดยเร็ว ทั้งนี้ให้ถือปฏิบัติตามข้อ 9 ของ หนังสือ ตร ด่วนที่สุด ที่ 0004.6/2152 ลง 3 มี.ค. 2546 ตามได้แจ้งเวียนไปแล้ว

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและแจ้งให้พนักงานสอบสวนรวมทั้งผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.ท.

(สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง)

ผู้ช่วย ผบ.ตร. ปรท. ผบ.ตร.

รอง ผบ.ตร. ..... วันที่ ..../..../....

ผู้ช่วย ผบ.ตร. ..... วันที่ ..../..../....

ผบ.ตร. ..... วันที่ ..../..../....

ผบ.ตร. ..... วันที่ ..../..../....

รอง ผบ.ตร. ..... วันที่ ..../..../....

ผบ.ตร. ..... วันที่ ..../..../....

รอง ผบ.ตร. ..... วันที่ ..../..../....

สารวัตรฯ ..... วันที่ ..../..../....

เจ้าหน้าที่พิมพ์ ..... วันที่ ..../..../....

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๙๔๘๓

ที่ ๐๐๑๑.๒๔/ ๒๕๕๖ วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ให้ระบุเลขประจำตัวประชาชนในคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งส่งตัวผู้ต้องหาไปควบคุมเพื่อตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติด (ฟ.๑)

ผบช.น., ก., ภ.๑ – ๙, ศชต., ปส. และ สตม.

ด้วย กรมคุมประพฤติ มีหนังสือ ที่ ยธ ๐๓๐๔/๐๓๔๒๑ ลง ๒๖ เม.ย. ๒๕๕๕ แจ้งว่า กรมที่กรมคุมประพฤติ รับผิดชอบดำเนินการตรวจพิสูจน์ผู้ต้องหาที่เข้าสู่กระบวนการ ตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.๒๕๔๕ ในการตรวจพิสูจน์ดังกล่าว จำเป็นต้องใช้เลขประจำตัวประชาชนและชื่อบิดามารดาเพื่อระบุตัวตนที่แท้จริงของผู้ต้องหา และตรวจสอบประวัติการกระทำความผิด เพื่อใช้ในการรายงานผลการตรวจพิสูจน์ฯ ต่อคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จึงขอความร่วมมือให้พนักงานสอบสวนแนบเอกสารทะเบียนราษฎร์ที่ตรวจสอบจากระบบหรือระบุเลขประจำตัวประชาชนในคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งส่งตัวผู้ต้องหาไปควบคุมเพื่อตรวจสอบการเสพหรือการติดยาเสพติด (ฟ.๑) และหากมีข้อขัดข้องประการใดขอให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อขัดข้องในคำร้องด้วย

ตร. พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อเป็นการให้ความร่วมมือในการตรวจพิสูจน์ผู้ต้องหาที่เข้าสู่กระบวนการ ตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.๒๕๔๕ ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยและถูกต้อง จึงให้พนักงานสอบสวนระบุเลขประจำตัวประชาชนของผู้ต้องหาในคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งส่งตัวผู้ต้องหาไปควบคุมเพื่อตรวจสอบการเสพหรือการติดยาเสพติด (ฟ.๑) ตามแบบที่แนบมานี้ โดยไม่ต้องแนบเอกสารทะเบียนราษฎร์ที่ตรวจสอบจากระบบ หากมีข้อขัดข้องที่ไม่สามารถระบุเลขประจำตัวประชาชนของผู้ต้องหาลงในคำร้องได้ ให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อขัดข้องในคำร้องด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

พล.ต.ท.

(ชัชวาลย์ สุขสมจิตร์)

ผู้ช่วย ผบ.ตร บรท.ผบ.ตร

บทที่ 8

การมีความเห็นทางคดี

อำนาจทำความเห็นทางคดี

การส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ

และการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 0-22053466

ที่ 0004 6/ ๑๒๒๘ **วันที่** 15 เมษายน 2545

เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการทำความเห็นทางคดีและการถอนเลขคดี

รอง ผบ.ตร., ผู้ช่วย ผบ.ตร., ผบช., ผบก. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ตาม ป.ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 13 บทที่ 3 ข้อ 13 กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการขอถอนเลขคดีให้สรุปความได้ว่า กรณีที่พนักงานสอบสวนรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษแล้ว ภายหลังการสอบสวนปรากฏว่า ไม่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบรายงานตามลำดับชั้น จนถึงกองบัญชาการหรือตำรวจภาคแล้วแต่กรณี เพื่อขอถอนหมายเลขคดี และดำเนินส่งคุณย์ข้อมูลข้อสนเทศปรับข้อมูลให้ถูกต้องโดยมิชักช้า แต่ปรากฏว่า เมื่อมีกรณีที่พนักงานสอบสวนรับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษแล้ว ต่อมาภายหลังพบว่าไม่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น พนักงานสอบสวนบางนายกลับยุติการสอบสวน และขอถอนหมายเลขคดีโดยไม่สรุปความเห็นทางคดีส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ ซึ่งเป็นการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับการทำความเห็นทางคดี และการถอนหมายเลขคดีเป็นไปด้วยความถูกต้องเรียบร้อย จึงขอซักซ้อมแนวทางปฏิบัติดังนี้

1. เมื่อพนักงานสอบสวนได้รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษไว้แล้ว จะต้องเริ่มทำการสอบสวนด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 241 ป.วิ.อาญา มาตรา 130 และเมื่อสอบสวนเสร็จสิ้นแล้วให้สรุปสำนวนทำความเห็นงดการสอบสวน เห็นควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้อง ส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 140, 141 หรือ 142 แล้วแต่กรณี

2. การขอถอนเลขคดี ตาม ป.ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 13 บทที่ 3 ข้อ 13 เป็นกรณีที่พนักงานสอบสวนรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษลงในสมุดสารบบการดำเนินคดีอาญาทั่วไป หรือสมุดสารบบการดำเนินคดีจราจรทางบก (รับเลขคดีอาญาหรือจราจร) ประจำที่ทำการของพนักงานสอบสวนไว้แล้ว ภายหลังการสอบสวนปรากฏว่าไม่มีการกระทำความผิดคดีอาญาหรือคดีจราจรเกิดขึ้น ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบดำเนินการขอถอนหมายเลขคดีอาญา หรือจราจรตามระเบียบที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องในการปรับคดีคดีอาญาหรือจราจรให้

ถูกต้อง...

ถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ส่วนเลขคดีที่ปรากฏอยู่ในสมุดสารบบการดำเนินคดีอาญาทั่วไป หรือสมุดสารบบการดำเนินคดีจราจรทางบก ประจำที่ทำการของพนักงานสอบสวนยังมีอยู่ไม่ได้ถูกลบหรือหายไปจากสมุดสารบบแต่อย่างใด สำหรับสำนวนการสอบสวนพนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินการสอบสวนให้เสร็จสิ้น แล้วสรุปสำนวนมีความเห็นส่งให้พนักงานอัยการตาม ป.วิ อาญา มาตรา 140, 141 หรือ 142 แล้วแต่กรณี

จึงชี้ชัดมาเพื่อทราบ และแจ้งให้พนักงานสอบสวนในสังกัดทราบเพื่อถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป หากเกิดความบกพร่องหรือเสียหายแก่ทางราชการขึ้น พนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้องจะต้องรับผิดชอบทางวินัยตามควรแก่กรณี

พล.ต.อ.

(สันต์ ศรุตานนท์)

ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร.0-22053466

ที่ 0004.6/ 6619 **วันที่** 14 สิงหาคม 2545

เรื่อง กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับสำนวนการสอบสวนคดีที่ผู้ต้องหาหลบหนีประกัน และคดีที่ผู้ต้องหาบางคนถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลอื่น

รอง ผบ.ตร., ผู้ช่วย ผบ.ตร., ผบช., ผบก. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ตามหนังสือ ตร. ที่ 0004.6/6167 ลง 20 พ.ค.2545 ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการส่งสำนวนคดีที่ผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่นไว้แล้ว แต่ยังไม่ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในกรณีผู้ต้องหาหลายคนกระทำผิดร่วมกันเป็นคดีที่เกี่ยวพันกัน และผู้ต้องหาบางคนถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลอื่น กับผู้ต้องหาบางคนถูกคุมขังในคดีอื่นในอำนาจศาลอื่นซึ่งคดียังไม่ถึงที่สุดตามคำพิพากษาของศาลอื่น ประกอบกับ ตร. ได้หารือปัญหาข้อกฎหมายกรณีพนักงานอัยการไม่รับสำนวนการสอบสวนไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีหนังสือ ที่ นร 0601/0886 ลง 19 ก.พ.2544 แจ้งความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่) ตอบข้อหารือ ตร. ในประเด็น กรณีการส่งสำนวนคดีที่ผู้ต้องหาหลบหนีประกันและพนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหา สรุปความได้ว่า สำนวนการสอบสวนตามมาตรา 142 แห่ง ป.วิ.อาญา ที่ พนักงานสอบสวนได้ปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราว ต่อมาผู้ต้องหาได้หลบหนีประกัน ไม่มีผลทำให้สำนวนนั้นเป็นสำนวนตามมาตรา 141 ซึ่งเป็นกรณีจับตัวผู้ต้องหายังไม่ได้ พนักงานสอบสวนต้องส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมตัวผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับสำนวนการสอบสวนในคดีที่ผู้ต้องหาหลบหนีประกันและมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาแต่พนักงานอัยการไม่รับสำนวน และการปฏิบัติกรณีผู้ต้องหาหลายคนกระทำผิดร่วมกันในคดีที่เกี่ยวพันกัน และผู้ต้องหาบางคนถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลอื่นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าว จึงให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนปฏิบัติดังนี้

/1. ในคดีที่...

1. ในคดีที่ผู้ต้องหาหลบหนีประกัน ให้พนักงานสอบสวนรีบสอบสวน และสรุปสำนวนเสนอผู้บังคับบัญชา เพื่อพิจารณาและมีความเห็นทางคดีตามระเบียบว่าด้วยอำนาจการทำความเห็นในคดี ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจมีความเห็นควรสั่งฟ้อง ให้เก็บสำนวนไว้ที่ที่ทำการของพนักงานสอบสวน โดยให้อยู่ในความรับผิดชอบของหัวหน้าพนักงานสอบสวน และให้จัดทำสมุดสารบบคุมสำนวนประเภทอัยการไม่รับสำนวนแล้วเก็บสำนวนการสอบสวนประเภทนี้ไว้ต่างหากเป็นสัดส่วนโดยเฉพาะ และสามารถตรวจสอบได้ทุกเวลา ห้ามมิให้เก็บไว้กับตัวพนักงานสอบสวนที่สอบสวนคดี และให้จำหน่ายคดี (วงแดง) ออกจากสมุดสถิติคดีอาญาประจำที่ทำการและสมุดบันทึกคดีประจำตัวพนักงานสอบสวน โดยหมายเหตุว่า "อัยการไม่รับสำนวน" หากมีการเปลี่ยนแปลงหัวหน้าพนักงานสอบสวน ให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนคนเดิมส่งมอบสำนวนเช่นเดียวกับการส่งมอบสำนวนที่อยู่ระหว่างการสอบสวนต่อหัวหน้าพนักงานสอบสวนคนใหม่ เมื่อได้ตัวผู้ต้องหามาแล้วให้ดำเนินการตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 142 วรรคสาม ต่อไป

2. ในกรณีผู้ต้องหาหลายคนกระทำผิดร่วมกัน เป็นคดีเกี่ยวพันกัน และผู้ต้องหาบางคนถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลอื่น กับผู้ต้องหาบางคนถูกคุมขังในคดีอื่นในอำนาจศาลอื่น ซึ่งคดียังไม่ถึงที่สุดตามคำพิพากษาของศาลอื่น ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแยกสำนวนทำความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาที่ถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดส่งไปยังพนักงานอัยการประจำศาลที่มีเขตอำนาจเหนือเรือนจำที่ผู้ถูกจำคุกต้องโทษอยู่ แม้ว่าจะอยู่คนละเขตท้องที่หรือคนละจังหวัดก็ตาม ส่วนผู้ต้องหาที่ถูกคุมขังในคดีอื่นซึ่งคดียังไม่ถึงที่สุด ให้ดำเนินการตามหนังสือ ตร. ที่ 0004.6/6167 ลง 20 พ.ค. 2545 ต่อไป

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และให้แจ้งหัวหน้าพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนในสังกัดทราบเพื่อถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป หากเกิดความเสียหายหรือเสียหายแก่ทางราชการขึ้น หัวหน้าพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนต้องรับผิดชอบทางวินัยตามควรแก่กรณี

พล.ต.อ.

(สันต์ สุขสามนต์)

รบ.ตร.

ที่ นร ๐๖๐๗/๐๗๘๖

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๙ กันยายน ๒๕๔๔

เรื่อง หารือปัญหาข้อกฎหมายกรณีพนักงานอัยการไม่รับสำนวนการสอบสวน

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๖๐๗/ป ๒๗๑ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง หารือปัญหาข้อกฎหมายกรณีพนักงานอัยการไม่รับสำนวนการสอบสวน

ตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับกรณีพนักงานอัยการไม่รับสำนวนการสอบสวน และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครองและกรมราชทัณฑ์) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานศาลยุติธรรม และสำนักงานอัยการสูงสุด แต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) และคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวและมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ส่งมาด้วยนี้ อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานเลขานุการกรม
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙
กลุ่มงานกฎหมายกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
โทร. ๐ ๒๒๒๔ ๑๓๕๓
โทรสาร ๐ ๒๑๒๔ ๒๓๐๙
www.krisdika.go.th

เรื่องเสร็จที่ ๕๓๔/๒๕๔๔

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง หารือปัญหาข้อกฎหมายกรณีพนักงานอัยการไม่รับสำนวนการสอบสวน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ตช ๐๐๐๔.๖/๑๐๓๖๖ ลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้รับทราบปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติและข้อหารือจากพนักงานสอบสวนของกองบัญชาการตำรวจนครบาลและกองบัญชาการตำรวจภูธร กรณีพนักงานอัยการไม่รับสำนวนการสอบสวนที่พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเสร็จแล้ว เนื่องจากสำนักงานอัยการสูงสุดได้วางแนวทางปฏิบัติในการรับสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวนใหม่ ซึ่งจากแนวปฏิบัติดังกล่าวก่อให้เกิดข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานแก่สำนักงานตำรวจแห่งชาติสรุปได้ ๒ ประการ ดังนี้

๑. สำนวนการสอบสวนที่รู้ตัวผู้กระทำความผิดและผู้นั้นถูกควบคุม หรือขังอยู่ หรือปล่อยชั่วคราว หรือเชื่อว่าคงได้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียก มาตรา ๑๔๒ วรรคหนึ่ง* แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำหนดให้พนักงานสอบสวนทำความเห็นว่าควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาส่งไปยังพนักงานอัยการพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวน ถ้าพนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหา มาตรา ๑๔๒ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำหนดให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับตัวผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ เว้นแต่ผู้ต้องหานั้นถูกขังอยู่แล้ว ปัญหาข้อขัดข้องของพนักงานสอบสวนคือผู้ต้องหาที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวหลบหนีประกันทำให้พนักงานสอบสวนไม่สามารถนำตัวผู้ต้องหาไปส่งให้พนักงานอัยการพร้อมกับสำนวนการสอบสวนได้

ส่งพร้อมหนังสือที่ นร ๐๖๐๑/๐๔๘๔ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแจ้งถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

*หนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ คส (สนง.) ๐๐๑๘/ว ๑๔๕ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๔ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการรับสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวน ส่งถึงรองอัยการสูงสุด อธิบดีอัยการฝ่าย อธิบดีอัยการเขต อัยการพิเศษฝ่าย เลขานุการอัยการสูงสุด อัยการจังหวัด และผู้อำนวยการสถาบันกฎหมายอาญา

"มาตรา ๑๔๒ ถ้ารู้ตัวผู้กระทำความผิดและผู้นั้นถูกควบคุมหรือขังอยู่ หรือปล่อยชั่วคราว หรือเชื่อว่าคงได้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียก ให้พนักงานสอบสวนทำความเห็นตามข้อสำนวนการสอบสวนว่าควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องส่งไปยังพนักงานอัยการพร้อมด้วยสำนวน

ในกรณีที่เสนอความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง ให้ส่งแต่สำนวนพร้อมด้วยความเห็นไปยังพนักงานอัยการ ส่วนตัวผู้ต้องหาให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจปล่อยหรือปล่อยชั่วคราว ถ้าผู้ต้องหาถูกขังอยู่ ให้ขอเองหรือขอให้พนักงานอัยการขอต่อศาลให้ปล่อย

ในกรณีที่เสนอความเห็นควรสั่งฟ้อง ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนพร้อมกับผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ เว้นแต่ผู้ต้องหานั้นถูกขังอยู่แล้ว

แต่ถ้าเป็นความผิด ซึ่งพนักงานสอบสวนปรึกษาเทียบไม่ และผู้กระทำความผิดได้ปฏิบัติตามแบบเทียบปรับแล้ว ให้บันทึกการเปรียบเทียบนั้นไว้ แล้วส่งไปให้พนักงานอัยการพร้อมด้วยสำนวน

พนักงานอัยการจึงไม่รับสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ทั้งที่มาตรา ๑๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้อำนาจพนักงานสอบสวนปล่อยชั่วคราวได้

เรื่องนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีความเห็นว่า กรณีดังกล่าวเป็นสำนวนการสอบสวนที่รู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่เรียกหรือจับตัวผู้กระทำความผิดยังไม่ได้ตามมาตรา ๑๔๑[๑] แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งกำหนดให้พนักงานสอบสวนทำความเห็นว่าควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้อง ผู้ต้องหาส่งไปยังพนักงานอัยการพร้อมกับสำนวนการสอบสวน ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าควรสั่งฟ้อง ก็ให้จัดการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้ได้ตัวผู้ต้องหามา คดีก็จะเป็นอันเสร็จสิ้นไปในชั้นสอบสวน แต่ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าไม่ควรสั่งฟ้อง สิทธิและประโยชน์ก็จะเกิดแก่ผู้ต้องหา เพราะผู้ต้องหาจะได้รับอิสรภาพและไม่ตกเป็นผู้ต้องหาอีกต่อไป แต่ถ้าพนักงานอัยการไม่รับสำนวนการสอบสวนไว้พิจารณาสั่งการ ผู้ต้องหาก็จะเสียสิทธิในการดำเนินชีวิตอย่างปกติสุข เพราะผู้ต้องหาอาจถูกอายัดตัวหรือถูกออกหมายจับได้ ซึ่งความเห็นดังกล่าวก็สอดคล้องกับความเห็นเดิมของสำนักงานอัยการสูงสุด[๒] แต่ต่อมาสำนักงานอัยการสูงสุดได้วางแนวปฏิบัติใหม่ว่า สำนวนการสอบสวนที่รู้ตัวผู้กระทำความผิดและผู้นั้นถูกควบคุมหรือขังอยู่หรือปล่อยชั่วคราว หรือเชื่อว่าคงได้ตัวมาเมื่อสอดหมายเรียก มาตรา ๑๔๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำหนดให้พนักงานสอบสวนทำความเห็นว่าควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา ถ้าพนักงานสอบสวนเห็นควรสั่งฟ้อง ก็ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับตัวผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ กรณีนี้พนักงานอัยการจะรับสำนวนการสอบสวนได้ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนได้ส่งตัวผู้ต้องหามาด้วย หรือผู้ต้องหาถูกขังอยู่ในอำนาจศาลที่พนักงานอัยการจะยื่นฟ้องได้ แม้ต่อมาพนักงานสอบสวนจะไม่สามารถส่งตัวผู้ต้องหามาได้ เนื่องจากผู้ต้องหาหลบหนีประกัน หรือไม่สามารถดำเนินการให้ผู้ต้องหามาอยู่ในอำนาจศาลที่พนักงานอัยการจะยื่นฟ้องได้ เช่น ถูกคุมขังอยู่ในอำนาจศาลอื่น ก็ไม่ทำให้สำนวนการสอบสวนที่รู้ตัวผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๔๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เปลี่ยนเป็นสำนวนการสอบสวนที่รู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่เรียกหรือจับตัวผู้กระทำความผิดยังไม่ได้ตามมาตรา ๑๔๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ดังนั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงขอหารือว่า สำนวนการสอบสวนที่รู้ตัวผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๔๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีความหมายเดียวกันหรือไม่ และสำนวนการสอบสวนที่รู้ตัวผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๔๑ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ถ้าผู้ต้องหาหลบหนีประกันจะย้อนสำนวนการสอบสวนกลับ

---

[๑] มาตรา ๑๔๑ ถ้ารู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้ เมื่อได้ความตามทางสอบสวนดังว่านี้ ให้ทำความเห็นว่าควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องส่งไปพร้อมกับสำนวนยังพนักงานอัยการ

ถ้าพนักงานอัยการเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง ให้ยุติการสอบสวนโดยสั่งไม่ฟ้อง และให้แจ้งคำสั่งนี้ให้พนักงานสอบสวนทราบ

ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าควรสอบสวนต่อไป ก็ให้สั่งพนักงานสอบสวนปฏิบัติเช่นนั้น

ถ้าพนักงานอัยการเห็นควรสั่งฟ้อง ก็ให้จัดการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อให้ได้ตัวผู้ต้องหามา ถ้าผู้ต้องหาอยู่ต่างประเทศ ให้พนักงานอัยการจัดการเพื่อขอให้ส่งตัวมาดำเนินคดี

[๒] หนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ด่วนที่สุด ที่ อส ๐๐๑๒/๐๖๑๘ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕ เรื่อง ขอหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งสำนวนการสอบสวน ซึ่งถึงอธิบดีกรมตำรวจ

ไปเป็นสำนวนการสอบสวนที่รู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่เรียกหรือจับตัวผู้กระทำความผิดยังไม่ได้ตามมาตรา ๑๘๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้หรือไม่

๒. คดีที่ผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังถูกคุมขังในคดีอื่นในเรือนจำที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลอื่นในกรุงเทพมหานคร ทางปฏิบัติที่ผ่านมาสำนักงานอัยการสูงสุดจะแจ้งให้พนักงานอัยการแห่งท้องที่ที่ความผิดเกิดในเขตส่งสำนวนการสอบสวนไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อยื่นฟ้องผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังต่อศาลอาญา แต่ถ้าผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำอื่นนอกกรุงเทพมหานคร พนักงานอัยการแห่งท้องที่ที่ความผิดเกิดในเขตจะต้องส่งสำนวนการสอบสวนไปให้พนักงานอัยการที่ผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังถูกคุมขังอยู่ เพื่อยื่นฟ้องตามมาตรา ๒๒ (๑)[๑] แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันศาลไม่ประทับฟ้อง[๒] โดยให้ไปยื่นฟ้องต่อศาลที่ความผิดเกิด (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๔/๒๕๓๗[๓]) ประกอบกับมีการแก้ไขมาตรา ๔๗[๔] แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยกำหนดให้ภูมิลำเนาของผู้ที่ถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลหรือตามคำสั่งโดยชอบด้วยกฎหมาย ได้แก่ เรือนจำหรือทัณฑสถานที่ผู้นั้นถูกจำคุกอยู่ แต่เนื่องจากกรมราชทัณฑ์มีจำนวนเจ้าหน้าที่น้อยและไม่เพียงพอที่จะนำตัวผู้ต้องขังไปมอบให้พนักงานอัยการเพื่อฟ้องผู้ต้องขังซึ่งเป็นผู้ต้องหาในคดีอื่นได้ จึงทำให้ไม่สามารถนำมาตรา ๒๒ (๑) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาใช้ได้ ภาระดังกล่าวจึงตกแก่พนักงานสอบสวนที่จะต้องนำตัวผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังในคดีอื่นในเรือนจำที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลอื่นไปมอบให้แก่พนักงานอัยการพร้อมกับสำนวนการสอบสวนที่เห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหา

ดังนั้นสำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงขอหารือว่า คดีที่ผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังถูกคุมขังในคดีอื่นและอยู่ในเขตอำนาจของศาลอื่น เมื่อศาลยึดหลักตามมาตรา ๔๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว ถ้าไม่มีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวจะมีวิธีการใดที่สามารถนำตัวผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังไปให้พนักงานอัยการเพื่อฟ้องผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังต่อศาลที่มีเขตอำนาจได้

---

[๑] มาตรา ๒๒ เมื่อความผิดเกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้นในเขตอำนาจของศาลใด ให้อำนาจที่ศาลนั้น แต่ถ้า

(๑) เมื่อจำเลยมีที่อยู่ หรือถูกจับในท้องที่หนึ่ง หรือเมื่อเจ้าพนักงานทำการสอบสวนในท้องที่ฝ่ายนอกเขตของศาลดังกล่าวแล้ว จะอำนาจที่ศาลดังท้องที่นั้นๆ อยู่ในเขตอำนาจก็ได้

(๒) เมื่อความผิดเกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรไทย ให้อำนาจคดีนั้นเป็นศาลอาญา ถ้าการสอบสวนได้จะทำลงในท้องที่หนึ่งซึ่งอยู่ในเขตของศาลใด ให้อำนาจที่ศาลนั้นได้ด้วย

[๒] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒/๒๕๑๗ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า มูลคดีเกิดในเขตอำนาจของศาลจังหวัดฝาง พยานหลักฐานส่วนใหญ่ก็อยู่ในเขตอำนาจของศาลจังหวัดฝาง ถ้าโจทก์ฟ้องคดีที่ศาลจังหวัดฝางก็จะเป็นการสะดวก แต่การพิจารณาพิพากษาคดีซึ่งฟ้องต่อศาลอาญา แม้จำเลยจะต้องขังอยู่ในเขตอำนาจศาลอาญา โจทก์ก็ชอบที่จะวิงวอนขอต่อศาลอาญาให้สั่งให้เรือนจำที่คุมขังจำเลยอยู่ส่งตัวจำเลยไปคุมขังยังเรือนจำอำเภอฝางได้ ดังนั้น ที่ศาลอาญาใช้ดุลพินิจไม่อนุญาตให้โจทก์ฟ้องจำเลยต่อศาลอาญา จึงชอบแล้ว

[๓] มาตรา ๔๗ ภูมิลำเนาของผู้ที่ถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลหรือตามคำสั่งโดยชอบด้วยกฎหมาย ได้แก่ เรือนจำ หรือทัณฑสถานที่ถูกจำคุกอยู่จนกว่าจะได้รับการปล่อยตัว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาปัญหาที่หารือดังกล่าวทั้งสองประเด็น ประกอบกับได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครองและกรมการจัดหัวเมือง) ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดแล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ในปัญหาที่ว่า สำนวนการสอบสวนที่รู้ตัวผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๔๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีความหมายเดียวกันหรือไม่ และสำนวนการสอบสวนที่รู้ตัวผู้กระทำความผิดและพนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาตามมาตรา ๑๔๒ วรรคสาม ถ้าผู้ต้องหาหลบหนีประกัน กรณีนี้จะเปลี่ยนสำนวนการสอบสวนกลับไปเป็นสำนวนการสอบสวนที่รู้ตัวผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๔๑ ได้หรือไม่ นั้น มีความเห็นว่า ปัญหานี้มีข้อพิจารณาในเบื้องต้นว่า สำนวนการสอบสวนตามมาตรา ๑๔๑ กับสำนวนการสอบสวนตามมาตรา ๑๔๒ มีความหมายแตกต่างกันหรือไม่ เมื่อได้พิจารณาประเด็นนี้แล้วเห็นว่า สำนวนการสอบสวนสองกรณีนี้มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ กรณีสำนวนการสอบสวนตามมาตรา ๑๔๑ หมายถึง สำนวนการสอบสวนที่เรียกหรือจับผู้ต้องหาไม่ได้ สำนวนการสอบสวนประเภทนี้ยังไม่มีการแจ้งข้อหาและสอบสวนผู้ต้องหาตามมาตรา ๑๓๔[1] เนื่องจากผู้ต้องหายังไม่มาปรากฏตัวต่อหน้าพนักงานสอบสวน สำนวนการสอบสวนประเภทนี้พนักงานสอบสวนจึงมีหน้าที่ทำความเห็นว่าควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องส่งไปยังพนักงานอัยการพร้อมกับสำนวนการสอบสวนโดยไม่ต้องส่งตัวผู้ต้องหาไปด้วย กรณีนี้พนักงานอัยการรับสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนได้ สำหรับกรณีสำนวนการสอบสวนตามมาตรา ๑๔๒ หมายถึง สำนวนการสอบสวนที่มีผู้ต้องหาอยู่ในความควบคุม ขัง หรือปล่อยชั่วคราวของศาลหรือพนักงานสอบสวน หรือพนักงานสอบสวนสามารถได้ตัวผู้ต้องหามาเมื่อออกหมายเรียก สำนวนการสอบสวนตามมาตรา ๑๔๒ นี้จึงเป็นกรณีที่มีการแจ้งข้อหาและสอบสวนผู้ต้องหาตามมาตรา ๑๓๔ แล้ว และเมื่อพนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหา มาตรา ๑๔๒ วรรคสาม ได้บัญญัติไว้ชัดเจนว่าให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งตัวผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ เว้นแต่ผู้ต้องหานั้นถูกขังอยู่แล้ว ดังนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) จึงเห็นว่า กรณีตามข้อหารือดังกล่าว สำนวนการสอบสวนตามมาตรา ๑๔๒ ที่พนักงานสอบสวนรู้ตัวผู้กระทำความผิดและมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาตามมาตรา ๑๔๒ วรรคสาม ถ้าผู้ต้องหาหลบหนีประกัน ก็ไม่มีผลทำให้สำนวนการสอบสวนเปลี่ยนไปเป็นสำนวนการสอบสวนตามมาตรา ๑๔๑ ได้[2]

ประเด็นที่สอง ในปัญหาที่ว่า คดีที่ผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังถูกเพิ่มขังในคดีอื่นและอยู่ในเขตอำนาจของศาลอื่น เมื่อศาลยึดหลักตามมาตรา ๔๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่กำหนดให้ศาลที่มีอำนาจชำระคดีคือศาลที่ผู้นั้นถูกจำคุกตามคำพิพากษาอันที่สุด ถ้าไม่มีการแก้ไขกฎหมาย

---

[1] มาตรา ๑๓๔ เมื่อผู้ต้องหาถูกเรียก หรือส่งตัวมา หรือเข้าหาพนักงานสอบสวนแล้ว หรือปรากฏว่าผู้ใดซึ่งอยู่ต่อหน้าเจ้าพนักงานเป็นผู้ต้องหา ให้ถามชื่อตัว นามสกุล ชาติ บังคับ วิชามารดา ภาษา อาชีพ ที่อยู่ ที่เกิด และแจ้งข้อหาให้ทราบ และต้องแจ้งให้ทราบก่อนว่า ถ้อยคำที่ผู้ต้องหากล่าวนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานยันเขาในการพิจารณาได้ เมื่อผู้ต้องหาเต็มใจให้การอย่างใด ก็ให้จดคำให้การไว้ ถ้าผู้ต้องหาไม่เต็มใจให้การเลย ก็ให้บันทึกไว้

[2] คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) มีความเห็นทำนองเดียวกับความเห็นของสำนักงานอัยการสูงสุด ตามหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุดที่ระบุไว้ในเชิงอรรถที่ ๑

ดังกล่าว จะมีวิธีการใดที่สามารถนำผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังไปให้พนักงานอัยการเพื่อยื่นฟ้องผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังต่อศาลที่มีเขตอำนาจได้ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) มีความเห็นว่า กรณีดังกล่าวสามารถแยกพิจารณาได้สองกรณี คือ

กรณีที่หนึ่ง ผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังถูกจำคุกคดีอื่นที่ศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว และอยู่ในเขตอำนาจของศาลอื่น มาตรา ๔๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า ภูมิลำเนาของผู้ที่ถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลหรือตามคำสั่งโดยชอบด้วยกฎหมาย ได้แก่ เรือนจำหรือทัณฑสถานที่ผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังถูกจำคุกอยู่จนกว่าจะได้รับการปล่อยตัว ดังนั้น ศาลที่มีเขตอำนาจเหนือเรือนจำหรือทัณฑสถานที่ผู้นั้นถูกจำคุกอยู่ จึงเป็นศาลที่มีอำนาจชำระคดีตามมาตรา ๒๒ (๑)[๑๑] แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พนักงานสอบสวนสามารถส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการประจำศาลนั้นเพื่อยื่นฟ้องผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังต่อศาลได้

กรณีที่สอง ผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่นและศาลยังไม่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุด ตามมาตรา ๒๒ กำหนดให้ศาลที่มีอำนาจชำระคดีคือศาลที่ความผิดเกิด อ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้น แต่ถ้าจำเลยมีที่อยู่ในอีกท้องที่หนึ่ง มาตรา ๒๒ (๑) กำหนดให้สามารถฟ้องคดีต่อศาลซึ่งท้องที่นั้น ๆ อยู่ในเขตอำนาจได้ คำว่า "ศาลซึ่งเป็นท้องที่ที่จำเลยมีที่อยู่" นั้น ศาลฎีกาได้วินิจฉัยว่า คำว่า "ที่อยู่" ตามมาตรา ๒๒ (๑) หมายถึง ถิ่นอันบุคคลนั้นมีสถานที่อยู่เป็นแหล่งสำคัญตามมาตรา ๓๗[๑๒] แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังอยู่ในเรือนจำหรือทัณฑสถานและศาลยังไม่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดนั้น เรือนจำหรือทัณฑสถานดังกล่าวไม่ถือเป็นที่อยู่ของผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขัง[๑๓] ในกรณีที่สองนี้ เรือนจำหรือทัณฑสถานจึงไม่ใช่ที่อยู่ของผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังที่จะทำให้พนักงานอัยการมีอำนาจ

---

[๑๑] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕

[๑๒] มาตรา ๓๗ ภูมิลำเนาของบุคคลธรรมดา ได้แก่ ถิ่นอันบุคคลนั้นมีสถานที่อยู่เป็นแหล่งสำคัญ

[๑๓] คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๒๔๗๓/๒๕๓๖ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คำว่า "ที่อยู่" ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒ (๑) หมายถึง ถิ่นอันบุคคลนั้นมีสถานที่อยู่เป็นแหล่งสำคัญตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๗ แต่จำเลยถูกขังอยู่ที่เรือนจำกลางอุดรธานีในคดีอาญาของศาลจังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นเพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น แต่ในระหว่างพิจารณาจำเลยอาจได้รับการปล่อยชั่วคราวหรือในที่สุดศาลอาจพิพากษาให้ปล่อยตัวจำเลยไปได้ ดังนั้น เรือนจำกลางอุดรธานีจึงมิใช่ที่อยู่ของจำเลยตามมาตรา ๒๒ (๑) โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยฐานยักยอกซึ่งเกิดขึ้นในจังหวัดเพชรบูรณ์ต่อศาลแขวงอุดรธานี

คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๒๒๐๙/๒๕๓๐ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๗ กำหนดภูมิลำเนาของผู้ที่ถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลหรือตามคำสั่งโดยชอบด้วยกฎหมาย ได้แก่ เรือนจำหรือทัณฑสถานที่ถูกจำคุกอยู่จนกว่าจะได้รับการปล่อยตัว บทบัญญัติดังกล่าวแยกผู้ที่ถูกจำคุกออกเป็น ๒ กรณีต่างหากจากกัน คือ ถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลกรณีหนึ่ง และถูกจำคุกตามคำสั่งโดยชอบด้วยกฎหมายอีกกรณีหนึ่ง หาใช่เป็นกรณีเดียวกันไม่ เมื่อปรากฏว่าในขณะที่โจทก์ยื่นคำร้องขอฟ้องจำเลยต่อศาลจังหวัดกาญจนบุรี จำเลยถูกจำคุกตามคำพิพากษาอยู่ที่เรือนจำอำเภอกาญจนบุรี แต่คำพิพากษาดังกล่าวยังไม่เป็นที่สุด ดังนี้ จะถือว่าจำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ที่เรือนจำอำเภอกาญจนบุรีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๗ ไม่ได้ โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลจังหวัดกาญจนบุรี

ฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเหนือท้องที่นั้นได้ ฉะนั้น ถ้ายังไม่มีการแก้ไขกฎหมาย ปัญหาดังกล่าวอาจแก้ไขในทางปฏิบัติโดยการประสานงานกันระหว่างสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด และกรมราชทัณฑ์ เพื่อให้มีการย้ายตัวผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังไปยังเรือนจำหรือทัณฑสถานที่ตั้งอยู่ในท้องที่ที่ศาลมีเขตอำนาจ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังต่อศาลนั้นต่อไปได้

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ในปัญหาประเด็นที่หนึ่งแล้วเห็นว่าเป็นปัญหาที่สำคัญสมควรพิจารณาโดยละเอียด จึงอาศัยอำนาจตามข้อ ๑๒[๑๒] ของระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการประชุมของกรรมการร่างกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๒๒ จัดให้มีการประชุมร่วมกันของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑ คณะที่ ๔ คณะที่ ๗ และคณะที่ ๑๑)

ที่ประชุมร่วมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑ คณะที่ ๔ คณะที่ ๗ และคณะที่ ๑๑) ได้ร่วมกันพิจารณาข้อหารือในประเด็นที่หนึ่ง โดยได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติและผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดแล้ว มีมติเห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) โดยเห็นว่าสำนวนการสอบสวนตามมาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๔๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีความแตกต่างกัน โดยสำนวนการสอบสวนตามมาตรา ๑๔๑ เป็นกรณีที่เรียกหรือจับผู้ต้องหายังไม่ได้ สำนวนการสอบสวนประเภทนี้พนักงานสอบสวนสามารถสรุปความเห็นและส่งแต่สำนวนการสอบสวนที่มีความเห็นควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องไปยังพนักงานอัยการได้ ส่วนกรณีสำนวนการสอบสวนตามมาตรา ๑๔๒ เป็นกรณีที่มีการแจ้งข้อหาและสอบสวนผู้ต้องหาตามมาตรา ๑๓๔ แล้ว และผู้ต้องหาอยู่ในความควบคุม ขัง หรือปล่อยชั่วคราวของศาลหรือพนักงานสอบสวน หรือพนักงานสอบสวนสามารถได้ตัวผู้ต้องหามาเมื่อออกหมายเรียก สำนวนการสอบสวนประเภทนี้ ถ้าพนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้อง พนักงานสอบสวนจะต้องส่งตัวผู้ต้องหาไปด้วย ถ้ามีการปล่อยผู้ต้องหาชั่วคราว แต่ผู้ต้องหาหลบหนีประกัน กรณีนี้จะไม่มีผลทำให้สำนวนการสอบสวนตามมาตรา ๑๔๒ เปลี่ยนไปเป็นสำนวนการสอบสวนตามมาตรา ๑๔๑ ได้ เพราะมาตรา ๑๔๒ วรรคสาม บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่า สำนวนการสอบสวนที่รู้ตัวผู้กระทำความผิดและพนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหา ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ เว้นแต่ผู้ต้องหานั้นถูกขังอยู่ ดังนั้น กรณีที่ผู้ต้องหาหลบหนีประกัน พนักงานสอบสวนจะส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการได้ต่อเมื่อส่งตัวผู้ต้องหาไปด้วย

---

[๑๒] ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะในหลายด้าน หรือต้องการความรอบคอบในการพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจขอให้กรรมการร่างกฎหมายสองหรือสามคณะมาประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเป็นกรณีพิเศษก็ได้

ในการประชุมตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการร่างกฎหมายซึ่งมีอาวุโสที่สุดเป็นประธานในที่ประชุม และต้องมีกรรมการร่างกฎหมายมาประชุมไม่น้อยกว่าหกคน โดยต้องเป็นกรรมการร่างกฎหมายจากทุกคณะที่ได้เชิญประชุม จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในการวินิจฉัยประเด็นสำคัญ ประธานในที่ประชุมจะให้รอการวินิจฉัยประเด็นนั้นจนกว่าจะมีกรรมการร่างกฎหมายมาประชุมมากกว่าหกคนก็ได้

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาความเห็นของที่ประชุมร่วมคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวแล้ว เห็นว่าปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่สำคัญและมีผลของการวินิจฉัยอาจกระทบกระเทือนต่อวิธีทางปฏิบัติราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและสำนักงานอัยการสูงสุด เลขาธิการฯ จึงอาศัยอำนาจตามข้อ ๑๔[๑] ของระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการประชุมของกรรมการร่างกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๒๒ จัดให้มีการประชุมใหญ่คณะกรรมการกฤษฎีกา

ที่ประชุมใหญ่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ร่วมกันพิจารณาข้อหารือดังกล่าวประกอบกับได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติและผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดแล้ว มีมติเห็นด้วยกับความเห็นของที่ประชุมร่วมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑ คณะที่ ๔ คณะที่ ๗ และคณะที่ ๑๑)

(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน ๒๕๔๔

---

[๑] ข้อ ๑๔ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจพิจารณาจัดให้มีการประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายได้ในกรณีดังต่อไปนี้

"(๑) ...

(๔) เมื่อเห็นว่าเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่สำคัญ หรือมีจุดของการวินิจฉัยอาจกระทบกระเทือนต่อวิธีทางปฏิบัติราชการ หรืออาจก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ประโยชน์สาธารณะหรือระบบบริหารราชการแผ่นดินส่วนรวม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. ๐๒-๒๐๕-๓๔๘๖

ที่ ๐๐๑๔.๓๖/ ๕๙๙ วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๖

เรื่อง กำชับการมีความเห็นสั่งคดี และการปรับบทกฎหมายของพนักงานสอบสวน

ผบช.ก., น., ปส., ภ. ๑ - ๙

ด้วยสำนักงานอัยการ ได้ส่งสำนวนการสอบสวนคดีอาญาเกี่ยวกับการกระทำความผิดยาเสพติดให้โทษ เพื่อพิจารณา ตาม ป.วิ อาญา มาตรา ๑๔๕ ปรากฏว่า พนักงานสอบสวนปรับบทกฎหมายที่จะพิจารณาดำเนินคดีกับผู้ต้องหาผิดพลาดคลาดเคลื่อน อาทิ พนักงานสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหาว่าผู้ต้องหากระทำผิดฐานมียาเสพติดให้โทษประเภท ๓ (ยาแก้ไอผสมโคเดอีน) ไว้ในความครอบครองเพื่อจำหน่ายโดยไม่ได้รับอนุญาตนั้น ไม่มีบทบัญญัติกฎหมายใดบัญญัติให้การมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาแก้ไอผสมโคเดอีน ซึ่งจัดเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท ๓ ตาม พ.ร.บ ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๗ (๑) เป็นความผิด หรือในคดีที่เป็นข้าราชการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด แต่พนักงานสอบสวนปรับบทมาตราว่าเป็นความผิดตาม พ.ร.บ.มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.๒๕๓๔ โดยไม่ปรากฏว่ายาเสพติดที่ข้าราชการผู้นั้นกระทำความผิดเป็นยาเสพติดตามที่ระบุไว้ตามกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๕) ซึ่งตามความใน พ.ร.บ.มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.๒๕๓๔ หรือ ตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๑๐๐ ข้าราชการผู้นั้นต้องกระทำผิดโดยเป็นผู้ผลิต จำหน่าย ฯ ซึ่งยาเสพติดให้โทษอันเป็นการกระทำความผิด ตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.๒๕๒๒ แต่อย่างใด

จึงให้ท่านกำชับและทำความเข้าใจการมีความเห็นในทางคดีของพนักงานสอบสวน ให้ถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมายอย่างเคร่งครัดต่อไป

พล ต.ต.

(อุดม เจริญ)

ผู้ช่วย ผบ.ตร.ปราบ.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร.0-2205-3466

ที่ 0004.6/[illegible] **วันที่** [illegible] มีนาคม 2546

เรื่อง การพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ของผู้ที่ขับขี่รถโดยประมาท

ผบช.ก., น., ภ.1-9

ด้วยปรากฏว่า ปัจจุบันนี้สถิติการเกิดคดีอุบัติเหตุจราจรทางบกได้เพิ่มขึ้นสูงมาก และก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินอย่างมหาศาล จึงสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากความประมาทของผู้ขับขี่ ตร.ได้ตระหนักถึงปัญหานี้จึงได้พยายามนำเอาวิธีการต่างๆ ทางกฎหมายมาบังคับใช้เพื่อเป็นการช่วยลดอุบัติเหตุจราจรทางหนึ่งด้วยการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ของผู้ที่ขับขี่รถโดยประมาท แต่ปรากฏว่า การดำเนินคดีจราจรของพนักงานสอบสวนที่มีฐานความผิดแรก เป็นการฝ่าฝืนสัญญาณจราจรไฟสีแดงหรือเมาสุราขณะขับรถ หรือแข่งรถในทางโดยมิได้รับอนุญาตแล้วทำให้เกิดความผิดฐานสองตามมาคือ ขับรถโดยประมาทเป็นเหตุให้ทรัพย์สินผู้อื่นเสียหายหรือมีผู้ได้รับอันตรายแต่ถ่ายถึงสาหัสหรือถึงแก่ความตาย เมื่อทำการสอบสวนแล้วเสร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพ พนักงานสอบสวนก็จะส่งสำนวนให้พนักงานอัยการเพื่อดำเนินการฟ้องต่อศาลโดยมิได้มีความเห็นว่าสมควรให้ศาลสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ของผู้ต้องหาตาม มาตรา 162 แห่ง พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.2522 ด้วย ทำให้คดีส่วนใหญ่ศาลจะไม่สั่งใช้มาตรการมาตรา 162 นี้ และเมื่อ ตร. มีความเห็นแย้งให้อัยการสูงสุดอุทธรณ์ ก็มักจะได้รับคำสั่งชี้ขาดไม่อุทธรณ์ โดยให้เหตุผลว่า เป็นเรื่องนอกเหนือไปจากคำฟ้องของโจทก์บ้าง เป็นดุลยพินิจของศาลบ้าง อันจะทำให้การปราบปรามผู้ขับขี่รถโดยประมาททั้งหลายไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะขาดความเกรงกลัวไม่เข็ดหลาบและยังคงไม่ใช้ความระมัดระวังในการขับขี่รถเหมือนเดิม

ดังนั้น เพื่อให้การลดอุบัติเหตุจราจรทางบกสัมฤทธิ์ผลเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบคดีจราจรทางบก ไม่ว่าผู้ต้องหาจะให้การรับสารภาพหรือไม่ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

/1. กรณี ...

1. กรณีผู้ต้องหากระทำความผิดฐานและด้วยการมาสุราขณะขับรถ หรือแข่งรถในทางโดยมิได้รับอนุญาตหรือฝ่าฝืนสัญญาณจราจรไฟสีแดง แล้วทำให้เกิดความผิดฐานที่สอง คือ ขับรถโดยประมาทเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่นได้รับความเสียหายหรือมีผู้ได้รับอันตรายแก่กายหรืออันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย เมื่อทำการสอบสวนแล้วเสร็จจะต้องมีความเห็นประกอบในสำนวนคดีด้วยว่า หากให้ผู้ต้องหาขับรถต่อไปอาจก่อให้เกิดภยันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นหรือไม่เพียงใด หากเห็นสมควรก็ขอให้ศาลสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ของผู้ต้องหาตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 162 ด้วย

2. หากศาลมีคำสั่งตามที่ร้องขอในข้อ 1 ก็ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบประมวลเรื่องแจ้งคำสั่งศาลไปยังนายทะเบียน กรมการขนส่งทางบก เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

3. กรณีพนักงานอัยการมิได้บรรยายฟ้อง หรือบรรยายฟ้อง แต่ศาลมิได้มีคำสั่งใด ๆ เกี่ยวกับใบอนุญาตขับขี่ในคำพิพากษา ให้ประมวลพฤติกรรมของจำเลยในการกระทำความผิดแจ้งไปยังกรมการขนส่งทางบกเพื่อขอให้นายทะเบียนยึดหรือเพิกถอนใบอนุญาตขับรถตาม พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.2522 มาตรา 53 และ มาตรา 54 ต่อไป

4. เมื่อคดีเสร็จสิ้นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ให้รายงานผลคดีและการสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ไปยัง บช. ต้นสังกัดเพื่อจัดเก็บเป็นสถิติข้อมูลไว้ตรวจสอบให้มีการเพิ่มโทษของการกระทำผิดครั้งต่อไป และให้แต่ละ บช. รายงาน ตร.ทราบ โดยผ่าน สนผ.

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และให้แจ้งพนักงานสอบสวนในสังกัดเพื่อทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.อ.

(วุฒิชัย หวังดีนวุฒิ)

รองผู้บัญชาการ ตร.ปฏิบัติราชการแทน ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. 0 2205 3459

ที่ 0036.221/ 0295 วันที่ 16 มกราคม 2551

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการทำสำนวนคดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำผิดและรู้ตัวผู้กระทำผิด

ผบช.น., ภ. 1-9, ก., ปส., สตม., และ จตร.

ด้วยอธิบดีกรมอัยการเคยมีความเห็นในประเด็นเรื่องคดีที่ไม่รู้ตัวผู้กระทำผิดและคดีที่รู้ตัวผู้กระทำผิดตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 140 และมาตรา 141 ไว้ในหนังสืออัยการนิเทศ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2510 หน้า 334 และฉบับที่ 4 พ.ศ. 2511 หน้า 403 ว่า กรณีจะถือว่ารู้ตัวผู้กระทำความผิดตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 141 นั้น ต้องกำหนดตัวผู้กระทำความผิดได้แน่นอนพอสมควรว่าเป็นผู้ใด ในคดีที่ไม่รู้จักชื่อของผู้ต้องหา ซึ่งมีแต่เพียงตำหนิรูปพรรณของผู้ต้องหาที่เหมือนกับบุคคลทั่วไป ยังมิอาจที่จะถือได้ว่าเป็นสำนวนการสอบสวนที่รู้ตัวผู้กระทำความผิด สำนวนคดีดังกล่าวจึงเป็นสำนวนการสอบสวนที่ไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิดตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 140 พนักงานสอบสวนจะมีความเห็นควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องในสำนวนลักษณะนี้ไม่ได้ ต่อมา อสส. ได้มีหนังสือที่ อส (สฝปผ.)0018/14482 ลง 4 ต.ค. 49 มีความเห็นในเรื่องเดียวกันนี้ว่า แม้สำนวนการสอบสวนคดีในลักษณะนี้จะไม่ปรากฏว่าผู้ต้องหาชื่ออะไร แต่เจ้าหน้าที่ได้เขียนภาพเหมือนของคนร้ายตามคำบอกเล่าของผู้เสียหาย จนถึงขั้นศาลออกหมายจับผู้ต้องหาแล้ว กรณีดังกล่าวถือได้ว่าเป็นกรณีที่กำหนดตัวบุคคลได้แน่นอนพอสมควรว่าเป็นผู้ใดแล้ว สำนวนการสอบสวนในลักษณะนี้จึงเป็นสำนวนที่รู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้ ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 141

ตร. พิจารณาแล้วเห็นว่า การทำความเห็นทางคดีดังกล่าวข้างต้นนี้ เป็นประเด็นปัญหาที่ถกเถียงกันมานานโดยมีความเห็นเป็นสองฝ่าย ทั้งในด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติ แต่ก็ยังไม่อาจหาข้อยุติที่แน่ชัดได้ว่าเป็นกรณีตามมาตรา 140 (1) หรือ (2) จึงมีหนังสือที่ ตช 0031.221/1945 ลง 3 พ.ค.50 หารือแนวทางปฏิบัติในการสั่งสำนวนคดีไม่รู้ตัวผู้กระทำผิดและรู้ตัวผู้กระทำผิด ไปยัง อสส. ต่อมา อสส. ได้มีหนังสือที่ อส 0027(ปผ)/14064 ลง 28 ก.ย.50 ตอบข้อหารือแนวทางปฏิบัติในการสั่งสำนวนคดีดังกล่าวว่า การพิจารณาว่าสำนวนใดเป็นสำนวนที่รู้ตัวผู้กระทำผิดหรือไม่ เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการในการสั่งคดีให้ถูกต้องตาม ป.วิ.อาญา โดย อสส. ได้เคยมีความเห็นตอบข้อหารือว่าคดีที่ไม่ปรากฏว่าผู้ต้องหาชื่ออะไร แต่เจ้าหน้าที่ได้เขียนภาพเหมือนของคนร้ายตามคำบอกเล่าของผู้เสียหายจนถึงขั้นศาลออกหมายจับผู้ต้องหาแล้ว กรณีดังกล่าวถือได้ว่าเป็นกรณีที่กำหนดตัวบุคคลได้แน่นอนพอสมควรว่าเป็นผู้ใดแล้ว สำนวนการสอบสวนในลักษณะนี้จึงเป็นสำนวนที่รู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้ ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 141

/ฉะนั้น...

ฉะนั้น เพื่อให้การทำสำนวนคดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดและรู้ตัวผู้กระทำผิดของพนักงานสอบสวนเป็นไปในแนวทางเดียวกันและสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติของพนักงานอัยการ จึงแจ้งมาเพื่อทราบและให้พนักงานสอบสวนถือปฏิบัติ

พล.ต.ย

(ธานี สมบูรณ์ทรัพย์)

รอง ผบ.ตร. บรท. ผบ.ตร.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ลงทะเบียน 49912
วันที่ 3 ต.ค. 2550
เวลา 11.30

543

ที่ อส 0027(ปผ)/ 4064

กลุ่มงานตรวจสอบสำนวนอัยการ
เลขที่ ๒๔๘
วันที่ 4 ต.ค. 2550
เวลา

สำนักงานอัยการสูงสุด
ถนนหน้าหับเผย กรุงเทพฯ 10200

23 กันยายน 2550

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติในการสั่งสำนวนคดีไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

อ้างถึง (1) หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ตช 0031.221/1945 ลงวันที่ 3 พฤษภาคม 2550
(2) หนังสือสำนักงานอัยการสูงสุดที่ อส(สฝปผ.)0018/14482 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2549
(3) หนังสือสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาธนบุรี ที่ อส(สฝตธ. 4)0014/2161 ลงวันที่ 27 ตุลาคม 2549

ตามหนังสือที่อ้างถึง (1) สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ขอหารือสำนักงานอัยการสูงสุดเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการสั่งสำนวนคดีไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดโดยระบุว่า สำนักงานอัยการสูงสุดได้เคยมีความเห็นกำหนดแนวทางปฏิบัติในเรื่องนี้ไว้แตกต่างกันตามที่ปรากฏในคำชี้ขาดความเห็นแย้งของอธิบดีกรมอัยการและหมายเหตุในอัยการนิเทศ พุทธศักราช 2510 หน้า 334 และพุทธศักราช 2511 หน้า 403 กับคำวินิจฉัยของอัยการสูงสุดตามหนังสือที่อ้างถึง (2) และหนังสือที่อ้างถึง (3) ซึ่งอัยการสูงสุดได้มีความเห็นในเรื่องเดียวกันว่า แม้สำนวนการสอบสวนในลักษณะนี้จะไม่ปรากฏว่าผู้ต้องหาชื่ออะไร แต่เจ้าหน้าที่ได้เขียนภาพเหมือนของคนร้ายตามคำบอกเล่าของผู้เสียหายจนถึงขั้นศาลออกหมายจับผู้ต้องหาแล้ว กรณีดังกล่าวถือได้ว่าเป็นกรณีที่กำหนดตัวบุคคลได้แน่นอนพอสมควรว่าเป็นผู้ใดแล้ว สำนวนการสอบสวนในลักษณะนี้จึงเป็นสำนวนการสอบสวนที่รู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้ตาม ป.วิอาญา มาตรา 141 สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงขอทราบความเห็นของสำนักงานอัยการสูงสุดและข้อยุติในแนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในกรณีตามปัญหาข้างต้น เพื่อแจ้งให้พนักงานสอบสวนถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไปความโดยละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

สำนักงานอัยการสูงสุด ขอเรียนว่า การพิจารณาว่าสำนวนใดเป็นสำนวนที่รู้ตัวผู้กระทำผิดหรือไม่เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการในการสั่งคดีให้ถูกต้องตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เมื่อพนักงานอัยการได้มีคำสั่งให้ส่งสำนวนคืนไปให้พนักงานสอบสวนจัดการให้ถูกต้อง และสำนักงานอัยการสูงสุดได้มีความเห็นไปแล้วและได้แจ้งให้ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาธนบุรี ๔ แจ้งให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ทราบแล้วตามหนังสือที่อ้างถึง (2) และ (3) หากไม่เห็นชอบด้วยกับคำสั่งของพนักงานอัยการไม่ว่ากรณีใด สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะต้องทำความเห็นและส่งสำนวนให้อัยการสูงสุดพิจารณาและมีคำสั่งต่อไป โดยเทียบเคียงแนวปฏิบัติเช่นเดียวกับกรณีมีความเห็นควรสอบสวนเพิ่มเติมรายละเอียดปรากฏตามหนังสือที่อ้างถึง (2)

./จึงเรียนมา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรีชา วราโท)

รองอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการแทน

อัยการสูงสุด

สำนักงานวิชาการ

โทร. 0-2515-4142

โทรสาร 0-2515-4141

E-mail : eva@ago.go.th

ที่ ตช 0031.221/ 1945

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ถนนพระรามที่ 1 ปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร 10330

3 พฤษภาคม 2550

เรื่อง ขอหารือแนวทางปฏิบัติในการสั่งสำนวนคดีไม่รู้ตัวผู้กระทำผิดและรู้ตัวผู้กระทำผิด

เรียน อัยการสูงสุด

อ้างถึง (1) คำชี้ขาดความเห็นแย้งของอธิบดีกรมอัยการ และบันทึกเหตุในอัยการนิเทศ พุทธศักราช 2510 หน้า 334 และ พุทธศักราช 2511 หน้า 403

(2) สำเนาหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส (สฝปผ.)0010/14482 ลงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2549

(3) สำเนาหนังสืออัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาธนบุรี 4 ที่ อส (สฝคธ.4)0014/2131 ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2549

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาเอกสารที่อ้างถึงตาม (1) ถึง (3) พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง จำนวน 15 แผ่น

ตามหนังสือที่อ้างถึง(1) อัยการสูงสุด(อธิบดีกรมอัยการ) ได้เคยมีความเห็นในประเด็นเรื่องคดีที่ไม่รู้ตัวผู้กระทำผิดและคดีที่รู้ตัวผู้กระทำผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 140 และมาตรา 141 ว่า กรณีจะถือว่ารู้ตัวผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 141 นั้น ต้องกำหนดตัวผู้กระทำความผิดได้แน่นอนพอสมควรว่าเป็นผู้ใด ในคดีที่ไม่รู้จักชื่อและผู้ต้องหา ซึ่งมีแต่เพียงตำหนิรูปพรรณของผู้ต้องหาที่เหมือนกับบุคคลทั่วไป ยังมิอาจที่จะถือได้ว่าเป็นสำนวนการสอบสวนที่รู้ตัวผู้กระทำความผิด สำนวนดังกล่าวจึงเป็นสำนวนการสอบสวนที่ไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 140 พนักงานสอบสวนจะมีความเป็นอำนาจสั่งฟ้อง หรือสั่งไม่ฟ้องในสำนวนลักษณะนี้ไม่ได้ และตามหนังสือที่อ้างถึง (2) และ (3) อัยการสูงสุดได้มีความเห็นในเรื่องเดียวกันว่า แม้สำนวนการสอบสวนคดีในลักษณะนี้จะไม่ปรากฏว่าผู้ต้องหาชื่อระไร แต่เจ้าหน้าที่ได้เขียนภาพเหมือนของคนร้ายตามคำบอกเล่าของผู้เสียหายจนถึงขั้นตำรวจออกหมายจับผู้ต้องหาแล้ว กรณีดังกล่าวถือได้ว่าเป็นกรณีที่กำหนดตัวบุคคลได้แน่นอนพอสมควรว่าเป็นผู้ใดแล้ว สำนวนการสอบสวนในลักษณะนี้จึงเป็นสำนวนที่รู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 141 เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งไปฟ้องผู้ต้องหาตามภาพเหมือนคนร้ายและและเสนอสำนวนให้ผู้บัญชาการ

/ตำรวจแห่งชาติ .....

ตำรวจแห่งชาติพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 145 แล้ว หากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติไม่เห็นชอบด้วยกับคำสั่งของพนักงานอัยการไม่ว่ากรณีใด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติต้องทำความเห็นและส่งสำนวนให้อัยการสูงสุดพิจารณาและมีคำสั่งต่อไปเช่นเดียวกับกรณีมีความเห็นควรสอบสวนเพิ่มเติม

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พิจารณาแล้วเห็นว่า คดีที่ไม่ทราบว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด เพียงแต่ผู้กล่าวหาหรือพยานให้การเกี่ยวกับตำหนิรูปพรรณของผู้กระทำความผิดซึ่งเหมือนกับคนธรรมดาทั่วไป ถึงแม้จะได้ข้อมูลและเจ้าหน้าที่ได้เขียนภาพเหมือนคนร้ายตามคำบอกเล่าของผู้กล่าวหาหรือพยานจนกระทั่งศาลออกหมายจับบุคคลที่ยังไม่รู้ชื่อได้ ก็เป็นเพียงเหตุให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีหมายจับไปใช้ในการจับกุมผู้กระทำความผิดได้เท่านั้น ยังไม่สามารถระบุได้ว่าผู้กระทำความผิดตามหมายจับเป็นผู้ใด พนักงานสอบสวนจะต้องสืบสวนสอบสวนต่อไปให้รู้ตัวผู้กระทำผิด ถ้ารู้ตัวผู้กระทำผิดหรือจับกุมผู้กระทำผิดได้ จึงเป็นคดีที่รู้ตัวผู้กระทำผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 140(2), 141 และมาตรา 142 ในขณะที่ยังไม่รู้ตัวผู้กระทำผิดหรือยังจับกุมผู้กระทำผิดไม่ได้ พนักงานสอบสวนควรมีความเห็นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 140(1) วรรคแรก หรือวรรคสอง และส่งสำนวนให้พนักงานอัยการสั่งคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 140(1) วรรคสาม ตามแนวทางที่อัยการสูงสุดมีคำชี้ขาดไว้ในหนังสือที่อ้างถึง (1)

อย่างไรก็ตาม ประเด็นปัญหาการทำความเห็นทางคดีดังกล่าวข้างต้น เป็นปัญหาที่ถกเถียงกันมานานโดยมีความเห็นเป็นสองฝ่าย ทั้งในด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติ แต่ก็ยังไม่อาจหาข้อยุติที่แน่ชัดได้ว่าเป็นกรณีตามมาตรา 140(1) หรือ (2) เพราะทั้งสองกรณีนี้ การทำความเห็นทางคดีและการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนจะแตกต่างกัน ดังนั้น จึงขอเรียนหารือมายังท่านเพื่อขอทราบความคิดเห็นและแนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในกรณีตามปัญหาข้างต้น เมื่อได้ข้อยุติประการใด ขอได้โปรดแจ้งให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติทราบ เพื่อจักได้แจ้งให้พนักงานสอบสวนถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจโท

2 พ.ค. 50

(วันชัย ศรีนวลนัด)

ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปฏิบัติราชการแทน

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

กองคดีอาญา

โทร. 0 2205 3451

ที่ อส (สฝศช.4)0014/ 3-16]

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาธนบุรี 4
ถนนเอกชัย เขตจอมทอง กทม. 10150

27 ต.ค. 2549

เรื่อง ส่งสำนวนคืนเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 145

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือที่ ตช 0031.223/6888 ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2548

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือ สำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส(สฝปผ.)0016/14462 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2549 จำนวน 1 ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง ท่านได้ส่งสำนวนการสอบสอบของสถานีตำรวจนครบาลท่าข้าม คดีอาญาที่ 1058/2548 ระหว่าง นางสังเวียน รอดเจริญพันธ์ ผู้กล่าวหา ชายไทยไม่ทราบชื่อตามภาพ ภาพที่ 279/2548 ผู้ต้องหาที่ 1 กับพวกที่หลบหนี ข้อหา ร่วมกันลักทรัพย์ในเคหสถานโดยทำอันตราย สิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์ มายังสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาธนบุรี 4 เพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 145 นั้น

คดีนี้ แม้สำนวนการสอบสวนในคดีจะไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ต้องหาที่ 1 ชื่ออะไร แต่เจ้าหน้าที่ได้เขียนภาพเหมือนผู้ต้องหาที่ 1 ตามคำบอกเล่าของผู้เสียหาย ถือได้ว่าเป็นกรณีกำหนดตัวบุคคลได้แน่นอนพอสมควรว่าเป็นผู้ใด จึงเป็นสำนวนรู้ตัวผู้กระทำผิดแต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 141 เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้อง ผู้ต้องหาตามภาพเหมือนคนร้ายที่ 279/2548 และเสนอสำนวนให้ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 145 หากผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่เห็นชอบด้วยกับคำสั่งของพนักงานอัยการไม่ว่ากรณีใด ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะต้องทำความเห็นและส่งสำนวนให้อัยการสูงสุด พิจารณาและมีคำสั่งต่อไป ทั้งนี้ เทียบเคียงแนวทางปฏิบัติเช่นเดียวกับกรณีมีความเห็นควรสอบสวนเพิ่มเติม

/ - 2 - จึงเรียน.....

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิ ภู่เอี่ยม)
ชัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาธนบุรี 4
สำนักงานคดีอาญาธนบุรี

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาธนบุรี 4
โทร. 0-2415-0320-9 ต่อ 212, 213
โทรสาร. 0-2415-0168

ที่ ตช(สปฝ.0018/ 449-3

สำนักงานอัยการสูงสุด
ถนนรัชดาภิเษก กรุงเทพฯ 10200

ตุลาคม 2549

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาธนบุรี
รับวันที่ 16 ต.ค. 2549
เวลา 10.00 น.
เลขที่รับ 529

เรื่อง หารือข้อขัดข้องจากการปฏิบัติในการสั่งสำนวน

เรียน อธิบดีอัยการฝ่ายคดีอาญาธนบุรี

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคดีอาญาธนบุรี ที่ อธ 0014/15 ลงวันที่ 24 มกราคม 2549

สิ่งที่ส่งมาด้วย (1) หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ตช 0031.223/6388 ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2545

(2) สำนวนคดีอาญา ส.2 เลขรับที่ 253/2548 ของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาธนบุรี 5

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานคดีอาญาธนบุรีขอหารือข้อขัดข้องจากการปฏิบัติในการสั่งสำนวน ส.2 เลขรับที่ 253/2548 ของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญาธนบุรี 5 ซึ่งสำนักงานอัยการได้มีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา และได้ส่งสำนวนไปยังผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ พิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 145 แต่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติส่งสำนวนกลับมาโดยไม่ได้มีความเห็นชอบหรือความเห็นแย้งคำสั่งไม่ฟ้องของสำนักงานอัยการตามละเอียดแล้วแต่ว่า นั้น

สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า แม้สำนวนการสอบสวนในคดีนี้จะไม่ปรากฏชัดเจนว่าผู้ต้องหาที่ 1 ชื่อจะไร แต่จำเลยที่ได้เขียนภาพเหมือนผู้ต้องหาที่ 1 ตามคำบอกเล่าของผู้เสียหาย ก็ได้ความว่าในกรณีที่บุคคลได้แสดงตนต่อบุคคลว่าเป็นผู้ใด จึงเป็นสำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิดแล้วเสร็จสิ้นตัวไปได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 141 และต้องกับคำสั่งชี้ขาดความเห็นแย้งที่ ตช.73/2548 และไม่ขัดแย้งกับคำชี้ขาดความเห็นแย้งที่ ตช 494/2548 ซึ่งพยานบุคคลไม่เพียงพอที่จะสำนวนตัวบุคคลได้แน่นอนและไม่ตรงกับลักษณะเหมือนคนร้ายได้ จึงส่งสำนวนคดีดังกล่าวพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (1) และ (2) คืนมาเพื่อแจ้งให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติทราบเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 145 ต่อไป

สำเนาถูกต้อง

(นายพลงชี ศรีจรูญ)
อัยการ ๔
16 ต.ค. 2549

อนึ่ง ให้แจ้งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติทราบด้วยว่า กรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาและเสนอสำนวนให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 145 หากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติไม่เห็นชอบด้วยกับคำสั่งของพนักงานอัยการไม่ว่ากรณีใด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจะต้องทำความเห็นแจ้งส่งสำนวนให้อัยการสูงสุดพิจารณาและมีคำสั่งต่อไป ทั้งนี้ เทียบเคียงแนวทางปฏิบัติเช่นเดียวกับกรณีมีความเห็นควรชอบสวนเพิ่มเติม

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจุลสิงห์ วสันตสิงห์)
รองอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการแทน
อัยการสูงสุด

สำเนาถูกต้อง

(นายทองดี ศรีราม)
นิติกร ๔
25 ต.ค. 2549

เรียน สตร
- เพื่อโปรดพิจารณา
- ว่าจะตอบสิ่งเรื่องให้ สปตธ ๔ ดำเนินการต่อไป

(นายสาวิตไพร พุทธเพ็ง)
หัวหน้าพิมพ์ไทยการ
[illegible]

สปตธ.๔
พิจารณาทราบ

[illegible]

(นางสาวนวิรรณ รูปกระจ่ายทอง)
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
18 ต.ค. 2549

สำเนาถูกต้อง [illegible]

ให้ สปตธ. ๔ ดำเนินการ

(นายเจริญเกียรติ วรศิษฐ์)
ผู้อำนวยการสำนักอัยการทราบ
19 ต.ค. 2549

[illegible]

สำนักงานวิชาการ
โทร.0-2515-4142
โทรสาร 0-2515-4141 E-mail : [illegible]

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร โทร. 0 2205 3456

ที่ 0031.212/ ๔๔๖ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง การสอบสวนดำเนินคดีกับผู้ต้องหาในคดียาเสพติด

มบช.น., ภ.1-9, บช ก., บช.ปส., สตม. และ กมส.

ด้วย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีหนังสือ ที่ สม 0003/1041 ลง 27 ก.ย 2549 แจ้งข้อสังเกตที่พบจากเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนมายัง ตร. ในประเด็นกรณีที่พบว่าผู้ต้องหาเป็นทั้งผู้เสพและผู้ค้ายาเสพติดในคน ๆ เดียวกัน พนักงานสอบสวนควรจะพิจารณาเสนอไว้ในสำนวนการสอบสวน ให้นำบุคคลดังกล่าวไปรับการบำบัดเพื่อให้ผู้ต้องหาได้รับสิทธิในการรักษาพยาบาล (รายละเอียดปรากฏตามสำเนาเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้)

ตร. พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ในการพิจารณาดำเนินคดีของพนักงานอัยการ ส่วนผู้ต้องหาก็จะได้รับสิทธิเข้ารับการบำบัดรักษาเพื่อให้หายจากอาการติดยาเสพติด ดังนั้น จึงให้แจ้งพนักงานสอบสวนในสังกัด สำนวนคดีใดที่ผู้ต้องหาไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่ศาลจะมีคำสั่งให้ส่งตัวไปตรวจพิสูจน์การติดยาเสพติด และได้รับการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติ ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ 2545 มาตรา 10 แต่การสอบสวนปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าผู้ต้องหาเป็นผู้ติดยาเสพติด ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบพิจารณามีความเห็นไว้ในสำนวนการสอบสวนว่าควรให้นำผู้ต้องหาดังกล่าวไปรับการบำบัดรักษาด้วย

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

พล.ต.อ.

(วิโรจน์ พหลเวชช์)

รอง ผบ.ตร ปรพ.ผบ.ตร.

ที่ สม ๐๐๐๖/๑๖๔๑

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๔๒๒ ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๒๗ กันยายน ๒๕๔๙

ฝ่ายรับเรื่องร้องทุกข์ ปส.สก.จต.
เลขรับที่ ๒๒๑๑
วันที่ 2 ... 2545
เวลา ๑๕.๑๕

เรื่อง แจ้งผลการพิจารณาเรื่องร้องเรียน

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนารายงานผลการพิจารณา ที่ ๔๑๑/๒๕๔๙ จำนวน ๕ แผ่น

ด้วย นายสมบูรณ์ ปัดชา ได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่า นายคนุ้ด ปัดชา บุตรชายของผู้ร้อง ได้ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาลลุมพินีจับกุมในข้อหาเมียน้ำไว้ในครอบครอง โดยในระหว่างการสอบสวนมีการทำร้ายร่างกายให้รับสารภาพ เมื่อผู้ร้องเข้าขอพบบุตรชาย ก็ได้รับการปฏิเสธไม่ให้เข้าพบเพื่อร่วมฟังการสอบสวน จึงขอให้ช่วยเหลือบุตรของผู้ร้องให้ได้รับความเป็นธรรมในกรณีดังกล่าว

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาคำร้องเรียนของผู้ร้องในการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๙ แล้วเห็นว่าเรื่องร้องเรียนดังกล่าวไม่พบหลักฐานเกี่ยวกับการทำร้ายร่างกายตามคำร้องเรียน ส่วนกรณีร้องเรียนว่าถูกตัวเมียตีโดยไม่เป็นธรรมนั้น ปรากฏว่าขณะนี้คดีดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา จึงไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่จะดำเนินการได้ ตามนัยมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ คณะกรรมการฯ จึงมีมติให้ยุติเรื่อง ทั้งนี้คณะกรรมการฯ มีข้อสังเกตเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนดังกล่าว ดังนี้

๑. ประเด็นที่ผู้ร้องเรียนร้องว่า ไม่ได้รับอนุญาตให้พบบุตรชาย(ผู้ต้องหา)ในระหว่างถูกควบคุมตัวของพนักงานสอบสวนนั้น คณะอนุกรรมการฯ พบว่ามีการร้องเรียนในลักษณะนี้เป็นจำนวนมาก ดังนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดข้อโต้แย้งภายหลัง สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงควรมีคำสั่งกำชับให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมาย เพื่อให้สิทธิของผู้ต้องหาได้รับความคุ้มครองอย่างแท้จริง

๒. ในกรณีที่พบว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นทั้งผู้เสพและผู้ค้ายาเสพย์ติดในคนเดียวกัน เจ้าหน้าที่ตำรวจควรจะพิจารณาเสนอไปในลำนวน ให้นำบุคคลดังกล่าวไปรับการบำบัด เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับสิทธิในการรักษาพยาบาลด้วย

-/จึงเรียนมา...

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป ผลเป็นประการใดโปรดแจ้งสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนทราบด้วย และขอขอบคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุพจน์ เมธาวิกูล)
รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
กลุ่มงานประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
โทรศัพท์ / โทรสาร ๐๒-๒๑๔ ๑๕๗๓

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กมส. โทร. 0 2206 3466

ที่ 0031.212/1144 วันที่ 19 สิงหาคม 2550

เรื่อง แจ้งผลการหารือยัยการสูงสุดเรื่องสำนวนการสอบสวนคดีอาญาตาม ป.วิ อาญา มาตรา 140(1)

เรียน ผบช.ก., น., ภ.1-9, ปส. และ สตม.

ด้วย ตร. ได้มีหนังสือ ที่ ตช 0004.6/7248 ลง 13 มิ.ย.2545 หารือต่อยัยการสูงสุด กรณีที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษว่ามีความผิดอาญาเกิดขึ้น เมื่อพนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนแล้วปรากฏว่าไม่มีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้น และไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดตามที่กล่าวหา พนักงานสอบสวนมีความเห็นงดการสอบสวนแล้วส่งสำนวนต่อพนักงานอัยการปรากฏว่าพนักงานอัยการไม่รับสำนวนการสอบสวนดังกล่าว หรือคืนสำนวนการสอบสวนโดยอ้างว่าคดียังไม่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น จึงมิใช่เป็นคดีที่ไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิดไม่อาจอ้าง ป.วิ อาญา มาตรา 140 ได้ ซึ่งกรณีดังกล่าว อัยการสูงสุดได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ อส (สม่ปผ)0018/17630 ลง 6 พ.ย.2545 ตอบข้อหารือสรุปได้ว่า คดีที่มีการร้องทุกข์โดยชอบและพนักงานสอบสวนได้ดำเนินการสอบสวนจนทราบว่าไม่มีการกระทำความผิดทางอาญาเกิดขึ้น และไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดตามที่กล่าวหา ถือได้ว่าพนักงานสอบสวนได้สอบสวนจนจบสิ้นกระบวนการของพนักงานสอบสวนแล้ว พนักงานสอบสวนต้องสรุปสำนวนส่งให้พนักงานอัยการพิจารณาตาม ป.วิ อาญา มาตรา 140(1) เพื่อพิจารณาต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้พนักงานสอบสวนได้ใช้อ้างอิงในการปฏิบัติหน้าที่ จึงได้ส่งหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ด่วนมาก ที่ อส (สม่ปผ)0018/17630 ลง 6 พ.ย. 2545 มาเพื่อแจ้งพนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้องทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

พล.ต.ต. [signature]

(ชัชวาลย์ สุขสมจิตร์)

รอง ผบช.ฯ ปรท.ผบช.กมส

ด่วนมาก

ที่ อส(สฝปม.) 0018/ 17630

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เลขรับ 74732
วันที่ 6 พ.ย. 2545
เวลา 11.30

555

สำนักงานอัยการสูงสุด
ถนนหน้าหับเผย กรุงเทพฯ 10200

5 พฤศจิกายน 2545

รองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เลขรับ 0247
วันที่ 6 พ.ย. 2545
เวลา

เรื่อง ปัญหาการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ คช 0004.6/7248 ลงวันที่ 13 มิถุนายน 2545

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้หารือว่ากรณีที่สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญา 4 ได้ส่งสำนวนคดีอาญาที่ 1336/2543 ของสถานีตำรวจนครบาลดินแดง คืนพนักงานสอบสวนโดยไม่พิจารณาสั่งคดี เป็นการถูกต้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือไม่ หากผลการพิจารณาเป็นประการใดขอให้แจ้งผลให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติทราบด้วย รายละเอียดปรากฏแจ้งชัดแล้ว นั้น

สำนักงานอัยการสูงสุดได้พิจารณาสำนวนการสอบสวนคดีอาญาที่ 1336/2543 ซึ่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลดินแดงส่งไปให้ประกอบการพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้มีการร้องทุกข์โดยชอบ และพนักงานสอบสวนได้ดำเนินการสอบสวนจนทราบว่าไม่มีการกระทำความผิดทางอาญาเกิดขึ้น และไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดตามที่กล่าวหา แต่เป็นความผิดพลาดบกพร่องของเจ้าหน้าที่ซึ่งควบคุมหน่วยเลือกตั้งที่ลงหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งผิดช่อง ถือได้ว่าพนักงานสอบสวนได้สอบสวนจนจบสิ้นกระบวนการของพนักงานสอบสวนแล้ว พนักงานสอบสวนต้องสรุปสำนวนส่งให้พนักงานอัยการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 140 (1) ดังนั้นจึงขอให้ท่านแจ้งไปยังพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลดินแดงให้ส่งสำนวนดังกล่าวไปยังสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญา 4 เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเรวัต ฉ่ำเฉลิม)
รองอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการแทน
อัยการสูงสุด

สำนักงานวิชาการ
โทร 0 2541 2770-9 ต่อ 1316

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. 0 2205 3466

ที่ 0031.212/ 3699 วันที่ 22 มิถุนายน 2549

เรื่อง กำหนดแนวทางการสอบสวนคดีอาญาที่ผู้ต้องหาเข้าพบพนักงานสอบสวนตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 134

ถึง ช.ก., น., ภ. 1-9, ปล., สตม. และ จตร.

ด้วย ตร.ได้รับรายงานปัญหาจากพนักงานสอบสวนในสังกัด เกี่ยวกับการดำเนินการสอบสวนคดีอาญากรณีผู้ต้องหาถูกเรียก หรือส่งตัวมา หรือเข้าหาพนักงานสอบสวนเอง หรือปรากฏว่าผู้ซึ่งมาอยู่ต่อหน้าเป็นผู้ต้องหา เมื่อพนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหาแล้วปล่อยตัวไปทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจากไม่มีกำหนดระยะเวลาการทำสำนวนคดีนั้น ๆ จะต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาใด แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 241 จะได้กำหนดให้ในคดีอาญาผู้ต้องหาหรือจำเลยย่อมมีสิทธิได้รับการสอบสวนหรือพิจารณาด้วยความรวดเร็วต่อเนื่องและเป็นธรรม ประกอบกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 134 วรรคสาม กำหนดให้ผู้ต้องหาได้รับการสอบสวนด้วยความรวดเร็วต่อเนื่องและเป็นธรรมก็ตาม แต่เนื่องจากคำสั่งกรมตำรวจที่ 960/2537 ลงวันที่ 10 สิงหาคม 2537 ไม่ได้กำหนดระยะเวลาทำการสอบสวนกรณีนี้ไว้ เป็นเหตุให้พนักงานสอบสวน และผู้บังคับบัญชาขาดหลักเกณฑ์มาตรการควบคุมตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนในกรณีดังกล่าว

ดังนั้น เพื่อให้การสอบสวนกรณีดังกล่าวเป็นไปโดยความถูกต้องตามเจตนารมย์ของกฎหมาย และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายหรือล่าช้าในการดำเนินคดีอาญา ทั้งเป็นการเร่งรัดควบคุมการสอบสวนให้เกิดประสิทธิภาพ จึงกำหนดแนวทางการสอบสวนดังนี้

ในคดีอาญาที่ผู้ต้องหาถูกเรียก หรือส่งตัวมา หรือเข้าหาพนักงานสอบสวนเอง หรือปรากฏว่าผู้ใดซึ่งมาอยู่ต่อหน้าพนักงานสอบสวนเป็นผู้ต้องหา เมื่อพนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหาแล้วปล่อยตัวไป ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาดังนี้

/1. คดีอาญา ...

1. คดีอาญาทั่วไป ให้พนักงานสอบสวนทำการสืบสวนสอบสวนให้เสร็จสิ้นภายในกำหนด 2 เดือน นับตั้งแต่วันที่รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ

2. คดีอุกฉกรรจ์ ให้พนักงานสอบสวนทำการสืบสวนสอบสวนให้เสร็จสิ้นภายในกำหนด 3 เดือน นับตั้งแต่วันที่รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ

เมื่อพนักงานสืบสวนสอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว ให้ดำเนินการตาม ป.วิ อาญา ต่อไป ในกรณีที่ดำเนินการจนครบระยะเวลาที่กำหนดแล้วแต่การสอบสวนยังไม่แล้วเสร็จ หรือมีความจำเป็นต้องสอบสวนเกินระยะเวลาที่กำหนด ให้พนักงานสอบสวนเสนอหนังสือขออนุมัติขยายระยะเวลาการสอบสวนตามลำดับชั้นไปยังผู้บังคับการที่รับผิดชอบการสอบสวนในเขตพื้นที่นั้นพิจารณาอนุมัติต่อไป

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และให้แจ้งพนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.ท. [redacted]

(ชาญวุฒิ วัชรพุกก์)

ผู้ช่วย ผบ.ตร. ปรท. ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศร. โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๓๔๖๖

ที่ ๐๐๑๑.๒๕/ 05777 วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง กำชับการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับการทำความการสอบสวนตามคำสั่ง ศร.ที่ ๕๖๐/๒๕๓๗ ลง ๑๐ มี.ค.๒๕๓๗

ผบช.น., ภ.๑-๙, ตชด., ก., ปส., สตม. และ รถ.

ด้วย สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน มีหนังสือแจ้งว่า สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีหนังสือให้หน่วยงานในสังกัด ศร.ชี้แจงข้อเท็จจริงและส่งเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณากรณีนายชุติพันธ์ พรหมศร ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ขอให้พิจารณาสอบสวนหาข้อเท็จจริงกรณีผู้ร้องเรียนและพนักงาน บริษัท เอส อาร์ พี ออนสตรัคชั่น จำกัด ไม่ได้รับเงินเดือนจากการทำงาน จึงได้เข้าร้องเรียนกับสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดอุดรธานี และสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดอุดรธานี ได้ส่งเรื่องให้ สภ.เมืองอุดรธานี ดำเนินคดีกับบริษัท เอส อาร์ พี ออนสตรัคชั่น จำกัด แต่คดีไม่มีความคืบหน้า ต่อมา สภ.เมืองอุดรธานี ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและส่งเอกสารหลักฐานให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน (พลเอก ชัยเลิศ มีเพียร) ได้พิจารณาข้อเท็จจริงจากหนังสือชี้แจงของ สภ.เมืองอุดรธานี และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่า คำสั่ง ศร.ที่ ๕๖๐/๒๕๓๗ เรื่อง มาตรการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา ลง ๑๐ มี.ค. ๒๕๓๗ กำหนดว่า ในกรณีที่คดีที่รู้ตัวผู้กระทำผิดแล้วและจับตัวยังไม่ได้ ให้พนักงานสอบสวน ทำการสืบสวนสอบสวนให้เสร็จสิ้นภายในกำหนด ๒ เดือน (คดีอาญาทั่วไป) และภายในกำหนด ๓ เดือน (คดีอุกฉกรรจ์) นับตั้งแต่วันที่รับคำร้องทุกข์ หรือคำกล่าวโทษ หากพนักงานสอบสวน ทำการสืบสวนสอบสวนตามเวลาที่กำหนดแล้ว แต่ไม่สามารถนำตัวผู้กระทำผิดมาดำเนินคดีได้ โดยได้รวบรวมพยานหลักฐานเสร็จสิ้นแล้ว หรือมีความจำเป็นต้องสอบสวนเกินระยะเวลาที่กำหนด ให้พนักงานสอบสวนเสนอสำนวนการสอบสวนพร้อมความเห็นตามลำดับชั้นไปยัง ผบก.หรือ หน ภ.จว.แล้วแต่กรณีที่รับผิดชอบการสอบสวนในเขตพื้นที่นั้น ตรวจและดำเนินการตาม ป.วิ อาญา มาตรา ๑๔๑ ภายในกำหนดระยะเวลา ๑๐ วัน นับแต่วันที่ครบกำหนดข้างต้น แต่ถ้าข้อเท็จจริงปรากฏว่า พนักงานสอบสวนมิได้ดำเนินการสอบสวนให้เป็นไปตามคำสั่ง ศร.ดังกล่าวข้างต้น ผู้บังคับบัญชาได้วินิจฉัยว่าพนักงานสอบสวนแล้ว จึงเป็นกรณีที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อนให้แก่ผู้ร้องเรียนอย่างเหมาะสมแล้ว ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินจึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว และมีข้อเสนอแนะให้ ศร.แจ้งวิชาหน่วยงานในสังกัด ให้เพิ่มความระมัดระวังและรอบคอบ รวมทั้งเร่งรัดการดำเนินคดีต่างๆ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ระเบียบ และกฎหมาย เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาในลักษณะเดียวกันนี้อีก และให้การปฏิบัติเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร

กิจการ..

กิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖ อีกทั้งหากพนักงานสอบสวนมีภาระงานและความรับผิดชอบมากก็ขอให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณากระจายงานให้มีจัดสรรส่วนที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

ดังนั้นเพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาในลักษณะเดียวกันนี้อีก และให้การปฏิบัติเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖ จึงกำชับให้พนักงานสอบสวนและผู้บังคับบัญชาให้เพิ่มความระมัดระวังและรอบคอบ รวมทั้งเร่งรัดการดำเนินคดีต่างๆ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ระเบียบ และกฎหมาย หากผู้บังคับบัญชาพบว่าพนักงานสอบสวนคนใดมีจำนวนการสอบสวนอยู่ในความรับผิดชอบจำนวนมากหากปล่อยไว้จะเกิดความเสียหายต่อราชการ ให้จำเป็นการแก้ไขเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในทันที หากผู้ใดปล่อยปละละเลยเป็นเหตุให้เกิดความยุ่งยากพร้อมจะต้องพิจารณาโทษตามสมควร

จึงเข้ามาเพื่อทราบ และให้กำชับข้าราชการตำรวจที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.อ.

(วาที สมบูรณ์ทรัพย์)

รอง ผบ.ตร.รรท.ผบ.ตร.

ด่วนที่สุด

ที่ ผผ ๑๑/ ๒๗๗๕

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เลขรับ 36246
วันที่ 28 ก.ค. 2552
เวลา 11-00

560

กองคดีอาญา
เลขรับ 03826
วันที่ 29 ก.ค. 2552
เวลา

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
๑๑๘๓ อาคารเอ็กซิม ชั้น ๒๐ ถนนพหลโยธิน
สามเสนใน พญาไท กทม. ๑๐๔๐๐

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง แจ้งผลการวินิจฉัยของประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ด่วนที่สุด ที่ ผผ ๑๑/๑๘๗๓ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๒
๒. หนังสือตำรวจภูธรภาค ๔ ที่ ตช ๐๐๒๖.๑๔๒/๒๗๗๕ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๒

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ แจ้งว่า สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีหนังสือสอบถามผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๔ เพื่อให้ชี้แจงข้อเท็จจริง และส่งเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาเพิ่มเติม และมีหนังสือเตือนขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริง และส่งเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณา ครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ แล้ว แต่ก็ยังไม่ได้รับการชี้แจงข้อเท็จจริง และส่งเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาในเรื่องดังกล่าวแต่ประการใด อันเป็นเหตุให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินไม่สามารถพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนดังกล่าวได้ ซึ่งเป็นการไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๗ เรื่องการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการแก้ปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี ในการแก้ไขปัญหาความทุกข์ร้อนของประชาชนให้เป็นไปโดยเร็วตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี จึงขอให้ท่านได้เร่งรัดติดตาม และพิจารณาจัดส่งคำชี้แจง และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องร้องเรียนดังกล่าว ให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อประกอบการพิจารณา รวมทั้งให้ถือเป็นหลักการว่าหากหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้รับหนังสือจากสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว ขอให้พิจารณาดำเนินการโดยเร็ว หากมีข้อขัดข้องประการใด ก็ขอให้แจ้งให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินทราบโดยเร็วต่อไป ต่อมาตามหนังสือที่อ้างถึง ๒ ตำรวจภูธรภาค ๔ แจ้งว่า ได้สั่งการให้ตำรวจภูธรจังหวัดอุดรธานีดำเนินการแล้ว และสถานีตำรวจภูธรเมืองอุดรธานี ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและส่งเอกสารหลักฐานให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินทราบแล้ว ตามละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินขอเรียนว่า ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน (พลเอก อิรเดช มีเพียร) ได้พิจารณาข้อเท็จจริงจากหนังสือชี้แจงของสถานีตำรวจภูธรเมืองอุดรธานี และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่า คำสั่งกรมตำรวจ ที่ ๙๖๐/๒๕๓๗ เรื่องมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๗ กำหนดว่า ในกรณีที่คดีที่รู้ตัวผู้กระทำผิดแต่เรียกหรือจับกุมตัวยังไม่ได้ ให้พนักงานสอบสวนทำการสืบสวนสอบสวนให้เสร็จสิ้นภายในกำหนด ๒ เดือน (คดีอาญาทั่วไป) และภายในกำหนด ๓ เดือน (คดีอุกฉกรรจ์) นับตั้งแต่วันที่รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ หากพนักงานสอบสวนทำการสืบสวนสอบสวนตามเวลาที่กำหนดแล้ว ยังไม่สามารถนำตัวผู้กระทำผิดมาดำเนินคดีได้ โดยได้รวบรวม

/พยานหลักฐาน...

พยานหลักฐานเสร็จสิ้นแล้ว หรือมีความจำเป็นต้องสอบสวนเกินระยะเวลาที่กำหนด ให้พนักงานสอบสวนเสนอสำนวนการสอบสวนพร้อมความเห็นตามลำดับชั้นไปยังผู้บังคับการ หรือหัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัดแล้วแต่กรณีที่รับผิดชอบการสอบสวนในเขตพื้นที่นั้น ตรวจและดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๔๑ ภายในกำหนดระยะเวลา ๑๐ วัน นับแต่วันที่ครบกำหนดข้างต้น แต่จากข้อเท็จจริงปรากฏว่า ร้อยตำรวจโท สรพงษ์ อินสันเทียะ มิได้ดำเนินการสอบสวนให้เป็นไปตามคำสั่งกรมตำรวจดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรเมืองอุดรธานี ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้ว เห็นว่าการดำเนินการสอบสวนของร้อยตำรวจโท สรพงษ์ อินสันเทียะ เป็นการกระทำที่บกพร่องต่อหน้าที่ มีมูลเป็นการกระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ตามมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่กำหนดว่าการกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงได้แก่การไม่รักษาวินัยตามที่บัญญัติเป็นข้อปฏิบัติ และข้อห้ามคือ "ข้าราชการตำรวจต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี จรรยาบรรณของตำรวจ และนโยบายของรัฐบาลโดยไม่ให้เสียหายแก่ราชการ" แต่ร้อยตำรวจโท สรพงษ์ อินสันเทียะ ไม่เคยบกพร่องมาก่อน และการบกพร่องในครั้งนี้ ยังมิได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ และผู้ถูกว่ากล่าวตักเตือนรับสารภาพว่าได้กระทำผิด จึงมีเหตุอันควรงดโทษ ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรเมืองอุดรธานี จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติดังกล่าว ว่ากล่าวตักเตือนร้อยตำรวจโท สรพงษ์ อินสันเทียะ แล้ว จึงเป็นกรณีที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อนให้แก่ผู้ร้องเรียนอย่างเหมาะสมแล้ว ดังนั้น ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินจึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าวตามมาตรา ๒๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๒

ในการนี้ เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาในลักษณะเดียวกันนี้อีก และให้การปฏิบัติเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินจึงมีข้อเสนอแนะให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ แจ้งเวียนหน่วยงานในสังกัด ให้เพิ่มความระมัดระวังและรอบคอบ รวมทั้งเร่งรัดการดำเนินคดีต่าง ๆ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ระเบียบ และกฎหมาย อีกทั้งหากพนักงานสอบสวนมีภาระงานและความรับผิดชอบมาก ก็ขอให้ผู้บังคับบัญชาในระดับที่เหนือขึ้นไปพิจารณากระจายงานให้มีอัตราส่วนที่เหมาะสม และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบคุณที่ได้ให้ความร่วมมือด้วยดีมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ศรีราชา เจริญพานิช)
เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักสอบสวน ๔
โทร. ๐ ๒๒๔๙ ๐๔๔๙, ๑๖๗๖ ต่อ ๔๔๙
โทรสาร ๐ ๒๒๔๙ ๐๔๘๖, ๑๖๗๖ ต่อ ๔๘๖
www.ombudsman.go.th สื่อสาร สบ. ๕๕๔๑๖

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตำรวจ โทร.2511087

ที่ 0503(ก)/14649 วันที่ 15 พฤษภาคม 2526

เรื่อง ผลการพิจารณาข้อหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่สั่งให้ พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติม

ผบช.ภ.4

ตามบันทึกที่นี้ 0525 (กห.4) /2642 ลงวันที่ 5 เมษายน 2526 เรื่อง ตร. หารือปัญหาข้อกฎหมายกรณีพนักงานอัยการจังหวัดฟังว่ามีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาแล้วส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับคำสั่งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดฟังว่าพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 145 ต่อมาผู้ว่าราชการจังหวัดฟังว่า พิจารณาสำนวนการสอบสวนแล้วเห็นว่า การสอบสวนยังไม่หมดประเด็นจึงสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมนั้นปัญหาว่าผู้ว่าราชการจังหวัดฟังว่าจะมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมได้หรือไม่ ดังความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ตร. ได้พิจารณาตามข้อหารือแล้วเห็นว่า กรณีพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา ซึ่งจะต้องเสนอสำนวนการสอบสวนพร้อมกับคำสั่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร เพื่อมีความเห็นชอบหรือแย้งคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 145 กรณีนี้หากผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า การสอบสวนยังบกพร่องควรสอบสวนเพิ่มเติม ก็ย่อมจะมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมได้เช่นเดียวกับอธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ สำหรับในกรุงเทพมหานคร และหากได้มีความเห็นแย้งคำสั่งของพนักงานอัยการเสนอไปยังอธิบดีกรมอัยการ ถ้าอธิบดีกรมอัยการเห็นว่าการสอบสวนยังไม่หมดประเด็น ก็ย่อมจะส่งเรื่องคืนมาเพื่อสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมได้

ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการที่กรมอัยการได้เคยชี้แจงว่าในกรณีที่พนักงานอัยการได้พิจารณาสำนวนการสอบสวนแล้วสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหานั้น ตามหลักปฏิบัติต้องถือว่าพนักงานอัยการ เห็นว่าการสอบสวนนั้นไม่บกพร่อง หรือแม้จะบกพร่องก็ไม่ใช่ข้อสำคัญในอันที่จะสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติม ฉะนั้น การที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมีความเห็นและสั่งให้ พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติม จึงต้องถือว่าเป็นความเห็นขัดแย้งกับคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการ โดยเหตุนี้เมื่อพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมตามคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัด ก็เป็นเรื่องที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะพิจารณาสั่งการ ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการที่จะ จัดสำนวนการสอบสวนที่ได้มีการสอบสวนเพิ่มเติมแล้วนั้นมาพิจารณาสั่งใหม่ต่อประการใดอีก นอกจาก

ผลการพิจารณาข้อหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ฯ

นั้นตามหนังสือกรมอัยการที่ นว.4093/2497 ลงวันที่ 9 เมษายน 2497 (ตามเอกสารที่แนบมา) ยังแสดงให้เห็นว่าผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมได้ เพียงแต่เห็นสมควรให้พนักงานอัยการเป็นผู้จัดทำหนังสือสอบสวนเพิ่มเติม ในนามของผู้ว่าราชการจังหวัด ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกและรักษาความลับของสำนวนการสอบสวน ดังนั้นจึงเห็นว่าผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมในกรณีเช่นนี้ได้

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ

หล.ต.ท. [signature]

(จำรัส จันทรขจร)

ผู้ช่วย อ.ตร.ปป. (ปฏิราชการแทน อ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๓๙๖๖

ที่ ๐๐๓๑.๓๑๒/ 4423 วันที่ 19 พฤษภาคม ๒๕๕๑

เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีผู้ว่าราชการจังหวัดเข้าควบคุมการสอบสวนคดีวิสามัญฆาตกรรม

ผบช.ภ ๑-๙. ก. และ จตร.

ด้วย สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี มีหนังสือ ที่ นร ๐๔๑๐/ฉน/๔๔๓ ลง ๑๕ ม.ค. ๕๑ แจ้ง ตร.ทราบว่ากระทรวงมหาดไทยมีหนังสือที่ มท ๐๓๐๗.๑/๑๑๑ ลง ๔ ม.ค.๕๑ กราบเรียน นายกรัฐมนตรี ขอให้แจ้งให้ ตร.ทราบและถือปฏิบัติ กรณีกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว๑๐๔ ลง ๔ ม.ค.๕๑ เวียนแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเข้าควบคุมการสอบสวนคดีวิสามัญฆาตกรรมทุกคดี โดยมีสาระสำคัญคือ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดเข้าควบคุมการสอบสวนมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามที่เห็นสมควร รวมทั้งการสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือจะสั่งให้เปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวน หรือให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้ารวมทำการสอบสวนเรื่องนั้นด้วยก็ได้ กรณีดังกล่าวนี้ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๐ มีอำนาจเกี่ยวกับการสอบสวนความผิดอาญาในเขตอำนาจของจังหวัด การที่จะสั่งแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงโดยอำนาจของผู้บังคับการตำรวจภูธรหรือผู้บัญชาการตำรวจภูธรให้เป็นอันงด เว้นแต่ที่เป็นอำนาจของอธิบดีกรมตำรวจ (ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ) ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ.๒๕๑๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติมข้อ ๑๒.๔ และให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๓๙๒๙ ลง ๙ พ.ย.๔๗ เรื่อง การสอบสวนคดีอาญาทั่วไปในอำนาจหน้าที่พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองโดยเคร่งครัด

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการสอบสวนคดีวิสามัญฆาตกรรมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. ให้แจ้งพนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้องทราบ และถือปฏิบัติตามบัญชานายกรัฐมนตรีดังกล่าว

๒ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดเข้าควบคุมการสอบสวนคดีวิสามัญฆาตกรรม ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะหัวหน้าพนักงานสอบสวนได้สั่งการและเมื่อดำเนินการสอบสวนเสร็จสิ้น ให้ส่งสำนวนคดีดังกล่าวไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาก่อนแล้วจึงส่งสำนวนให้อัยการสูงสุดพิจารณาสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๓ ต่อไป

/๓. ให้พนักงาน...

๓ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบรายงานรายละเอียดตามลำดับขั้นจนถึง ตร ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ผู้บังคับการจังหวัดเข้าควบคุมการสอบสวน

พร้อมนี้ ได้แนบสำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๔๑๐/ลป/๒๔๓ ลง ๑๕ ม.ค.๕๑ สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๗.๑/๑๑๑ ลง ๔ ม.ค.๕๑ และ ที่ มท ๐๓๐๗.๑/๒๐๔ ลง ๔ ม.ค.๕๑ มาด้วยแล้ว

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และให้ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.อ.

(อานิ สมบุรณ์ทรัพย์)

รอง ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

8

3

กลุ่มงานคดีอาญา
รับเลขที่ ๒๔/๒๕๕๑
วันที่ ๒๖ ม.ค. ๒๕๕๑
เวลา ๑๐.๓๐ ชื่อผู้รับ

ที่ นร ๐๔๑๐/ลม/๔๗

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ มกราคม ๒๕๕๑

เรื่อง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเข้าควบคุมการสอบสวนคดีวิสามัญฆาตกรรม

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๗.๑/๑๑๑ ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๑

ด้วย กระทรวงมหาดไทย กราบเรียนรายงานนายกรัฐมนตรี เพื่อทราบ กรณี กระทรวงมหาดไทยได้สั่งการให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเข้าควบคุมการสอบสวนคดีวิสามัญฆาตกรรมซึ่งความตายเกิดขึ้นโดยการทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ โดยให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคท้าย และเป็นพนักงานสอบสวน ตามมาตรา ๑๗๐ และแต่งตั้งพนักงานฝ่ายปกครองตำแหน่งปลัดอำเภอหรือเทียบเท่าขึ้นไปแห่งท้องที่ เป็นพนักงานสอบสวนร่วมกับฝ่ายตำรวจ ตามมาตรา ๑๕๐ วรรคสาม รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้นำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีทราบแล้ว มีบัญชาให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติทราบและถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสอยเลื่อน บุนนาค)
รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร
ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานเลขานุการนายกรัฐมนตรี
โทร. ๐-๒๓๕๖-๑๗๗๗
โทรสาร ๐-๒๓๕๖-๑๗๗๗

567

ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ ๑๑๐

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๕ มกราคม ๒๕๕๑

รูปการ ฝอ.กมส.
เลขรับ 42
วันที่ 10 ม.ค. 2551
เวลา 11.10

เรื่อง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเข้าควบคุมการสอบสวนคดีวิสามัญฆาตกรรม

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๑๐๘ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๑
๒. หนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๐๐๒๗/๑๓๓๒๐ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๑
๓. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๙๘๕๐/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๐๑

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้รับการประสานจากสำนักงานอัยการสูงสุด กรณีการสอบสวนคดีฆาตกรรม ซึ่งความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ (คดีวิสามัญฆาตกรรม) ว่าพนักงานสอบสวนควรส่งสำนวนคดีดังกล่าวไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับทราบและพิจารณาก่อน เมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว จึงส่งสำนวนให้อัยการสูงสุดพิจารณาสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๓ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๙๘๕๐/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๐๑ และกระทรวงมหาดไทยมีนโยบายด้านสังคมที่เน้นการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของประชาชน เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคมและให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ เป็นที่เชื่อมั่นของประชาชนตามหลักนิติธรรม ซึ่งขณะนี้มีหลายกรณีในคดีวิสามัญฆาตกรรมที่อาจทำให้เกิดความเคลือบแคลงในข้อเท็จจริง และกระทบต่อการอำนวยความยุติธรรม ทั้งเป็นเรื่องที่สำคัญเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ ของประชาชน กระทรวงมหาดไทยได้สั่งการให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร) ถือเป็นนโยบายที่สำคัญในการอำนวยความเป็นธรรมกับประชาชน เน้นความสำคัญในการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของประชาชนในพื้นที่ และแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด เข้าควบคุมการสอบสวนคดีวิสามัญฆาตกรรมทุกคดี

/โดยคาลัยอำนาจ ..

โดยอาศัยอำนาจตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๒.๙ ออกตามความในมาตรา ๑๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา รายละเอียดปรากฏตามเอกสารซึ่งที่ส่งมาด้วย

ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยได้นำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีทราบแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อประสานการปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(สุรยุทธ์ จุลานนท์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง
สำนักการสอบสวนและนิติการ
ส่วนการสอบสวนคดีอาญา
โทร.,โทรสาร ๐-๒๑๕๖-๑๕๕๕

ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ ว ๑๐๐๙

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๘ มกราคม ๒๕๕๑

เรื่อง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเข้าควบคุมการสอบสวนคดีวิสามัญฆาตกรรม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. นโยบายคณะรัฐมนตรี และกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๙
๒. ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๓. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๓๗๒๙ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๗
๔. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๙๔๔๐/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๐๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๐๐๒๓/๑๓๙๒๐ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๐
๒. บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๙๓/๒๕๔๙

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ในด้านสังคมที่จะปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของประชาชน เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคมประกอบกับกระทรวงมหาดไทยมีนโยบายในการเสริมสร้างศักยภาพและประสิทธิภาพการอำนวยความเป็นธรรมของกระทรวงมหาดไทย จังหวัดและอำเภอ ยึดถือความเป็นธรรม กระบวนการยุติธรรมตามหลักนิติธรรมและข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๓ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๙ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๖ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๗ และ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้กำหนดอำนาจควบคุมการสอบสวนคดีอาญาของปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอและปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ในกรณีเรียกสำนวนการสอบสวนมาตรวจพิจารณาและให้คำแนะนำ เร่งรัดให้ดำเนินการให้เป็นคดีและเป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสม หากการดำเนินการดังกล่าวไม่ได้ผลจะเข้าควบคุมการสอบสวนโดยเข้าเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๘ วรรคท้าย และเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๕๐ มีอำนาจเกี่ยวกับการสอบสวนความผิดอาญาในเขตท้องที่ที่ตนรับผิดชอบ และกระทรวงมหาดไทยมีหนังสือ ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๓๗๒๙ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ เรื่อง การสอบสวนคดีอาญาทั่วไป ในอำนาจหน้าที่พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง

/เพื่อให้...

เพื่อให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองปฏิบัติภารกิจในการป้องกันทุกข์ บำรุงสุข รักษาความสงบเรียบร้อย ให้มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนและเป็นผลดีแก่ทางราชการ นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้รับการประสานจากสำนักงานอัยการสูงสุดกรณีการสอบสวนคดีฆาตกรรม ซึ่งความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ (คดีวิสามัญฆาตกรรม) มีหลายกรณีที่อาจทำให้เกิดความเคลือบแคลงในข้อเท็จจริงและกระทบต่อการอำนวยความยุติธรรม ทั้งเป็นเรื่องที่สำคัญเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของประชาชน ดังนั้นเพื่อเป็นการอำนวยความเป็นธรรมให้กับฝ่ายผู้ต้องหาที่เป็นเจ้าพนักงานผู้ทำให้ตายและฝ่ายผู้ตาย จึงขอให้จังหวัดถือปฏิบัติและแจ้งให้อำเภอถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. กรณีเกิดคดีฆาตกรรม ซึ่งความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ ที่เรียกว่า "คดีวิสามัญฆาตกรรม" เป็นกรณีที่ผู้ทำให้ตายจะต้องมีเจตนาฆ่า โดยพิจารณาจากข้อหาที่ตั้งเป็นหลักและฐานความผิดนั้นจะต้องมีเจตนาฆ่า โดยให้พนักงานฝ่ายปกครองตำแหน่งตั้งแต่ปลัดอำเภอหรือเทียบเท่าขึ้นไปแห่งท้องที่ที่ศพนั้นอยู่ซึ่งเข้าเวรชันสูตรพลิกศพและเป็นผู้ร่วมในการชันสูตรพลิกศพตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๐ วรรคสาม เป็นผู้รายงานโดยใช้สำเนาแบบรายงานเหตุเบื้องต้น (ชค. ๒ – ชค. ๖) และเขียนข้อความว่า "วิสามัญฆาตกรรม" ที่มุมบนด้านขวาของแบบรายงานฯ ให้คำว่าแบบ ชค. ๒ - ชค. ๖ ห้วยตัวหนังสือสีแดง ทุกฉบับ ไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบโดยด่วน

๒. ให้ที่ทำการปกครองจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบรับรายงานตามสำเนาแบบรายงานเหตุเบื้องต้น (ชค.๒-ชค.๖) ในคดีวิสามัญฆาตกรรมแล้ว ให้เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเข้าควบคุมการสอบสวนคดีดังกล่าวทุกคดี เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดเข้าควบคุมการสอบสวนมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามที่เห็นสมควร รวมทั้งการสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือจะสั่งให้เปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวน หรือให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมทำการสอบสวนเรื่องนั้นด้วยก็ได้ กรณีดังกล่าวนี้ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗ วรรคท้าย และเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๐ มีอำนาจเกี่ยวกับการสอบสวนความผิดอาญาในเขตอำนาจของจังหวัด การที่จะตั้งแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงโดยอำนาจของผู้บังคับบัญชาการตำรวจภูธร หรือผู้บัญชาการตำรวจภูธรให้เป็นอันงด เว้นแต่ที่เป็นอำนาจของอธิบดีกรมตำรวจ (ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ) ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๒.๔ และให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๙๒๙ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ โดยเคร่งครัด

/๓. ในกรณี...

๓. ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาแต่งตั้งพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมทำการสอบสวน ให้แต่งตั้งพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองตำแหน่งตั้งแต่ปลัดอำเภอหรือเทียบเท่าขึ้นไปแห่งท้องที่ อำเภอที่เกิดเหตุ เป็นพนักงานสอบสวนร่วมกับฝ่ายตำรวจ พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองผู้นั้นต้องไม่เป็นผู้ร่วมชันสูตรพลิกศพตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๖ วรรคสาม

๔. ให้ที่ทำการปกครองจังหวัด บันทึกลงในสารบบคดีอาญาที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเข้าควบคุมการสอบสวนคดีวิสามัญฆาตกรรมในฐานะหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ เพื่อใช้เป็นหลักฐานและจัดทำรายงานกระทรวงมหาดไทยทราบโดยเร็ว และรายงานความคืบหน้าทุก ๑๕ วัน จนกว่าการสอบสวนเสร็จสิ้นและส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ สำหรับการเข้าควบคุมการสอบสวนคดีวิสามัญฆาตกรรมให้ดำเนินการตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป หากมีปัญหาข้อขัดข้อง ให้แจ้งกระทรวงมหาดไทยทราบ

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(สุรยุทธ์ จุลานนท์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง
สำนักการสอบสวนและนิติการ
ส่วนการสอบสวนคดีอาญา
โทร., โทรสาร ๐-๒๓๕๖-๙๕๕๔

572

ที่ ทส 0023/ **13720**

สำนักงานอัยการสูงสุด
ถนนหน้าพระลาน กรุงเทพฯ 10200

26 กันยายน 2550

99346

เรื่อง ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนคดีวิสามัญฆาตกรรมให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 19850/2501 ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2501

ตามหนังสือที่อ้างถึง ปลัดกระทรวงมหาดไทยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นจังหวัดพระนคร และจังหวัดธนบุรี) สั่งพนักงานสอบสวนให้ส่งสำนวนการสอบสวนคดีฆาตกรรมซึ่งความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ (คดีวิสามัญฆาตกรรม) ไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเสนออธิบดีกรมอัยการ (อัยการสูงสุด) เพราะผู้ว่าราชการจังหวัดควรจะได้รับรู้และพิจารณา นั้น

ปรากฏว่าขณะนี้ยังมีพนักงานสอบสวนหลายท่านที่ได้ส่งสำนวนการสอบสวนคดีวิสามัญฆาตกรรมไปให้อัยการสูงสุดพิจารณาโดยไม่เสนอสำนวนการสอบสวนผ่านผู้ว่าราชการจังหวัด อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามหนังสือที่อ้างถึง และผู้ว่าราชการจังหวัดไม่ได้พิจารณาสำนวนการสอบสวนดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาแจ้งผู้ว่าราชการจังหวัดให้กำชับพนักงานสอบสวนส่งสำนวนคดีวิสามัญฆาตกรรมให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา และส่งสำนวนให้อัยการสูงสุดพิจารณาสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 143 ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่อ้างถึงต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ บุญทอง)
รองอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการแทน
อัยการสูงสุด

สำนักงานคดีอัยการสูงสุด
โทร./โทรสาร 0 2224 1553
e-mail : lag@ago.go.th

(สำเนา)

ที่ 19850/2501 กระทรวงมหาดไทย

12 ธันวาคม 2501

เรื่อง แนะนำในการสอบสวนชันสูตรพลิกศพคดีวิสามัญฆาตกรรม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี)

ด้วยกรมอัยการได้รวบรวมข้อบกพร่องที่มักจะปรากฏในการสอบสวนในสำนวนคดีวิสามัญฆาตกรรม ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้ส่งไปเพื่อให้อธิบดีกรมอัยการมีคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องอยู่เสมอเสนอต่อกระทรวง และทั้งปรากฏว่าเหตุแห่งความบกพร่องนั้นเป็นการซ้ำซากในหลายกรณี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องทำการชันสูตรพลิกศพโดยมิได้ใช้แพทย์ให้ถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งแม้ว่าจะได้มีการตักเตือนชี้แจงมาแล้ว ก็ยังปรากฏว่ามีการบกพร่องอยู่ต่อมา กรมอัยการจึงเสนอบรรดาข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยแจ้งมาเป็นแนวทางปฏิบัติให้ถูกต้องต่อไป

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้ว เห็นชอบตามที่กรมอัยการเสนอ จึงได้ประมวลข้อบกพร่องต่าง ๆ ดังที่กล่าวต่อไปนี้ แจ้งมาให้ทราบ ให้ท่านสั่งพนักงานสอบสวนปฏิบัติการเพื่อให้เกิดความถูกต้อง ดังต่อไปนี้

1. พนักงานสอบสวน เมื่อได้รับสำนวนการสอบสวนและสำนวนการไต่สวนของศาลจากพนักงานอัยการแล้ว ต้องส่งสำนวนนั้นไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาส่งเสนออธิบดีกรมอัยการตามระเบียบปฏิบัติ เพราะผู้ว่าราชการจังหวัดควรจะได้รับรู้และพิจารณา [illegible]

2. ในกรณีที่การตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ นั้น ต้องสอบสวนผู้ที่ทำให้ตาย เป็นผู้ต้องหา

3. ในกรณีที่ผู้ตายตายในระหว่างการควบคุมของเจ้าพนักงาน โดยไม่มีผู้ใดทำให้ตาย เช่น ป่วยตาย ไม่ควรสอบสวนเจ้าพนักงานที่ควบคุมเป็นผู้ต้องหาเพราะไม่มีผู้ที่ทำให้ตาย จึงไม่มีผู้ต้องหา

4. ในกรณีที่มีผู้ร่วมกับผู้ที่ถูกสอบสวนเป็นผู้ต้องหากระทำให้ผู้ตายตายต้องสอบสวนผู้ที่ร่วมกระทำเป็นผู้ต้องหาด้วย

5. พนักงานสอบสวนต้องทำรายงานการสอบสวนและมีความเห็นว่าควรสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง

6. รายงานการชันสูตรพลิกศพ ถ้าให้เจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุขประจำท้องที่หรือแพทย์ประจำตำบลร่วมทำการชันสูตรพลิกศพ ต้องมีบันทึกชี้แจงไว้ในท้ายรายงานการชันสูตรพลิกศพโดยชัดเจนว่า เหตุใดจึงมิได้ให้อนามัยจังหวัดหรือแพทย์ประจำสุขศาลาหรือแพทย์ประจำโรงพยาบาลร่วมทำการชันสูตรพลิกศพ

7. สำนวนที่ผู้ตายตายในระหว่างการควบคุมของเจ้าพนักงาน โดยไม่มีใครทำให้ตาย เช่น ป่วยตาย ไม่ใช่ฆาตกรรม ไม่มีผู้ต้องหา แต่พนักงานสอบสวนต้องส่งสำนวนการสอบสวนไปให้พนักงานอัยการทำคำร้องขอให้ศาลไต่สวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา นั้น ไม่เป็นคดีวิสามัญฆาตกรรมที่อธิบดีกรมอัยการหรือผู้รักษาการแทนจะพึงสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 143 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 6) พ.ศ.2499 มาตรา 6 จึงเมื่อพนักงานอัยการส่งสำนวนการไต่สวนของศาลและสำนวนการสอบสวนคืนไปยังพนักงานสอบสวน ๆ ส่งไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา นั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดย่อมพิจารณาไปได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 156 ทีเดียว ไม่ต้องส่งไปให้อธิบดีกรมอัยการพิจารณาเป็นคดีวิสามัญฆาตกรรม

๙. ในกรณีที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไปจับกุมคนร้ายนอกเขตท้องที่ของตน และไม่มีเหตุจะอ้างได้ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 มาตรา 27 และ มาตรา 37 และสำคมร้ายตาย นั้น ไม่ใช่คดีวิสามัญฆาตกรรม เพราะเป็นการนอกเหนืออำนาจและหน้าที่ ไม่เป็นการกระทำในฐานะเจ้าพนักงานผู้บังคับราชการตามหน้าที่ คงเป็นเพียงคดีฆาตกรรมธรรมดา จะสอบสวนเป็นคดีวิสามัญฆาตกรรมไปให้อธิบดีกรมอัยการหรือผู้รักษาการแทนพิจารณาไม่ได้ ต้องส่งเรื่องส่งไปให้พนักงานอัยการจังหวัดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พ.ต.อ. นครรัฐเขตต์
(ขุนนครรัฐเขตต์)
รองปลัดกระทรวง ฝ่ายตำรวจ
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำเนาถูกต้อง

(นายจรูญ โลละกะสิน)
หัวหน้ากองการสอบสวน ส่วนการปกครองภูมิภาค
กรมมหาดไทย

ร.ต.
(สุวิช สาวนายน)
อัยการพิเศษฝ่ายคดีอัยการสูงสุด

ที่ มท ๐๒๐๗/ว ๓๐๒๔

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

เรื่อง การสอบสวนคดีอาญาทั่วไปในอำนาจหน้าที่พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๒๐๗/ว ๙๙๑ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๒
๓. พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗
๔. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ตัวอย่างหนังสือแจ้งการมอบหมายให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมการสอบสวนดำเนินคดีอาญา จำนวน ๕ แผ่น
๒. ตัวอย่างหนังสือแจ้งการเข้าควบคุมการสอบสวน จำนวน ๓ แผ่น
๓. ตัวอย่างการบันทึกการบนคดีอาญา จำนวน ๑ แผ่น
๔. แบบรายงานการเข้าควบคุมการสอบสวนคดีอาญา จำนวน ๑ แผ่น

ตามที่ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๓ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๖ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๗ และ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้กำหนดอำนาจควบคุมการสอบสวนคดีอาญาของปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอและปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอในการเรียกอำนวยการสอบสวนมาตรวจพิจารณาและให้คำแนะนำ เร่งรัดให้ดำเนินการให้เป็นผลดี และเป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสม หากการดำเนินการดังกล่าวไม่ได้ผลจะเข้าควบคุมการสอบสวน โดยเข้าเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙ วรรคท้าย และเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๐ มีอำนาจเกี่ยวกับการสอบสวนความผิดอาญาในเขตอำนาจท้องที่ที่ตนรับผิดชอบและกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ มท ๐๒๐๗/ว ๙๙๑ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๒ เรื่องการควบคุมการสอบสวนคดีเกี่ยวกับป่าไม้และทรัพยากรของชาติอื่น ๆ เพื่อให้การพิจารณาควบคุมการสอบสวนคดีเกี่ยวกับป่าไม้และทรัพยากรของชาติอื่น ๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและเป็นไปโดยรัดกุมบังเกิดผลดีแก่ทางราชการ นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่าภารกิจการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเป็นภารกิจที่สำคัญในการบำบัดทุกข์บำรุงสุข รักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ตลอดทั้งเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพให้แก่ประชาชน ดังนั้น จึงขอให้จังหวัดถือปฏิบัติและแจ้งให้อำเภอกิ่งอำเภอถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. ให้ถือว่าหน้าที่ในการดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคล ดำเนินกระบวนการยุติธรรมในความรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพ อำนวยความเป็นธรรมแก่ประชาชนอย่างรวดเร็วและเท่าเทียมกัน เป็นภารกิจหลักของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งข้าราชการ พนักงานฝ่ายปกครองทุกคนต้องปฏิบัติให้บังเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเต็มที่

tp://203.113.86.134:8085/ebook/Storage/74/pic/0240.jpg

๒. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเข้าควบคุมดูแลหรือแต่งตั้งพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมสอบสวนการฆ่าตัวตายที่เกิดขึ้นเป็นคดีสำคัญ คดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชนรวมทั้งคดีที่มีการร้องขอความเป็นธรรมจากประชาชน โดยให้พิจารณาประเภทของคดีต่อไปนี้ด้วย

๒.๑ ให้พิจารณาถึงคดีที่เข้าควบคุมด้วยว่ามีลักษณะเป็นคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือไม่ หากเป็นคดีพิเศษจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ และอนุบัญญัติออกตามความแห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ อย่างเคร่งครัด

๒.๒ หากเป็นเรื่องที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าพนักงานของรัฐ หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินสองปี ว่ากระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในความยุติธรรมให้พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานเบื้องต้นเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงแห่งคดีและให้ส่งสำนวนการสอบสวนไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวัน นับแต่วันรับคำร้องทุกข์ หรือกล่าวโทษและเมื่อพนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว อำนาจของพนักงานสอบสวนย่อมสิ้นสุดลงในทันที ในกรณีบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐร่วมกระทำผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นตัวการผู้ใช้ ผู้สนับสนุนให้พนักงานสอบสวนถือเป็นสำนวนเดียวกันและส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว อำนาจของพนักงานสอบสวนย่อมสิ้นสุดลงและให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับกรณีข้างต้น

๓. ให้จัดทำสารบบคดีอาญาที่ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเข้าควบคุมการสอบสวนในฐานะหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเก็บไว้ที่จังหวัด อำเภอ หรือกิ่งอำเภอแล้วแต่กรณีเพื่อใช้เป็นหลักฐานและจัดทำรายงาน (ตามแบบ) รายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบโดยเร็วและรายงานความคืบหน้าทุก ๑๕ วัน จนกว่าการสอบสวนแล้วเสร็จและส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ

๔. การแต่งตั้งให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมสอบสวนคดีอาญากับพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ ให้ถือปฏิบัติดังนี้

๔.๑ แต่งตั้งพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเข้าร่วมสอบสวนคดีอาญาตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถและให้มีพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองที่มีประสบการณ์ หรือสำเร็จการศึกษาอบรมจากสถาบันสอบสวนฝ่ายปกครองอย่างน้อย ๑ คน เป็นหลักและให้พิจารณาความเหมาะสมที่จะมีพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองฝึกหัดอย่างน้อย ๑ คน เข้าร่วมสอบสวน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ในการสอบสวนและไม่ควรออกคำสั่งมอบหมายให้ปลัดอำเภอเป็นผู้ประสานงานประจำตำบลเป็นพนักงานสอบสวนในคดีที่เกิดขึ้นในตำบลที่ตนรับผิดชอบไว้เป็นการถาวรควรพิจารณาแต่งตั้งเป็นรายคดี

๔.๒ มีหนังสือแจ้งหัวหน้าพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจทราบว่าได้มอบหมายให้บุคคลใดเป็นพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองที่จะเข้าร่วมการสอบสวนกับพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ พร้อมทั้งกำชับให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจแจ้งเป็นหนังสือนัดหมายพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมการสอบสวนคดีตั้งแต่ต้น กล่าวคือตั้งแต่การตั้งรูปคดี การกำหนดประเด็นการสอบสวน ฯลฯ จนกระทั่งการสรุปจัดทำรายงานการสอบสวนส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ

๔.๑ กำชับพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองที่ได้รับมอบหมายให้เข้าร่วมการสอบสวนคดีอาญากับพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจศึกษากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ให้เข้าใจโดยต่องแท้ถึงบทบาทและความผิดชอบจากอำนาจหน้าที่ของตนเองซึ่งมีเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ และจะต้องเข้าร่วมการสอบสวนอย่างจริงจัง ตามที่พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจนัดหมาย มิใช่เพียงฉลองลำพังหรือฟังคำนวนการสอบสวนที่พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจขึ้นไปอ่านให้ฟัง และร่วมลงลายมือชื่อในคำนวนการสอบสวนเท่านั้น

๕. การควบคุมการสอบสวนคดีอาญา ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอถือปฏิบัติตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการพิจารณาคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๑๐ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๖ ข้อ ๑๒.๔ หรือข้อ ๑๒.๕ หรือข้อ ๑๒.๖ ตามลำดับโดยเคร่งครัด ดังนี้

๕.๑ คดีอาญาทั่วไป

กรณีมีผู้ร้องทุกข์ ผู้กล่าวโทษ ผู้ต้องหาร้องขอความเป็นธรรมเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญา หรือกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเห็นเป็นการสมควรเข้ากำกับดูแล เร่งรัด ติดตามการสอบสวนคดีอาญาเรื่องหนึ่งเรื่องใด

๕.๑.๑ ให้มีหนังสือแจ้งหัวหน้าพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจดำเนินการสอบสวนมาชี้แจงแล้วให้คำแนะนำเร่งรัดการดำเนินคดีให้เป็นผลดี เป็นไปโดยเคร่งครัดตามที่ชอบและควรและให้ติดตามผลการสอบสวนให้ทราบทุกระยะ

๕.๑.๒ ในกรณีที่ได้ดำเนินการตามข้อ ๕.๑.๑ แล้วไม่ได้ผล ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี ทำการควบคุมการสอบสวนคดีในฐานะหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามมาตรา ๑๘ วรรคท้าย และมาตรา ๑๙๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

(๑) มีหนังสือแจ้งหัวหน้าพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจทราบถึงการเข้าควบคุมการสอบสวน การมอบหมายให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมการสอบสวน หรือการเปลี่ยนพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ (ถ้ามี)

(๒) สั่งกำชับพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจให้มีหนังสือแจ้งนัดหมายให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเข้าร่วมการสอบสวนทุกระยะตั้งแต่ต้นจนถึงการสอบสวนเสร็จสิ้น

(๓) สั่งกำชับพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองให้เข้าร่วมการสอบสวนอย่างจริงจัง

(๔) เรียกสำนวนการสอบสวนมาเพื่อตรวจพิจารณาสั่งการทุกระยะ ๑๕ วัน

(๕) เร่งรัดการสอบสวน การควบคุม ฝากขังผู้ต้องหา ให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดโดยเคร่งครัด

(๖) เป็นผู้สั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

(๗) เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการจุดกรณีในการสอบสวนดำเนินคดีให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด

(๘) เป็นผู้ตระหนักความเห็นควรฟังต้องหรือไม่ฟังฟ้อง หรืองดการสอบสวนการอนุญาตให้ปล่อยผู้ต้องหาชั่วคราว การคืนของกลาง การส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการให้พนักงานสอบสวนแสดงความเห็นให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณีในฐานะหัวหน้าพนักงานสอบสวนพิจารณาสั่งการทุกครั้ง

๕.๒ การปฏิบัติงานการป้องกันปราบปรามการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าและการสอบสวนคดีป่าไม้และทรัพยากรของชาติอื่น ๆ

๕.๒.๑ การจัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้เป็นไป ดังนี้

(๑) ในระดับจังหวัด ให้ป้องกันจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบและเป็นเจ้าของเรื่องการปฏิบัติงานการป้องกันปราบปรามการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า และให้จำจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบและเป็นเจ้าของเรื่องการสอบสวนคดีป่าไม้และทรัพยากรของชาติอื่น ๆ

(๒) ในระดับอำเภอ กิ่งอำเภอ ให้ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายความมั่นคงเป็นผู้รับผิดชอบและเป็นเจ้าของเรื่องการปฏิบัติงานการป้องกันปราบปรามการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า และให้ปลัดอำเภอหัวหน้าสำนักบริหารงานปกครองเป็นผู้รับผิดชอบและเป็นเจ้าของเรื่องการสอบสวนคดีป่าไม้และทรัพยากรของชาติอื่น ๆ

๕.๒.๒ เมื่อมีคดีการกระทำผิดตามกฎหมายป่าไม้หรือทรัพยากรของชาติอื่น ๆ เกิดขึ้นนอกจากจังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ จะต้องดำเนินการตามข้อ ๕.๑ แล้ว ยังต้องถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมากที่ มท ๐๒๐๗/ว ๙๕๐ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๒ โดยเคร่งครัด ดังต่อไปนี้

(๑) คดีที่เกิดขึ้นเป็นคดีใหญ่หรือสำคัญ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณีเป็นผู้ดำเนินการตามข้อ ๕.๑.๑ จะไม่ได้มอบให้เข้าควบคุมการสอบสวนในฐานะหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามข้อ ๕.๑.๒

(๒) คดีที่เกิดขึ้นภายในเขตคดีที่พนักงานฝ่ายปกครอง (ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๑๖)) เป็นผู้จับกุมหรือร่วมจับกุมให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี เข้าควบคุมการสอบสวนในฐานะหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบทุกคดี

(๓) คดีที่เกิดขึ้นภายในเขตคดีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้จับกุมให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอใช้ดุลยพินิจพิจารณาตั้งการตามความเหมาะสม หรือดำเนินการตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๔) กรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเข้าควบคุมการสอบสวนในฐานะหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ให้จังหวัดพนักงานอัยการต้องเข้าร่วมเป็นที่ปรึกษาในการควบคุมการสอบสวนทุกคดี และดำเนินการตามข้อ ๕.๑.๖

๖. ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองทุกคนมีสมุดประจำตัวพนักงานสอบสวน (สบ.๒๐) และจัดทำบันทึกในสมุดให้ถูกต้องตามคำแนะนำในสมุดคู่มือ ซึ่งสมุดคู่มือสามารถนำไปใช้ที่กองคดีกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย โดยให้ใช้ทั้งคดีอาญาบางประเภทและคดีอาญาทั่วไป

๗. กระทรวงมหาดไทย ได้จัดทำตัวอย่างหนังสือแจ้งการเข้าร่วมสอบสวนคดีอาญา การเข้าควบคุมการสอบสวนคดีอาญา ตัวอย่างการบันทึกสรุปสำนวนคดีอาญา ให้จังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ

ด้วยแล้ว สำหรับแบบรายงานการเข้าควบคุมการสอบสวนคดีอาญาให้ดำเนินการตั้งแต่บัดนี้ เป็นต้นไป และหากมีปัญหาข้อขัดข้องหรือข้อเสนอแนะประการใด ขอได้เจ้าให้กระทรวงมหาดไทยทราบต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชัยฤกษ์ ดิษฐจำนาจ)
รองปลัดกระทรวง รักษาราชการแทน
หัวหน้ากลุ่มการกิจด้านกิจการความมั่นคงภายใน

กรมการปกครอง
สำนักการสอบสวนและนิติการ
ส่วนการสอบสวนคดีอาญา
โทร. ๐-๒๓๕๒-๔๕๕๔
โทรสาร ๐-๒๓๕๑-๔๕๑๐

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตำรวจ โทร. ๒๕๒๗/๙๑๓

ที่ ๐๕๐๓(ฟ) / ๑๕๖๘๕ **วันที่** ๘ กรกฎาคม ๒๕๒๔

เรื่อง ให้กำชับการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้อง

ผบช.ก. , น. , ภ. ๑ ,๒ ,๓ , ๙

ด้วยปรากฏจากสำนวนการสอบสวนที่พนักงานอัยการส่งมาให้ ดร.พิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๕ หรือตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.๒๔๗๗ มาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๔๑๗ มาตรา ๘ นั้น มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนอยู่หลายประการ เป็นต้นว่า

๑.คดีที่พนักงานอัยการมีหนังสือแจ้งให้สอบสวนเพิ่มเติม มีหลายคดีที่พนักงานอัยการต้องมีหนังสือเตือนทีกหลายครั้งเพราะไม่ทราบเหตุขัดข้อง บางคดีต้องเตือนถึงครั้งที่ ๗ นับระยะเวลาได้ ๗ – ๘ เดือน จึงได้รับแจ้งผลการสอบสวนเพิ่มเติม

๒.คดีที่พนักงานสอบสวนส่งหมายเรียกของศาลให้ผู้เสียหายหรือพยานไปเบิกความตามที่ศาลนัดไม่ได้เป็นเหตุให้ศาลสั่งตัดพยานและพิพากษายกฟ้อง เกิดการเสียหายแก่คดี พนักงานสอบสวนอาจทราบได้ดีว่าตามข้อเท็จจริงและพฤติการณ์แห่งคดีแต่ละคดี ผู้เสียหายหรือพยานต้องการหลีกเลี่ยงหรือน่าจะมีเจตนาหลีกเลี่ยงการเบิกความต่อศาลเพียงใดหรือไม่ ข้อบกพร่องที่พบมีดังนี้

๒.๑ พนักงานสอบสวนขาดการติดต่อ หรือไม่มีมนุษย์สัมพันธ์กับผู้เสียหายหรือพยาน

๒.๒ ไม่ปรากฏในบันทึกคำให้การของผู้เสียหาย หรือพยานว่าสถานที่พักอาศัยเป็นภูมิลำเนาถาวรหรือชั่วคราว ถ้าเป็นสถานที่เช่าก็ควรให้ปรากฏว่าภูมิลำเนาเดิม บ้านบิดามารดา ญาติพี่น้องอยู่ที่ใด และจะย้ายไปที่ใด เมื่อใด หรือไม่ เท่าที่พบจะมีบันทึกไว้เพียงว่า " มีภรรยาหรือสามีชื่ออะไร มีบุตรกี่คน "

๒.๓ ไม่บันทึกบัตรประจำตัวประชาชนให้ปรากฏชื่อ ที่อยู่ เลขที่บัตรออกให้ที่ใด เมื่อใด คงบันทึกไว้เพียงว่า " ไม่ได้นำบัตรประจำตัวประชาชนติดตัวมา ได้ว่ากล่าวไว้แล้ว "

๒.๔ ผู้เสียหายหรือพยานอยู่นอกเขตท้องที่ เมื่อส่งหมายเรียกไม่ได้ไม่มีการติดตามสืบสวนให้ได้ข้อเท็จจริง หรือประสานงานกับตำรวจท้องที่ผู้ส่งหมาย ปล่อยให้เป็นหนังสือของตำรวจท้องที่ ซึ่งผู้เสียหายหรือพยานพักอาศัยอยู่เป็นผู้จัดส่งหมายไปตามลำพัง

๒.๔ พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีได้รับการแต่งตั้งโดยย้ายไปดำรงตำแหน่งที่อื่นขาดผู้สนใจเป็นธุระติดตามผล เพราะถือว่าไม่ใช่พนักงานสอบสวนเจ้าของคดี

๓.ลิมพ์ลายนิ้วมือของผู้ต้องหาก่อนส่งไปตรวจสอบ ไม่ได้รับการตรวจจากพนักงานสอบสวน ควรปล่อยให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการไปตามลำพัง การกรอกข้อความในแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ อายุ มิได้กรอกตามบัตรประจำตัวประชาชน จึงไม่ค่อยตรงตามความจริง และอาจแตกต่างจากที่พนักงานสอบสวนบันทึกไว้ในคำให้การของผู้ต้องหา นอกจากนี้ในช่อง วัน เดือน ปีเกิด มักจะเขียนอายุลงไปเป็นการซ้ำซ้อนกับช่องอายุที่มีอยู่แล้ว

๔.ข้าราชการตำรวจที่ได้รับหมายเรียกของศาลให้ไปเบิกความเป็นพยานแล้ว ไม่ไปเบิกความตามที่ศาลนัดมักจะอ้างเหตุผลและความจำเป็นต่าง ๆ เช่น ต้องราชการเป็นเหตุให้ศาลต้องเลื่อนการพิจารณาคดีบ่อย ๆ ส่วนมากจะเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือพนักงานสอบสวนบางรายถูกศาลออกหมายจับไว้เพราะผิดนัดหลายครั้งโดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้ศาลทราบ

ฉะนั้น จึงให้สั่งกำชับการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนและผู้บังคับบัญชาผู้เกี่ยวข้องรับผิดชอบอย่าให้เกิดข้อบกพร่องในการเช่นนี้ขึ้นอีก มิฉะนั้นจะได้พิจารณาวินัยแก่ผู้เกี่ยวข้องรับผิดชอบตามสมควรแก่การเช่นต่อไป

(ลงชื่อ) พล.ต.ต. กิตติ เสรีบุตร

(กิตติ เสรีบุตร)

ผู้ช่วย ผ.ตร.ฝ่าย(๑) ปฏิบัติราชการแทน ผ.ตร.

582

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี กรมตำรวจ โทร. 2511088

ที่ 0503.31/747 วันที่ 28 มกราคม 2540

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการสอบสวนคดีอาญา

.....

ผบช.น., ผบช.ภ., สตม., ปส., ภ. 1 - 9

ด้วย สถานีตำรวจนครบาลบางยี่ขัน ได้มีหนังสือที่ 0514.482 (32)/6202 และ 0514.482 (33)/6181 ลงวันที่ 27 มิถุนายน 2539 หารือกรมตำรวจ กรณี คดีหญิงไทยไม่ทราบชื่อหรือชายไม่ทราบชื่อเป็นผู้ต้องหา ในข้อหาร่วมกันลักทรัพย์ในเวลากลางคืน หรือลักทรัพย์ปรากฏว่าในส่วนของพนักงานอัยการ มีความเห็นแตกต่างกันโดยพนักงานอัยการ กองคดีอาญาธนบุรี กอง 4 มีความเห็นให้พนักงานสอบสวนทำการออกหมายจับผู้ต้องหา และสั่งฟ้องผู้ต้องหา ส่วนพนักงานอัยการกองคดีแขวงเขตลิ่งชัน มีความเห็นให้ทำสำนวนการสอบสวนเป็นสำนวนไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิด พนักงานสอบสวน จึงทำตามที่พนักงานอัยการมีความเห็น และขอทราบแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการในครั้งต่อไป

กรมตำรวจได้พิจารณาแล้ว กรณีชายไทยหรือหญิงไทย ไม่ทราบชื่อเป็นผู้ต้องหานั้น เป็นกรณีที่ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 140(1) พนักงานสอบสวนจะต้องสืบสวนสอบสวนให้ได้ความว่าชายหรือหญิงนั้นเป็นผู้ใด ถ้ายังไม่ทราบว่าเป็นผู้ใด พนักงานสอบสวนจะต้องสรุปสำนวนและมีความเห็นงดหรือให้งดการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 140 (1) วรรคแรกหรือวรรคสองแล้วแต่กรณี หากการสืบสวนสอบสวนในเวลาต่อมาทราบว่าชายหรือหญิงเป็นผู้ใดจึงจะเป็นสำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิด ซึ่งพนักงานสอบสวนจะต้องมีความเห็นสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้อง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 141 , 142 แล้วแต่กรณี

กรณีการสอบสวนไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดแต่ผู้กระทำผิดมีตำหนิรูปพรรณที่มีลักษณะบ่งบอกเป็นพิเศษ เช่นลักษณะพิการ แผลเป็น รอยสัก ซึ่งแตกต่างจากที่พบเห็นโดยทั่วไป และเพียงพอที่จะออกหมายจับได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 67 ซึ่งเป็นกรณีที่จะออกหมายจับบุคคลที่ยังไม่รู้จักชื่อนั้น เป็นบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการออกหมายจับ เพื่อนำไปใช้ในการจับบุคคล เนื่องจากเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับนั้นไม่ได้ เว้นแต่จะเข้าข้อยกเว้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 78 เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวน เห็นว่าการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้วและไม่ปรากฏว่า บุคคลที่ยังไม่รู้จัก

ชื่อตามหมายจับเป็นผู้ใด เป็นกรณีที่ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 140(1) เช่นเดียวกัน ซึ่งพนักงานสอบสวนจะต้องสรุปสำนวนและมีความเห็นควรให้งดการสอบสวนตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 140(1) วรรคสาม หรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี เมื่อจับกุมบุคคลที่ยังไม่รู้จักชื่อตามหมายจับได้ ย่อมจะเป็นกรณีรู้ตัวผู้กระทำผิด และพนักงานสอบสวนมีความเห็นสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้อง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 142

ฉะนั้น จึงส่งสำเนาเอกสาร รวม 1 แผ่น มาเพื่อโปรดทราบและขอให้ท่านแจ้งเวียนแนวปฏิบัติข้อหารือดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวนทราบโดยทั่วกันต่อไป

พล.ต.ท. วุฒิชัย ศรีวัฒนวุฒิ
(วุฒิชัย ศรีวัฒนวุฒิ)
รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (สอ.) ปรท.อ.ตร.

บันทึกข้อความ

584

ส่วนราชการ ตร โทร. 0 2205 3466 โทรสาร 0 2251 2652

ที่ 0031.212/ล 0013 วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2552

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติในการส่งสำนวนคดีอาญาที่ผู้ต้องหาเข้าพบพนักงานสอบสวนเอง

จตช., รอง ผบ.ตร. หรือ ผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

รอง จตช., ผู้ช่วย ผบ.ตร. หรือ ผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ผบช. และ ผบก. ในสังกัด ตร.ผบ.ตร. หรือ ผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ตามที่ ตร มีหนังสือ ที่ ตช 0031.212/2091 ลง 6 มี.ค.2551 หารือยัยการสูงสุดเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการส่งสำนวนคดีอาญาที่ผู้ต้องหาเข้าพบพนักงานสอบสวนเอง สรุปความว่ากรณีผู้ต้องหาเข้าพบพนักงานสอบสวนเอง พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาและทำการสอบสวนแล้วแต่ไม่ได้ควบคุมตัวผู้ต้องหา ต่อมาเมื่อพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเสร็จ โดยมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหา กรณีเช่นนี้พนักงานสอบสวนจะส่งสำนวนการสอบสวนต่อพนักงานอัยการ โดยไม่มีตัวผู้ต้องหา เนื่องจากเห็นว่าบันดีที่รู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่ยังไม่มีการจับกุมหรือควบคุมตัวได้หรือไม่

สำนักงานอัยการสูงสุด มีหนังสือ ที่ อส 0037(ปค)/1062 ลง 29 ม.ค.2552 ตอบข้อหารือว่ากรณีนี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายซึ่งสำนักงานอัยการสูงสุดได้กำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติไว้แล้วในระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ.2547 ข้อ 14 ว่าสำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิดและผู้นั้นถูกควบคุมหรือขังอยู่หรือปล่อยชั่วคราว หรือเชื่อว่าคงให้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียกตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 142 หมายถึง สำนวนที่มีตัวผู้ต้องหาอยู่ในอำนาจควบคุม ขัง หรือปล่อยตัวชั่วคราวของศาลหรือพนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนสามารถได้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียก หากพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีความเห็นควรสั่งฟ้องย่อมต้องมีตัวผู้ต้องหามารายงานต่อพนักงานสอบสวนและได้ทำการสอบสวนผู้ต้องหาแล้ว พนักงานอัยการจะรับสำนวนดังกล่าวไว้พิจารณาได้ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งตัวผู้ต้องหามาพร้อมสำนวนสอบสวนหรือผู้ต้องหาถูกขังอยู่ในอำนาจศาลที่พนักงานอัยการระบุขึ้นฟ้องได้ ถ้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบไม่สามารถส่งตัวผู้ต้องหาได้ โดยผู้ต้องหาหลบหนีประกันหรือไม่สามารถดำเนินการให้ผู้ต้องหามาอยู่ในอำนาจศาลที่พนักงานอัยการระบุขึ้นฟ้องได้ กรณีเช่นนี้ไม่ทำให้สำนวนดังกล่าวเปลี่ยนเป็นสำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่ยังจับตัวผู้ต้องหาไม่ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 141 พนักงานอัยการจะรับสำนวนดังกล่าวไว้พิจารณาไม่ได้ รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุดที่แนบมานี้

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและแจ้งให้พนักงานสอบสวนรวมทั้งผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.อ. [illegible]

(เมฆต ขมีรินทร์)

รอง ผบ.ตร. ปรก.ผบ.ตร.

585

ที่ อส 0027(บค)/ 1062

สำนักงานอัยการสูงสุด
ถนนหน้าพระลาน กรุงเทพฯ 10200

19 มกราคม 2552

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เลขรับ 1540
วันที่ 22 ม.ค. 2552
เวลา 08.30
ผู้รับคำสั่ง
เลขรับ 232
วันที่ 30 ม.ค. 2552
เวลา 13.30

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติในการส่งสำนวนคดีอาญาที่ผู้ต้องหาเข้าพบพนักงานสอบสวนเอง

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ตช 0031.212/2091 ลงวันที่ 6 มีนาคม 2551

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ขอหารือสำนักงานอัยการสูงสุดกรณีผู้ต้องหาเข้าพบพนักงานสอบสวนเอง พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาและทำการสอบสวนแล้ว แต่ไม่ได้ควบคุมตัวผู้ต้องหา ต่อมาเมื่อพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเสร็จแล้ว โดยมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหา กรณีเช่นนี้พนักงานสอบสวนจะส่งสำนวนการสอบสวนต่อพนักงานอัยการโดยไม่มีตัวผู้ต้องหาเนื่องจากเห็นว่าเป็นคดีที่รู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่ยังไม่มีการจับกุมหรือควบคุมตัวได้หรือไม่ นั้น

สำนักงานอัยการสูงสุด ขอเรียนว่า กรณีนี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายซึ่งสำนักงานอัยการสูงสุดได้กำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติไว้แล้วในระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ.2543 ข้อ 14 ว่า สำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิดและผู้นั้นถูกควบคุมหรือขังอยู่หรือปล่อยชั่วคราว หรือเชื่อว่าคงได้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียกตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 142 หมายถึง สำนวนที่มีตัวผู้ต้องหาอยู่ในอำนาจควบคุม ขัง หรือปล่อยตัวชั่วคราวของศาลหรือพนักงานสอบสวน หรือพนักงานสอบสวนสามารถได้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียก หากพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีความเห็นควรสั่งฟ้อง อันมีตัวผู้ต้องหาปรากฏต่อพนักงานสอบสวนและได้ทำการสอบสวนผู้ต้องหาแล้ว พนักงานอัยการจะรับสำนวนดังกล่าวไว้พิจารณาได้ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งตัวผู้ต้องหามาพร้อมสำนวนสอบสวน หรือผู้ต้องหาถูกขังอยู่ในอำนาจศาลที่พนักงานอัยการจะยื่นฟ้องได้ ถ้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบไม่สามารถส่งตัวผู้ต้องหาได้ โดยผู้ต้องหาหลบหนีประกันหรือไม่สามารถดำเนินการให้ผู้ต้องหามาอยู่ในอำนาจศาลที่พนักงานอัยการจะยื่นฟ้องได้ กรณีเช่นนี้ไม่ทำให้สำนวนดังกล่าวเปลี่ยนเป็นสำนวนรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่เรียกหรือรับตัวผู้ต้องหาไม่ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 141 พนักงานอัยการจะรับสำนวนดังกล่าวไว้พิจารณาไม่ได้

อนึ่ง แนวทางปฏิบัติที่สำนักงานอัยการสูงสุดได้กำหนดไว้เกี่ยวกับเรื่องนี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้เคยมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ตช 0004.6/10386 ลงวันที่ 1 กันยายน 2543 ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอหารือปัญหาข้อขัดข้องของพนักงานสอบสวน กรณีพนักงานอัยการไม่รับสำนวนการสอบสวนที่

/ทำการ ..

ทำการสอบสวนเสร็จแล้วเนื่องจากสำนักงานอัยการสูงสุดได้วางแนวทางปฏิบัติในการรับสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวนในลักษณะดังกล่าวข้างต้น ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยที่ประชุมใหญ่ได้มีมติเห็นด้วยกับแนวทางปฏิบัติที่สำนักงานอัยการสูงสุดได้วางไว้ ทั้งนี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งเป็นหน่วยงานที่ขอหารือย่อมจะต้องถือปฏิบัติให้เป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าว ทั้งนี้ ตามนัยมติคณะรัฐมนตรี ในหนังสือ กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ น.11310/2482 ลงวันที่ 2 มีนาคม 2482

ดังนั้น พนักงานอัยการจึงไม่อาจที่จะรับสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวนตามข้อหารือนี้ได้ เนื่องจากมีกฎหมายบัญญัติไว้และสอดคล้องกับระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการและคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่คณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุชาติ กงมาลัย)
รองอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการแทน
อัยการสูงสุด

สำนักงานวิชาการ
โทร 0-2515-4142
โทรสาร 0-2515-4141 E-mail:eva@ago.go.th

ฉบับ

587

ที่ ตช 0031.212/ 2091

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ถนนพระรามที่1 เขตปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร 10330

6 มีนาคม 2551

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติในการส่งสำนวนคดีอาญาที่ผู้ต้องหาเข้าพบพนักงานสอบสวนเอง

เรียน อัยการสูงสุด

อ้างถึง 1. สำเนาหนังสือ กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ที่ ตช 0026.84/1291 ลงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2550

2. สำเนาหนังสือ สำนักงานคดีอาญากรุงเทพใต้ ที่ อส 0020(กท)/460 ลงวันที่ 13 พฤศจิกายน 2550

ตามหนังสือที่อ้างถึง 1 กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ได้ส่งสำนวนการสอบสวนคดีอาญา ที่ ชป 117/2549 (คดีกุหลาบแก้ว) ไปยังสำนักงานอัยการฝ่ายคดีอาญากรุงเทพใต้ และตามหนังสือที่อ้างถึง 2 สำนักงานคดีอาญากรุงเทพใต้ ได้คืนสำนวนการสอบสวนมายังกองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี โดยให้เหตุผลว่าสำนวนการสอบสวนคดีนี้เป็นคดีรู้ตัวผู้กระทำผิด และเชื่อว่าคงได้ตัวผู้ต้องหาที่ 1 มาเมื่อออกหมายเรียกตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 142 เป็นกรณีที่พนักงานสอบสวนมีตัวผู้ต้องหาที่ 1 ปรากฏต่อพนักงานสอบสวนและได้มีการแจ้งข้อหาและสอบสวนผู้ต้องหาที่ 1 ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 134 แล้ว แม้ต่อมาผู้ต้องหาที่ 1 จะหลบหนีไปก็ไม่มีผลทำให้สำนวนการสอบสวนคดีนี้เปลี่ยนไปเป็นสำนวนการสอบสวนที่รู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่เรียกหรือจับกุมตัวผู้กระทำความผิดยังไม่ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 141 ดังนั้น พนักงานอัยการจึงไม่มีอำนาจรับสำนวนการสอบสวนไว้พิจารณา และจะรับไว้พิจารณาได้ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหาไปพร้อมสำนวนการสอบสวน นั้น

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีที่ผู้ต้องหาเข้าพบพนักงานสอบสวนเองเมื่อพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาแล้วไม่ได้ควบคุมตัวผู้ต้องหา ต่อมาเมื่อพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้วมีความเห็นควรสั่งฟ้อง ได้ออกหมายเรียกตัวผู้ต้องหาแล้ว แต่ไม่ไปพบพนักงานสอบสวนตามหมายเรียก ประกอบกับปัจจุบันนี้ได้มีประมวลกฎหมายพิจารณา

/ความอาญา...

ความอาญามาตรา 134 วรรคแรก บัญญัติว่า "เมื่อผู้ต้องหาถูกเรียก หรือส่งตัวมาหรือเข้าหาพนักงานสอบสวนเอง หรือปรากฏว่าผู้ใดซึ่งมาอยู่ต่อหน้าพนักงานสอบสวนเป็นผู้ต้องหาให้ถามชื่อตัว ชื่อรอง ชื่อสกุล สัญชาติ บิดามารดา อายุ อาชีพ ที่อยู่ ที่เกิด และแจ้งให้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ต้องหาได้กระทำผิดแล้ว จึงแจ้งข้อหาให้ทราบ..." และวรรคท้าย บัญญัติว่า "เมื่อได้มีการแจ้งข้อกล่าวหาแล้ว ถ้าผู้ต้องหาไม่ใช่ผู้ถูกจับและยังไม่ได้มีการออกหมายจับ แต่พนักงานสอบสวนเห็นว่ามีเหตุที่จะออกหมายขังผู้นั้นได้ตามมาตรา 71 พนักงานสอบสวนมีอำนาจสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอออกหมายขังโดยทันที..." เมื่อพนักงานสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหาแล้วแต่ไม่ได้ควบคุมตัวผู้ต้องหา จึงถือว่าเป็นกรณีไม่มีตัวผู้ต้องหาอยู่ในความควบคุมเป็นประเด็นที่ทำให้เกิดความเข้าใจไม่ตรงกัน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว และสำเร็จลุล่วงสมเจตนารมณ์ของกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการพิสูจน์ความผิดและความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา จึงเรียนหารือแนวทางในการส่งสำนวนการสอบสวนคดีอาญา ดังเช่น คดีอาญา ที่ ธป 117/2549 (คดีกุหลาบแก้ว) และคดีที่นำว่ากรณีผู้ต้องหาเข้าพบพนักงานสอบสวน เมื่อพนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาและทำการสอบสวนแล้วแต่ไม่ได้ควบคุมตัวผู้ต้องหา ต่อมาเมื่อพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเสร็จแล้วโดยมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหา กรณีเช่นนี้พนักงานสอบสวนจะส่งสำนวนการสอบสวนต่อพนักงานอัยการโดยไม่มีตัวผู้ต้องหา เนื่องจากเป็นคดีที่รู้ตัวผู้กระทำผิดแต่ยังไม่มีการจับกุมหรือควบคุมตัว ได้หรือไม่อย่างไร ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำผลการหารือแจ้งพนักงานสอบสวนถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจโท

(วันชัย ศรีนวลนัด) 5 ม.ค. 51

ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปฏิบัติราชการแทน

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

กองคดีอาญา

สำนักงานกฎหมายและสอบสวน

โทร. 0 2205 5466

/-0010 กุหลาบแก้ว

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. ๐๒ ๒๐๔ ๓๒๖๖
ที่ ๐๐๑๓ ๒๒/ ๓๗๒๑ วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๕
เรื่อง กำชับการปฏิบัติหน้าที่ การประสานงานและการส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการพิจารณา

ผบช.น., ภ.๑-๙, ศปค., ก., ปส., สตม., สพฐ., ตชด. จตร (หน จต.)

ด้วย สำนักงานอัยการสูงสุดได้จัดโครงการฝึกอบรมหลักสูตร "นักบริหารงานยุติธรรมระดับอัยการพิเศษฝ่าย" ในวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๕ ถึง ๒๓ กันยายน ๒๕๕๕ ซึ่งในระหว่างการอบรมพนักงานอัยการ ได้มีการหยิบยกปัญหาเกี่ยวกับการส่งสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนไปให้พนักงานอัยการพิจารณาในระยะเวลากระชั้นชิดที่ผู้ต้องหาจะครบอำนาจควบคุมฝากขังครั้งสุดท้าย เป็นเหตุให้พนักงานอัยการต้องพิจารณาสำนวนด้วยความเร่งรีบ จึงขอให้ ตร. ได้พิจารณาแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ตร.พิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีการส่งสำนวนการสอบสวนคดีอาญาให้พนักงานอัยการพิจารณาได้มีแนวทางปฏิบัติ ตามหนังสือ กรมตำรวจ (กองคดี) ที่ ๐๖๐๓.๒/๒๓๙๘ ลง ๑๗ เม.ย.๒๕๓๒ สรุปความว่า ในคดีที่ผู้ต้องหาอยู่ควบคุมหรือฝากขังในระหว่างสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนไปให้พนักงานอัยการพิจารณา ก่อนครบกำหนดฝากขังครั้งสุดท้าย ๓ ครั้ง ในกรณีที่มีความจำเป็นอย่างแท้จริงไม่อาจทำการสอบสวนให้เสร็จสิ้นทันตามกำหนดดังกล่าว ให้ประสานงานกับพนักงานอัยการเพื่อทราบถึงเหตุผลและความจำเป็น และเสนอสำนวนไปให้พนักงานอัยการพิจารณาก่อนครบกำหนดฝากขัง ๓ วัน จึงให้กำชับพนักงานสอบสวนปฏิบัติตามหนังสือดังกล่าวอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ ตร.ได้แจ้งพนักงานอัยการทราบว่า หากพนักงานสอบสวนไม่ได้ส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการตามกำหนดเวลาดังกล่าว และเป็นเหตุให้พนักงานอัยการไม่อาจพิจารณาสำนวนการสอบสวนได้อย่างรอบคอบ อันอาจส่งผลเสียหายต่อรูปคดี ขอให้พนักงานอัยการแจ้งข้อบกพร่องของพนักงานสอบสวนดังกล่าวต่อผู้บังคับบัญชาหน่วยต้นสังกัด เพื่อพิจารณาข้อบกพร่องและหากผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวน ไม่แจ้งผลการดำเนินการพิจารณาข้อบกพร่องไปยังพนักงานอัยการ ขอให้พนักงานอัยการแจ้งมายัง ตร. เพื่อจะได้พิจารณาข้อบกพร่องต่อไป

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและแจ้งให้พนักงานสอบสวนรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องในสังกัดทราบ เพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

พล.ต.อ. (ธก อังสนานนท์)
(ธก อังสนานนท์)
รอง ผบ.ตร. บรท.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตำรวจ กองคดี โทร.๒๕๒-๗๙๑๓

ที่ ๐๖๐๓.๒/๒๗๗๘ วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๓๒

เรื่อง การประสานงานและส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการพิจารณา

ผบช. และผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า ผบก.หน่วยขึ้นตรงต่อ ตร.(ที่มีหน้าที่สอบสวนคดีอาญา)

ตามคำสั่ง ตร.ที่ ๒๑๑/๒๕๓๒ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๓๒ ได้กำหนดมาตรการในการควบคุมตรวจสอบเร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา ให้ดำเนินไปด้วยความรวดเร็วไม่เกิดการล่าช้าโดยเฉพาะในข้อ ๑.๗ ของคำสั่ง ตร. ดังกล่าว ในคดีที่ผู้ต้องหาถูกควบคุมตัว หรือถูกฝากขังในระหว่างการสอบสวนได้กำหนดแนวทางให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ และผู้บังคับบัญชาเร่งรัดการสอบสวนให้เสร็จสิ้นไปก่อนที่จะครบอำนาจผัดฟ้องหรือฝากขัง ตามที่พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ให้อำนาจไว้ การขอผัดฟ้องหรือฝากขังให้กระทำในกรณีมีความจำเป็น เพื่อให้การสอบสวนเสร็จสิ้นเท่านั้น เมื่อการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้วให้รีบสรุปสำนวนมีความเห็นเสนอผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งคดีหรือพนักงานอัยการพิจารณาต่อไปทันทีไปแล้วนั้น

บัดนี้ จากการประชุมคณะผู้ประสานงานระหว่างกรมตำรวจกับกรมอัยการได้พิจารณาปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการ โดยคณะผู้ประสานงานกรมอัยการได้หยิบยกปัญหาเกี่ยวกับพนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนไปให้พนักงานอัยการพิจารณาในระยะกระชั้นชิดที่ผู้ต้องหาจะครบอำนาจควบคุมฝากขังครั้งสุดท้าย ทำให้การตรวจสำนวนของพนักงานอัยการต้องกระทำด้วยความเร่งรีบมีเวลาจำกัด อาจมีข้อผิดพลาดอันจะเกิดความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนหรือคู่กรณีได้ จึงขอให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนไปให้พิจารณาก่อนผู้ต้องหาจะครบกำหนดอำนาจควบคุมฝากขังครั้งสุดท้าย ๑ ครั้ง

ตร. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าพนักงานอัยการมีความจำเป็นจะต้องตรวจสำนวนการสอบสวน ว่าคดีมีมูลความผิดตามที่ผู้ต้องหาถูกกล่าวหา ผู้ต้องหาควรจะถูกฟ้องร้องให้ศาลลงโทษหรือไม่ ระยะเวลาจึงมีความจำเป็น เพราะพนักงานอัยการจะได้มีเวลาในการตรวจพิจารณาเกี่ยวกับพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนว่า มีพยานหลักฐานเพียงพอฟ้องผู้ต้องหาหรือไม่ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงให้พนักงานสอบสวนถือเป็นทางปฏิบัติเพิ่มเติมจากคำสั่ง ตร. ที่ ๒๔๔/๒๕๓๒ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๓๒ อีกดังนี้

๕. ในคดีที่ผู้ต้องหาถูกควบคุมตัวหรือถูกฝากขังในระหว่างการสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนรีบสอบสวนให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็ว โดยให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนไปให้พนักงานอัยการพิจารณาก่อนที่ผู้ต้องหาจะครบอำนาจควบคุมฝากขังครั้งสุดท้าย ๑ ครั้ง

๖. ในกรณีที่มีความจำเป็นอย่างแท้จริงไม่อาจทำการสอบสวนให้เสร็จสิ้นไปตามความกำหนดไว้ในข้อ ๕. เช่น มีความจำเป็นต้องไปติดตามพยานผู้เกี่ยวข้องในคดีมาสอบสวนให้ครบถ้วน เป็นต้น ให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนรีบไปประสานกับพนักงานอัยการให้ทราบถึงเหตุผลและความจำเป็นที่ไม่อาจส่งสำนวนการสอบสวนได้ทันกำหนด แต่อย่างไรก็ดีพนักงานสอบสวนจะต้องทำการสอบสวนให้เสร็จสิ้น และส่งสำนวนการสอบสวนไปให้พนักงานอัยการก่อนครบอำนาจฝากขัง ๓ วัน

๗. ในคดีที่มีข้อเท็จจริงยุ่งยากซับซ้อน ให้ถือเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนจะต้องไปประสานกับพนักงานอัยการให้ทราบข้อเท็จจริงและประเด็นปัญหาแห่งคดี อาจจะสรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานโดยย่อให้พนักงานอัยการได้ทราบถึงมูลเหตุที่มาของการสอบสวน และพยานหลักฐานที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์การกระทำผิดของผู้ต้องหา ดังจะเป็นผลให้การพิจารณาของพนักงานอัยการเกี่ยวกับคดีดังกล่าวเกิดความสะดวกและรวดเร็ว เพราะมีพนักงานสอบสวนไปประสานให้ข้อมูลตัดเท็จจริง หากมีประเด็นข้อสงสัยก็สามารถสอบถามพนักงานสอบสวนได้ทันที

จึงแจ้งมาให้ท่านสั่งพนักงานสอบสวนถือเป็นทางปฏิบัติในการประสานและส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการพิจารณาโดยเคร่งครัดด้วย หากความปรากฏว่าพนักงานสอบสวนคนใดละเลยไม่ปฏิบัติหรือ ตร. ได้รับแจ้งจากพนักงานอัยการว่าพนักงานสอบสวนคนใดไม่ให้ความร่วมมือ ตร. จะพิจารณาทัณฑ์ทางวินัยตามควรแก่กรณีต่อไป

(ลงชื่อ) พล ต อ. เภา สารสิน

(เภา สารสิน)

อ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 2052368

ที่ 0004.8/13522 **วันที่** 21 ธันวาคม 2542

เรื่อง กำชับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน

ผบช.ภ. , ผบช.น. , ผบช.ส. , ผบช.ปส. , ผบช.ภ. 1 - 9 , ผบช.สตม.

ด้วย สำนักงานอัยการสูงสุด มีหนังสือ ที่ อส. (สฝอส.2) 0015/13479 ลง 23 ก.ย.2542 ขอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติแนะนำพนักงานสอบสวน ทั้งนี้เนื่องมาจากปรากฏอยู่เสมอว่า เมื่อพนักงานอัยการสั่งสอบสวนเพิ่มเติม พนักงานสอบสวนจะไม่ขวนขวายติดตามพยานมาสอบสวน โดยแจ้งว่าสอบสวนเพิ่มเติมไม่ได้และอ้างเหตุว่าพยานไม่มาพบ หรือแม้แต่เมื่อสอบพยานแล้วพยานขอให้การเพียงเท่าที่พอใจจะให้การ โดยเฉพาะพยานที่เป็นผู้เสียหาย โดยไม่ขอตอบคำถามของพนักงานสอบสวนในคำถามอื่น พนักงานสอบสวนก็จะไม่ออกคำบังคับตามกฎหมาย เพื่อให้พยานมาให้ถ้อยคำ หรือให้ให้ถ้อยคำ ทำให้การสอบสวนไม่ได้ข้อเท็จจริงที่เพียงพอแก่การพิสูจน์ความผิด อันเป็นผลให้การอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนไม่ได้ผลสมดังเจตนารมณ์ของกฎหมาย

สำนักงานอัยการสูงสุด พิจารณาเห็นว่า การสอบสวนเป็นทั้งอำนาจและหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะต้องรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด มิใช่ว่าเมื่อพยานไม่มาตามหมายเรียกก็ไม่สอบสวน หรือเมื่อผู้เสียหายส่งวนพยานไว้ก็ไม่สอบสวนพยานปากนั้น โดยไม่เคยปรากฏว่าพนักงานสอบสวนจะออกคำบังคับให้พยานมาให้การ หรือให้ให้ถ้อยคำตอบคำถาม เพื่อให้การสอบสวนได้ข้อเท็จจริงที่ครบถ้วนถูกต้องดังที่พนักงานอัยการสั่งสอบสวนเพิ่มเติม จึงขอให้ ตร. แนะนำพนักงานสอบสวนให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ให้ถูกต้องตามกฎหมายในโอกาสต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงให้ท่านสั่งกำชับพนักงานสอบสวนให้ปฏิบัติหน้าที่ และผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น คอยกวดขันดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนให้เป็นไปตามที่สำนักงานอัยการสูงสุดแนะนำมา หากยังปรากฏความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ทำนองนี้อีก สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะถือว่าพนักงานสอบสวนและผู้บังคับบัญชาไม่เอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ อาจถูกพิจารณาลงโทษตามความเหมาะสมต่อไป

พลตำรวจโท [signature]

(ตรุณ โลตถิพันธุ์)

ผู้ช่วย ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 0 2205 3458-60

ที่ 00046/ 10346 วันที่ 3 ตุลาคม 2545

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการทำสำนวนการสอบสวนเพิ่มเติม

รอง ผบ.ตร., ผู้ช่วย ผบ.ตร., ผบช., ผบก. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับการทำสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ตามคำสั่ง ตร.ที่ 753/2541 ลง 28 พ.ค. 2541 ในบางกรณียังไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เอกสารในสำนวนการสอบสวนบางรายการไม่ได้กำหนดรูปแบบไว้ บางรายการอาจบันทึกรวมไว้ในบันทึกเดียวกันได้ และเพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการทำสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว มีรูปแบบเดียวกัน จึงวางแนวทางปฏิบัติในการทำสำนวนการสอบสวนเพิ่มเติมดังนี้

1. การบันทึกคำให้การผู้กล่าวหา-ผู้ต้องหา-พยาน

1.1 การบันทึกคำให้การผู้กล่าวหา-พยาน ควรตั้งคำถามในการสอบปากคำให้ครบถ้วนตามประเด็นแห่งคดี โดยมีแนวคำถามดังนี้

1.1.1 มีภูมิลำเนาและพักอาศัยอยู่ที่ใด (โดยเฉพาะที่พักอาศัยจริง) สถานที่ทำงานอยู่ที่ใด นอกจากสถานที่ดังกล่าวแล้วสามารถติดต่อได้ที่ใดอีกหรือไม่ (ถ้ามีให้ระบุ) รวมทั้งให้ระบุการติดต่อสื่อสารด้วยวิธีอื่น ๆ (ถ้ามี) เช่น ทางโทรศัพท์หมายเลข..., วิทยุติดตามตัวหมายเลข... หรือทางสื่ออิเล็กโทรนิคอื่น ๆ

1.1.2 เกี่ยวข้องกับคดีนี้อย่างไร

1.1.3 ทราบหรือรู้เห็นเหตุการณ์อย่างไร (โดยละเอียด)

1.1.4 มีผู้ใดทราบ ร่วมรู้เห็นเหตุการณ์ หรือมีพยานหลักฐานอื่นอีกหรือไม่

1.1.5 คำถามอื่น ๆ เพื่อให้ครบถ้วนสมบูรณ์

1.2 การบันทึกคำให้การผู้ต้องหา

1.2.1 ไม่ต้องบันทึกการแจ้งสิทธิ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 7 ทวิ แต่ให้บันทึกเกี่ยวกับการแจ้งถึงสิทธิของผู้ต้องหาที่จะให้ทนายความหรือบุคคลที่ตนไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบปากคำ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 240

1.2.2 การแจ้งข้อหาจะต้องบันทึกรายละเอียดการกล่าวหาว่าผู้ต้องหาทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร อันเป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่ผู้ต้องหาได้ก่อขึ้น และยืนยันให้ผู้ต้องหาทราบด้วยว่าการกระทำของผู้ต้องหานั้นเข้าข่ายเป็นความผิดฐานใด

/ในกรณีที่ไม่สามารถ...

ในกรณีที่ไม่สามารถบันทึกการแจ้งข้อหาลงในแบบพิมพ์ครงบรรทัด "เจ้าพนักงานได้แจ้งแก่ข้าพเจ้าว่า ข้าพเจ้าต้องหาว่า...." ได้หมดให้ใช้วิธีบันทึกลงในคำถามแรกของการบันทึกคำให้การผู้ต้องหา ตามข้อ 1.4 ของคำสั่ง ตร. ที่ 753/2541 ลง 28 พ.ค. 2541

1.2.3 กรณีมีผู้ร่วมกระทำผิด หรือร่วมฟังการสอบปากคำผู้ต้องหา ให้บันทึกรายละเอียด ชื่อ ชื่อสกุล สถานภาพ ที่อยู่ ของผู้เข้าร่วมไว้ในคำให้การโดยละเอียดชัดเจน เพียงพอที่จะสามารถติดตามตัวในภายหลังได้

2. พยานผู้ชำนาญการพิเศษ หรือแพทย์ผู้ตรวจชันสูตรบาดแผล หรือศพ ซึ่งได้ลงรายงานผลการตรวจไว้แล้ว ไม่จำเป็นต้องสอบปากคำอีก เว้นแต่มีประเด็นที่ต้องสอบสวนนอกเหนือจากรายงานผลการตรวจ หรือมีประเด็นอื่นที่ยังไม่สิ้นสงสัย

3. บันทึกพนักงานสอบสวน ให้จัดทำตามแบบที่กำหนดท้ายหนังสือนี้ (เอกสารประกอบ 1) เพื่อที่จะไม่ต้องพิมพ์ข้อความซ้ำซ้อน แต่ให้บันทึกโดยมีรายละเอียดในขั้นตอนการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการสอบสวนคดีนั้น เช่นเดียวกับที่พนักงานสอบสวนไปเบิกความในศาล เริ่มตั้งแต่การรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ (ได้รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษจากใคร กล่าวหาผู้ใด ในเรื่องอะไร หลังจากรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษแล้วได้ดำเนินการอย่างไร) การสอบสวนผู้ต้องหา (แจ้งข้อหาว่าอย่างไร ผู้ต้องหาให้การอย่างไร ควบคุมหรือปล่อยตัวชั่วคราว การขอผัดฟ้องฝากขัง หรือ ขอผัดฟ้องหรือขอฝากขัง) การรวบรวมพยานหลักฐานอื่น ๆ (ให้ระบุถึงการได้มาของพยานหลักฐาน แต่ละชนิดว่าได้มาอย่างไร และดำเนินการเกี่ยวกับพยานหลักฐานนั้น ๆ อย่างไร เช่น การส่งตรวจพิสูจน์ ผลการตรวจพิสูจน์เป็นอย่างไร เป็นต้น) จนกระทั่งการสอบสวนเสร็จสิ้น (มีความเห็นทางคดีอย่างไร) ซึ่งการบันทึกโดยมีรายละเอียดในบันทึกพนักงานสอบสวนดังกล่าว นอกจากจะแสดงให้เห็นว่าพนักงานสอบสวนได้ปฏิบัติในตำแหน่งนั้นอย่างต่อเนื่องและรวดเร็วแล้ว ยังจะเป็นประโยชน์ในการพิจารณาคดีต่อเนื่อง โดยทนายจำเลย หรือจำเลยและโจทก์พิจารณาการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนจากบันทึกพนักงานสอบสวนแล้วทราบว่าพนักงานสอบสวนได้ปฏิบัติอะไรบ้างในตำแหน่งการสอบสวนนั้น ทนายจำเลยหรือจำเลยและโจทก์ อาจตกลงรับกันว่าไม่ต้องนำพนักงานสอบสวนไปเบิกความเป็นพยานในชั้นศาลได้

4. การปฏิบัติเกี่ยวกับแบบพิมพ์บัญชีทรัพย์ถูกประทุษร้าย บัญชีทรัพย์ถูกประทุษร้ายได้คืนและบัญชีทรัพย์ถูกประทุษร้ายไม่ได้คืน ให้เป็นดุลยพินิจของ พนักงานสอบสวน หากสามารถบันทึกรวมไว้ในแบบพิมพ์บัญชีเดียวกัน ได้ก็ให้บันทึกไว้ในแบบพิมพ์บัญชีเดียวกันตามแนวทางปฏิบัติท้ายหนังสือนี้ (เอกสารประกอบ 2) แต่ถ้าบันทึกรวมไว้ในแบบพิมพ์บัญชีเดียวกันไม่ได้ก็ให้แยกบันทึก เช่น กรณีได้ทรัพย์คืนขณะดำเนินอยู่ในระหว่างการพิจารณาของผู้บังคับบัญชาระดับ บก., บช. หรือ ตร. รวมทั้งในชั้นพนักงานอัยการ ให้ทำบัญชีทรัพย์ถูกประทุษร้ายได้คืนแยกจากบัญชีทรัพย์ถูกประทุษร้ายเป็นต้น

/5. บันทึกการชี้..

5. บันทึกการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพและบันทึกการชี้ตัวผู้ต้องหา ให้จัดทำบันทึกพร้อมภาพถ่ายการนำชี้ หรือชี้ตัวผู้ต้องหาแล้วแต่กรณีรวมเป็นบันทึกเดียวกันโดยไม่ต้องแยกอธิบายซึ่งต่างหาก แต่จัดทำแยกเป็นแต่ละรายตามที่กำหนดแบบท้ายหนังสือนี้ (แบบสารประกอบ 3) และภายหลังการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ หรือชี้ตัวผู้ต้องหา ซึ่งได้มีการจัดทำบันทึกพร้อมภาพถ่ายไว้แล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องสอบสวนเพิ่มเติมในเรื่องเดียวกันนั้นอีก

6. การบันทึกประวัติการต้องโทษของผู้ต้องหา ถ้าเป็นประวัติในสถานีตำรวจหรือหน่วยงานที่พนักงานสอบสวนสังกัดอยู่ ให้พนักงานสอบสวนคัดลอกประวัติการต้องโทษของผู้ต้องหาลงในรายการประวัติแล้วลงชื่อรับรองไว้ หากเป็นประวัติการต้องโทษต่างสถานีตำรวจหรือหน่วยงานจะต้องมีหลักฐานโต้ตอบเป็นหนังสือ

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนอ้างประวัติการต้องโทษของผู้ต้องหาเพื่อขอให้บวกโทษตาม ป.อาญา มาตรา 58 ขอให้เพิ่มโทษตาม ป.อาญา มาตรา 92, 93 หรือตามกฎหมายอื่น ให้พนักงานสอบสวนตรวจสอบรายการประวัติและผลคดีว่าเป็นของผู้ต้องหาหรือไม่ด้วย

7. การทำบันทึกควรควบคุม ในกรณีที่มีการควบคุมผู้ต้องหาหลายคนและถูกควบคุมพร้อมกันในคดีเดียวกัน หากแยกทำเป็นบันทึกการควบคุมตนละฉบับจะไม่สะดวก อาจบันทึกรวมไว้ในบันทึกการควบคุมฉบับเดียวกันก็ได้ เช่น การควบคุมผู้ต้องหาคดีการพนันพร้อมกัน 20 คน ในคดีเดียวกันอาจทำบันทึกการควบคุมฉบับเดียวกันก็ได้ เป็นต้น

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และถือเป็นแนวทางปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.ต.

(สันต์ ศรุตานนท์)

ผบ.ตร.

(ตัวอย่างบันทึกการชี้ตัวผู้ต้องหา)

บันทึกการชี้ตัวผู้ต้องหา

สถานที่บันทึก .....

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

1. ชื่อ ตำแหน่งผู้อำนวยการชี้ตัว .....

2. จัดให้มีการชี้ตัวผู้ต้องหาในคดีที่ ..... ข้อหา .....
.... คือ ..... ผู้ต้องหา
โดยจัดให้ นาย/นาง/นางสาว ..... ผู้กล่าวหา พยานเจ้าหน้าที่การชี้ตัว ที่ .....
เมื่อวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ..... เวลา ..... น.

3. ก่อนทำการชี้ตัว ผู้อำนวยการชี้ตัวมิได้ให้ผู้ที่จะทำการชี้ตัวเห็นผู้ต้องหาหรือรูป หรือคำพรรณนารูปพรรณของผู้ต้องหา ได้จัดให้ผู้ต้องหาสวมเสื้อคล้ายคลึงกับเวลาเกิดเหตุ และจัดให้ยืนปะปนกับบุคคลอื่นที่มีเพศ รูปร่าง ขนาด อายุ และแต่งกายคล้ายคลึงกับผู้ต้องหา จำนวน ..... คน คือ. –(แต่ต้องไม่น้อยกว่า 5 คน)

(1) ..... (2) .....

(3) ..... (4) .....

(5) ..... (6) .....

ผู้อำนวยการชี้ตัวได้ถามผู้ต้องหาว่า ตามที่จัดเพื่อให้ชี้ตัวนี้ เป็นที่พอใจหรือไม่ หรือจะจัดการอย่างไร.....
แล้วจึงให้ นาย/นาง/นางสาว .....
ชี้ตัวผู้ต้องหาทีละคน

4. ผลการชี้ตัวปรากฏว่า .....
พนักงานสอบสวนได้ถ่ายภาพการชี้ตัวไว้แล้ว ปรากฏตามภาพถ่ายแนบท้ายบันทึกนี้ และได้ลงหลักฐานการชี้ตัวไว้ตาม ป.จ.ว.ข้อ ..... เวลา ..... น. วันที่ ..... เดือน..... พ.ศ. .....

อ่านบันทึกนี้ให้ผู้ต้องหา ผู้กล่าวหา พยานฟังแล้วรับว่าถูกต้อง จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ) ..... ผู้ต้องหา

(ลงชื่อ) ..... ผู้กล่าวหา

(ลงชื่อ) ..... พยานชี้ตัว

(ลงชื่อ) ..... พยาน

(ลงชื่อ) ..... พยาน

(ลงชื่อ) ..... ผู้อำนวยการชี้ตัว

(ลงชื่อ) ..... พนักงานสอบสวน/บันทึก/อ่าน

(ตัวอย่างบัญชีทรัพย์คดีอาญา)

บัญชีทรัพย์ถูกประทุษร้าย / ได้คืน / ไม่ได้คืน

สถานีตำรวจ.....

คดีที่.....ลงวันที่.....

.....ผู้กล่าวหา

คดีระหว่าง

.....ผู้ต้องหา

ข้อหา.....

ลำดับที่	รายการ	จำนวน	ราคา		ของใคร	วัน เดือน ปี ที่ถูกประทุษร้าย	หมายเหตุ
			บาท	สต.			
1	ปากกา						
100							
		รวม 100 รายการ ราคา..... บาท					

ข้าฯขอรับรองว่า ทรัพย์ตามรายการดังกล่าวข้างต้น เป็นทรัพย์ของข้าฯ ที่ถูกคนร้ายชัดเอาไป เป็นความจริง

อ่านให้ฟังแล้วถูกต้อง

(ลงชื่อ) ..... ผู้กล่าวหา

(ลงชื่อ) ..... พนักงานสอบสวน/บันทึก/อ่าน

พงส.(สท...).....

...../...../.....

เพิ่มเติม

ข้าฯขอรับรองว่า ทรัพย์ตามรายการที่ 1 – 50 เป็นทรัพย์ของข้าฯ ที่ได้คืนมาเมื่อวันที่..... โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุม นาย..... ผู้ต้องหา ได้พร้อมทรัพย์ตามรายการดังกล่าว และผู้ต้องหาไม่ได้แย้งกรรมสิทธิ์แต่อย่างใด เป็นความจริง

อ่านให้ฟังแล้วถูกต้อง

(ลงชื่อ) ..... ผู้กล่าวหา

(ลงชื่อ) ..... พนักงานสอบสวน/บันทึก/อ่าน

พงส.(สท...).....

หมายเหตุ เมื่อลงรายการสุดสิ้นแล้วให้ลงชื่อพนักงานสอบสวนกำกับด้วย

...../...../.....

๑๗๒ - ท ๗๖๒

(ตัวอย่างบันทึกพนักงานสอบสวน)

สถานีตำรวจ.....

วัน เดือน ปี	รายการปฏิบัติ	ลงชื่อ พงส. (ทุกรายการ)
2 ม.ค.44		ร.ต.อ. พงส.(สบ 1)

(ตัวอย่างบันทึกการนำชี้ที่สถานที่เกิดเหตุ)

บันทึกการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

สถานที่บันทึก.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

วันนี้ เวลา.....น.

นามพนักงานสอบสวนที่จัดให้ผู้ต้องหานำชี้ที่เกิดเหตุ.....

ตำแหน่ง.....พร้อมด้วย.....

.....

ได้จัดให้ นาย/นาง.....

.....

ผู้ต้องหาคดีเรื่อง.....

.....

.....

วัน เดือน ปี ที่เกิดเหตุ.....

ซึ่งให้การรับสารภาพ นำไปชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพที่.....

.....

.....

ปรากฏผลการนำไปชี้สถานที่เกิดเหตุของผู้ต้องหา ตามลำดับ ดังนี้ คือ.-

1. .....

2. .....

3. .....

4. .....

.....

พนักงานสอบสวนได้ถ่ายภาพนำชี้สถานที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพตามลำดับขั้นตอนข้างต้นไว้แล้ว ปรากฏตามภาพถ่ายแนบท้ายบันทึกนี้

(ลงชื่อ).....ผู้ต้องหา

(ลงชื่อ).....พยาน

(ลงชื่อ).....พนักงานสอบสวน/บันทึก/อ่าน

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 0 2205 3468

ที่ 0004.6/ 8051 วันที่ 11 สิงหาคม 2546

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับอำนาจการสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานอัยการ

รอง ผบ.ตร., ผู้ช่วย ผบ.ตร., ผบช., ผบก.หน่วยขึ้นตรงต่อ ตร. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ด้วย ภ.9 มีหนังสือหารือเกี่ยวกับอำนาจการสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานอัยการที่สั่งให้พนักงานสอบสวนพิจารณาสอบสวนเพิ่มเติมและแจ้งข้อกล่าวหาแก่พยานเป็นผู้ต้องหา เนื่องจากพนักงานอัยการเห็นว่ากรณีดังกล่าวพนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินการและปฏิบัติตามความเห็นของพนักงานอัยการ ทั้งนี้เป็นไปตามกฎหมายที่กำหนดไว้ใน ป.วิ.อาญา มาตรา 143 แม้พนักงานสอบสวนจะไม่ได้สอบปากคำในฐานะผู้ต้องหาแต่ชั้นแรก เมื่อได้ส่งสำนวนการสอบสวนมาให้พนักงานอัยการพิจารณาแล้ว พนักงานสอบสวนไม่อาจมีความเห็นเป็นอย่างอื่นในสำนวนคดีดังกล่าวได้อีก การที่พนักงานอัยการจะพิจารณาเห็นว่าผู้ใดกระทำความผิดหรือร่วมกระทำผิดอย่างใดอีกหรือไม่นั้น เป็นอำนาจตามกฎหมายของพนักงานอัยการ เมื่อแจ้งให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามคำสั่งแล้ว พนักงานสอบสวนจำต้องถือปฏิบัติและดำเนินการตามคำสั่งของพนักงานอัยการเท่านั้น จักมีความเห็นเป็นอย่างอื่นอีกหาได้ไม่

ตร. จึงมีหนังสือหารือสำนักงานอัยการสูงสุดในประเด็นดังกล่าว ต่อมาสำนักงานอัยการสูงสุดตอบข้อหารือว่า หากพนักงานอัยการพิจารณาเห็นควรดำเนินคดีกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีไม่ว่าจะเป็นพยานหรือบุคคลภายนอกที่พาดพิงถึง พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ต้องหาเพิ่มเติมแล้วให้ส่งตัวไปยังพนักงานอัยการเพื่อดำเนินคดีได้ เนื่องจากบุคคลดังกล่าวยังไม่เคยถูกดำเนินคดีมาก่อน แต่ ตร. เห็นว่าตามระเบียบกรมอัยการ พ.ศ. 2528 ข้อ 21 และข้อ 38 เมื่อพิจารณาสำนวนการสอบสวนแล้วเห็นว่าควรจะได้ดำเนินคดีกับพยานในคดีนั้นบางคนหรือบุคคลภายนอกอื่นที่พาดพิงถึง ให้พนักงานอัยการแนะนำพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับบุคคลดังกล่าว หากพนักงานสอบสวนเพิกเฉยไม่ดำเนินการภายในเวลาอันสมควร ให้พนักงานอัยการทำหนังสือชี้แจงข้อบกพร่องและวิธีแก้ไขหรือป้องกัน โดยทำเป็นความเห็นเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดหรือกรมอัยการ เพื่อแจ้งกรมตำรวจแล้วแต่กรณี ตร.จึงมีหนังสือหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าอำนาจการสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานอัยการในกรณีที่พนักงานสอบสวนส่งสำนวนให้พนักงานอัยการไปแล้ว หากพนักงานอัยการเห็นควรดำเนินคดีกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดี ไม่ว่าจะเป็นพยานหรือบุคคลภายนอกที่พาดพิงถึง พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ต้องหาเพิ่มเติมได้หรือไม่ อย่างไร

/บัดนี้ ...

บัดนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีหนังสือตอบข้อหารือว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 11) เห็นว่าพนักงานอัยการไม่มีอำนาจตามมาตรา 143 วรรคสอง (ก) แห่ง ป.วิ.อาญา ที่จะสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมโดยแจ้งข้อหาก่อนได้ ปรากฏตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0901/0547 ลง 4 มิ.ย. 2546 ที่แนบมานี้

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและให้แจ้งหัวหน้าพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนในสังกัดทราบเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

พล.ต.อ.

(วุฒิชัย ศรีรัตนวุฒิ)

รอง ผบ.ตร.ปราบ.ผบ.ตร.

11 ม.ค. 46

602

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๔ มิถุนายน ๒๕๔๖

เรื่อง หารือเกี่ยวกับอำนาจสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานอัยการ

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ป ๔๑๑๔ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๔๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง อำนาจสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานอัยการ

ตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ขอหารือเกี่ยวกับอำนาจสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานอัยการ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติและสำนักงานอัยการสูงสุด แต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวและมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ส่งมาด้วยนี้ อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)
รองเลขาธิการฯ
รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักอำนวยการ
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙
ฝ่ายกฎหมายกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๔๐๔-๔๐๙
โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๖๒๐๑
www.krisdika.go.th

เรื่องเสร็จที่ ๔๐๒/๒๕๔๖

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง อำนาจสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานอัยการ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีหนังสือที่ ตช. ๐๐๐๔.๖/๑๗๔๔ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สำนักงานอัยการจังหวัดปัตตานีมีหนังสือที่ อส.(ปน) ๐๐๓๑/๔๓๕๓ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๔๔ แจ้งให้พนักงานสอบสวนจัดการให้ได้ตัวนายเพ็ญพงศ์ ตันวิมลรัตน์ พลานไนตีอาญาที่ ๑๘๘/๒๕๔๐ แล้วส่งตัวมายังพนักงานอัยการภายในวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๔ เนื่องจากกรณีดังกล่าวพนักงานอัยการมีคำสั่งห้องนายเพ็ญพงศ์ฯ จึงแจ้งให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหานายเพ็ญพงศ์ฯ และให้ส่งตัวมาเพื่อฟ้อง นอกจากนี้ ตามหนังสือดังกล่าวยังได้ระบุให้พนักงานสอบสวนจักต้องดำเนินการและปฏิบัติตามความเห็นของพนักงานอัยการ ทั้งนี้ เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๓ อนึ่ง แม้พนักงานสอบสวนจะไม่ได้สอบปากคำของนายเพ็ญพงศ์ฯ ในฐานะของผู้ต้องหาแต่ชั้นแรก แต่เมื่อได้ส่งสำนวนการสอบสวนคดีมาให้พนักงานอัยการพิจารณาแล้ว พนักงานสอบสวนไม่อาจมีความเห็นเป็นอย่างอื่นในสำนวนคดีดังกล่าวได้อีก และการที่พนักงานอัยการจะพิจารณาเห็นว่าผู้ใดกระทำความผิดหรือร่วมกระทำผิดอย่างใดอีกหรือไม่ นั้น เป็นอำนาจตามกฎหมายของพนักงานอัยการ เมื่อแจ้งให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามคำสั่งแล้ว พนักงานสอบสวนจำต้องถือปฏิบัติและดำเนินการตามคำสั่งของพนักงานอัยการเท่านั้น จักมีความเห็นเป็นอย่างอื่นอีกหาได้ไม่ การที่พนักงานสอบสวนหรือสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองปัตตานีมีความเห็นเป็นอย่างอื่นในสำนวนคดีดังกล่าวอีก จึงไม่ถูกต้องและเป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่กำหนดไว้

สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า กรมอัยการได้มีหนังสือตอบข้อหารือของอัยการจังหวัดพิษณุโลก ความว่า "ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๓ (๑) ซึ่งระบุว่า "ในกรณีที่มีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง" นั้น หมายถึง ในกรณีที่พนักงานสอบสวนเห็นว่าควรสั่งไม่ฟ้อง การที่พนักงานสอบสวนไม่ดำเนินการสอบสวนผู้ต้องหาคนใดเป็นผู้ต้องหา จะถือว่าพนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้องนั้นหาได้ไม่ ในกรณีที่พนักงานสอบสวนส่งสำนวนมายังพนักงานอัยการ พนักงานอัยการเห็นว่ามีบุคคลบางคนได้กระทำความผิดในคดีนั้น แต่พนักงานสอบสวนมิได้ทำการสอบสวนเป็นผู้ต้องหา ดังนี้ หากว่าพนักงานอัยการเห็นว่าบุคคลนั้นเป็นบุคคลที่ควรต้องถูกฟ้องด้วยก็เป็นเรื่องที่พนักงานอัยการเห็นว่าพนักงานสอบสวนปฏิบัติบกพร่อง พนักงานอัยการควรเสนอข้อบกพร่องต่อพนักงานสอบสวน ต่อนั้นไปเป็นหน้าที่ของหัวหน้าพนักงานสอบสวนจะสั่งเอง หาใช่เป็นหน้าที่ของ

ส่งพร้อมหนังสือที่ นร ๐๗๐๑/๐๕๔๖ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๖ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

พนักงานอัยการจะสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๓ (๑) ประกอบกับระเบียบกรมอัยการว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๒๘ ข้อ ๓๘ กำหนดว่า "เมื่อพิจารณาสำนวนการสอบสวนแล้ว เห็นว่าควรจะได้ดำเนินคดีกับพยานในคดีนั้นบางคนหรือบุคคลภายนอกอื่นที่พาดพิงถึง ให้พนักงานอัยการแนะนำพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับบุคคลดังกล่าว..."

ดังนั้น ในกรณีที่พนักงานสอบสวนส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ โดยมีความเห็นทางคดีสั่งฟ้องผู้ต้องหาไปแล้ว พนักงานอัยการไม่มีอำนาจให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาพยานเพื่อเป็นผู้ต้องหาเพิ่มเติม แล้วให้ส่งตัวพยานดังกล่าวไปยังพนักงานอัยการโดยไม่ต้องให้พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องแต่อย่างใด พนักงานอัยการมีอำนาจเพียงแนะนำให้พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้อง และพนักงานสอบสวนมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่จะพิจารณาว่าจะดำเนินการกับพยานดังกล่าวตามคำแนะนำของพนักงานอัยการหรือไม่ก็ได้ ประกอบกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือบทบัญญัติของกฎหมายมิได้บัญญัติให้พนักงานสอบสวนต้องเรียกตัวผู้ต้องหามาเพื่อแจ้งข้อหาทุกกรณี ดังนั้น ในกรณีที่พนักงานสอบสวนเห็นว่าผู้ต้องหาใดมิได้กระทำผิด พนักงานสอบสวนก็สามารถสั่งไม่ฟ้องและส่งสำนวนให้พนักงานอัยการได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ วรรคหนึ่งและวรรคสอง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงมีหนังสือ ที่ ตช ๐๐๐๙.๖/๑๐๒๓๗ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๕ ถึงสำนักงานอัยการสูงสุดในประเด็นดังนี้

๑. ในกรณีพนักงานสอบสวนส่งสำนวนให้พนักงานอัยการมีความเห็นทางคดีสั่งฟ้องผู้ต้องหาไปแล้ว พนักงานอัยการมีอำนาจให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาพยานเพื่อเป็นผู้ต้องหาเพิ่มเติม แล้วให้ส่งตัวพยานดังกล่าวไปยังพนักงานอัยการ โดยไม่ต้องให้พนักงานสอบสวนมีความเห็นสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องได้หรือไม่

๒. ในกรณีที่พนักงานสอบสวนได้รับคำสั่งจากพนักงานอัยการตามข้อ ๑ แล้ว พนักงานสอบสวนไม่ปฏิบัติตาม แต่กลับทำความเห็นสั่งไม่ฟ้องส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการ พนักงานสอบสวนสามารถกระทำได้โดยชอบหรือไม่

สำนักงานอัยการสูงสุด มีหนังสือ ที่ อส(สฝปค.) ๐๐๑๘/๔๕๘ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๔๖ ตอบข้อหารือดังนี้

ประเด็นข้อ ๑ หากพนักงานอัยการพิจารณาเห็นควรดำเนินคดีกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีไม่ว่าจะเป็นพยานหรือบุคคลภายนอกที่พาดพิงถึง พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ต้องหาเพิ่มเติมแล้วให้ส่งตัวไปยังพนักงานอัยการเพื่อดำเนินคดีได้ เนื่องจากบุคคลดังกล่าวยังไม่เคยถูกดำเนินคดีมาก่อนและพนักงานสอบสวนยังมิได้มีความเห็นควรสั่งฟ้องหรือควรสั่งไม่ฟ้อง ทั้งนี้ พนักงานสอบสวนต้องทำความเห็นควรสั่งฟ้องหรือควรสั่งไม่ฟ้อง แล้วส่งการสอบสวนเพิ่มเติมดังกล่าวไปยังพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่งต่อไป

ประเด็นข้อ ๒ พนักงานสอบสวนสามารถทำความเห็นได้ แต่เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งประการใด ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๑ กำหนดให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติไปตามนั้น หากพนักงานอัยการเห็นว่าควรสั่งฟ้องและให้จัดการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้ได้ตัวผู้ต้องหามา ก็ให้พนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการเพื่อดำเนินการต่อไป

สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาตามประเด็นตอบข้อหารือของสำนักงานอัยการสูงสุดข้อ ๑ แล้ว ยังไม่เห็นพ้องด้วย ทั้งนี้ เนื่องจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๔๓ ได้บัญญัติให้พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมได้ แต่ปัญหามีว่าการสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมนั้น จะหมายความรวมถึงการสั่งให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหากับพยานหรือบุคคลอื่นอีกได้หรือไม่ ซึ่งเห็นว่าควรจะหมายถึงการสอบสวนเพิ่มเติมเพื่อดำเนินคดีกับผู้ต้องหาที่ถูกกล่าวหาไว้แล้วเท่านั้น ไม่ควรจะหมายรวมถึงการสั่งให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหากับพยานหรือบุคคลอื่นนอกเหนือจากผู้ต้องหาแต่อย่างใด เพราะการที่จะพิจารณาแจ้งข้อหาแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นอำนาจหน้าที่และดุลยพินิจของพนักงานสอบสวนเท่านั้น

สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงขอหารือว่าอำนาจการสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานอัยการในกรณีที่พนักงานสอบสวนส่งสำนวนให้พนักงานอัยการไปแล้ว หากพนักงานอัยการเห็นควรดำเนินคดีกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีไม่ว่าจะเป็นพยานหรือบุคคลภายนอกที่หาดพิงถึง พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ต้องหาเพิ่มเติมได้หรือไม่ อย่างไร เนื่องจากแนวระเบียบปฏิบัติเดิมเพียงแต่ให้พนักงานอัยการแนะนำไปยังพนักงานสอบสวนว่าควรจะสอบสวนบุคคลนั้นในฐานะผู้ต้องหา และส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๔๒ เท่านั้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยมีผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติและผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นว่า พนักงานอัยการจะมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมตามมาตรา ๑๔๓ วรรคสอง (ก)[๑] แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยสั่งให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาบุคคลใดได้ บุคคลนั้นจะต้องเป็นผู้ต้องหาและพนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้องบุคคลนั้นไปยังพนักงานอัยการตามมาตรา ๑๔๓ (๑) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ

---

[๑] มาตรา ๑๔๓ เมื่อได้รับความเห็นและสำนวนจากพนักงานสอบสวนดังกล่าวในมาตราก่อน ให้พนักงานอัยการปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่มีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง ให้ออกคำสั่งไม่ฟ้อง แต่ถ้าไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้สั่งฟ้อง และแจ้งให้พนักงานสอบสวนส่งผู้ต้องหามาเพื่อฟ้องต่อไป

(๒) ในกรณีมีความเห็นควรสั่งฟ้อง ให้ออกคำสั่งฟ้องและฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล ถ้าไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้สั่งไม่ฟ้อง

ในกรณีหนึ่งกรณีใดข้างต้น พนักงานอัยการมีอำนาจ

(ก) สั่งตามที่เห็นควร ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมหรือส่งพยานคนใดมาให้ลักษณะเพื่อสั่งต่อไป

(ข) วินิจฉัยว่าควรปล่อยผู้ต้องหา ปล่อยชั่วคราว ควบคุมไว้ หรือขอให้ศาลยัง แล้วแต่กรณี และจัดการหรือสั่งการให้เป็นไปตามนั้น

อาญา แล้ว ดังเช่นกรณีที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย)[๑] ได้เคยวินิจฉัยไว้ว่า เมื่อพนักงานสอบสวนได้กระทำการสอบสวนแล้วเห็นว่าพยานหลักฐานทางคดียังฟังไม่ได้ว่าผู้ต้องหาได้กระทำผิดตามที่ถูกกล่าวหา พนักงานสอบสวนจึงไม่ได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหา และได้มีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหานั้นให้พนักงานอัยการพิจารณา ดังนี้ พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมตามมาตรา ๑๔๓ วรรคสอง (ก)[๒] แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยให้ทำการแจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาตามมาตรา ๑๓๔[๓] แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้

แต่ในกรณีที่หารือมานี้บุคคลที่พนักงานอัยการสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมและแจ้งข้อหาเป็นเพียงพยานไม่ใช่ผู้ต้องหา ดังนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) จึงเห็นว่า พนักงานอัยการไม่มีอำนาจตามมาตรา ๑๔๓ วรรคสอง (ก) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่จะสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมโดยแจ้งข้อหาแก่พยานดังกล่าวได้

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)
รองเลขาธิการฯ
รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มิถุนายน ๒๕๕๖

---

[๑] บันทึก เรื่อง อำนาจของพนักงานอัยการในการสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมตามมาตรา ๑๔๓ วรรคสอง (ก) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (เรื่องเสร็จที่ ๗๒๐/๒๕๓๔)

[๒] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

[๓] มาตรา ๑๓๔ เมื่อผู้ต้องหาถูกเรียก หรือส่งตัวมา หรือเข้าหาพนักงานสอบสวนเอง หรือปรากฏว่าผู้ใดซึ่งมาอยู่ต่อหน้าเจ้าพนักงานเป็นผู้ต้องหา ให้ถามชื่อตัว นามสกุล ชาติ บังคับ บิดามารดา อายุ สาชีพ ที่อยู่ ที่เกิด และแจ้งข้อหาให้ทราบ และต้องบอกให้ทราบก่อนว่าข้อความที่ผู้ต้องหากล่าวนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานยันเขาในการพิจารณาได้ เมื่อผู้ต้องหาเต็มใจให้การอย่างใด ก็ให้จดคำให้การไว้ ถ้าผู้ต้องหาไม่เต็มใจให้การเลย ก็ให้บันทึกไว้

ที่ ตช 0004.6/ 3746

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ถนนพระราม 1 ปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10300

19 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอหารือเกี่ยวกับอำนาจสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานอัยการ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือสำนักงานอัยการจังหวัดปัตตานี ที่ อส.(ปน)0031/4353 ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2544 จำนวน 1 แผ่น

2. สำเนาหนังสือสำนักงานอัยการจังหวัดปัตตานี ที่ อส.(ปน)0031/3946 ลงวันที่ 13 กันยายน 2544 จำนวน 1 แผ่น

3. สำเนาหนังสือตอบข้อหารือพนักงานอัยการจังหวัดพิษณุโลก (อัยการนิเทศ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2490)

4. สำเนาหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ตช 0004.6/10237 ลงวันที่ 20 สิงหาคม 2545 จำนวน 3 แผ่น

5. สำเนาหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส(สผ่ปผ.)0018/458 ลงวันที่ 17 มกราคม 2546 จำนวน 2 แผ่น

ด้วยสำนักงานอัยการจังหวัดปัตตานี มีหนังสือ อส.(ปน) 0031/4353 ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2544 แจ้งให้พนักงานสอบสวนจัดการให้ได้ตัว นายเพ็ญพงศ์ ตันวิมลรัตน์ พยานในคดีอาญาที่ 188/2540 แล้วส่งตัวมายังพนักงานอัยการภายในวันที่ 19 ตุลาคม 2544 เนื่องจากกรณีดังกล่าวพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้อง นายเพ็ญพงศ์ฯ จึงแจ้งให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหาแก่นายเพ็ญพงศ์ฯ และให้ส่งตัวมาเพื่อฟ้อง นอกจากนี้ ตามหนังสือดังกล่าวยังได้ระบุให้พนักงานสอบสวนจัดต้องดำเนินการ และปฏิบัติตามความเห็นของพนักงานอัยการ ทั้งนี้เป็นไปตามกฎหมายที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 143 อนึ่ง แม้พนักงานสอบสวนจะไม่ได้สอบปากคำของ นายเพ็ญพงศ์ฯ ในฐานะของผู้ต้องหาแต่ขั้นแรก แต่เมื่อได้ส่งสำนวนการสอบสวนคดีมาให้พนักงานอัยการพิจารณาแล้ว พนักงานสอบสวนไม่อาจมีความเห็นเป็นอย่างอื่นในสำนวนคดีดังกล่าวได้อีก และการที่พนักงานอัยการจะพิจารณาเห็นว่าผู้ใดกระทำความผิด

/หรือร่วมกระทำ...

หรือร่วมกระทำผิดอย่างใดอีกหรือไม่นั้น เป็นอำนาจตามกฎหมายของพนักงานอัยการ เมื่อแจ้งให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามคำสั่งแล้ว พนักงานสอบสวนจำต้องถือปฏิบัติและดำเนินการตามคำสั่งของพนักงานอัยการเท่านั้น จึงมีความเห็นเป็นอย่างอื่นอีก หาได้ไม่ การที่พนักงานสอบสวนหรือสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองปัตตานีมีความเห็นเป็นอย่างอื่นในสำนวนคดีดังกล่าวอีก จึงไม่ถูกต้องและเป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่กำหนดไว้ (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 และ 2)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า กรมอัยการเคยตอบข้อหารือสัยการจังหวัดพิษณุโลก (อัยการนิเทศ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2490 หน้า 17 (สิ่งที่ส่งมาด้วย 3) ความว่า "ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 143 (1) ซึ่งระบุว่า "ในกรณีที่มีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง" นั้นหมายถึง ในกรณีที่พนักงานสอบสวนเห็นว่าควรสั่งไม่ฟ้อง การที่พนักงานสอบสวนไม่ดำเนินการสอบสวนผู้ต้องหาคนใดเป็นผู้ต้องหา จะถือว่าพนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้องนั้น หาได้ไม่ ในกรณีที่พนักงานสอบสวนส่งสำนวนมายังพนักงานอัยการ พนักงานอัยการเห็นว่ามีบุคคลบางคนได้กระทำความผิดในคดีนั้น แต่พนักงานสอบสวนมิได้ทำการสอบสวนเป็นผู้ต้องหาดังนี้ หากว่าพนักงานอัยการเห็นว่าบุคคลนั้นเป็นบุคคลที่ควรต้องถูกฟ้องด้วย ก็เป็นเรื่องที่พนักงานอัยการเห็นว่าพนักงานสอบสวนปฏิบัติบกพร่อง พนักงานอัยการควรเสนอข้อบกพร่องต่อหัวหน้าพนักงานสอบสวน ต่อนั้นไปเป็นหน้าที่ของหัวหน้าพนักงานสอบสวนจะสั่งเอง หาใช่เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการจะสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 143 (1) ไม่" ประกอบกับระเบียบกรมอัยการว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. 2528 ข้อ 38 กำหนดว่า "เมื่อพิจารณาสำนวนการสอบสวนแล้ว เห็นว่าควรจะได้ดำเนินคดีกับพยานในคดีนั้น บางคนหรือบุคคลภายนอกอื่นที่พาดพิงถึงให้พนักงานอัยการแนะนำพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับบุคคลดังกล่าว..."

ดังนั้น ในกรณีที่พนักงานสอบสวนส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ โดยมีความเห็นทางคดีสั่งฟ้องผู้ต้องหาไปแล้ว พนักงานอัยการไม่มีอำนาจให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาพยานเพื่อเป็นผู้ต้องหาเพิ่มเติม แล้วให้ส่งตัวพยานดังกล่าวไปยังพนักงานอัยการ โดยไม่ต้องให้พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องแต่อย่างใด พนักงานอัยการมีอำนาจเพียงแนะนำให้พนักงานสอบสวนดำเนินการกับพยานดังกล่าวเท่านั้น และพนักงานสอบสวนมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ที่จะพิจารณาว่าจะดำเนินคดีกับพยานดังกล่าวตามคำแนะนำของพนักงานอัยการหรือไม่ก็ได้ ประกอบกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือบทบัญญัติของกฎหมายใดมิได้บัญญัติให้พนักงานสอบสวนต้องเรียกตัวผู้ต้องหามาพบเพื่อแจ้งข้อหาทุกกรณี ดังนั้น ในกรณีที่พนักงานสอบสวนเห็นว่าผู้ต้องหาใดมิได้กระทำผิด พนักงานสอบสวนก็สามารถสั่งไม่ฟ้องและส่งสำนวนให้พนักงานอัยการได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 142 วรรคหนึ่งและวรรคสอง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงมีหนังสือ ที่ ตช 0004.6/10237 ลงวันที่ 20 สิงหาคม 2545 (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 4) หารือสำนักงานอัยการสูงสุดในประเด็นดังนี้

/1. ในกรณีพนักงาน...

1. ในกรณีพนักงานสอบสวนส่งสำนวนให้พนักงานอัยการมีความเห็นทางคดีสั่งฟ้องผู้ต้องหาไปแล้ว พนักงานอัยการมีอำนาจให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาพยาน เพื่อเป็นผู้ต้องหาเพิ่มเติม แล้วให้ส่งตัวพยานดังกล่าวไปยังพนักงานอัยการ โดยไม่ต้องให้พนักงานสอบสวนมีความเห็นสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องได้หรือไม่

2. ในกรณีที่พนักงานสอบสวนได้รับคำสั่งจากพนักงานอัยการ ตามข้อ 1 แล้ว พนักงานสอบสวนไม่ปฏิบัติตาม แต่กลับทำความเห็นสั่งไม่ฟ้องส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการ พนักงานสอบสวนสามารถกระทำได้โดยชอบหรือไม่

สำนักงานอัยการสูงสุด มีหนังสือ ที่ อส(สฝน.) 0018/458 ลงวันที่ 17 มกราคม 2546 (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 5) ตอบข้อหารือดังนี้

1. ตามประเด็นหารือ ข้อ 1. หากพนักงานอัยการพิจารณาเห็นควรดำเนินคดีกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีไม่ว่าจะเป็นพยานหรือบุคคลภายนอกที่พาดพิงถึง พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ต้องหาเพิ่มเติมแล้วให้ส่งตัวไปยังพนักงานอัยการเพื่อดำเนินคดีได้ เนื่องจากบุคคลดังกล่าวยังไม่เคยถูกดำเนินคดีมาก่อนและพนักงานสอบสวนยังมิได้มีความเห็นควรสั่งฟ้องหรือควรสั่งไม่ฟ้อง ทั้งนี้พนักงานสอบสวนต้องทำความเห็นควรสั่งฟ้องหรือควรสั่งไม่ฟ้อง แล้วส่งการสอบสวนเพิ่มเติมดังกล่าวไปยังพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่งต่อไป

2. ตามประเด็นหารือ ข้อ 2. พนักงานสอบสวนสามารถทำความเห็นได้ แต่เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งประการใด ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 141 กำหนดให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติไปตามนั้น หากพนักงานอัยการเห็นว่าควรสั่งฟ้องและให้จัดการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้ได้ตัวผู้ต้องหามา ก็ให้พนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการเพื่อดำเนินการต่อไป

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามประเด็นตอบข้อหารือของอัยการสูงสุด ข้อ 1 ยังไม่เห็นพ้องด้วย ทั้งนี้เนื่องจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 143 ได้บัญญัติให้พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมได้ แต่ปัญหามีว่าการสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมนั้น จะหมายความรวมถึงการสั่งให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหากับพยานหรือบุคคลอื่นอีกได้หรือไม่ ซึ่งเห็นว่า น่าจะหมายถึง การสอบสวนเพิ่มเติมเพื่อดำเนินคดีกับผู้ต้องหาที่ถูกกล่าวหาไว้แล้วเท่านั้น ไม่น่าจะหมายรวมถึงการสั่งให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหากับพยานหรือบุคคลอื่นนอกเหนือจากผู้ต้องหาแต่อย่างใด เพราะการที่จะพิจารณาแจ้งข้อหาแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นอำนาจหน้าที่และดุลยพินิจของพนักงานสอบสวนเท่านั้น เพื่อให้ได้ข้อยุติและถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป จึงขอหารืออำนาจการสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานอัยการในกรณีที่พนักงานสอบสวนส่งสำนวนให้พนักงานอัยการไปแล้ว หากพนักงานอัยการเห็นควรดำเนินคดีกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีไม่ว่าจะเป็นพยานหรือบุคคลภายนอกที่พาดพิงถึง พนักงานอัยการมีอำนาจ

/สั่งให้พนักงาน...

จึงให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ต้องหาเพิ่มเติมให้หรือไม่ อย่างไร เนื่องจากแนวระเบียบปฏิบัติเดิมเพียงแต่ให้พนักงานจัดการแนะนำไปยังพนักงานสอบสวน ว่าควรจะสอบสวนบุคคลนั้นในฐานะผู้ต้องหา และส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 141 , 142 เท่านั้น พร้อมนี้ได้มอบหมายให้ พลตำรวจโท จงรัก ชุตานนท์ ผู้บัญชาการประจำสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และ พลตำรวจตรี วิฒนา สักกวัตร ผู้บังคับการกองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มาชี้แจงต่อที่ประชุมกรรมการกฤษฎีกา หากการพิจารณาเป็นประการใด ขอได้โปรดแจ้งให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติทราบ โดยด่วนด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจเอก

(วุฒิชัย ศรีวัฒนาชาติ)

รองผู้บัญชาการฯ ปฏิบัติราชการแทน

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

6 กพ 2546

กองคดี

โทร 0 2205 3466

โทรสาร 0 2251 2662

ที่ อส(สปน.)0018/ 458

สำนักงานอัยการสูงสุด
ถนนหน้าพระลาน กรุงเทพฯ 10200

17 มกราคม 2546

เรื่อง หารือเกี่ยวกับอำนาจสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานอัยการ

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ ตช 0004.5/10237 ลงวันที่ 20 สิงหาคม 2545

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานตำรวจแห่งชาติแจ้งว่ากรณีที่พนักงานอัยการจังหวัดปัตตานี สั่งให้พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองปัตตานี ดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมโดยให้แจ้งข้อหานายเพ็ญพงศ์ ตันวิมลรัตน์ พยานในสำนวนการสอบสวนคดีอาญาที่ 188/2540 เป็นผู้ต้องหาในข้อหาร่วมกันลักทรัพย์หรือรับของโจร ปลอมและใช้เอกสารปลอม แล้วให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปให้พนักงานอัยการเพื่อยื่นฟ้องต่อศาลโดยพนักงานสอบสวนไม่ต้องมีความเห็นอย่างใดในทางคดีอีก เป็นการถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ และเพื่อให้ได้ข้อยุติและเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการต่อไป สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงขอหารือในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ในกรณีพนักงานสอบสวนส่งสำนวนให้พนักงานอัยการมีความเห็นทางคดี สั่งฟ้องผู้ต้องหาไปแล้ว พนักงานอัยการมีอำนาจให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาพยาน เพื่อเป็นผู้ต้องหาเพิ่มเติม แล้วให้ส่งตัวพยานดังกล่าวไปยังพนักงานอัยการ โดยไม่ต้องให้พนักงานสอบสวนมีความเห็นสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องได้หรือไม่

2. ในกรณีที่พนักงานสอบสวนได้รับคำสั่งจากพนักงานอัยการ ตามข้อ 1 แล้ว พนักงานสอบสวนไม่ปฏิบัติตาม แต่กลับเห็นความเห็นสั่งไม่ฟ้องส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการ พนักงานสอบสวนสามารถกระทำได้โดยชอบหรือไม่

สำนักงานอัยการสูงสุดได้พิจารณาแล้วเห็นว่า

1. ตามประเด็นหารือ ข้อ 1. หากพนักงานอัยการพิจารณาเห็นควรดำเนินคดีกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีไม่ว่าจะเป็นพยานหรือบุคคลภายนอกที่พาดพิงถึง พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ต้องหาเพิ่มเติมแล้วให้ส่งตัวไปยัง

-/ พนักงานอัยการ...

พนักงานอัยการเพื่อดำเนินคดีได้ เนื่องจากบุคคลดังกล่าวยังไม่เคยถูกดำเนินคดีมาก่อนและพนักงานสอบสวนดังมิได้มีความเห็นควรสั่งฟ้องหรือควรสั่งไม่ฟ้อง ทั้งนี้พนักงานสอบสวนต้องทำความเห็นว่าควรสั่งฟ้องหรือควรสั่งไม่ฟ้อง แล้วส่งการสอบสวนเพิ่มเติมดังกล่าวไปยังพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่งต่อไป

2. ตามประเด็นหารือ ข้อ 2. พนักงานสอบสวนสามารถทำความเห็นได้ แต่เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งประการใด ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 141 กำหนดให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติไปตามนั้น หากพนักงานอัยการเห็นว่าควรสั่งฟ้องและให้จัดการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้ได้ตัวผู้ต้องหามา ก็ให้พนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการเพื่อดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายดัมภีร์ แก้วเจริญ)
รองอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการแทน
อัยการสูงสุด

สำนักงานวิชาการ
โทร. 0 2541 2770-9 ต่อ 1316
โทรสาร. 0-2541-2864

ที่ นร ๐๗๐๗/ ๑๑๒๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๖

เรื่อง หารือเกี่ยวกับอำนาจสอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานสอบสวน

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๗.๑๒/ป ๐๕๖ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง หารือเกี่ยวกับอำนาจสอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานสอบสวน

ตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ขอหารือเกี่ยวกับอำนาจสอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานสอบสวน และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานศาลยุติธรรม และสำนักงานอัยการสูงสุด แต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวและมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ส่งมาด้วยนี้ อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)
รองเลขาธิการ
รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักอำนวยการ
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๗
ฝ่ายกฎหมายว่าด้วยการยุติธรรมทางอาญา
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๗ ต่อ ๑๔๑๑
โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๖๒๑๑
www.ocs.go.th

เรื่องเสร็จที่ ๗๖๖/๒๕๔๖

บันทึกสำนักงานอัยการสูงสุด
เรื่อง ขอหารือเกี่ยวกับอำนาจสอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานสอบสวน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีหนังสือ ที่ ตช ๐๐๐๔.๖/๖๘๗๓ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอหารือเกี่ยวกับอำนาจสอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานสอบสวน สรุปความได้ว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติรับทราบปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง กรณีพนักงานสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานในคดีอาญา เรื่อง คนร้ายใช้อาวุธปืนยิงนายพรรณา จันสุข ถึงแก่ความตาย เหตุเกิดที่หมู่ ๓ ตำบลโพรงจรเข้ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง และได้ออกหมายจับนายสุวิช จิตรบุญ ผู้ต้องหาแล้วสรุปสำนวนโดยมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาซึ่งเรียกหรือจับตัวยังไม่ได้ และได้ส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ ต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมนายสุวิชฯ ผู้ต้องหาได้ พนักงานสอบสวนจึงสอบสวนเพิ่มเติมหลายประการ และได้นำผลการสอบสวนเพิ่มเติมส่งให้พนักงานอัยการ แต่พนักงานอัยการได้แจ้งให้พนักงานสอบสวนไปพบแล้วสั่งให้เอาเอกสารการสอบสวนเพิ่มเติมออก โดยให้เหตุผลว่าพนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจสอบสวนและเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพราะเป็นการสอบสวนหลังจากการสอบสวนเสร็จแล้ว พร้อมกับอ้างสำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ ๒๔๔๕๕/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๔๗ เรื่อง การประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ในกรณีเรื่องจับกุมสอบสวนหรือฟ้องผิดตัว ถึงอธิบดีกรมอัยการ ซึ่งรายละเอียดเป็นเรื่องศาลลงโทษจำเลยผิดตัว และต่อมาพนักงานสอบสวนได้สอบสวนเพิ่มเติมอีก จึงเป็นการสอบสวนโดยมิชอบ เมื่อพนักงานสอบสวนพิจารณาสำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวแล้วจึงยอมเอาเอกสารการสอบสวนเพิ่มเติมออกตามที่พนักงานอัยการสั่ง แต่ผู้บัญชาการตำรวจภูธร ๙ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนพิจารณาการดำเนินการของพนักงานสอบสวนในส่วนการสอบสวนเพิ่มเติมแล้ว เห็นว่า ไม่น่าจะเป็นการดำเนินการโดยมิชอบ เพราะเป็นการยืนยันสภาพทางคดีเพื่อจะได้เป็นข้อมูลในการออกหมายเรียกพยานได้ถูกต้อง และไม่ทำให้เสียหายต่อรูปคดีของพนักงานอัยการแต่อย่างใด ผู้บัญชาการตำรวจภูธร ๙ จึงได้หารือมา ดังนี้

(๑) พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมถูกต้องและชอบด้วยระเบียบกฎหมายหรือไม่

(๒) กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมผู้ต้องหาตามหมายจับได้ภายหลังจากส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการแล้ว พนักงานสอบสวนสามารถดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมได้หรือไม่ เพียงใด

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๑๑๖๒ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาปัญหาข้อขัดข้องดังกล่าวแล้ว เห็นว่า การดำเนินการของพนักงานสอบสวนหลังการสอบสวนเสร็จและได้ส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการแล้ว ต่อมามีการจับผู้ต้องหาได้นั้น จะมีผลดีต่อการอำนวยความยุติธรรมให้กับประชาชน เช่น ถ้าจับผู้ต้องหาผิดตัว พนักงานสอบสวนมีอำนาจปล่อยตัวผู้ต้องหาแล้วส่งผลการสอบสวนเพิ่มเติมให้พนักงานอัยการพิจารณาได้ ซึ่งจะดีกว่ารอให้พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องก่อนแล้วจึงปล่อยตัวผู้ต้องหาไป หรือผู้ต้องหารับสารภาพและให้การเป็นประโยชน์ต่อการรวบรวมพยานหลักฐาน ซึ่งพนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินการในทันที หากรอให้พนักงานอัยการมีคำสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมจะเกิดผลเสียหายแก่คดี เพราะพยานหลักฐานอาจถูกทำลายหรือถูกทำให้เสียหายได้ และหากพนักงานอัยการเห็นว่าเป็นการสอบสวนที่ไม่ชอบก็สามารถสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมได้และถือเป็นการสอบสวนที่ชอบ การดำเนินการของพนักงานสอบสวนจึงไม่น่าจะเป็นการดำเนินการโดยมิชอบแต่ประการใด ประกอบกับกรณีดังกล่าวก็คล้ายคลึงกับสภาพปัญหาที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติประสบอยู่ในชั้นการทำความเห็นแย้งเสนออัยการสูงสุดเพื่อชี้ขาดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๕ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๒ ซึ่งแต่เดิมก่อนทำความเห็นแย้งสำหรับสำนวนการสอบสวนที่พนักงานอัยการมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหานั้น โดยสภาพของการทำความเห็นแย้ง หากเห็นว่ายังมีสิ่งใดเคลือบคลุมไม่ชัดเจน ซึ่งหากได้มีการสอบสวนเพิ่มเติมแล้วจะเป็นประโยชน์ต่อรูปคดีในการดำเนินการฟ้องร้องคดีของพนักงานอัยการ พนักงานสอบสวนก็จะสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมก่อนทำความเห็นแย้ง แล้วส่งผลการสอบสวนเพิ่มเติมประกอบความเห็นแย้งพร้อมสำนวนการสอบสวนทั้งหมดไปยังอัยการสูงสุดเพื่อชี้ขาด แต่ต่อมาในระยะหลัง อัยการสูงสุดมีหนังสือแจ้งตอบมายังสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่า หลังจากพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาแล้ว ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติไม่มีอำนาจสั่งสอบสวนเพิ่มเติมก่อนทำความเห็นแย้ง เพราะไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายให้ทำเช่นนั้นได้ โดยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๐ ถึงมาตรา ๑๔๖ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบไว้ กล่าวคือ เมื่อเห็นว่าการสอบสวนเสร็จแล้ว พนักงานสอบสวนจะต้องทำความเห็นและส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการเพื่อสั่งการต่อไปเท่านั้น ดังนั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงขอหารือว่า

(๑) เมื่อพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่มีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาซึ่งได้เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของตน หรือผู้ต้องหามีที่อยู่ หรือถูกจับภายในเขตอำนาจของตน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ หรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙ ได้สรุปสำนวนการสอบสวนโดยมีความเห็นควรสั่งฟ้องหรือควรสั่งไม่ฟ้องส่งพนักงานอัยการไปแล้วตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๒ ต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจได้จับหรือรับตัวผู้ต้องหาไว้ควบคุม พนักงานสอบสวนจะดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นประโยชน์ต่อรูปคดี โดยไม่ทำให้คดีของพนักงานอัยการเสียหายได้หรือไม่เพียงใด

(๒) กรณีพนักงานอัยการมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาแล้วส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมคำสั่งเสนอผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๕ หรือพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๒

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติในฐานะผู้ตรวจสอบยังสามารถสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมตามแนวเดิมที่กรมอัยการเคยตอบข้อหารือไว้ว่า มีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมและวัตถุประสงค์ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็เป็นเช่นนั้น หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยมีผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ผู้แทนสำนักงานสาลยุติธรรม และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่ ๑ เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามมาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเห็นว่า การสอบสวนเสร็จแล้วและได้ส่งสำนวนการสอบสวนที่ยังเรียกหรือจับตัวผู้ต้องหาไม่ได้ไปให้พนักงานอัยการแล้ว ต่อมามีการจับหรือรับตัวผู้ต้องหาไว้ พนักงานสอบสวนจะมีอำนาจดำเนินการสอบสวนคดีดังกล่าวอีกต่อไปหรือไม่ เพียงใด

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๑๔๐* แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบกรณีที่เห็นว่าการสอบสวนได้เสร็จสิ้นแล้วมี ๒ กรณี คือ

๑. กรณีที่ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด สามารถแยกออกได้เป็น ๒ กรณี คือ

(๑) ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี ให้พนักงานสอบสวนงดการสอบสวนและบันทึกเหตุที่งดนั้นไว้ แล้วให้ส่งบันทึกพร้อมกับสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ

(๒) ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินกว่าสามปี ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการพร้อมทั้งความเห็นที่ควรงดการสอบสวน

ทั้งสองกรณีดังกล่าวข้างต้น เมื่อพนักงานอัยการสั่งประการใด ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามนั้น

---

*มาตรา ๑๔๐ เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวนเห็นว่าการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้จัดการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดและความผิดนั้นมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี ให้พนักงานสอบสวนงดการสอบสวน และบันทึกเหตุที่งดนั้นไว้ แล้วให้ส่งบันทึกพร้อมกับสำนวนไปยังพนักงานอัยการ

ถ้าอัตราโทษอย่างสูงเกินกว่าสามปี ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการพร้อมทั้งความเห็นที่ควรงดการสอบสวน

ถ้าพนักงานอัยการสั่งให้งดหรือให้ทำการสอบสวนต่อไป ให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามนั้น

(๒) ถ้ารู้ตัวผู้กระทำผิด ให้ใช้บทบัญญัติในอีกมาตราต่อไปนี้

๒. กรณีที่รู้ตัวผู้กระทำความผิด ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบดำเนินการตามมาตรา ๑๔๑[๑] มาตรา ๑๔๒[๒] มาตรา ๑๔๓[๓] และมาตรา ๑๔๔[๔] แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา

---

[๑]มาตรา ๑๔๑ ถ้ารู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้ เมื่อได้ความตามทางสอบสวนอย่างใด ให้ทำความเห็นว่าควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องส่งไปพร้อมกับสำนวนยังพนักงานอัยการ

ถ้าพนักงานอัยการเห็นชอบด้วยว่าควรสั่งไม่ฟ้อง ให้ยุติการสอบสวนโดยสั่งไม่ฟ้อง และให้แจ้งคำสั่งนี้ให้พนักงานสอบสวนทราบ

ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าควรสอบสวนต่อไป ก็ให้สั่งพนักงานสอบสวนปฏิบัติเช่นนั้น

ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าควรสั่งฟ้อง ก็ให้จัดการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้ได้ตัวผู้ต้องหามา ถ้าผู้ต้องหาอยู่ต่างประเทศ ให้พนักงานอัยการจัดการเพื่อขอให้ส่งตัวข้ามแดนมา

[๒]มาตรา ๑๔๒ ถ้ารู้ตัวผู้กระทำความผิดและผู้นั้นถูกควบคุมหรือขังอยู่ หรือปล่อยชั่วคราว หรือเชื่อว่าคงได้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียก ให้พนักงานสอบสวนทำความเห็นตามข้องสำนวนการสอบสวนว่า ควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องส่งไปยังพนักงานอัยการพร้อมด้วยสำนวน

ในกรณีที่เสนอความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง ให้ส่งแต่สำนวนพร้อมด้วยความเห็นไปยังพนักงานอัยการ ส่วนตัวผู้ต้องหาให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจปล่อยหรือปล่อยชั่วคราว ถ้าผู้ต้องหาถูกขังอยู่ ให้ขอเองหรือขอให้พนักงานอัยการขอต่อศาลให้ปล่อย

ในกรณีที่เสนอความเห็นควรสั่งฟ้อง ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนพร้อมกับผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ เว้นแต่ผู้ต้องหานั้นถูกขังอยู่แล้ว

แต่ถ้าเป็นความผิดซึ่งพนักงานสอบสวนเปรียบเทียบได้ และผู้กระทำความผิดได้ปฏิบัติตามเปรียบเทียบนั้นแล้ว ให้บันทึกการเปรียบเทียบนั้นไว้ แล้วส่งไปให้พนักงานอัยการพร้อมด้วยสำนวน

[๓]มาตรา ๑๔๓ เมื่อได้รับความเห็นและสำนวนจากพนักงานสอบสวนดังกล่าวในมาตราก่อน ให้พนักงานอัยการปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่มีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง ให้ออกคำสั่งไม่ฟ้อง แต่ถ้าไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้สั่งฟ้อง และสั่งให้พนักงานสอบสวนส่งผู้ต้องหามาเพื่อฟ้องต่อไป

(๒) ในกรณีมีความเห็นควรสั่งฟ้อง ให้ออกคำสั่งฟ้องและฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล ถ้าไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้สั่งไม่ฟ้อง

ในกรณีหนึ่งกรณีใดข้างต้น พนักงานอัยการมีอำนาจ

(ก) สั่งตามที่เห็นควร ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมหรือส่งพยานคนใดมาให้ซักถามเพื่อสั่งต่อไป

(ข) วินิจฉัยว่าควรปล่อยผู้ต้องหา ปล่อยชั่วคราว ควบคุมไว้ หรือขอให้ศาลขัง แล้วแต่กรณี และจัดการหรือสั่งการให้เป็นไปตามนั้น

ในคดีมาตราจรรม ซึ่งผู้ตายถูกเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ฆ่าตาย หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ อธิบดีกรมอัยการหรือผู้รักษาการแทนเท่านั้นมีอำนาจออกคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง

[๔]มาตรา ๑๔๔ ในกรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้อง ถ้าความผิดนั้นเป็นความผิดซึ่งยอมเปรียบเทียบได้ ถ้าเห็นสมควรพนักงานอัยการมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้พนักงานสอบสวนพยายามเปรียบเทียบคดีนั้นแทนการที่จะส่งผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ

(๒) เมื่อผู้ต้องหาถูกส่งมายังพนักงานอัยการแล้ว สั่งให้ส่งผู้ต้องหาพร้อมด้วยสำนวนกลับไปยังพนักงานสอบสวน ให้พยายามเปรียบเทียบคดีนั้น หรือถ้าเห็นสมควรจะสั่งให้พนักงานสอบสวนอื่นที่มีอำนาจจัดการเปรียบเทียบให้ก็ได้

ความอาญา กล่าวคือ ให้ทำความเห็นว่าควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องส่งไปยังพนักงานอัยการพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวน

กรณีตามปัญหาเมื่อพนักงานสอบสวนสรุปสำนวนการสอบสวนและมีความเห็นควรสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องตามมาตรา ๑๕๐ มาตรา ๑๔๑ หรือมาตรา ๑๔๒ และส่งให้พนักงานอัยการแล้ว พนักงานสอบสวนย่อมหมดอำนาจที่จะทำการสอบสวนเพิ่มเติมในคดีนั้นอีก แม้ต่อมาในภายหลังจะได้พยานหลักฐานที่เป็นประโยชน์ต่อรูปคดีก็ตาม ทั้งนี้เพราะบทบัญญัติในวรรคสามของมาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๔๓ (๒) (ก) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ไม่ได้ให้อำนาจพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติม นอกเสียแต่พนักงานอัยการจะสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติม ประกอบกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙/๒๔๘๑ ก็วินิจฉัยว่า เมื่อพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเสร็จและได้ส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการแล้ว พนักงานสอบสวนย่อมหมดอำนาจที่จะทำการสอบสวนคดีต่อไป เพราะหากให้พนักงานสอบสวนเข้าเกี่ยวข้องโดยลำพังได้ต่อไป อาจทำให้เสียหายแก่คดีโดยพนักงานอัยการผู้รับผิดชอบมิได้รู้เห็นตามควรแก่หน้าที่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) จึงเห็นว่า พนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจสอบสวนเพิ่มเติมภายหลังจากที่ได้ส่งสำนวนการสอบสวนให้แก่พนักงานอัยการแล้ว เพราะพนักงานสอบสวนหมดอำนาจที่จะทำการสอบสวนคดีต่อไป ทั้งนี้ ตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙/๒๔๘๑ ส่วนการแจ้งข้อหาและการสอบสวนผู้ต้องหาที่จับได้ในภายหลังนั้น พนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๑๔[๑] แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยเมื่อพนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแล้ว ให้ส่งบันทึกการแจ้งข้อหาไปยังพนักงานอัยการ โดยไม่ต้องทำความเห็นอีก

ประเด็นที่ ๒ กรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาแล้วส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมคำสั่งเสนอผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ตามมาตรา ๑๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด จะมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมได้หรือไม่

---

[๑] มาตรา ๑๑๔ เมื่อผู้ต้องหาถูกเรียก หรือส่งตัวมา หรือเข้าหาพนักงานสอบสวนเอง หรือปรากฏว่าผู้ใดซึ่งมาต่อหน้าเจ้าพนักงานเป็นผู้ต้องหา ให้ถามชื่อตัว นามสกุล ชาติบังคับ บิดามารดา อายุ อาชีพ ที่อยู่ ที่เกิด และแจ้งข้อหาให้ทราบ และต้องบอกให้ทราบก่อนว่า ข้อความที่ผู้ต้องหากล่าวนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานยันเขาในการพิจารณาได้ เมื่อผู้ต้องหาเต็มใจให้การอย่างใดก็ให้จดคำให้การไว้ ถ้าผู้ต้องหาไม่เต็มใจให้การเลยก็ให้บันทึกไว้

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๑๕๕[๑] แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และมาตรา ๑๒[๒] แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งกำหนดไว้ในทำนองเดียวกันว่า ในกรณีที่มีคำสั่งไม่ฟ้อง และคำสั่งนั้นไม่ใช่ของอัยการสูงสุด ถ้าในกรุงเทพมหานคร ให้รีบส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับคำสั่งเสนอผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ถ้าในจังหวัดอื่นให้รีบส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับคำสั่งเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี แย้งคำสั่งของพนักงานอัยการ ให้ส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับความเห็นที่แย้งกันไปยังอัยการสูงสุดเพื่อชี้ขาด แต่ถ้าคดีจะขาดอายุความหรือมีเหตุอย่างอื่นอันจำเป็นจะต้องรีบฟ้อง ก็ให้ฟ้องคดีนั้นตามความเห็นของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดไปก่อน ซึ่งเห็นได้ว่าบทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจสั่งสอบสวนเพิ่มเติมได้แต่อย่างใด ประกอบกับได้วินิจฉัยในประเด็นแรกแล้วว่า เมื่อพนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนและความเห็นให้พนักงานอัยการแล้ว อำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในคดีนั้นย่อมหมดลง

---

[๑] มาตรา ๑๕๕ ในกรณีที่มีคำสั่งไม่ฟ้อง และคำสั่งนั้นไม่ใช่ของอธิบดีกรมอัยการ ถ้าในนครหลวงกรุงเทพธนบุรี ให้รีบส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับคำสั่งไปเสนออธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ ถ้าในจังหวัดอื่นให้รีบส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับคำสั่งไปเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด แต่ทั้งนี้มิได้ตัดอำนาจพนักงานอัยการที่จะจัดการอย่างใดแก่ผู้ต้องหาตามบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔๓

ในกรณีที่อธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจในนครหลวงกรุงเทพธนบุรี หรือผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดอื่น แย้งคำสั่งของพนักงานอัยการ ให้ส่งสำนวนพร้อมกับความเห็นที่แย้งกันไปยังอธิบดีกรมอัยการเพื่อชี้ขาด แต่ถ้าคดีจะขาดอายุความหรือมีเหตุอย่างอื่นอันจำเป็นจะต้องรีบฟ้อง ก็ให้ฟ้องคดีนั้นตามความเห็นของอธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดไปก่อน

บทบัญญัติในมาตรานี้ให้นำมาบังคับในการที่พนักงานอัยการจะอุทธรณ์ ฎีกา หรือถอนฟ้อง ถอนอุทธรณ์ และถอนฎีกา โดยอนุโลม

[๒] มาตรา ๑๒ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ในกรณีที่มีคำสั่งไม่ฟ้อง และคำสั่งนั้นไม่ใช่ของอธิบดีกรมอัยการ ถ้าในกรุงเทพมหานคร ให้รีบส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับคำสั่งเสนออธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ ถ้าในจังหวัดอื่นให้รีบส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับคำสั่งเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด แต่ทั้งนี้ มิได้ตัดอำนาจพนักงานอัยการที่จะจัดการปล่อยผู้ต้องหา ปล่อยชั่วคราว ควบคุมไว้ หรือขอให้ศาลบังคับแล้วแต่กรณี และจัดการหรือสั่งการให้เป็นไปตามนั้น

ในกรณีที่อธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจในกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดอื่น แย้งคำสั่งของพนักงานอัยการ ให้ส่งสำนวนพร้อมกับความเห็นที่แย้งกันไปยังอธิบดีกรมอัยการเพื่อชี้ขาด แต่ถ้าคดีจะขาดอายุความหรือมีเหตุอย่างอื่นอันจำเป็นจะต้องรีบฟ้อง ก็ให้ฟ้องคดีนั้นตามความเห็นของอธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดไปก่อน

บทบัญญัติในมาตรานี้ให้นำมาบังคับในการที่พนักงานอัยการจะไม่อุทธรณ์ ไม่ฎีกา หรือถอนฟ้อง ถอนอุทธรณ์ และถอนฎีกา โดยอนุโลม

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) จึงเห็นว่า กรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาแล้วส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมคำสั่งเสนอผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี เพื่อทำความเห็นแย้งตามมาตรา ๑๗๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ไม่มีอำนาจสอบสวนเพิ่มเติมหรือสั่งให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบคดีดังกล่าวสอบสวนเพิ่มเติมได้อีก

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)
รองเลขาธิการฯ
รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤศจิกายน ๒๕๔๖

บันทึกข้อความ

621

ส่วนราชการ ตร. โทร. 0-2205-3466

ที่ 0031.212/ 1164 **วันที่** 16 กุมภาพันธ์ 2549

เรื่อง กำชับการปฏิบัติ และพิจารณาข้อบกพร่องพนักงานสอบสวนและผู้บังคับบัญชาที่รับผิดชอบ สำนวนการสอบสวนที่ ตร. ได้สั่งการให้สอบสวนเพิ่มเติมตามคำสั่งอัยการสูงสุดแต่ไม่ดำเนินการให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว

เรียน ผบช.ก., น., ปส. และ สตม.

ด้วย ตร ได้ตรวจสอบสำนวนการสอบสวนคดีอาญาที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้อง และเสนอให้ ผบ.ตร. พิจารณาตาม ป.วิ อาญา มาตรา 145 ซึ่ง ผบ.ตร. ได้พิจารณามีความเห็นไปยังอัยการสูงสุด และอัยการสูงสุดได้สั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมก่อนมีคำสั่งชี้ขาด ซึ่ง ตร.ได้สั่งการให้ดำเนินการตามคำสั่งอัยการสูงสุด ปรากฏว่ามีสำนวนการสอบสวนในกรณีดังกล่าวจำนวนมากที่ดำเนินการไปด้วยความล่าช้าโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร อันอาจเกิดความเสียหายต่อทางราชการ และไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 241 ที่กำหนดเกี่ยวกับการสอบสวนคดีอาญาว่าจะต้องกระทำด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการในกรณีดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว เกิดประสิทธิภาพ จึงให้ดำเนินการดังนี้

1. ควบคุม กำกับ ดูแล การปฏิบัติของพนักงานสอบสวนและผู้บังคับบัญชาที่รับผิดชอบให้ทำการสอบสวนเพิ่มเติมตามคำสั่งอัยการสูงสุดให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว

2. กรณีพบว่ามีการสอบสวนเพิ่มเติมเป็นไปด้วยความล่าช้าโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้พิจารณาข้อบกพร่องพนักงานสอบสวนและผู้บังคับบัญชาที่รับผิดชอบไปตามอำนาจหน้าที่

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.อ.

(วำนวย เพชรศิริ)

รอง ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๓๕๗๕

ที่ ๐๐๓๑.๒๒/ 5782 วันที่ 4 ธันวาคม ๒๕๕๐

เรื่อง แนวทางการปฏิบัติในเรื่องการทำความเห็นทางคดี ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๔๕

ผู้ช่วย ผบ.ตร. (สส ๑) – (สส ๓)

ผบช.กมส.,น.,ก.,ส.,ปส.,สตม.,ภ.๑ ,ภ.๗

ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๑๑๖๓ ลง ๒๖ พ.ย.๒๕๔๖ เรื่องหารือเกี่ยวกับอำนาจสอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานสอบสวน และหนังสืออัยการสูงสุด ที่ อส (สฝอส.๓) ๐๐๑๕/๗๘๑๒ ลง ๓๑ พ.ค.๒๕๔๔ เรื่องความเห็นแย้ง และที่ อส.(สฝอส.๑) ๐๐๑๕/๑๓๕๐ ลง ๒๗ ม.ค.๒๕๔๗ เรื่องชี้ขาดความเห็นแย้ง ที่วินิจฉัยและมีความเห็นสรุปว่า หาก ผบ.ตร. เห็นว่าข้อเท็จจริงในสำนวนการสอบสวนยังไม่สิ้นกระแสความที่ต้องเสนอให้อัยการสูงสุด ในฐานะผู้ชี้ขาดและเป็นหัวหน้าพนักงานอัยการ พิจารณาว่าจะสั่งสอบสวนเพิ่มเติมประเด็นใด ซึ่งมีผลเท่ากับมีความเห็นแย้งแล้ว นั้น

ตร. พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อเป็นการลดขั้นตอนทางธุรการ และให้การถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติดังนี้

๑. การทำความเห็นทางคดี ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๔๕ ของ ตร. ในชั้นแรกให้มีความเห็นว่าแย้ง หรือไม่แย้งคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการ สำหรับกรณีที่เห็นว่าสมควรเสนอให้อัยการสูงสุดสั่งสอบสวนเพิ่มเติมให้ถือเป็นความเห็นแย้ง โดยระบุเหตุผลในการแย้งว่า "พนักงานสอบสวนยังไม่ได้สอบสวนพยานสำคัญที่มีอยู่ในขณะเกิดเหตุ อันได้แก่..... ซึ่งหากทำการสอบสวนพยานดังกล่าวเสร็จสิ้นแล้วจะทำให้ได้ข้อเท็จจริงชัดเจนขึ้น และพนักงานอัยการยังมิได้ใช้อำนาจสั่งสอบสวนเพิ่มเติมพยานดังกล่าวแต่อย่างใด เพื่อให้สำนวนการสอบสวนเข้าสู่การพิจารณาของอัยการสูงสุด จึงเสนอความเห็นแย้งมาเพื่อโปรดพิจารณาชี้ขาดต่อไป"

๒.เมื่ออัยการ...

๒. เมื่ออัยการสูงสุดสั่งให้มีการสอบสวนเพิ่มเติมตามข้อ ๑ และส่งเรื่องมายัง ตร. ให้ คค. จัดส่งเรื่องดังกล่าวในนาม ตร. ให้กับหน่วยงานระดับ บช. สั่งพนักงานสอบสวนดำเนินการ และให้หน่วยงานระดับ บช.ส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมผลการสอบสวนเพิ่มเติมไปยังอัยการสูงสุดพิจารณาชี้ขาดโดยตรง แล้วรายงาน ตร. (ผ่าน ตค.) ทราบ

๓. หากอัยการสูงสุดสั่งสอบสวนเพิ่มเติมในเรื่องเดียวกัน มายัง ตร. อีก ให้ คค. จัดส่งเรื่องดังกล่าวในนาม ตร. ให้กับหน่วยงานระดับ บช. สั่งพนักงานสอบสวนดำเนินการ และให้หน่วยงานระดับ บช. ส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมผลการสอบสวนเพิ่มเติม ไปยังอัยการสูงสุดพิจารณาชี้ขาดโดยตรง แล้วรายงาน ตร. (ผ่าน ตค.) ทราบเช่นเดียวกัน

๔. หากการสอบสวนเพิ่มเติมกระทำไปอย่างล่าช้า จนกระทั่งอัยการสูงสุดทวงถามมายัง ตร. ให้ คค.เสนอเรื่องให้ ตร.สั่งหน่วยงานระดับ บช.ต้นสังกัดของพนักงานสอบสวนทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงว่า เป็นความบกพร่องของผู้ใด และให้ดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่ แล้วรายงาน ตร.(ผ่าน ตค.) ทราบ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการเร่งรัดการสอบสวนเพิ่มเติม

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และแจ้งผู้เกี่ยวข้องให้ถือปฏิบัติต่อไป

พล.ต.อ.

(ธานี สมบูรณ์ทรัพย์)

รอง ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

สำเนาถูกต้อง

ที่ 0031.22/ 2515

เรียน ผบช.ปส.

เพื่อโปรดทราบ แนวทางปฏิบัติในเรื่องการทำความเห็นทางคดี ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 145 ตามหนังสือ ตร.ด่วนที่สุดที่ 0031.22/5782 ลง 4 ธ.ค.2550

อนึ่ง สำหรับกรณีที่ ตร. ได้แจ้งหนังสืออัยการสูงสุด ให้ บช. ดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมไปก่อนหน้านี้แล้ว ขอให้ส่งผลการสอบสวนเพิ่มเติมพร้อมสำนวนการสอบสวนทั้งหมดให้ ตร. (ผ่าน ตค.) เพื่อนำเสนอ ตร. ตามที่สั่งการไว้เดิม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

พล.ต.ต.

(ชาญ วัฒนธรรม)

ผบก.ตค.

ได้รับเรื่องไว้แล้ว

(.....)

12.ค.50

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร.

ที่ ๐๐๑๑.๒๖/ [illegible] วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๔

เรื่อง การสอบสวนเพิ่มเติมตามคำสั่งของอัยการสูงสุด

ผบช.น., ก., ปส., สตม., ภ.๑, ภ. ๗ และ กมค.

ตามหนังสือ ตร. ด่วนที่สุด ที่ ๐๐๓๑.๒๒/๕๗๘๒ ลง ๔ ธ.ค. ๒๕๕๐ กำหนดแนวทางปฏิบัติในเรื่องการทำความเห็นทางคดีตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๔๕ โดยกำหนดว่ากรณีที่อัยการสูงสุดมีคำสั่งให้ทำการสอบสวนเพิ่มเติม ให้ คด. จัดส่งเรื่องให้หน่วยงานระดับ บช. สั่งพนักงานสอบสวนดำเนินการแล้วส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมผลการสอบสวนเพิ่มเติมไปยังอัยการสูงสุดเพื่อพิจารณาชี้ขาดโดยตรง และรายงานให้ ตร. (ผ่าน คด.) ทราบ นั้น

จากการตรวจสอบรายงานผลการสอบสวนเพิ่มเติมตามคำสั่งของอัยการสูงสุด พบว่าพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนและส่งผลการสอบสวนเพิ่มเติมไปให้อัยการสูงสุดพิจารณาล่าช้า บางคดีอัยการสูงสุดต้องมีหนังสือทวงถามหลายครั้ง โดยไม่ปรากฏหลักฐานว่าผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการตรวจสอบเร่งรัด ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่คดี จึงให้ถือปฏิบัติดังนี้

๑. กรณีอัยการสูงสุดมีคำสั่งให้ทำการสอบสวนเพิ่มเติมคดีใด ให้พนักงานสอบสวนรีบดำเนินการสอบสวนให้เสร็จสิ้นภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง หากไม่เสร็จตามกำหนดให้ขอขยายเวลาต่อ ผบก. ได้ครั้งละ ๑๕ วัน แต่ไม่เกิน ๒ ครั้ง เมื่อ ผบก. ขยายเวลาแล้วยังสอบสวนไม่แล้วเสร็จให้ขอขยายเวลาไปยัง ผบช. และ ผบช. มีอำนาจขยายเวลาได้ตามความจำเป็น

๒. รายงานผลการดำเนินการตามข้อ ๑ ให้ ตร. (ผ่าน คด.) ทราบ เมื่อครบกำหนด ๓๐ วัน และครบกำหนดการขยายเวลาในแต่ละครั้ง พร้อมแนบเอกสารหลักฐานที่แสดงว่ามีความจำเป็นไม่สามารถดำเนินการสอบสวนให้เสร็จสิ้นตามกำหนดได้ โดยให้ คด. ตรวจสอบและติดตามรายงานดังกล่าว

๓. กรณีพบว่ามีการสอบสวนเพิ่มเติมล่าช้าโดยไม่มีเหตุอันควร ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาข้อบกพร่องแก่ผู้รับผิดชอบไปตามอำนาจหน้าที่ แล้วรายงานให้ ตร. (ผ่าน คด.) ทราบ

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

พล.ต.ท. [signature]

(เจตน์ มงคลหัตถี)

ผู้ช่วย ผบ.ตร.ปรท. ผบ.ตร.

บทที่ 9

การปฏิบัติระหว่าง
การพิจารณาคดีในชั้นศาล
การสืบพยานต่อเนื่อง

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 02-205-3466

ที่ 0004.6/ 9952 วันที่ 11 กันยายน 2545

เรื่อง แนวทางการปฏิบัติในการพิจารณาคดีต่อเนื่อง และการใช้หลักประกันในชั้นสอบสวนเป็นหลักประกันในชั้นศาล

รอง ผบ.ตร., ผู้ช่วย ผบ.ตร.

ผบช. และ ผบก. หน่วยขึ้นตรงต่อ ตร.

ด้วยประธานศาลฎีกาได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานและพัฒนาระบบงานยุติธรรม เพื่อหารือร่วมกันถึงแนวทางในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาอันเกิดจากการปฏิบัติงานและการประกาศบังคับใช้กฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่ได้บัญญัติขึ้นใหม่ ซึ่ง คณะกรรมการฯ ดังกล่าวประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้ร่วมกันพิจารณาและกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

1. การปฏิบัติหน้าที่ราชการของข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับการพิจารณาคดีต่อเนื่องให้ถือปฏิบัติดังนี้

1.1 ก่อนส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการ ให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนจัดให้มีการบันทึกรายชื่อพยานแต่ละสำนวน พร้อมที่อยู่หรือช่องทางที่สามารถติดต่อพยานได้ไว้ในสมุดคุมพยานประจำสถานีตำรวจ เพื่อให้ตรวจสอบเมื่อต้องมีการส่งหมายเรียกให้พยาน

1.2 ให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดส่งหมายเรียกให้พยานแล้วรายงานผลการส่งไปยังศาลและพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี ถ้ามีเหตุขัดข้องซึ่งจะทำให้ยากแก่การนำพยานไปศาลตามที่นัดไว้ให้แจ้งพนักงานอัยการเพื่อร้องขอต่อศาลให้สืบพยานนั้นไว้ล่วงหน้า

1.3 ให้สถานีตำรวจแต่ละแห่งจัดให้มีสมุดคุมวันนัดของข้าพนักงานตำรวจที่ต้องไปเป็นความเป็นพยาน และการจัดเวรต่าง ๆ ต้องพยายามจัดไม่ให้ทับซ้อนกับวันที่ศาลนัดไว้

/1.4 ถ้าก่อนถึง ..

1.4 ถ้าก่อนถึงวันนัด เจ้าพนักงานตำรวจทราบว่าจะต้องย้ายไปปฏิบัติราชการที่อื่น ให้รีบแจ้งพนักงานอัยการเพื่อขอสืบพยานไว้ล่วงหน้า จะได้ไม่ต้องเดินทางกลับไปปิดความที่ศาลเดิมอีก

2. การปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการใช้หลักประกันในชั้นสอบสวน โดยกำหนดให้พนักงานสอบสวน หรือผู้เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้

2.1 ใบรับหลักทรัพย์ที่พนักงานสอบสวนออกให้แก่ผู้ขอประกันให้ผู้ขอประกันแสดงความจำนงไว้ให้ชัดเจนว่า จะใช้หลักประกันชั้นสอบสวนเป็นหลักประกันในชั้นศาลด้วยหรือไม่ หากมีความประสงค์เช่นนั้น การจะขอคืนหลักประกันหลังจากผู้ต้องหาถูกฟ้องแล้ว จะต้องแสดงหลักฐานว่าศาลมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหารายนั้นหรือสั่งให้คืนหลักประกันแก่ผู้ขอประกันได้ ให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้ท้ายใบรับหลักทรัพย์

"ข้าพเจ้า.....ผู้ขอประกันมีความประสงค์จะใช้หลักประกันตามใบรับนี้ เป็นหลักประกันในการขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยรายนี้ในชั้นพนักงานอัยการ ชั้นศาล และยินยอมให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการเก็บรักษาหลักประกัน รวมทั้งหนังสือสำคัญแสดงสิทธิฯ ไว้จนกว่าจะได้ส่งมอบตัวผู้ต้องหาต่อพนักงานอัยการ หรือต่อศาล หรือพนักงานอัยการหรือศาลไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือสั่งให้คืนหลักประกันดังกล่าว"

2.2 การส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวนต้องระบุรายละเอียดของหลักประกันให้พนักงานอัยการทราบ

2.3 เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยใช้หลักประกันเดิม พนักงานสอบสวนจะต้องส่งหลักประกันต่อศาลภายใน 3 วันทำการ ตามที่ศาลมีคำสั่งให้พนักงานสอบสวนส่งหลักประกันต่อศาล เว้นแต่มีเหตุขัดข้องให้แจ้งเหตุขัดข้องนั้นต่อศาลเพื่อขอขยายระยะเวลาดังกล่าว

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และให้แจ้งพนักงานสอบสวนและผู้ที่เกี่ยวข้องในสังกัดทราบ และถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.อ.

(สินต์ ศรุตานนท์)

ผบ.ตร.

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. (ตด.) โทร. 0-2205 3466

ที่ 0004.6/ 5619 วันที่ 12 กรกฎาคม 2547

เรื่อง การจัดตั้งงานส่งหมายและติดตามพยานในคดีอาญา

ผบช.ก., ผบช.น., ผบช.ภ.1-9, ผบช.ปส. และ ผบช.สตม.

ด้วยการดำเนินคดีอาญาจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากพยาน ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญและติดตาม รวมทั้งปฏิบัติต่อบุคคลเหล่านี้อย่างเหมาะสม จากการที่ศาลยุติธรรมนำระบบการพิจารณาคดีต่อเนื่องมาใช้ ซึ่งการนัดพิจารณาจะนัดไปพิสะตดีจนเสร็จ คู่ความจะต้องนำพยานทุกปากมาเบิกความในคราวเดียวต่อเนื่องกันไป ซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการแสวงหาข้อเท็จจริง แต่ปรากฏว่ายังมีการเลื่อนคดีเพราะพยานในคดีอาญาไม่มาศาลอยู่เป็นจำนวนมาก กระทบต่อสิทธิของผู้ต้องหาและจำเลย งบประมาณ และผู้เกี่ยวข้อง ประกอบกับมีการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ที่ผ่านการพิจารณาของรัฐสภา ซึ่งกำหนดให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่เป็นผู้จัดส่งหมายเรียกให้พยานและติดตามพยานให้มาศาลตามกำหนด ทาง ตร. และศาลยุติธรรม จึงได้ตั้งคณะทำงานร่วมหารือในการประสานความร่วมมือ เพื่อติดตามพยานในคดีอาญาขึ้น

จากผลการหารือโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ เพื่อให้การติดตามพยานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ได้ข้อยุติ โดยในส่วนของหน่วยใน ตร. ให้ดำเนินการ ดังนี้

1. ให้ บช.น. และ ภ.1-9 สั่งการให้สถานีตำรวจทุกแห่งกำหนดให้มี "งานส่งหมายและติดตามพยาน" ขึ้น (จากเดิมซึ่งมีงานส่งหมายอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่คดีอยู่แล้ว) โดยสถานีที่มี รอง ผกก.(สส.) ให้ รอง ผกก (สส.) นั้นทำหน้าที่หัวหน้างาน ส่วนสถานีที่ไม่มี รอง ผกก.(สส.) ให้พิจารณาจากบุคคลที่มีอาวุโสรองจากหัวหน้าสถานีในด้านงานสอบสวน เช่น พงส. ผู้ชำนาญการพิเศษ (สบ 3) หรือ พงส. ผู้ชำนาญการ (สบ 2) และให้มีผู้รับผิดชอบระดับรองลงมา โดยพิจารณาความเหมาะสมในการคัดสรรบุคคลและจำนวนผู้รับผิดชอบจากปัจจัยทางวุฒิภาวะ ปริมาณงาน และสถานะกำลังพล

2. ให้ บช.ก., บช.ปส. และ สตม. จัดตั้ง "งานส่งหมายและติดตามพยาน" โดยพิจารณากำหนดบุคคลผู้รับผิดชอบ จำนวนผู้รับผิดชอบ และสถานที่ตั้ง ตามความเหมาะสม เนื่องจากงานที่ทำหน้าที่สอบสวนของแต่ละ บช. มีชื่อแตกต่างกัน

/3. หากหน่วย ...

3.หากหน่วยใดมีความประสงค์จัดตั้ง "งานส่งหมายและติดตามพยาน" ในหน่วยงานส่วนภูมิภาคเหนือไปจากข้อ 1 และ 2 เช่น ระดับ บช. หรือ บก. หรือหากมีความพร้อมสามารถจะดำเนินการจัดตั้งเป็น "ศูนย์ส่งหมายและติดตามพยาน" ได้ ก็ให้สามารถดำเนินการได้ โดยแจ้งไปยังศาลที่มีเขตอำนาจเหนือการสอบสวนของตน และแจ้ง ตร. ทราบ ทั้งนี้ หากหน่วยระดับ บช. หรือ บก. มีความพร้อมสามารถดำเนินการได้ จะทำให้การอำนวยประโยชน์ต่องานสอบสวนมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. ตามข้อ 2. และ 3. เมื่อดำเนินการแล้ว ให้แจ้งชื่อผู้รับผิดชอบ หมายเลขโทรศัพท์ และการติดต่อสื่อสารทางอื่น (ถ้ามี) รวมถึงที่ตั้ง ไปยังศาลที่มีเขตอำนาจเหนือการสอบสวนของตน โดยให้ดำเนินการจัดตั้งงานส่งหมายและติดตามพยาน และกำหนดตัวผู้รับผิดชอบ รวมถึงการแจ้งรายชื่อไปยังศาล ให้เสร็จสิ้น พร้อมเริ่มปฏิบัติงานได้ตั้งแต่ 1 ส.ค.2547 พร้อมรายงานผลการจัดตั้งให้ ตร. ทราบด้วย

5. ให้ผู้รับผิดชอบงานส่งหมายและติดตามพยานมีหน้าที่กำกับดูแล รวมรวมข้อมูลดำเนินการส่งหมายเรียกและติดตามพยาน และประสานการปฏิบัติ โดยเฉพาะปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ กับศาล เพื่อให้การส่งหมายเรียกและติดตามพยานมาศาลทันตามกำหนด เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

เพื่อทราบและถือปฏิบัติ

ทสตอ

(สุนทร ซ้ายขวัญ)

รอง ผบ.ตร. รรท.ผบ.ตร.

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. 0 2205 3466

ที่ 0031.212/ ว ๑๑๑๑ วันที่ ๒๗ สิงหาคม 2550

เรื่อง กำชับการจัดตั้งงานส่งหมายและติดตามพยานในคดีอาญา การเป็นพยานศาล การส่งหมายเรียกพยาน การควบคุมพยาน การติดตามพยาน และการรายงานผลการดำเนินการตามหมายศาล

ผบช.ก., น., ภ.1-9, ปส., สตม., จต., สนง., ตชส., ส., และ ศ.

ผบก.ในสังกัดสำนักงาน ผบ.ตร.

ตามหนังสือ ตร. ด่วนที่สุด ที่ 0004.6/5619 ลงวันที่ 16 กรกฎาคม 2547 กำหนดให้สถานีตำรวจทุกแห่ง, บช.ก., บช.ปส. และ สตม. จัดตั้งงานส่งหมายและติดตามพยาน พร้อมแจ้งชื่อผู้รับผิดชอบ หมายเลขโทรศัพท์ และการติดต่อสื่อสารทางอื่น (ถ้ามี) รวมทั้งที่ตั้งไปยังศาลที่มีเขตอำนาจเหนือการสอบสวนของตน และให้ผู้รับผิดชอบงานส่งหมายและติดตามพยาน มีหน้าที่กำกับดูแล รวบรวมข้อมูลดำเนินการส่งหมายเรียกและติดตามพยานและประสานการปฏิบัติ โดยเฉพาะปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ กับศาลเพื่อให้การส่งหมายเรียกและติดตามพยานมาศาลทันตามกำหนด ประกอบกับหนังสือ ตร. ด่วนที่สุด ที่ 0004.6/4592 ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2547 ได้กำชับการปฏิบัติการเป็นพยานศาล การส่งหมายเรียกพยาน การควบคุมพยาน การติดตามพยาน และการรายงานผลการดำเนินการตามหมายศาล ให้เป็นแนวทางปฏิบัติแล้ว นั้น

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้รับการประสานจากศาลอาญาว่าในการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนและเจ้าพนักงานตำรวจ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ได้วางไว้ เป็นเหตุให้เกิดอุปสรรคในการพิจารณาคดีในชั้นศาล ส่งผลให้คดีความต้องเลื่อนการพิจารณาออกไปเป็นเวลานาน ซึ่งไม่เป็นผลดีแก่คู่ความเนื่องจากความล่าช้าในการพิจารณา ทำให้พยานอาจหลงลืมข้อเท็จจริงได้ ซึ่งเหตุที่เกิดความล่าช้าสืบเนื่องมาจากพนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานตำรวจผู้เกี่ยวข้องไม่ปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าวข้างต้น อีกทั้งการพิจารณาคดีครบองค์คณะและต่อเนื่อง ศาลจะนัดสืบพยานวันละ 1 เรื่อง และสืบให้เสร็จเป็นเรื่องๆ ไป เพื่อไม่ให้ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นอีก จึงกำชับให้พนักงานสอบสวนและเจ้าพนักงานตำรวจต้องปฏิบัติดังนี้

1. ให้พนักงานสอบสวนเจ้าของสำนวน ติดตามพยานที่สอบสวนและนำมาสืบจนเสร็จ โดยให้ปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตรวจตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 8 บทที่ 6 การควบคุมพยานและการป้องกันพยานสำคัญในคดีอาญาและให้ดำเนินการ

1.1 ในการสอบสวน ควรบันทึกที่อยู่ของพยาน ที่ทำงาน และสถานที่ติดต่อแห่งอื่น กรณีไปทำงานต่างจังหวัดหนึ่งหรือนอกพื้นที่ หากมีหมายเลขโทรศัพท์ที่บ้าน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่ทำงาน ให้บันทึกไว้ในบันทึกคำให้การพยาน หรือสำนวนสอบสวนด้วย หรือหมายเลขโทรศัพท์ของญาติ ผู้ใกล้ชิดที่สามารถติดต่อพยานได้

1.2 ก่อนสืบพยาน ให้ประสานงานพยานที่เป็นราษฎร และนำมาเบิกความที่ศาล หากมีเหตุขัดข้องให้แจ้งศูนย์ประสานงานก่อนสืบพยานของศาล

2. ให้จัดเจ้าพนักงานตำรวจผู้ส่งหมาย ที่มีคุณภาพและรับผิดชอบในการปฏิบัติงานส่งหมาย โดยต้องส่งหมายด้วยตนเอง ห้ามมิให้ให้บุคคลอื่นไปส่งแทนและต้องรายงานผลต่อศาล และยื่นการทั้งสองทาง เพื่อประสานในการติดตามพยาน

3. เนื่องจากระบบการพิจารณาคดีแบบต่อเนื่องจะไม่มีการส่งประเด็นไปสืบพยาน พนักงานสอบสวนและผู้จับกุม จึงต้องเดินทางไปเบิกความต่อศาลอย่างเคร่งครัด และถือว่าการไปเบิกความต่อศาลเป็นราชการสำคัญ หากโยกย้ายตำแหน่ง สถานที่ทำงานให้ประสานงานจัดการขอสืบพยานล่วงหน้า โดยเฉพาะคดีที่จำเลยต้องขังถือเป็นคดีเร่งรัด หากเลื่อนคดีออกไปอาจใช้เวลานัดยาวนานซึ่งกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของจำเลย

4. หากพยานที่เป็นราษฎรต้องย้ายถิ่นฐาน เช่น ตามงานก่อสร้าง ทำไร่ หรือชาวต่างชาติ ให้ประสานงานจัดการขอสืบพยานล่วงหน้า

5. พนักงานสอบสวนไม่จำเป็นต้องสืบพยานเป็นปากสุดท้าย จึงสืบให้ทันทีโดยผู้พิพากษาจะบันทึกในรายงานว่า "หากพยานกลับคำให้การหรือเบิกความเป็นผลเสียต่อรูปคดีศาลจะอนุญาตให้โจทก์นำพยานปากพนักงานสอบสวนกลับมาสืบใหม่ได้ ก่อนสืบพยานจำเลย"

6. กรณีเจ้าพนักงานตำรวจไปราชการหรือไปอบรม ต้นสังกัดให้ผู้บังคับบัญชาสอบถามว่าจะต้องไปเบิกความเป็นพยานศาลหรือไม่ เพราะการไม่ไปศาลอาจไม่มีวันนัดให้สืบได้อีก จะทำให้เสียความยุติธรรมโดยเฉพาะในคดีที่จำเลยต้องขัง

7. ให้ผู้บังคับบัญชาแจ้งเวียนพนักงานสอบสวนและเจ้าพนักงานตำรวจปฏิบัติโดยเคร่งครัดในการไปเป็นพยานศาลและนำพยานอื่นที่เป็นราษฎรไปศาลด้วย

8. ให้หัวหน้าสถานีตำรวจทุกแห่ง หน่วยงาน บช.ก., บช.ปส และ สตม. ตั้งนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร เป็นผู้รับผิดชอบการส่งหมายเรียกพยาน และให้แจ้งหมายเลขโทรศัพท์สายตรง โทรศัพท์เคลื่อนที่ เพื่อสะดวกในการติดต่อ ติดตามหากผู้รับผิดชอบไม่อยู่ ให้มีผู้รับผิดชอบแทน โดยปฏิบัติตามหนังสือ ตร ด่วนที่สุด ที่ 0004.6/5619 ลง 16 กรกฎาคม 2547 โดยเคร่งครัด

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นแจ้งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด หากเกิดความเสียหายให้พิจารณาโทษตามความเหมาะสมทั้งผู้บกพร่องและผู้บังคับบัญชาด้วย.

พล.ต.ต.

(เสรีพัศุทธิ์ เตมียาเวช)

รองผบ.ตร.

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร 0-2205-3463

ที่ 0004.5 / พิเศษ วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2545

เรื่อง ให้กำชับการปฏิบัติกรณีพยานศาลของพนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้องเพิ่มเติม

เรียน ผบช. ผบก. หน่วยขึ้นตรงต่อ ตร. และผู้บังคับการตำรวจนครบาล

ด้วยสำนักงานศาลยุติธรรม ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ศย 016/31483 ลง 30 ส.ค. 44 ขอความร่วมมือและแจ้งผลการประชุมร่วมกันระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อหารือถึงแนวทางสนับสนุนการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรมในการนั่งพิจารณาคดีต่อเนื่องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ผลการประชุมได้ข้อสรุปว่า การนั่งพิจารณาคดีต่อเนื่องจะเป็นผลสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับความเคร่งครัดในการกำหนดวันนัดพิจารณา เพราะการนัดพิจารณาคดีแบบต่อเนื่องจะเป็นการนัดคดีเรื่องเดียวกันไปทีละคดีจนเสร็จ ศูนย์การจะต้องนำพยานทุกปากมาเบิกความในคราวเดียวต่อเนื่องกันไป โดยเมื่อสิ้นวันที่ศาลนัดสืบพยานไม่ได้แล้วจะต้องไม่มีการเลื่อนคดีโดยไม่จำเป็น เพราะหากมีการเลื่อนคดีใดจะทำให้คดีนั้นต้องไปเรียงลำดับการนัดพิจารณาคดีใหม่ต่อจากคดีอื่นที่ได้นัดพิจารณาเรียงลำดับไว้ก่อนแล้ว ทำให้คดีต้องล่าช้าไปอย่างมาก ในส่วนของคดีอาญานั้น สาเหตุสำคัญของการเลื่อนคดีของฝ่ายโจทก์เกิดจากพยานไม่มาศาล หากสามารถให้พยานมาศาลตามกำหนดนัดได้ก็จะทำให้การพิจารณาคดีต่อเนื่องประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญ

โดยที่พยานโจทก์ส่วนใหญ่เป็นเจ้าพนักงานตำรวจ ส่วนพยานอื่นที่มิใช่เจ้าพนักงานตำรวจนั้น ก็อยู่ในอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะติดตามพยานมาเบิกความต่อศาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงเป็นหน่วยงานสำคัญที่จะช่วยในการนำพยานมาศาลตามกำหนดนัด หากสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ความร่วมมือในการประสานงานกับสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อติดตามพยานอย่างเป็นระบบก็จะช่วยให้การนั่งพิจารณาคดีต่อเนื่องมีผลในทางปฏิบัติได้จริง ที่ประชุมจึงได้เห็นชอบแนวทางในการดำเนินงานดังนี้

1. ขอให้เจ้าพนักงานตำรวจที่เป็นพยาน ไปเบิกความตามที่ศาลนัดโดยเคร่งครัด โดยถือเป็นงานราชการสำคัญ

2. ในกรณีที่เจ้าพนักงานตำรวจที่เป็นพยานถูกโยกย้ายไปดำรงตำแหน่งในพื้นที่อื่นนอกเขตอำนาจศาล ขอให้เจ้าพนักงานตำรวจเดินทางไปเบิกความที่ศาลเดิม โดยถือเป็นภารกิจเดินทาง

/ไปปฏิบัติราชการ...

ไปปฏิบัติราชการเพราะในการพิจารณาคดีต่อเนื่องศาลจะไม่ส่งประเด็นไปสืบพยานที่อื่น

3. ในส่วนของพยานที่ไม่ใช่เจ้าพนักงานตำรวจ ควรมีแนวทางในการควบคุม และติดตามพยานอย่างใกล้ชิดเป็นรายคดี เพราะในการพิจารณาคดีต่อเนื่องนั้นเมื่อถึงกำหนดวันนัดสืบพยานในคดีใดแล้วจะต้องนำพยานทุกปากในคดีนั้นมาเบิกความต่อเนื่องกันไปในคราวเดียวมิใช่นำพยานบางปากมาเบิกความทีละนัดดังเช่นในระบบเดิม

4. ขอให้เจ้าพนักงานตำรวจรายงานผลการส่งหมายเรียกพยานกลับมายังศาลผู้ออกหมายเรียก เพื่อประโยชน์ในการประสานงานกับศาลผู้ออกหมายเรียก ในกรณีมีเหตุขัดข้องในการส่งหมาย

5. หากมีพยานสำคัญที่จำเป็นต้องนำมาเบิกความก่อนถึงวันนัดสืบพยานหรือมีเหตุจำเป็นเกี่ยวกับความปลอดภัยของพยาน ขอให้เจ้าพนักงานตำรวจประสานงานกับพนักงานอัยการเพื่อขอให้ศาลนัดสืบพยานดังกล่าวเป็นกรณีพิเศษ

6. ขอให้สถานีตำรวจแต่ละแห่ง กำหนดบุคคลใดบุคคลหนึ่งในหน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบในการติดตามพยานและประสานงานกับศาลชั้นต้นแต่ละศาลโดยตรง ซึ่งศาลชั้นต้นแต่ละศาลจะได้จัดบุคคลหรือหน่วยงานภายในเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องดังกล่าวในลักษณะเดียวกัน

ฉะนั้น จึงขอกำชับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีหน้าที่ไปเป็นพยานตลอดจนผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบ ให้ความร่วมมือกับศาล ตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมขอความร่วมมือดังกล่าวข้างต้นเพิ่มเติมจากหนังสือ ตร. ที่ 0503(ส) / 15685 ลง 8 ก.ค. 2524 ข้อ 2 และ 4 โดยให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบพยานของแต่ละสำนวนเป็นผู้รับผิดชอบในการติดตามพยานและประสานงานกับศาลชั้นต้นแต่ละศาลโดยตรง ทั้งนี้ให้ปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีลักษณะที่ 8 บทที่ 6 และประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีลักษณะที่ 57 บทที่ 13 ข้อ 3 วรรคสองและวรรคท้าย โดยเคร่งครัด

พล.ต.ท.

(วุฒิชัย ศรีวัฒนาวุฒิ)

รอง ผบ.ตร.(ฝ่ายอ) ปฏิบัติราชการแทน ผบ.ตร.

๘ มี.ค. ๒๕๔๕

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. ๐-๒๒๐๕-๓๔๖๖

ที่ ๐๐๓๑.๒๐๒/ ๐๑๑๖ **วันที่** ๗ มีนาคม ๒๕๕๒

เรื่อง กำหนดแนวทางปฏิบัติในการคุ้มครองพยานในคดีอาญา

รอง ผบ.ตร. และผู้ช่วย ผบ.ตร. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ผบช. และ ผบก.หน่วยในสังกัด สง ผบ.ตร. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ตามระเบียบ ตร. ว่าด้วยกำหนดแนวปฏิบัติการคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๘ ได้กำหนดให้ ผบ.ตร. มีอำนาจออกคำสั่งหรือแนวทางปฏิบัติเพื่อการดำเนินการตามระเบียบ ตร. ประกอบระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่พยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดานของพยาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๙ ข้อ ๒๑ และ ข้อ ๒๔ ได้ให้อำนาจหัวหน้าส่วนราชการในการมอบหมายอำนาจในการใช้ดุลพินิจสั่งจ่ายค่าตอบแทนแก่พยานและค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองพยาน นั้น

เนื่องจากได้มีการดำเนินการตามหนังสือ ตร. ที่ ๐๐๐๔.๒๑/ ๒๕๕๒ ลง ๑๕ พ.ค. ๒๕๔๘ เรื่อง กำหนดแนวทางปฏิบัติในการคุ้มครองพยานในคดีอาญามาระยะเวลาหนึ่งแล้ว เกิดปัญหาข้อขัดข้องในทางปฏิบัติหลายประการ ดังนั้น เพื่อให้การคุ้มครองพยานของ ตร. มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติราชการของผู้บัญชาการในฐานะเป็นอธิบดีหรือเทียบเท่าผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงให้ยกเลิกหนังสือ ตร. ที่ ๐๐๐๔.๒๑/ ๒๕๕๒ ลง ๑๕ พ.ค. ๒๕๔๘ เรื่อง กำหนดแนวทางปฏิบัติในการคุ้มครองพยานในคดีอาญา โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติในการคุ้มครองพยานในคดีอาญาใหม่ ดังต่อไปนี้

๑. คดีอาญาที่พยานอาจไม่ได้รับความปลอดภัยซึ่งจะให้ความคุ้มครองพยาน ได้แก่

๑.๑ คดีอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างต่ำตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป

๑.๒ คดีอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างต่ำตั้งแต่สามปีขึ้นไป และผู้กระทำผิดหรือผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดหรือผู้ต้องสงสัยเป็นผู้มีอิทธิพลเกี่ยวกับคดีอาญาสิบห้าประเภทที่กำหนดไว้ท้ายหนังสือนี้ หรือ

๑.๓ คดีอาญาที่พยานอาจไม่ได้รับความปลอดภัย แต่ไม่เข้าลักษณะตาม ๑.๑ และ ๑.๒ ให้รีบรายงานต่อ ผบช.หรือผู้รักษาราชการแทน เพื่อพิจารณาสั่งการโดยด่วน หากเห็นสมควรให้คุ้มครองพยาน ก็ให้ดำเนินการตามข้อ ๒ ต่อไป

๒. ผู้มีอำนาจอนุมัติการคุ้มครองพยาน

๒.๑ พยานในคดีอาญาตามข้อ ๑.๑ และ ข้อ ๑.๒ ให้พนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนหรือสอบสวนคดีอาญาร่วมหารือกับ ผกก. หรือหัวหน้าสถานีตำรวจหรือผู้รักษาราชการแทน โดยให้ ผกก. หรือหัวหน้าสถานีตำรวจ หรือผู้รักษาราชการแทน ออกคำสั่งให้การคุ้มครองพยานเป็นระยะเวลาไม่เกินหกสิบวัน

๒.๒ หากมีความจำเป็นที่จะคุ้มครองพยานเกินกว่าหกสิบวัน ให้ ผบก. หรือผู้รักษา

/ราชการ...

ราชการแทน เป็นรู้อนุมัติต่อไปได้อีกครั้งละไม่เกินเก้าสิบวัน แต่รวมระยะเวลาแล้วต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่ ผบช. หรือผู้รักษาราชการแทนได้อนุมัติการคุ้มครองพยาน

๒.๓ หากมีความจำเป็นต้องให้ความคุ้มครองพยานเกินกว่าหนึ่งปี ให้ขออนุมัติต่อ ผบช. หรือผู้รักษาราชการแทน

การขออนุมัติตาม ๒.๒ และ ๒.๓ ให้รายงานเหตุผลความจำเป็นพร้อมผลการดำเนินคดีอาญาประกอบการขออนุมัติ และเมื่อได้รับอนุมัติให้คุ้มครองพยานหรือยกเลิกการคุ้มครองพยานรายใด ให้ผู้ขออนุมัติรายงานผลการดำเนินการให้ ตร. ทราบ

๒.๔ สำหรับกรณีที่พยานร้องขอหรือพนักงานสอบสวนเห็นว่าควรให้ความคุ้มครองพยานตามมาตรการพิเศษแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๔๖ ให้ดำเนินการตามข้อ ๒.๒ - ๒.๓ ไปพลางก่อน แล้วให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบรายงานตามลำดับชั้นถึง ผบช. เพื่อขออนุมัติต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และให้รายงานผลการดำเนินการให้ ตร. ทราบ

๒.๕ ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนเพื่อการคุ้มครองพยาน ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขออนุมัติให้ความคุ้มครองพยานทางโทรศัพท์ โทรสาร หรือเครื่องมือสื่อสารอื่นใดก็ได้ แล้วรายงานเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงผู้มีอำนาจอนุมัติ

๓. เมื่อผู้มีอำนาจอนุมัติตามข้อ ๒. ได้อนุมัติการคุ้มครองพยานให้รีบดำเนินการคุ้มครองพยานทันที และให้ผู้คุ้มครองพยานแจ้งผู้รักษาการคุ้มครองพยานทราบโดยเร็ว

๔. ผู้มีหน้าที่ให้ความคุ้มครองพยาน

๔.๑ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจที่รับผิดชอบคดีอาญาที่มีการร้องขอให้ความคุ้มครองพยานจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจไปให้ความคุ้มครอง ณ สถานที่ที่พยานอยู่หรือสถานที่อื่นใดที่เห็นสมควร

กรณีพยานมีชื่อยู่หรือพักอาศัยอยู่นอกเขตพื้นที่รับผิดชอบ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจที่รับผิดชอบพื้นที่ที่พยานอยู่หรือพักอาศัยจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจไปให้ความคุ้มครองแก่พยาน เมื่อมีการร้องขอจากหัวหน้าสถานีตำรวจที่รับผิดชอบในคดีอาญาที่ต้องให้ความคุ้มครองพยาน

หากกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เพียงพอในการคุ้มครองพยานให้รายงานเหตุผลและความจำเป็นให้ผู้บังคับการทราบ และให้ผู้บังคับการใช้ดุลยพินิจในการจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อคุ้มครองพยานดังกล่าว หรืออาจร้องขอต่อ ตร. ตั้งให้หน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดเป็นหน่วยงานกลางสำหรับทำหน้าที่คุ้มครองพยานก็ได้

ในการณีจำเป็นหรือพิจารณาแล้วเห็นว่า หากพยานพักอาศัยอยู่ที่พักอาศัยของตนเองอาจไม่ได้รับความปลอดภัยก็ให้จัดสถานที่ที่ปลอดภัยให้พยานอยู่ก็ได้

๔.๒ กรณีหน่วยงานที่ต้องการให้ความคุ้มครองพยานไม่ใช่เป็นสถานีตำรวจภูธรหรือสถานีตำรวจนครบาลให้หัวหน้าหน่วยงานพิจารณาจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจที่สังกัดในหน่วยงานนั้น ไปคุ้มครองพยานหรืออาจดำเนินการตามข้อ ๔.๑ วรรคสอง ก็ได้ โดยให้คำนึงถึงพฤติการณ์ทางคดีและความผิดที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ

๔.๓ ในกรณีที่หน่วยงานอื่นนอกสังกัด ตร. ร้องขอให้คุ้มครองพยานให้ส่งเรื่องให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ตาม ๒ ดำเนินการต่อไป

สำหรับกรณีที่หน่วยงานอื่นนอกสังกัด ตร. หรือพยาน ร้องขอให้คุ้มครองพยานโดยระบุหน่วยงานในสังกัด ตร. ที่อยู่นอกเขตอำนาจสั่งการของ ผบช.ในพื้นที่รับผิดชอบ เช่น บช.ก. บช.น. ให้ ตร. เป็นผู้พิจารณาตามคำขอโดยให้คำนึงถึงพฤติการณ์ทางคดีและความจำเป็นที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ

๕. คำร้องขอรับการคุ้มครองพยานให้ทำเป็นหนังสือตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายหนังสือนี้

๖. ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานที่พยานได้มาให้ข้อเท็จจริงและปีชื่อของพยานระบุไว้ในสำนวนการสอบสวน เป็นผู้สั่งจ่ายค่าตอบแทนแก่พยาน ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่พยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดานของพยานหรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๗

๗. ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานที่พยานได้มาให้ข้อเท็จจริงเป็นผู้สั่งจ่ายค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองพยานตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่พยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดานของพยานหรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๗

๘. ก่อนดำเนินการให้ความคุ้มครองพยานให้พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ผู้ให้ความคุ้มครองแจ้งแก่พยานหรือบุคคลตาม มาตรา ๙ ว่าในกรณีเกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ชื่อเสียง ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของพยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดานของพยาน หรือบุคคลอื่น ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานเพราะมีการกระทำผิดอาญาโดยเจตนา เนื่องจากการที่พยานตะมาหรือได้มาเป็นพยานบุคคลนั้นมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควรตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่พยาน สามี ภริยา หรือผู้บุพการี ผู้สืบสันดานของพยานหรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๗

๙. การควบคุมและกำกับดูแลการคุ้มครองพยาน

๙.๑ ให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองพยานจัดทำทะเบียนการคุ้มครองพยานและเก็บรักษาไว้ที่หน่วยงานระดับกองบังคับการและรายงานตามลำดับชั้นจนถึงกองบัญชาการ

๙.๒ ให้ แต่ละ บช. ทำการตรวจสอบและประเมินผลการคุ้มครองพยานของหน่วยงานในสังกัดและรายงานผลให้ ตร. ทราบ ทุกวันที่ ๓๑ มีนาคม และ ๓๑ กันยายน ของทุกปี ตามแบบที่กำหนดท้ายหนังสือนี้

๑๐. การดำเนินการตามหนังสือสั่งการนี้ให้ถือเป็นความลับ

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

พล.ต.อ.

(พัชรวาท วงษ์สุวรรณ)

ผบ.ตร.

แบบรายงานค่าตอบแทนพยาน

ระหว่างเดือน (ตุลาคม - มีนาคม) (เมษายน - สันกายน)

ของ สน., สภ. .....

คดีอาญาที่	พยาน ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ค่าตอบแทน	จำนวนครั้งที่มาให้การ	หมายเหตุ
1/2550	1	นาย.....	200	1	ภายในจังหวัด
	2	นาย.....	400	2	ภายในจังหวัด
	3	นาย.....	1,000	2	ต่างจังหวัด
		รวมเป็นเงิน	1,600		
		รวมเดือน ต.ค., พ.ย., ธ.ค., ม.ค., ก.พ., มี.ค.,	(แยกแต่ละเดือน)		
		รวมทั้งสิ้น ต.ค. 2549 - มี.ค. 2550			

ลงชื่อ .....หัวหน้าหน่วยงาน/ผู้รายงาน

(.....)

ตำแหน่ง .....

หมายเหตุ ให้หัวหน้าหน่วยรายงาน บช. ผ่าน บก. และ ให้ บช. รวบรวมรายงาน ตร. ผ่าน กฉ. ทุก 6 เดือน

โดยมอบให้ บช. สรุปยอดจำนวนพยานและค่าตอบแทนแยกแต่ละ ภ.จว.

แบบรายงานเพื่อใช้ข่ายในการคุ้มครองพยาน

ระหว่างเดือน (ตุลาคม - มีนาคม) (เมษายน - กันยายน)

ของ จน., สภ. .....

ลำดับที่	ทะเบียนที่	ชื่อ - สกุล พยาน	ระยะเวลาการคุ้มครอง	วิธีการคุ้มครอง	ค่าใช้จ่าย	หมายเหตุ

ลงชื่อ ..... หัวหน้าหน่วยงาน/ผู้รายงาน

(.....)

ตำแหน่ง .....

หมายเหตุ ให้หัวหน้าหน่วยงานรายงาน บช. ผ่าน บก. และให้ บช. รวบรวมรายงาน ตร. ผ่าน รต. ทุก 6 เดือน

โดยแจ้งให้ บช. สรุปยอดจำนวนคดีและค่าใช้จ่ายแยกแต่ละ ภ.จว.

639

สคพ. 11

แบบรายงานผลการดำเนินงานคุ้มครองพยาน

ตามบันทึกข้อตกลงว่าด้วยการปฏิบัติและประสานงานการให้ความคุ้มครองพยานในคดีอาญา (รอบ 6 เดือน)

ตั้งแต่วันที่.....ถึง.....

ประจำปีงบประมาณ 25.....

ชื่อหน่วยงาน.....ผู้จัดทำข้อมูล.....โทรศัพท์.....มือถือ.....

ผลการดำเนินงานคุ้มครองพยาน					งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	ผลการใช้จ่ายงบประมาณ				งบประมาณคุ้มครองพยานที่จ่ายจริง
จำนวนพยานทั้งหมด			การดำเนินการคุ้มครอง			ค่าใช้จ่ายตามมาตรการทั่วไป		ค่าใช้จ่ายตามมาตรการพิเศษ		
อยู่ระหว่างการคุ้มครอง	ดำเนินการคุ้มครองแล้ว	จำนวนผู้ขอรับการคุ้มครอง	มาตรการทั่วไป	มาตรการพิเศษ		พยาน	เจ้าหน้าที่	พยาน	เจ้าหน้าที่	

ข้อติดเห็น/ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

หมายเหตุ (1) จำนวนพยานทั้งหมด ให้รวมจึงจำนวนที่บุคคลอื่นใดซึ่งมีประโยชน์ ( ) ต้องร้องขอรับการคุ้มครองด้วย

(2) [illegible]

ของ ...สน.สวจ...ตม.ส. ๑๕๑

(ตัวอย่าง) คำขอขอรับการคุ้มครองพยาน และให้ความเห็นชอบ

640

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ขอรับการคุ้มครอง

๑. ชื่อ ..... ชื่อสกุล.....

๒. อายุ..... ปี

๓. ที่อยู่.....

.....โทรศัพท์.....

๔. บุคคลใกล้ชิดที่สามารถติดต่อได้

ชื่อ..... ชื่อสกุล.....

ที่อยู่.....

.....โทรศัพท์.....

๕. วิธีการที่ขอรับการคุ้มครอง

☐ จัดเจ้าหน้าที่ไปให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ

☐ จัดให้พยานอยู่ในสถานที่ที่ปลอดภัย

☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

พฤติการณ์ที่อ้างไม่ได้รับความปลอดภัย โดยย่อ .....

.....

ความเห็นของพนักงานสอบสวนเจ้าหน้าที่.....

.....

การเปิดเผยข้อมูลในภายหลังว่าพยานไม่มา ไม่ได้ข้อเท็จจริงหรือไม่มีประโยชน์ใดๆ หรือมีคำให้การขาดตกบกพร่องในการพิสูจน์ข้อความอันเป็นเท็จ หรือพิสูจน์เปิดความอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดีล่วงหน้า หรือสามารถพิสูจน์ทำพยานหลักฐานอันเป็นเท็จในคดีที่บุคคลนั้นเป็นพยาน ให้บุคคลนั้นคืนหรือชดใช้ค่าตอบแทน หรือจะให้สิ่งใดๆ ในการในการคุ้มครองพยานและบุคคลอื่นแล้วแต่กรณี ที่รู้ได้ว่าเป็นเท็จ ในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งจากเจ้าพนักงานคุ้มครองพยาน

ลงชื่อ.....ผู้ขอรับการคุ้มครองและให้ความยินยอม

(.....)

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ ..... พยาน

(.....)

ลงชื่อ..... พยาน

(.....)

ความเห็นผู้อนุมัติ

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ

(.....)

ตำแหน่ง.....

1. กลุ่มผู้มีอิทธิพลเรียกรับผลประโยชน์จากโรงงานร้านค้า สถานบริการและสถานประกอบการต่าง ๆ
2. กลุ่มผู้มีอิทธิพลชักชวนจัดให้มีบ่อนการพนัน จัดให้มีการพนันทายผลฟุตบอล หวยใต้ดิน หวยหุ้น รับซื้อ ตู้เกมส์ไฟฟ้า
3. กลุ่มผู้มีอิทธิพลในการซื้อการประมูล และจัดขบวนการเสนอ / แข่งขันราคาในการประมูลงานของทางราชการ
4. กลุ่มผู้มีอิทธิพลชักชวนนำคนเข้า – ออก และอยู่ในราชอาณาจักรโดยผิดกฎหมาย
5. กลุ่มผู้มีอิทธิพลหลอกลวงประชาชนไปทำงานต่างประเทศ
6. กลุ่มผู้มีอิทธิพลรับจ้างทวงหนี้ด้วยการข่มขู่หรือใช้กำลัง
7. กลุ่มผู้มีอิทธิพลชักชวนค้าอาวุธ
8. กลุ่มผู้มีอิทธิพลบุกรุกที่สาธารณะและหรือทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
9. กลุ่มผู้มีอิทธิพลลักลอบขนสินค้าหนีภาษี น้ำมันเถื่อน น้ำมันปาล์มเถื่อน บุหรี่ สุราเถื่อน และรับเคลียร์การนำเข้าสินค้าผิดกฎหมาย
10. กลุ่มผู้มีอิทธิพลมือปืนรับจ้าง
11. กลุ่มผู้มีอิทธิพลเกี่ยวกับยาเสพติด
12. กลุ่มผู้มีอิทธิพลหลอกลวงดื่มด่ำนักท่องเที่ยว
13. กลุ่มผู้มีอิทธิพลลักลอบหญิงและเด็กบังคับค้าประเวณี โสเภณีเด็ก
14. กลุ่มผู้มีอิทธิพลเรียกรับผลประโยชน์จากคิวรถจักรยานยนต์ และรถยนต์รับจ้างผิดกฎหมาย
15. กลุ่มผู้มีอิทธิพลเรียกรับผลประโยชน์จากการรับเคลียร์หรือคุ้มครองการกระทำผิดบนเส้นทางหลวงหรือทางสาธารณะ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานการตรวจแห่งชาติ โทร 205[illegible]

ที่ 0004.3 ว.201 **วันที่** 30 มีนาคม 2543

เรื่อง ระเบียบสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการคุ้มครองเด็กในตลิ่งอาญา พ.ศ. 2543

เรียน ผวจ., ผบช.น., ผบช.ภ., ผบช.ภ. 1 - 9, ผบช.ตชด.

ด้วยสำนักงานอัยการสูงสุดมีหนังสือด่วนที่สุด ที่ อส (สปน.) 0018/11459 ลงวันที่ 6 เม.ย. 2543 ส่งสำเนาระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด ว่าด้วยการคุ้มครองเด็กในตลิ่งอาญา พ.ศ. 2543 ซึ่งสำนักงานอัยการสูงสุดได้กำหนดหลักปฏิบัติราชการในการดำเนินตลิ่งอาญาของพนักงานอัยการ เพื่อเป็นการรองรับการบังคับใช้ พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติม ป.วิ.อาญา (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2542 ทั้งนี้เพื่อให้การคุ้มครองเด็กในตลิ่งอาญาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว สอดคล้องกับมาตรฐานข้อ 12 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พ.ศ. 2532 และบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 4 และมาตรา 53 ให้ ตร. ถือเป็นการประกาศการปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กในตลิ่งอาญา

ตร. จึงขอส่งสำเนาระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด ว่าด้วยการคุ้มครองเด็กในตลิ่งอาญา พ.ศ. 2543 มาเพื่อโปรดแจ้งประชาชนการปฏิบัติราชการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

รบ.ตร.

(พลตำรวจโท โสภณ โสภณรัตนกุล)

ผู้ช่วย ผบ.ตร. ปฏิบัติราชการแทน ผบ.ตร.

643

ด่วนที่สุด

ที่ ศูส(สฝปผ.)0018/11459

สำนักงานอัยการสูงสุด
ถนนหน้าพระลาน กรุงเทพฯ 10200

8 สิงหาคม 2543

เรื่อง ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด ว่าด้วยการคุ้มครองเด็กในคดีอาญา พ.ศ. 2543

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด ว่าด้วยการคุ้มครองเด็กในคดีอาญา พ.ศ.2543

ด้วยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2542 ได้มีบทบัญญัติในการคุ้มครองเด็กในคดีอาญาเพิ่มขึ้น และได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการในการคุ้มครองเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ทั้งในชั้นสอบสวนและชั้นศาลหลายประการ สำนักงานอัยการสูงสุดจึงได้กำหนดระเบียบ ว่าด้วยการคุ้มครองเด็กในคดีอาญา พ.ศ.2543 ขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อให้การคุ้มครองเด็กในคดีอาญาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว สอดคล้องกับมาตรฐาน ข้อ 12 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พ.ศ.2532 (ค.ศ.1989) และบทบัญญัติในมาตรา 4 และมาตรา 53 วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

เนื่องจากการคุ้มครองเด็กในคดีอาญา จะต้องมีการประสานงานกับหลายหน่วยงาน สำนักงานอัยการสูงสุดจึงได้ส่งสำเนาระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด ว่าด้วยการคุ้มครองเด็กในคดีอาญา พ.ศ. 2543 ให้หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทราบแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายพันธ์ สุริยพร)
รองอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการแทน
อัยการสูงสุด

สำนักงานวิชาการ
โทร. 5412921

งานธุรการและกำลังพล ผอ.จต.
กองกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
รับเลขที่ 01274
วันที่ 15 ส.ค. 2543
เวลา 15.15 ชื่อผู้รับ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
รับงานคืน
วันที่ 11 ส.ค. 2543
เวลา 16.20 น.

งานธุรการ
กองกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
รับเลขที่ 293/43
วันที่ 16 ส.ค. 43
เวลา

ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด
ว่าด้วยการคุ้มครองเด็กในคดีอาญา
พ.ศ. ๒๕๔๓

โดยเหตุที่ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้มีบทบัญญัติเพิ่มบทบาทของพนักงานอัยการในการคุ้มครองเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ทั้งในชั้นสอบสวนและชั้นศาลหลายประการ กล่าวคือในชั้นสอบสวนได้กำหนดให้พนักงานอัยการเข้าร่วมในการจดบันทึกคำร้องทุกข์ในกรณีที่เด็กเป็นผู้เสียหาย การถามปากคำเด็กในฐานะผู้เสียหายหรือพยาน การที่ผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็กชี้ตัวผู้ต้องหาและการสอบสวนผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็ก ส่วนในชั้นศาลได้มีการกำหนดกระบวนการถามปากคำและสืบพยานในการไต่สวนการตาย การไต่สวนมูลฟ้องและการพิจารณาคดีสำหรับเด็กเป็นพิเศษ นอกจากนั้นยังได้มีการปรับปรุงขยายเหตุและวิธีการเกี่ยวกับการสืบพยานไว้ก่อนการฟ้องคดีต่อศาลอย่างกว้างขวาง รวมทั้งให้นำวิธีสืบพยานสำหรับเด็กในชั้นศาลไปใช้กับการสืบพยานไว้ก่อนการฟ้องคดีต่อศาลอีกด้วย ทั้งนี้เพื่อให้การคุ้มครองเด็กในคดีอาญาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วสอดคล้องกับมาตรฐาน ข้อ ๑๒ แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พ.ศ. ๒๕๓๒ (ค.ศ. ๑๙๘๙) และบทบัญญัติในมาตรา ๔ และมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ กรมจึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดองค์กรเพื่อรองรับภารกิจและบทบาทดังกล่าวและกำหนดหลักปฏิบัติราชการในการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๘ อัยการสูงสุด จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

หมวด ๑
บททั่วไป

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด ว่าด้วยการคุ้มครองเด็กในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๓"

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกระเบียบ ข้อบังคับและคำสั่งอื่นใดที่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้และให้ใช้ระเบียบนี้แทน

การปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้คำนึงถึงข้อบังคับและระเบียบของส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อให้การอำนวยความยุติธรรมเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กในคดีอาญาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความยุติธรรมตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๐๙ (ค.ศ. ๑๙๖๖) และตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

ข้อ ๓ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

"ศูนย์อำนวยการ" หมายความถึง ศูนย์อำนวยการคุ้มครองเด็กในคดีอาญา

"ผู้อำนวยการศูนย์" หมายความถึง อธิบดีอัยการฝ่ายคดีอาญา หรืออัยการจังหวัดผู้ปฏิบัติหน้าที่ประจำ ณ สำนักงานอัยการจังหวัดนั้น หรืออัยการจังหวัดประจำศาลจังหวัดแล้วแต่กรณี

"รองผู้อำนวยการศูนย์" หมายความถึง รองอธิบดีอัยการฝ่ายคดีอาญา หรือ พนักงานอัยการที่อัยการจังหวัดมอบหมาย

"เลขานุการศูนย์" หมายความถึง

(๑) ในกรุงเทพมหานคร อัยการพิเศษฝ่ายที่ได้รับมอบหมาย

(๒) ในต่างจังหวัด พนักงานอัยการที่อัยการจังหวัดมอบหมาย

"หัวหน้าพนักงานอัยการ" หมายความถึง อัยการพิเศษฝ่ายหรืออัยการจังหวัดที่รับผิดชอบในการดำเนินคดี

"พนักงานอัยการ" หมายความถึง

(๑) ในกรุงเทพมหานคร พนักงานอัยการที่ได้รับมอบหมาย

(๒) ในต่างจังหวัด พนักงานอัยการประจำสำนักงานอัยการต่าง ๆ

"เด็ก" หมายความถึง เด็กอายุไม่เกินสิบเจ็ดปี

"การคุ้มครองเด็ก" หมายความถึง การเข้าร่วมในการจดบันทึกคำร้องทุกข์ในกรณีที่เด็กเป็นผู้เสียหาย การสอบปากคำเด็กในฐานะผู้เสียหายหรือพยาน การชี้ตัวผู้ต้องหา การสอบสวนผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็กในชั้นสอบสวน และ การสอบปากคำหรือสืบพยานในการไต่สวนการตาย การไต่สวนมูลฟ้องและการพิจารณาคดีสำหรับเด็กเป็นพิเศษในชั้นศาล

ข้อ ๕ พนักงานอัยการมีหน้าที่ในการอำนวยความยุติธรรม และพึงให้ความคุ้มครองสิทธิเด็กจากการใช้ความรุนแรง การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมต่อเด็ก โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

หมวด ๒

ศูนย์อำนวยการ

ข้อ ๖ ให้จัดตั้งศูนย์อำนวยการคุ้มครองเด็กในคดีอาญาขึ้นในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด มีหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการติดต่อประสานงานรวมทั้งปฏิบัติการตามที่ได้รับมอบหมาย กรณีพนักงานอัยการต้องเข้าคุ้มครองเด็ก โดยให้ศูนย์อำนวยการคุ้มครองเด็กในคดีอาญากรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางพัฒนาระบบการคุ้มครองเด็ก และจัดระบบการสำรวจ การเก็บ การใช้ประโยชน์ข้อมูลการคุ้มครองเด็กทั่วราชอาณาจักร การศึกษาวิจัยเชิงประเมินผล โดยพัฒนารูปแบบ วิธีการและแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการคุ้มครองเด็กของสำนักงานอัยการสูงสุด

ให้ผู้อำนวยการศูนย์ เป็นผู้รับผิดชอบอำนวยการให้การคุ้มครองเด็กในการเข้าร่วมจดบันทึกคำร้องทุกข์ การสอบปากคำเด็กในฐานะผู้เสียหายหรือพยาน การชี้ตัวผู้ต้องหา การสอบสวนผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็ก การไต่สวนการตาย การไต่สวนมูลฟ้องหรือการสืบพยานในคดีที่พยานเป็นเด็ก และการสืบพยานไว้ล่วงหน้าในคดีที่พยานนั้นเป็นเด็ก หรือคดีนั้นเด็กเป็นผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยให้รองผู้อำนวยการศูนย์มีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการศูนย์ และให้เลขานุการศูนย์ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ

ข้อ ๗ ศูนย์อำนวยการ มีหน้าที่ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำบัญชีรายชื่อพนักงานอัยการผู้มีหน้าที่เข้าร่วมในการคุ้มครองเด็กในชั้นสอบสวน โดยในกรุงเทพมหานครให้เสนออัยการสูงสุด หรือผู้ที่อัยการสูงสุดมอบหมายเพื่อออกคำสั่ง ในต่างจังหวัดให้ผู้อำนวยการศูนย์เป็นผู้ออกคำสั่ง แล้วแจ้งให้พนักงานอัยการทราบล่วงหน้า

(๒) จัดให้มีพนักงานอัยการปฏิบัติหน้าที่แทน กรณีพนักงานอัยการผู้มีรายชื่อตาม (๑) ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้

(๓) จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อำนวยการไว้คอยรับแจ้งจากพนักงานสอบสวน กรณีขอให้พนักงานอัยการเข้าร่วมในการจดบันทึกคำร้องทุกข์ การถามปากคำเด็กในฐานะผู้เสียหายหรือพยาน การชี้ตัวผู้ต้องหา การสอบสวนผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็กในชั้นสอบสวน

(๔) รับและพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับการสืบพยานไว้ก่อน

(๕) จัดทำสารบบการเข้าร่วมในการคุ้มครองเด็กในชั้นสอบสวนตามแบบที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

(๖) จัดสถานที่สำหรับการซักถามปากคำเด็กเพื่อสืบ โดยให้มีการบันทึกภาพและเสียงซึ่งสามารถนำออกถ่ายทอดได้อย่างต่อเนื่องไว้เป็นพยาน

(๗) จัดระบบการสำรวจ การเก็บ การใช้ประโยชน์ข้อมูล การคุ้มครองเด็ก

(๘) ประสานงานกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(๙) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๘ การมอบหมายพนักงานอัยการที่จะเข้าร่วมในการจดบันทึกคำร้องทุกข์ การถามปากคำเด็กในฐานะผู้เสียหายหรือพยาน การชี้ตัวผู้ต้องหา การสอบสวนผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็กในชั้นสอบสวนตามระเบียบนี้ ให้พิจารณาคุณสมบัติ ความสามารถ ความประพฤติของพนักงานอัยการ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมในด้านอายุและเพศของผู้เสียหาย พยาน หรือผู้ต้องหา และข้อเท็จจริงเป็นองค์ประกอบสำคัญด้วย

ข้อ ๙ เมื่อได้รับแจ้งจากพนักงานสอบสวนขอให้พนักงานอัยการเข้าร่วมในการจดบันทึกคำร้องทุกข์ การถามปากคำเด็กในฐานะผู้เสียหายหรือพยาน การชี้ตัวผู้ต้องหา การสอบสวนผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็กในชั้นสอบสวน ให้เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อำนวยการบันทึกข้อความของพนักงานสอบสวนไว้ในแบบรับแจ้งการเข้าคุ้มครองเด็กใน

ชั้นสอบสวนข้อระเบียบนี้ และให้พนักงานสอบสวนลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน ในกรณีจำเป็นให้แจ้งทางโทรศัพท์ด้

ให้เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ช่วยการเสนอบันทึกการรับแจ้งดังกล่าวต่อผู้อำนวยการศูนย์ และแจ้งพนักงานอัยการผู้มีหน้าที่พิจารณาดำเนินการต่อไป

ข้อ ๑๐ พนักงานสืบการและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับเด็กเข้าคุ้มครองเด็กในชั้นสอบสวนมีสิทธิได้รับค่าตอบแทน ค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทางและค่าเช่าที่พักตามระเบียบที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำหนด

หมวด ๓
การคุ้มครองเด็กในชั้นสอบสวน

ข้อ ๑๑ การเข้าร่วมในการจดบันทึกคำร้องทุกข์ การถามปากคำเด็กในฐานะผู้เสียหายหรือพยาน การชี้ตัวผู้ต้องหา การสอบสวนผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็กในชั้นสอบสวน ให้พนักงานอัยการใช้ดุลยพินิจและความเหมาะสม โดยให้คำนึงถึงสุขภาพร่างกายและจิตใจของเด็ก โดยไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อจิตใจของเด็กและก่อผลให้ข้อเท็จจริงคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง อีกทั้งต้องไม่ตอกย้ำจิตใจเด็กซึ่งบอบช้ำให้เลวร้ายยิ่งขึ้น

กรณีจำเป็นโดยมีเหตุอันควร พนักงานอัยการอาจถามปากคำเด็กผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ก็ได้

ข้อ ๑๒ ให้พนักงานอัยการผู้ได้รับมอบหมายเข้าร่วมในการจดบันทึกคำร้องทุกข์ การถามปากคำเด็กในฐานะผู้เสียหายหรือพยาน การชี้ตัวผู้ต้องหาหรือการสอบสวนผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็กในชั้นสอบสวน ยังสถานที่และวันเวลาตามที่ได้รับแจ้งจากพนักงานสอบสวน

ก่อนดำเนินการคุ้มครองเด็กในชั้นสอบสวนตามวรรคแรก ให้พิจารณาดังนี้

(๑) สถานที่ที่ทำการสอบสวนได้แยกการจำเป็นส่วนสัดและมีความเหมาะสมสำหรับเด็ก รวมทั้งจัดให้มีการบันทึกภาพและเสียงการสอบปากคำ ซึ่งสามารถนำออกถ่ายทอดได้อย่างต่อเนื่องไว้เป็นพยานแล้วหรือไม่

(๒) สถานที่ที่จัดให้มีการชี้ตัวผู้ต้องหานั้น มีความเหมาะสมและสามารถจะป้องกันมิให้ผู้ต้องหาเห็นตัวผู้เสียหายหรือพยานได้หรือไม่

(๓) มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอแล้วหรือไม่

ถ้าพนักงานสอบสวนยังไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตาม (๑) หรือ (๒) ให้แจ้งพนักงานสอบสวนดำเนินการให้ถูกต้อง หากพนักงานสอบสวนเพิกเฉย ให้ทำบันทึกคัดค้านแจ้งพนักงานสอบสวนทราบและงดการเข้าร่วมคุ้มครองเด็กในขั้นสอบสวน แล้วรายงานพร้อมสำเนาบันทึกคัดค้านเสนอผู้อำนวยการศูนย์ทราบ

ในกรณีไม่มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอตาม (๓) ให้พิจารณาว่าเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่งซึ่งมีเหตุอันควรไม่อาจรอบุคคลดังกล่าวหรือไม่ ถ้ามีหลักฐานว่าเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่งโดยมีเหตุอันควรก็ให้ดำเนินการเข้าคุ้มครองเด็กต่อไป หากไม่เป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่งโดยไม่มีเหตุอันควรให้ดำเนินการตามธรรมดาก่อน

ข้อ ๑๓ กรณีที่พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนไปก่อนโดยไม่รอพนักงานอัยการ ให้พนักงานอัยการพิจารณาว่ามีเหตุจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่งซึ่งมีเหตุอันควรหรือไม่ หากเห็นว่าไม่เป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่งโดยไม่มีเหตุอันควร ให้ทำบันทึกคัดค้านแจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบ แล้วรายงานพร้อมสำเนาบันทึกคัดค้านเสนอผู้อำนวยการศูนย์ทราบ

ข้อ ๑๔ ให้พนักงานอัยการทำบันทึกรายงานการเข้าร่วมคุ้มครองเด็กในขั้นสอบสวนตามแบบรายงานที่กำหนด ให้ได้ความเพียงพอที่จะทราบว่า ได้ดำเนินการดังกล่าวในวันใด ครั้งใด ร่วมกับผู้ใด และดำเนินการไปอย่างไร ถ้าเหตุที่ได้จัดการไปนั้นสมควรจะให้ปรากฏถึงเจตนาพิเศษใด ๆ ก็ให้บันทึกเหตุนั้นให้ปรากฏไว้ด้วย แล้วเสนอผู้อำนวยการศูนย์ทราบ

ในคดีสำคัญตามนัยแห่งระเบียบกรมอัยการว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ.๒๕๒๗ ให้ศูนย์อำนวยการรายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นขึ้นถึงอัยการสูงสุด

ให้ศูนย์อำนวยการเก็บรักษาแบบรายงานการเข้าร่วมคุ้มครองเด็กในชั้นสอบสวนเพื่อส่งให้พนักงานอัยการผู้รับผิดชอบรวมเข้าไว้ในสำนวนคดีอาญาต่อไป

ข้อ ๑๕ การเข้าร่วมในการคุ้มครองเด็กในชั้นสถานสอบสวน หากพนักงานอัยการไม่ได้รับความร่วมมือจากพนักงานสอบสวนหรือพบข้อบกพร่องของพนักงานสอบสวนอันอาจทำให้คดีเสียหายได้ ให้พนักงานอัยการแจ้งพนักงานสอบสวนให้ดำเนินการ ถ้าพนักงานสอบสวนเพิกเฉยให้บันทึกไว้ในแบบรายงานตามข้อ ๑๔ แล้วรายงานต่อผู้อำนวยการศูนย์ เพื่อแจ้งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี

หมวด ๔
การคุ้มครองเด็กในชั้นพนักงานอัยการ

ข้อ ๑๖ เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวนการสอบสวนแล้ว ให้พิจารณาในเบื้องต้นว่าเป็นคดีที่ต้องคุ้มครองเด็กตามกฎหมายหรือไม่ หากเป็นคดีที่ต้องคุ้มครองเด็กแต่พนักงานสอบสวนไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ให้สั่งไม่รับสำนวนการสอบสวนและส่งคืนพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการให้ถูกต้อง

กรณีเป็นสำนวนการสอบสวนที่พนักงานอัยการเข้าคุ้มครองเด็กตามหมวด ๓ ให้พนักงานอัยการเข้าของสำนวนจดรับแบบรายงานตามข้อ ๑๔ วรรคสามมารวมเข้าไว้ในสำนวนการสอบสวนดังกล่าว เพื่อใช้ประกอบการพิจารณา

ข้อ ๑๗ ในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ที่จะต้องนำผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็กมาซักถามเพื่อสั่ง จะกระทำได้ก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากอัยการแล้ว

ในการซักถามเพื่อสั่งดังกล่าว ให้หัวหน้าพนักงานอัยการแจ้งพนักงานสอบสวนส่งผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็กพร้อมนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์บุคคลที่เด็กร้องขอมา และให้นำความในหมวด ๓ ของระเบียบนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๕
การสืบพยานไว้ก่อนเพื่อการคุ้มครองเด็ก

ข้อ ๑๘ เมื่อมีเหตุที่จะดำเนินการสืบพยานไว้ก่อนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็ดี พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ

พ.ศ.๒๕๓๙ ก็ดี พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๐ ก็ดี หรือตามกฎหมายอื่น ให้พนักงานอัยการดำเนินการไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นและระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดที่ว่าด้วยการสืบพยานไว้ก่อนในเรื่องนั้นๆ เว้นแต่กรณีที่ระเบียบนี้กำหนดไว้เป็นพิเศษ ให้นำความในระเบียบดังกล่าวมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีมีเหตุจะต้องดำเนินการสืบพยานไว้ก่อนตามวรรคแรกและมีพยานซึ่งเป็นเด็กจะสืบไว้ก่อนหรือเด็กเป็นผู้เสียหายหรือผู้ต้องหา ให้พนักงานอัยการดำเนินการเข้าคุ้มครองเด็กตามระเบียบในสามข้อต่อไปนี้

ข้อ ๑๙ เมื่อศูนย์อำนวยการได้รับการร้องขอจากผู้เสียหายให้สืบพยานไว้ก่อน ให้ตรวจสอบในเบื้องต้นว่าเป็นเรื่องอยู่ระหว่างการสอบสวนหรือไม่ หากปรากฏว่าพนักงานสอบสวนยังไม่ได้รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ ให้สอบปากคำบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติการณ์และเหตุอันควรที่จะดำเนินการสืบพยานไว้ก่อนตามข้อ ๑๘ และรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง(ถ้ามี) เมื่อเห็นว่ามีมูลเหตุอันควรเข้าคุ้มครองเด็ก ให้ส่งเรื่องไปยังสำนักงานคดีหรือสำนักงานอัยการที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินคดีนั้นแล้วแต่กรณีโดยเร็ว เพื่อพิจารณาดำเนินการให้มีการสืบพยานไว้ก่อนหรือศูนย์อำนวยการอาจดำเนินการเองก็ได้

เมื่อสำนักงานคดีหรือสำนักงานอัยการได้รับเรื่องตามวรรคแรก ให้พนักงานอัยการผู้รับผิดชอบตรวจสอบข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานว่ามีเหตุที่จะสืบพยานไว้ก่อนตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ หากเห็นว่ามีพยานหลักฐานเพียงพอและมีเหตุอันสมควรก็ให้ดำเนินการสืบพยานไว้ก่อน แต่หากเห็นว่าไม่มีเหตุอันควรดำเนินการให้หัวหน้าพนักงานอัยการเสนอเรื่องต่ออธิบดีอัยการเพื่อพิจารณาสั่ง

ในกรณีที่ศูนย์อำนวยการเห็นว่าไม่มีมูลเหตุอันควรดำเนินการ ให้สั่งยุติการดำเนินการ เว้นแต่ในต่างจังหวัดให้ศูนย์อำนวยการเสนอเรื่องต่ออธิบดีอัยการเขตเพื่อพิจารณาสั่ง

คำสั่งของอธิบดีอัยการให้ถือเป็นที่สุด แล้วให้ศูนย์อำนวยการแจ้งคำสั่งให้ผู้ร้องขอทราบตามแบบที่กำหนด

ข้อ ๒๐ ในกรณีที่ศูนย์อำนวยการตรวจสอบในเบื้องต้นตามข้อ ๑๙ วรรคแรกและปรากฏว่าพนักงานสอบสวนได้รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษไว้แล้ว แต่ยังไม่ได้ส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการ ให้ศูนย์อำนวยการส่งเรื่องไปยังสำนักงาน

คดีหรือสำนักงานอัยการที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินคดีเรื่องนั้นแล้วแต่กรณีเพื่อพิจารณาดำเนินการ

เมื่อได้รับเรื่องจากศูนย์อำนวยการตามวรรคแรก ให้นำความในข้อ ๑๙ วรรคสองและวรรคสี่มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ก่อนที่พนักงานสอบสวนจะส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการผู้เข้าร่วมคุ้มครองเด็กในชั้นสอบสวนในคดีนั้นอาจร้องขอให้ศูนย์อำนวยการดำเนินการสืบพยานไว้ก่อน และให้นำความในสองวรรคก่อนมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๑ ในกรณีที่ศูนย์อำนวยการตรวจสอบในเบื้องต้นตามข้อ ๑๙ วรรคแรกและปรากฏว่าพนักงานสอบสวนได้รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษและได้ส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการไว้แล้ว ให้ศูนย์อำนวยการส่งเรื่องไปยังสำนักงานคดีหรือสำนักงานอัยการที่ได้รับสำนวนการสอบสวนเพื่อพิจารณาดำเนินการ

เมื่อได้รับเรื่องจากศูนย์อำนวยการตามวรรคแรก ให้พนักงานอัยการตรวจพิจารณาสำนวนโดยละเอียดรอบคอบและให้นำความในข้อ ๑๙ วรรคสองและวรรคสี่มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนได้ส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการไว้แล้ว หากพนักงานอัยการเจ้าของสำนวนโดยตนเองหรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบหรือผู้เสียหายร้องขอให้ดำเนินการสืบพยานไว้ก่อนต่อสำนักงานคดีหรือสำนักงานอัยการที่ได้รับสำนวนการสอบสวนโดยตรง ให้นำความในวรรคก่อนมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๒ การพิจารณาทำความเห็นและสั่งดำเนินการสืบพยานไว้ก่อนเพื่อการคุ้มครองเด็กตามข้อ ๑๙ ข้อ ๒๐ และข้อ ๒๑ หรือกรณีเป็นคดีสำคัญ ให้นำความในข้อ ๑๓ และข้อ ๓๒ แห่งระเบียบกรมอัยการว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ.๒๕๒๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๓ เมื่อได้รับแจ้งจากศาลในกรณีที่อนุญาตให้ผู้ต้องหาสืบพยานไว้ก่อน หากพนักงานอัยการยังไม่ได้รับสำนวนการสอบสวน ให้ประสานงานไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อขอทราบข้อเท็จจริงอันเป็นมูลคดีและพฤติการณ์แห่งคดีเท่าที่จำเป็น หรือในกรณีที่พนักงานอัยการได้รับสำนวนการสอบสวนแล้ว อาจแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อขอทราบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมก็ได้

ข้อ ๒๔ ก่อนเริ่มสืบพยานไว้ก่อน ถ้าเป็นกรณีที่ผู้ต้องหาถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญา ซึ่งหากการฟ้องคดีจะเป็นคดีซึ่งศาลจะต้องตั้งทนายความให้หรือจำเลยมีสิทธิร้องขอให้ศาลตั้งทนายความ ให้พนักงานอัยการตรวจสอบว่าได้มีการตั้งทนายความแล้วหรือไม่ หากยังไม่มีให้แถลงศาลทราบ

ให้พนักงานอัยการเข้าดำเนินการซักค้านพยานและต้องทำบันทึกการดำเนินการทุกเรื่องในรายงานการคดี (แบบ อ.ค 13) ให้ละเอียดเพียงพอที่จะทราบว่า ได้ดำเนินการดังกล่าวในวันใด ครั้งใด พนักงานอัยการคนใด ได้จัดการไปอย่างไร ถ้าเหตุที่ได้จัดการไปนั้นสมควรจะให้ปรากฏถึงเจตนาเพื่อผลใด ๆ ก็ให้บันทึกเหตุนั้นให้ปรากฏไว้ด้วย ทั้งนี้เพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินคดีต่อไป และให้รายงานหัวหน้าพนักงานอัยการเพื่อทราบด้วย

ข้อ ๒๕ กรณีสืบพยานไว้ก่อนตามข้อ ๑๙ และข้อ ๒๐ เมื่อดำเนินการเสร็จแล้วให้ส่งสำเนาบันทึกการดำเนินการดังกล่าวไปยังศูนย์อำนวยการเพื่อเก็บรักษา

กรณีสืบพยานไว้ก่อนตามข้อ ๒๑ ให้หัวหน้าพนักงานอัยการรายงานผลการดำเนินการให้ศูนย์ทราบเพื่อเป็นข้อมูลทางวิชาการต่อไป

หมวด ๖
การคุ้มครองเด็กในชั้นศาล

ข้อ ๒๖ ในการฟ้องคดีของพนักงานอัยการ หากปรากฏว่ากระบวนการในการดำเนินคดีเรื่องนั้น จะส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจเด็กและเป็นการซ้ำซากที่จะตอกย้ำจิตใจเด็กซึ่งบอบช้ำให้เลวร้ายยิ่งขึ้น อันจำเป็นต้องมีการคุ้มครองเด็ก ให้พนักงานอัยการระบุไว้ในคำฟ้องเพื่อขอให้ศาลใช้กระบวนการถามปากคำและการสืบพยานสำหรับเด็กเป็นการเฉพาะด้วย

การนำเด็กเข้าสืบในชั้นพิจารณาคดีของศาลนั้น ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนระบุไว้ในบัญชีพยานว่าพยานนั้นเป็นเด็ก และในการขอหมายเรียกพยานเด็กดังกล่าว ให้ระบุไว้ในคำร้องด้วยว่าพยานที่จะนำเข้าสืบเป็นเด็ก

ข้อ ๒๗ ก่อนการสืบพยานเด็ก หากปรากฏเหตุแผลความในข้อ ๒๖ วรรคแรกหรือมีเหตุอันควร ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนแถลงต่อศาลขอให้จัดให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงคำให้การพยานที่ได้บันทึกไว้ในชั้นสอบสวน หรือชั้นไต่

สวนมูลฟ้องต่อหน้าคู่ความก่อน และหากจำเป็นต้องถามพยานเด็กเพิ่มเติม หรือมีการซักค้านหรือถามติง ให้นำความในข้อ ๑๑ แห่งระเบียบนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๘ กรณีที่ไม่ได้ตัวเด็กซึ่งเป็นพยานมาเบิกความในชั้นพิจารณาของศาลเพราะมีเหตุจำเป็นอย่างยิ่ง ให้พนักงานอัยการดำเนินการให้ศาลรับฟังสื่อภาพและเสียงคำให้การของพยานนั้นในชั้นสอบสวน ทั้งนี้เพื่อให้ศาลรับฟังประกอบพยานอื่นในการพิจารณาพิพากษาคดีต่อไป

ข้อ ๒๙ ในการไต่สวนการตาย เมื่อปรากฏว่าพยานที่นำเข้าไต่สวนเป็นเด็ก ให้นำความในหมวดนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ ๒ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๔๓

(นายสุชาติ ไตรประสิทธิ์)
อัยการสูงสุด

สำเนาถูกต้อง

(นายกมล ธรรมเสรีกุล)
เลขานุการสำนักงานวิชาการ

อส. ทค. ๑

แบบรับแจ้งการเข้าร่วมคุ้มครองเด็กในคดีอาญา

แบบรับที่.....๒๕.....

เสนอ ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการคุ้มครองเด็กในคดีอาญา

เมื่อวันที่ ..... ได้รับแจ้งจาก.....

อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

โทรศัพท์.....ซึ่งเป็น

☐ พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจ.....

☐ ศาล.....

☐ .....

ให้พนักงานอัยการเข้าคุ้มครองเด็กในคดีอาญา โดยเข้าร่วม

☐ ขณะที่กำลังร้องทุกข์

☐ ถามปากคำผู้เสียหาย

☐ ถามปากคำพยาน

☐ ชี้ตัวผู้ต้องหา

☐ สอบสวนผู้ต้องหา

☐ จับพยานไว้ก่อน

☐ ไต่สวนมูลฟ้อง

ในวันที่.....เวลา.....นาฬิกา ณ.....

ลงชื่อ.....ผู้รับแจ้ง

(.....)

ตำแหน่ง.....

ขอรับรองว่า ข้าพเจ้าได้แจ้งขอให้พนักงานอัยการเข้าร่วมคุ้มครองเด็กในคดีอาญาดังกล่าวจริง โดยได้แนบเอกสารประกอบข้อคำร้องจำนวน.....ฉบับมาพร้อมนี้.

ลงชื่อ.....ผู้แจ้ง

(.....)

ตำแหน่ง.....

อส. คด. ๑ – ๒

หนังสือมอบหมายให้เข้าร่วมคุ้มครองเด็กในคดีอาญา

เลขรับที่.....๒๕.....

ที่ .....

เรียน .....

ด้วยศูนย์อำนวยการคุ้มครองเด็กในคดีอาญาฯ ได้รับการร้องขอจาก.....
.....ให้พนักงานอัยการเข้าคุ้มครองเด็ก โดยให้เข้าร่วม

☐ จดบันทึกคำร้องทุกข์ ☐ ถามปากคำผู้เสียหาย

☐ ถามปากคำพยาน ☐ ชี้ตัวผู้ต้องหา

☐ สอบสวนผู้ต้องหา ☐ ไต่สวนมูลฟ้อง

ในวันที่.....เวลา .....นาฬิกา ณ.....

☐ สืบพยานไว้ก่อน

ศูนย์อำนวยการคุ้มครองเด็กในคดีอาญาฯ จึงขอให้ท่านเข้าคุ้มครองเด็ก

☐ ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าวต่อไปด้วย

☐ โดยตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณาเกี่ยวกับการสืบพยานไว้ก่อนต่อไป

☐ อนึ่ง ศูนย์อำนวยการคุ้มครองเด็กในคดีอาญาฯ ได้แจ้งให้ทราบทางโทรศัพท์หมาย
เลข..... เมื่อวันที่.....แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

(.....)

เลขานุการศูนย์อำนวยการคุ้มครองเด็กในคดีอาญาฯ

แบบรายงานการเข้าร่วมคุ้มครองเด็กในคดีอาญา

เลขรับที่...../๒๕.....

เสนอ ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการคุ้มครองเด็กในคดีอาญา

ตามที่ศูนย์อำนวยการคุ้มครองเด็กฯ

ได้มอบหมายให้.....ไปเข้าร่วมคุ้มครองเด็กในคดีอาญาตาม

หนังสือมอบหมายให้เข้าร่วมคุ้มครองเด็กในคดีอาญา ที่.....ลงวันที่.....

โดยให้ไปดำเนินการเข้าร่วม

☐ จดบันทึกคำร้องทุกข์ ☐ ถามปากคำผู้เสียหาย

☐ ถามปากคำพยาน ☐ ชี้ตัวผู้ต้องหา

☐ สอบสวนผู้ต้องหา ☐ ยึดพยานไว้ก่อน

☐ ไต่สวนมูลฟ้อง

ในวันที่ .....เวลา.....นาฬิกา ณ.....นั้น

บัดนี้ ได้ดำเนินการแล้ว โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

๑. สถานที่ ที่ทำการสอบสวนหรือถามปากคำ

☐ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม เพราะ .....

.....

.....

๒. สถานที่ ที่จัดให้มีการชี้ตัวผู้ต้องหา

☐ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม เพราะ.....

.....

.....

๓. ผู้ที่มาเข้าร่วมถามปากคำ/ชี้ตัวผู้ต้องหาคือ

☐ นักจิตวิทยา ชื่อ.....

☐ นักสังคมสงเคราะห์ ชื่อ.....

☐ บุคคลที่เด็กร้องขอ ชื่อ.....

ในกรณีที่ไม่มีผู้มาเข้าร่วมถามปากคำ/ชี้ตัวผู้ต้องหา นั้น พนักงานสอบสวน

☐ แจ้งแล้ว แต่ไม่มา เพราะ.....

☐ ไม่แจ้ง เพราะ.....

.....

๔. การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดให้มีการบันทึกภาพและเสียงการถามปากคำ ซึ่งสามารถถ่ายทอดได้อย่างต่อเนื่องเป็นพยาน นั้น พนักงานสอบสวน

☐ ดำเนินการแล้ว และสามารถใช้ได้

☐ ไม่ได้ดำเนินการ เพราะ.....

๕. การดำเนินการคุ้มครองเด็กในศูนย์ฯ ที่ได้รับมอบหมาย

☐ ได้ไปดำเนินการเรียบร้อยแล้ว ซึ่งผลการดำเนินการ รายละเอียดปรากฏตามใบต่อแบบรายงาน. .....รวม จำนวน ....แผ่น

☐ ไม่สามารถดำเนินการได้เพราะ.....

และได้แจ้งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการแก้ไข โดย.....

แล้ว พร้อมกับนัดดำเนินการครั้งต่อไปในวันที่.....

จึงเรียนมาเพื่อทราบ.

ลงชื่อ .....ผู้รายงาน

(.....)

ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ เอกสารประกอบรายงานให้ใช้แบบประกอบดังนี้

จดบันทึกคำร้องทุกข์	ใช้แบบ	อส. คร. ๒ - ๑
สอบปากคำผู้เสียหาย	ใช้แบบ	อส. คด.๒ – ๒
สอบปากคำพยาน	ใช้แบบ	อส. คด.๒ – ๒
สอบสวนผู้ต้องหา	ใช้แบบ	อส. คด ๒ - ๒
ชี้ตัวผู้ต้องหา	ใช้แบบ	อส. คด ๒ - ๓
ยึดพยานไว้ก่อน	ใช้แบบ	อส. คด ๒–๔ และ อส. ๑๓ (ในกรณีมีการยึดพยาน)
ได้สวนมูลฟ้อง	ใช้แบบ	อส. ๑๓

เปลี่ยนรายงานการเข้าร่วมคุ้มครองเด็กในคดีอาญา

ผู้ร้องทุกข์ ชื่อ.....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....

หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....

โดยร้องทุกข์ว่า.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ความเห็นพนักงานอัยการผู้เข้าร่วมคุ้มครองเด็กในคดีอาญา

.....

.....

.....

.....

.....

เปิดอย่างงานการเข้าร่วมคุ้มครองเด็กในคดีอาญา

ผู้ให้ปากคำ ชื่อ.....อายุ.....ปี เป็น ☐ผู้เสียหาย ☐พยาน ☐ผู้ต้องหา

อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

โทรศัพท์.....

โดยให้การว่า.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ความเห็นพนักงานอัยการผู้เข้าร่วมคุ้มครองเด็กในคดีอาญา.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบต่อรายงานการเข้าร่วมคุ้มครองเด็กในคดีอาญา

ผู้ชี้ตัวผู้ต้องหา ชื่อ.....อายุ.....ปี เป็น ☐ผู้เสียหาย ☐พยาน
อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่ .....ซอย.....ถนน.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต .....จังหวัด.....
โทรศัพท์.....

ในการชี้ตัวผู้ต้องหานั้น พนักงานสอบสวนได้จัดให้ผู้ต้องหาประปนอยู่กับบุคคลอื่นจำนวน .....คน ซึ่งกลุ่มคนดังกล่าวเป็น.....
.....
.....
.....
.....
.....

(ระบุรายละเอียดบุคคลอื่นพอสมควร เช่นอาชีพ อายุ การแต่งกาย ว่ามีความแตกต่างกับผู้ต้องหามากน้อยเพียงใด มีสิ่งใดที่จะบ่งชี้เฉพาะของผู้ต้องหาหรือผู้ชี้ถูกตัดหรือไม่ เป็นต้น)

ความเห็นพนักงานอัยการผู้เข้าร่วมคุ้มครองเด็กในคดีอาญา

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

เลขรับที่.....๒๕.....

ใบต่อรายงานการเข้าร่วมคุ้มครองเด็กในคดีอาญา

ผู้ร้องขอ ชื่อ..... .....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....
หมู่ที่..... ...ซอย..... .....ถนน..... .....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... ....จังหวัด .....โทรศัพท์.. .....
โดยร้องขอให้สืบหาตามดังนี้

๑)ชื่อ.. .....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่..... .....หมู่ที่..... .....
ซอย.... . ...ถนน.....ตำบล/แขวง..... .... อำเภอ/เขต
..... .จังหวัด.. ....โทรศัพท์..... .....

๒)ชื่อ.....อายุ..... .....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่..... .....
ซอย.....ถนน. ....ตำบล/แขวง..... ....อำเภอ/เขต
.....จังหวัด..... โทรศัพท์..... .....

๓)ชื่อ..... .....อายุ. .....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ซอย. .....ถนน..... ... .ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต
....จังหวัด.....โทรศัพท์... .....

ได้พิจารณาแล้ว

☐ ไม่ดำเนินการให้เพราะ..... . ...
....
....
....
....
....
....

☐ ดำเนินการให้ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการและการเบิกจ่ายดังปรากฏใน อก.๑๗ ที่แนบมาท้ายนี้ จำนวน.....แผ่น

ที่ ๔๒๒ / ๒๕๐๘ ศาลอาญา

๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๘

เรื่อง การไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกพยาน

เรียน อธิบดีกรมตำรวจ

ด้วยปรากฏเสมอว่า เจ้าพนักงานตำรวจถูกอ้างเป็นพยานโจทก์ในคดีอาญาของศาลนี้ ได้รับหมายเรียกให้ไปเป็นพยานแล้วไม่ไปศาลตามกำหนดนัดของศาลโดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้ทราบ เป็นเหตุให้การพิจารณาคดีต้องล่าช้าไปโดยไม่สมควร ซึ่งในทางปฏิบัติศาลนี้ก็ได้จะสุ่มตล่วยพยานตามติดตัวเจ้าพนักงานผู้ถูกอ้างเป็นพยานโจทก์ โดยให้พนักงานอัยการโจทก์โทรศัพท์ตามตัวไปเบิกความ ในบางครั้งก็ไปตัวไปเบิกความและรู้ว่าได้รับหมายเรียกของศาลแล้ว หากแต่ลืมวันกำหนดนัด จึงมิได้ไปศาลตามกำหนดอันเป็นเหตุผลที่ไม่สมควรจะรับฟัง ในบางคราวก็ไม่ได้ไปเบิกความ โดยได้รับแจ้งราชอาณาจักรพนักงานสอบสวนแล้ว ไม่ทราบว่าไปไหน ติดตามตัวไม่พบบ้าง ซึ่งเป็นการปฏิบัติไม่ชอบ หรือมิฉะนั้นก็แจ้งราชการด่วน ซึ่งในกรณีติดราชการด่วนหรือมีเหตุขัดข้องอย่างไร สมควรจะได้ทำหนังสือแจ้งมอบหมายให้เจ้าพนักงานตำรวจชี้แจงเหตุขัดข้องให้ศาลหรือพนักงานอัยการโจทก์ได้รับทราบไว้ เพื่อเป็นเหตุผลที่พนักงานอัยการจะได้แถลงต่อศาล แต่ก็หาได้ปฏิบัติไม่

ข้อนี้ การอ้างติดราชการนั้น สมควรจะได้พิจารณาพิเคราะห์ดูว่า เป็นราชการด่วนที่จำเป็นจริง ๆ ที่ไม่อาจให้บุคคลอื่นกระทำแทนได้หรือไม่ จึงจะเป็นเหตุผลที่สมควรจะได้รับการพิจารณา ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการอ้างเหตุผลติดราชการเป็นข้ออ้างที่หน่วงเหนี่ยวและการไปเป็นพยานศาล นอกจากจะเป็นการปฏิบัติการให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว ถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการเช่นเดียวกัน

ข้อขัดข้องอีกประการหนึ่ง ทางเจ้าพนักงานตำรวจมีหน้าที่ส่งหมายเรียกพยานให้แก่เจ้าพนักงานตำรวจผู้ถูกอ้างเป็นพยานโจทก์ ไม่ส่งใบรับหมายเรียกคืนแก่พนักงานอัยการโจทก์ก่อนกำหนดนัด เมื่อถึงวันกำหนดนัดสืบพยาน พนักงานอัยการจึงไม่สามารถแถลงต่อศาล หรือให้แย้งคำคัดค้านของฝ่ายจำเลยถึงเหตุขัดข้องที่พยานไม่สามารถไปศาลได้ เพราะไม่มีโอกาสจะทราบได้ว่า เจ้าพนักงานตำรวจผู้ถูกอ้างเป็นพยานนั้น ได้รับหมายเรียกแล้วหรือไม่ หรือว่ามีเหตุขัดข้องประการใด เป็นเหตุให้โจทก์ต้องขอเลื่อนคดีต่อไป

ด้วยเหตุขัดข้องดังกล่าวแล้ว นอกจากจะทำให้การพิจารณาคดีล่าช้าไปโดยไม่สมควรแล้ว หากปล่อยปละละเลยก็จะทำให้คิดไปได้ว่า หมายเรียกพยานซึ่งได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้น จะปฏิบัติหรือไม่ก็ชอบที่ผู้นั้นจะกระทำได้สุดแล้วแต่ความพอใจของผู้นั้น และยังเป็นพฤติการณ์ที่ส่อแสดงให้เห็นได้ว่าผู้นั้นจงใจขัดหมายเรียกของศาล อันเป็นความผิดอีกสถานหนึ่งซึ่งขาจออกหมายจับตัวมาศาลได้ ใช่แต่เท่านั้นหากหลายครั้งหลายหนก็ยังเป็นเหตุให้ฝ่ายจำเลยโต้แย้งขอให้ศาลนัดพยานโจทย์นี้ได้ อันเป็นการเสียผลในทางคดี เสียหายราชการของกรมตำรวจอีกด้วย

ฉะนั้น ด้วยความปรารถนาดี และเพื่อการประสานงาน จึงเรียนมาเพื่อได้กำชับเจ้าพนักงานตำรวจได้ปฏิบัติการตามหมายเรียกของศาลโดยเคร่งครัดต่อไป มิฉะนั้น ศาลก็จำเป็นต้องดำเนินการไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยเคร่งครัด เมื่อท่านได้พิจารณาสั่งการเรื่องนี้ประการใด แล้วขอทราบด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) อรรถ ไพศาลศรุติ

(หลวงอรรถ ไพศาลศรุติ)

อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ภรมตำรวจ

ที่ ๐๕๐๓ / ๒๗๙๒ วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๐๘

เรื่อง การไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกพยาน

ตบช.น. , ฯ. , ภ.

ด้วย ตร. ได้รับหนังสือศาลอาญา ที่ ๔๒๒/๒๕๐๘ ลง ๑๒ ก.พ.๒๕๐๘ ว่าเจ้าพนักงานตำรวจได้รับหมายเรียกพยานให้ไปศาลแล้วไม่ไปศาลตามกำหนดนัดของศาล โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้ทราบ ดังความละเอียดตามสำเนาซึ่งแนบมานี้

การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจถูกอ้างเป็นพยานในคดีอาญา ตร.ได้ออกแจ้งความที่ ๒/๒๕๐๓ ลง ๒๐ ม.ค.๒๕๐๓ กำชับไว้แล้ว แต่ก็ยังมีเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับหมายเรียกพยานแล้วไม่ไปศาลตามกำหนดนัดของศาลอยู่อีกจนถึงศาลอาญาต้องขอให้ ตร.กำชับให้เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติตามหมายเรียกของศาลโดยเคร่งครัด มิฉะนั้น ศาลอาญาจะต้องดำเนินการตาม ป.วิ.อาญา

ฉะนั้น ให้ท่านสั่งกำชับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับหมายเรียกพยานของศาลแล้วให้ไปเป็นพยานศาลตามกำหนดนัดของศาลกับให้รับส่งใบรับหมายพยานคืนพนักงานอัยการก่อนกำหนดนัด เพื่อพนักงานอัยการจะได้แถลงต่อศาลหรือโต้แย้งคำตัดค้านของจำเลย ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตามแจ้งความที่ ๒ / ๒๕๐๓ ลง ๒๐๑ ม.ค.๒๕๐๓ โดยเคร่งครัดและในโอกาสต่อไป ตร.ได้ขอให้ศาลแจ้งให้ ตร.ทราบในเรื่องมีเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับหมายแล้วไม่ไปเป็นพยานศาลตามหมายเรียกด้วย เพื่อจะได้ดำเนินการพิจารณาทัณฑ์หากไม่มีเหตุผลโดยสมควร

(ลงชื่อ) พล.ต.ท. กระเบียร ศรุตานนท์

(กระเบียร ศรุตานนท์)

รอง อ.ตร ทำการแทน อ.ตร.

ที่ มท. ๑๐๐๓/๖๖๗๕ กรมอัยการ

๑๗ ธันวาคม ๒๕๑๘

เรื่อง ให้พยานโจทก์ไปศาลตามนัด

เรียน อธิบดีกรมตำรวจ

เนื่องจากกรมอัยการได้รับรายงานจากอัยการพิเศษฝ่ายคดีแจ้งว่า อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาปรารภว่าพยานพนักงานสืบสวนทั้งที่เป็นราษฎรและเป็นเจ้าพนักงาน เมื่อได้รับหมายเรียกของศาลอาญาแล้ว ไม่ใคร่จะไปศาลโดยไม่แจ้งขัดข้องให้พนักงานอัยการโจทก์ทราบ และมีบ่อยครั้งที่พนักงานสอบสวนส่งหมายเรียกให้พยานรับไม่ได้ อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา จึงขอความร่วมมือจากอัยการพิเศษฝ่ายคดี ขอให้ได้พยานไปศาลตามที่ศาลนัด ถ้าพยานคนใดไม่ไปศาลตามนัดโดยพยานได้รับหมายเรียกแล้ว หรือพยานไม่ได้รับหมายเรียกก็ให้แถลงเหตุขัดข้องให้ศาลทราบโดยชัดแจ้ง

กรมอัยการได้พิจารณาแล้ว เห็นพ้องกับข้อปรารภนาที่จะให้คดีเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว แต่การที่พนักงานสืบสวนจะแถลงให้ศาลทราบข้อเท็จจริงตามเหตุที่ว่าข้างต้นได้ก็ต้องอาศัยได้รับรายงานในเรื่องดังกล่าวจากเจ้าหน้าที่ตำรวจในฐานะที่เป็นพนักงานสอบสวนเป็นผู้จัดการส่งหมายเรียกให้แก่พยานไปศาลตามที่ศาลนัด

เพราะฉะนั้น จึงเรียนขอความร่วมมือมายังท่าน ขอให้สั่งกำชับพนักงานสอบสวนให้จัดการส่งหมายเรียกให้แก่พยานได้หรือไม่ได้ประการใด ก็ขอให้รีบส่งใบรับหมายเรียกหรือแจ้งเหตุขัดข้อง โดยชี้แจงรายละเอียดของเรื่องให้พนักงานอัยการทราบโดยเร็วที่สุด โดยให้ส่งพนักงานอัยการก่อนวันนัดพิจารณาของศาลไม่น้อยกว่า ๒ วัน เพื่อพนักงานอัยการจะได้แถลงให้ศาลทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือด้วยอย่างสูง

(ลงชื่อ) เล็ก จุณณานนท์

(เล็ก จุณณานนท์)

อธิบดีกรมอัยการ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตำรวจ

ที่ ๐๖๐๑.๒/ ๘๒๐๑ **วันที่** ๒๘ สิงหาคม ๒๕๓๐

เรื่อง การกำชับให้ไปเป็นพยานศาลในคดีอาญา

ผบช.ก., น., ภ.๑ – ๙ และหน่วยขึ้นตรงตช. ตร. ที่มีหน้าที่สอบสวน

เนื่องด้วยปรากฏว่าพนักงานสอบสวนหรือข้าราชการตำรวจ เมื่อได้รับหมายเรียกของศาลให้ไปเบิกความเป็นพยานโจทก์ มักจะไม่ค่อยไปศาล และไม่แจ้งเหตุขัดข้องไปให้ศาลทราบ จึงเป็นเหตุให้ศาลต้องเลื่อนการพิจารณาคดีไปบ่อย ๆ และยังเป็นผลให้การพิจารณาคดีของศาลต้องล่าช้า เกิดการเสียหายแก่ราชการศาลและตัวผู้ความด้วย ทั้งนี้เพราะคดีบางเรื่อง หากพยานไปศาลตามกำหนดนัดแล้ว อาจทำให้การพิจารณาพิพากษาเสร็จไปในรอบปีนั้นไม่เกิดตกค้างพิจารณา

ในเรื่องการไปเป็นพยานศาลในคดีอาญานี้ ตร.ได้เคยวางแนวทางปฏิบัติเมื่อข้าราชการตำรวจได้รับหมายเรียกให้ไปเบิกความเป็นพยานโจทก์ในคดีอาญา จะต้องไปศาลตามกำหนดนัด หากมีข้อขัดข้องติดราชการสำคัญหรือเจ็บป่วยอย่างร้ายแรง ให้รีบแจ้งผู้บังคับบัญชาทราบทันทีว่าจะไปศาลได้เมื่อใด ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาเหตุขัดข้องนั้นว่าเป็นการสมควรหรือไม่ หากเห็นว่าไม่สมควรก็ให้แจ้งผู้รับหมายไปศาลตามกำหนดนัด หากเห็นว่าเหตุขัดข้องนั้นจำเป็นและสมควรเลื่อนกำหนดได้ก็ให้รับรอง และรีบแจ้งไปยังพนักงานอัยการหรือศาลแล้วแต่กรณี ตามนัยแจ้งความกรมตำรวจ ที่ ๒ /๒๕๐๓ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๐๓ คำสั่ง ตร.ที่ ๓๕/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๐๓ และบันทึกสั่ง ตร.ที่ ๐๕๐๓(ล) / ๑๕๖๘๔ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๓๗ ไปแล้ว แต่ยังปรากฏอยู่เสมอว่าพนักงานสอบสวนหรือข้าราชการตำรวจได้รับหมายเรียกไปให้เบิกความเป็นพยานศาลแล้วไม่ไปศาล โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องอันเหตุให้เสียหายแก่คดีและบางรายถูกศาลออกหมายจับด้วย

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติในเรื่องนี้ได้บรรลุผลอย่างจริงจัง และไม่เกิดผลดีต่อทางราชการเพิ่มมากขึ้นและเพื่อให้การพิจารณาของศาลดำเนินไปโดยรวดเร็ว ไม่เกิดการล่าช้า จึงแจ้งมาให้ถือเป็นทางปฏิบัติเพิ่มเติมอีกดังต่อไปนี้

๑.เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้ใดได้รับหมายเรียกของศาลให้ไปเบิกความ ไม่ว่าจะเป็นผู้รับหมายเรียกให้ไปเบิกความเป็นผู้รับหมายด้วยตนเองหรือไม่ก็ตาม ให้ผู้รับหมายรีบรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ เพื่อแจ้งให้ผู้มีหน้าที่ไปเบิกความทราบวันเวลาที่ศาลนัดให้ไปเบิกความโดยเร็ว

และให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาจะต้องควบคุมดูแลให้ข้าราชการตำรวจที่ได้รับหมายไปเบิกความตามที่ศาลกำหนดนัดทุกครั้ง

๒.ให้เป็นหน้าที่ของ สวญ. , สวส. ร่วมกันทำบัญชีข้าราชการตำรวจในปกครองว่ามีผู้ใด ใครบ้างที่ศาลได้ออกหมายเรียกให้ไปเบิกความเป็นพยานศาล ในวันเวลาใดให้ทำบัญชีควบคุมไว้ให้เรียบร้อย พร้อมกับให้ตรวจสอบว่าผู้ที่ศาลมีหมายเรียกให้ไปเบิกความตามที่ได้ทำบัญชีไว้นั้นได้ไปเบิกความตามที่ศาลนัดหรือไม่ การไม่ไปเบิกความตามที่ศาลนัด มีเหตุผลและความจำเป็นหรือไม่ และได้แจ้งเหตุขัดข้องไปให้พนักงานอัยการ หรือศาล แล้วแต่กรณีได้ทราบล่วงหน้าหรือไม่

๓.หากความปรากฏว่ายังมีข้าราชการตำรวจ เมื่อได้รับหมายเรียกให้ไปเบิกความแล้วไม่ไปเบิกความโดยไม่มีเหตุอันสมควรแล้ว นอกจากผู้มีหน้าที่ไปเบิกความตามหมายเรียกจะถูกพิจารณาทัณฑ์ทางวินัยโดยตรงแล้ว สวญ. , สวส. หรือผู้บังคับบัญชาที่ปล่อยปละละเลยไม่ควบคุมดูแลให้ข้าราชการตำรวจที่ศาลขอหมายเรียกไปเบิกความตามที่ศาลนัด จะต้องถูกพิจารณาโทษทางวินัยตามควรแก่กรณีด้วย

จึงขอกำชับและให้ท่านแจ้งผู้ใต้บังคับบัญชาในปกครองให้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไปด้วย

(ลงชื่อ) พล.ต.ท. แสวง ธีระสวัสดิ์

(แสวง ธีระสวัสดิ์)

ผู้ช่วย ผ.ตร.(ป.๑)ปฏิบัติราชการแทน ผ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. 0 – 2205 – 3466

ที่ 0031.212/ 00244 วันที่ 12 มกราคม 2552

เรื่อง การแจ้งพนักงานอัยการเข้าร่วมคุ้มครองเด็กในคดีอาญา

ผบช.น., ท., ภ.1-9, ปส., สตม. และ จต.(หน.ทต.)

ด้วย สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายอำนวยความยุติธรรมชั้นสอบสวน สำนักงานคดีอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด มีหนังสือที่ อส 0019.(อย)/950 ลง 25 ธ.ค.2551 เรื่องขอความร่วมมือในการแจ้งพนักงานอัยการเข้าร่วมคุ้มครองเด็กในคดีอาญา ถึง ตร. ขอให้กำชับพนักงานสอบสวนด้วยว่ากรณีที่จะต้องสอบสวนเด็กในฐานะผู้เสียหาย พยาน หรือผู้ต้องหา ในการแจ้งให้พนักงานอัยการเข้าร่วมถามปากคำเด็กในคดีเดียวกันที่ต้องสอบสวนเด็กหลายครั้ง หากจะต้องมีการแจ้งให้พนักงานอัยการเข้าร่วมถามปากคำเด็กในครั้งต่อมา ขอให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อมูลในใบแจ้งว่าคดีดังกล่าวมีการสอบสวนเด็กมาแล้วจำนวนกี่ครั้ง เมื่อใด เพื่อเป็นข้อมูลแก่พนักงานอัยการที่เข้าร่วมถามปากคำเด็กในครั้งถัดมา และมีโอกาสศึกษารายละเอียดแห่งคดีล่วงหน้า

ตร. พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีที่หน่วยงานในสังกัด สำนักงานอัยการสูงสุด ซึ่งรับผิดชอบในการจัดพนักงานอัยการเข้าร่วมถามปากคำเด็กตามกฎหมาย ขอความร่วมมือเพื่อให้การเข้าร่วมถามปากคำเด็กในคดีอาญาบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และทำให้สำนวนการสอบสวนมีความละเอียดครบถ้วน จึงเห็นควรให้หน่วยที่มีอำนาจสอบสวนในปัจจุบันดำเนินการตามที่อัยการขอความร่วมมือดังกล่าว

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและแจ้งพนักงานสอบสวนรวมทั้งผู้เกี่ยวข้องในสังกัดทราบเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

พล.ต.ย. [signature]

(วงทต มณีรินทร์)

รอง ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

ที่ อส 0019.เอ๐๒/ว๒๒๒

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายอำนวยความยุติธรรมชั้นสอบสวน
สำนักงานคดีอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด
ถนนรัชดาภิเษก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10900

๒๒ ธันวาคม 2551

เรื่อง ขอความร่วมมือในการแจ้งพนักงานอัยการเข้าร่วมคุ้มครองเด็กในคดีอาญา

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

ตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดไว้ว่า ในการสอบสวนคดีอาญาที่จะต้องสอบสวนเด็กในฐานะผู้เสียหาย พยาน หรือผู้ต้องหา ให้พนักงานสอบสวนต้องแจ้งพนักงานอัยการและสหวิชาชีพเข้าร่วมสอบปากคำเด็ก ทางปฏิบัติที่ผ่านมาพนักงานสอบสวนปฏิบัติตามกฎหมายได้แจ้งพนักงานอัยการเข้าร่วมคุ้มครองเด็กตลอดมา แต่ปรากฏว่าในบางกรณีสำหรับการสอบสวนเด็กในคดีอาญาที่การกระทำผิดคดีเดียวต้องสอบสวนผู้เสียหาย พยาน หรือผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็กหลายครั้ง ส่วนใหญ่พนักงานสอบสวนจะแจ้งไปยังพนักงานอัยการให้เข้าร่วมสอบปากคำเด็กโดยมิได้แจ้งถึงรายละเอียดว่า ในคดีเดียวกันนี้เคยมีการแจ้งให้พนักงานอัยการเข้าร่วมสอบปากคำเด็กมาก่อนหน้าแล้ว จึงทำให้พนักงานอัยการซึ่งได้รับแจ้งให้เข้าร่วมสอบปากคำเด็กในครั้งต่อมาไม่อาจทราบถึงรายละเอียดและข้อเท็จจริงที่พนักงานสอบสวนเคยทำการสอบสวนมาแล้ว ซึ่งทำให้การสอบสวนปากคำเด็กในครั้งถัดมา พนักงานอัยการที่เข้าร่วมสอบปากคำเด็กไม่มีข้อมูลรายละเอียดเพียงพอที่จะให้คำแนะนำปรึกษาแก่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้ครบถ้วนรอบด้าน ซึ่งส่งผลให้สำนวนการสอบสวนไม่ครบถ้วนบกพร่อง และต้องมีการเรียกเด็กมาสอบสวนเพิ่มเติมอีกอันจะมีผลกระทบต่อจิตใจของเด็ก อีกทั้งมิต้องด้วยความมุ่งประสงค์ในการให้ความคุ้มครองเด็ก

ดังนั้น เพื่อให้การเข้าร่วมสอบปากคำเด็กในคดีอาญาบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและทำให้สำนวนการสอบสวนมีความละเอียดครบถ้วน สำนักงานคดีอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด ซึ่งรับผิดชอบในการจัดพนักงานอัยการเข้าร่วมสอบปากคำเด็กตามกฎหมายจึงใคร่ขอความร่วมมือท่านได้โปรดแจ้งให้ทุกหน่วยงานในสังกัดได้กำชับพนักงานสอบสวนด้วยว่าในกรณีแจ้งให้พนักงานอัยการเข้าร่วมสอบปากคำเด็กในคดีเดียวกันที่ต้องสอบสวนเด็กหลายครั้ง หากจะต้องมีการแจ้งให้พนักงานอัยการเข้าร่วมสอบปากคำเด็กในครั้งต่อมา ขอให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อมูลในใบแจ้งว่าคดีดังกล่าวมีการสอบสวนเด็กมาแล้วจำนวนกี่ครั้ง เมื่อใด เพื่อเป็นข้อมูลแก่พนักงานอัยการที่เข้าร่วมสอบปากคำเด็กในครั้งถัดมาและมีโอกาสศึกษารายละเอียดแห่งคดีล่วงหน้า

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้ทุกหน่วยในสังกัดได้ดำเนินการตามที่ได้ขอความร่วมมือดังกล่าวมา

ขอแสดงความนับถือ

(นายกาญจศิริ พิศวงปราการ)
อธิบดีอัยการฝ่ายคดีอาญา
ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการคุ้มครองเด็กในคดีอาญากรุงเทพมหานคร

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายอำนวยความยุติธรรมชั้นสอบสวน
โทรศัพท์/โทรสาร 0-2515-4701

บทที่ ๑๐

การทำสำนวน

การสอบสวน

ด่วนมาก บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศร. โทร. 0-2205-3466

ที่ 0031.212/ 4501 วันที่ 3 ตุลาคม 2550

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ การบันทึกคดี(ออกเลขคดี) การสอบสวนคดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด และการรายงานคดี

ผบช.น., ภ.1-9, ภ., ปส., ตชม.จต. และ กมค.

ตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 13 ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับการบันทึกคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษไว้ในสมุดสารบบการสืบสวนคดี แต่มิได้กำหนดรายละเอียดในการบันทึกคดี(ออกเลขคดี) ว่าจะต้องบันทึกคดี(ออกเลขคดี) ที่ใด ในทางปฏิบัติพนักงานสอบสวนจะบันทึกคดี(ออกเลขคดี)ไว้ในสมุดบันทึกคดีพร้อมๆ กับการบันทึกคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษที่สถานีตำรวจหรือหน่วยงานของพนักงานสอบสวนซึ่งรับผิดชอบในการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษและสอบสวนคดีนั้น ยกเว้นกรณีพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมิใช่พนักงานสอบสวนท้องที่เกิดเหตุ เช่น พนักงานสอบสวน บก.ปส. จะบันทึกคดี(ออกเลขคดี)ไว้ที่ บก.ปส.ไม่ได้บันทึกคดี(ออกเลขคดี)ที่สถานีตำรวจท้องที่เกิดเหตุ หรือบางกรณีมีการบันทึกคดี(ออกเลขคดี)ซ้ำกัน คือบันทึกคดี(ออกเลขคดี)นั้นที่ บก.ปส และสถานีตำรวจท้องที่เกิดเหตุ ข้อมูลสถิติคดีจึงไม่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ส่งผลให้การวิเคราะห์และการวางแผนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม รวมถึงการวางแผนทางด้านกำลังพลและงบประมาณคลาดเคลื่อนไปด้วย

นอกจากนี้ พวกกำหนดแนวทางปฏิบัติในการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษและการสอบสวนในคดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดเสียใหม่ เพื่อให้มีผู้รับผิดชอบในการสืบหาตัวคนร้าย ทรัพย์ที่ผู้ประทุษร้าย ตลอดจนพยานหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวกับคดี ทั้งนี้เพื่อให้การสืบสวนสอบสวนในคดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติในการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ การบันทึกคดี(ออกเลขคดี) การสอบสวนคดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด และการรายงานคดี ดังนี้

1. การรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ

1.1 เมื่อมีผู้มาแจ้งความกับพนักงานสอบสวน ถ้าการแจ้งความนั้นเป็นคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 2(7) หรือ (8) พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ต้องรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษไว้

/1.2 ให้พนักงานสอบสวน ...

1.2 ให้พนักงานสอบสวนบันทึกคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษไว้ในสมุดสารบบการดำเนินคดีตาม ป.วิ.อ. ลักษณะ 3 บทที่ 1 ซึ่งสมุดสารบบการดำเนินคดี มี 2 ประเภท คือ

1.2.1 สมุดสารบบการดำเนินคดีอาญาทั่วไป(เล่มสีแดง)สำหรับบันทึกคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษคดีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา หรือความผิดตามกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญา ยกเว้นคดีที่บันทึกในสมุดสารบบการดำเนินคดีจราจรทางบก

1.2.2 สมุดสารบบการดำเนินคดีจราจรทางบก(เล่มสีน้ำเงิน) สำหรับบันทึกคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษคดีความผิดซึ่งกล่าวหาว่าผู้ขับขี่ยานพาหนะในทางโดยประมาทเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคล และ/หรือทรัพย์สินเสียหาย ตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก ม.43(4), 78 และ ป.อาญา ม.291,300,390

2. การบันทึกคดี(ออกเลขคดี)

หลังจากพนักงานสอบสวนรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษลงในสมุดสารบบการดำเนินคดีอาญาทั่วไปและคดีจราจรทางบกแล้ว การบันทึกคดี(ออกเลขคดี) ให้ปฏิบัติดังนี้

2.1 คดีรู้ตัวผู้กระทำผิด

2.1.1 กรณีความผิดได้เกิด อ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดในเขตอำนาจ ให้บันทึกคดีลงในสมุดบันทึกคดี(ออกเลขคดี)รู้ตัวผู้กระทำผิด โดยมีช่องตามแบบตัวอย่างท้ายหนังสือนี้(ผนวก ก.) สมุดบันทึกคดี(ออกเลขคดี)รู้ตัวผู้กระทำผิด แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ สมุดบันทึกคดีอาญาทั่วไป (รู้ตัวผู้กระทำผิด) และสมุดบันทึกคดีจราจรทางบก(รู้ตัวผู้กระทำผิด)

ในกรณีพนักงานสอบสวนหน่วยงานอื่นซึ่งมิใช่พนักงานสอบสวนท้องที่เกิดเหตุเป็นผู้รับผิดชอบการสอบสวน ให้บันทึกคดีลงในสมุดบันทึกคดี(ออกเลขคดี)ที่สถานีตำรวจท้องที่เกิดเหตุ โดยไม่ต้องบันทึกคดี (ออกเลขคดี)ที่หน่วยงาน เพื่อให้มีการบันทึกคดี(ออกเลขคดี)ที่เดียว ไม่เกิดความซ้ำซ้อน โดยให้หน่วยงานดังกล่าวจัดทำสมุดคุมสำนวนการสอบสวนเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาตรวจได้ทุกเวลา และให้สถานีตำรวจท้องที่เกิดเหตุซึ่งบันทึกคดี(ออกเลขคดี)จดหมายเหตุไว้ในสมุดบันทึกคดี(ออกเลขคดี)ว่าคดีดังกล่าวพนักงานสอบสวนหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบทำการสอบสวน เพื่อประโยชน์ในการติดตามผลคดีและการติดต่อประสานงาน เมื่อการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแจ้งผลคดีไปยังสถานีตำรวจท้องที่เกิดเหตุเพื่อทราบ และจดบันทึกผลคดีในสมุดบันทึกคดี(ออกเลขคดี)ไว้เป็นหลักฐาน กรณีนี้ให้รวมถึงการแจ้งผลคดีซึ่งพนักงานอัยการและศาลด้วย

2.1.2 กรณีเป็นการไม่แน่ชัดว่าการกระทำผิดอาญาได้กระทำในท้องที่ใดในระหว่างหลายท้องที่ และกรณีอื่น ๆ ดังที่บัญญัติไว้ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 19 ให้บันทึกคดี (ออกเลขคดี) ที่สถานีตำรวจจังหวัดพนักงานสอบสวนซึ่งกฎหมายกำหนดให้เป็นผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนคดีนั้น ตามมาตรา 19 (ก)

หรือ (ข) ตามแต่กรณี เว้นแต่เป็นกรณีที่พนักงานสอบสวนจากส่วนกลางเป็นผู้รับผิดชอบการสอบสวนให้บันทึกคดี(ออกเลขคดี)ในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งที่เกี่ยวข้องตามมาตราดังกล่าวได้

2.1.3 กรณีความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรและอัยการสูงสุดได้มอบหมายให้พนักงานสอบสวนของ ตร. เป็นผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 20 ให้บันทึกคดีลงในสมุดบันทึกคดี(ออกเลขคดี) ที่ บก.ป.โดยให้ใช้เลขกำกับ คือ ป.(ตท)..../.....

2.2 คดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด

เมื่อพนักงานสอบสวนรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษลงในสมุดสารบบคดีอาญาทั่วไปและคดีจราจรทางบกแล้ว ยังไม่ต้องบันทึกคดี(ออกเลขคดี)จนกว่าการสืบสวนจะครบกำหนดตามหลักเกณฑ์ของ ตร. ต่อมาเมื่อพนักงานสอบสวนสรุปสำนวนเสร็จจึงบันทึกคดี(ออกเลขคดี)ก่อนส่งสำนวนไปให้พนักงานอัยการพิจารณา และให้บันทึกคดี(ออกเลขคดี)ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในข้อ 2.1.1 2.1.3

3. การสอบสวนคดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด

3.1 ให้พนักงานสอบสวนผู้รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษดำเนินการสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่สามารถรวบรวมได้ในเบื้องต้นรวมเข้าสำนวนไว้ จากนั้นให้ส่งมอบสำนวนการสอบสวนดังกล่าวพร้อมสำเนาให้กับหัวหน้าสถานีตำรวจหรือผู้รับผิดชอบงานสอบสวนในหน่วยงานนั้นภายใน 48 ชั่วโมง นับจากเวลาที่รับคำร้องทุกข์ หรือ คำกล่าวโทษ เพื่อให้ หัวหน้าสถานีตำรวจหรือผู้รับผิดชอบงานสอบสวนตรวจสำนวนการสอบสวน หากเห็นว่าพนักงานสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานเบื้องต้นไว้ครบถ้วนแล้ว ให้มอบสำเนาสำนวนการสอบสวนให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนสอบสวนของสถานีตำรวจหรือของหน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการสืบหาตัวผู้กระทำผิด ทรัพย์ที่ถูกประทุษร้ายและพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคดี ในระหว่างนี้หากเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนเห็นว่ามีพยานบุคคล พยานเอกสารหรือพยานวัตถุใด ซึ่งจำเป็นจะต้องทำการสอบสวนและรวบรวมโดยพนักงานสอบสวนก็ให้แจ้งพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบคดีนั้นดำเนินการสอบสวนและรวบรวมเข้าสำนวนไว้

3.2 ให้หัวหน้าผู้รับผิดชอบงานฝ่ายสืบสวนจัดทำสมุดคุมสำนวนการสืบสวนคดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดตามที่ได้รับมอบหมายข้างต้นไว้เป็นหลักฐาน เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาตรวจได้ทุกเวลา โดยมีช่องตามแบบตัวอย่างท้ายหนังสือนี้ (ผนวก ท.) และให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนจัดทำสำนวนการสืบสวนตามรูปแบบที่กำหนด(ผนวก ง.)

3.3 กรณีที่สืบสวนแล้วยังไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนจัดทำรายงานผลการสืบสวนพร้อมกับข้อมูลและหลักฐานที่รวบรวมมาได้ ส่งให้กับพนักงานสอบสวนก่อนครบกำหนดระยะเวลาการสอบสวนคดีไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิด ตามคำสั่ง ตร.ที่ 960/2537 ลง 1 ต.ค.2537 ไม่น้อยกว่า 7 วัน เพื่อให้พนักงานสอบสวนสรุปสำนวนมีความเห็นทางคดีเสนอให้พนักงานอัยการพิจารณาตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 140 โดยก่อนส่งสำนวนการสอบสวนไปให้พนักงานอัยการพิจารณา

/ให้พนักงานสอบสวน....

ให้พนักงานสอบสวนบันทึกคดีลงในสมุดบันทึกคดี(ออกเลขคดี)ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด โดยมีช่องตามแบบตัวอย่างท้ายหนังสือนี้(ผนวก ข.1) และแบ่งสมุดบันทึกคดี(ออกเลขคดี)ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด ออกเป็น 2 ประเภท คือ สมุดบันทึกคดีอาญาทั่วไป (ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด) และสมุดบันทึกคดีจราจรทางบก(ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด)

1.4 กรณีที่สืบสวนแล้วรู้ตัวผู้กระทำผิด ให้ฝ่ายสืบสวนส่งมอบสิ่งที่รวบรวมหรือแสวงหามาได้ให้กับพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบคดีนั้น เพื่อดำเนินการสอบสวนต่อไป และให้พนักงานสอบสวนบันทึกคดีลงในสมุดบันทึกคดี(ออกเลขคดี)รู้ตัวผู้กระทำผิด ตามแนวทางในข้อ 2.1

4. การรายงานคดี

ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบการสอบสวนเป็นผู้รายงานคดีตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 13 บทที่ 4 ว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับการรายงานคดี และลักษณะ 18 บทที่ 1 ว่าด้วยการรายงานเหตุอุกฤตกรรจ์ และสะเทือนขวัญและเหตุที่ต้องรายงานด่วน

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และแจ้งให้พนักงานสอบสวนรวมทั้งผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2550 เป็นต้นไป

พล.ต.อ.

(เสรีพิศุทธ์ เตมิยาเวส)

ผบ.ตร.

ผนวก ก.

(หน้าปก)

สมุดบันทึกคดี
รู้ตัวผู้กระทำผิด
(คดีอาญาทั่วไป)

สมุดบันทึกคดี
รู้ตัวผู้กระทำผิด
(คดีจราจร)

สมุดบันทึกคดีอาญา รู้ตัวผู้กระทำผิด

ลำดับ / คดีที่	ชื่อ ผู้กล่าวหา	ชื่อ ผู้ต้องหา	ชื่อ ผู้จับ	ข้อหา	วันเดือนปี สถานที่ เกิดเหตุ	วันเวลา ถูก ควบคุม	วันครบ กำหนด ควบคุม	การ ปล่อย ชั่วคราว	การเสนอ ขอฝากขัง ต่อศาล	ผลการ สอบสวน	เสนอต่อ หน.พงส. เมื่อใด	หน.พงส. สั่งอย่าง ใด	เสนอ อัยการ เมื่อใด	ผลคดีชั้น อัยการ	ผลคดีชั้น ศาล	หมาย เหตุ
๑																

ผนวก ข.

(หน้าปก)

สมุดบันทึกคดี
ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด
(คดีอาญาทั่วไป)

สมุดบันทึกคดี
ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด
(คดีจราจร)

สมุดบันทึกคดีอาญา ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด

ลำดับ / คดีที่	ชื่อ ผู้กล่าวหา	ชื่อ ผู้ต้องหา	ชื่อ ผู้จับ	ข้อหา	วันเดือนปี สถานที่ เกิดเหตุ	วันเวลา ถูก ควบคุม	วันครบ กำหนด ควบคุม	การ ปล่อย ชั่วคราว	ความเสนอ ของฝากขัง ต่อศาล	ผลการ สอบสวน	เสนอต่อ หน.พงส. เมื่อใด	หน.พงส. สั่งอย่าง ไร	เสนอ อัยการ เมื่อใด	ผลคดีชั้น อัยการ	ผลคดีชั้น ศาล	หมาย เหตุ

ผนวก ค.

(หน้าปก)

สมุดคุมสำนวน
การสืบสวน

สมุดคุมสำนวนการสืบสวน

ลำดับ	คดีที่	ผู้กล่าวหา	ผู้ต้องหา	ข้อหา	วันเดือนปี รับคำร้องทุกข์ หรือคำกล่าวโทษ	วันเดือนปี สถานที่เกิดเหตุ	ผู้รับผิดชอบ การสืบสวน	ผลการสืบสวน	หมายเหตุ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สง.ผู้ช่วย ผบ.ตร.(สส 4) โทร.0 2205 3822-28

ที่ 0001(สส 4)/ 143 **วันที่** 25 กันยายน 2550

เรื่อง ขอส่งตัวอย่างรูปแบบการทำสำนวนการสืบสวน

เรียน ผู้ช่วย ผบ.ตร (สส 2)

ตามที่ท่านให้ กระผม พิจารณากำหนดรูปแบบการทำสำนวนการสืบสวน โดยกำหนดตัวอย่างรายงานการสืบสวน เอกสารประกอบในสำนวนการสืบสวนคดีต่าง ๆ และการสืบสวน คดีที่สำคัญ เพื่อเป็นแบบให้ ตร.กำหนดใช้ นั้น

กระผมจึงขอส่งตัวอย่างดังกล่าวมายังท่าน เพื่อประกอบการพิจารณา ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

พล.ต.ท.

(ภาณุพงศ์ สิงหรา เน อยุธยา)

ผู้ช่วย ผบ ตร.(สส 4)

1. รายงานการสืบสวน (ตามแบบฟอร์ม)

2. เอกสารข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้กล่าวหา / ผู้เสียหาย / ผู้ตาย

(ข้อมูลทะเบียนราษฎร์ ประวัติส่วนตัว สำเนา/บันทึกคำให้การ)

3. เอกสารข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ต้องหา / ผู้ต้องสงสัย

(ข้อมูลทะเบียนราษฎร์ ประวัติส่วนตัว สำเนา/บันทึกคำให้การผู้ต้องหา หรือบันทึกคำให้การผู้ต้องสงสัย รวมถึงคำพรรณนารูปพรรณคนร้าย หรือ ผู้ต้องสงสัย)

4. เอกสารข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพยานที่เกี่ยวข้อง

(ข้อมูลทะเบียนราษฎร์ ประวัติส่วนตัว บันทึกคำให้การ)

5. เอกสารข้อมูลเกี่ยวกับพยานเอกสาร และพยานวัตถุ

(พยานเอกสาร หรือพยานวัตถุ ที่ได้จากการตรวจพบในที่เกิดเหตุ หรือได้จากการสืบสวนหลังเกิดเหตุแล้ว)

6. เอกสารข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้าย (ให้ระบุรายการทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้าย โดยปรากฏลักษณะ รูปร่าง และคำพรรณนารูปพรรณของทรัพย์นั้นด้วย)

7. บันทึกพนักงานสืบสวน

8. บันทึกการตรวจสถานที่เกิดเหตุ (ตามแบบฟอร์ม)

9. แผนที่เกิดเหตุ

10. เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลท้องถิ่น ประวัติต้องโทษของบุคคลต้องสงสัย หรือคนร้าย เป็นต้น

11. เอกสารโต้ตอบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

12. สำเนาการรับคำร้องทุกข์

13. บัญชีท้ายสำนวนการสืบสวน (ตามแบบฟอร์ม)

(ตัวอย่างรายงานการสืบสวน)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

รายงานการสืบสวน

คดีสืบสวนที่ ...../.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เวลา.....

คดีอาญาที่...../..... ของสถานีตำรวจ.....

พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ.....

.....ผู้กล่าวหา

คดีระหว่าง

.....ผู้ต้องหา

ข้อหา.....

.....

.....

วันเวลาเกิดเหตุ.....

ที่เกิดเหตุ.....

ทรัพย์ที่ถูกประทุษร้าย.....

บาดแผล.....

วันเวลาที่เริ่มดำเนินการสืบสวน วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

วันเวลาที่เสร็จสิ้นการสืบสวน วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

รวมระยะเวลาในการสืบสวน.....วัน ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ถึง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผลการสืบสวน คดีนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน ได้ดำเนินการสืบสวนแล้ว มีพยานหลักฐานสามารถ

ว่า.....ได้กระทำความผิด เห็นควรขออนุมัติศาลออกหมายจับ

มาดำเนินคดีตามกฎหมาย (จากการสืบสวนยังไม่ทราบว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด)

การปฏิบัติและผลการสืบสวน

(การปฏิบัตินั้นให้กล่าวถึงลำดับขั้นตอนการสืบสวน ส่วนผลการสืบสวนให้ต้องพยานบุคคล พยานเอกสาร และพยานวัตถุ พร้อมเหตุผลประกอบการพิจารณา)

ก. การปฏิบัติ

1. ผู้รับผิดชอบสืบสวน

ชื่อ.....ตำแหน่ง.....

สังกัด.....

2. ผู้ร่วมสืบสวน

ชื่อ.....ตำแหน่ง.....

สังกัด.....

ชื่อ.....ตำแหน่ง.....

สังกัด.....

ชื่อ.....ตำแหน่ง.....

สังกัด.....

ชื่อ.....ตำแหน่ง.....

สังกัด.....

3. การดำเนินการสืบสวน

3.1 รับแจ้งเหตุ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น

3.2 เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนที่ร่วมไปทำการสืบสวนเกี่ยวกับเหตุ มีดังนี้

3.2.1.....

3.2.2.....

3.2.3.....

3.2.4.....

3.3 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้กล่าวหา / เสียหาย

3.3.1 ชื่อ.....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

ที่ทำงาน.....โทรศัพท์.....

การติดต่อที่สะดวก.....

จากการซักถามได้ความว่า.....

.....

.....

.....

3.3.2 ชื่อ.....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

ที่ทำงาน.....โทรศัพท์.....

การติดต่อที่สะดวก.....

จากการซักถามได้ความว่า.....

.....

.....

.....

3.4 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตาย

3.4.1 ชื่อ.....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

ที่ทำงาน.....โทรศัพท์.....

การติดต่อที่สะดวก.....

3.4.2 ชื่อ.....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

ที่ทำงาน.....โทรศัพท์.....

การติดต่อที่สะดวก.....

3.5 พยานบุคคลที่เกี่ยวข้อง (ให้ระบุชื่อ อายุ ที่อยู่ (หรือภูมิลำเนา) โทรศัพท์ติดต่อ)

3.5.1 ชื่อ.....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

ที่ทำงาน.....โทรศัพท์.....

การติดต่อที่สะดวก.....

จากการซักถามได้ความว่า.....

.....

.....

.....

3.5.2 ชื่อ.....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

ที่ทำงาน.....โทรศัพท์.....

การติดต่อที่สะดวก.....

จากการซักถามได้ความว่า.....

.....

.....

.....

3.6 ข้อมูลเกี่ยวกับตัวคนร้าย

จำนวนคนร้าย.....คน จับกุมได้.....คน

3.6.1 คนร้ายที่จับกุมตัวได้

3.6.1.1 ชื่อ.....อายุ.....ปี

ชื่อรอง.....นามสกุล.....อาชีพ.....

ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

ที่ทำงาน.....โทรศัพท์.....

ตำหนิรูปพรรณ.....

การติดต่อที่สะดวก.....

จากการซักถามได้ความว่า.....

.....

.....

.....

3.6.1.2 ชื่อ.....อายุ.....ปี

ชื่อรอง.....นามสกุล.....อาชีพ.....

ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

ที่ทำงาน.....โทรศัพท์.....

ตำหนิรูปพรรณ.....

การติดต่อที่สะดวก.....

จากการซักถามได้ความว่า.....

.....

.....

.....

3.6.2 คนร้ายที่ยังจับกุมไม่ได้

3.6.2.1 ชื่อ.....อายุ.....ปี

ชื่อรอง.....นามสกุล.....อาชีพ.....

ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

ที่ทำงาน.....โทรศัพท์.....

ตำหนิรูปพรรณ.....

3.6.2.2 ชื่อ.....อายุ.....ปี

ชื่อรอง.....นามสกุล.....อาชีพ.....

ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

ที่ทำงาน.....โทรศัพท์.....

ตำหนิรูปพรรณ.....

3.7 ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้าย

3.7.1 รายการทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้าย

3.7.1.1.....จำนวน.....

มูลค่า.....บาท

3.7.1.2.....จำนวน.....

มูลค่า.....บาท

รวม.....รายการ มูลค่าทั้งสิ้น.....บาท

3.7.2 การติดตามทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้าย

3.7.2.1.....จำนวน.....

มูลค่า.....บาท

3.7.2.2.....จำนวน.....

มูลค่า.....บาท

รวม.....รายการ มูลค่าทั้งสิ้น.....บาท

3.8 ข้อมูลเกี่ยวกับอาวุธที่คนร้ายใช้กระทำผิด

3.8.1 ประเภท.....

ลำหนิรูปพรรณ.....

3.8.2 ประเภท.....

ลำหนิรูปพรรณ.....

3.9 ข้อมูลเกี่ยวกับยานพาหนะที่คนร้ายใช้กระทำผิด

3.9.1 ประเภท.....

ลำหนิรูปพรรณ.....

3.9.2 ประเภท.....

ลำหนิรูปพรรณ.....

3.10 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่เกิดเหตุ

3.10.1 สภาพทั่วไป.....

.....

.....

.....

.....

3.10.2 พยานเอกสารและพยานวัตถุที่ตรวจพบในสถานที่เกิดเหตุ

3.10.2.1.....จำนวน.....

ตำแหน่งที่พบ.....

3.10.2.2.....จำนวน.....

ตำแหน่งที่พบ.....

3.10.3 ร่องรอยพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ ที่ตรวจพบในบริเวณที่เกิดเหตุ เช่น รอยลายนิ้วมือแฝง รอยนิ้วมือ รอยฝ่ามือ รอยนิ้วเท้า ฝ่าเท้า เป็นต้น

3.10.3.1.....

ตำแหน่งที่พบ.....

3.10.3.2.....

ตำแหน่งที่พบ.....

3.11 ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ ตรวจยึด ตรวจค้น เกี่ยวกับความสัมพันธ์ ความเชื่อมโยง ระหว่างกลุ่มผู้กระทำผิด กลุ่มผู้ต้องสงสัย และผู้เสียหาย เช่น การติดต่อสื่อสาร ที่พักอาศัย รวมถึงข้อมูลทั่วไปอื่นๆ เป็นต้น

3.11.1.....

ตำแหน่งที่พบ.....

ผลการตรวจ.....

3.11.2.....

ตำแหน่งที่พบ.....

ผลการตรวจ.....

3.12 ผลการตรวจพิสูจน์หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์

3.12.1 รายงานที่.....

ผลการตรวจสรุปได้ว่า.....

3.12.2 ประเภท.....

ผลการตรวจสรุปได้ว่า.....

3.13 ข้อเท็จจริงที่ได้จากการสืบสวน

คดีนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน ได้ดำเนินการสืบสวนแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข. <u>ผลการสืบสวน</u>

คดีนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน ได้ร่วมกันดำเนินการสืบสวนหาพยานหลักฐาน ทั้งพยานบุคคล พยานเอกสาร และพยานวัตถุ แล้ว มีพยานหลักฐานพอสมควรน่าเชื่อได้ว่า.....เป็นผู้ (จ้างวาน ใช้) ให้.....ฆ่า.....จนถึงแก่ความตาย โดยมีพยานหลักฐานยืนยันดังนี้

1. พยานบุคคล.....ยืนยันว่า.....

.....

2. พยานวัตถุ.....ยืนยันว่า.....

.....

3. พยานเอกสาร.....ยืนยันว่า.....

.....

จึงเสนอความเห็นพร้อมด้วยเอกสารสืบสวนมายังพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในคดีนี้ มาเพื่อพิจารณา และดำเนินการขออนุมัติออกหมายจับ.....มาดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป รวมเอกสาร จำนวน.....แผ่น

(ลงชื่อ).....เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวน

(.....)

ตำแหน่ง.....

การสืบสวน คดี จ้าง วาน ใช้ (ฆ่าผู้อื่น)

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดคดี จ้าง วาน ใช้

1.1.1 ผู้จ้าง วาน ใช้

1.1.2 ผู้รับงาน

1.1.3 คนชี้เป้า

1.1.4 คนจัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำผิด

1.1.5 ผู้ร่วมลงมือกระทำ

1.2 ข้อมูลที่นำมาใช้ในการสืบสวน

1.2.1 ข้อมูลท้องถิ่นเกี่ยวกับสถานที่ทั่วไป เช่น บ้านพักบุคคลสำคัญ โรงแรม ธนาคาร เป็นต้น

1.2.2 ข้อมูลท้องถิ่นเกี่ยวกับสถานที่ที่อาจเกี่ยวพันกับการกระทำผิด เช่น แหล่งมั่วสุม อบายมุข สถานบริการ แหล่งรับซื้อของเก่า โรงรับจำนำ เป็นต้น

1.2.3 ข้อมูลทั่วไป เช่น หมายจับคดีต่างๆ เหตุคดีทรัพย์หาย เป็นต้น

1.2.4 แฟ้มประวัติบุคคลที่เคยถูกจับกุม บุคคลต้นไทย บุคคลที่มีแนวโน้มว่าจะกระทำความผิด เช่น ผู้ติดยาเสพติด ผู้มีอิทธิพล มือปืนรับจ้าง พวกมั่วสุมตั้งเป็นแก๊งต่างๆ เป็นต้น

2. แนวทางการปฏิบัติการสืบสวน

2.1 การสืบสวนหลังรับแจ้งเหตุ (ในวันเกิดเหตุ)

2.1.1 การตรวจสถานที่เกิดเหตุ

2.1.1.1 รีบเดินทางไปยังสถานที่เกิดเหตุโดยเร็ว

2.1.1.2 รายงานเหตุเบื้องต้นให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

2.1.1.3 ถ่ายภาพนิ่งหรือวีดีโอเกี่ยวกับสถานที่เกิดเหตุรวมถึงกลุ่มคน และยานพาหนะที่เกิดเหตุหรือบริเวณใกล้เคียง ซึ่งอาจมีคนร้ายหรือยานพาหนะที่คนร้ายใช้กระทำความผิดอยู่บริเวณดังกล่าวด้วย

2.1.1.4 ตรวจสอบกล้องโทรทัศน์วงจรปิดบริเวณสถานที่เกิดเหตุหรือใกล้เคียง

2.1.1.5 จัดชุดสืบสวนหาข่าวซักถามพยานบุคคลที่พบบริเวณที่เกิดเหตุหรือที่เกี่ยวข้อง

2.1.1.6 ประสานงานกับพนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่นิติวิทยาศาสตร์ หรือแพทย์ เกี่ยวกับการตรวจหาพยานหลักฐานต่างๆ ที่พบในสถานที่เกิดเหตุ

2.1.2 หลังจากตรวจสถานที่เกิดเหตุแล้วให้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสถานที่เกิดเหตุเพื่อตั้งสมมุติฐานหรือประเด็นทางคดี

2.1.3 ในกรณีที่เป็นคดีสำคัญให้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการสั่งการและควบคุมการสืบสวนคดีและจัดชุดต่างๆดังนี้

2.1.3.1 ชุดตรวจสอบข้อมูลบุคคล เกี่ยวกับข้อมูลการติดต่อสื่อสารและข้อมูลทางด้านนิติวิทยาศาสตร์

2.1.3.2 ชุดวิเคราะห์ความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงระหว่างบุคคลทางคดีทั้งก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ

2.1.3.3 ชุดบันทึกการดำเนินการสืบสวน โดยให้บันทึกการปฏิบัติตลอดระยะเวลาของการทำงาน

2.1.3.4 ชุดซักถามบุคคลต้องสงสัย ผู้ต้องหา พยานบุคคล รวมถึงการประสานงานกับจิตแพทย์หรือนักจิตวิทยาในกรณีที่ต้องพิสูจน์เกี่ยวกับอารมณ์ทางจิตของผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.1.3.5 ชุดปฏิบัติการในภาคสนาม สามารถที่จะออกปฏิบัติหน้าที่ได้ทันทีเมื่อผู้บังคับบัญชาสั่งการ

2.1.3.6 ชุดตรวจค้น จับกุม โดยให้ดำเนินการตามยุทธวิธี และข้อกฎหมาย โดยเฉพาะการใช้กำลังให้คำนึงว่ามีความจำเป็นหรือไม่ เป็นอันตรายหรือไม่ และสังคมยอมรับได้หรือไม่

2.1.3.7 ชุดจัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ที่จะสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทั้งหมด

2.1.3.8 ชุดประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.1.3.9 ชุดรับแจ้งข่าวและประชาสัมพันธ์ให้รับแจ้งข่าวทุกเรื่องและบันทึกไว้อย่างละเอียดเพื่อเสนอผู้บังคับบัญชาพิจารณา และต้องทราบข้อมูลต่างๆ ที่สามารถตอบข้อซักถามจากผู้สื่อข่าวและผู้อื่นได้

2.2 การทำรายงานการสืบสวน

2.2.1 สภาพที่เกิดเหตุ โดยให้ระบุข้อมูลให้ทราบถึงลักษณะภายในและภายนอกสถานที่เกิดเหตุรวมถึงสถานที่ใกล้เคียงหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับเหตุดังกล่าว

2.2.2 การตรวจพบพยานหลักฐานต่างๆ ในบริเวณที่เกิดเหตุที่อาจเป็นประโยชน์ต่อรูปคดี เช่น ข้อมูลการติดต่อสื่อสาร ลายนิ้วมือแฝง รอยเท้า อุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำผิด เป็นต้น โดยให้ระบุถึงลักษณะ จำนวน ขนาด ปริมาณ และบริเวณที่ตรวจพบพยานหลักฐานดังกล่าวไว้ให้ละเอียด

2.2.3 สภาพศพ ให้ระบุถึงลักษณะร่องรอยบาดแผลของศพที่ตรวจพบ

2.2.4 รายการทรัพย์ที่ถูกประทุษร้าย

2.2.5 แผนที่เกิดเหตุ

2.2.6 อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดี

2.3 การสืบสวนเพื่อทราบเหตุการณ์ก่อนเกิดเหตุ

2.3.1 สืบหาประเด็นความขัดแย้งของผู้เสียหาย

2.3.2 สืบหาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้กระทำผิดหรือสงสัยว่าจะกระทำความผิด

2.3.3 สืบหาข้อมูลการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มผู้กระทำผิดหรือสงสัยว่าจะกระทำความผิด

2.3.4 สืบหาข่าวความเคลื่อนไหวของบุคคลที่สงสัยว่าจะเกี่ยวข้องกับการกระทำผิด ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่ร่วมลงมือกระทำผิด หรือผู้จัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำผิด เป็นต้น

2.3.5 สืบหาถิ่นที่อยู่ของกลุ่มผู้กระทำผิดหรือสงสัยว่าจะกระทำความผิด ก่อนเกิดเหตุ

2.3.6 สืบหาพฤติกรรมที่ผิดปกติของกลุ่มผู้กระทำผิดหรือสงสัยว่าจะกระทำความผิดที่เคยปฏิบัติมา เช่น การเข้ามาติดนิพทั้งๆที่เคยมีสาเหตุโกรธเคืองกันมาก่อน เป็นต้น

2.3.7 สืบหาข้อมูลจากพยานบุคคลหรือพยานแวดล้อมว่ากลุ่มผู้กระทำผิดหรือสงสัยว่าจะกระทำความผิด มีการวางแผนกระทำผิดอย่างไร

2.3.8 สืบหาข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดี

2.4 การสืบสวนเพื่อทราบเหตุการณ์ขณะและหลังเกิดเหตุ

2.4.1 สืบหาพฤติการณ์ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของกลุ่มผู้ต้องสงสัยทั้งช่วงก่อนขณะและหลังเกิดเหตุ

2.4.2 ตรวจสอบหาเส้นทางและจุดพักของผู้ร่วมกระทำผิดทุกคนรวมถึงตรวจสอบยานพาหนะและอุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำความผิดด้วย

2.4.3 ตรวจสอบภาพจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดที่ได้จากสถานที่เกิดเหตุ หรือสถานที่ที่เกี่ยวข้อง

2.4.4 ตรวจสอบพฤติกรรมของผู้ตายในช่วงก่อนเกิดเหตุ โดยให้จัดทำตารางเหตุการณ์และตารางเวลา (Timeline) ของผู้ตายไว้โดยละเอียด

2.4.5 บันทึกตำหนิรูปพรรณของคนร้าย ยานพาหนะ อาวุธ ตลอดจนเส้นทางหลบหนีของคนร้ายไว้โดยละเอียด

2.4.6 ตั้งประเด็นการสืบสวนในคดีที่อาจเป็นไปได้ทั้งหมด เช่น มูลเหตุจูงใจและประเด็นความขัดแย้งต่างๆ

2.4.7 หาข้อมูลจากแหล่งข่าวทุกแห่ง

2.4.8 ตรวจสอบความเชื่อมโยง ความสัมพันธ์และตำแหน่งที่อยู่ของกลุ่มผู้ต้องสงสัย โดยให้จัดทำตารางเวลา (Timeline) ในห้วงเวลาเกิดเหตุ

2.4.9 ดำเนินการตรวจสอบกลุ่มผู้ต้องสงสัยตามรายการตรวจสอบ (Checklist)

2.4.10 ติดตามหาทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้าย

2.4.11 เมื่อพยานหลักฐานเพียงพอให้ประสานพนักงานสอบสวนเพื่อขออนุมัติออกหมายจับผู้กระทำผิด

2.4.12 การดำเนินการวางแผนต่างๆ เช่น จับกุม ตรวจค้น เป็นต้น ให้คำนึงถึงความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่และทุกฝ่าย

2.4.13 เมื่อติดตามจับกุมผู้กระทำผิดได้แล้วให้จัดทำบันทึกการจับกุม บันทึกคำรับสารภาพ บันทึกการตรวจยึดของกลางหรือทรัพย์สินส่วนตัวของผู้ต้องหาไว้ให้ละเอียดชัดเจน

2.4.14 นำตัวผู้ต้องหาพร้อมของกลางไปส่งพนักงานสอบสวนภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด

2.4.15 ประสานงานกับพนักงานสอบสวน กรณีที่มีการให้ผู้ต้องหาไปนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

2.4.16 สืบสวนขยายผลเครือข่าย

2.4.17 ติดตามตรวจยึดอุปกรณ์ที่ใช้กระทำผิดตลอดจนทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้าย

2.4.18 นำผู้ต้องหาไปพบแพทย์เพื่อตรวจร่างกาย

2.4.19 ดูแล คุ้มครองพยานบุคคลอย่างใกล้ชิดจนกว่าจะเสร็จสิ้นคดี

2.4.20 ติดตามผลคดีในชั้นพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการและศาล จนกว่าจะมีคำพิพากษาตัดสินคดี

การสืบสวนคดีเรียกค่าไถ่

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดคดีเรียกค่าไถ่

1.1.1 ผู้จ้างวาน ใช้

1.1.2 ผู้รับจ้าง

1.1.3 คนซื้อเป็า

1.1.4 คนจัดหาสถานที่ คนพาหนะ อุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำผิด

1.1.5 ผู้ร่วมลงมือกระทำ

1.2 ข้อมูลที่นำมาใช้ในการสืบสวน

1.2.1 ข้อมูลท้องถิ่นเกี่ยวกับสถานที่ทั่วไป เช่น บ้านพักบุคคลสำคัญ โรงแรม ธนาคาร เป็นต้น

1.2.2 ข้อมูลท้องถิ่นเกี่ยวกับสถานที่ที่อาจเกี่ยวพันกับการกระทำผิด เช่น แหล่งมั่วสุม อบายมุข สถานบริการ แหล่งรับซื้อของเก่า โรงรับจำนำ เป็นต้น

1.2.3 ข้อมูลทั่วไป เช่น หมายจับคดีต่างๆ เป็นต้น

1.2.4 แฟ้มประวัติบุคคลที่เคยถูกจับกุม บุคคลพ้นโทษ บุคคลที่มีแนวโน้มว่าจะกระทำความผิด เช่น ผู้มีประวัติเรียกค่าไถ่ กรรโชกทรัพย์ เป็นต้น

2. แนวทางการปฏิบัติการสืบสวน

2.1 การสืบสวนหลังรับแจ้งเหตุ (ในวันเกิดเหตุ)

2.1.1 การตรวจสถานที่เกิดเหตุ

2.1.1.1 รีบเดินทางไปยังสถานที่เกิดเหตุโดยเร็ว

2.1.1.2 รายงานเหตุเบื้องต้นให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

2.1.1.3 สอบถามญาติพี่น้องแจ้งให้หน่วยงานอื่นได้ทราบบ้างและให้ยุติการแจ้ง โดยให้ประสานงานหน่วยที่รับแจ้งหน่วยเดียวรับผิดชอบเพื่อป้องกันการเข้าใจผิดในการดำเนินการสืบสวนแนวเดียวกัน

2.1.1.4 การสืบสวนต้องเป็นไปด้วยความลับเพื่อความปลอดภัยของเหยื่อ ให้พิจารณาหาวิธีช่วยเหลือเหยื่อด้วยความปลอดภัยเป็นอันดับแรก

2.1.1.5 จัดชุดสืบสวนดูแลญาติพี่น้องที่รับการติดต่อจากคนร้าย ควบคุมการปฏิบัติในการติดต่อกลับมาของคนร้าย

2.1.1.6 ควบคุมและตรวจสอบช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างคนร้ายกับผู้เสียหาย เช่น โทรศัพท์บ้าน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ให้วางระบบเพื่อทราบหมายเลขและตำแหน่งการโทรเข้า พร้อมบันทึกเสียงการสนทนา

2.1.1.7 ถ่ายภาพนิ่งหรือวีดีโอเกี่ยวกับสถานที่เกิดเหตุรวมถึงกลุ่มคน และยานพาหนะที่เกิดเหตุหรือบริเวณใกล้เคียง ซึ่งอาจมีคนร้ายหรือยานพาหนะที่คนร้ายใช้กระทำความผิดอยู่บริเวณดังกล่าวด้วย

2.1.1.8 ตรวจสอบกล้องโทรทัศน์วงจรปิดบริเวณสถานที่เกิดเหตุหรือใกล้เคียง

2.1.1.9 จัดชุดสืบสวนหาข่าวซักถามพยานบุคคลที่พบบริเวณที่เกิดเหตุหรือที่เกี่ยวข้อง

2.1.1.10 ประสานงานกับพนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่นิติวิทยาศาสตร์หรือแพทย์ เกี่ยวกับการตรวจหาพยานหลักฐานต่างๆ ที่พบในสถานที่เกิดเหตุ

2.1.2 หลังจากตรวจสถานที่เกิดเหตุแล้วให้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสถานที่เกิดเหตุเพื่อตั้งสมมุติฐานหรือประเด็นทางคดี

2.1.3 ในกรณีที่เป็นคดีสำคัญให้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการสั่งการและควบคุมการสืบสวนคดีและจัดชุดต่างๆดังนี้

2.1.3.1 ชุดตรวจสอบข้อมูลมุทคล เกี่ยวกับข้อมูลการติดต่อสื่อสารและข้อมูลทางด้านนิติวิทยาศาสตร์

2.1.3.2 ชุดวิเคราะห์ความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงระหว่างบุคคลทางคดีทั้งก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ

2.1.3.3 ชุดบันทึกการดำเนินการสืบสวน โดยให้บันทึกการปฏิบัติงานพร้อมระยะเวลาของการทำงาน

2.1.3.4 ชุดซักถามบุคคลต้องสงสัย ผู้ต้องหา พยานบุคคล รวมถึงการประสานงานกับจิตแพทย์หรือนักจิตวิทยาในกรณีที่ต้องพิสูจน์เกี่ยวกับอารมณ์ทางจิตของผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.1.3.5 ชุดปฏิบัติการในภาคสนาม สามารถที่จะออกปฏิบัติหน้าที่ได้ทันทีเมื่อผู้บังคับบัญชาสั่งการ

2.1.3.6 ชุดตรวจค้น จับกุม โดยให้ดำเนินการตามยุทธวิธี และข้อกฎหมายโดยเฉพาะการใช้กำลังให้คำนึงว่ามีความจำเป็นหรือไม่ เป็นอันตรายหรือไม่ และสังคมยอมรับได้หรือไม่

2.1.3.7 ชุดจัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ที่จะสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทั้งหมด

2.1.3.8 ชุดประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.1.3.9 ชุดรับแจ้งข่าวและประชาสัมพันธ์ให้รับแจ้งข่าวทุกเรื่องและบันทึกไว้อย่างละเอียดเพื่อเสนอผู้บังคับบัญชาพิจารณา และต้องทราบข้อมูลต่างๆ ที่สามารถตอบข้อซักถามจากผู้สื่อข่าวและผู้อื่นได้

2.2 การทำรายงานการสืบสวน

2.2.1 สภาพที่เกิดเหตุ โดยให้ระบุข้อมูลให้ทราบถึงลักษณะภายในและภายนอกสถานที่เกิดเหตุรวมถึงสถานที่ใกล้เคียงหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับเหตุดังกล่าว

2.2.2 การตรวจพบพยานหลักฐานต่างๆ ในบริเวณที่เกิดเหตุที่อาจเป็นประโยชน์ต่อรูปคดี เช่น ข้อมูลการติดต่อสื่อสาร ลายนิ้วมือแฝง รอยเท้า อุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำผิด เป็นต้น โดยให้ระบุถึงลักษณะ จำนวน ขนาด ปริมาณ และบริเวณที่ตรวจพบพยานหลักฐานดังกล่าวไว้ให้ละเอียด

2.2.3 รายการทรัพย์ที่ถูกประทุษร้าย

2.2.4 แผนที่เกิดเหตุ

2.2.5 อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดี

2.3 การสืบสวนเพื่อทราบเหตุการณ์ก่อนเกิดเหตุ

2.3.1 สืบหาพฤติการณ์ของผู้ต้องสงสัยแล้วตั้งประเด็นเช่นต้องการทรัพย์สิน ความแค้นส่วนตัว ชู้สาว ข้อมูลลับ

2.3.2 สืบหาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้กระทำผิดหรือสงสัยว่าจะกระทำความผิด ซึ่งหากกลุ่มผู้กระทำผิดรู้จักกันเหมือนมีแนวโน้มจูงใจปิดปาก

2.3.3 สืบหาข้อมูลการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มผู้กระทำผิดหรือสงสัยว่าจะกระทำความผิด

2.3.4 สืบหาข่าวความเคลื่อนไหวของบุคคลที่สงสัยว่าจะเกี่ยวข้องกับการกระทำผิด ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่ร่วมลงมือกระทำผิดหรือผู้จัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำผิด เป็นต้น

2.3.5 สืบหาถิ่นที่อยู่ของกลุ่มผู้กระทำผิดหรือสงสัยว่าจะกระทำความผิด ก่อนเกิดเหตุ

2.3.6 สืบหาพฤติการณ์ที่ผิดปกติของกลุ่มผู้กระทำผิด หรือสงสัยว่าจะกระทำความผิดที่เคยปฏิบัติมา เช่น การเข้ามาตีสนิททั้งๆที่เคยมีสาเหตุโกรธเคืองกันมาก่อน เป็นต้น

2.3.7 สืบหาข้อมูลจากพยานบุคคลหรือพยานแวดล้อมว่ากลุ่มผู้กระทำผิด หรือสงสัยว่าจะกระทำความผิดมีการวางแผนกระทำผิดอย่างไร

2.3.8 สืบหาข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดี

2.4 การสืบสวนเพื่อทราบเหตุการณ์ขณะและหลังเกิดเหตุ

2.4.1 สืบหาพฤติการณ์ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของกลุ่มผู้ต้องสงสัยทั้งช่วงก่อนขณะและหลังเกิดเหตุ

2.4.2 ตรวจสอบภาพจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดที่ได้จากสถานที่เกิดเหตุ หรือสถานที่ที่เกี่ยวข้อง

2.4.3 ตรวจสอบพฤติกรรมของหยื่อในช่วงก่อนเกิดเหตุโดยให้จัดทำตารางเหตุการณ์ และตารางเวลา (Timeline) ไว้โดยละเอียด

2.4.4 บันทึกตำหนิรูปพรรณของคนร้าย ยานพาหนะ อาวุธ ตลอดจนเส้นทางหลบหนีของคนร้ายไว้โดยละเอียด

2.4.5 ตั้งประเด็นการสืบสวนในคดีที่อาจเป็นไปได้ทั้งหมด เช่น มูลเหตุจูงใจและประเด็นความขัดแย้งต่างๆ

2.4.6 ข้อเรียกร้องของคนร้ายเพื่อแลกเปลี่ยนกับความปลอดภัยของเหยื่อโดยกำหนดเส้นตายให้ญาติต่อรองเพื่อช่วงเวลาให้นานที่สุด

2.4.7 หาข้อมูลจากแหล่งข่าวทุกแห่ง

2.4.8 ตรวจสอบความเชื่อมโยง ความสัมพันธ์และตำแหน่งที่อยู่ของกลุ่มผู้ต้องสงสัย โดยให้จัดทำตารางเวลา (Timeline) ในห้วงเวลาเกิดเหตุ

2.4.9 ดำเนินการตรวจสอบกลุ่มผู้ต้องสงสัยตามรายการตรวจสอบ (Checklist)

2.4.10 ติดตามหาทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้าย

2.4.11 เมื่อพยานหลักฐานเพียงพอให้ประสานพนักงานสอบสวนเพื่อขออนุมัติจับกุมผู้กระทำผิด

2.4.12 การดำเนินการวางแผนต่างๆ เช่น จับกุม ตรวจค้น เป็นต้น ให้คำนึงถึงความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่และทุกฝ่าย

2.4.13 พิจารณาตามสถานการณ์ อาจจัดชุดสะกดรอยหรือคันบ้านกลุ่มผู้ต้องสงสัย เพื่อกดดันให้ทราบว่าเข้าหน้าที่รู้ตัวกลุ่มคนร้ายแล้ว ในกรณีแน่ใจว่าคนร้ายยาจปล่อยตัวเหยื่อ

2.4.13 เมื่อติดตามจับกุม ผู้กระทำผิดได้แล้วให้จัดทำบันทึกการจับกุม บันทึกคำรับสารภาพ บันทึกการตรวจยึดของกลางหรือทรัพย์สินส่วนตัวของผู้ต้องหาไว้ให้ละเอียดชัดเจน

2.4.14 นำตัวผู้ต้องหาพร้อมของกลางไปส่งพนักงานสอบสวนภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด

2.4.15 ประสานงานกับพนักงานสอบสวน กรณีที่มีการให้ผู้ต้องหาไปนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

2.4.16 สืบสวนขยายผลเครือข่าย

2.4.17 ติดตามตรวจยึดอุปกรณ์ที่ใช้กระทำผิดตลอดจนทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้าย

2.4.18 นำผู้ต้องหาไปพบแพทย์เพื่อตรวจร่างกาย

2.4.19 ดูแล คุ้มครองพยานบุคคลอย่างใกล้ชิด จนกว่าจะสรุปสิ้นคดี

2.4.20 ติดตามคดีในชั้นพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการและศาล จนกว่าจะมีคำพิพากษาตัดสินคดี

การสืบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลที่นำมาใช้ในการสืบสวน

1.1.1 ข้อมูลท้องถิ่นเกี่ยวกับสถานที่ทั่วไป เช่น บ้านพักบุคคลสำคัญ โรงแรม ธนาคาร เป็นต้น

1.1.2 ข้อมูลท้องถิ่นเกี่ยวกับสถานที่ที่อาจเกี่ยวพันกับการกระทำผิด เช่น แหล่งมั่วสุม อบายมุข สถานบริการ แหล่งรับซื้อของเก่า โรงรับจำนำ เป็นต้น

1.1.3 ข้อมูลทั่วไป เช่น หมายจับคดีต่างๆ เหตุคดีทรัพย์หาย เป็นต้น

1.1.4 แฟ้มประวัติบุคคลที่เคยถูกจับกุม บุคคลพ้นโทษ บุคคลที่มีแนวโน้มว่าจะกระทำความผิด เช่น ผู้เคยทำผิดฐานลัก วิ่ง ชิง ปล้นทรัพย์ ผู้ติดยาเสพติด พวกมั่วสุมตั้งเป็นแก๊งต่างๆ เป็นต้น

2. แนวทางการปฏิบัติการสืบสวน

2.1 การสืบสวนหลังรับแจ้งเหตุ (ในวันเกิดเหตุ)

2.1.1 การตรวจสถานที่เกิดเหตุ

2.1.1.1 รีบเดินทางไปยังสถานที่เกิดเหตุโดยเร็ว

2.1.1.2 รายงานเหตุเบื้องต้นให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

2.1.1.3 ถ่ายภาพนิ่งหรือวีดีโอเกี่ยวกับสถานที่เกิดเหตุรวมถึงกลุ่มคน และยานพาหนะที่เกิดเหตุหรือบริเวณใกล้เคียง ซึ่งอาจมีคนร้ายหรือยานพาหนะที่คนร้ายใช้กระทำความผิดอยู่บริเวณดังกล่าวด้วย

2.1.1.4 ตรวจสอบกล้องโทรทัศน์วงจรปิดบริเวณสถานที่เกิดเหตุหรือใกล้เคียง

2.1.1.5 จัดชุดสืบสวนสอบถามพยานบุคคลที่พบบริเวณที่เกิดเหตุหรือที่เกี่ยวข้อง

2.1.1.6 ประสานงานกับพนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่นิติวิทยาศาสตร์หรือแพทย์ เกี่ยวกับการตรวจหาพยานหลักฐานต่างๆ ที่พบในสถานที่เกิดเหตุ

2.1.2 หลังจากตรวจสถานที่เกิดเหตุแล้วให้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสถานที่เกิดเหตุเพื่อตั้งสมมุติฐานหรือประเด็นทางคดี

2.1.3 ในกรณีที่เป็นคดีสำคัญให้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการสั่งการและควบคุมการสืบสวนคดีและจัดชุดต่างๆดังนี้

2.1.3.1 ชุดตรวจสอบข้อมูลบุคคล เกี่ยวกับข้อมูลการติดต่อสื่อสารและข้อมูลทางด้านนิติวิทยาศาสตร์

2.1.3.2 ชุดวิเคราะห์ความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงระหว่างบุคคลทางคดีทั้งก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ

2.1.3.3 ชุดบันทึกการดำเนินการสืบสวน โดยให้บันทึกการปฏิบัติตลอดระยะเวลาของการทำงาน

2.1.3.4 ชุดซักถามบุคคลต้องสงสัย ผู้ต้องหา พยานบุคคล รวมถึงการประสานงานกับจิตแพทย์หรือนักจิตวิทยาในกรณีที่ต้องพิสูจน์เกี่ยวกับอาชญากรทางจิตของผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.1.3.5 ชุดปฏิบัติการในภาคสนาม สามารถที่จะออกปฏิบัติหน้าที่ได้ทันทีเมื่อผู้บังคับบัญชาสั่งการ

2.1.3.6 ชุดติดตามทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้าย

2.1.3.7 ชุดตรวจค้น จับกุม โดยให้ดำเนินการตามยุทธวิธี และข้อกฎหมาย โดยเฉพาะการใช้กำลังให้ตำนึงว่ามีความจำเป็นหรือไม่ เป็นอันตรายหรือไม่ และสังคมยอมรับได้หรือไม่

2.1.3.8 ชุดจัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ที่จะสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทั้งหมด

2.1.3.9 ชุดประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.1.3.10 ชุดรับแจ้งข่าวและประชาสัมพันธ์ให้รับแจ้งข่าวทุกเรื่องและบันทึกไว้อย่างละเอียดเพื่อเสนอผู้บังคับบัญชาพิจารณา และต้องทราบข้อมูลต่างๆ ที่สามารถตอบข้อซักถามจากผู้สื่อข่าวและผู้ชื่นใจ

2.2 การสืบสวนเพื่อทราบเหตุการณ์ก่อนเกิดเหตุ

2.2.1 สืบหาประเด็นของการกระทำผิด

2.2.2 สืบหาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้กระทำผิด หรือสงสัยว่าจะกระทำความผิด

2.2.3 สืบหาข้อมูลการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มผู้กระทำผิด หรือสงสัยว่าจะกระทำความผิด

2.2.4 สืบหาข่าวความเคลื่อนไหวของบุคคลที่สงสัยว่าจะเกี่ยวข้องกับการกระทำผิด ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่ร่วมลงมือกระทำผิด หรือผู้จัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำผิด เป็นต้น

2.2.5 สืบหาเงื่อนไขต่างของกลุ่มผู้กระทำผิด หรือสงสัยว่าจะกระทำความผิด ก่อนเกิดเหตุ

2.2.6 สืบหาพฤติการณ์ที่ผิดปกติของกลุ่มผู้กระทำผิด หรือสงสัยว่าจะกระทำความผิดที่เคยปฏิบัติมา เช่น การเข้ามาตีสนิท ทั้งๆที่เคยมีสาเหตุโกรธเคืองกันมาก่อน เป็นต้น

2.2.7 สืบหาข้อมูลจากพยานบุคคล หรือพยานแวดล้อม ว่า กลุ่มผู้กระทำผิด หรือสงสัยว่าจะกระทำความผิด มีการวางแผนกระทำผิดอย่างไร

2.2.8 สืบหาข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดี

2.3 การทำรายงานการสืบสวน

2.3.1 สภาพที่เกิดเหตุ โดยให้ระบุข้อมูลให้ทราบถึงลักษณะภายในและภายนอกสถานที่เกิดเหตุรวมถึงสถานที่ใกล้เคียงหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับเหตุดังกล่าว

2.3.2 การตรวจพบพยานหลักฐานต่างๆ ในบริเวณที่เกิดเหตุที่อาจเป็นประโยชน์ต่อรูปคดี เช่น ข้อมูลการติดต่อสื่อสาร ลายนิ้วมือแฝง รอยเท้า อุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำผิด เป็นต้น โดยให้ระบุถึงลักษณะ จำนวน ขนาด ปริมาณ และบริเวณที่ตรวจพบพยานหลักฐานดังกล่าวไว้ให้ละเอียด

2.3.3 รายการทรัพย์ที่ถูกประทุษร้าย

2.3.4 แผนที่เกิดเหตุ

2.3.5 อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดี

2.4 การสืบสวนเพื่อทราบเหตุการณ์ขณะและหลังเกิดเหตุ

2.4.1 สืบหาพฤติการณ์ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของกลุ่มผู้ต้องสงสัยทั้งช่วงก่อนขณะและหลังเกิดเหตุ

2.4.2 ตรวจสอบเส้นทางเข้าออกของที่เกิดเหตุเพื่อพิจารณาความชำนาญพื้นที่ของกลุ่มผู้ต้องสงสัย

2.4.3 ตรวจสอบภาพจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดที่ได้จากสถานที่เกิดเหตุหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้อง

2.4.4 บันทึกลำพนิรูปพรรณของคนร้าย ยานพาหนะ อาวุธ ตลอดจนเส้นทางหลบหนีของคนร้ายไว้โดยละเอียด

2.4.5 ตรวจสอบเปรียบเทียบแผนประทุษกรรมของคนร้ายกับคดีที่ผ่านๆมา

2.4.6 ตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เสียหายในช่วงก่อนเกิดเหตุ โดยให้จัดทำตารางเหตุการณ์และตารางเวลา (Timeline) ของผู้เสียหายไว้โดยละเอียด

2.4.7 สืบประเด็นการสืบสวนในคดีที่อาจเป็นไปได้ทั้งหมด เช่น มูลเหตุจูงใจและประเด็นความขัดแย้งต่างๆ

2.4.8 หาข้อมูลจากแหล่งข่าวทุกแห่ง

2.4.9 ตรวจสอบความเชื่อมโยง ความสัมพันธ์และตำแหน่งที่อยู่ของกลุ่มผู้ต้องสงสัย โดยให้จัดทำตารางเวลา (Timeline) ในห้วงเวลาเกิดเหตุ

2.4.9 ดำเนินการตรวจสอบกลุ่มผู้ต้องสงสัยตามรายการตรวจสอบ (Checklist)

2.4.10 ติดตามหาทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้าย

2.4.11 เมื่อพยานหลักฐานเพียงพอให้ประสานพนักงานสอบสวนเพื่อขออนุมัติหมายจับผู้กระทำผิด

2.4.12 การดำเนินการวางแผนต่างๆ เช่น จับกุม ตรวจค้น เป็นต้น ให้คำนึงถึงความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่และทุกฝ่าย

2.4.13 เมื่อติดตามจับกุมผู้กระทำผิดได้แล้วให้จัดทำบันทึกการจับกุม บันทึกคำให้สารภาพ บันทึกการตรวจยึดของกลางหรือทรัพย์สินส่วนตัวของผู้ต้องหาไว้ให้ละเอียดชัดเจน

2.4.14 นำตัวผู้ต้องหาพร้อมของกลางไปส่งพนักงานสอบสวนภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด

2.4.15 ประสานงานกับพนักงานสอบสวน กรณีที่มีการให้ผู้ต้องหาไปนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

2.4.16 สืบสวนขยายผลเครือข่าย

2.4.17 ติดตามตรวจยึดอุปกรณ์ที่ใช้กระทำผิดตลอดจนทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้าย

2.4.18 นำผู้ต้องหาไปพบแพทย์เพื่อตรวจร่างกาย

2.4.19 ดูแล คุ้มครองพยานบุคคลอย่างใกล้ชิด จนกว่าจะเสร็จสิ้นคดี

2.4.20 ติดตามผลคดีในชั้นพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการและศาล จนกว่าจะมีคำพิพากษาตัดสินคดี

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. 0 2205 3466

ที่ 0031.212/ 5183 วันที่ 13 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง แนวทางปฏิบัติการเรียงเอกสารในสำนวนการสอบสวนคดีอาญา และการออกเลขคดี (เพิ่มเติม)

ผบช น., ภ.1 – 9, ก., ปส., สตม., จต.และ กบส.

ตามคำสั่ง ตร. ที่ 472/2550 ลงวันที่ 21 สิงหาคม 2550 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่ง ตร. ที่ 753/2541 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2541 ได้กำหนดเกี่ยวกับการเรียงเอกสารในสำนวนการสอบสวนคดี โดยให้จัดแบ่งกลุ่มพยานเป็นกลุ่มพยานของผู้กล่าวหา กลุ่มพยานของผู้ต้องหา และกลุ่มพยานที่พนักงานสอบสวนจัดหาได้เอง และ ตร. ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ 0031.212/4501 ลงวันที่ 3 ตุลาคม 2550 เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ การบันทึกคดี (ออกเลขคดี) การสอบสวนคดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดและการรายงานคดี เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวน นั้น

จากการแนะนำแนวทางปฏิบัติตามคำสั่งและหนังสือสั่งการดังกล่าวข้างต้นพบว่ามีบางกรณีที่ต้องกำหนดแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติม เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงให้ดำเนินการดังนี้

1. การดำเนินการตามคำสั่ง ตร. ที่ 472/2550 ลงวันที่ 21 สิงหาคม 2550 ให้ปฏิบัติเพิ่มเติมดังนี้

1.1 การสอบสวนผู้กล่าวหาหรือผู้ต้องหา ให้พนักงานสอบสวนถามปากคำผู้กล่าวหาหรือผู้ต้องหาก่อนขอคำให้การว่า "จะอ้างผู้ใด เอกสารใด หรือ วัตถุใดเป็นพยานหรือไม่" ถ้ามีการอ้างให้พนักงานสอบสวนบันทึกไว้ในคำให้การและดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานเข้าสำนวนการสอบสวนตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

1.2 การให้เลขหมายเอกสารในสำนวนการสอบสวนให้พนักงานสอบสวนให้เลขหมายเอกสารในสำนวนการสอบสวนทุกแผ่น จากแผ่นสุดท้ายถึงบัญชีสำนวนซึ่งอยู่บนสุด โดยไม่นับบัญชีพยานหลักฐานฝ่ายผู้กล่าวหา ฝ่ายผู้ต้องหา และที่พนักงานสอบสวนรวบรวมได้เอง

1.3 การทำบัญชีของกลางที่ผู้กล่าวหาหรือผู้ต้องหาอ้าง/ส่งมอบให้พนักงานสอบสวนทำบัญชีของกลางมอบไว้ในแต่ละกลุ่ม การเรียงเอกสาร ต่อจากบัญชีของกลางให้เรียงพยานเอกสาร และวัตถุพยาน(ภาพถ่ายหรือภาพวาด)ของแต่ละกลุ่ม

2. การดำเนินการตามหนังสือ ตร. ด่วนมาก ที่ 0031.212/4501 ลงวันที่ 3 ตุลาคม 2550 เกี่ยวกับการบันทึกคดี (ออกเลขคดี) ให้ปฏิบัติเพิ่มเติม ดังนี้

2.1 การบันทึกคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2550 เป็นต้นมา ให้บันทึกต่อเนื่องจากการบันทึกคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษของเดือนก่อนหน้านั้น (ไม่ต้องใช้สมุดสารบบการดำเนินคดีเล่มใหม่ ยกเว้นเล่มเดิมใช้บันทึกหมดแล้ว) และให้เพิ่มเลขลำดับการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษลงในบันทึกคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ โดยระบุเลขลำดับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษที่.. ... ../.....ไว้ที่มุมบนด้านซ้ายเหนือข้อความเลขคดีอาญาที่...../..... หรือเลขคดีจราจรทางบกที่...../..... สำหรับการให้เลขลำดับการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ ให้เลขลำดับต่อจากเลขลำดับเดิมเช่น ก่อนวันที่ 1 ตุลาคม 2550 บันทึกคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษไว้ตามเลขคดีอาญาที่ 123/2550 หลังจากวันที่ 1 ตุลาคม 2550 เป็นต้นมา ถ้ามีการบันทึกคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ ให้ระบุเลขลำดับการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษเป็น เลขลำดับที่ 124/2550 125/2550 126/2550 ... ... เป็นต้น ส่วนการบันทึกคดี (ออกเลขคดี) ให้ดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดไว้ในหนังสือ ตร.ด่วนมาก ที่ 0031.212/4501 ลงวันที่ 3 ตุลาคม 2550 หลังจากบันทึกคดี(ออกเลขคดี)แล้ว จึงนำเลขคดีมาบันทึกไว้ในบันทึกการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ

การรายงานคดีครั้งแรก ให้ระบุเลขลำดับการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษแทนเลขคดี ส่วนการรายงานเลขคดีให้รายงานเพิ่มเติมในภายหลัง

2.2 การบันทึกคดี(ออกเลขคดี) สำหรับคดีที่รู้ตัวผู้กระทำความผิด ให้ออกเลขคดีโดยกำหนดให้ (ส) เป็นประเภทคดีรู้ตัวผู้กระทำผิด และมีเครื่องหมาย / แล้วตามด้วยปี พ.ศ. เช่น คดีที่ 1(ส)/2550 , 2(ส)/2550, ...ต่อเนื่องไปจนสิ้นปีปฏิทิน เมื่อเริ่มปีใหม่ให้เริ่มคดีที่ 1(ส)ใหม่

คดีรู้ตัวผู้กระทำผิด หมายถึง คดีที่รู้จักชื่อ ชื่อสกุล หรือรู้จักชื่อ แต่ไม่รู้จักชื่อสกุล และมีตำหนิรูปพรรณเพื่อขอให้ศาลออกหมายจับได้ รวมทั้งคดีที่ไม่รู้จักชื่อ ชื่อสกุล แต่มีตำหนิรูปพรรณเพียงพอจนสามารถสเก็ตภาพผู้กระทำความผิดเพื่อขอให้ศาลออกหมายจับได้

2.3 การบันทึกคดี (ออกเลขคดี) สำหรับคดีที่ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด ให้ออกเลขคดีโดยกำหนดให้ (ส 1) เป็นประเภทคดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด และมีเครื่องหมาย / แล้วตามด้วยปี พ.ศ. เช่น คดีที่ 1 กำหนดเป็น 1(ส 1)/2550,2(ส 1)/2550..... ต่อเนื่องไปจนสิ้นปีปฏิทิน เมื่อเริ่มปีใหม่ให้เริ่มคดีที่ 1(ส 1)ใหม่

คดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด หมายถึง คดีที่ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด รวมทั้งคดีที่ไม่รู้จักชื่อ ชื่อสกุล และไม่มีตำหนิรูปพรรณเพียงพอที่จะสเก็ตภาพผู้กระทำผิดเพื่อขอให้ศาลออกหมายจับได้

2.4 คดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดซึ่งหน้ากงานสอบสวนสรุปสำนวนมีความเห็นควรงดหรือให้งดการสอบสวนและส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการพิจารณาแล้วต่อมารู้ตัวผู้กระทำผิดให้ดำเนินการสอบสวนต่อไป และให้บันทึกคดี(ออกเลขคดี) สำหรับคดีที่รู้ตัวผู้กระทำความผิดใหม่ โดยหมายเหตุในสมุดบันทึกคดี(ออกเลขคดี) สำหรับคดีที่ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดว่าเป็นคดีที่รู้ตัวผู้กระทำผิดแล้ว คดีเลขที่เท่าใด

2.5 เนื่องจากปัจจุบันผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายสืบสวนสอบสวนต้องรับผิดชอบการสืบสวนสอบสวนและการทำสำนวนสืบสวนคดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด จำนวนผู้ปฏิบัติงานอาจจะมีจำนวนไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น ให้ผู้บังคับบัญชาระดับ ลน. หรือ บก./ภ.จว.หรือ บช. พิจารณาจัดกำลังพลสนับสนุนให้เพียงพอกับการปฏิบัติงานในฝ่ายสืบสวนสอบสวน อย่าให้เกิดความเสียหายแก่การสืบสวนสอบสวน

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและแจ้งให้พนักงานสอบสวนรวมทั้งผู้เกี่ยวข้องทราบเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

พล.ต.อ.

(ธานี สมบูรณ์ทรัพย์)

รอง ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

สำนักงานอัยการสูงสุด

เลขรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษที่ ...../.....

ส่วนที่ 1

ส่วนที่ 2

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. 0 2205 3456

ที่ 0031.212/ 09086 **วันที่** 29 ธันวาคม 2551

เรื่อง แก้ไขแนวทางปฏิบัติในการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ การบันทึกคดี (ออกเลขคดี) การสอบสวนคดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำผิดและการรายงานคดี และกำหนดแนวทางปฏิบัติในการเพิ่มประสิทธิภาพงานสอบสวน

ผบช.น., ก., ภ.1-9, ปส., สตม., จภร.(หน.จต.) และ กมล.

ตามหนังสือ ตร.ด่วนมาก ที่ 0031.212/4501 ลง 3 ต.ค.2550 เรื่องแนวทางปฏิบัติในการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ การบันทึกคดี(ออกเลขคดี) การสอบสวนคดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด และการรายงานคดี และหนังสือ ตร. ด่วนที่สุด ที่ 0031 212/ 5183 ลง 13 พ.ย.2550 เรื่องแนวทางในการปฏิบัติการเรียงเอกสารประกอบสำนวนการสอบสวนและการออกเลขคดี (เพิ่มเติม) ได้กำหนดวิธีการและขั้นตอนการดำเนินการให้พนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้องเพื่อถือปฏิบัติแล้ว นั้น

ปรากฏว่าจากการประเมินผลการดำเนินการตามหนังสือดังกล่าวและการรายงานผลการปฏิบัติจากหน่วยงานในสังกัด ตร. พบว่าเกิดปัญหาและข้อขัดข้องหลายประการ เช่น การบันทึกคดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด การไม่บันทึกคดี(ออกเลขคดี)จนกว่าการสืบสวนจะครบกำหนดตามหลักเกณฑ์ของ ตร. ทำให้การลงเลขคดีไม่ตรงต้วน ไม่เป็นปัจจุบัน ไม่เรียงตามลำดับก่อนหลัง ทำให้สถิติคดีคลาดเคลื่อนและไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้อง ทั้งการมอบสำนวนคดีไม่รู้ตัวผู้กระทำผิดให้ฝ่ายสืบสวนไปดำเนินการสืบสวนเป็นการเพิ่มหน้าที่ความรับผิดชอบและปริมาณงานให้กับฝ่ายสืบสวนโดยที่มีกำลังพลฝ่ายสืบสวนมีจำนวนน้อย เป็นการไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน ส่งผลให้งานสืบสวนและงานสอบสวนขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องดังกล่าวข้างต้นและเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพงานสอบสวนให้เกิดประโยชน์ต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และอำนวยความยุติธรรมให้กับประชาชนอย่างแท้จริง จึงให้ยกเลิกการปฏิบัติตามหนังสือ ตร.ด่วนมาก ที่ 0031.212/4501 ลง 3 ต.ค.2550 และหนังสือ ตร. ด่วนที่สุด ที่ 0031 212/5183 ลง 13 พ.ย. 2550 เฉพาะที่เกี่ยวกับการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ การบันทึกคดี (ออกเลขคดี) และการสอบสวนคดีที่ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด

/และให้ถือ...

และให้ถือแนวทางปฏิบัติในการรับคำร้องทุกข์หรือ คำกล่าวโทษ การบันทึกเลขคดี(ออกเลขคดี) การสอบสวนคดีอาญา-จราจร ดังนี้

1. การรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ และการบันทึกคดี (ออกเลขคดี) ให้ถือปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 13 บทที่ 1

2. คดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดที่เกิดภายในวันที่ 31 ธ.ค.2551 ซึ่งพนักงานสอบสวนมอบให้ฝ่ายสืบสวนไปดำเนินการตามหนังสือ ตร. ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งยังไม่ได้ออกเลขคดี โดยอยู่ระหว่างรอครบกำหนดการสอบสวนตามหลักเกณฑ์ของ ตร. ให้พนักงานสอบสวนนำกลับมาบันทึกคดี (ออกเลขคดี) ในสมุดบันทึกเลขคดีกรณีไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิดให้แล้วเสร็จในวันที่ 31 ธ.ค 2551 โดยไม่ต้องรอให้ครบกำหนด แล้วให้เป็นผู้ทำการสอบสวนต่อไป

3. การสอบสวนคดีของพนักงานสอบสวนทั้งที่รู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิด ให้พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ออกไปทำการสืบสวนและสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิด และดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ด้วยตนเอง เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่างๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหา เพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำผิดและพิสูจน์ให้เห็นความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา ทั้งนี้ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 131 และมาตราอื่นที่เกี่ยวข้อง

สำหรับคดีที่มีความยุ่งยากซับซ้อนซึ่งต้องอาศัยความชำนาญและความสามารถในการสืบสวนเป็นพิเศษ ให้ฝ่ายสืบสวนเข้ามามีหน้าที่ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานโดยประสานงานกับพนักงานสอบสวนอย่างใกล้ชิด

4.การรายงานคดี ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบการสอบสวน เป็นผู้รายงานคดีและการปฏิบัติเกี่ยวกับรายงานคดีอาญา โดยถือปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 13 บทที่ 2 และบทที่ 4 การรายงานเหตุฉุกเฉกรรจ์และสะเทือนขวัญและเหตุที่ต้องรายงานด่วน ให้ถือปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 18 บทที่ 1

ระเบียบ คำสั่ง หรือหนังสือใดของ ตร.ที่ขัดหรือแย้งกับหนังสือสั่งการนี้ ให้ยกเลิกและถือปฏิบัติตามหนังสือนี้แทน ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2552 เป็นต้นไป

พล.ต.อ. [signature]

(พัชรวาท วงษ์สุวรรณ)

ผบ.ตร.

คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ที่ 492/2550

เรื่อง การทำสำนวนการสอบสวน (เพิ่มเติม)

.....

ตามคำสั่งกรมตำรวจ ที่ 753/2541 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2541 เรื่อง การทำสำนวนการสอบสวน ได้กำหนดแนวทางการทำสำนวนการสอบสวน รวมถึงการเรียงลำดับเอกสาร การให้หมายเลข การลงชื่อในสำนวนการสอบสวนและการรวบรวมสำนวนการสอบสวนประกอบด้วยความเห็นเป็นแนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนไว้แล้ว แต่ปรากฏว่าการเรียงเอกสารในสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนมักจะเรียงเอกสารที่ได้จากการสอบสวนปะปนกัน โดยไม่แยกให้ชัดเจนว่าเป็นพยานหลักฐานของฝ่ายผู้กล่าวหา ฝ่ายผู้ต้องหา และพยานหลักฐานที่พนักงานสอบสวนรวบรวมได้เองในการสืบสวนสอบสวน ทำให้ยากแก่การพิจารณาวินิจฉัยพยานหลักฐานทางคดี จึงควรปรับปรุงแก้ไขแนวทางการปฏิบัติให้ถูกต้อง ชัดเจนและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน นอกจากนี้ควรกำหนดแนวทางปฏิบัติในการเก็บสำนวนและสำเนาสำนวนการสอบสวนให้เป็นไปอย่างมีระบบสามารถค้นหานำมาอ้างอิงได้โดยสะดวกรวดเร็ว และไม่เสียหายแก่คดี

อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 มาตรา 11 จึงให้ยกเลิกข้อความในข้อ 11 และข้อ 12 ของคำสั่งกรมตำรวจที่ 753/2541 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2541 และใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"11. การเรียงลำดับเอกสาร การให้หมายเลข การลงชื่อในสำนวนการสอบสวนและการรวบรวมสำนวนการสอบสวนประกอบด้วยความเห็น

เมื่อได้ทำการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้วให้รวบรวมบันทึกและเอกสารต่างๆ ในการสอบสวนรวมเข้าสำนวนไว้ ถ้าเป็นสิ่งของอย่างอื่นให้ทำบัญชีรายละเอียดรวมไว้ด้วย โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

/ 11.1 การเรียง...

11.1 การเรียงลำดับเอกสารในสำนวนการสอบสวน ให้เรียงตามลำดับดังนี้

11.1.1 ปกสำนวน

11.1.2 หนังสือเสนอพนักงานอัยการ

11.1.3 บัญชีสำนวนการสอบสวน

11.1.4 รายงานการสอบสวน

11.1.5 พยานหลักฐานฝ่ายผู้กล่าวหา

11.1.5.1 คำให้การผู้กล่าวหา (ถ้ามีหลายคนให้เรียงลำดับผู้กล่าวหา)

11.1.5.2 คำให้การพยานฝ่ายผู้กล่าวหา ถ้ามีหลายคนให้เรียงตามลำดับเหตุการณ์ ก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ และถ้าในแต่ละเหตุการณ์มีพยานหลายคนให้เรียงตามลำดับความสำคัญของพยาน

11.1.5.3 พยานเอกสารฝ่ายผู้กล่าวหา ถ้ามีหลายรายการให้มีหมายเลขกำกับเป็น ก 1, ก 2, ก 3 จนครบทุกรายการ

11.1.5.4 บัญชีพยานวัตถุฝ่ายผู้กล่าวหา ถ้ามีพยานวัตถุหลายรายการให้มีหมายเลขกำกับเป็น วก 1, วก 2, วก 3 จนครบทุกรายการ

การเรียงลำดับพยานเอกสารและบัญชีพยานวัตถุของฝ่ายผู้กล่าวหา ให้มีลักษณะเชื่อมโยงสัมพันธ์ต่อเนื่องกับคำให้การพยานบุคคลหรือตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ให้จัดทำบัญชีพยานบุคคล พยานเอกสารและพยานวัตถุปะติดไว้ด้านหน้าของพยานแต่ละประเภทด้วย

11.1.6 พยานหลักฐานฝ่ายผู้ต้องหา

11.1.6.1 คำให้การผู้ต้องหา (ถ้ามีหลายคนให้เรียงลำดับผู้ต้องหา)

11.1.6.2 คำให้การพยานฝ่ายผู้ต้องหา ถ้ามีหลายคนให้เรียงลำดับตามลำดับเหตุการณ์ ก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ และถ้าในแต่ละเหตุการณ์มีพยานหลายคนให้เรียงตามลำดับความสำคัญของพยาน

11.1.6.3 พยานเอกสารฝ่ายผู้ต้องหา ถ้ามีหลายรายการให้มีหมายเลขกำกับเป็น ต 1, ต 2, ต 3 จนครบทุกรายการ

11.1.6.4 บัญชีพยานวัตถุฝ่ายผู้ต้องหา ถ้ามีพยานวัตถุหลายรายการให้มีหมายเลขกำกับเป็น วต 1, วต 2, วต 3 จนครบทุกรายการ

/การเรียง ..

การเรียงลำดับพยานเอกสารและบัญชีพยานวัตถุของฝ่ายผู้ต้องหาให้มีลักษณะเชื่อมโยงสัมพันธ์สอดคล้องกับคำให้การของพยานบุคคลหรือตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ให้จัดทำบัญชีพยานบุคคล พยานเอกสาร และพยานวัตถุปะติดไว้ด้านหน้าของพยานแต่ละประเภทด้วย

11.1.7 พยานหลักฐานที่พนักงานสอบสวนรวบรวมได้เอง

11.1.7.1 คำให้การพยานบุคคล ถ้ามีหลายคนให้เรียงลำดับตามลำดับเหตุการณ์ ก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ และถ้าในแต่ละเหตุการณ์มีพยานหลายคนให้เรียงตามลำดับความสำคัญของพยาน

11.1.7.2 พยานเอกสาร ถ้ามีหลายรายการก็ให้มีหมายเลขกำกับเป็น พ 1, พ 2, พ 3 จนครบทุกรายการ

11.1.7.3 บัญชีพยานวัตถุ ถ้ามีหลายรายการให้มีหมายเลขกำกับเป็น วพ 1, วพ 2, วพ 3 จนครบทุกรายการ

การเรียงลำดับพยานเอกสารและบัญชีพยานวัตถุที่พนักงานสอบสวนรวบรวมได้เอง ให้มีลักษณะเชื่อมโยงสอดคล้องกับคำให้การพยานบุคคลหรือตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ให้จัดทำบัญชีพยานบุคคล พยานเอกสาร และพยานวัตถุปะติดไว้ด้านหน้าของพยานแต่ละประเภทด้วย

11.1.8 เอกสารที่พนักงานสอบสวนรวบรวมหรือจัดทำเพื่อประกอบคดี

11.1.8.1 บันทึกพนักงานสอบสวน

11.1.8.2 บัญชีทรัพย์ต่าง ๆ ให้เรียงลำดับดังนี้

(1) บัญชีทรัพย์ถูกประทุษร้าย

(2) บัญชีทรัพย์ถูกประทุษร้ายได้คืน

(3) บัญชีทรัพย์ถูกประทุษร้ายไม่ได้คืน

(4) ตำหนิรูปพรรณทรัพย์หาย

11.1.8.3 เอกสารซึ่งทำขึ้นเพื่อแสดงถึงสถานที่เกิดเหตุ เรียงลำดับดังนี้

/(1) บันทึก..

(1) บันทึกการตรวจสถานที่เกิดเหตุ

(2) แผนที่เกิดเหตุ

(3) ภาพถ่ายที่เกิดเหตุ

(4) บันทึก แผนที่ ภาพถ่ายของกองพิสูจน์หลักฐานที่มารวมตรวจสถานที่เกิดเหตุ

(5) บันทึกการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

(6) ภาพถ่ายการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

11.1.8.4 เอกสารที่ทำขึ้นเพื่อแสดงถึงพยานเอกสารและพยานวัตถุ เรียงลำดับดังนี้

(1) สำเนาบันทึกหรือหนังสือที่ส่งพยานเอกสารและพยานวัตถุไปตรวจและผลการตรวจพิสูจน์พยานเอกสารและพยานวัตถุ เช่น ผลการตรวจเปรียบเทียบลายมือชื่อ ผลการตรวจพิสูจน์อาวุธปืน รายงานการชันสูตรบาดแผล รายงานชันสูตรพลิกศพ บันทึกการตรวจพิสูจน์สภาพและเครื่องอุปกรณ์รถยนต์คันเกิดเหตุ เป็นต้น โดยให้นำผลการตรวจดังกล่าวประกอบคู่ไปกับสำเนาหรือหนังสือที่ส่งพยานเอกสารและพยานวัตถุไปตรวจ (เรียงคู่ฉบับบันทึกหรือหนังสือที่ส่งไปตรวจอยู่ข้างบน ส่วนผลการตรวจอยู่ข้างล่าง)

(2) ภาพถ่ายพยานเอกสารหรือพยานวัตถุ เช่น ภาพถ่ายทรัพย์ที่ถูกประทุษร้าย ภาพถ่ายบาดแผลผู้ตายหรือผู้บาดเจ็บ เป็นต้น

11.1.8.5 เอกสารที่แสดงถึงการปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวกับตัวผู้ต้องหา เรียงลำดับดังนี้

(1) บันทึกการชี้ตัวผู้ต้องหา

(2) ภาพถ่ายการชี้ตัวผู้ต้องหา

(3) บันทึกการจับกุม

(4) หมายจับ

(5) สำเนารูปพรรณผู้ต้องหา

(6) รูปถ่ายของผู้ต้องหา

(7) บันทึกขอความเห็นชอบจับกุมหรือออกหมายจับ

/(8) หมายเรียก...

(8) หมายเรียกผู้ต้องหา

(9) หนังสือหรือบันทึกแจ้งอายัดตัวและถอนอายัดตัวผู้ต้องหา

(10) บันทึกการตรวจค้น

(11) หมายค้น

11.1.8.5 เอกสารที่เกี่ยวกับพยานบุคคลให้เรียงตามลำดับดังนี้

(1) หมายเรียกพยาน

(2) หนังสือแจ้งเหตุขัดข้องของพยาน

(3) สำเนาใบมรณบัตรของพยาน

11.1.8.7 สำเนาเอกสารเกี่ยวข้องกับคดีเรียงลำดับดังนี้

(1) สำเนาเอกสารเกี่ยวข้องกับผู้ตาย เช่น ใบมรณบัตร สำเนาทะเบียนบ้านผู้ตาย

(2) สำเนาเอกสารเกี่ยวข้องกับผู้เสียหาย เช่น สำเนาบัตรประชาชน ใบอนุญาตขับขี่ สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาทะเบียนรถคันที่ผู้เสียหายขับขี่

(3) สำเนาเอกสารเกี่ยวข้องกับผู้ต้องหา เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาใบอนุญาตขับขี่ สำเนาทะเบียนรถคันที่ผู้ต้องหาขับขี่ สำเนาทะเบียนอาวุธปืนของผู้ต้องหา

(4) สำเนาเอกสารอื่น ๆ

11.1.8.8 บันทึกอื่น ๆ ที่พนักงานสอบสวนได้ทำขึ้นเกี่ยวกับการสอบสวนให้เรียงลำดับดังนี้

(1) บันทึกการตกลงค่าเสียหาย

(2) บันทึกการคืนของกลางและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(3) บันทึกขออนุมัติคืนของกลางพร้อมคำสั่งอนุมัติหรือไม่อนุมัติ

11.1.8.9 หนังสือที่ติดต่อโต้ตอบ สอบถาม ระหว่างพนักงานสอบสวนกับหน่วยงานต่าง ๆ โดยให้นำหนังสือที่ตอบกลับมาประกอบคู่กับสำเนาหนังสือที่พนักงานสอบสวนทำไปสอบถาม เช่น พนักงานสอบสวนมีหนังสือขอใบรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลจากนายทะเบียน นายทะเบียนมีหนังสือตอบพร้อมกับส่งสำเนาใบรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล

/มาให้...

มาให้ ให้เรียงลำดับหนังสือที่พนักงานสอบสวนทำไปสอบถามอยู่ข้างบนส่วนหนังสือตอบของนายทะเบียนพร้อมสำเนาใบรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลอยู่ข้างล่าง กรณีพนักงานสอบสวนทำหนังสือสอบถามบ่อยหลายแห่งให้เรียงลำดับตามวันเวลาที่พนักงานสอบสวนทำไปสอบถามเป็นหลัก ส่วนหนังสือตอบจะตอบก่อนหลังไม่ต้องคำนึงถึง ถ้าเป็นการสอบถามในเรื่องเดียวกันหลายครั้งให้เรียงลำดับตามวันเวลาที่สอบถามและเรียงอยู่ในเรื่องเดียวกัน

11.1.8.10 สำเนาเอกสารต่าง ๆ ตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี เช่น แผนประทุษกรรม (ในกรณีที่มีเหตุผลพิเศษเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนคดี)

11.1.8.11 เอกสารที่ได้มาซึ่งอำนาจการสอบสวนให้เรียงลำดับดังนี้

(1) คำสั่งผู้บังคับบัญชาหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติอนุญาตให้ทำการสอบสวน (กรณีต้องขออนุญาตทำการสอบสวน)

(2) บันทึกของพนักงานสอบสวนและผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นที่ขออนุญาตสอบสวน

(3) สำเนาระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตสอบสวน

(4) หนังสือมอบอำนาจและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการมอบอำนาจให้มาร้องทุกข์ แก้ หรือถอนคำร้องทุกข์หรือการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวน

(5) หนังสือร้องทุกข์ หรือกล่าวโทษซึ่งผู้เสียหายหรือผู้กล่าวโทษได้มีถึงพนักงานสอบสวน

11.1.8.2 เอกสารที่เกี่ยวกับการดำเนินการกับผู้ต้องหาหลังจากถูกจับกุม ให้เรียงลำดับดังนี้

(1) บันทึกการควบคุม

(2) สำเนาคำร้องขอฝัดฟ้องหรือฝากขัง เรียงตามลำดับตั้งแต่ครั้งที่ 1 เป็นต้นไป (เรียงครั้งที่ 1 อยู่ข้างบน ครั้งต่อไปอยู่ข้างล่างตามลำดับ)

(3) บันทึกแสดงสัญญาประกันพร้อมคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ประกัน

(4) คำร้องและสัญญาประกันพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือมอบอำนาจ เป็นต้น

(5) หนังสือ...

(5) หนังสือแจ้งให้นายประกันนำตัวผู้ต้องหามาส่ง

(6) หลักฐานการรับ-ส่งตัวหมายผู้กระทำผิด

(7) หลักฐานการส่งเด็กหรือเยาวชนผู้กระทำผิดไปยังสถานพินิจ

(8) หลักฐานการแจ้งการจับกุมเด็กหรือเยาวชนให้ผู้อำนวยการสถานพินิจและบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอาศัยอยู่ทราบ

(9) รายงานแสดงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

(10) ผลการตรวจสอบประวัติการต้องโทษและพิมพ์ลายนิ้วมือของผู้ต้องหา

11.1.8.13 ผลการตรวจสอบประวัติและพิมพ์นิ้วผู้ตาย

สำหรับเอกสารนอกเหนือจากที่กล่าวไว้แล้ว ให้พนักงานสอบสวนพิจารณาเทียบเคียงว่าควรที่จะจัดอยู่ในลำดับใด แล้วให้จัดเรียงอยู่ในลำดับนั้น ๆ

11.2 การให้เลขหมายเอกสารในสำนวนการสอบสวน เนื่องจากการทำสำนวนการสอบสวนบางสำนวนไม่สิ้นสุดลงที่พนักงานสอบสวน จำเป็นต้องเสนอสำหรับการสอบสวนตามลำดับชั้นขึ้นไปอีกและอาจมีการสอบสวนเพิ่มเติม จึงทำให้สำนวนการสอบสวนมีเอกสารเพิ่มขึ้นอยู่เรื่อย ๆ การเรียงลำดับ จึงควรเรียงจากลำดับแรกแผ่นล่างสุดขึ้นมา เพราะเผื่อไว้เมื่อมีการสอบสวนเพิ่มเติม

สำหรับกรณีที่การสอบสวนบางเรื่องมีสำเนาการหรือเอกสารหลายแผ่นให้ใช้เลขลำดับตามบัญชีสำนวนการสอบสวนเพียงเลขเดียวแล้วใช้ทับ (/) ตามจำนวนแผ่น โดยให้ใช้ / ในแผ่นท้ายเป็น 1 ขึ้นมาก่อน เพื่อป้องกันมิให้จำนวนลำดับเอกสารมีการเพิ่มเติมขึ้นมา

11.3 การลงชื่อในท้ายรายงานการสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนผู้สอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานทางคดีเป็นผู้ลงนามมีความเห็นเสนอเพียงคนเดียว จากนั้นเสนอสำนวนให้หัวหน้างานสอบสวน และหัวหน้าพนักงานสอบสวนพิจารณามีความเห็นทางคดีตามลำดับ โดยให้หัวหน้างานสอบสวนและหัวหน้าพนักงานสอบสวนมีความเห็นทางคดีเป็นของตนเอง

/11.4 เมื่อรวม...

11.4 เมื่อรวบรวมบันทึกต่าง ๆ เข้าสำนวนเสร็จแล้ว ให้ทำรายงานการสอบสวนติดหน้าสำนวนตามแบบพิมพ์ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด (ด.147-ด.55) รายงานการสอบสวนนี้จะต้องเอาข้อเท็จจริงออกมาจากที่มีปรากฏอยู่ในสำนวนการสอบสวน ข้อเท็จจริงและความเห็นจำเป็นต้องกล่าวตามหัวข้อดังต่อไปนี้

11.4.1 วัน เวลา ตำบลที่เกิดเหตุ และข้อหาอันเป็นมูลให้เกิดความผิด

11.4.2 คำให้การผู้กล่าวหา พยานฝ่ายผู้กล่าวหา ผู้ต้องหา และพยานฝ่ายผู้ต้องหา โดยย่อเอาแต่เฉพาะข้อเท็จจริงที่เป็นประเด็นสำคัญ และเรียงตามลำดับเช่นเดียวกับการเรียงเอกสารในสำนวนการสอบสวนตาม ข้อ 11.1.5 และ 11.1.9

11.4.3 พยานเอกสารและพยานวัตถุ ถ้ามีหลายรายการให้ระบุเลขลำดับ

11.4.4 หลักฐานทางคดีและการทำความเห็นทางคดีของพนักงานสอบสวน ให้สรุปพยานหลักฐานพร้อมความเห็นในทางคดีของพนักงานสอบสวนว่าควรเชื่อหรือไม่เชื่อเพราะเหตุผลอย่างไร รวมทั้งเหตุผลในการอ้างควรสั่งฟ้องหรือควรสั่งไม่ฟ้องเพราะเหตุใด โดยความเห็นนี้ให้อ้างทั้งข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย (บทกฎหมายและมาตราที่ยกขึ้นปรับ) ประกอบด้วย และวินิจฉัยไปตามเหตุและผลที่ควรจะเป็น แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

<u>ส่วนที่ 1</u> เป็นย่อหน้าที่ย่อข้อเท็จจริงทั้งหมด เริ่มจากข้อความว่า คดีนี้สอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว ข้อเท็จจริงได้ความว่า.....จากนั้นย่อข้อเท็จจริงตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดเรียงตามลำดับเหตุการณ์ตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุและหลังเกิดเหตุ โดยให้ระบุวัน เดือน ปี เวลาและตำบลที่เกิดเหตุ (ถ้าการกระทำผิดวัน เดือน ปี เวลาและสถานที่เดียวให้ระบุว่าตามวันเวลาและสถานที่เกิดเหตุ) อาการกิริยาของผู้กระทำผิดนั้นหรือแต่ละคนเป็นอย่างไร ทำอย่างไร ตลอดจนพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวแก่เหตุการณ์นั้น ๆ ข้อเท็จจริงนี้เป็นข้อเท็จจริงที่ได้จากคำให้การผู้กล่าวหา ผู้ต้องหา และพยาน ซึ่งแต่ละคนอาจจะให้ข้อเท็จจริงคนละตอนแล้วนำมาผสมผสานเชื่อมโยงเป็นข้อเท็จจริงที่ต่อเนื่องกัน ซึ่งถ้าได้อ่านข้อเท็จจริงนี้แล้ว สามารถเข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในคดีนั้นได้ทั้งหมด

<u>ส่วนที่ 2</u> เป็นย่อหน้าที่พิเคราะห์ถึงพยานหลักฐานทางคดี ว่ามีพยานหลักฐานใด (พยานบุคคล พยานเอกสารหรือพยานวัตถุ) ที่ยืนยันว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำผิดหรือไม่เพียงใด ถ้ามีระบุให้ชัดเจน ผู้ต้องหาให้การว่าอย่างไร มีเสวยภาพหรือต่อสู้คดีอย่างไร

/มีเหตุผล...

มีเหตุผลน่าฟังหรือไม่ เช่น หลักฐานในคดีมีผู้กล่าวหาและพยานยืนยันว่าสิ่งของกลางจากในตัวผู้ต้องหาและผู้ต้องหารับว่าของกลางเป็นของผู้ต้องหาซึ่งมีไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตจริง

ส่วนที่ 3 หากคดีมีพยานหลักฐานในการสั่งคดีว่าพอฟังหรือไม่พอฟังผู้ต้องหา เหตุผลที่พนักงานสอบสวนหยิบยกขึ้นอ้าง ควรเชื่อไม่เชื่อเพราะเหตุผลอย่างไรทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายรวมทั้งเหตุผลในการอ้างให้ฟังหรือไม่ฟังในความผิดฐานใด (ตามที่ได้แจ้งให้ผู้ต้องหาทราบในบันทึกคำให้การผู้ต้องหา) ตามบทกฎหมายใด ถ้าบทกฎหมายใดมีการแก้ไขเพิ่มเติม ให้อ้างบทกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมให้ครบถ้วน จากนั้นจึงระบุว่าเห็นควรสั่งฟ้องหรือควรสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาตามตัวบทกฎหมายที่อ้างถึงดังกล่าวข้างต้น

ถ้าเป็นคดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด ให้ระบุว่าพฤติการณ์และการกระทำของคนร้ายเป็นความผิดฐานใด ตามบทกฎหมายใด (ถ้าบทกฎหมายใดมีการแก้ไขเพิ่มเติมให้อ้างบทกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมให้ครบถ้วน) จากนั้นระบุว่าได้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนตลอดมาเป็นเวลานานพอสมควรแล้ว แต่ยังไม่ทราบว่าคนร้ายเป็นใคร ขั้นนี้เห็นควรงดการสอบสวนหรือควรให้งดการสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 140 (1) วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี

ส่วนที่ 4 ถ้าคดีได้ในส่วนการสอบสวนปรากฏกรณีดังต่อไปนี้ เช่น

ก. มีใบแจ้งแจ้งโทษของผู้ต้องหาเข้าหลักเกณฑ์ที่จะฟ้องคดีขอให้ฟ้องเพิ่มโทษฐานไม่เข็ดหลาบหรือโทษกักกันหรือผู้มีสันดานเป็นผู้ร้ายคันควรเพิ่มโทษหรือกักกันผู้ต้องหาต้องหาหลายคดี ให้กล่าวไว้ให้ชัดแจ้งว่าคดีอื่นตัวเป็นการไป ณ ศาลใด เพื่อพนักงานอัยการจะได้แถลงต่อศาลได้สะดวก ถ้ามาทราบภายหลังก็แจ้งให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนแรกทราบ

ข. ในกรณีที่ผู้ต้องหาถูกควบคุมโดยคำสั่งศาลอยู่แล้วให้กล่าวไว้ให้ชัดเจนว่า ถูกควบคุมแต่เมื่อใด ครบกำหนดเมื่อใด

ค. ในกรณีที่มีเหตุผลอันสมควรที่จะไม่ปล่อยชั่วคราว เช่น จะหลบหนีหรือจะไปก่อภยันตรายแก่พยานหรือจะไปทำให้คดีเสียหาย ให้เขียนบรรยายเหตุผลในสำนวน ไว้เพื่อพนักงานอัยการจะได้ทราบและอาจอาศัยเหตุผลนั้นแถลงคัดค้านต่อศาล

ค. ผู้ต้องหา ..

ง. ผู้ต้องหาเป็นคนต่างด้าวและเข้าหลักเกณฑ์เนรเทศให้เขียนไว้ให้พนักงานอัยการทราบว่าได้เสนอขอเนรเทศไปทางหนึ่งด้วยแล้ว

จ. ถ้ามีของกลางก็ต้องให้ปรากฏในสำนวนว่า เก็บรักษาไว้หรือส่งพนักงานอัยการพร้อมด้วยสำนวนหรือได้คืนให้ใครไปเพราะเหตุใด

ฉ. ในคดีที่ต้องให้สินบนรางวัลก็ให้กล่าวไว้ด้วยว่า ควรขอสินบนรางวัลให้แก่ผู้ใด ตามกฎหมายใด เป็นจำนวนเท่าใด

ช. คดีที่เทศบาลได้รับมอบเป็นเจ้าหน้าที่อนุวัตตามกฎหมายให้เขียนไว้ด้วยว่า "เหตุเกิดในเทศบาล" เพื่อพนักงานอัยการจะได้กล่าวในฟ้อง

12. การเก็บสำนวนและสำเนาสำนวนการสอบสวน

12.1 สำนวนการสอบสวนต้องมี 2 ชุด ชุดที่ 1 เป็นต้นฉบับสำหรับส่งพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาดำเนินการ สำหรับชุดที่ 2 (สำเนาสำนวนการสอบสวน) ต้องมีรายละเอียดครบถ้วนเช่นเดียวกันกับสำนวนการสอบสวน

12.2 สำเนาสำนวนการสอบสวน ให้หัวหน้างานที่มีหน้าที่เก็บรักษาเก็บรักษาไว้ที่ห้องหรือตู้ที่จัดทำไว้สำหรับเก็บสำนวนการสอบสวนโดยเฉพาะ โดยให้ระมัดระวังรักษาสำนวนการสอบสวนและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย

12.3 การขอยืมสำนวนการสอบสวน ให้จัดทำหลักฐานการยืมไว้ทุกครั้งที่สำนวนถูกนำออกจากที่เก็บ

12.4 การจัดเก็บ ให้แยกเก็บสำนวนการสอบสวนเรียงลำดับตามปี พ.ศ. และหมายเลขคดีโดยมีสมุดบัญชีคุมสำนวนทำนองเดียวกับสมุดออกเลขคดีของสถานีตำรวจหรือหน่วยงานไว้ด้วย"

บรรดาระเบียบ หรือคำสั่งใดที่ขัดหรือแย้งกับคำสั่งนี้ให้เป็นอันยกเลิกและให้ถือปฏิบัติตามคำสั่งนี้โดยเคร่งครัด

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2550 เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2550

พลตำรวจเอก

(เสรีพิศุทธ์ เตมียาเวส)

รักษาราชการแทน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

พันตำรวจเอก

(สัตวิน นรมพิทักษ์)

รองผู้บังคับการ ปฏิบัติราชการแทน

ผู้บังคับการกองวิจัยการ

ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ว่าด้วย ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี
ลักษณะ ๑๘
กรณีบางเรื่องที่มีวิธีปฏิบัติเป็นพิเศษ
(ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๕๕

ตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้วางระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๘ กรณีบางเรื่องที่มีวิธีปฏิบัติเป็นพิเศษ บทที่ ๑๓ สามีภริยาวิวาทกัน ข้อ ๕๘๓ ไว้แล้ว นั้น

เนื่องจากปัจจุบันได้มีพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัว อันมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการทำร้ายบุคคลทั่วไป โดยได้กำหนดรูปแบบ วิธีการ และขั้นตอนที่มีลักษณะแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาตามปกติ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้กระทำผิดมีโอกาสกลับตัวและยับยั้งการกระทำความผิดซ้ำ รวมทั้งสามารถรักษาความสัมพันธ์ อันดีในครอบครัวไว้ได้ ซึ่งทำให้ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีดังกล่าวไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมาย ประกอบกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติดังกล่าวไว้แล้ว จึงสมควรยกเลิกประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีข้างต้นเสีย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในข้อ ๕๘๓ บทที่ ๑๓ สามีภริยาวิวาทกัน ของลักษณะ ๑๘ กรณีบางเรื่องที่มีวิธีปฏิบัติเป็นพิเศษ แห่งประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี เสียทั้งหมด

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕

พลตำรวจเอก เพรียวพันธ์ ดามาพงศ์
(เพรียวพันธ์ ดามาพงศ์)
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

คำนำ

ตามที่พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เป็นต้นมา สำนักงานตำรวจแห่งชาติในฐานะหน่วยงานที่ต้องปฏิบัติงานและบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้ ได้ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติฯ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายให้เกิดประสิทธิผลในการบังคับใช้กฎหมายตามวัตถุประสงค์อย่างยั่งยืนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสร้างความเข้าใจในพระราชบัญญัติฯ ระเบียบ และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อันเป็นการเสริมสร้างศักยภาพให้แก่กลไกที่ปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง โดยที่พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติที่กำหนดรูปแบบ วิธีการและขั้นตอนในการดำเนินการต่างจากการดำเนินคดีอาญาโดยทั่วไป ทั้งนี้เพื่อให้ผู้กระทำความผิด มีโอกาสกลับตัวและยับยั้งการกระทำความผิดซ้ำ รวมทั้งสามารถรักษาความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวไว้ได้ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เป็นไปโดยถูกต้องครบถ้วนและเหมาะสม สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อเป็นแนวทางให้เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้ปฏิบัติงานต่อไป

สำนักงานตำรวจแห่งชาติหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือปฏิบัติงานฉบับนี้จะเอื้อต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจตลอดจนผู้สนใจทั่วไป และเป็นเครื่องมือที่มีส่วนช่วยลดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สารบัญ

๑. บทนำ ๒

.....

๒. บทนิยามศัพท์..... ๒

๓. พนักงานเจ้าหน้าที่ ๓

.....

๔. พนักงานสอบสวน ๔

.....

๑. การรับคำร้องทุกข์..... ๕

๒. การสอบสวน..... ๖

๓. มาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์..... ๘

๔. การไกล่เกลี่ยให้ยอมความ..... ๘

๕. การทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์..... ๙

๖. การทำความเห็นทางคดี ๑๐

.....

๕. หัวหน้าสถานีตำรวจ ๑๐

.....

๖. ภาคผนวก ๑ กฎหมายและระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้อง ๑๑

.....

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐..... ๑๒

๒. ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวนและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ในการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๑..... ๑๘

๓. ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อพบเห็นหรือได้รับแจ้งเหตุความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๑..... ๒๑

๔. ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ พ.ศ. ๒๕๕๑..... ๒๕

๕. ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความถอนคำร้องทุกข์ในชั้นสอบสวน พ.ศ. ๒๕๕๑..... ๓๐

๖. ระเบียบอธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลางว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการและระยะเวลาการดำเนินการแก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวแทนการลงโทษและเงื่อนไขการยอมความการถอนคำร้องทุกข์ หรือการถอนฟ้อง พ.ศ. ๓๔

๒๕๕๐.....
๗. คำสั่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ ๐๘๘/๒๕๕๓ เรื่อง มอบหมายการออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์..... ๓๘
๗. ภาคผนวก ๒ แบบ ครว. ๔๐
.....
๑. แบบ ครว.๕ ..... ๔๑
๒. แบบ ครว.๖ ..... ๔๒
๓. แบบ ครว.๗ ..... ๔๓
๔. แบบ ครว.๘ ..... ๔๕
๕. แบบ ครว.๙ ..... ๔๗
๖. แบบ ครว.๑๐..... ๔๙

คู่มือการปฏิบัติงาน
ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วย
ความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐
ของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คู่มือการปฏิบัติงาน
ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐
ของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๑.บทนำ

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยความคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว มีการกำหนดรูปแบบ วิธีการ และขั้นตอนที่มีลักษณะแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาทั่วไป โดยให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสกลับตัวและยับยั้งการกระทำผิดซ้ำ รวมทั้งสามารถรักษาความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวไว้ได้ ประกอบกับเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว มีสิทธิได้รับความคุ้มครองโดยรัฐจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม แต่เนื่องจากมีกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๐

๒. ระเบียบกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๓. ระเบียบกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ในการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๑

๔. ระเบียบกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อพบเห็นหรือได้รับแจ้งเหตุความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๑

๕. ระเบียบกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๐ พ.ศ.๒๕๕๑

๖. ระเบียบกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความ ถอนคำร้องทุกข์ในชั้นสอบสวน พ.ศ.๒๕๕๑

๗. ระเบียบอธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและระยะเวลาการดำเนินการแก่ผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวแทนการลงโทษและเงื่อนไขการยอมความ การถอนคำร้องทุกข์ หรือการถอนฟ้อง พ.ศ.๒๕๕๐

๘. คำสั่งกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ ๐๘๘/๒๕๕๓ ลง ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๓

๙. หนังสือ ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๒๐๕๖ ลง ๒๐ พ.ค.๒๕๕๔ แนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงสมควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติสำหรับข้าราชการตำรวจ

๒.บทนิยามศัพท์

"ความรุนแรงในครอบครัว" หมายความว่า การกระทำใด ๆ โดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือกระทำโดยเจตนาในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว หรือบังคับหรือใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมให้บุคคล

ในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบแต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท

"บุคคลในครอบครัว" หมายความว่า คู่สมรส คู่สมรสเดิม ผู้ที่อยู่กินหรือเคยอยู่กินฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส บุตร บุตรบุญธรรม สมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุคคลใด ๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยและอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน

"ศาล" หมายความว่า ศาลเยาวชนและครอบครัวตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓

"เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์" หมายความว่า ค่าทดแทนความเสียหายเบื้องต้นสำหรับเงินหรือทรัพย์สินใด ๆ ที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวสูญเสียไป โดยผลของการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และให้หมายความรวมถึงรายได้ที่สูญเสียไป ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายในการหาที่อยู่ใหม่ และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็น

"นักจิตวิทยา" หมายความว่า นักจิตวิทยาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

"นักสังคมสงเคราะห์" หมายความว่า นักสังคมสงเคราะห์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้และให้หมายความรวมถึงพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

"พนักงานสอบสวน" หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีให้เป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในท้องที่ใดไม่มีพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรี ให้พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นพนักงานสอบสวนตามพระราชบัญญัตินี้

๓. พนักงานเจ้าหน้าที่

เจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สำคัญยิ่งในการปฏิบัติหน้าที่เพราะจะต้องทำหน้าที่ร่วมกับพนักงานสอบสวนและพนักงานเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องได้รับการอบรมและได้รับบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ตาม แบบ.คร.๑ จากสำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ถึงจะปฏิบัติหน้าที่ตามคู่มือนี้ได้ เว้นแต่เป็นการดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งหากพบเห็นเหตุ หรือได้รับทราบเหตุ หรือรับแจ้งเหตุกระทำความรุนแรงในครอบครัวแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการ ดังนี้

(๑) เข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ที่เกิดเหตุเพื่อสอบถามผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวหรือบุคคลอื่นที่อยู่ในสถานที่นั้น โดยไม่ต้องขอหมายศาล

ก่อนที่จะเข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่เกิดเหตุ ให้แสดงบัตรประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตาม แบบ คร.๑ ต่อเจ้าของหรือผู้ที่อยู่ในเคหสถานหรือสถานที่เกิดเหตุนั้น เพื่อยอมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปและแจ้งให้ทราบถึงเหตุของการเข้าไป

(๒) เพื่อช่วยยุติการกระทำด้วยความรุนแรง หรือระงับเหตุ หรือการเข้าค้นและช่วยเหลือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวในที่รโหฐาน หากผู้กระทำไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าหน้าที่ตำรวจอาจใช้กำลังบังคับได้ทันที

(๓) การเข้าไปค้นหาพยานหลักฐาน บุคคล เพื่อช่วยเหลือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวหรือเพื่อจับกุมผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๔) หากปรากฏว่าผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวได้รับอันตรายแก่กายและจิตใจ ให้รีบส่งตัวผู้นั้นไปรับการรักษาพยาบาลทันที

(๕) ประสานงานกับจิตแพทย์ นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้คำแนะนำแก่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวโดยผ่านศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัว

(๖) บันทึกรายละเอียดแห่งการแจ้งเหตุ การเข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่เกิดเหตุและการดำเนินการแก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวไว้เป็นหลักฐาน **ตามแบบ ครร.๕** และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องลงลายมือชื่อรับรองไว้ หากผู้นั้นไม่ยินยอมลงลายมือชื่อ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกเหตุที่ไม่ลงยอมลายมือชื่อไว้

(๗) ชี้แจงผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวให้ทราบถึงสิทธิในการได้รับการคุ้มครองในการกำหนดมาตรการหรือการบรรเทาทุกข์เบื้องต้นแก่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวชั่วคราว(ตามที่หัวหน้าสถานีกำหนด)

(๘) ในกรณีที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวประสงค์จะดำเนินคดี ให้จัดให้ผู้นั้นร้องทุกข์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ถ้าผู้นั้นไม่อยู่ในวิสัยหรือไม่มีโอกาสที่จะร้องทุกข์ได้ด้วยตนเองให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ร้องทุกข์แทนได้

(๙) ถ้ามิได้มีการแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือมิได้มีการร้องทุกข์ ภายในสามเดือนนับแต่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวอยู่ในวิสัยและมีโอกาสที่จะแจ้งหรือร้องทุกข์ได้ ให้ถือว่าคดีเป็นอันขาดอายุความ แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้มีส่วนได้เสียจะร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓

(๑๐) รวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ได้ดำเนินการ ผลความคืบหน้าแล้วรายงานให้สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทราบโดยเร็ว **ตามแบบ ครร.๖** (ดำเนินการตามหนังสือ ตร. ที่ ๐๐๐๗.๒๓/๐๗๕๑ ลง ๑ ธ.ค. ๒๕๕๒ เรื่อง รายงานการดำเนินการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครบครัว(แบบ ครร.๖)) พร้อมทั้งจัดส่งข้อมูลดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวนหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ หรือศาลแล้วแต่กรณี หากจะต้องมีการพิจารณาออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์เป็นการชั่วคราว หรือออกคำสั่งใด ๆ หรือคำพิพากษาโดยศาล

(๑๑) เมื่อมีการแจ้งเหตุหรือมีการร้องทุกข์แล้ว ห้ามมิให้เผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วยวิธีใด ๆ ซึ่งภาพ เรื่องราว หรือข้อมูลใด ๆ อันน่าจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวในคดีตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๒) หากจะต้องมีการจับกุมหรือควบคุมเด็กหรือเยาวชน ซึ่งเป็นผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว ให้ปฏิบัติตามหนังสือ ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๒๐๕๖ ลง ๒๐ พ.ค.๒๕๕๔ เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓

๔. พนักงานสอบสวน

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดลักษณะพิเศษของพนักงานสอบสวนและการดำเนินคดีแตกต่างจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยกำหนดให้มีพนักงานสอบสวน ๒ ประเภท

๑. พนักงานสอบสวนซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรี

๒. พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

อำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนตามกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว มีดังต่อไปนี้

๑ การรับคำร้องทุกข์

(๑) **กรณีผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องทุกข์ด้วยตนเอง** ผู้ร้องทุกข์สามารถร้องทุกข์เป็นหนังสือหรือร้องด้วยปากก็ได้ โดยให้พนักงานสอบดำเนินการดังนี้

(๑.๑) รับคำร้องทุกข์ตามกฎหมายและระเบียบ

(๑.๒) แจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบถึงกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินคดีตลอดจนสิทธิได้รับการคุ้มครองของผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว การดูแลบุตร หรือบรรเทาทุกข์ตามกฎหมาย เช่น สิทธิที่จะได้รับค่าทดแทนจากรัฐ สิทธิในการได้รับความคุ้มครองความปลอดภัย เป็นต้น

(๑.๓) แจ้งให้ ศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัว หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ให้การคุ้มครองสิทธิหรือช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ตามสมควรแก่กรณี

(๑.๔) แจ้งให้ ศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัว หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการประมวลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสุขภาพกาย อารมณ์ จิตใจ ภาวะความเป็นอยู่ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและสาเหตุที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว เพื่อประกอบดุลพินิจของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการหรือศาล แล้วแต่กรณี **ตามแบบ คร. ๗**

(๑.๕) ในกรณีมีการจัดการแทนผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้นำความใน(๑.๑)-(๑.๔)มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๒) **กรณีพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ร้องทุกข์แทน** ตามมาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ด้วยเหตุที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวไม่อาจร้องทุกข์ได้ด้วยตนเอง เนื่องจากผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวมีสภาพร่างกายหรือจิตใจไม่อยู่ในวิสัยหรือโอกาสที่จะร้องทุกข์ได้ หรือในกรณีที่ไม่มีผู้จัดการแทนผู้เสียหาย หรือมีผู้จัดการแทนผู้เสียหายแต่มีผลประโยชน์ขัดกันกับผู้เยาว์ หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น **ต้องร้องทุกข์เป็นหนังสือ**และให้พนักงานสอบสวนดำเนินการ ดังนี้

(๒.๑) รับคำร้องทุกข์ตามกฎหมายและระเบียบ โดยให้ปรากฏเหตุที่ไม่อาจร้องทุกข์ได้ด้วยตนเอง

(๒.๒) ให้แนบหนังสือร้องทุกข์รวมไว้กับสำนวนการสอบสวน

(๒.๓) การดำเนินการตาม(๒.๑) - (๒.๒) ให้นำความในข้อ (๑.๒) - (๑.๔) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๓) ออกหลักฐานการรับคำร้องทุกข์ให้แก่ผู้ร้องทุกข์เพื่อประโยชน์ในการติดตามคดี

(๔) ประสานงานกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณีที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงฯ ประสงค์จะยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์เพื่อทำบันทึกข้อตกลงตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้

(๕) จัดให้มีคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ ในความผิดอื่น หากสอบสวนแล้วพบว่าเป็นกรรมเดียวกับความผิดฐานกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ให้พนักงานสอบสอบสวนรวมไว้ในสำนวนการสอบสวนเดียวกับความผิดฐานกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

ทั้งนี้ พนักงานสอบสวนต้องคำนึงถึงการนับอายุความร้องทุกข์ในความผิดฐานกระทำการอันเป็นความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งแตกต่างจากอายุความร้องทุกข์ในความผิดอันยอมความได้ทั่วไป กล่าวคือ ในความผิดฐานกระทำการอันเป็นความรุนแรงในครอบครัวเป็นความผิดอันยอมความได้รูปแบบพิเศษ ซึ่งพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๗ กำหนดให้ผู้เสียหายต้องร้องทุกข์ภายใน ๓ เดือนเริ่มนับตั้งแต่วันที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว(ผู้เสียหาย)อยู่ใน "วิสัย" และ "มีโอกาส" ที่จะแจ้งหรือร้องทุกข์ได้ มิเช่นนั้นคดีจะขาดอายุความ

-วิสัย หมายความว่า ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวมีสภาพร่างกายหรือจิตใจที่สามารถร้องทุกข์หรือแจ้งความ

-โอกาส หมายความว่า ผู้ถูกกระทำด้วยความด้วยความรุนแรงในครอบครัว อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการที่จะร้องทุกข์หรือแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

ดังนั้น ระยะเวลาร้องทุกข์ภายใน ๓ เดือนให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงฯ อยู่ในวิสัยหรือมีโอกาสที่จะร้องทุกข์ได้ มิเช่นนั้นคดีจะขาดอายุความ

(๖) กรณีผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวมีอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันร้องทุกข์ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา ๑๒๔/๑)

(๗) ให้พนักงานสอบสวน บันทึกการรับแจ้งเหตุตามแบบบันทึกการรับแจ้งเหตุ (แบบ ๑) (ตามหนังสือ สยส. ตร. ที่ ๐๐๐๗.๒๓/๓๑๔๙ ลง ๑๒ ต.ค. ๒๕๕๔)

๒ การสอบสวน

(๑) ต้องสอบสวนด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่องและเป็นธรรม

(๒) แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ส่งข้อเท็จจริงทั้งปวงที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมารวมเป็นพยานหลักฐานไว้ในสำนวน

(๓) การรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เฉพาะความผิดฐานกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ถ้าผู้กระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวรับสารภาพ พนักงานสอบสวนไม่ต้องรวบรวมพยานหลักฐานแต่ให้แนบรายงานข้อเท็จจริงตาม (๒) ไว้ในสำนวนการสอบสวนและสรุปสำนวนพร้อมความเห็นให้พนักงานอัยการดำเนินการ

(๔) ก่อนสอบปากคำผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการดังนี้

(๔.๑) แจ้งเป็นหนังสือให้จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องขอ ทราบวันเวลาและสถานที่ที่จะสอบปากคำ เพื่อให้บุคคลที่ได้รับแจ้งอยู่ร่วมด้วย เพื่อให้คำปรึกษาขณะสอบปากคำผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

(๔.๒) ในกรณีมีความจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งมีเหตุอันควรไม่อาจรอจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องขอ แต่มีเหตุจำเป็นต้องสอบปากคำผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด ก็ให้พนักงานสอบสวนสอบปากคำผู้เสียหายไปได้แต่ต้องบันทึกเหตุที่ไม่อาจรอบุคคลดังกล่าวไว้ในสำนวนการสอบสวน แล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาเพื่อทราบ

(๔.๓) แจ้งแก่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวให้ทราบถึงกระบวนการในการดำเนินคดีอาญาฐานกระทำผิดด้วยความรุนแรงในครอบครัวและสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาความเสียหายหรือการบรรเทาทุกข์เบื้องต้น สิทธิในการมีล่ามกระบวนการทำบันทึกข้อตกลงและเงื่อนไข รวมถึงผลของการยอมความ ถอนคำร้องทุกข์หรือถอนฟ้อง

(๕) หากผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นบุคคลต่างด้าวและประสงค์จะร้องขอผ่อนผันอยู่ในราชอาณาจักรชั่วคราวระหว่างการดำเนินคดี ให้แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขออนุญาตตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือกฎหมายอื่นกำหนด

(๖) ในกรณีที่พนักงานสอบสวนเห็นสมควร หรือได้รับการร้องขอจากผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนในสถานที่ที่เหมาะสม

(๗) การสอบปากคำผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวที่เป็นผู้หญิง และเป็นการกระทำความรุนแรงเกี่ยวกับเพศให้จัดพนักงานสอบสวนซึ่งเป็นหญิงเป็นผู้สอบปากคำ เว้นแต่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวยินยอมให้ใช้พนักงานสอบสวนชายเป็นผู้สอบปากคำหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น ให้บันทึกความยินยอมหรือเหตุจำเป็นนั้นไว้ในสำนวนด้วย

(๘) การสอบปากคำ บุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปีในฐานะที่เป็นผู้ต้องหา ผู้เสียหาย หรือพยาน ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และหนังสือ ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๒๐๕๖ ลง ๒๐ พ.ค.๒๕๕๔ แนวทางปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓

(๙) การสอบปากคำผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวและบุคคลอื่นที่ร่วมกระทำความผิดในฐานะผู้ต้องหาให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๑๐) การตรวจพยานหลักฐาน

(๑๐.๑) การตรวจตัวหญิงผู้ถูกกระทำ ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือบุคคลอื่นที่ร่วมกระทำความผิดซึ่งเป็นหญิง ให้จัดเจ้าพนักงานซึ่งเป็นหญิงหรือหญิงอื่นเป็นผู้ตรวจ ทั้งนี้ ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร บุคคลดังกล่าวจะขอนำบุคคลใดมาอยู่ร่วมในการตรวจนั้นด้วยก็ได้

กรณีการตรวจตัวผู้หญิงที่เป็นผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ต้องให้ได้รับความยินยอม

(๑๐.๒) พนักงานสอบสวนมีอำนาจสั่งให้ทำการตรวจพิสูจน์บุคคล วัตถุ หรือเอกสารโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้

(๑๑) การควบคุม และปล่อยชั่วคราว

(๑๑.๑) การควบคุมและปล่อยชั่วคราวผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยพนักงานสอบสวนอาจเสนอเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อ

ความปลอดภัยของผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวและเลี่ยงที่จะเกิดการกระทำรุนแรงซ้ำ โดยถือว่าเป็นเงื่อนไขในการป้องกันการก่อเหตุร้าย

(๑๑.๒) ในการควบคุม และปล่อยชั่วคราวบุคคลที่กระทำความผิดฐานกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พนักงานสอบสวนต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓

(๑๒) ระหว่างการสอบสวนห้ามมิให้พนักงานสอบสวน

(๑๒.๑) จัดหรือยินยอมให้ผู้อื่นจัดให้มีการแถลงข่าวการกระทำความรุนแรงในครอบครัว โดยนำตัวผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวมาแถลงข่าวหรือปรากฏตัวต่อสื่อมวลชนเพื่อให้ข่าว

(๑๒.๒) จัดให้มีการชี้ตัว หรือทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพในที่สาธารณะหรือโดยเปิดเผย

(๑๒.๓) เปิดเผยข้อเท็จจริงที่ได้จากสำนวนการสอบสวนคดีความรุนแรงในครอบครัวแก่ผู้ใด เว้นแต่เป็นเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีหรือเจ้าพนักงานในการยุติธรรม

๓ มาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์

(๑) ระหว่างการสอบสวนหากมีกรณีจำเป็นเร่งด่วนต้องคุ้มครองสวัสดิภาพผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวหรือบุคคลที่อาศัยอยู่ในครอบครัวเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นการร้องขอโดยผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวหรือข้อเสนอของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนเห็นเองให้พนักงานสอบสวนรีบทำการประมวลข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พอชี้ให้เห็นได้ว่าผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวจำต้องได้รับการบรรเทาทุกข์เบื้องต้นหรือมีข้อเท็จจริงน่าเชื่อว่าผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวอาจก่อเหตุกระทำความรุนแรงแก่บุคคลในครอบครัวซ้ำอีก หรือมีเหตุอื่น ๆ จำเป็นต้องกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่บุคคลผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นการชั่วคราวให้พนักงานสอบสวนดำเนินการดังนี้

(๑.๑) เสนอรายงานและความเห็นให้ตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา(ซึ่งได้รับมอบหมายตามคำสั่งกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ ๐๘๘/๒๕๕๓ ลง ๒๙ มี.ค.๒๕๕๓)ออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่บุคคลผู้ถูกกระทำ ด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ **หรือ**

(๑.๒) จะร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจให้ออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ก็ได้

(๒) เมื่อตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ได้ออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่บุคคลผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นการชั่วคราวแล้ว ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้ที่ต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัว ปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อกำหนดมาตรการคุ้มครองดังกล่าว

(๓) ให้พนักงานสอบสวนเสนอคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ ต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อพิจารณาภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่วันออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อ

บรรเทาทุกข์ดังกล่าวตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐

๔ การไกล่เกลี่ยให้ยอมความ

(๑) ในระหว่างการสอบสวน หากพนักงานสอบสวนเห็นว่า ข้อหากระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือการกระทำความรุนแรงในครอบครัวเป็นกรรมเดียวกับความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๕ และพฤติการณ์แห่งคดี ไม่ร้ายแรง พอมีทางปรองดองกันได้ หรือคู่กรณีร้องขอ พนักงานสอบสวนอาจจัดให้มีการไกล่เกลี่ยให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวกับผู้ต้องหาซึ่งต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัวได้ยอมความกัน

ให้พนักงานสอบสวนแจ้งนัดให้คู่กรณีได้พูดคุยเจรจาไกล่เกลี่ยยอมความกัน โดยอาจตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลทำการไกล่เกลี่ยตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ก็ได้

(๒) ในการไกล่เกลี่ยนอกจากคู่กรณีทั้งสองฝ่ายแล้ว ถ้ามีเหตุจำเป็นและสมควรก็ให้ผู้ทำการไกล่เกลี่ยเรียกบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาให้ความคิดเห็นหรือร่วมไกล่เกลี่ยด้วยก็ได้ แล้วแต่เหตุผลและความจำเป็นแต่ละกรณี

เมื่อคู่กรณีตกลงยอมความกันได้ และเงื่อนไขหรือข้อตกลงยอมความไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายและความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานสอบสวนแล้วแต่กรณี จัดให้มีการการทำสัญญายอมความ แล้วนำสัญญายอมความดังกล่าวพร้อมคู่กรณี ไปทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความหรือ ถอนคำร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐

(๓) การทำสัญญายอมความให้เป็นไป **ตามแบบ คร. ๙**

๕ การทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์

(๑) ในระหว่างสอบสวนหากผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวประสงค์จะยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์ในความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวไม่ว่าจะเป็นผลมาจากการไกล่เกลี่ยยอมความหรือไม่ หากความปรากฏชัดว่าเป็นการยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์ด้วยความสมัครใจของผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และมิได้เกิดจากการบังคับ ข่มขู่ หรือหลอกลวงจากบุคคลใดและผู้ต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัวรับที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไข ตามมาตรา ๑๒แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ก็ให้พนักงานสอบสวนจัดทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้น ก่อนการยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์ เพื่อให้ผู้ต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัวปฏิบัติตามภายในระยะเวลาที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินกว่าอายุความ แล้วให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวและผู้ต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัว ลงลายมือชื่อ **ตามแบบ คร. ๑๐**

ในกรณีมีการแจ้งข้อกล่าวหาว่าผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๒๙๕ ด้วย และเป็นกรรมเดียวกับ ข้อกล่าวหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัวและเป็นบทที่มีโทษสูงสุด หากคู่กรณีมีความประสงค์ที่จะยอมความกันภายใต้

เงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง ก็ให้พนักงานสอบสวน จัดให้มีการไกล่เกลี่ยให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวและผู้ต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัวได้มีการยอมความกัน โดยจัดทำเป็นบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความให้

เมื่อทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์ ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี ให้พนักงานสอบสวนส่งสำเนาให้ ศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัว ที่มีเขตอำนาจและพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบทราบเพื่อติดตามผลการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นดังกล่าว หากคดีดังกล่าวอยู่ระหว่างการขอผัดฟ้องก็แจ้งให้ศาลที่อนุญาตให้ผัดฟ้องทราบด้วย

(๒) เมื่อปรากฏว่าผู้ต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัวได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์ ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมความเห็นไปยังพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่งโดยมิชักช้า

ในกรณีที่ผู้ต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัวฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์ ไม่ว่าจะปรากฏจากการรายงานของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวหรือพนักงานสอบสวนเห็นเอง ก็ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนต่อไป แล้วส่งตัวผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวและสำนวนการสอบสวนพร้อมความเห็นไปยังพนักงานอัยการ เพื่อพิจารณาสั่ง

(๓) บันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความ หรือก่อนการถอนคำร้องทุกข์ให้พนักงานสอบสวนแนบไว้ในสำนวนสอบสวน

๖ การทำความเห็นทางคดี

(๑) เมื่อสอบสวนเสร็จสิ้นให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบสรุปสำนวนการสอบสวนพร้อมเสนอความเห็นควรสั่งฟ้อง ควรสั่งไม่ฟ้อง หรือเสนอยุติคดีต่อพนักงานอัยการ โดยสรุปสำนวนการสอบสวนต้องประกอบด้วยข้อเท็จจริงและความเห็นในข้อเท็จจริงที่ได้จากพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายใน ๔๘ ชั่งโมง นับแต่ได้ตัวผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว

(๒) ในกรณีที่ไม่อาจฟ้องผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวได้ภายใน ๔๘ ชั่วโมง พนักงานสอบสวนต้องขอผัดฟ้องต่อศาลได้คราวละไม่เกิน ๖ วัน โดยขอผัดได้ไม่เกิน ๓ คราว และให้นำกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาบังคับใช้โดยอนุโลม

(๓) ในกรณีที่พนักงานสอบสวนไม่อาจทำการสอบสวนเสร็จสิ้น หลังจากพ้นกำหนดระยะเวลาผัดฟ้องให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบบันทึกเหตุผลความจำเป็นไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย

๕.หัวหน้าสถานีตำรวจ

ตามที่กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีคำสั่ง ที่ ๐๘๘/๒๕๕๓ ลง ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๓ มอบหมายให้ **หัวหน้าสถานีตำรวจ** เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ ให้แก่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นการชั่วคราว ไว้แล้วนั้น จึงให้ดำเนินการดังนี้

(๑) เมื่อได้รับรายงานและความเห็นของพนักงานสอบสวนแล้ว หากเห็นชอบด้วยก็ให้ออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมิชักช้าตาม **แบบ คร. ๘**

(๒) ก่อนออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นการชั่วคราวตาม (๑) ถ้ามีเหตุสมควรจะเรียกพนักงานสอบสวน หรือเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องมาสอบถามข้อเท็จจริงเพิ่มเติม เพื่อประกอบดุลพินิจการออกคำสั่งก็ได้

(๓) การออกคำสั่งใด ๆ ก็ตามให้ทำเท่าที่จำเป็นและเห็นสมควร เช่น

(๓.๑) ให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับการตรวจรักษาจากแพทย์

(๓.๒) ให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์เบื้องต้นตามสมควรแก่ฐานะ

(๓.๓) ออกคำสั่งห้ามผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้าไปในที่พำนักของครอบครัวหรือเข้าใกล้ตัวบุคคลในครอบครัว

(๓.๔) ออกคำสั่งกำหนดวิธีการดูแลบุตร

(๔) ผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับคำสั่งตาม (๓) สามารถยื่นอุทธรณ์คำสั่งเป็นหนังสือต่อศาล เพื่อขอให้ศาลทบทวนคำสั่งได้ภายในสามสิบวันนับแต่ทราบคำสั่ง ให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลเป็นที่สุด

(๕) ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตาม (๓) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๖) เมื่อออกคำสั่งตาม (๓) แล้ว ให้พนักงานสอบสวนแจ้งการออกคำสั่งดังกล่าว ให้ศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทราบ

ภาคผนวก ๑
กฎหมายและระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติ
คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว
พ.ศ. ๒๕๕๐

พระราชบัญญัติ
คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว
พ.ศ. ๒๕๕๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๐
เป็นปีที่ ๖๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

"ความรุนแรงในครอบครัว" หมายความว่า การกระทำใด ๆ โดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือกระทำโดยเจตนาในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว หรือบังคับหรือใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบแต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท

"บุคคลในครอบครัว" หมายความว่า คู่สมรส คู่สมรสเดิม ผู้ที่อยู่กินหรือเคยอยู่กินฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส บุตร บุตรบุญธรรม สมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุคคลใด ๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยและอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน

"ศาล" หมายความว่า ศาลเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

"เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์" หมายความว่า ค่าทดแทนความเสียหายเบื้องต้นสำหรับเงินหรือทรัพย์สินใด ๆ ที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวสูญเสียไป โดยผลของการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และให้หมายความรวมถึงรายได้ที่สูญเสียไป ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายในการหาที่อยู่ใหม่ และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็น

"นักจิตวิทยา" หมายความว่า นักจิตวิทยาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

"นักสังคมสงเคราะห์" หมายความว่า นักสังคมสงเคราะห์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้และให้หมายความรวมถึงพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

"พนักงานสอบสวน" หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีให้เป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในท้องที่ใดไม่มีพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรี ให้พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นพนักงานสอบสวนตามพระราชบัญญัตินี้

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ผู้ใดกระทำการอันเป็นความรุนแรงในครอบครัว ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ให้ความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นความผิดอันยอมความได้ แต่ไม่ลบล้างความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น หากการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๕ ด้วย ให้ความผิดดังกล่าวเป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา ๕ ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว หรือผู้ที่พบเห็นหรือทราบการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว มีหน้าที่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

การแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครองและไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง

มาตรา ๖ การแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕ อาจกระทำโดยวาจา เป็นหนังสือ ทางโทรศัพท์ วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นใด

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้พบเห็นการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวหรือได้รับแจ้งตามมาตรา ๕ แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ที่เกิดเหตุเพื่อสอบถามผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวหรือบุคคลอื่นที่อยู่ในสถานที่นั้นเกี่ยวกับการกระทำที่ได้รับแจ้ง รวมทั้งให้มีอำนาจจัดให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับการตรวจรักษาจากแพทย์ และขอรับคำปรึกษาแนะนำจากจิตแพทย์ นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ ในกรณีที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวประสงค์จะดำเนินคดี ให้จัดให้ผู้นั้นร้องทุกข์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ถ้าผู้นั้นไม่อยู่ในวิสัยหรือมีโอกาสที่จะร้องทุกข์ได้ด้วยตนเองให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ร้องทุกข์แทนได้

หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๗ ถ้ามิได้มีการแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕ หรือมิได้มีการร้องทุกข์ตามมาตรา ๖ ภายในสามเดือนนับแต่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวอยู่ในวิสัยและมีโอกาสที่จะแจ้งหรือร้องทุกข์ได้ ให้ถือว่าคดีเป็นอันขาดอายุความ แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้มีส่วนได้เสียจะร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

มาตรา ๘ เมื่อมีการร้องทุกข์ภายในอายุความตามมาตรา ๗ แล้ว ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนโดยเร็วและส่งตัวผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว สำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งความเห็นไปยังพนักงานอัยการเพื่อฟ้องคดีต่อศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่ได้ตัวผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว

แต่หากมีเหตุจำเป็นทำให้ไม่อาจยื่นฟ้องได้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ขอผัดฟ้องต่อศาลได้คราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสามคราวโดยให้นำกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่การกระทำความผิดตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง เป็นความผิดกรรมเดียวกับความผิดตามกฎหมายอื่น ให้ดำเนินคดีความผิดตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง ต่อศาลรวมไปกับความผิดตามกฎหมายอื่นนั้น เว้นแต่ความผิดตามกฎหมายอื่นนั้นมีอัตราโทษสูงกว่าให้ดำเนินคดีต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาความผิดตามกฎหมายอื่นนั้น โดยให้นำบทบัญญัติทั้งหลายแห่งพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับโดยอนุโลม

ในการสอบปากคำผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พนักงานสอบสวนต้องจัดให้มีจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องขอร่วมอยู่ด้วยในขณะสอบปากคำเพื่อให้คำปรึกษา

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งมีเหตุอันควรไม่อาจรอจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องขอ ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบปากคำไปก่อนโดยไม่ต้องมีบุคคลดังกล่าวร่วมอยู่ด้วย แต่ต้องบันทึกเหตุที่ไม่อาจรอบุคคลดังกล่าวไว้ในสำนวนการสอบสวน

หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการของพนักงานสอบสวน ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๙ เมื่อมีการแจ้งตามมาตรา ๕ หรือมีการร้องทุกข์ตามมาตรา ๖ แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดลงพิมพ์โฆษณา หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วยวิธีใด ๆ ซึ่งภาพ เรื่องราว หรือข้อมูลใด ๆ อันน่าจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวในคดีตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐ ในการดำเนินการตามมาตรา ๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่บุคคลผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นการชั่วคราว ไม่ว่าจะมีคำร้องขอจากบุคคลดังกล่าวหรือไม่ โดยให้มีอำนาจออกคำสั่งใด ๆ ได้เท่าที่จำเป็นและสมควร ซึ่งรวมถึงการให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับการตรวจรักษาจากแพทย์ การให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์เบื้องต้นตามสมควรแก่ฐานะ การออกคำสั่งห้ามผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้าไปในที่พำนักของครอบครัวหรือเข้าใกล้ตัวบุคคลใดในครอบครัว ตลอดจนการกำหนดวิธีการดูแลบุตร

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เสนอมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ต่อศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่วันออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ หากศาลเห็นชอบกับคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ดังกล่าว ให้คำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์มีผลต่อไป

ในกรณีที่ศาลไม่เห็นชอบด้วยกับคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หรือมีข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ให้ศาลทำการไต่สวนและมีคำสั่งโดยพลัน หากข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์เพียงพอแก่การวินิจฉัยออกคำสั่ง ศาลอาจแก้ไขเพิ่มเติม

เปลี่ยนแปลง หรือเพิกถอนคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์หรือออกคำสั่งใด ๆ รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมก็ได้

ผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลตามมาตรานี้ สามารถยื่นอุทธรณ์คำสั่งเป็นหนังสือขอให้ศาลทบทวนคำสั่งได้ภายในสามสิบวันนับแต่ทราบคำสั่ง ให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลเป็นที่สุด

ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑ ในระหว่างการสอบสวนหรือการพิจารณาคดี ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ตามมาตรา ๑๐ หรือออกคำสั่งใด ๆ ได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่เหตุการณ์หรือพฤติการณ์เกี่ยวกับผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว หรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเปลี่ยนแปลงไป ศาลมีอำนาจแก้ไขเพิ่มเติม เปลี่ยนแปลง หรือเพิกถอนคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ หรือคำสั่งใด ๆ รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมก็ได้

ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่ศาลพิพากษาว่า ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวมีความผิดตามมาตรา ๔ ศาลมีอำนาจกำหนดให้ใช้วิธีการฟื้นฟู บำบัดรักษา คุมความประพฤติผู้กระทำความผิด ให้ผู้กระทำความผิดชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ทำงานบริการสาธารณะ ละเว้นการกระทำอันเป็นเหตุให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัว หรือทำทัณฑ์บนไว้ ตามวิธีการและระยะเวลาที่ศาลกำหนดแทนการลงโทษผู้กระทำความผิดก็ได้

ในกรณีที่มีการยอมความ การถอนคำร้องทุกข์ หรือการถอนฟ้องในความผิดตามมาตรา ๔ ให้พนักงานสอบสวนหรือศาล แล้วแต่กรณี จัดให้มีการทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความ การถอนคำร้องทุกข์ หรือการถอนฟ้องนั้น และกำหนดให้นำวิธีการตามวรรคหนึ่งเป็นเงื่อนไขในการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าวโดยอนุโลม โดยอาจรับฟังความคิดเห็นของผู้เสียหายหรือบุคคลในครอบครัวประกอบด้วยก็ได้ หากได้ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงและเงื่อนไขดังกล่าวครบถ้วนแล้วจึงให้มีการยอมความ การถอนคำร้องทุกข์ หรือการถอนฟ้องในความผิดตามมาตรา ๔ ได้ หากผู้ต้องหาหรือจำเลยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวให้พนักงานสอบสวนหรือศาลมีอำนาจยกคดีขึ้นดำเนินการต่อไป

หลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลางประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา หรือรัฐมนตรีประกาศกำหนด แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๓ ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จัดให้มีระบบงานเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานและการบังคับให้เป็นไปตามมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ โดยกำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๔ วิธีพิจารณา การยื่น และการรับฟังพยานหลักฐาน หากพระราชบัญญัตินี้มิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ ให้นำกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕ ไม่ว่าการพิจารณาคดีการกระทำความรุนแรงในครอบครัวจะได้ดำเนินไปแล้วเพียงใด ให้ศาลพยายามเปรียบเทียบให้คู่ความได้ยอมความกัน โดยมุ่งถึงความสงบสุขและการอยู่ร่วมกันในครอบครัวเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงหลักการดังต่อไปนี้ ประกอบด้วย

(๑) การคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

(๒) การสงวนและคุ้มครองสถานภาพของการสมรสในฐานะที่เป็นศูนย์รวมของชายและหญิงที่สมัครใจเข้ามาอยู่กินฉันสามีภริยา หากไม่อาจรักษาสถานภาพของการสมรสได้ ก็ให้การหย่าเป็นไปด้วยความเป็นธรรมและเสียหายน้อยที่สุด โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของบุตรเป็นสำคัญ

(๓) การคุ้มครองและช่วยเหลือครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะที่ครอบครัวนั้นต้องรับผิดชอบในการดูแลให้การศึกษาแก่สมาชิกที่เป็นผู้เยาว์

(๔) มาตรการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือสามีภริยาและบุคคลในครอบครัวให้ปรองดองกันและปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างกันเองและกับบุตร

มาตรา ๑๖ เพื่อประโยชน์ในการยอมความในคดีการกระทำความรุนแรงในครอบครัว พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาล แล้วแต่กรณี อาจตั้งผู้ประนีประนอมประกอบด้วยบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งเป็นบิดามารดา ผู้ปกครอง ญาติของคู่ความหรือบุคคลที่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือศาลเห็นสมควรเพื่อให้คำปรึกษา หรือช่วยเหลือในการไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ยอมความกัน หรืออาจมอบหมายให้นักสังคมสงเคราะห์ หน่วยงานสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลใดช่วยเหลือไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ยอมความกันก็ได้

เมื่อผู้ประนีประนอมหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่งได้ดำเนินการไกล่เกลี่ยตามคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลแล้ว ให้รายงานผลการไกล่เกลี่ยต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลแล้วแต่กรณีด้วย ในกรณีที่การไกล่เกลี่ยเป็นผลสำเร็จ บุคคลดังกล่าวจะจัดให้มีการทำสัญญายอมความขึ้นหรือจะขอให้เรียกคู่ความมาทำสัญญายอมความกันต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือศาลก็ได้

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลเห็นว่าสัญญายอมความไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายและความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลดำเนินการให้เป็นไปตามสัญญายอมความนั้น

มาตรา ๑๗ ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จัดทำรายงานประจำปีแสดงจำนวนคดีการกระทำความรุนแรงในครอบครัว จำนวนคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ และจำนวนการละเมิดคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ของพนักงานเจ้าหน้าที่และศาล และจำนวนการยอมความ และรายงานต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาเพื่อทราบปีละครั้ง

มาตรา ๑๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัญหาการแก้ไขการใช้ความรุนแรงในครอบครัวมีความละเอียดอ่อนซับซ้อนเกี่ยวพันกับบุคคลใกล้ชิด มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการ

ทำร้ายร่างกายระหว่างบุคคลโดยทั่วไป การใช้มาตรการทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญามาบังคับกับการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวจึงไม่เหมาะสม เนื่องจากกฎหมายอาญามีเจตนารมณ์ที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดมากกว่าที่จะแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดหรือปกป้องคุ้มครองผู้ที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ดังนั้น การมีกฎหมายคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว จึงมีความเหมาะสมกว่าการใช้กระบวนการทางอาญา เพราะสามารถกำหนดรูปแบบ วิธีการ และขั้นตอนที่มีลักษณะแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาโดยทั่วไป โดยให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสกลับตัวและยับยั้งการกระทำผิดซ้ำ รวมทั้งสามารถรักษาความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวไว้ได้ประกอบกับเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว มีสิทธิได้รับความคุ้มครองโดยรัฐจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวน
และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่า
พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่
ในการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว
พ.ศ. ๒๕๕๑

ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวน
และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่
ในการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว
พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ในการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๑"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

"กระทรวง" หมายความว่า กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

"สำนักงาน" หมายความว่า สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

"ผู้อำนวยการ" หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

ข้อ ๔ บุคคลซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) มีความประพฤติเหมาะสมในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของสตรีและสถาบันครอบครัว

(๔) เป็นผู้สำเร็จการศึกษา ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และเคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรีและสถาบันครอบครัวมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

(๕) ได้รับการรับรองการตรวจสุขภาพจิตจากจิตแพทย์

(๖) ผ่านการอบรมการเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ตามหลักสูตรที่กระทรวงกำหนด โดยผ่านการประเมินจากคณะกรรมการประเมินที่ผู้อำนวยการแต่งตั้ง สำหรับผู้มีประสบการณ์ทำงานเป็นที่ประจักษ์ ไม่ต้องผ่านการอบรม แต่ต้องได้รับการประเมินตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

ข้อ ๕ บุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ ๔ ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว หรือกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก

(๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) เป็นบุคคลผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัวหรือบุคคลล้มละลาย

(๔) ถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรเอกชน เนื่องจากได้กระทำความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว

(๕) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นความผิดลหุโทษหรือกระทำโดยประมาท

ข้อ ๖ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีให้เป็นพนักงานสอบสวนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๔ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๕ และต้องได้รับการฝึกอบรมความรู้และการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสอบสวนการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ตามหลักสูตรที่กระทรวงกำหนด

ข้อ ๗ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรี ได้แก่

(๑) ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสถานีตำรวจขึ้นไป

(๒) นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ

(๓) พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ต้องมีความรู้ความเข้าใจในระบบการบริหารงานตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และต้องได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงกำหนด

ข้อ ๘ ให้สำนักงานประกาศให้ยื่นคำขอเพื่อแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ซึ่งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขอต่อผู้อำนวยการ สำหรับจังหวัดอื่นให้ยื่นคำขอต่อพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หรือผู้ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการ แล้วแต่กรณี เมื่อผู้รับคำขอพิจารณาเห็นว่า ผู้ยื่นคำขอมีคุณสมบัติครบถ้วน ตามข้อ ๔ ข้อ ๕ ข้อ ๖ หรือข้อ ๗ ให้ผู้รับคำขอเสนอให้รัฐมนตรีแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ แต่ถ้าไม่มีการแต่งตั้งผู้ยื่นคำขอเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ดังกล่าว ให้ผู้รับคำขอแจ้งเหตุผลที่ไม่แต่งตั้งนั้นให้ผู้ยื่นคำขอรับทราบ

ข้อ ๙ สำนักงานต้องจัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ทุกระยะสามปี

ข้อ ๑๐ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๔) รัฐมนตรีสั่งให้พ้นจากตำแหน่งเพราะเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๔ ข้อ ๕ ข้อ ๖ หรือข้อ ๗

ข้อ ๑๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดในกรณีที่มีปัญหาหรือข้อขัดแย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑

ชวรัตน์ ชาญวีรกูล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อพบเห็นหรือได้รับแจ้งเหตุความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๑

ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่
เมื่อพบเห็นหรือได้รับแจ้งเหตุความรุนแรงในครอบครัว
พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จึงได้วางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อพบเห็นหรือได้รับแจ้งเหตุความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๑"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

"สำนักงาน" หมายความว่า สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

"ศูนย์ปฏิบัติการ" หมายความว่า ศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัว

"ผู้อำนวยการ" หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

ข้อ ๔ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่พบการกระทำความรุนแรงในครอบครัว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงตัวชี้แจงว่ากล่าวแก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเพื่อให้ยุติการกระทำโดยดีก่อนถ้าผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวยังขัดขืนอยู่อีก ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ขอความช่วยเหลือจากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเพื่อดำเนินการระงับเหตุ

ข้อ ๕ ผู้ใดพบเห็นหรือทราบการกระทำความรุนแรงในครอบครัวให้แจ้งโดยวาจา เป็นหนังสือ ทางโทรศัพท์ วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีอื่นการใดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการระงับเหตุโดยมิชักช้า

แพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวไว้รักษาพยาบาล ครู หรือนายจ้าง ซึ่งมีหน้าที่ดูแลผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวที่เป็นศิษย์หรือลูกจ้าง จะต้องแจ้งหรือรายงานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่โดยมิชักช้า

ข้อ ๖ กรณีมีผู้พบเห็นหรือทราบการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว และแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยวาจา เป็นหนังสือ ทางโทรศัพท์ วิธีการอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นใดที่สื่อสารให้รู้ว่ามีการกระทำความรุนแรงในครอบครัวเกิดขึ้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกวันเวลาที่ได้รับแจ้งไว้ทันที พร้อมรายละเอียดวัน เวลา สถานที่เกิดเหตุ ชื่อผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวและผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว เท่าที่ผู้แจ้งสามารถระบุได้ รวมทั้งพฤติการณ์ที่น่าเชื่อว่า มีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวหรือมีการกระทำความรุนแรงในครอบครัวเว้นแต่ในกรณีเร่งด่วนอันมีเหตุที่เชื่อได้ว่ามีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวให้ดำเนินการตามข้อ ๔ ทันที แล้วจึงจัดทำบันทึกในทันทีที่ดำเนินการได้

ในกรณีที่ผู้แจ้งไม่ยอมบอกชื่อ โดยไม่มีเหตุอันควร หรือแจ้งชื่อหรือที่อยู่อันเป็นเท็จ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่งก็ได้

ข้อ ๗ กรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้ง หรือรายงานการกระทำความรุนแรงในครอบครัว หรือเป็นผู้พบเห็นหรือประสบพบพฤติการณ์ที่น่าเชื่อว่ามีการกระทำความรุนแรงในครอบครัว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่เกิดเหตุ เพื่อดำเนินการยุติการกระทำความรุนแรงในครอบครัว ถ้าผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวยังขัดขืนอยู่อีก ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ขอความช่วยเหลือจากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเพื่อดำเนินการระงับเหตุ

ก่อนที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะเข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่เกิดเหตุ ให้แสดงบัตรประจำตัวต่อเจ้าของหรือผู้ที่อยู่ในเคหสถานหรือสถานที่เกิดเหตุนั้น เพื่อยอมให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปและแจ้งให้ทราบถึงเหตุของการเข้าไป

ถ้าเจ้าของหรือผู้อยู่ในเคหสถานหรือสถานที่เกิดเหตุด้วยความรุนแรงในครอบครัวออกมาพบเพื่อสอบถาม หากไม่มีผู้ใดออกมาพบ หรือไม่สามารถเปิดประตูให้เข้าไปในสถานที่นั้นได้ ให้ขอความช่วยเหลือจากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เพื่อเข้าไปช่วยผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

ข้อ ๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซักถามผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว หรือบุคคลอื่นที่อยู่ในสถานที่นั้นถึงข้อเท็จจริงที่ได้รับแจ้ง สาเหตุของการกระทำที่ได้รับแจ้ง ผลของการกระทำความรุนแรงในครอบครัวแล้วหาแนวทางการช่วยเหลือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวต่อไป

หากกรณีปรากฏว่าผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวได้รับอันตรายแก่กายและจิตใจให้รีบส่งตัวผู้นั้นไปรับการรักษาพยาบาลทันที

ข้อ ๙ หลังจากการดำเนินการตามข้อ ๘ วรรคหนึ่งแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประสานงานกับจิตแพทย์ นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้ถูกกระทำ ด้วยความรุนแรงในครอบครัว พร้อมรายงานผลและความเห็นส่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อยุติความรุนแรงในครอบครัวดังกล่าว

ข้อ ๑๐ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกรายละเอียดแห่งการแจ้งเหตุตามข้อ ๖ การเข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่เกิดเหตุตามข้อ ๗ และการดำเนินการแก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวไว้เป็นหลักฐาน ตามแบบ คร. ๕ ท้ายระเบียบนี้

การทำบันทึกตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องลงลายมือชื่อรับรองไว้ หากผู้นั้นไม่ยินยอมลงลายมือชื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกเหตุที่ไม่มีลายมือชื่อไว้

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวได้รับอันตรายแก่กาย หรือจิตใจ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ชี้แจงให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวทราบถึงสิทธิในการได้รับความคุ้มครอง ในการกำหนดมาตรการหรือวิธีการบรรเทาทุกข์เบื้องต้นแก่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวชั่วคราว รวมทั้งการออกคำสั่งห้ามผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้าไปที่พำนักของครอบครัว หรือการออกคำสั่งห้ามเข้าใกล้ตัวบุคคลในครอบครัว หรือการดูแลบุตร เป็นต้น ตลอดจนให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประสานงานเพื่อให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายเบื้องต้นแก่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวด้วย

ข้อ ๑๒ หากผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวประสงค์จะร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รีบจัดการให้ผู้นั้นพบกับพนักงานสอบสวนเพื่อร้องทุกข์ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน พนักงานเจ้าหน้าที่จะจดบันทึกเสียเองก็ได้ แล้วให้รีบส่งไปยังพนักงานสอบสวนและจะจดแจ้งพฤติการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อพนักงานสอบสวนไว้ก็ได้

ถ้าผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวประสงค์จะร้องทุกข์แต่ไม่อยู่ในวิสัย หรือโอกาสที่จะร้องทุกข์ได้เอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการร้องทุกข์แทนต่อพนักงานสอบสวน

ในกรณีผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้อนุบาลหรือผู้พิทักษ์กระทำความรุนแรงในครอบครัวต่อผู้เยาว์หรือคนวิกลจริตหรือคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือกระทำการอันขัดกับผลประโยชน์ของผู้เยาว์หรือคนวิกลจริตหรือคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือผู้เยาว์หรือคนวิกลจริตหรือคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถไม่อยู่ในวิสัยหรือโอกาสที่จะร้องทุกข์ได้เอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการร้องทุกข์แทนต่อพนักงานสอบสวน

ข้อ ๑๓ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ได้ดำเนินการผลความคืบหน้าของการนั้น แล้วรายงานให้สำนักงานทราบโดยเร็ว ตามแบบ คร. ๖ ท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๑๔ หากผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวไม่ประสงค์จะร้องทุกข์ หรือรับการบริการทางการแพทย์ หรือจิตแพทย์ หรือนักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อลงบันทึกประจำวันไว้เป็นหลักฐานในการเข้าระงับเหตุความรุนแรงในครอบครัวครั้งนั้น ณ สถานีตำรวจท้องที่เกิดเหตุ และคัดสำเนาบันทึกประจำวันนั้นไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๕ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการรวบรวมข้อเท็จจริงเองหรือขอให้ศูนย์ปฏิบัติการรวบรวมข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงในครอบครัว สาเหตุของการกระทำความรุนแรงในครอบครัว และบันทึกรายงานของผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องทุกฉบับ รวมถึงสรุปประมวลผลเพื่อประกอบดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ซึ่งมีฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาตามมาตรา ๑๐ หรือ พนักงานสอบสวนหรือศาล เพื่อพิจารณาออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่บุคคลผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นการชั่วคราว หรือคำสั่งใด ๆ หรือคำพิพากษา ตามพระราชบัญญัตินี้

ข้อ ๑๖ ให้ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดในกรณีที่มีปัญหาหรือข้อขัดแย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑
ชวรัตน์ ชาญวีรกูล
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

[เอกสารแนบท้าย]

๑. หนังสือแจ้งเหตุเข้าไปในเคหสถาน/สถานที่เกิดเหตุ เพื่อดำเนินการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว (แบบ คร. ๕)

๒. บันทึกรายงาน (แบบ คร. ๖)

ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐

พ.ศ. ๒๕๕๑

ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำ
ด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐
พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ วรรคห้า และมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ พ.ศ. ๒๕๕๑"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐

"พนักงานสอบสวน" หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีให้เป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

"ศูนย์ปฏิบัติการ" หมายความว่า ศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัว

"ปลัดกระทรวง" หมายความว่า ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ข้อ ๔ การสอบสวนความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ดำเนินการตามระเบียบนี้

ในกรณีที่ระเบียบนี้มิได้กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติไว้เป็นการเฉพาะ ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคดีในศาลแขวง และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

หมวด ๑
การร้องทุกข์

ข้อ ๕ เมื่อผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนเป็นหนังสือหรือด้วยปาก ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการดังนี้

(๑) บันทึกคำร้องทุกข์ให้ปรากฏเจตนาโดยแจ้งชัดว่าประสงค์จะดำเนินคดีกับผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว พร้อมกับลงวันเดือนปีและลงลายมือชื่อผู้บันทึกและผู้ร้องทุกข์ไว้

(๒) แจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบถึงกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินคดีความรุนแรงในครอบครัว ตลอดจนสิทธิได้รับการคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวและการดูแลบุตร หรือบรรเทาทุกข์ตามกฎหมาย

(๓) แจ้งให้ศูนย์ปฏิบัติการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ให้การคุ้มครองสิทธิหรือช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวตามสมควรแก่กรณี

(๔) แจ้งให้ศูนย์ปฏิบัติการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการประมวลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสุขภาพกาย อารมณ์ จิตใจ ภาวะความเป็นอยู่ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและสาเหตุที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว เพื่อประกอบดุลพินิจของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการหรือศาล แล้วแต่กรณีตามแบบ คร. ๗ ท้ายระเบียบนี้

ในกรณีมีการจัดการแทนผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๖ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ร้องทุกข์แทนผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวตามมาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ด้วยเหตุที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวไม่อาจร้องทุกข์ได้ด้วยตนเอง เนื่องจากผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวมีสภาพร่างกายหรือจิตใจไม่อยู่ในวิสัยหรือโอกาสที่จะร้องทุกข์ได้ หรือในกรณีที่ไม่มีผู้จัดการแทนผู้เสียหาย หรือมีผู้จัดการแทนผู้เสียหายแต่มีผลประโยชน์ขัดกันกับผู้เยาว์ หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น ต้องร้องทุกข์เป็นหนังสือและให้พนักงานสอบสวนดำเนินการ ดังนี้

(๑) บันทึกคำร้องทุกข์ให้ปรากฏชัดว่าผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวประสงค์จะดำเนินคดีกับผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว และเหตุที่ไม่อาจร้องทุกข์ได้ด้วยตนเอง พร้อมวันเดือนปีและลงลายมือชื่อผู้บันทึกและพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ร้องทุกข์แทนไว้

(๒) ให้แนบหนังสือคำร้องทุกข์รวมไว้กับสำนวนการสอบสวน

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้นำความในข้อ ๕ วรรคหนึ่ง (๒) (๓) และ (๔) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๗ กรณีผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันร้องทุกข์ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด ๒
การสอบสวน

ข้อ ๘ การสอบปากคำผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวให้พนักงานสอบสวนดำเนินการดังนี้

(๑) แจ้งเป็นหนังสือให้จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องขอ ทราบวันเวลาและสถานที่ที่จะสอบปากคำ เพื่อให้บุคคลที่ได้รับแจ้งอยู่ร่วมด้วย เพื่อให้คำปรึกษาขณะสอบปากคำผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

(๒) ในกรณีมีความจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งมีเหตุอันควรไม่อาจรอจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องขอ แต่มีเหตุจำเป็นต้องสอบปากคำผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด ก็ให้พนักงานสอบสวนสอบปากคำผู้เสียหายไปได้แต่ต้องบันทึกเหตุที่ไม่อาจรอบุคคลดังกล่าวไว้ในสำนวนการสอบสวนโดยละเอียด แล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาเพื่อทราบ

ข้อ ๙ การสอบปากคำผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีในขณะสอบปากคำให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด ๓
การออกคำสั่งกำหนดมาตรการคุ้มครองชั่วคราวหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์

ข้อ ๑๐ เมื่อผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวได้ร้องทุกข์ หรือมีการร้องทุกข์แทนแล้ว หรือระหว่างการสอบสวนหากมีกรณีจำเป็นเร่งด่วนต้องคุ้มครองสวัสดิภาพผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวหรือบุคคลที่อาศัยอยู่ในครอบครัวเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นการร้องขอโดยผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวหรือข้อเสนอของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนเห็นเองให้พนักงานสอบสวนรีบทำการประมวลข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พอชี้ให้เห็นได้ว่าผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวจำต้องได้รับการบรรเทาทุกข์เบื้องต้นหรือมีข้อเท็จจริงน่าเชื่อว่าผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวอาจก่อเหตุกระทำความรุนแรงแก่บุคคลในครอบครัวซ้ำอีก หรือมีเหตุอื่น ๆ จำเป็นต้องกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่บุคคลผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นการชั่วคราว แล้วเสนอรายงานและความเห็นให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีที่มีเขตอำนาจออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่บุคคลผู้ถูกกระทำ ด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือจะร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจให้ออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ก็ได้

ข้อ ๑๑ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีได้รับรายงานและความเห็นตามข้อ ๑๐ หรือได้รับรายงานและความเห็นจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศูนย์ปฏิบัติการที่มีเขตอำนาจ หากเห็นชอบด้วยก็ให้ออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมิชักช้า ตามแบบ คร. ๘ ท้ายระเบียบนี้

ก่อนออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นการชั่วคราวตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีเหตุสมควรจะเรียกพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบหรือเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องมาสอบถามข้อเท็จจริงเพิ่มเติม เพื่อประกอบดุลพินิจออกคำสั่งก็ได้ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๒ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีได้ออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่บุคคลผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นการชั่วคราวแล้ว ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบแจ้งให้ผู้ต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัวปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อกำหนดมาตรการคุ้มครองแล้ว ให้พนักงานสอบสวนเสนอคำสั่งกำหนดมาตรการคุ้มครองดังกล่าวต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อพิจารณาภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่วันออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ดังกล่าวตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๑๓ ให้ปลัดกระทรวงรักษาการตามระเบียบนี้และมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดในกรณีที่มีปัญหาหรือข้อขัดแย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑
อนุสรณ์ วงศ์วรรณ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

[เอกสารแนบท้าย]

๑. แบบรายงานประมวลข้อเท็จจริงในการออกคำสั่งกำหนดมาตรการคุ้มครองหรือวิธีการบรรเทาทุกข์เพื่อคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นการชั่วคราว (แบบ คร. ๗)

๒. คำสั่งกำหนดมาตรการคุ้มครองหรือบรรเทาทุกข์ชั่วคราวตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ (แบบ คร. ๘)

ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความ ถอนคำร้องทุกข์ในชั้นสอบสวน

พ.ศ. ๒๕๕๑

ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความ
ถอนคำร้องทุกข์ในชั้นสอบสวน
พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ วรรคสามและมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความ ถอนคำร้องทุกข์ในชั้นสอบสวน พ.ศ. ๒๕๕๑"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐

"พนักงานสอบสวน" หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีให้เป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

"ศูนย์ปฏิบัติการ" หมายความว่า ศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัว

"ปลัดกระทรวง" หมายความว่า ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

หมวด ๑
การไกล่เกลี่ยให้ยอมความ

ข้อ ๔ ในระหว่างการสอบสวน หากพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเห็นว่า ข้อหากระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือการกระทำความรุนแรงในครอบครัวเป็นกรรมเดียวกับความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๕ และพฤติการณ์แห่งคดี ไม่ร้ายแรงพอ มีทางปรองดองกันได้ หรือคู่กรณีร้องขอ พนักงานสอบสวนอาจจัดให้มีการไกล่เกลี่ยให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวกับผู้ต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัวได้ยอมความกัน

ให้พนักงานสอบสวนแจ้งนัดให้คู่กรณีได้พูดคุยเจรจาไกล่เกลี่ยยอมความกัน โดยอาจตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลทำการไกล่เกลี่ยตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ก็ได้

ข้อ ๕ ในการไกล่เกลี่ยนอกจากคู่กรณีทั้งสองฝ่ายแล้ว ถ้ามีเหตุจำเป็นและสมควรก็ให้ผู้ทำการไกล่เกลี่ยเรียกบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาให้ความคิดเห็นหรือร่วมไกล่เกลี่ยด้วยก็ได้ แล้วแต่เหตุผลและความจำเป็นแต่ละกรณี

เมื่อคู่กรณีสามารถยอมความกันได้ และเงื่อนไขหรือข้อตกลงยอมความไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายและความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้จัดให้มีการไกล่เกลี่ยทำสัญญายอมความให้ แล้วเสนอสัญญายอมความดังกล่าวให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบพร้อมคู่กรณี ไปทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความหรือ ถอนคำร้องทุกข์ต่อหน้าพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐

การทำสัญญายอมความให้เป็นไปตามแบบ คร. ๙ ท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๖ เมื่อผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวได้ร้องทุกข์ หรือมีการร้องทุกข์แทนแล้ว หากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเห็นสมควรจะดำเนินการไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีได้ยอมความกันก็ได้ โดยให้นำความในข้อ ๔ วรรคสอง และข้อ ๕ มาใช้บังคับ

ในกรณีผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ยังไม่ได้ร้องทุกข์หรือไม่ประสงค์จะร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีกับผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว หากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเห็นสมควรและคู่กรณียินยอมจะดำเนินการไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีได้ยอมความกันตามวรรคหนึ่งก็ได้

หมวด ๒
บันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์

ข้อ ๗ ในระหว่างสอบสวนผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวประสงค์จะยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์ในความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวไม่ว่าจะเป็นผลมาจากการไกล่เกลี่ยยอมความหรือไม่ หากความปรากฏชัดว่าเป็นการยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์ด้วยความสมัครใจของผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และไม่อยู่ในอาณัติ ข่มขู่ หรือหลอกลวงจากบุคคลใดและผู้ต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัว รับที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไข ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ก็ให้พนักงานสอบสวนจัดทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้น ก่อนการยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์ เพื่อให้ผู้ต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัวปฏิบัติตามภายในระยะเวลาที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินกว่าอายุความฟ้อง แล้วให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวและผู้ต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัว ลงลายมือชื่อตามแบบ คร. ๑๐ ท้ายระเบียบนี้

ในกรณีมีการแจ้งข้อกล่าวหาว่าผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๒๙๕ ด้วย และเป็นกรรมเดียวกับ ข้อกล่าวหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัวและเป็นบทที่มีโทษสูงสุด หากคู่กรณีมีความประสงค์ที่จะยอมความกันภายใต้เงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง ก็ให้พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจัดให้มีการไกล่เกลี่ยให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวและผู้ต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัวได้มีการยอมความกัน โดยจัดทำเป็นบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความให้

เมื่อทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์ ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี ให้พนักงานสอบสวนส่งสำเนาให้ศูนย์ปฏิบัติการที่มีเขตอำนาจและพนักงาน

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบทราบเพื่อติดตามผลการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นดังกล่าว หากคดีดังกล่าวอยู่ระหว่างการขอผัดฟ้องก็แจ้งให้ศาลที่อนุญาตให้ผัดฟ้องทราบด้วย

ข้อ ๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบหรือผู้ได้รับมอบหมายจากศูนย์ปฏิบัติการที่มีเขตอำนาจทำการติดตามและสอดส่องให้ผู้ต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัวปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์ตามที่พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจจัดทำขึ้น ในการนี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีหน้าที่ให้คำแนะนำให้ผู้ต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัวปฏิบัติตามเงื่อนไขบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นดังกล่าวได้ตามสมควรแก่กรณี

ข้อ ๙ ในกรณีผู้ต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัวจงใจฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานไปยังพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจ หรือศูนย์ปฏิบัติการที่มีเขตอำนาจ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๐ เมื่อปรากฏว่าผู้ต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัวได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์ ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมความเห็นไปยังพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาสั่งโดยมิชักช้า

ในกรณีที่ผู้ต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัวฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความหรือถอนคำร้องทุกข์ ไม่ว่าจะปรากฏจากการรายงานของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวหรือพนักงานสอบสวนเห็นเอง ก็ให้พนักงานสอบสวนยกคดีดังกล่าวขึ้นทำการสอบสวนโดยมิชักช้า แล้วส่งตัวผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวสำนวนการสอบสวนพร้อมความเห็นไปยังพนักงานอัยการ เพื่อพิจารณาสั่ง

ข้อ ๑๑ ให้ปลัดกระทรวงรักษาการตามระเบียบนี้และมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดในกรณีที่มีปัญหาหรือข้อขัดแย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติเฉพาะที่เกี่ยวกับอำนาจฝ่ายบริหาร

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑
อนุสรณ์ วงศ์วรรณ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

[เอกสารแนบท้าย]

๑. สัญญายอมความในคดีกระทำความรุนแรงในครอบครัวตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ (คร ๙)

๒. บันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความ ถอนคำร้องทุกข์คดีความรุนแรงในครอบครัว ในชั้นสอบสวนตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๐ (คร. ๑๐)

ระเบียบอธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและระยะเวลาการดำเนินการ แก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวแทนการลงโทษ และเงื่อนไขการยอมความ การถอนคำร้องทุกข์ หรือการถอนฟ้อง

พ.ศ. ๒๕๕๐

ระเบียบอธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง
ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและระยะเวลาการดำเนินการแก่ผู้กระทำความรุนแรง
ในครอบครัวแทนการลงโทษและเงื่อนไขการยอมความ
การถอนคำร้องทุกข์ หรือการถอนฟ้อง
พ.ศ. ๒๕๕๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ วรรคท้าย แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง เห็นควรออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและระยะเวลาการดำเนินการแก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว แทนการลงโทษและเงื่อนไขการยอมความ การถอนคำร้องทุกข์หรือการถอนฟ้องเพื่อให้การดำเนินการ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามบทบัญญัติดังกล่าวไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบอธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลางว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาการดำเนินการแก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว แทนการลงโทษและเงื่อนไขการยอมความ การถอนคำร้องทุกข์หรือการถอนฟ้อง พ.ศ. ๒๕๕๐"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ศาลใช้ดุลพินิจพิจารณากำหนดว่าจะใช้วิธีการฟื้นฟู บำบัดรักษา คุมความประพฤติผู้กระทำความผิด ให้ผู้กระทำความผิดชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ทำงานบริการสาธารณะ ละเว้นการกระทำอันเป็นเหตุให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัวหรือทำทัณฑ์บนไว้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน แทนการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดนั้นก็ได้โดยให้พิจารณาถึงสาเหตุแห่งการกระทำความผิด พฤติการณ์แห่งคดี อายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญาการศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และฐานะของผู้กระทำความผิด ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทั้งปวงเกี่ยวกับผู้กระทำความผิด ประกอบดุลพินิจที่จะใช้วิธีการดังกล่าวให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละราย และเหมาะสมกับพฤติการณ์เฉพาะเรื่อง โดยมุ่งถึงความสงบสุข และการอยู่ร่วมกันในครอบครัวเป็นสำคัญ และศาลอาจสอบถามหรือรับฟังความคิดเห็นของผู้เสียหายหรือบุคคลในครอบครัวประกอบดุลพินิจด้วยก็ได้

ข้อ ๔ วิธีการฟื้นฟูและบำบัดรักษาผู้กระทำความผิดแทนการลงโทษนั้น ศาลอาจกำหนดข้อเดียวหรือหลายข้อ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ฟื้นฟูโดยการอบรมผู้กระทำความผิด ด้วยการว่ากล่าวตักเตือนหรือให้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมทางศีลธรรมหรือฝึกวินัยหรือโครงการอื่น เป็นระยะเวลาและในสถานที่ที่เหมาะสมตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ทั้งนี้เป็นเวลาไม่เกิน ๗ วัน

(๒) ให้เข้ารับการฟื้นฟูบำบัดรักษาเกี่ยวกับอาการติดยาเสพติดให้โทษ ในสถานพยาบาล สถานที่ของราชการ หรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร จนกว่าจะครบขั้นตอนการบำบัด แต่ทั้งนี้เป็นเวลาไม่เกิน ๖ เดือนนับแต่วันถูกส่งตัวเข้ารับการฟื้นฟู บำบัดรักษา เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอย่างอื่นโดยคำนึงถึงอายุ เพศ ประวัติ พฤติกรรมในการกระทำความผิดที่เกิดจากการติดยาเสพติดให้โทษตลอดจนสภาพแวดล้อมทั้งปวงของผู้กระทำความผิดประกอบด้วย และอาจจะให้ผู้กระทำความผิดอยู่ภายใต้การดูแลของพนักงานคุมประพฤติด้วยก็ได้

(๓) ให้ส่งตัวผู้กระทำความผิด ซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกายและจิตใจ หรือความเจ็บป่วยอย่างอื่น ไปบำบัดรักษายังโรงพยาบาล สถานที่ของราชการหรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควรหรือมอบ

ให้แก่ผู้อื่นที่เต็มใจรับไปดูแลรักษาก็ได้ตามแต่ศาลจะเห็นสมควรจนกว่าผู้นั้นจะหาย หรือตามระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควรกำหนดเป็นเวลาไม่เกิน ๑ ปี เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอย่างอื่น

(๔) ให้ส่งตัวผู้กระทำความผิดเข้ารับการบำบัดรักษาอาการติดสุราหรือของมึนเมาอย่างอื่นในสถานพยาบาล สถานที่ของราชการหรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร จนกว่าจะหายจากการติดสุราหรือของมึนเมาอย่างอื่น แต่ทั้งนี้เป็นเวลาไม่เกิน ๖ เดือนนับแต่วันที่ถูกส่งตัวเข้ารับการบำบัดรักษาเว้นแต่มีเหตุจำเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๕ วิธีการคุมความประพฤติผู้กระทำความผิดแทนการลงโทษนั้น ให้ศาลกำหนดให้ผู้กระทำความผิดไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติหรือพนักงานสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลอื่นที่ศาลเห็นสมควรทุก ๓ เดือนต่อครั้งเป็นเวลาไม่เกิน ๑ ปี หรือระยะเวลาที่เห็นสมควรแต่ไม่เกิน ๑ ปี เพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือ ตักเตือนในเรื่องความประพฤติและการประกอบอาชีพ โดยอาจจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติข้อเดียวหรือหลายข้อ ดังต่อไปนี้ด้วยก็ได้

(๑) ห้ามมิให้ผู้กระทำความผิดเข้าไปในสถานที่อันจูงใจให้ประพฤติชั่วหรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้ประพฤติชั่ว

(๒) ให้ฝึกหัดหรือประกอบอาชีพอันเป็นกิจจะลักษณะ

(๓) ให้ละเว้นการคบหาสมาคมหรือการประพฤติใดอันอาจนำไปสู่การกระทำความผิดอีก

(๔) ห้ามเล่นการพนันหรือห้ามดื่มสุราหรือเสพสิ่งเสพติดทุกชนิดและอาจให้ไปรับการบำบัดรักษาการติดสุราหรือสิ่งเสพติดหรือความบกพร่องทางร่างกายและจิตใจ หรือความเจ็บป่วยอย่างอื่น ณ สถานพยาบาลหรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร ตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด เป็นเวลาไม่เกิน ๖ เดือนนับแต่วันที่ถูกส่งตัวเข้ารับการบำบัดรักษา เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอย่างอื่น

(๕) เงื่อนไขอื่นๆ ตามที่ศาลเห็นสมควรกำหนด เพื่อแก้ไขฟื้นฟู หรือป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำหรือมีโอกาสกระทำความผิดซ้ำขึ้นอีก

เงื่อนไขตามที่ศาลได้กำหนดดังกล่าวนั้น ถ้าภายหลังความปรากฏแก่ศาลว่าพฤติการณ์เกี่ยวแก่การคุมความประพฤติได้เปลี่ยนแปลงไป ศาลอาจแก้ไขเพิ่มเติมหรือเพิกถอนข้อหนึ่งข้อใดหรือกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมที่ยังไม่ได้กำหนดอีกก็ได้

ข้อ ๖ วิธีการให้ผู้กระทำความผิดชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แทนการลงโทษนั้นให้ศาลกำหนดให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าเสียหายเบื้องต้น สำหรับเงินหรือทรัพย์สินใดๆ ที่ผู้เสียหายได้สูญเสียไป เพราะผลของการกระทำความผิดนั้น ตามจำนวนเงินและระยะเวลาที่กำหนดให้ชำระตามที่ศาลเห็นสมควรกำหนด โดยเฉพาะค่าเสียหายดังต่อไปนี้ ให้กำหนดดังนี้

(๑) สำหรับรายได้ที่สูญเสียไป ให้ชดใช้ค่าเสียหายเบื้องต้นในวงเงินที่สูญเสียไป แต่ทั้งนี้ไม่เกินวงเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท เว้นแต่มีเหตุสมควรอย่างอื่น

(๒) ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ให้ชดใช้เบื้องต้นเท่าที่ผู้เสียหายได้ใช้จ่ายไปจริง แต่ทั้งนี้ไม่เกินวงเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท เว้นแต่มีเหตุสมควรอย่างอื่น

(๓) ค่าใช้จ่ายในการหาที่อยู่ใหม่ ให้ชดใช้เบื้องต้นเท่าที่ผู้เสียหายได้ใช้จ่ายไปจริง แต่ทั้งนี้ไม่เกินเดือนละ ๔,๐๐๐ บาท เป็นเวลาไม่เกิน ๑ ปี เว้นแต่มีเหตุสมควรอย่างอื่น

(๔) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จำเป็น ให้ชดใช้เบื้องต้นตามที่จำเป็น ตามจำนวนเงินและระยะเวลาที่กำหนดให้ชำระตามที่ศาลเห็นสมควรกำหนด แต่ทั้งนี้ไม่เกินวงเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท เว้นแต่มีเหตุสมควรอย่างอื่น

ข้อ ๗ การให้ทำงานบริการสาธารณะแทนการลงโทษนั้น ให้ศาลกำหนดประเภทของการทำงานบริการสาธารณะประโยชน์ สถานที่ และระยะเวลาตามที่ศาลและผู้กระทำความผิดเห็นสมควร แต่ทั้งนี้ ไม่ควรกำหนดให้เกินวันละสามชั่วโมง และไม่เกินเจ็ดวัน โดยให้พิจารณาด้วยว่าการทำงานนั้น ต้องไม่ก่อความเสียหายแก่สังคมหรือบุคคลอื่นและไม่ก่อให้เกิดภาระเกินสมควรทั้งให้พิจารณาจากวิถีชีวิต การดำรงชีพ ความรับผิดชอบต่อครอบครัวและพิจารณาจากลักษณะหรือประเภทและความเหมาะสมของงาน รวมทั้งระยะทางและความสะดวกในการเดินทางไปทำงานด้วย

ข้อ ๘ การให้ละเว้นการกระทำอันเป็นเหตุให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัวแทนการลงโทษ เมื่อศาลเห็นว่าตามพฤติการณ์แห่งคดี ยังไม่สมควรลงโทษผู้กระทำความผิด แต่การกระทำของผู้กระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นเหตุให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ศาลมีอำนาจที่จะสั่งห้ามมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำหรือให้ละเว้นการกระทำดังกล่าว หรือมีคำสั่งอื่นใดในอันที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายที่ผู้เสียหาย อาจได้รับต่อไปเนื่องจากการกระทำของผู้กระทำความผิด ตามที่ศาลเห็นสมควรได้ โดยศาลอาจกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมให้ผู้กระทำความผิดปฏิบัติเพื่อป้องกันมิให้ผู้นั้นกระทำความผิดขึ้นอีกก็ได้ตามแต่ศาลจะเห็นสมควร ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๑ ปี เว้นแต่มีเหตุสมควรอย่างอื่น

ข้อ ๙ การทำทัณฑ์บนแทนการลงโทษ เมื่อศาลเห็นว่าตามพฤติการณ์แห่งคดียังไม่สมควรลงโทษผู้กระทำความผิด แต่มีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้กระทำความผิดอาจจะก่อเหตุร้าย ให้เกิดภยันตรายแก่บุคคลในครอบครัวขึ้นอีก ให้ศาลมีอำนาจที่จะสั่งให้ผู้นั้นทำทัณฑ์บนไว้โดยกำหนดจำนวนเงินไม่เกินห้าพันบาท ว่าผู้นั้นจะไม่ก่อเหตุร้ายดังกล่าวอีกตลอดระยะเวลาที่ศาลกำหนดแต่ไม่เกินสองปี และจะสั่งให้มีประกันด้วยหรือไม่ก็ได้

ถ้าผู้ทำทัณฑ์บนกระทำผิดทัณฑ์บน ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นชำระเงินไม่เกินจำนวนที่ได้กำหนดไว้ในทัณฑ์บน ถ้าผู้นั้นไม่ชำระให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ มาใช้บังคับ เว้นแต่ผู้ทำผิดทัณฑ์บนเป็นเด็กหรือเยาวชน ให้นำบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐๗ มาใช้บังคับ

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่มีการยอมความ การถอนคำร้องทุกข์หรือการถอนฟ้องในความผิดตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ศาลจัดให้มีการทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความ การถอนคำร้องทุกข์หรือการถอนฟ้องนั้น และกำหนดให้นำวิธีการตามข้อ ๔ ถึงข้อ ๙ ข้อเดียวหรือหลายข้อ มาเป็นเงื่อนไขในการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าวโดยอนุโลม โดยอาจรับฟังความคิดเห็นของผู้เสียหายหรือบุคคลในครอบครัวประกอบด้วยก็ได้ หากได้ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงและเงื่อนไขดังกล่าวครบถ้วนแล้วจึงให้มีการยอมความ การถอนคำร้องทุกข์ หรือการถอนฟ้องในความผิดดังกล่าวได้ หากจำเลยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว ในข้อนี้หรือข้ออื่นๆ ข้อใดข้อหนึ่ง ให้ศาลมีอำนาจยกคดีขึ้นดำเนินการต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๐
สนิท ตระกูลพรายงาม
อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

คำสั่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ที่ ๐๘๘/๒๕๕๓
เรื่อง การมอบหมายการออกคำสั่งกำหนดมาตรการ
หรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์

คำสั่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ที่ ๐๘๘/๒๕๕๓
เรื่อง มอบหมายการออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์

เพื่อให้การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เหมาะสมและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับข้อ ๗ ของระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่งคงของมนุษย์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ในการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงมอบหมายการออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวและหรือได้รับการแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้วแต่กรณี ดังต่อไปนี้

๑. หัวหน้าสถานีตำรวจ
๒. นายอำเภอ และปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ
๓. พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

ให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวข้างต้นมีอำนาจหน้าที่ในการออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

นายอิสสระ สมชัย
(นายอิสสระ สมชัย)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ภาคผนวก ๒
แบบ คร.

แบบ ครร. ๕

หนังสือแจ้งเหตุเข้าไปในเคหสถาน/สถานที่เกิดเหตุ
เพื่อดำเนินการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

เขียนที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

เรื่อง แจ้งเหตุเข้าไปในที่รโหฐานเพื่อดำเนินการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

เรียน .....

(ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว/ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว/ผู้เกี่ยวข้อง)

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....อายุ.....ปี ในฐานะเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ หมายเลขทะเบียน.....เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... ออกโดย .....ขอแจ้งให้ทราบว่า อาศัยอำนาจตามมาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ พนักงานเจ้าหน้าที่พบเห็น/หรือได้รับแจ้งมีการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว มีอำนาจเข้าไปในเคหสถาน/สถานที่เกิดเหตุเพื่อดำเนินการ ดังนี้

☐ ระงับเหตุและสอบถามผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว/ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

☐ จัดให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวได้รับการเข้ารักษาจากแพทย์

☐ จัดให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวได้รับคำปรึกษาแนะนำจากจิตแพทย์ นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์

☐ จัดให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องทุกข์ หากผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวประสงค์จะดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ลงชื่อ.....พนักงานเจ้าหน้าที่
( )
...../...../.....

ลงชื่อ..... ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว
( ) /ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว
...../...../..... /ผู้เกี่ยวข้อง

แบบ คร. ๖

บันทึกรายงาน

ส่วนราชการของรัฐ/เอกชน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

ที่.....

เรื่อง การดำเนินการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

ด้วยเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....ข้าพเจ้า(นาย/นาง/นางสาว) ..... ในฐานะเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว หมายเลขทะเบียน .....ออกโดย.....ได้ดำเนินการเข้าไปในเคหสถาน/สถานที่เกิดเหตุเพื่อระงับเหตุความรุนแรงในครอบครัวที่บ้านเลขที่.....หมู่ที่..... ตรอก/ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง .....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....โดยมีนาย/นาง/นางสาว/เด็กชาย/เด็กหญิง .....อายุ.....ปี เป็นผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงและมีนาย/นาง/นางสาว/เด็กชาย/เด็กหญิง.....อายุ.....ปี เป็นผู้กระทำความรุนแรง ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวตามมาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังต่อไปนี้

☐ เข้าไประงับเหตุความรุนแรงในครอบครัว

☐ ให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับการตรวจรักษาจากแพทย์

☐ ให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับคำปรึกษาจากจิตแพทย์ นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์

☐ จัดให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวดำเนินการร้องทุกข์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ลงนาม.....

( )

พนักงานเจ้าหน้าที่

แบบรายงานประมวลข้อเท็จจริงในการออกคำสั่งกำหนดมาตรการคุ้มครอง
หรือวิธีการบรรเทาทุกข์เพื่อคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นการชั่วคราว

ด้วยเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... ข้าพเจ้า.....พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๐ ได้รับแจ้งจาก..... พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาล...../สถานีตำรวจภูธร...../ศูนย์ปฏิบัติการ..... ศาล ..... ให้ทำการประมวลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคู่กรณีในคดีความรุนแรงในครอบครัวระหว่าง นาย/นาง/นางสาว/เด็กชาย/เด็กหญิง.....นามสกุล .....ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวกับ นาย/นาง/นางสาว/เด็กชาย/เด็กหญิง ..... นามสกุล ..... ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัว

จึงขอรายงานข้อเท็จจริงดังนี้

<u>๑. ข้อมูลทั่วไป</u>

นาย/นาง/นางสาว/เด็กชาย/เด็กหญิง.....นามสกุล .....เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....อายุ....ปี สัญชาติ.....เชื้อชาติ .....ศาสนา.....อาชีพ.....ที่อยู่ปัจจุบันบ้านเลขที่.....หมู่ที่ .....ตรอก/ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์..... เป็นผู้เสียหาย/ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

นาย/นาง/นางสาว/เด็กชาย/เด็กหญิง.....นามสกุล .....เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....อายุ.....ปี สัญชาติ .....เชื้อชาติ.....ศาสนา.....อาชีพ.....ที่อยู่ปัจจุบันบ้านเลขที่.....หมู่ที่ .....ตรอก/ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์..... เป็นผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัว

<u>๒. สุขภาพกาย/สุขภาพจิต</u>

๑. สุขภาพของผู้เสียหาย.....
.....

เคยมีประวัติการรักษาหรือไม่ (ถ้ามีระบุ).....
.....

๒. สุขภาพของผู้ถูกกล่าวหา.....
.....

เคยมีประวัติการรักษาหรือไม่ (ถ้ามีระบุ).....
.....

๓. การศึกษาและอาชีพ

๑. การศึกษาและอาชีพของผู้เสียหาย.....

การศึกษา .....

อาชีพ/ลักษณะงาน .....

รายได้ .....

๒. การศึกษาและอาชีพของผู้ถูกกล่าวหา.....

การศึกษา.....

อาชีพ/ลักษณะงาน.....

รายได้.....

๔. ความสัมพันธ์ในครอบครัว

๑. กรณีทั้งสองฝ่ายเป็นสามีภริยากัน สมรสกันมา.....ปี มีบุตร.....คน

ฝ่ายใดเคยสมรสมาก่อนหรือไม่ (ถ้ามีระบุ).....

มีบุตรติดมากับคู่สมรสเดิมหรือไม่ (ถ้ามีระบุ).....

ขณะเกิดเหตุอยู่ด้วยกันหรือแยกกันอยู่ (ระบุ) .....

.....

๒. กรณีทั้งสองฝ่ายเป็นบิดา/มารดากับบุตร ระบุความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

.....

.....

๓. กรณีทั้งสองฝ่ายเป็นญาติหรืออาศัยอยู่ด้วย ระบุความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

.....

.....

๕. ความเห็น

จากการประมวลข้อเท็จจริง เห็นว่า

๑. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการก่อความรุนแรงในครอบครัว

๑.๑.....

๑.๒.....

๒. แนวทางแก้ไข

๒.๑.....

๒.๒.....

๓. มาตรการคุ้มครองชั่วคราว (ถ้ามีเหตุจำเป็นให้เสนอ).....

๓.๑.....

๓.๒.....

ลงชื่อ.....ผู้ประมวลข้อเท็จจริง

พนักงานเจ้าหน้าที่

หมายเหตุ : เอกสารนี้เป็นความลับใช้เฉพาะประกอบการใช้ดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการและศาลเท่านั้น ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

คำสั่งกำหนดมาตรการคุ้มครองหรือบรรเทาทุกข์ชั่วคราว
ตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำ
ด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐

ออกคำสั่งที่ ..... (หน่วยสังกัดของผู้ออกคำสั่ง)

เมื่อวันที่..... เดือน ..... พ.ศ. ..... ได้รับรายงานจาก..... พนักงานเจ้าหน้าที่/พนักงานสอบสวนว่า นาย/นาง/นางสาว/เด็กชาย/เด็กหญิง ..... นามสกุล..... เกิดเมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ..... อายุ ..... ปี สัญชาติ..... เชื้อชาติ..... ศาสนา..... อาชีพ..... ที่อยู่ปัจจุบันบ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตรอก/ซอย ..... ถนน ..... ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต ..... จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ ..... ได้ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่นาย/นาง/นางสาว/เด็กชาย/เด็กหญิง..... นามสกุล ..... เกิดเมื่อวันที่..... เดือน.....พ.ศ. ..... อายุ ..... ปี สัญชาติ ..... เชื้อชาติ..... ศาสนา..... อาชีพ..... ที่อยู่ปัจจุบันบ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตรอก/ซอย ..... ถนน ..... ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต ..... จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ ..... ในข้อหากระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวโดยได้ร้องทุกข์แทนไว้ที่..... ..... เมื่อวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ..... ตามคดีหมายเลขที่.....

ซึ่งข้อเท็จจริงสรุปโดยย่อได้ความว่า.....
.....
.....
.....

เห็นว่าข้อเท็จจริงดังกล่าวจำเป็นและมีเหตุสมควรกำหนดมาตรการคุ้มครองชั่วคราวและหรือวิธีการบรรเทาทุกข์ให้แก่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นการชั่วคราว อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐

จึงออกคำสั่งกำหนดมาตรการคุ้มครองชั่วคราวและหรือวิธีการบรรเทาทุกข์ให้แก่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ดังนี้

๑. ให้ นาย/นาง/นางสาว/เด็กชาย/เด็กหญิง..... นามสกุล ..... ผู้ต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับการตรวจรักษาสุขภาพกาย/จิตใจ/อาการป่วย..... จาก..... สถานพยาบาล .....เป็นระยะเวลา..... วัน ..... เดือน ..... ปี และ/หรือ

๒. ห้ามมิให้ นาย/นาง/นางสาว/เด็กชาย/เด็กหญิง.....นามสกุล ..... ผู้ต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัว เข้าที่พำนักหรือที่อยู่อาศัยของ นาย/นาง/นางสาว/เด็กชาย/เด็กหญิง.....นามสกุล..... เป็นการชั่วคราว เป็นเวลา ..... วัน..... เดือน .....ปี และ/หรือ

๓. ห้ามมิให้ นาย/นาง/นางสาว/เด็กชาย/เด็กหญิง.....นามสกุล ..... เข้าใกล้ นาย/นาง/นางสาว/เด็กชาย/เด็กหญิง..... นามสกุล .....ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว หรือบุคคลที่อาศัยอยู่ในครอบครัว และ/หรือ

๔. ให้ นาย/นาง/นางสาว/เด็กชาย/เด็กหญิง..... นามสกุล ..... ผู้ต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัว และ/หรือนาย/นาง/นางสาว/เด็กชาย/เด็กหญิง..... นามสกุล..... ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ร่วมกันให้การอุปการะเลี้ยงดู.....ภายใต้คำแนะนำของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือของนักจิตวิทยา/นักสังคมสงเคราะห์ เป็นระยะเวลา..... วัน ..... เดือน .....ปี และ/หรือ

๕. ให้ นาย/นาง/นางสาว/เด็กชาย/เด็กหญิง..... นามสกุล ..... ผู้ต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัวจ่ายค่ารักษาพยาบาลหรือความเจ็บป่วยอันเป็นผลมาจากการถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเบื้องต้น เป็นเงิน ..... บาท หรือค่าใช้จ่ายบรรเทาทุกข์เบื้องต้นอันจำเป็นแก่การดำรงชีพประจำวัน เป็นเงิน ..... บาท

ให้ นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล..... พนักงานสอบสวน แจ้งคำสั่งให้ผู้ต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัวปฏิบัติตามโดยไม่ชักช้า

สั่ง ณ วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

(.....)

พนักงานเจ้าหน้าที่

ที่มีฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่

หมายเหตุ: หากผู้รับคำสั่งไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้างต้น หรือฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินสามพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๑๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐

สัญญายอมความในคดีกระทำความรุนแรงในครอบครัว
ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐

..... ผู้เสียหาย

ระหว่าง

..... ผู้ต้องหา

สัญญายอมความในคดีกระทำความรุนแรงในครอบครัว ทำขึ้นที่ .... ศูนย์ปฏิบัติการ/สถานีตำรวจ .....

วันที่..... เดือน .....พ.ศ. .....

นาย/นาง/นางสาว/เด็กชาย/เด็กหญิง.....นามสกุล..... เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... อายุ.....ปี สัญชาติ .....เชื้อชาติ .....ศาสนา.....อาชีพ.....ที่อยู่ปัจจุบันบ้านเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ตรอก/ซอย ..... ถนน .....ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต .....จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ .....ได้ร้องทุกข์หรือได้มีการร้องทุกข์แทนให้ดำเนินคดีแก่ นาย/นาง/นางสาว/เด็กชาย/เด็กหญิง..... นามสกุล..... ในข้อหากระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว โดยร้องทุกข์ไว้ที่ ..... เมื่อวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ..... คดีหมายเลขที่ .....ซึ่งเป็นผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเรียกว่าเป็นผู้เสียหายฝ่ายหนึ่ง

นาย/นาง/นางสาว/เด็กชาย/เด็กหญิง..... นามสกุล ..... เกิดเมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... อายุ ..... ปี สัญชาติ ..... เชื้อชาติ ..... ศาสนา.....อาชีพ..... ที่อยู่ปัจจุบันบ้านเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ตรอก/ซอย ..... ถนน ..... ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต ..... จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ ..... ซึ่งเป็นผู้ต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัวเรียกว่าเป็นผู้ต้องหาอีกฝ่ายหนึ่ง

โดยวันนี้เวลา..... นาฬิกา ทั้งสองฝ่ายได้มาพบ นาย/นาง/นางสาว ..... นามสกุล..... ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานสอบสวน

ทั้งสองฝ่ายแจ้งว่าได้ตกลงประนีประนอมยอมความกันได้ในปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และให้ทำสัญญายอมความให้ มีสาระสำคัญ ดังนี้

ฝ่ายผู้ต้องหาตกลงว่า.....
.....
.....

.....

ฝ่ายผู้เสียหายตกลงว่าจะไม่กระทำการอันเป็นเหตุกระตุ้นให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัว และถ้าฝ่ายผู้ต้องหาได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขสัญญายอมความครบถ้วนจะไปทำการถอนคำร้องทุกข์หรือยอมความต่อพนักงานสอบสวน ไม่ติดใจดำเนินคดีกับฝ่ายผู้ต้องหาอีกต่อไป

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานสอบสวน เห็นว่าข้อตกลงสัญญายอมความไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย และความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนจึงทำสัญญายอมความให้ ตามมาตรา ๑๖ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ และได้อ่านสาระสำคัญในสัญญายอมความให้ทั้งสองฝ่ายฟังเข้าใจตรงกันแล้ว จึงให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ ..... ผู้เสียหาย
(.....)
ลงชื่อ ..... ผู้ต้องหา
(.....)
ลงชื่อ ..... พนักงานเจ้าหน้าที่
/พนักงานสอบสวน
(.....)

หมายเหตุ: สัญญายอมความนี้เป็นสัญญายอมความในคดีอาญา มิใช่สัญญาประนีประนอมยอมความตามมาตรา ๘๕๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ คู่ความไม่อาจนำไปฟ้องร้องทางแพ่งได้

บันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความ ถอนคำร้องทุกข์
คดีความรุนแรงในครอบครัว ในชั้นสอบสวน
ตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง
แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๐

..... ผู้เสียหาย

ระหว่าง

..... ผู้ต้องหา

บันทึกนี้ทำที่.....

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

นาย/นาง/นางสาว/เด็กชาย/เด็กหญิง.....นามสกุล..... เกิดวันที่ ..... เดือน.....พ.ศ. ..... อายุ.....ปี สัญชาติ.....เชื้อชาติ .....ศาสนา.....อาชีพ.....ที่อยู่ปัจจุบันบ้านเลขที่ .....หมู่ที่..... ตรอก/ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ .....ได้ร้องทุกข์หรือได้มีการร้องทุกข์แทนให้ดำเนินคดีแก่ นาย/นาง/นางสาว/เด็กชาย/เด็กหญิง.....นามสกุล .....ในข้อหากระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัวโดยร้องทุกข์ไว้ที่ ..... เมื่อวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ..... คดีหมายเลขที่ .....ซึ่งเป็นผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเรียกว่าเป็นผู้เสียหายฝ่ายหนึ่ง

นาย/นาง/นางสาว/เด็กชาย/เด็กหญิง..... นามสกุล ..... เกิดเมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... อายุ ..... ปี สัญชาติ ..... เชื้อชาติ..... ศาสนา..... อาชีพ..... ที่อยู่ปัจจุบันบ้านเลขที่.....หมู่ที่.... ตรอก/ซอย ..... ถนน ..... ตำบล/แขวง .....อำเภอ/เขต ..... จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ ..... ซึ่งเป็นผู้ต้องหาว่ากระทำความรุนแรงในครอบครัวเรียกว่าเป็นผู้ต้องหาอีกฝ่ายหนึ่ง

โดยวันนี้เวลา.....นาฬิกา ทั้งสองฝ่ายได้มาพบพนักงานสอบสวนและขอให้พนักงานสอบสวนทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการยอมความ ถอนคำร้องทุกข์ด้วยสมัครใจทั้งสองฝ่าย โดยฝ่ายผู้ต้องหายินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อใด ข้อหนึ่งหรือหลายข้อ ดังนี้

๑. ยอมรับการบำบัดรักษาอาการป่วยหรือตามแพทย์สั่งที่.....

๒. ยอมเข้ารับการฟื้นฟูอาการป่วยหรือตามแพทย์สั่งที่.....

๓. ยอมให้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นจำนวน.....บาท

๔. จะไม่เสพสุราหรือสิ่งเสพติดหรือกระทำ.....

อันเป็นเหตุให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัว

๕. ยอมให้คุมความประพฤติโดย.....

๖. ทำงานบริการสาธารณะโดย.....

๗. ยอมทำทัณฑ์บนโดย.....

๘. อื่น ๆ (ที่ไม่ขัดต่อสิทธิขั้นพื้นฐานหรือความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน)

ผู้เสียหายซึ่งถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเข้าใจและยินยอมให้ผู้กระทำความรุนแรงให้ครอบครัวรับเงื่อนไขดังกล่าว เมื่อผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวปฏิบัติตามเงื่อนไขครบถ้วนภายในระยะเวลา.....เดือน.....ปี ผู้เสียหายซึ่งถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวมีเจตนายอมความหรือถอนคำร้องทุกข์และให้มีผลตามกฎหมายทันทีตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐

พนักงานสอบสวนได้อ่านข้อความในบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นให้ข้าพเจ้าทั้งสองฝ่ายทราบและเข้าใจแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้

ลงชื่อ.....ผู้เสียหาย
(.....)
ลงชื่อ.....ผู้ต้องหา/ถูกกล่าวหา
(.....)
ลงชื่อ.....พนักงานผู้ทำบันทึกข้อตกลง
(.....)
ลงชื่อ.....พยาน (ถ้ามี)
(.....)

หมายเหตุ : หากผู้รับเงื่อนไขไม่ปฏิบัติ หรือปฏิบัติฝ่าฝืนเงื่อนไข พนักงานสอบสวนมีอำนาจยกคดีขึ้นสอบสวนต่อไปได้ตามมาตรา ๑๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐

บทที่ ๔

การรวบรวม

พยานหลักฐาน

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร.0-2205-3466

ที่ 0004.6/ 1394 วันที่ 9 มีนาคม 2548

เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ป.วิ.อาญา (ฉบับที่ 22) พ.ศ.2547

ผบช.ก., น., ภ.1-9, ปส., สตม., ตชด., ส., ศ.และ จตร.

ด้วยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา(ฉบับที่ 22)พ.ศ.2547 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 23 ธันวาคม 2547 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 24 ธันวาคม 2547 พระราชบัญญัติดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานตำรวจหลายประการ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย จึงกำหนดแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจดังนี้

1. <u>การจับ</u>

1.1 เจ้าพนักงานตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลไม่ได้เว้นแต่

1.1.1 เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 80

(1) ความผิดซึ่งหน้านั้นได้แก่ ความผิดซึ่งเห็นกำลังกระทำหรือพบในอาการซึ่งเห็นจะไม่มีความสงสัยเลยว่าเขาได้กระทำผิดมาแล้วสดๆ

(2) แต่ยังมีกรณีที่กฎหมายให้ถือว่า เป็นความผิดซึ่งหน้าได้เช่นกัน หากเป็นความผิดคดีอาญาที่ระบุไว้ท้าย ป.วิ.อาญา ตามบัญชีท้ายบันทึกนี้ ดังต่อไปนี้

- เมื่อพบบุคคลหนึ่งถูกไล่จับตั้งผู้กระทำโดยมีเสียงร้องเอะอะ

- เมื่อพบบุคคลหนึ่งเพิ่งจะพ้นทันทีทันใดหลังจากกระทำผิด ในถิ่นแวดใกล้เคียงกับที่เกิดเหตุนั้นและมีสิ่งของที่ได้มาจากการกระทำผิด หรือมีเครื่องมือ อาวุธหรือวัตถุอย่างอื่นอันสันนิษฐานได้ว่าได้ใช้ในการกระทำผิด หรือมีร่องรอยพิรุธเห็นประจักษ์ที่เสื้อผ้าหรือเนื้อตัวของผู้นั้น

1.1.2 เมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันอาจใช้ในการกระทำผิด

/1.1.3 เมื่อมี...

1.1.3 มิขอมีเหตุที่จะขอออกหมายจับบุคคลนั้นตาม ป.วิ อาญา มาตรา 66(2) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้ (เหตุที่จะขอออกหมายจับตาม ป.วิ อาญา มาตรา 66(2) นั้น เป็นกรณีมีเชื่อมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าบุคคลใดน่าจะได้กระทำความผิดอาญา และมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือก่อเหตุอันตรายประการอื่น)

เจ้าพนักงานตำรวจจะจับตามกรณีนี้ได้นั้น จะต้องมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะกระทำความผิดอาญาและมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหลบหนี หรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือก่อเหตุอันตรายอย่างอื่น และมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้ทัน ทั้งนี้เป็นไปตามหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 237 ที่มุ่งประสงค์จะให้หลักประกันสิทธิเสรีภาพแก่บุคคลโดยกำหนดให้การที่เจ้าพนักงานตามกฎหมายจะจับกุมบุคคลใดนั้น จะต้องปรากฏหลักฐานตามสมควรก่อนจึงจะจับกุมได้ ดังนั้นในกรณีที่มีผู้เสียหายรีบให้จับ หากเป็นกรณีที่ได้มีการสืบสวนสอบสวนจนปรากฏหลักฐานตามสมควรว่าผู้ที่จะถูกจับนั้นน่าจะได้กระทำความผิดอาญา และมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือก่อเหตุอันตรายประการอื่น ทั้งเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับได้ทัน พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจก็มีอำนาจจับกุมได้ทันที โดยไม่ต้องมีหมายจับหรือคำสั่งของศาล แต่ถ้าเป็นกรณีที่ยังไม่ได้เริ่มทำการสืบสวนสอบสวนเจ้าพนักงานตำรวจจะต้องตรวจสอบข้อมูลหรือหลักฐานจากผู้เสียหายก่อน หากปรากฏหลักฐานที่เชื่อถือได้ตามสมควรว่าผู้ที่จะถูกจับนั้นน่าจะได้กระทำความผิดอาญา และกำลังจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือก่อเหตุอันตรายประการอื่น และไม่มีโอกาสที่จะไปขอให้ศาลออกหมายจับได้ทันเจ้าพนักงานตำรวจก็มีอำนาจจับกุมบุคคลนั้นได้โดยไม่ต้องมีหมายจับ (ข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่) พ.ศ.....)

1.1.4 เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนี หรือจะหลบหนีระหว่างถูกปล่อยชั่วคราวตาม ป.วิ อาญา มาตรา 117 (เหตุตาม ป.วิ อาญา มาตรา 117 นั้น เป็นกรณีเมื่อผู้ต้องหาหรือจำเลยหนีหรือจะหลบหนี กฎหมายให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจที่พบการกระทำ

/ดังกล่าว

ดังกล่าวมีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นได้ แต่ในกรณีที่บุคคลซึ่งทำสัญญาประกันหรือเป็นหลักประกันเป็นผู้พบเห็นการกระทำดังกล่าว อาจขอให้เจ้าพนักงานตำรวจที่ใกล้ที่สุดจับผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ ถ้าไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงานตำรวจได้ทันท่วงที ก็ให้มีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยได้เอง แล้วส่งไปยังพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ใกล้ที่สุด และให้เจ้าพนักงานนั้นรีบจัดส่งผู้ต้องหาหรือจำเลยไปยังเจ้าพนักงานหรือศาล โดยคิดค่าพาหนะจากบุคคลซึ่งทำสัญญาประกันหรือหลักประกันนั้น)

1.5 ในการจับนั้น เจ้าพนักงานตำรวจ หรือราษฎรซึ่งทำการจับ ต้องแจ้งแก่ผู้ที่จะถูกจับนั้นว่าเขาต้องถูกจับ แล้วสั่งให้ผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับพร้อมด้วยผู้จับทันที เว้นแต่สามารถนำไปที่ทำการพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้ในขณะนั้น ให้นำไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบนั้น แต่ถ้าจำเป็นก็ให้จับตัวไป

1.6 ต้องแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกจับทราบ หากมีหมายจับให้แสดงต่อผู้ถูกจับและแจ้งด้วยว่า ผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การก็ได้ หากให้การถ้อยคำนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ และผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความได้

โดยให้เจ้าพนักงานตำรวจพูดข้อความในลักษณะต่อไปนี้

ก. กรณีเป็นการจับโดยไม่มีหมายจับ

" คุณ(ท่าน)ถูกจับแล้วในข้อหา.....คุณ(ท่าน)มีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การก็ได้ ถ้าคุณ(ท่าน)ให้การถ้อยคำนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ และคุณ(ท่าน)มีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนาย หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความได้ "

ข. กรณีเป็นการจับโดยมีหมายจับหรือคำสั่งของศาล

"คุณ(ท่าน)ถูกจับตามหมายจับของศาล..... ที่..... /25.. วันที่..... ในข้อหา..... คุณ(ท่าน) มีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การก็ได้ ถ้าคุณ(ท่าน) ให้การถ้อยคำนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ คุณ(ท่าน)มีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนาย หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความได้ "

นอกจากนี้ ให้เจ้าพนักงานผู้จับบันทึกเกี่ยวกับการแจ้งสิทธิดังกล่าวข้างต้นไว้ในบันทึกการจับด้วย โดยให้ปรากฏข้อความว่า "ผู้จับได้แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบแล้วว่า ท่านต้อง

/ถูกจับ...

ถูกจับในข้อหาดังกล่าวและมีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การก็ได้ ถ้าให้การถ้อยคำนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ และมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความได้" จากนั้นจึงบันทึกคำให้การของผู้ต้องหาลงในบันทึกการจับ

1.7 ถ้าผู้ถูกจับประสงค์จะแจ้งให้ญาติ หรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจทราบถึงการจับ หากเป็นการสะดวกและไม่เป็นการขัดขวางการจับหรือการควบคุมผู้ถูกจับหรือทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่บุคคลใด ให้เจ้าพนักงานอนุญาตให้ผู้ถูกจับดำเนินการได้ตามสมควรแก่กรณี

1.8 ให้เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับบันทึกการจับไว้ (ตามตัวอย่างบันทึกการจับท้ายหนังสือนี้)

1.9 หากบุคคลซึ่งจะถูกจับขัดขวางหรือจะขัดขวางการจับ หรือหลบหนี หรือพยายามจะหลบหนีผู้ทำการจับมีอำนาจใช้วิธีหรือการป้องกันที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งเรื่องในการจับนั้น

1.10 เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจผู้จับ หรือราษฎรผู้ทำการจับเอาตัวผู้ถูกจับไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 83 (พนักงานสอบสวนท้องที่ที่ถูกจับ หรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแล้วแต่กรณี) แล้วให้ส่งตัวผู้ถูกจับแก่เจ้าพนักงานตำรวจของที่ทำการของพนักงานสอบสวนดังกล่าวเพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้

1.10.1 กรณีเจ้าพนักงานเป็นผู้จับ ให้เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบ ถ้ามีหมายจับให้แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบและอ่านให้ฟัง โดยบันทึกไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีข้อหาตัวผู้ถูกจับไว้ควบคุมโดยให้ผู้ถูกจับลงลายมือชื่อรับทราบไว้ และมอบสำเนาบันทึกการจับแก่ผู้ถูกจับนั้น โดยให้ผู้ถูกจับลงลายมือชื่อรับสำเนาไว้ในบันทึกการจับ

1.10.2 กรณีราษฎรเป็นผู้จับ ให้เจ้าพนักงานตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับจากราษฎรบันทึกชื่อ อาชีพ ที่อยู่ของผู้จับ และข้อความและพฤติการณ์แห่งการจับนั้น รวมทั้งแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบและแจ้งให้ผู้ถูกจับทราบด้วยว่า ผู้ถูกจับมีสิทธิจะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ถูกจับอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ โดยบันทึกไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีข้อหาตัวผู้ถูกจับไว้ควบคุม และให้ผู้ถูกจับลงลายมือชื่อรับทราบไว้

/2. การควบคุม...

2. <u>การควบคุม</u>

2.1 ให้เจ้าพนักงานตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับ หรือผู้ต้องหาไว้ควบคุม แจ้งสิทธิของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุม ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 7/1 ให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาทราบในโอกาสแรก และทั้งจัดให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาสามารถติดต่อกับญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้วางใจเพื่อแจ้งให้ทราบถึงการจับ และสถานที่ที่ถูกควบคุม ถ้าผู้ถูกจับร้องขอให้เจ้าพนักงานตำรวจเป็นผู้แจ้งตามสิทธิดังกล่าว ก็ให้จัดการตามคำร้องขอนั้นโดยเร็ว และให้บันทึกการจัดการดังกล่าวไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีเป็นหลักฐานไว้ในการนี้ห้ามไม่ให้เรียกหรือใช้จ่ายใดๆ จากผู้ถูกจับ

สิทธิของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 7/1 มีดังนี้

1. มีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติ หรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับ หรือผู้ต้องหาไว้วางใจทราบถึงการถูกจับและสถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรก

2. มีสิทธิพบและปรึกษาผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว

3. มีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบสวนปากคำตนในชั้นสอบสวน

4. มีสิทธิได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร

5. มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

โดยการแจ้งสิทธิดังกล่าวให้บันทึกไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีข้อเดียวกับบันทึกรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีข้อที่รับตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้ควบคุม โดยไม่ต้องบันทึกเรื่องการแจ้งสิทธิดังกล่าวไว้ในบันทึกคำให้การ และไม่ต้องจัดทำบันทึกการแจ้งสิทธิอีก ตามนัยคำสั่ง กรมตำรวจ ที่ 753/2541 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2541 เรื่อง การทำสำนวนการสอบสวน ข้อ 8 โดยให้มีข้อความปรากฏดังนี้

" ....(ยศ ชื่อ สกุล ตำแหน่ง) ....เจ้าพนักงานตำรวจผู้รับตัวนาย/นาง/น.ส. ....ผู้ต้องหา ไว้ควบคุมได้แจ้งสิทธิของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาตามกฎหมายให้ทราบแล้วดังนี้

1 มีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติ หรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับ หรือผู้ต้องหาไว้วางใจทราบถึงการถูกจับและสถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรก

/2. มีสิทธิ ..

2. มีสิทธิพบและปรึกษาผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว

3. มีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบสวนปากคำตนในชั้นสอบสวน

4. มีสิทธิได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร

5. มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

นาย/นาง/น.ส. ..... ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุมได้ทราบสิทธิของตนแล้ว จึงลงลายมือชื่อรับทราบสิทธิตามกฎหมายไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....ผู้ถูกจับ/ผู้ต้องหา

(ลงชื่อ)..... ผู้รับมอบตัว

หากพนักงานอัยการต้องการตรวจทำการแจ้งสิทธิ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับมอบตัวสำเนาบันทึกรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีข้อที่แจ้งสิทธิมอบให้พนักงานอัยการ

2.2 เจ้าพนักงานตำรวจผู้รับตัวผู้ถูกจับ จะปล่อยผู้ถูกจับชั่วคราวหรือควบคุมผู้ถูกจับไว้ก็ได้ แต่ถ้าเป็นการจับโดยมีหมายของศาลให้รีบดำเนินการตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 64 และในกรณีที่ต้องส่งผู้ถูกจับไปยังศาล แต่ไม่สามารถส่งไปได้ในขณะนั้นเนื่องจากเป็นเวลาที่ศาลปิดหรือใกล้จะปิดทำการ ให้เจ้าพนักงานตำรวจที่รับตัวผู้ถูกจับไว้มีอำนาจปล่อยผู้ถูกจับชั่วคราวหรือควบคุมผู้ถูกจับไว้ได้จนกว่าจะถึงเวลาศาลเปิดทำการ

2.3 ห้ามมิให้ควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกว่าความจำเป็นแก่พฤติการณ์แห่งคดี และให้พนักงานสอบสวนพึงทราบถึงอำนาจการควบคุมของพนักงานสอบสวนและศาล กล่าวคือ

2.3.1 ในความผิดลหุโทษ จะควบคุมผู้ถูกจับไว้ได้เท่าเวลาที่จะการคำให้การ และที่จะรู้ตัวว่าเป็นใคร และมีชื่อภูมิลำเนาเท่านั้น

2.3.2 ในกรณีผู้ถูกจับไม่ได้รับการปล่อยชั่วคราว และมีเหตุจำเป็นเพื่อทำการสอบสวนหรือการฟ้องคดี ให้นำตัวผู้ถูกจับไปศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับถูกนำตัวไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 83 เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอย่างอื่นอันไม่อาจก้าวล่วงเสียได้ และให้พนักงานสอบสวนยื่นคำร้องต่อศาลขอหมายขังผู้ต้องหานั้นไว้

2.3.3 ในกรณีความผิดอาญาที่ได้กระทำลงมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูง

/ไม่เกิน...

ไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ศาลมีอำนาจสั่งขังได้ครั้งเดียวมีกำหนดไม่เกินเจ็ดวัน

2.3.4 ในกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินกว่าหกเดือน แต่ไม่ถึงสิบปี หรือปรับเกินกว่าห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ศาลมีอำนาจสั่งขังหลายครั้งติดๆ กันได้ แต่ครั้งหนึ่งต้องไม่เกินสิบสองวัน และรวมกันทั้งหมดต้องไม่เกินสี่สิบแปดวัน

2.3.5 ในกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไป จะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม ศาลมีอำนาจสั่งขังหลายครั้งติดๆ กันได้ แต่ครั้งหนึ่งต้องไม่เกินสิบสองวัน และรวมกันทั้งหมดต้องไม่เกินแปดสิบสี่วัน

2.3.6 กรณีตามข้อ 2.3.5 เมื่อศาลสั่งขังครบสี่สิบแปดวันแล้ว หากพนักงานสอบสวนยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอขังต่อไปอีกโดยอ้างเหตุจำเป็น ศาลจะสั่งขังต่อไปได้ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนได้แสดงถึงเหตุจำเป็น และนำพยานหลักฐานมาให้ศาลได้ตรวจพิจารณาจนเป็นที่พอใจแก่ศาล

2.3.7 ถ้าพนักงานสอบสวนต้องไปทำการสอบสวนในท้องที่อื่นนอกเขตแห่งศาลซึ่งสั่งขังผู้ต้องหาไว้ พนักงานสอบสวนจะยื่นคำร้องขอให้โอนการขังไปยังศาลในท้องที่ที่จะต้องไปทำการสอบสวนนั้นก็ได้ เมื่อศาลที่สั่งขังไว้เห็นเป็นการสมควรก็ให้สั่งโอนไป

2.4 เมื่อมีการจับกุมบุคคลใดต้องถูกควบคุมขังในคดีอาญาหรือในกรณีอื่นใด โดยมิชอบด้วยกฎหมาย พนักงานสอบสวนมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลท้องที่ที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญา ขอให้ปล่อยผู้ถูกควบคุมขังโดยมิชอบได้

3. <u>การค้น</u>

3.1 เจ้าพนักงานตำรวจจะค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายหรือคำสั่งของศาลไม่ได้ เว้นแต่

3.1.1 เมื่อมีเสียงร้องให้ช่วยมาจากข้างในที่รโหฐาน หรือมีเสียง หรือพฤติการณ์อื่นใดอันแสดงได้ว่ามีเหตุร้ายเกิดขึ้นในที่รโหฐานนั้น

3.1.2 เมื่อปรากฏความผิดซึ่งหน้ากำลังกระทำลงในที่รโหฐาน

3.1.3 เมื่อบุคคลที่จะกระทำความผิดซึ่งหน้า ถูกไล่จับและหนีเข้าไป หรือมีเหตุอันแน่นอนเป็นควรสงสัยว่าได้เข้าไปซุกซ่อนตัวอยู่ในที่รโหฐานนั้น

/3.1.4 เมื่อมี

3.1.4 เมื่อมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าสิ่งของที่มีไว้เป็นความผิด หรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือได้ใช้หรือมีไว้เพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรืออาจเป็นพยานหลักฐานพิสูจน์การกระทำความผิดได้ซ่อนหรืออยู่ในนั้น ประกอบทั้งต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่าหากขอหมายค้น สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้ายหรือทำลายเสียก่อน

การใช้อำนาจตรวจค้นตามข้อ 3.1.4 นี้ ให้ผู้ตรวจค้นจัดทำบันทึกการตรวจค้น โดยแสดงเหตุผลที่ทำให้สามารถเข้าค้นได้ แล้วมอบบันทึกการตรวจค้นและบัญชีทรัพย์ที่ได้จากการตรวจค้น(ตามตัวอย่างท้ายหนังสือนี้) ให้ไว้แก่ผู้ครอบครองสถานที่ที่ถูกตรวจค้น แต่ถ้าไม่มีผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้น ให้ส่งมอบบันทึกดังกล่าวแก่บุคคลเช่นว่านั้นในทันทีที่กระทำได้ และรีบรายงานเหตุผลและผลการตรวจค้นเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งด้วย

3.1.5 เมื่อที่รโหฐานนั้น ผู้ที่จะต้องถูกจับเป็นเจ้าของร้านและการจับนั้นมีหมายจับหรือเป็นการจับตาม ป.วิ อาญา มาตรา 78

3.2 การค้นในที่รโหฐานต้องกระทำระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและตก มีข้อยกเว้นดังนี้

3.2.1 เมื่อลงมือค้นแต่ในเวลากลางวัน ถ้ายังไม่เสร็จจะค้นต่อไปในเวลากลางคืนก็ได้

3.2.2 ในกรณีฉุกเฉินอย่างยิ่ง หรือซึ่งมีกฎหมายอื่นบัญญัติให้ค้นได้เป็นพิเศษ จะทำการค้นในเวลากลางคืนก็ได้

กรณีฉุกเฉินอย่างยิ่ง หมายความรวมถึง กรณีเข้าเหตุที่เจ้าพนักงานตำรวจสามารถตรวจค้นที่รโหฐานโดยไม่ต้องมีหมายค้นหรือคำสั่งของศาล ตาม ป.วิ อาญา มาตรา 92 (ข้อ 3.1) หรือกรณีมีกฎหมายอื่นบัญญัติให้ตรวจค้นได้เป็นพิเศษ เช่น การตรวจค้นตาม พ.ร.บ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 มาตรา 14(1) หรือ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 38(3)

3.2.3 การค้นเพื่อจับผู้ต้องหรือผู้ร้ายสำคัญจะทำในเวลากลางคืนก็ได้ แต่ต้องได้รับอนุญาตพิเศษจากศาลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

3.3 กรณีการตรวจค้นที่มีหมายค้น หรือคำสั่งของศาลนั้น ผู้มีอำนาจเป็นหัวหน้าใน

หัวหน้าในการไปจัดการตามหมายนั้นคือ เจ้าพนักงานผู้มีชื่อในหมายค้นหรือผู้รักษาการแทนซึ่งจะต้องเป็นเจ้าพนักงานตำรวจที่มียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจตรีขึ้นไปเท่านั้น

3.4 การตรวจค้นในที่รโหฐาน ให้เจ้าพนักงานตำรวจปฏิบัติดังนี้

3.4.1 เจ้าพนักงานตำรวจที่จะทำการตรวจค้นต้องแต่งเครื่องแบบ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือเป็นเจ้าพนักงานตำรวจที่มีตำแหน่งตั้งแต่ผู้กำกับการขึ้นไปจะไม่แต่งเครื่องแบบก็ได้ แต่ต้องแจ้งยศ ชื่อ ตำแหน่งพร้อมทั้งแสดงบัตรประจำตัวให้เจ้าบ้านหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นทราบ

3.4.2 ก่อนลงมือตรวจค้นให้เจ้าพนักงานตำรวจที่จะทำหน้าที่ในการตรวจค้นแสดงความบริสุทธิ์ เช่น การแสดงสิ่งของที่มีอยู่ในตัว หรือให้ตรวจดูเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจค้น เป็นต้น จนเป็นที่พอใจกับเจ้าบ้านหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นแล้วจึงลงมือตรวจค้นต่อหน้าเจ้าบ้านหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น หรือถ้าหาบุคคลเช่นว่านั้นไม่ได้ หรือสถานที่นั้นไม่มีผู้ใดอยู่ก็ให้ตรวจค้นต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนที่เจ้าพนักงานตำรวจให้จัดหามาเป็นพยาน

3.4.3 หากเป็นกรณีตรวจค้นที่อยู่หรือสำนักงานของผู้ต้องหาหรือจำเลย ซึ่งถูกควบคุมหรือขังอยู่ให้ทำต่อหน้าบุคคลนั้น ถ้าบุคคลนั้นไม่ติดใจหรือไม่สามารถมากำกับ จะตั้งผู้แทนหรือพยานมากำกับก็ได้ ถ้าผู้แทนหรือพยานไม่มี ให้ตรวจค้นต่อหน้าบุคคลในครอบครัวหรือต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนที่เจ้าพนักงานตำรวจได้ขอร้องมาเป็นพยาน

3.4.4 ในการตรวจค้นที่รโหฐาน ให้เจ้าพนักงานตำรวจสั่งเจ้าของหรือคนที่อยู่ในนั้น หรือผู้รักษาสถานที่ซึ่งจะตรวจค้นยอมให้เข้าไปโดยมิชักช้า อีกทั้งให้ความสะดวกตามสมควรทุกประการในอันที่จะจัดการตรวจค้นนั้น ถ้าบุคคลดังกล่าวไม่ยอมให้เข้าไป ให้เจ้าพนักงานตำรวจชี้แจงเหตุความจำเป็นก่อน ถ้ายังไม่ยินยอมอีก เจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจใช้กำลังเข้าไป ในกรณีจำเป็นจะต้องเปิดหรือทำลายประตูบ้าน ประตูเรือน หน้าต่าง รั้ว หรือสิ่งกีดขวางอย่างอื่นก็ให้ทำได้ แต่จะทำให้เสียหายเกินกว่าความจำเป็นไม่ได้

3.4.5 ในการตรวจค้นต้องพยายามมิให้เกิดการเสียหายและกระจัดกระจายเท่าที่จะทำได้

3.4.6 สิ่งของใดที่ยึดได้ ต้องให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ บุคคลในครอบครัว...

ครอบครัว ผู้ต้องหา จำเลย ผู้แทน หรือพยาน แล้วแต่กรณี ดูเพื่อให้รับรองว่าถูกต้อง ถ้าบุคคลเช่นนั้นรับรองหรือไม่ยินยอมรับรองอย่างใดให้มีรายละเอียดปรากฏไว้ในบันทึกการตรวจค้น

3.4.7 เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจตรวจค้นเสร็จสิ้นแล้วต้องบันทึกการตรวจค้น ณ สถานที่ตรวจค้น โดยให้ปรากฏรายละเอียดแห่งการตรวจค้นและสิ่งของที่ตรวจค้น โดยสิ่งของที่ตรวจค้นให้ห่อหรือบรรจุปิดห่อ ตีตราไว้ หรือให้ทำเครื่องหมายไว้เป็นสำคัญ

3.4.8 บันทึกการตรวจค้นนั้นให้อ่านให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองสถานที่ บุคคลในครอบครัว ผู้ต้องหา จำเลย ผู้แทน หรือ พยาน แล้วแต่กรณีฟัง แล้วให้บุคคลเช่นนั้นลงลายมือชื่อรับรองไว้หากไม่ยินยอมให้บันทึกเหตุผลไว้

4. <u>การปล่อยชั่วคราว</u>

4.1 การพิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวต้องพิจารณาและสั่งอย่างรวดเร็ว ต้องพิจารณาเหตุเหล่านี้ประกอบด้วย

4.1.1 ความหนักเบาแห่งข้อหา พิจารณาอัตราโทษของความผิดที่ถูกกล่าวหานั้น สูงหรือต่ำเพียงใด กรณีมีอัตราโทษสูงหากปล่อยชั่วคราวแล้วโอกาสที่ผู้ต้องหาจะหลบหนีมีหรือไม่

4.1.2 พยานหลักฐานที่ปรากฏแล้วมีเพียงใด พิจารณาจากการพิจารณาว่า พยานหลักฐานที่พิสูจน์ความผิดที่ผู้ต้องหาถูกกล่าวหานั้นมีมากน้อยเพียงใด หากปล่อยชั่วคราวแล้วโอกาสที่ผู้ต้องหาจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานให้เสียรูปคดีมีหรือไม่

4.1.3 พฤติการณ์ต่างๆ แห่งคดีเป็นอย่างไร พิจารณาข้อเท็จจริงในการกระทำความผิดของผู้ต้องหานั้น เกิดจากการจงใจ จำเป็น ถูกบังคับ ชู้เข็ญให้กระทำความผิด หรือกระทำโดยประมาท

4.1.4 เชื่อถือผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกันได้เพียงใด ผู้ร้องขอประกันมีความน่าเชื่อถือเพียงใด โดยให้ดูความถูกต้องของเอกสาร เช่น บัตรประจำตัว หรือหนังสือรับรองตำแหน่งหน้าที่ว่าถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดไว้หรือไม่ เป็นฉบับจริงหรือไม่ ชื่อ สกุล ตำแหน่งหน้าที่ ในบัตรประจำตัว กับที่ระบุในหนังสือรับรองถูกต้องตรงกันหรือไม่ หากไม่ตรงกันมีหนังสือใดมารับรองประกอบหรือไม่ หากเป็นกรณีหลักทรัพย์ น่าเชื่อว่าผู้ร้องขอประกันเป็นเจ้าของหลักทรัพย์หรือไม่ หากเป็นกรณีบุคคลต้องมีหลักฐานการมอบอำนาจถูกต้องหรือไม่

/4.1.5 ผู้ต้องหา...

4.1.5 ผู้ต้องหาจะหลบหนีหรือไม่

4.1.6 ภัยอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดจากการปล่อยชั่วคราวมีเพียงใดหรือไม่

4.2 ในการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราวจะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่ของผู้ที่ถูกปล่อยชั่วคราว หรือกำหนดเงื่อนไขขึ้นใดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือเพื่อป้องกันภัยอันตราย หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการปล่อยชั่วคราวก็ได้ แต่จะกำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติเกินความจำเป็นแก่กรณีมิได้

4.3 การสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราว จะกระทำได้ต่อเมื่อมีเหตุหนึ่งเหตุใดดังนี้

4.3.1 ผู้ต้องหาจะหลบหนี

4.3.2 ผู้ต้องหาจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน

4.3.3 ผู้ต้องหาจะไปก่อเหตุอันตรายประการอื่น

4.3.4 ผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกันไม่น่าเชื่อถือ

4.3.5 การปล่อยชั่วคราวจะเป็นอุปสรรคหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อการสอบสวนของเจ้าพนักงาน

4.4 คำสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราวต้องแสดงเหตุผล และต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้ผู้ต้องหา และผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว โดยให้ปฏิบัติดังนี้

4.4.1 ให้พนักงานสอบสวนผู้รับคำร้องหรือพนักงานสอบสวนเวร รีบแจ้งคำสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราวพร้อมเหตุผลให้ผู้ต้องหาและผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวทราบโดยเร็ว

4.4.2 บันทึกคำสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราวพร้อมเหตุผล ไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี และให้ผู้ต้องหาและผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวลงลายมือชื่อรับทราบไว้เป็นหลักฐาน

4.4.3 สำเนาบันทึกเสนอสัญญาประกันซึ่งปรากฏคำสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราวพร้อมเหตุผลหรือมีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราวและเหตุผล มอบให้ผู้ต้องหาและผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวโดยเร็ว

4.5 ในคดีมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกิน 5 ปีขึ้นไป ผู้ที่ถูกปล่อยชั่วคราวต้องมีประกัน...

ประกัน และจะมีหลักประกันด้วยหรือไม่ก็ได้ ส่วนคดีอื่นจะปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกันเลย หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันด้วยก็ได้

4.6 การเรียกประกัน หรือหลักประกัน จะเรียกจนเกินควรแก่กรณีไม่ได้ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือ ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาแล้วแต่กรณี

4.7 ในสัญญาประกันจะกำหนดภาระหน้าที่หรือเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวหรือผู้ประกันต้องปฏิบัติเกินความจำเป็นไม่ได้เช่น การนัดหมายให้มารายงานกับพนักงาน , สอบสวนบ่อยครั้ง จนผู้ถูกปล่อยชั่วคราวหรือผู้ประกันไม่สามารถจะทำการงานอย่างอื่นได้ตามปกติ เป็นต้น

4.8 ในกรณีที่มีการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในชั้นสอบสวนโดยมีการวางเงินสดหรือหลักทรัพย์อื่นเป็นประกัน และยังไม่ได้รับคืน ผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องสามารถยื่นคำร้องต่อพนักงานอัยการหรือศาล ขอให้ถือเอาทรัพย์สินดังกล่าวเป็นหลักประกันต่อไป เมื่อพนักงานอัยการหรือศาลเห็นสมควรอนุญาตแล้ว พนักงานอัยการหรือศาลจะแจ้งพนักงานสอบสวนให้ส่งหลักประกันดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวนรีบดำเนินการส่งหลักประกันนั้นให้พนักงานอัยการหรือศาลภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้รวมถึงกรณีการปล่อยชั่วคราวโดยมีบุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันด้วย

4.9 หากความปรากฏต่อมา หรือเนื่องจากคลอ้อฉลหรือผิดหลง ปรากฏว่าสัญญาประกันต่ำไป หรือหลักประกันไม่เพียงพอ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ไม่เหมาะสม ให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่งเปลี่ยนสัญญาประกันให้จำนวนเงินสูงขึ้น หรือเรียกหลักประกันเพิ่มหรือให้ดีกว่าเดิม หรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขที่กำหนดไว้ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นหรือหากภายหลังมีคำสั่งปล่อยชั่วคราวแล้ว พฤติการณ์แห่งคดีเปลี่ยนแปลงไป เช่น คดีที่มีการชดใช้ค่าเสียหายจนเป็นที่พอใจกับผู้เสียหาย และผู้เสียหายไม่ติดใจดำเนินคดีกับผู้ต้องหาแล้ว เป็นต้น ให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจมีอำนาจสั่งลดหลักประกันได้ตามที่เห็นสมควร

5. <u>การสอบสวน</u>

5.1 พนักงานสอบสวนต้องรวบรวมหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถจะทำได้เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่างๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหา เพื่อจะรู้ตัว

/ผู้กระทำผิด..

ผู้กระทำผิด และพิสูจน์ให้เห็นความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา และสอบสวนด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่องและเป็นธรรม

5.2 เมื่อผู้ต้องหาถูกเรียก หรือส่งตัวมา หรือเข้าหาพนักงานสอบสวนเอง หรือปรากฏว่าผู้ใดมาอยู่ต่อหน้าพนักงานสอบสวนเป็นผู้ต้องหา ให้พนักงานสอบสวนถามชื่อตัว ชื่อรอง ชื่อสกุล สัญชาติ บิดามารดา อายุ อาชีพ ที่อยู่ ที่เกิด และแจ้งให้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ต้องหาได้กระทำผิด แล้วบันทึกคำให้การของผู้ต้องหาไว้ในแบบพิมพ์บันทึกคำให้การของผู้ต้องหา สำหรับข้อความตรงบรรทัด " เจ้าพนักงานได้แจ้งแก่ข้าพเจ้าว่า ข้าพเจ้าต้องหาว่า..... ..." ให้ขีดฆ่าข้อความ "ข้าพเจ้าต้องหาว่า... ...." ออก แล้วใช้ข้อความ "มีผู้กล่าวหาว่า..... ... ..."แทน จากนั้นให้ระบุข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่ผู้กล่าวหาได้กล่าวหา โดยไม่ต้องแจ้งข้อหา(ฐานความผิด) ให้ผู้ต้องหาทราบแต่อย่างใด เมื่อมีหลักฐานตามสมควรพอเชื่อได้ว่าผู้ต้องหานั้นได้กระทำผิดจึงแจ้งข้อหาให้ทราบ และต้องให้โอกาสผู้ต้องหาที่จะแก้ข้อหาและแสดงข้อเท็จจริงอันเป็นประโยชน์แก่ตนได้

5.3 เมื่อมีการแจ้งข้อกล่าวหาแล้ว ถ้าผู้ต้องหาไม่ใช่ผู้ถูกจับและยังไม่มีการออกหมายจับ แต่พนักงานสอบสวนเห็นว่ามีเหตุที่จะออกหมายขังได้ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 71 พนักงานสอบสวนมีอำนาจสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอให้ศาลออกหมายขังทันที ถ้าขณะนั้นเป็นเวลาที่ศาลปิดหรือใกล้จะปิดทำการ พนักงานสอบสวนมีอำนาจสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลในโอกาสแรกที่ศาลเปิดทำการ ในการนี้ให้พนักงานสอบสวนลงรายงานบันทึกประจำวันเกี่ยวกับคดีเพื่อเป็นหลักฐานโดยให้ปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับการแจ้งข้อกล่าวหา หากขณะนั้นเป็นเวลาที่ศาลปิดหรือใกล้จะปิดทำการ ก็ให้มีข้อความนี้ต่อท้ายดังนี้ " เนื่องจากขณะนี้เป็นเวลาที่ศาลปิด/ใกล้จะปิดทำการ พนักงานสอบสวนจึงนัดหมายให้ นาย/นาง/น.ส ....ผู้ต้องหาในคดีอาญาหรือคดีจราจรที่ ..../..... .....ไปศาล.... ....เพื่อขอให้ศาลออกหมายขัง นาย/นาง/น.ส ....ในวันที่... ....เวลา..... .....น. นาย/นาง/น.ส... ....ได้ทราบคำสั่งของพนักงานสอบสวนแล้วยืนยันว่า จะไปศาลตามที่พนักงานสอบสวนสั่ง จึงให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน" จากนั้นให้ผู้ต้องหาลงลายมือชื่อรับทราบไว้เป็นหลักฐาน หากผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานสอบสวนดังกล่าวให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจับผู้ต้องหานั้นได้ โดยถือว่าเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่จะจับผู้ต้องหา

ได้โดย...

ได้โดยไม่มีหมายจับ และมีอำนาจปล่อยชั่วคราว หรือควบคุมตัวผู้ต้องหานั้น หากกรณีไม่ใช่เวลาที่ศาลเปิดหรือใกล้จะปิดทำการ เมื่อพนักงานสอบสวนให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอให้ศาลออกหมายขัง หากผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจับผู้ต้องหาดำเนินคดีตามข้อกล่าวหาที่ได้แจ้งข้อหานั้น โดยถือว่าเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่สามารถจับได้โดยไม่ต้องมีหมายจับ และมีอำนาจปล่อยชั่วคราวได้

แต่กรณีดังกล่าวข้างต้นหากพนักงานสอบสวนเห็นว่า ไม่มีเหตุที่จะคงหมายขังผู้นั้นได้ ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 7/1 หลังจากแจ้งข้อหาให้ผู้ต้องหาทราบแล้ว พนักงานสอบสวนจะจับกุมและควบคุมผู้ต้องหาไม่ได้ การบันทึกเกี่ยวกับการแจ้งข้อหาในรายงานบันทึกประจำวันเกี่ยวกับคดี บันทึกพนักงานสอบสวน หรือเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนให้พนักงานสอบสวนบันทึกให้ปรากฏข้อความว่า "แจ้งข้อหา (ฐานความผิด) ให้ผู้ต้องหาทราบแล้ว จะได้สอบสวนต่อไปโดยไม่มีการจับกุมและควบคุมผู้ต้องหาแต่อย่างใด" ห้ามมิให้บันทึกว่า "แจ้งข้อหา (ฐานความผิด) ให้ผู้ต้องหาทราบแล้วปล่อยตัวไป" เพราะจะทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่ามีการจับกุมและควบคุมตัวผู้ต้องหา นอกจากนั้น ในกรณีนี้พนักงานสอบสวนไม่ต้องแจ้งสิทธิตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 7/1 เพราะผู้ต้องหาที่ถูกแจ้งข้อหาในกรณีนี้ ไม่ใช่ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุมหรือขัง และไม่ต้องทำบันทึกการควบคุมประกอบสำนวนการสอบสวนแต่อย่างใด

5.4 การกระทำให้การผู้ต้องหา ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนทำ หรือจัดให้ทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ขู่เข็ญ หลอกลวง ทรมาน ใช้กำลังบังคับ หรือกระทำโดยมิชอบประการใด ๆ เพื่อจูงใจให้เขาให้การอย่างใด ๆ ในเรื่องที่ต้องหานั้น ก่อนการให้พนักงานสอบสวนแจ้งสิทธิตามมาตรา 134/4 วรรคหนึ่ง ให้ผู้ต้องหาทราบก่อนว่า "ผู้ต้องหามีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ก็ได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การ ถ้อยคำที่ผู้ต้องหาให้การนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ และผู้ต้องหามีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบสวน" การจัดหาทนายความให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงและในเรื่องไข ดังนี้

(1) นับตั้งแต่วันที่ 24 ธันวาคม 2547 เป็นต้นมา ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต หรือในคดีที่ผู้ต้องหามีอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหา ก่อน

เริ่มการ

เริ่มถามคำให้การให้พนักงานสอบสวนถามผู้ต้องหาว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความให้

(2) นับตั้งแต่วันที่ 22 มิถุนายน 2548 เป็นต้นไป ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุก ก่อนเริ่มถามคำให้การให้พนักงานสอบสวนถามผู้ต้องหาว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีและผู้ต้องหาต้องการทนายความให้พนักงานสอบสวนจัดหาทนายความให้

ให้พนักงานสอบสวนบันทึกการแจ้งสิทธิตามวรรคหนึ่ง ให้ปรากฏไว้ในบันทึกคำให้การผู้ต้องหาตรงบรรทัด "และได้แจ้งให้ข้าพเจ้าทราบด้วยว่า..." ในส่วนที่ผู้ต้องหามีสิทธิให้ทนายความเข้าฟังการสอบสวนนั้น หลังจากแจ้งข้อความตามวรรคหนึ่ง (1) และ (2) ดังกล่าวแล้ว ให้พนักงานสอบสวนสอบถามผู้ต้องหาว่า ผู้ต้องหาประสงค์ให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบสวนหรือไม่ หากต้องการก็ให้ทนายความหรือผู้ซึ่งผู้ต้องหาไว้วางใจมาเข้าฟังการสอบสวนด้วย หากไม่ต้องการก็ให้บันทึกไว้ในบันทึกคำให้การผู้ต้องหา

เมื่อได้จัดหาทนายความให้แก่ผู้ต้องหาดังกล่าวแล้ว กรณีจำเป็นเร่งด่วน หากทนายความไม่อาจมาพบผู้ต้องหาได้ โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้พนักงานสอบสวนทราบ หรือแจ้งแต่ไม่มาพบผู้ต้องหาภายในเวลาอันสมควร ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนผู้ต้องหาไปได้โดยไม่ต้องรอทนายความ แต่พนักงานสอบสวนต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย

การสอบสวนผู้ต้องหาอายุไม่เกินสิบแปดปี ให้นำบทบัญญัติในมาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตรี มาใช้บังคับโดยอนุโลม

5.5 ให้พนักงานสอบสวนบันทึกรายชื่อของพยานบุคคลทั้งหมดพร้อมที่อยู่หรือสถานที่ติดต่อ หมายเลขโทรศัพท์ หรือช่องทางอื่นที่ใช้ในการติดต่อพยานเหล่านั้นไว้ในสมุดคุมพยาน ประจำที่ทำการของพนักงานสอบสวน และเก็บไว้ ณ ที่ทำการของพนักงานสอบสวน

กรณีสอบสวนโดยคณะพนักงานสอบสวน ให้หัวหน้าคณะพนักงานสอบสวนจัดการให้บันทึกรายชื่อของพยานบุคคลทั้งหมด พร้อมที่อยู่หรือสถานที่ติดต่อ หมายเลขโทรศัพท์ หรือช่องทางอื่นที่ใช้ในการติดต่อพยานเหล่านั้นไว้ในสมุดคุมพยาน ประจำที่ทำการของพนักงานสอบสวนซึ่งรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษลงในสาระบบการดำเนินคดีอาญาไว้ทำการสอบสวนคดีนั้น

/6. แบบบันทึก

6. แบบบันทึกคำให้การของผู้ต้องหา บันทึกการจับกุม บันทึกการตรวจค้นและบัญชีทรัพย์ที่ได้จากการตรวจค้นตาม ป.วิ อาญา มาตรา 92(4) ให้เป็นไปตามตัวอย่างที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้

จึงให้แจ้งพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ในปกครองทราบ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่โดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.อ

(ไกรวิท วัฒนะ)

ผบ.ตร.

ป.จ.ว ข้อ..... เวลา.....น.

คดีอาญาที่.....

บัญชีของกลางลำดับที่.....

บันทึกการตรวจค้นโดยไม่มีหมายค้นตาม ป.วิอาญา ม.92(4)

สถานที่บันทึก _____

วัน/เดือน/ปี ที่บันทึก _____

วัน/เดือน/ปี ที่ตรวจค้น _____

สถานที่ตรวจค้น _____

นามเจ้าพนักงานตำรวจที่ทำการตรวจค้น (บท ชื่อ นามสกุล ตำแหน่ง สังกัด) _____

_____

_____

ได้ร่วมกันตรวจค้นสถานที่ดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากซึ่งมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าทรัพย์ที่มีไว้เป็นความผิด หรือได้มา โดยการกระทำความผิด หรือได้ใช้หรือมีไว้เพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐานพิสูจน์การกระทำความผิด ได้ซ่อนอยู่หรืออยู่ในนั้น และมีเหตุอันควรเชื่อว่าหากเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ทรัพย์นั้นจะถูกโยกย้ายหรือทำลายเสียก่อน โดยมี (ระบุชื่อ นามสกุล อายุ ที่อยู่ของ ผู้ครอบครองหรือผู้นำการตรวจค้น) _____

_____

_____

_____ เป็นผู้นำการตรวจค้น

ผลการตรวจค้นปรากฏว่า (พบหรือไม่พบทรัพย์ตามเหตุที่เข้าตรวจค้นโดยไม่มีหมายค้นถ้าพบให้ระบุว่าพบทรัพย์ตามเหตุที่เข้าตรวจค้น ซึ่งมีรายละเอียดตามบัญชีทรัพย์ที่แนบท้ายบันทึกการตรวจค้นนี้)

เสร็จสิ้นการตรวจค้นเวลา _____ น.

ในการตรวจค้นครั้งนี้ เจ้าพนักงานตำรวจผู้ตรวจค้นมิได้ทำให้ทรัพย์สินของผู้ใดเสียหาย สูญหาย หรือเสื่อมค่าแต่ประการใด และมิได้เอาทรัพย์สินของผู้หนึ่งผู้ใดมาเป็นประโยชน์ของตนเองแต่อย่างใด

ได้อ่านบันทึกนี้ให้ผู้นำการตรวจค้นฟังแล้ว รับว่าถูกต้อง และได้มอบสำเนาบันทึกการตรวจค้นกับบัญชีทรัพย์(ถ้ามี)ให้ผู้นำการตรวจค้นไว้แล้ว จึงให้ลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....เจ้าบ้านหรือผู้ครอบครอง/ผู้นำการตรวจค้น

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจค้น/บันทึก/อ่าน

ตำแหน่ง.....

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจค้น

ได้รับสำเนาบันทึกการตรวจค้นนี้ไว้แล้ว

(ลงชื่อ)..... เจ้าบ้านหรือผู้ครอบครอง

/ /

...../...../.....

บัญชีทรัพย์ประกอบบันทึกการตรวจค้น

โดยไม่มีหมายค้นตามป.วิอาญา ม.82(4)

ลำดับ	รายการทรัพย์สิน	จำนวนน้ำหนัก	ราคา	สภาพตำหนิ	จุดที่พบ	หมายเหตุ

ข้าพเจ้ารับรองว่าทรัพย์ตามรายการดังกล่าวข้างต้น เป็นทรัพย์ที่ผู้ตรวจค้นพบและยึดไว้ตามบันทึกการตรวจค้นจริง

อ่านให้ฟังแล้วรับว่าถูกต้อง จึงให้ลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....ผู้ควบคุมตรวจ/ผู้นำการตรวจค้น

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจค้น/บันทึก/อ่าน

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจค้น

ได้รับสำเนาบัญชีนี้ไว้แล้ว

(ลงชื่อ).....เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่

(.....)

...../...../.....

บัญชีแนบท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
ความผิดในประมวลอาญาเทียบกฎหมายลักษณะอาญาที่มาตรา 79 อ้างถึง
ซึ่งราษฎรมีอำนาจจับได้โดยไม่ต้องมีหมาย

ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์	มาตรา 107 ถึงมาตรา 112
ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร	มาตรา 113 ถึงมาตรา 118
ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายนอกราชอาณาจักร	มาตรา 119 ถึงมาตรา 129
ความผิดต่อสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ	มาตรา 130 ถึงมาตรา 135
ความผิดต่อเจ้าพนักงาน	มาตรา 138 ถึงมาตรา 142 และมาตรา 145
ความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรม	มาตรา 190 และมาตรา 191
ความผิดเกี่ยวกับศาสนา	มาตรา 206 และมาตรา 207
ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน	มาตรา 215 และมาตรา 216
ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน	มาตรา 217 ถึงมาตรา 224 มาตรา 226 มาตรา 229 ถึงมาตรา 232 มาตรา 235 และมาตรา 237
ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา	มาตรา 240 ถึงมาตรา 247 และมาตรา 249
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	มาตรา 276 ถึงมาตรา 280 มาตรา 282 ถึงมาตรา 285
ความผิดต่อชีวิต	มาตรา 288 ถึงมาตรา 292
ความผิดต่อร่างกาย	มาตรา 295 ถึงมาตรา 298
ความผิดต่อเสรีภาพ	มาตรา 309 ถึงมาตรา 310 ทวิ
ความผิดฐานลักทรัพย์และวิ่งราวทรัพย์	มาตรา 334 ถึงมาตรา 336 ทวิ
ความผิดฐานรับของโจร รีดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์	มาตรา 337 ถึงมาตรา 340 ตรี

ปจว.ชื่อ.....เวลา.....น.

คดีอาญาที่.....

บัญชีของกลางลำดับที่.....

บันทึกการตรวจค้นโดยไม่มีหมายค้นตาม ป.วิอาญา ม.92(4)

สถานที่บันทึก _____

วัน/เดือน/ปี ที่บันทึก _____

วัน/เดือน/ปี ที่ตรวจค้น _____

สถานที่ตรวจค้น _____

นาม/เจ้าพนักงานตำรวจที่ทำการตรวจค้น (บอก ชื่อ นามสกุล ตำแหน่ง สังกัด) _____

_____

ได้ร่วมกันตรวจค้นสถานที่ดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากซึ่งมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าทรัพย์ที่มีไว้เป็นความผิด หรือได้มา โดยการกระทำความผิด หรือได้ใช้หรือมีไว้เพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐานพิสูจน์การกระทำความผิด ได้ซ่อนอยู่หรืออยู่ในนั้น และมีเหตุอันควรเชื่อว่าหากเนิ่นช้าว่าจะเอาหมายค้นมาได้ทรัพย์นั้นจะถูกโยกย้ายหรือทำลายเสียก่อน โดยมี (ระบุชื่อ นามสกุล อายุ ที่อยู่ของ ผู้ครอบครองหรือผู้นำการตรวจค้น) _____

_____

_____

เป็นผู้นำการตรวจค้น

ผลการตรวจค้นปรากฏว่า (พบหรือไม่พบทรัพย์ตามเหตุที่เข้าตรวจค้นโดยไม่มีหมายค้นถ้าพบให้ระบุว่าพบทรัพย์ตามเหตุที่เข้าตรวจค้น ซึ่งมีรายละเอียดตามบัญชีทรัพย์ที่แนบท้ายบันทึกการตรวจค้นนี้)

เสร็จสิ้นการตรวจค้นเวลา _____ น.

อนึ่งในการตรวจค้นครั้งนี้ เจ้าพนักงานตำรวจผู้ตรวจค้นมิได้ทำให้ทรัพย์สินของผู้ใดเสียหาย สูญหาย หรือเสื่อมค่าแต่ประการใด และมิได้เอาทรัพย์สินของผู้หนึ่งผู้ใดมาเป็นประโยชน์ของตนเองแต่อย่างใด

ได้อ่านบันทึกนี้ให้ผู้นำการตรวจค้นฟังแล้ว รับว่าถูกต้อง และได้มอบสำเนาบันทึกการตรวจค้นกับบัญชีทรัพย์(ถ้ามี)ให้ผู้นำการตรวจค้นไว้แล้ว จึงให้ลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....เจ้าบ้านหรือผู้ครอบครอง/ผู้นำการตรวจค้น

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจค้น/บันทึก/อ่าน

ตำแหน่ง.....

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจค้น

ได้รับสำเนาบันทึกการตรวจค้นนี้ไว้แล้ว

(ลงชื่อ).....เจ้าบ้านหรือผู้ครอบครอง

( )

...../...../.....

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. 0 2205 3466

ที่ 0031.212/ 3951 วันที่ 30 เมษายน 2551

เรื่อง ให้สอบสวนขยายผลถึงนายทุน หรือผู้อยู่เบื้องหลัง เมื่อจับกุมไม้พะยูง ไม้ประดู่ และไม้แดงผิดกฎหมาย

ผบช.ต., น., ภ.1 9 และ กมส.

ด้วยปรากฏข้อเท็จจริง และเป็นข่าวทางสื่อมวลชนอยู่เนืองๆ ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ทำการจับกุมผู้ลักลอบนำไม้พะยูง ไม้ประดู่ และไม้แดงผิดกฎหมายส่งออกไปนอกราชอาณาจักร และในการสอบสวนดำเนินคดีพนักงานสอบสวนมักจะสอบสวนดำเนินคดีเฉพาะแต่ผู้ที่รับจ้างขนส่งเท่านั้น ไม่ได้ทำการสอบสวนขยายผลไปถึงผู้มีส่วนร่วมกระทำผิดที่อยู่เบื้องหลังด้วย ทำให้ไม่สามารถหยุดยั้งผู้กระทำผิด หรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างได้ผล

ฉะนั้น เมื่อมีการจับกุมไม้พะยูง ไม้ประดู่ หรือไม้แดงผิดกฎหมายที่มีปริมาตร 1 ลูกบาศก์เมตรขึ้นไป ให้ดำเนินการ ดังนี้

1.รายงานรายละเอียดของคดีพร้อมสำเนาบันทึกจับกุมให้ ตร (ผ่าน ผบก.ตต.) ทราบภายใน 15 วัน นับแต่วันจับกุม และรายงานความคืบหน้าการสืบสวนสอบสวนให้ ตร. (ผ่าน ผบก.ตต.) ทราบทุก 45 วัน จนกว่าการสืบสวนสอบสวนจะเสร็จสิ้น

2. ให้พนักงานสืบสวนสอบสวนทำการสืบสวนสอบสวนขยายผลให้ถึงนายทุน หรือผู้อยู่เบื้องหลังให้จงได้

3. ตามข้อ 1 ให้ ผบก.ตต.คอยติดตามเร่งรัด และดำเนินการให้เป็นไปตามกำหนดดังนี้

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และดำเนินการต่อไป

พล ต.อ.

(ธานี สมบูรณ์ทรัพย์)

รอง ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร.

โทร. 02-205 3486

ที่ 0011.25/ 03052

วันที่ 12 สิงหาคม 2553

เรื่อง การดำเนินคดีกับกลุ่มบุคคลที่กระทำผิดในฐานความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน

รบช.น., ภ.1-9, สชต. และ ภ.

ด้วยกรมสอบสวนคดีพิเศษ มีหนังสือที่ อธ 0900/2125 ลง 16 มิ.ย. 2553 ขอความร่วมมือ ตร. สั่งการผู้ใต้บังคับบัญชาโดยเฉพาะพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ดำเนินการตรวจสอบและเฝ้าระวังขบวนการกระทำผิดในรูปแบบของการหลอกลวงให้ประชาชนทั่วไปเข้าร่วมลงทุนกับบริษัทที่ไม่ได้มีการจดทะเบียนพาณิชย์กับกรมธุรกิจการค้า โดยบริษัทเหล่านั้นไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินธุรกิจจริง แต่ประสงค์จะได้เงินจากผู้หลงเชื่อที่เข้าร่วมลงทุนหมุนเวียนจ่ายเป็นค่าตอบแทนให้สมาชิกรายอื่น เมื่อประชาชนหลงเชื่อเข้ามาลงทุนระดับหนึ่งก็จะปิดกิจการแล้วนำเงินที่ได้หลบหนีไป จากนั้นจะไปเปิดบริษัทแห่งใหม่ในพื้นที่อื่นเพื่อกระทำความผิดลักษณะดังกล่าวซ้ำ รวมทั้งเร่งรัดดำเนินคดีกลุ่มบุคคลผู้กระทำผิดฐานฉ้อโกงประชาชนและติดตามจับกุมผู้ต้องหาตามหมายจับในฐานความผิดดังกล่าว เนื่องจากการสอบสวนคดีพิเศษ ตรวจสอบพบการกระทำผิดในรูปแบบดังกล่าว ซึ่งปัจจุบันเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากและก่อความเสียหายหลายล้านบาท ซึ่งคดีดังกล่าวยังไม่เข้าขายเป็นคดีพิเศษ

ดังนั้นเพื่อป้องกันการกระทำความผิดของขบวนการฉ้อโกงประชาชนในลักษณะดังกล่าว จึงให้ท่านสั่งการเจ้าหน้าที่ตำรวจในกองบังคับบัญชาให้ดำเนินการตรวจสอบและเฝ้าระวังไม่ให้ขบวนการดังกล่าวกระทำผิดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งเร่งรัดดำเนินคดีกลุ่มบุคคลผู้กระทำผิดฐานฉ้อโกงประชาชน และติดตามจับกุมผู้ต้องหาตามหมายจับดังกล่าวต่อไป

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.อ.

(ปานศิริ ประภวะวัต)

รอง ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. **โทร** ๐ ๒๒๐๕ ๓๕๘๓

ที่ ๐๐๑๑.๒๔/ ๑๗๙ **วันที่** ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๔

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการออกหมายเรียกและขอออกหมายจับผู้ต้องหา

จตช., รอง ผบ.ตร., ผู้ช่วย ผบ.ตร. หรือตำแหน่งเทียบเท่า
ผบช. หรือตำแหน่งเทียบเท่า
ผบก.ในสังกัด สง. ผบ.ตร.

ด้วยในการประชุมบริหาร ตร. ครั้งที่ ๕/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๕ ก.ค. ๒๕๕๔ สำนักงานกฎหมายและคดีได้รายงานให้ที่ประชุมว่าได้รับรายงานเกี่ยวกับการจับกุมผู้ต้องหาผิดตัว ซึ่งได้ตรวจสอบแล้วพบว่าเป็นความบกพร่องของพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จับกุม และสามารถแยกลักษณะของความบกพร่องได้ ๒ กรณี กรณีแรก เป็นกรณีที่พนักงานสอบสวนเสนอพยานหลักฐานต่อศาลเพื่อขอออกหมายจับโดยที่ไม่ได้ตรวจสอบกลั่นกรองให้ชัดเจนว่าบุคคลนั้นเป็นบุคคลที่ขอศาลออกหมายจับ เช่น การออกหมายจับบุคคลตามภาพถ่ายหรือภาพสเก็ต กรณีที่สอง เป็นการจับกุมตามหมายจับบุคคลที่มีชื่อและนามสกุลซ้ำกันโดยไม่ได้ตรวจสอบหลักฐานยืนยันตัวบุคคลว่าผู้ถูกจับเป็นคนเดียวกันกับบุคคลตามหมายจับหรือไม่ นอกจากนี้ยังได้รับการร้องเรียนขอความเป็นธรรมจากผู้ต้องหาหลายรายเกี่ยวกับการออกหมายเรียกบุคคลในฐานะผู้ต้องหาให้ไปพบพนักงานสอบสวนเพื่อแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งที่การสอบสวนยังไม่มีพยานหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะได้กระทำความผิดตามข้อหา เป็นเหตุให้ได้รับความเดือดร้อนจากการใช้อำนาจของพนักงานสอบสวน ซึ่งข้อผิดพลาดดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคล ความเชื่อถือศรัทธาในกระบวนการยุติธรรมของประชาชน ตลอดจนภาพลักษณ์และเกียรติยศชื่อเสียงของ ตร

เพื่อให้การปฏิบัติของพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการสอบสวนและการจับกุมเป็นไปโดยถูกต้องและสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมาย มีประสิทธิภาพ รัดกุม และเป็นหลักประกันการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน จึงขอซักซ้อมและกำหนดแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑. ให้พนักงานสอบสวนและผู้บังคับบัญชาซึ่งมีหน้าที่ในการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา ตามคำสั่ง ตร. ที่ ๙๖๐/๒๕๓๗ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๗ ดำเนินการตรวจสำนวนการสอบสวนทุกสำนวนตามที่กำหนดไว้ในคำสั่งดังกล่าว โดยให้ตรวจพิจารณาพยานหลักฐานต่างๆ ทั้งพยานบุคคล พยานเอกสาร และพยานวัตถุ เพื่อพิสูจน์ว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้นและผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด พร้อมกับแนะนำสั่งการเพื่อให้การสอบสวนเป็นไปโดยถูกต้องครบถ้วนและรอบคอบรัดกุม

๒. ในคดีรู้ตัวผู้กระทำความผิดและมีเหตุที่จะออกหมายจับ ก่อนยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอออกหมายจับผู้ต้องหา ให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าสถานีตำรวจ หรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวนตรวจสอบพยานหลักฐานในสำนวนว่ามีหลักฐานหนักแน่นเพียงพอว่าบุคคลที่จะยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอออกหมายจับนั้นน่าจะได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหา หากเห็นว่าพยานหลักฐานยังไม่หนักแน่นเพียงพอก็ให้สั่งทำการสอบสวนเพิ่มเติมเสียก่อน ทั้งนี้ให้หัวหน้าสถานีตำรวจ หรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวนแล้วแต่กรณีบันทึกการตรวจสอบพยานหลักฐานดังกล่าวรวมสำนวนการสอบสวนไว้ด้วย

/๓. การออก...

๓. การออกตำหนิรูปพรรณผู้กระทำความผิดประกอบหมายจับนอกจากจะมีรายละเอียดต่างๆ ตามแบบตำหนิรูปพรรณผู้กระทำความผิด (วท.๓-ค.๓๒๑) แล้ว ให้ระบุหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนและรูปภาพของผู้กระทำความผิดไว้ในตำหนิรูปพรรณด้วย (ถ้ามี) และในการจับกุมบุคคลตามหมายจับเจ้าหน้าที่ผู้จับกุมต้องตรวจสอบหลักฐานให้แน่ชัดเพื่อยืนยันว่าบุคคลที่ถูกจับเป็นบุคคลคนเดียวกับบุคคลตามหมายจับ

๔. เมื่อจับผู้ต้องหาได้แล้ว กรณีผู้กล่าวหาหรือพยานให้การว่ารู้จักผู้ต้องหาแต่ไม่ตุ้นเคยหรือไม่รู้จักแต่เห็นหน้าอีกจำได้ ให้พนักงานสอบสวนจัดให้ผู้กล่าวหาหรือพยานดังกล่าวชี้ตัวผู้ต้องหาในโอกาสแรกที่สามารถทำได้ทุกกรณี และในการสอบสวนผู้ต้องหาหากผู้ต้องหายินยอมให้การให้พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานตามข้อต้างของผู้ต้องหาจนสิ้นกระแสความ เพื่อพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา

๕. ในการพิจารณาออกหมายเรียกผู้ต้องหา ให้ปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๕ บทที่ ๔ ข้อ ๙๖ โดยให้พนักงานสอบสวนคำนึงด้วยว่า ก่อนออกหมายเรียกผู้ใดมาพบหากเห็นว่าเพียงใช้วิธีการเชิญเขามาพบก็น่าจะได้รับความร่วมมือให้ดำเนินการด้วยวิธีดังกล่าวนั้นก่อน ในการเชิญอาจทำเป็นหนังสือหรือด้วยวาจาก็ได้ พร้อมทั้งบอกเหตุผลตามสมควรว่าให้เขามาพบเพราะเหตุใด ในฐานะใด และถ้อยคำของเขาอาจมีประโยชน์ต่อรูปคดี หากเชื้อเชิญแล้วไม่เป็นผลจึงใช้อำนาจออกหมายเรียกต่อไป

๖. ในการแจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ต้องหานั้นตาม ป.วิ. อาญา มาตรา ๑๓๔ วรรคสอง บัญญัติว่า "การแจ้งข้อหาตามวรรคหนึ่งจะต้องมีหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะได้กระทำผิดตามข้อหานั้น" ดังนั้นการที่พนักงานสอบสวนจะเรียกผู้ต้องหามาพบเพื่อแจ้งข้อหา จะต้องทำการสืบสวนสอบสวนจนกระทั่งมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะได้กระทำผิดตามข้อกล่าวหาเสียก่อน เพียงแต่มีผู้ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษยังไม่เป็นเหตุให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจเรียกผู้ต้องหาไปพบเพื่อแจ้งข้อหาได้

๗. ให้ผู้บังคับบัญชาติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามแนวทางข้างต้น หากพบว่ามีการฝ่าฝืนให้พิจารณาข้อบกพร่องแก่ผู้รับผิดชอบตามสมควรแก่กรณี

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและแจ้งให้ข้าราชการในสังกัดทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล ต.อ.

(วิเชียร พจน์โพธิ์ศรี)

ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๓๔๗๒

ที่ ๐๐๑๑.๒๕/ ๖๒ **วันที่** ๖ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง แนวทางการปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายของรัฐบาล

รอง ผบ.ตร (ปป ๑) (ปป ๒) (ปป ๓) และ (ปป๔)

ที่ปรึกษา (ปป๕) และ (กม)

ผู้ช่วย ผบ.ตร.(ปป ๑๑)(ปป ๒๑) (ปป ๓๑)(ปป ๔๑)(ปป ๕๑) ผู้ช่วย ผบ.ตร.(กม ๑)(กม ๒)

ผบช.น., ภ. ๑ – ๙ , ศชต., ปส., กมค. และ จต.

ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๖๖/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ กำหนดแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหายาเสพติดระดับชาติเป็นแผนงานหลักเรียกว่า "ปฏิบัติการประเทศไทยเข้มแข็งชนะยาเสพติดยั่งยืน ภายใต้ ยุทธศาสตร์ ๙ ขั้วป้องกันระยะที่ ๓" เพื่อเร่งรัดการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เป็นไปอย่างจริงจังและต่อเนื่องสามารถลดระดับปัญหายาเสพติด และขจัดความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปี ๒๕๕๔ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๓ ข้อ ๓ ต. ๑) การสืบสวนปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติด ก) ระดับสถานีตำรวจ (๔) มอบหนักงานสอบสวนรับผิดชอบการสอบสวนผู้ใช้ยาเสพติดตามบัญชีรายชื่อ เพื่อขยายผลไปสู่นักค้ายาเสพติดรายย่อย พร้อมกับจัดทำบัญชีผู้มีพฤติการณ์เป็นนักค้ายาเสพติดรายย่อย (๖) ทำสำนวนการสืบสวนที่ประกอบด้วยคำให้การผู้ใช้ยาเสพติดที่ระบุถึงนักค้ายาเสพติดรายย่อยในพื้นที่ ๒-๓ ราย และผลการตรวจปัสสาวะผู้ใช้ยาเสพติด ใช้เป็นพยานหลักฐานการกระทำความผิดของนักค้ายาเสพติดรายย่อยในพื้นที่ และรวบรวมพยานหลักฐานขออนุมัติจับกุมดำเนินคดี เพื่อให้หน่วยปฏิบัติดำเนินการแล้ว นั้น

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติในการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีผู้เสพ ผู้ค้า ผู้ผลิต เครือข่าย/กลุ่มการค้ายาเสพติด ตามแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหายาเสพติดระดับชาติดังกล่าว เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงให้ทุกหน่วยถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. ภารกิจความรับผิดชอบของหน่วย

๑.๑ ระดับสถานีตำรวจ ดำเนินการกับผู้เสพยาเสพติด และสืบสวนปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดรายย่อย

๑.๒ ระดับกองบังคับการ สืบสวนปราบปรามเครือข่ายรายย่อย และติดตามจับกุมผู้ต้องหาตามหมายจับคดียาเสพติดค้างเก่า

/๑.๓ ระดับ...

๑.๓ ระดับกองบัญชาการ สืบสวนปราบปรามเครือข่ายใหญ่ หรือผู้ค้ายาเสพติดรายสำคัญ และดำเนินการต่อทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

๑.๔ ระดับสำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด สืบสวนปราบปรามเครือข่ายระดับประเทศ และเครือข่ายการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ

โดยให้หน่วยระดับต่างๆ ทำการรวบรวมข้อมูลและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีพฤติการณ์กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน แล้วสืบสวนอย่างเป็นระบบ โดยรวบรวมข้อมูลพยานหลักฐานต่างๆ ไว้ในรูปแบบเดียวกันเพื่อการสืบสวน และติดตามจับกุมตัวมาดำเนินคดี

๒. แนวทางการปฏิบัติ

ให้หัวหน้าสถานีตำรวจ ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ใช้ยาเสพติดในพื้นที่(ตามแบบบัญชีผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด เอกสาร ๑) โดยให้หาข้อมูลจากการสืบสวนของฝ่ายสืบสวน หรือประสานหาข้อมูลจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน โรงพยาบาลและสาธารณสุข

๒.๒ จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีพฤติการณ์เป็นผู้ค้ายาเสพติดในพื้นที่ (ตามแบบบัญชีผู้มีพฤติการณ์เป็นผู้ค้ายาเสพติด เอกสาร ๒) โดยให้หาข้อมูลจากบุคคลตามข้อ ๒.๑ โดยเฉพาะผู้ใช้ยาเสพติดซึ่งเป็นผู้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับผู้ค้ายาเสพติด

๒.๓ จัดทำสมุดคุมสำนวนการสืบสวนคดียาเสพติดไว้เป็นหลักฐาน เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาตรวจสอบได้ตลอดเวลา (ตามแบบสมุดคุมสำนวนการสืบสวนคดียาเสพติด เอกสาร ๓)

๓. แนวทางการทำสำนวนการสอบสวนขยายผลคดียาเสพติด

กรณีมีการจับกุมผู้กระทำผิดฐานเสพยาเสพติดให้โทษให้ดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจทำการซักถามผู้ถูกจับกุมด้วยตนเอง เพื่อทราบถึงผู้ค้ารายย่อย รายใหญ่ ผู้ผลิต หรือเครือข่ายกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด (ตามแบบบันทึกซักถาม เอกสาร ๔) หากมีมูลเพียงพอ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจสั่งการให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานและเมื่อมีพยานหลักฐานเพียงพอเชื่อได้ว่าผู้นั้นได้กระทำความผิด ก็ดำเนินจัดให้มีการร้องทุกข์ตามระเบียบและยื่นคำร้องต่อศาลขออกหมายจับเพื่อติดตามตัวมาดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป (ตามตัวอย่างสำนวน เอกสาร ๕ และแนวทางการทำสำนวนการสอบสวนขยายผล เอกสาร ๖)

๓.๒ หากการซักถามตามข้อ ๓.๑ ไม่มีข้อมูลหรือจากการสืบสวนสอบสวนของพนักงานสอบสวนตามสั่งการของหัวหน้าสถานีตำรวจไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินคดีได้ ให้ฝ่ายสืบสวนรวมข้อมูล จัดทำแฟ้มสำนวนสืบสวนไว้อย่างเป็นระบบ

/๔. การจำหน่าย...

๔. การจำหน่ายคดีจากสมุดคุมสำนวนการสืบสวนคดียาเสพติด

กรณีที่ดำเนินการสืบสวนขยายผลจนสามารถดำเนินคดีกับผู้ค้ารายย่อย รายใหญ่ ผู้ผลิต หรือเครือข่ายกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดได้ตามข้อ ๓.๔ รายใดแล้ว ให้จำหน่ายเรื่องนั้นไปลงคุมในสมุดคุมสำนวนการสอบสวนและดำเนินการตามระบบงานสอบสวนต่อไป

๕. การอำนวยการ

๕.๑ ให้ รอง ผบ.ตร.(ปป ๑) (ปป ๒) (ปป ๓) และ (ปป ๔) ที่ปรึกษา (ปป ๕) และผู้ช่วย ผบ.ตร.(ปป. ๑๑)(ปป ๒๑) (ปป ๓๑)(ปป ๔๑)(ปป ๕๑) เป็นผู้รับผิดชอบควบคุมและกำกับดูแลการปฏิบัติในด้านการสืบสวนสอบสวนของหน่วยที่อยู่ในความรับผิดชอบ

๕.๒ ให้ ที่ปรึกษา (กม) เป็นผู้รับผิดชอบควบคุมกำกับดูแลและแนะนำให้ความรู้ในการทำสำนวนการสืบสวนสอบสวนขยายผลคดียาเสพติดให้กับทุกหน่วย

๕.๓ ให้ผู้บังคับบัญชาระดับ ผบช.–ผบก. กวดขันควบคุมตรวจสอบการดำเนินการของหัวหน้าสถานีตำรวจตาม ข้อ ๒ และข้อ ๓ ทุกระยะ ๓๐ วัน

๖. การตรวจประเมินผลและการรายงาน

๖.๑ ให้ ผบช.ฟ., ภ. ๑ – ๙, ศชต. รวบรวมและประเมินผลการดำเนินการของกองบังคับการ และสถานีตำรวจในสังกัด แล้วสรุปในภาพรวมรายงาน ตร.ผ่าน ศตส.ตร.ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ผบ.ตร.ลงนาม และครั้งต่อไปให้รายงานภายในวันที่ ๕ ทุกเดือน

๖.๒ ให้ ศตส.ตร.สรุปผลการปฏิบัติตามข้อ ๖.๑ รายงาน ผบ.ตร.ทราบทุกครั้ง

๖.๓ ให้ จเร ตำรวจ ตรวจสอบการปฏิบัติของทุกหน่วยตามแผนการตรวจประจำปี

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.อ.

(วิเชียร พงษ์โพธิ์ศรี)

ผบ.ตร.

เอกสาร ๑

บัญชีรายชื่อ ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด/ผู้ใช้ยาเสพติด

ของ สน./สภ.อ./สภ.ต./.....บก.น./ภ.จว.....บช./ภาค.....

ลำดับ	ชื่อ ชื่อสกุล	อายุ	เพศ	ที่อยู่	อาชีพ	ประเภทของยาเสพติดที่เสพหรือติด	ผู้รวบรวมข้อมูล	หมายเหตุ
๑								
๒								
๓								
๔								
๕								
๖								
๗								
๘								
๙								
๑๐								
๑๑								
๑๒								

บัญชีรายชื่อ ผู้มีพฤติการณ์เป็นผู้ค้ายาเสพติด (ราย.....)

สอง สน./สภ.อ./สภ.ต./.....บก.น./ภ.จว.....บช./ภาค.....

ลำดับ	ชื่อ ชื่อสกุล	อายุ	เพศ	ฉายา	ตำหนิรูปพรรณ	ที่อยู่	พฤติการณ์โดยสังเขป	ผู้รวบรวมข้อมูล	หมายเหตุ
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									
๘									
๙									
๑๐									
๑๑									
๑๒									
๑๓									
๑๔									

เอกสาร ๓

สมุดคุมสำนวนการสืบสวนคดียาเสพติด

ของ สภ. .....

คดีที่	ชื่อผู้กล่าวหา/ผู้สืบสวน	ชื่อผู้ต้องหา	ฐานความผิด	วัน เดือน ปี สถานที่เกิดเหตุ	ผลการสืบสวนสอบสวน	เลขคดี หน.พงส. เมื่อใด	หน.พงส. สั่งอย่างไร	หมายเหตุ

(เอกสาร ๔)

บันทึกการซักถาม

.....

ผู้มีพฤติการณ์เกี่ยวกับ .....

ที่ .....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

๑. ประวัติย่อ

๑.๑ ชื่อ/ชื่อสกุล.....

๑.๒ ชื่อเล่น/ชื่ออื่น.....

๑.๓ วัน เดือน ปีเกิด.....

๑.๔ สถานที่เกิด.....

๑.๕ บิดาชื่อ.....

มารดาชื่อ .....

ที่อยู่บิดา – มารดา.....

-บิดา/มารดา ○ อยู่ด้วยกัน

-บิดา/มารดา ○ หย่าร้าง

-อื่น ๆ

.....

๑.๖ ที่อยู่ปัจจุบัน.....

○ อยู่กับบิดา – มารดา

○ อยู่หอพัก ชื่อหอพัก.....

○ อยู่บ้านเช่า

○ อยู่กับผู้ปกครอง ชื่อ.....เกี่ยวข้องเป็น .....

๑.๗ สถานศึกษา/ชั้น/แผนก.....

๑.๘ อาจารย์ที่ปรึกษา.....

๑.๙ เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....ศาสนา.....

๑.๑๐ มีพี่น้องรวมบิดา/มารดา.....

๑.๑๑ ผู้ปกครองให้ค่าใช้จ่าย.....

มีงานอื่นทำพิเศษ.....

๑.๑๒ หลักทรัพย์.....

ลงชื่อ.....ผู้ให้ถ้อยคำ

ลงชื่อ.....ผู้ซักถาม/บันทึก/อ่าน

๒. .....ต่อไปนี้เรียกว่าแหล่งข่าว(ลข) ขอให้ถ้อยคำต่อหน้า

.....ด้วยความสมัครใจ เต็มใจ และสัตย์จริง ดังนี้

๒.๑ สภาพทั่วไปและเริ่มเข้าสู่ขบวนการเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างไร

ลข. หลังจากจบชั้น.....สถานศึกษา.....

เข้าศึกษาต่อที่สถานศึกษา.....เข้าสู่วงการยาเสพติดโดย

○ เพื่อนชักชวน ○ สมัครใจ ○ อยากลอง

○ อื่น ๆ .....

○ บุหรี่สูบเมื่ออายุ.....ปี ขณะศึกษาระดับชั้น.....

○ กัญชาเมื่ออายุ.....ปี ขณะศึกษาระดับชั้น .....

○ ยาบ้าเมื่ออายุ.....ปี ขณะศึกษาระดับชั้น .....

○ เฮโรอีนเมื่ออายุ.....ปี ขณะศึกษาระดับชั้น .....

○ อื่น ๆ.....เมื่ออายุ.....ปี ขณะศึกษาระดับชั้น.....

๒.๒ เคยถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมหรือไม่ และเสพสารเสพติดประเภท.....

ครั้งสุดท้ายเมื่อใด.....

๒.๓ ขอทราบแหล่งซื้อขายยาเสพติด/ผู้จำหน่าย/ที่อยู่ วิธีการซื้อขาย

.....

.....

.....

.....

๒.๔ กลุ่มเพื่อนเสพยาเสพติด – เที่ยว มีใครบ้าง อยู่ที่ไหน

.....

.....

.....

.....

๒.๕ เวลา ลข. ต้องการเสพยาเสพติด จะมีอาการอย่างไร ใช้ยาเสพติดประเภทใดทดแทนได้หรือไม่

.....

.....

.....

.....

ได้ตรวจปัสสาวะแล้วปรากฏเป็นสี.....

๓. วันนี้ทาง จนท.ตร.ได้นำ ลย. มาทำประวัติ ให้คำมั่นสัญญาว่าต่อไปนี้ ลย. จะเลิกโดยเด็ดขาด ถ้าหากมาตรวจปัสสาวะแล้วพบว่ามีสารเสพติดในปัสสาวะ ยินดีให้ จนท.ตร.ดำเนินการตามกฎหมาย เพื่อเป็นการยืนยันว่า ลย. หยุดเสพอย่างจริงจัง ลย. ยินดีมาลงชื่อควบคุมความประพฤติและให้ จนท.ตร. ตรวจปัสสาวะทุก ๑๕ วัน โดยเริ่มวันที่.....

และทาง จนท.ตร.ได้แจ้งให้ทราบว่าหากไม่ยอมเลิกเสพหรือสมัครใจเข้ารับการบำบัด จะดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป ลย. รับทราบตามกระบวนการข้างต้นดีแล้ว

๔. ลย. ไม่มีข้อมูลเพิ่มเติมซึ่งยุติการซักถาม และขอยืนยันว่า ถ้อยคำที่ให้ไว้เป็นจริงทุกประการ ไม่มีการบังคับ ขู่เข็ญ หลอก หรือให้สัญญาแต่ประการใด ๆ อ่านให้ฟังแล้วรับรองว่าถูกต้อง จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....ผู้ให้ถ้อยคำ

(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้ซักถาม/บันทึก/อ่าน

(.....)

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๑๔๗๒

ที่ ๐๐๑๑.๒๕/ ๐๔๓๙ **วันที่** ๑๑ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง แนวทางการปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายของรัฐบาล (เพิ่มเติม)

รอง ผบ.ตร.(ปป ๑) (ปป ๒) (ปป ๓) และ (ปป.๔)

ที่ปรึกษา (ปป.๕) และ (กม)

ผู้ช่วย ผบ.ตร.(ปป ๑๓)(ปป ๒๑) (ปป ๓๓)(ปป ๔๓)(ปป ๕๑) ผู้ช่วย ผบ.ตร.(กม. ๓)(กม. ๒)

ผบช.น., ภ. ๑ – ๙ , ศชต., ปส., ตม. และ จต.

ตามหนังสือ ตร.ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๖๒ ลง ๖ ม.ค.๒๕๕๔ กำหนดแนวทางปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายรัฐบาล และเพื่อให้การปฏิบัติในการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีกับผู้เสพ ผู้ค้า ผู้ผลิต เครือข่าย/กลุ่มการค้ายาเสพติด ตามแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหายาเสพติดระดับชาติ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงกำหนดการปฏิบัติไว้ตามข้อ ๓.และข้อ ๔ รวมทั้งแนวทางการทำสำนวนการสอบสวนขยายผลคดียาเสพติด (เอกสาร ๖) ไว้ ดังความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

เนื่องจากการปฏิบัติตามข้อ ๓.และข้อ ๔.รวมทั้งแนวทางการทำสำนวนการสืบสวนสอบสวนขยายผลคดียาเสพติด (เอกสาร ๖) ยังไม่ครอบคลุมการปฏิบัติทั้งหมด จำเป็นต้องกำหนดการปฏิบัติเพิ่มเติม จึงให้ยกเลิกการปฏิบัติตามข้อ ๓.และข้อ ๔.ของหนังสือ ตร.ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๖๒ ลง ๖ ม.ค.๒๕๕๔ เรื่อง กำหนดแนวทางปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายรัฐบาล และแนวทางการทำสำนวนการสืบสวนสอบสวนขยายผลคดียาเสพติด (เอกสาร ๖) โดยให้ปฏิบัติตามข้อ ๓.และข้อ ๔.ที่แก้ไข รวมทั้งดำเนินการตามแนวทางการทำสำนวนการสืบสวนสอบสวนขยายผลคดียาเสพติด (เอกสาร ๖) ดังนี้

"๓. แนวทางการทำสำนวนการสืบสวนสอบสวนขยายผลคดียาเสพติด

๓.๑ เมื่อจับกุมผู้ต้องหาในความผิดฐาน เสพยา.เสพติด หรือมียาเสพติดไว้เพื่อเสพ หรือเพื่อจำหน่าย ให้หัวหน้าสถานีตำรวจ หรือหัวหน้าหน่วยงาน นำตัวผู้ต้องหามาซักถามตามแบบบันทึกการซักถาม(เอกสาร ๔)ด้วยตนเอง เพื่อขยายผลถึงผู้ค้ารายย่อย รายใหญ่ ผู้ผลิต หรือเครือข่ายกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด

/๓.๒ ให้หัวหน้า...

๓.๒ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานบันทึกเรื่องที่มีการสืบสวนขยายผลลงในสมุดลุมสำนวนการสืบสวนคดียาเสพติด (ยส.) ประจำสถานีตำรวจหรือหน่วยงาน

๓.๓ เมื่อซักถามผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมตามข้อ ๓.๑ แล้ว มีข้อมูลถึงผู้ค้ารายย่อย รายใหญ่ ผู้ผลิต หรือเครือข่ายกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานมอบสำนวนการสืบสวนให้พนักงานสอบสวนดำเนินการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษตามระเบียบ

กรณีซักถามแล้วไม่มีข้อมูลถึงผู้ค้ารายย่อย รายใหญ่ ผู้ผลิต หรือเครือข่ายกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด ให้เสนอผู้บังคับการเพื่อพิจารณาสั่งให้ทำการสืบสวนต่อไปหรืองดการสืบสวน

ถ้าผู้บังคับการสั่งให้ทำการสืบสวนเพิ่มเติมแล้วมีข้อมูลถึงผู้ค้ารายย่อย รายใหญ่ ผู้ผลิต หรือเครือข่ายกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานมอบสำนวนการสืบสวนให้พนักงานสอบสวนดำเนินการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษตามระเบียบ

๓.๔ ให้พนักงานสอบสวนทำการสรุปสวนรวบรวมพยานหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำผิดของ ผู้ค้ารายย่อย รายใหญ่ ผู้ผลิต หรือเครือข่ายกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด เมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าบุคคลดังกล่าวน่าจะได้กระทำความผิด จึงยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อขอให้ออกหมายจับผู้กระทำความผิด

๓.๕ กรณีศาลออกหมายจับให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานดำเนินการให้ทำการสืบสวนติดตามจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีตามกฎหมาย

เมื่อพนักงานสอบสวนเห็นว่าการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้สรุปสำนวนการสอบสวนและมีความเห็นทางคดีส่งไปยังพนักงานอัยการเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายต่อไป

๓.๖ กรณีศาลไม่ออกหมายจับ ให้พนักงานสอบสวนเสนอสำนวนการสอบสวนถึงผู้บังคับการ เพื่อพิจารณาสั่งให้ทำการสืบสวนเพิ่มเติม ถ้ามีพยานหลักฐานเพิ่มเติมตามสมควรว่าบุคคลดังกล่าวได้กระทำความผิด ให้พนักงานสอบสวนยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อขอให้ศาลออกหมายจับอีกครั้ง หากศาลออกหมายจับให้ดำเนินการตามข้อ ๓.๕

ถ้าจากการสืบสวนเพิ่มเติมไม่มีพยานหลักฐานตามสมควรว่าบุคคลดังกล่าวได้กระทำความผิด และพนักงานสอบสวนเห็นว่าการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้สรุปสำนวนการสอบสวนและมีความเห็นทางคดีส่งไปยังพนักงานอัยการเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายต่อไป

/ ๔. การจำหน่ายเรื่อง.....

๔. การจำหน่ายเรื่องที่มีการสืบสวนขยายผลออกจากสมุดคุมสำนวนการสืบสวนคดียาเสพติด

กรณีที่ทำการสืบสวนขยายผลจนสามารถดำเนินคดีกับผู้ค้ารายย่อย รายใหญ่ ผู้ผลิต หรือเครือข่ายกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดตามข้อ ๓.๓ รายใดได้แล้ว ให้จำหน่ายเรื่องนั้นไปลงในสมุดคุมสำนวนการสอบสวนและดำเนินการระบบงานสอบสวนต่อไป."

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.อ.

(วิเชียร พจน์โพธิ์ศรี)

ผบ.ตร.

(เอกสาร ๖)

แนวทางการทำสำนวนการสืบสวนสอบสวนขยายผลคดียาเสพติด

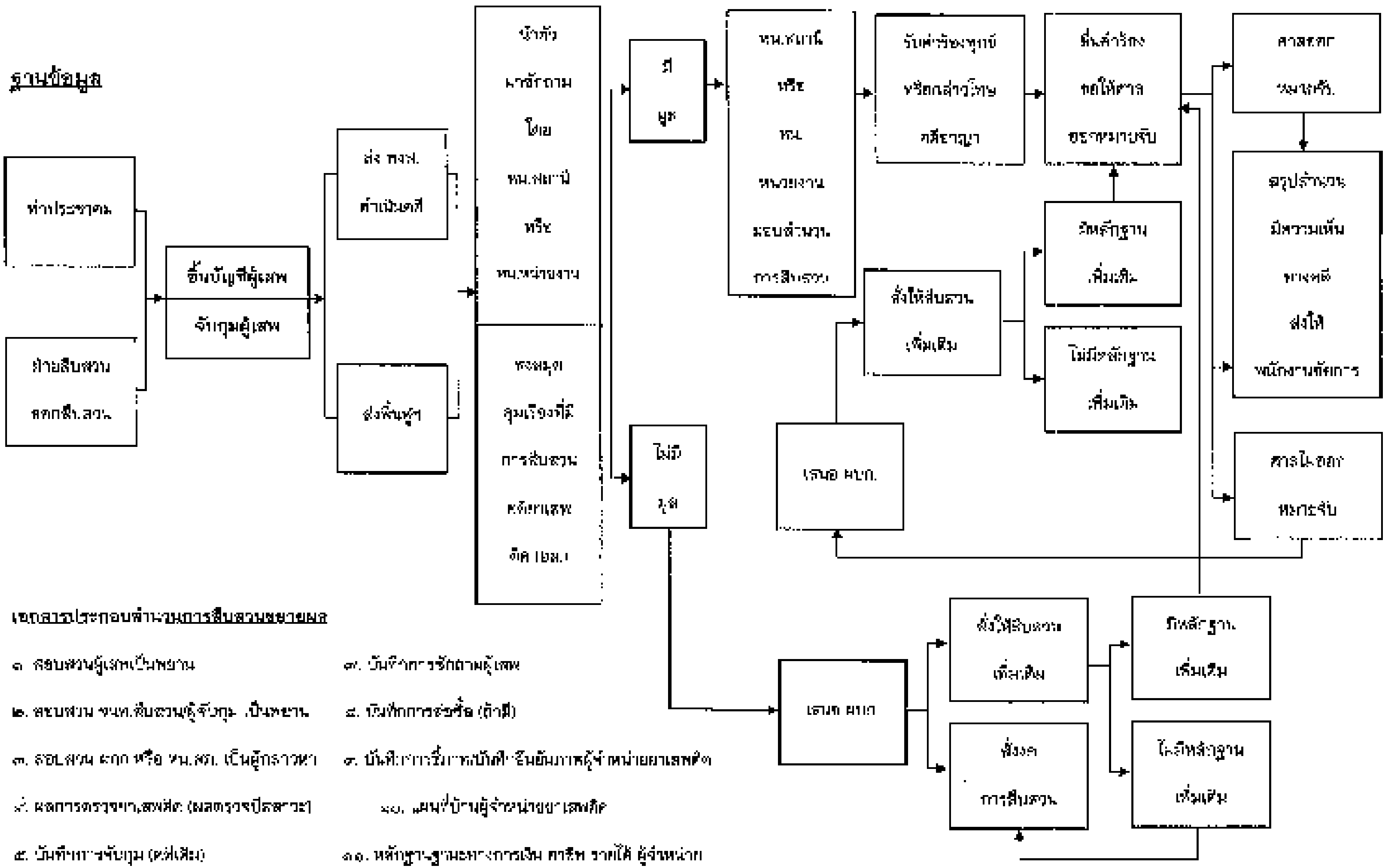

เอกสารประกอบสำนวนการสืบสวนขยายผล

๑. สอบสวนผู้เสพเป็นพยาน
๒. สอบสวน จนท.สืบสวนผู้จับกุม เป็นพยาน
๓. สอบสวน ตกก หรือ จน.สภ. เป็นผู้กล่าวหา
๔. ผลการตรวจยาเสพติด (ผลตรวจปัสสาวะ)
๕. บันทึกการจับกุม (ผู้เสพ)
๖. บันทึกการสืบสวน
๗. บันทึกการซักถามผู้เสพ
๘. บันทึกการล่อซื้อ (ถ้ามี)
๙. บันทึกการชี้ภาพบันทึกยืนยันภาพผู้จำหน่ายยาเสพติด
๑๐. แผนที่บ้านผู้จำหน่ายยาเสพติด
๑๑. หลักฐาน-ฐานะทางการเงิน ทรัพย์ รายได้ ผู้จำหน่าย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๓๔๘๖

ที่ ๐๐๑๑.๒๕/ ๗๗๔ **วันที่** ๗ มีนาคม ๒๕๕๔

เรื่อง กำชับการปฏิบัติของพนักงานสอบสวน

ผบช.น., ภ.๑-๙, ศชต., ก., บส., สตม และ จตร.(หน.จต.)

ด้วย ที่ปรึกษา (ปป๕) ได้รายงานผลการประชุมคณะกรรมการคดีพิเศษ (กคพ.) ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๔ ว่าในการประชุมมีการกล่าวถึงกรณีที่ทำให้ภาพลักษณ์ของ ตร.เสียหาย เกี่ยวกับกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจปล่อยปละละเลยการปฏิบัติหน้าที่ เช่น การทำสำนวนการสอบสวนที่ไม่ละเอียดเพียงพอ ไม่สืบสวนด้วยความอุตสาหะอย่างแท้จริง การสืบสวนสอบสวนอย่างไม่เป็นธรรม ซึ่งประชาชนทราบข้อเท็จจริงแต่เจ้าหน้าที่ตำรวจเฉยเมย เป็นเหตุให้ประชาชนร้องเรียนไปยังหน่วยงานอื่น จึงควรมีมาตรการกวดขันที่ชัดเจนต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้บังคับบัญชาในการปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องเกิดความเป็นธรรม และเป็นที่พึ่งของประชาชน

ตร.พิจารณาแล้วเห็นว่า การสอบสวนคดีอาญาเป็นภารกิจสำคัญในการอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชน จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการอำนวยความยุติธรรมไว้ตามคำสั่ง ตร. ที่ ๕๗๒/๒๕๓๘ ลง ๑๖ ส.ค.๒๕๓๘ เรื่อง การอำนวยความยุติธรรมในการสอบสวนคดีอาญา รวมถึงได้กำหนดมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา ไว้ตามคำสั่ง ตร. ที่ ๙๖๐/๒๕๓๗ ลง ๑๐ ส.ค.๒๕๓๗ เรื่อง มาตรการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา นอกจากนี้ยังได้กำหนดจรรยาบรรณของพนักงานสอบสวน ไว้ตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๘ บทที่ ๑๗ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางให้พนักงานสอบสวนถือปฏิบัติเพื่อให้การสอบสวนคดีอาญาเป็นไปด้วยความโปร่งใส สุจริต รวดเร็ว และเป็นธรรม ดังนั้น จึงให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับควบคุม กำกับ ดูแล และกวดขันการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนรวมถึงข้าราชการในสังกัดที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการสอบสวนคดีอาญา ให้ถือปฏิบัติตามแนวทางข้างต้นโดยเคร่งครัด หากพบข้อบกพร่องก็ให้พิจารณาดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และแจ้งให้พนักงานสอบสวนและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อถือปฏิบัติ

พล.ต.อ.

(วิเชียร พจน์โพธิ์ศรี)

ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. ๐๒-๒๐๕-๓๔๘๓,๓๔๗๕

ที่ ๐๐๑๑.๒๔/ ๒๒๕๗ วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง การเผยแพร่ภาพและรายชื่อมือปืนรับจ้างในเวบไซต์

รบช.ภ.๑-๙, น., ก., บส., สตม และ ศชต.

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีหนังสือ ที่ สม ๐๐๐๗/๒๗๔ ลง ๖ ก.พ. ๒๕๕๕ แจ้งผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณี บก.ป. ระบุชื่อบุคคลลงในเวบไซต์ ว่าเป็นมือปืนรับจ้าง ต่อมาถูกจับกุมแต่มิได้แจ้งถอนหมายจับบุคคลดังกล่าว ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติให้ ตร. พิจารณากำหนดมาตรการ เพื่อให้มีการปรับเปลี่ยนฐานข้อมูลประวัติอาชญากร ให้ตรงกับข้อเท็จจริง และพิจารณาปรับปรุงแก้ไขระเบียบตลอดจนแนวทางปฏิบัติ และควบคุม กำกับ ดูแล มิให้มีการกระทำใดที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนเกิดขึ้น

ตร. พิจารณาแล้วเห็นว่า การเผยแพร่ภาพและรายชื่อผู้ต้องหาซึ่งเป็นมือปืนรับจ้างในเวบไซต์ เป็นมาตรการเร่งรัดการสืบสวนสอบสวนและติดตามจับกุมผู้กระทำผิดมาดำเนินคดี เพื่อให้ผู้ที่พบเห็นหรือทราบเบาะแสของบุคคลดังกล่าวแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการจับกุม ดังนั้นเมื่อสามารถจับกุมผู้ต้องหาหนีไปได้แล้ว และไม่มีคดีอื่นที่ต้องประกาศจับอีก จึงไม่มีเหตุผลที่จะต้องเผยแพร่ภาพผู้ต้องหานั้นอีกต่อไป ซึ่งอาจเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของบุคคลดังกล่าวได้ จึงขอกำชับให้ถือปฏิบัติดังนี้ เมื่อมีการจับกุมผู้ต้องหาตามหมายจับคดีใดได้แล้ว ให้ดำเนินการถอนหมายจับผู้ต้องหานั้นโดยทันที โดยให้อยู่ในอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้าสถานีตำรวจ หรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบการสอบสวนคดีนั้น และหากมีการเผยแพร่ภาพและรายชื่อผู้ต้องหาดังกล่าวไว้ในเวบไซต์ ก็ให้ดำเนินการลบข้อมูลนั้นออกโดยเร็ว ทั้งนี้ การดำเนินการในเรื่องการถอนหมายจับให้ถือปฏิบัติตามหนังสือ ตร. ที่ ๐๐๓๓.๔๗/๐๓๒๕๓ ลง ๓๐ ก.ค. ๒๕๕๓ เรื่อง การบันทึกข้อมูลหมายจับและถอนหมายจับตั้งแต่ ๑ ม.ค. ๒๕๕๔ และหนังสือ ตร. ที่ ๐๐๓๓.๔๗/๔๔๘๐ ลง ๒๓ พ.ย. ๒๕๕๓ เรื่อง การบันทึกข้อมูลหมายจับและถอนหมายจับตั้งแต่ ๑ ม.ค. ๒๕๕๔ เป็นต้นไป

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.ท.

(ถาจิณ โชติวงศ์)

รอง จตช.(๑) บรท.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๓๔๕๘
ที่ ๐๐๑๑.๒๗/ว ๑๑๒ วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๕
เรื่อง แนวทางการปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายรัฐบาล (เพิ่มเติม ครั้งที่ ๒)

รอง ผบ.ตร., จตช., ผู้ช่วย ผบ.ตร., หรือตำแหน่งเทียบเท่า
ผบช.น., ก., ภ.๑-๙, ศขค., ปส., กมค. และ จต.

ตามหนังสือ ตร. ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๒๒ ลง ๖ ม.ค.๒๕๕๔ และหนังสือ ตร. ด่วนที่สุด ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๐๔๓๙ ลง ๓๑ ม.ค.๒๕๕๔ กำหนดแนวทางปฏิบัติการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีกับผู้เสพ ผู้ค้า ผู้ผลิต เครือข่าย/กลุ่มการค้ายาเสพติด ตลอดจนการทำสำนวนการสืบสวนสอบสวนขยายผลคดียาเสพติด ไว้แล้วนั้น

ด้วยเหตุที่ในปัจจุบันปัญหายาเสพติดยังมีความรุนแรงและมีแนวโน้มที่จะมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น สาเหตุสำคัญประการหนึ่งเนื่องจากยังมีแหล่งผลิตอยู่ในต่างประเทศและส่งยาเสพติดเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทยตลอดเวลา เมื่อพิจารณาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่าแม้การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจะกระทำนอกราชอาณาจักร แต่ก็มีบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติให้ผู้กระทำต้องรับโทษในราชอาณาจักร ตาม พ.ร.บ. มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.๒๕๓๔ มาตรา ๕ และ ป.อาญา มาตรา ๕ จึงเป็นกรณีที่สามารถทำการสอบสวนดำเนินคดีได้ แต่ในการสอบสวนคดีความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย เป็นอำนาจหน้าที่ของอัยการสูงสุดหรือผู้รักษาราชการแทน ในฐานะเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๒๐ นอกจากนี้การดำเนินการส่งผู้ร้ายข้ามแดนตาม พ.ร.บ. ส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ.๒๕๕๓ และการขอความช่วยเหลือทางอาญา ตาม พ.ร.บ. ความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องอาญา พ.ศ.๒๕๓๕ ก็อยู่ในอำนาจหน้าที่ของอัยการสูงสุดเช่นเดียวกัน แต่ยังมิได้มีการวางแนวทางปฏิบัติสำหรับการทำสำนวนการสืบสวนสอบสวนขยายผลคดียาเสพติดที่มีการกระทำความผิดนอกราชอาณาจักรดังกล่าวไว้แต่ประการใด ดังนั้น เพื่อให้การทำสำนวนการสืบสวนสอบสวนขยายผลคดียาเสพติดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงให้ยกเลิกความในข้อ ๓. แนวทางการทำสำนวนการสืบสวนสอบสวนคดียาเสพติดตามหนังสือ ตร.ข้างต้นเสียทั้งหมด และกำหนดแนวทางปฏิบัติเรื่องดังกล่าวเสียใหม่ ดังนี้

๓. แนวทางการทำสำนวนการสืบสวนสอบสวนขยายผลคดียาเสพติด

๓.๑ เมื่อจับกุมผู้ต้องหาในความผิดฐาน เสพยาเสพติด หรือมียาเสพติดไว้เพื่อเสพ หรือเพื่อจำหน่าย ให้หัวหน้าสถานีตำรวจ หรือหัวหน้าหน่วยงาน นำตัวผู้ต้องหามาซักถามตามแบบบันทึกการซักถาม (เอกสาร ๔) ด้วยตนเอง เพื่อขยายผลถึงผู้ค้ารายย่อย รายใหญ่ ผู้ผลิต หรือเครือข่ายกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด

๓.๒ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานบันทึกเรื่องที่มีการสืบสวนขยายผลลงในสมุดคุมสำนวนการสืบสวนคดียาเสพติด (ยส.) ประจำสถานีตำรวจหรือหน่วยงาน

/๓.๓ เมื่อซักถาม ...

๓.๓ เมื่อซักถามผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมตามข้อ ๓.๑ แล้ว มีข้อมูลถึงผู้ค้ารายย่อย รายใหญ่ ผู้ผลิต หรือเครือข่ายกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงาน มอบสำนวนการสืบสวนให้พนักงานสอบสวนดำเนินการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษตามระเบียบ

กรณีซักถามแล้วไม่มีข้อมูลถึงผู้ค้ารายย่อย รายใหญ่ ผู้ผลิต หรือเครือข่ายกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด ให้เสนอผู้บังคับการเพื่อพิจารณาสั่งให้ทำการสืบสวนต่อไปหรืองดการสืบสวน

ถ้าผู้บังคับการสั่งให้ทำการสืบสวนเพิ่มเติมแล้วมีข้อมูลถึงผู้ค้ารายย่อย รายใหญ่ ผู้ผลิต หรือเครือข่ายกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานมอบสำนวนการสืบสวนให้พนักงานสอบสวนดำเนินการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษตามระเบียบ

๓.๔ ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำผิดของผู้ค้ารายย่อย รายใหญ่ ผู้ผลิต หรือเครือข่ายกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด เมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าบุคคลดังกล่าวน่าจะได้กระทำความผิด จึงยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อขอให้ออกหมายจับผู้กระทำความผิด

๓.๕ กรณีศาลออกหมายจับให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานดำเนินการสืบสวนติดตามจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีตามกฎหมาย

เมื่อพนักงานสอบสวนเห็นว่าการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้สรุปสำนวนการสอบสวนและมีความเห็นทางคดีส่งไปยังพนักงานอัยการเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายต่อไป

๓.๖ กรณีศาลไม่ออกหมายจับ ให้พนักงานสอบสวนเสนอสำนวนการสอบสวนถึงผู้บังคับการ เพื่อพิจารณาสั่งให้ทำการสืบสวนเพิ่มเติม ถ้ามีพยานหลักฐานเพิ่มเติมตามสมควรว่าบุคคลดังกล่าวได้กระทำความผิด ให้พนักงานสอบสวนยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อขอให้ศาลออกหมายจับอีกครั้ง หากศาลออกหมายจับให้ดำเนินการตามข้อ ๓.๕

ถ้าจากการสืบสวนเพิ่มเติมไม่มีพยานหลักฐานตามสมควรว่าบุคคลดังกล่าวได้กระทำความผิด และพนักงานสอบสวนเห็นว่าการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้สรุปสำนวนการสอบสวนและมีความเห็นทางคดีส่งไปยังพนักงานอัยการเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายต่อไป

๓.๗ ในการดำเนินคดียาเสพติดโดยเฉพาะในความผิดฐานจำหน่ายหรือมีไว้เพื่อจำหน่ายให้ทำการสืบสวนสอบสวนขยายผลถึงแหล่งผลิต ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ให้ได้ความว่าใครเป็นผู้ผลิต แหล่งผลิตอยู่ที่ใด ใครเป็นผู้นำเข้า นำเข้ามาในราชอาณาจักรอย่างไร และมีผู้ใดเกี่ยวข้องบ้าง หากได้ความว่ามีแหล่งผลิตอยู่นอกราชอาณาจักรหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเกิดขึ้นนอกราชอาณาจักร และเข้าหลักเกณฑ์ตาม พ.ร.บ. มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.๒๕๓๔ มาตรา ๕ หรือตาม ป.อาญา มาตรา ๕ ให้รวบรวมพยานหลักฐานเกี่ยวกับพฤติการณ์ในการกระทำความผิดและบุคคลที่กระทำความผิด แล้วส่งเรื่องไปยังอัยการสูงสุดเพื่อพิจารณาดำเนินการตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๒๐ ต่อไป

๓.๘ ให้แต่ละ บช. จัดชุดพนักงานสอบสวนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการสืบสวนสอบสวนความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด บช. ละ ๓ ชุด เพื่อทำหน้าที่สืบสวนสอบสวนขยายผลการดำเนินคดีแก่ผู้ผลิต ผู้นำเข้าหรือผู้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรตามข้อ ๓.๗ กรณีอัยการสูงสุดมอบหมายให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้รับผิดชอบคดีความผิดดังกล่าว

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

พล.ต.อ.

(อดุลย์ แสงสิงแก้ว)

ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร **โทร**

ที่ 0007.34/4011 **วันที่** 24 ตุลาคม 2555

เรื่อง เรื่องมาตรการป้องกันและปราบปรามการแข่งรถจักรยานยนต์ในทางสาธารณะ

ผบช.น. ภ. 1–9 และ ผบช.ก.

ด้วยปรากฏสถานการณ์การแข่งขันรถในทางสาธารณะเกิดขึ้นทั้งในพื้นที่ กทม. ปริมณฑล และเขตเมืองใหญ่หลายแห่ง ซึ่งเป็นเรื่องที่กระทบต่อความรู้สึกของประชาชนทั่วไป แม้การปฏิบัติการปราบปรามของเจ้าหน้าที่ตำรวจจะทำให้การแข่งรถในทางสาธารณะลดความรุนแรงลงในระดับหนึ่ง แต่ปัญหาดังกล่าวยังดำรงอยู่ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการป้องกันและปราบปรามการแข่งรถจักรยานยนต์ในทางสาธารณะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการบูรณาการ การปฏิบัติของหน่วยที่เกี่ยวข้องอย่างสอดคล้องประสานกัน จึงให้หน่วยดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการแข่งรถจักรยานยนต์ในทางสาธารณะ ดังนี้

1.แนวทางปฏิบัติ แบ่งออกเป็น 3 ช่วงคือ

1.1 ช่วงก่อนแข่งขัน ให้แต่ละหน่วยกำหนดผู้รับผิดชอบระดับ รอง ผบช. และ รอง ผบก. เพื่อควบคุมกำกับ ดูแล บริหารจัดการวางแผนการดำเนินงาน และตรวจสอบติดตามการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน และให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นเข้าใจใส่ ควบคุมอำนวยการ และแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด

1.2 ให้จัดเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนออกสืบสวนหาข่าวรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหัวหน้ากลุ่มแข่งรถ ร้านค้ารับเดิมพันสภาพรถ ความเคลื่อนไหวของกลุ่ม โดยให้บันทึกภาพนิ่ง หรือภาพเคลื่อนไหวไว้ด้วย เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบในการดำเนินคดีกับผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้ขับขี่ ผู้ซ้อนท้าย รวมทั้งผู้สนับสนุนจัดการแข่งขัน

1.3 ให้จัดสายตรวจออกตรวจตราป้องกันการกระทำผิด หรือตรวจสอบการรวมกลุ่มตามเบาะแสที่ได้รับแจ้งจากประชาชน โดยประสานกำลังเป็นชุดปฏิบัติการ และหลีกเลี่ยงการปฏิบัติการโดยลำพัง

1.4 ให้กวดขันจับกุมผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ที่กระทำผิดกฎหมายในทุกข้อหาที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด และต่อเนื่อง และให้รวมถึงร้านรับซ่อมรถจักรยานยนต์ ดัดแปลงสภาพหรือตกแต่งรถเพื่อการแข่งขัน การใช้หรือจำหน่ายอุปกรณ์ส่วนควบที่ไม่ได้มาตรฐาน

1.5 ให้ประสานความร่วมมือกับทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เช่น สถานศึกษาเพื่อให้ความรู้และช่วยการรับเปลี่ยนทัศนคติแก่เยาวชนให้ตระหนักถึงโทษภัยของการแข่งรถ กรมทางหลวง หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการปรับสภาพถนนให้มีสภาพไม่เหมาะกับการแข่งขัน และการขอรับการสนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือ สำหรับใช้ในการปฏิบัติการ เป็นต้น

1.6 ให้แต่ละหน่วยแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนโดยกำหนดช่องทางสื่อสารในการรับแจ้งเบาะแสการกระทำผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีพบเห็นว่ากำลังมีการรวมตัวเพื่อจะทำการแข่งขันให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจทราบในทันทีทางช่องทางสื่อสารที่กำหนด แล้วประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบอย่างทั่วถึง

1.7 ให้โฆษก ตร.และกองสารนิเทศ (สท.) ประชาสัมพันธ์การรณรงค์การแข่งรถจักรยานยนต์ในทางสาธารณะของเจ้าหน้าที่ในทุกพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบทางสื่อมวลชน รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองหมั่นสอดส่องความประพฤติเด็กและเยาวชนในปกครองไม่ให้นำรถจักรยานยนต์มาขับขี่เพื่อการแข่งขัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการแข่งขัน

2.ช่วงการแข่งขัน

2.1 ให้วางแผนบูรณาการการใช้กำลังในการปฏิบัติร่วมกันทุกฝ่ายในพื้นที่ทั้ง สส. ปป. จร. พงส. และบูรณาการผนึกกำลังจากหน่วยงานที่มีพื้นที่ใกล้เคียง เช่น ในเขตพื้นที่ บช.น. ที่มีพื้นที่ติดต่อกับ ภ.1 หรือ ภ.7 และ บ.ก.ทล. หรือ บก.จร. โดยให้ บก.ทล.ผนึกกำลังเข้าปฏิบัติการในพื้นที่รอยต่อ และให้กำหนดผู้บังคับบัญชาเหตุการณ์อย่างชัดเจน รวมทั้งจัดเตรียมห้องควบคุม และสถานที่เก็บของกลางไว้รองรับการดำเนินการด้วย

2.2 การใช้อุปกรณ์เพื่อลดความเร็วของรถ และลดความรุนแรงในขณะจับกุมให้คำนึงถึงความปลอดภัยของทุกฝ่ายทั้งเจ้าหน้าที่และผู้กระทำผิด ทั้งนี้ ให้พิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ม.83 วรรคสาม

2.3 ให้บันทึกภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหวในทุกขั้นตอนขณะดำเนินการทั้งหมดไว้เป็นหลักฐานเพื่อใช้ประกอบสำนวนการสอบสวน หรือติดตามตัวผู้กระทำผิดมาดำเนินคดีในภายหลัง

2.4 ให้จับกุมและดำเนินคดีกับผู้แข่งขัน ผู้จัด ผู้สนับสนุน และผู้ส่งเสริมในทุกข้อกล่าวหา ตรวจสอบประวัติอาชญากรรมและหมายจับผู้กระทำผิดทุกราย และส่งฟ้องศาลทุกคดี และให้ประสานกับพนักงานอัยการอย่างใกล้ชิดในการส่งฟ้อง

2.5 เมื่อจับกุมแล้วให้ประสาน สท. และสื่อมวลชน เพื่อนำเสนอผลการปฏิบัติต่อสาธารณชน ซึ่งเป็นการสร้างแนวร่วมทางมวลชน เพื่อผลในการป้องปรามการกระทำผิดในอนาคต

3.ช่วงหลังการแข่งขัน

3.1 สอบสวนขยายผลเพื่อดำเนินการกับร้านรับซ่อมดัดแปลงสภาพรถ หรือตกแต่งรถเพื่อใช้ในการแข่งขัน จัดทำประวัติบุคคล และยานพาหนะที่กระทำผิดไว้ทุกราย เพื่อเป็นข้อมูลข้องกัน และใช้เป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขั้นต่อไป

3.2 ดำเนินการด้านมวลชนสัมพันธ์ตามแหล่งสถานศึกษาหรือที่พักอาศัยของผู้กระทำผิด เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และแสวงหาแนวร่วมในการป้องกันไม่ให้กระทำผิดซ้ำหรือเกิดพฤติกรรมเลียนแบบอีก

3.3 กำชับให้ทุกท้องที่ดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง

3.4 รวบรวมสภาพปัญหาในการปฏิบัติงาน ข้อขัดข้องและวิเคราะห์หาสาเหตุเพื่อวางแนวทางหรือมาตรการแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ที่รับผิดชอบ และจัดวางรูปแบบและการปฏิบัติเพื่อทำการฝึกซ้อมหรือซักซ้อมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเกิดเหตุในครั้งต่อไป

ระยะเวลาในการดำเนินการ ตั้งแต่เดือน ต.ค.-พ.ย.2555

ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

บุคคลที่ต้องรับผิดชอบหรือควรพิจารณาดำเนินคดีมี 4 กลุ่ม ได้แก่

1.ผู้ขับขี่

2.ผู้จัด ผู้สนับสนุน หรือผู้ส่งเสริมให้มีการแข่งขัน

3.บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

4.ผู้จำหน่ายอุปกรณ์แต่งรถ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแข่งรถ ได้แก่ พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.2522 พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 พ.ร.บ.มาตรฐานอุตสาหกรรม พ.ศ.2511 พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.2522 พ.ร.บ.รักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบของบ้านเมือง พ.ศ.2535 และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

การรายงาน

ให้ ทช.น. ภ. 1 9 และ ผบช.ก. รายงานให้ ตร.ทราบ การปฏิบัติทุกวันเมื่อมีการจับกุม รายงานสรุปผลการปฏิบัติในภาพรวมเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินการ ภายในวันที่ 3 ก.พ.2555

เพื่อทราบและถือปฏิบัติ

พล.ต.อ. อดุลย์ แสงสิงแก้ว

(อดุลย์ แสงสิงแก้ว)

ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี กรมตำรวจ โทร. 2511089

ที่ 0503.6/ 16442 **วันที่** 11 ธันวาคม 2539

เรื่อง กำชับและซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการชี้ตัวผู้ต้องหา การนำผู้ต้องหาชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ และการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน

รอง จ.ตร.,ผู้ช่วย จ.ตร.ภาค 1-9,ผบช.ภาค 1-9,ผบช.น.,ผบช.ก.,ผบช.ปส.,ผบช.สตม.,ผบช.สกท.,รตร., ผบก.วช. และ ผบก.คด.

ในปัจจุบันปรากฏว่ามีข้าราชการตำรวจตลอดจนผู้ช่วยการตรวจพิสูจน์ในเรื่องต่าง ๆ ของกรมตำรวจ ได้ออกแถลงข่าวหรือให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนในลักษณะเปิดเผยรูปคดีหรือพยานหลักฐาน ซึ่งอาจเป็นพยานบุคคล พยานวัตถุ หรือพยานเอกสาร รวมตลอดถึงผลการตรวจพิสูจน์ต่างๆ เช่น ผลการตรวจพิสูจน์ทางนิติเวช หรือผลการตรวจทางเคมี ผลการตรวจทางชีวะ ฯลฯ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการแถลงข่าวเกี่ยวกับการนำตัวผู้ต้องหาไปนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ การชี้ตัวผู้ต้องหา ทำให้ปรากฏภาพที่ไม่เหมาะสมตามหน้าหนังสือพิมพ์หรือทางโทรทัศน์ในแง่มุมต่างๆ อาทิเช่น ผู้เสียหายที่เป็นเด็ก เยาวชน หรือสตรีในคดีเกี่ยวกับเพศ หรือภาพถ่ายเด็กเข้าชี้ตัวผู้ต้องหา ฯลฯ โดยมิได้คำนึงถึงระเบียบปฏิบัติอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อรูปคดี เป็นเหตุให้มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจว่าเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสม ทั้งที่กรมตำรวจได้เคยมีหนังสือ ตร.ที่ 0510.3/7632 ลงวันที่ 27 พ.ค.2528 เรื่อง กำชับวิธีการชี้ตัวผู้ต้องหา หนังสือ ตร. ที่ 0610.3/04/2787 ลงวันที่ 24 มี.ค.2530 เรื่อง คำแนะนำแนวทางการปฏิบัติในการนำตัวผู้ต้องหามาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน และหนังสือ ตร. ที่ 0508.5/4545 ลงวันที่ 19 พ.ค.2531 เรื่อง กำชับการปฏิบัติและซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการแถลงข่าว หรือแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน ให้ข้าราชการตำรวจหน่วยต่าง ๆ ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดไว้แล้ว

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติของพนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้องเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และคำสั่งของกรมตำรวจดังกล่าวโดยเคร่งครัด จึงขอกำชับให้พนักงานสอบสวนทุกหน่วยถือปฏิบัติดังนี้

1. <u>การแถลงข่าวหรือแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน</u>

1.1 ห้ามใช้วิธีการหรือแสดงข้อความในการแถลงข่าวหรือแพร่ภาพที่อาจทำให้เกิดความเสียหายแก่พยาน ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือรูปคดีโดยเด็ดขาด

1.2 ไม่ควรเปิดเผยถึงเรื่องเกี่ยวกับคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ที่ถือเป็นความลับ

1.3 ให้ระมัดระวังเรื่องที่จะเกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงหรือผลประโยชน์ของผู้อื่น เช่น คดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดฐานทำให้แท้งลูก ความผิดฐานหมิ่นประมาท ฯลฯ เป็นต้น

1.4 ห้ามนำผลการสืบสวนสอบสวนหรือความเห็นมาแถลงข่าวหรือให้ข่าวต่อสื่อมวลชนไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ เพราะจะทำให้เสียรูปคดีหรือทำให้พยานหลักฐานถูกเปิดเผยออกไป

1.5 ห้ามเปิดเผยถึงแผนประทุษกรรมซึ่งอาจเป็นแบบอย่างในทางไม่ดี เช่น วิธีการฉ้อโกง การกระทำอัตรินิบาตกรรม หรือวิธีการอันชั่วร้ายอื่น ๆ ที่พวกมิจฉาชีพหรือประชาชนอาจนำไปใช้เป็นแบบอย่าง

1.6 ห้ามเปิดเผยถึงข้อความ หรือรูปภาพ อันอาจจะทำให้บุคคลอื่นรู้จักตัว รู้จักชื่อที่อยู่ ที่ทำงาน สถานศึกษา ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดี หรือพยาน เว้นแต่ในลำนวนการสอบสวน

1.7 คดีที่ต้องมีการชี้ตัวหรือชี้รูปผู้ต้องหา ห้ามนำตัวผู้ต้องหาออกแถลงข่าวหรือแพร่ภาพต่อสื่อมวลชนก่อนทำการชี้ตัวหรือชี้รูป ถ้าจะทำการแถลงข่าวก็ไม่จำเป็นต้องให้ผู้ต้องหาอยู่ร่วมในที่นั้นด้วย

1.8 การแถลงข่าวห้ามใช้ถ้อยคำหรือกิริยาท่าทางที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือประจานดูหมิ่นเหยียดหยามผู้ต้องหาหรือผู้อื่น

2. <u>การนำผู้ต้องหาไปชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ</u>

2.1 ในการนำตัวผู้ต้องหาไปชี้สถานที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ ให้ป้องกันมิให้ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปในที่นำชี้ และให้ทั้งระมัดระวังการใช้ถ้อยคำหรือกิริยาท่าทางที่เห็นว่าเป็นการข่มขู่หรือการปฏิบัติการที่ไม่สมควรแก่ผู้ต้องหา

2.2 ควรหลีกเลี่ยงการให้สัมภาษณ์ใด ๆ ในลักษณะเป็นการตอบได้ระหว่างพนักงานสอบสวนกับผู้ต้องหาหรือบุคคลใด ๆ โดยมีสื่อมวลชนเป็นผู้สัมภาษณ์ เนื่องจากอาจเป็นเหตุให้รูปคดีเสียหาย

3 <u>การชี้ตัวผู้ต้องหา</u>

3.1 ให้พนักงานสอบสวนหรือผู้บังคับบัญชาผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการชี้ตัว ทั้งระลึกเสมอว่า การชี้ตัวผู้ต้องหาเป็นการรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย โดยปราศจากอคติและการบังคับ จึงห้ามจัดให้มีการชี้ตัวโดยผู้ชี้ตัวไม่เต็มใจหรือไม่สมัครใจโดยเด็ดขาด

3.2 ในกรณีผู้ชี้ตัวสมัครใจจะชี้ตัวผู้ต้องหา หรือสมัครใจจะชี้ตัวโดยเผชิญหน้ากับผู้ต้องหาก็ให้ดำเนินการไปตามระเบียบการดำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 6 บทที่ 8 เว้นแต่ผู้ชี้ตัว

เกรงกลัวว่าจะไม่ได้รับความปลอดภัยในขณะนั้นหรือภายหลัง หรือพนักงานสอบสวนพิจารณาแล้วเห็นว่าจะเป็นอันตรายต่อผู้ชี้ตัว ก็ให้หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากันระหว่างผู้ต้องหากับผู้ที่ชี้ตัว ทั้งนี้ให้พนักงานสอบสวนพิจารณาใช้วิธีการและสถานที่ชี้ตัวให้เหมาะสมด้วย เช่น จัดสถานที่สำหรับชี้ตัวโดยมิให้ผู้ต้องหามองเห็นผู้ชี้ตัวได้ ทั้งนี้เพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้ต้องหา พนักงานสอบสวนจะต้องจัดบุคคลที่เป็นกลางเข้าดูการชี้ตัว แล้วจัดให้ลงชื่อรับรองในบันทึกการชี้ตัวด้วย

3.3 การชี้ตัว ให้พนักงานสอบสวนถามผู้ต้องหาว่าตามที่จัดการเพื่อให้ชี้ตัวนั้นเป็นที่พอใจของผู้ต้องหาหรือไม่ หรือจะให้จัดการอย่างไร เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม เมื่อการชี้ตัวเสร็จสิ้น ให้พนักงานสอบสวนบันทึกรายละเอียดและผลการชี้ตัว โดยให้ผู้ต้องหา ผู้ชี้ตัวพนักงานสอบสวน และผู้ที่ได้ร่วมรู้เห็นการชี้ตัว ลงชื่อไว้ในบันทึกด้วย

3.4 การชี้ตัวผู้ต้องหา ให้ชี้ตัวในห้องหรือสถานที่ที่เตรียมการไว้

ดังนั้น จึงขอกำชับพนักงานสอบสวน และผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องให้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยให้ จต. ติดตามตรวจสอบและกวดขันการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจหน่วยต่าง ๆ ให้เป็นไปตาม ระเบียบ คำสั่ง และหนังสือ ตร. ดังกล่าวข้างต้น หากพบว่ามีการฝ่าฝืนให้พิจารณาทัณฑ์อย่างจริงจัง

พล.ต.อ.

(พจน์ บุณยะจินดา)

อ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตำรวจ โทร. 2052358

ที่ มท 0606.6/527 **วันที่** 16 มกราคม 2541

เรื่อง การปฏิบัติในการชี้ตัวผู้ต้องหา

รอง ต.ตร.,ผู้ช่วย อ.ตร.,ผชพ.น.,จตร.,ผบช.น.,ก,ปส.,ส.,สตม.,ภ 1-9,ผบก.ตต. และ ผบก.วช.

ตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 8 บทที่ 8 ว่าด้วยการจัดให้ชี้ตัวและชี้รูปผู้ต้องหา ข้อ 281 และตามหนังสือกรมตำรวจ ที่ 0503.6/16442 ลง 11 ธ.ค.39 ข้อ 3 กำหนดวิธีการชี้ตัวผู้ต้องหาเพื่อถือปฏิบัติไว้ 2 วิธี คือ จัดให้ผู้กล่าวหาหรือพยานเข้าชี้ตัวผู้ต้องหาในลักษณะที่ให้ผู้ชี้ตัวเผชิญหน้ากับผู้ต้องหา และวิธีชี้ตัวผู้ต้องหาโดยมิให้ผู้ต้องหามองเห็นผู้ชี้ตัวนั้น เนื่องจากการชี้ตัวโดยวิธีการที่ให้ผู้กล่าวหาหรือพยานเข้าชี้ตัวผู้ต้องหาในลักษณะที่ให้ผู้ชี้ตัวต้องเผชิญหน้ากับผู้ต้องหา เป็นวิธีการที่ไม่เหมาะสม อาจก่อให้เกิดภยันตรายแก่ผู้กล่าวหาหรือพยานผู้ชี้ตัวผู้ต้องหา ในกรณีที่ผู้ต้องหามีอิทธิพลผู้เสียหายหรือพยานอาจไม่กล้าชี้หรือเจตนาชี้ให้ผิดตัว เนื่องจากเกรงกลัวว่าจะได้รับอันตราย เป็นการไม่ให้ความคุ้มครองแก่ผู้เสียหายหรือพยานและโดยเฉพาะอย่างยิ่งพยานซึ่งเป็นผู้ที่เสียสละมาให้ความร่วมมือต่อรัฐ และในบางครั้งผู้เสียหายที่เข้าชี้ตัวผู้ต้องหาได้ทำร้ายร่างกายผู้ต้องหาโดยที่ผู้อำนวยการชี้ตัวผู้ต้องหาไม่อาจป้องกันได้ เป็นการเสียหายต่อภาพพจน์ของ ตร. ทั้งในการจัดให้ผู้กล่าวหาหรือพยานเข้าชี้ตัวผู้ต้องหาในลักษณะที่ให้ผู้ชี้ตัวต้องเผชิญหน้ากับผู้ต้องหายังไม่เป็นการสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 244 ที่บัญญัติว่าบุคคลซึ่งเป็นพยานในคดีอาญามีสิทธิได้รับการคุ้มครองและการปฏิบัติที่เหมาะสม

ฉะนั้น ในการจัดให้มีการชี้ตัวผู้ต้องหา (ไม่รวมถึงการชี้รูปผู้ต้องหา) ให้กระทำแต่เฉพาะวิธีชี้ตัวผู้ต้องหาโดยมิให้ผู้ต้องหามองเห็นผู้ชี้ตัวเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้กล่าวหาและพยานผู้ทำการชี้ตัวผู้ต้องหา โดยมีวิธีปฏิบัติ ดังนี้

1. กรณีผู้กล่าวหาและพยานให้การว่ารู้จักผู้ต้องหาแต่ไม่คุ้นเคยหรือไม่รู้จักแต่เห็นหน้าอีกจำได้ตามที่ได้ให้การถึงลำดับรูปพรรณไว้โดยละเอียดในคำให้การ ต้องจัดให้มีการชี้ตัวผู้ต้องหาหรือภาพถ่ายผู้ต้องหาโดยเร็วและในโอกาสแรกที่สามารถจัดทำได้และก่อนที่ภาพของผู้ต้องหาจะปรากฏต่อสื่อมวลชน เมื่อจัดให้ผู้กล่าวหาหรือพยานชี้ตัวผู้ต้องหาหรือภาพถ่ายผู้ต้องหาแล้ว ให้สอบสวนบากคำยืนยันตามที่ให้การไว้ด้วย ทั้งนี้ เพื่อพิสูจน์ว่าผู้กล่าวหาหรือพยานจำผู้ต้องหาได้แน่นอนตามที่ได้ให้การไว้

/ การจัดให้ชี้ตัว...

การจัดให้ชี้ตัวหรือภาพถ่ายผู้ต้องหาอาจกระทำได้ทั้งในสถานีตำรวจหรือสถานที่อื่น สำหรับผู้ทำหน้าที่ผู้อำนวยการชี้ตัวหรือภาพถ่าย ให้พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีหรือผู้บังคับบัญชาเป็นผู้ดำเนินการ

สถานที่ที่จะทำการชี้ตัวผู้ต้องหา ต้องเป็นห้องที่มีที่กำบังพอที่จะป้องกันไม่ให้บุคคลภายนอกมองเห็นบุคคลที่อยู่ภายในห้องได้จากทางอื่นนอกจากช่องกระจก (มีขนาดพอสมควรที่จะมองเข้าไปภายในห้องได้โดยสะดวก) กระจกที่ใช้เป็นกระจกมองทางเดียว (one - way mirror) โดยติดตั้งให้ผู้ชี้ตัวผู้ต้องหามองผ่านเข้าไปในห้องชี้ตัวผู้ต้องหาได้ แต่บุคคลภายในห้องชี้ตัวผู้ต้องหาไม่สามารถมองเห็นบุคคลที่อยู่ภายนอกห้องชี้ตัวได้ และภายในห้องชี้ตัวผู้ต้องหาต้องมีแสงสว่างเพียงพอที่จะเห็นบุคคลภายในห้องได้อย่างชัดเจน

2. วิธีชี้ตัวผู้ต้องหาให้ปฏิบัติดังนี้

2.1 เพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้กรณี ห้ามจัดให้ผู้ที่จะทำการชี้ตัวผู้ต้องหามีโอกาสเห็นตัวภาพถ่ายหรือตำหนิรูปพรรณผู้ต้องหาก่อนทำการชี้ตัว

2.2 พยายามจัดให้ผู้ต้องหาแต่งกายลักษณะคล้ายคลึงกับเวลาที่เกิดเหตุยืนปะปนกับบุคคลอื่นเพศเดียวกัน ซึ่งมีรูปร่าง ขนาด อายุ และแต่งกายคล้ายคลึงกันกับผู้ต้องหาจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน และอยู่รวมกับผู้ต้องหาในที่เดียวกัน

2.3 ให้ผู้ต้องหาและบุคคลที่จัดไว้ยืนเข้าแถวอยู่รวมกัน หรือเดินผ่านผู้ชี้ตัวทีละคน และให้ผู้ต้องหาเลือกที่ยืนหรือลำดับที่เดินผ่านผู้ชี้ตัวแล้วแต่กรณี ตามความประสงค์ของผู้ต้องหาทุกครั้ง และเมื่อผู้ต้องหาพอใจอย่างไรแล้ว ให้บันทึกรับทราบการชี้ตัวของผู้ต้องหาไว้ด้วย

บันทึกรับทราบการชี้ตัวของผู้ต้องหา ให้เป็นไปตามแบบที่แนบท้ายหนังสือนี้

2.4 ในการชี้ตัวผู้ต้องหา ให้ผู้ทำหน้าที่อำนวยการในการชี้ตัวผู้ต้องหาจัดให้มีบุคคลภายนอกซึ่งมิใช่ตำรวจและเป็นบุคคลที่เชื่อถือของบุคคลโดยทั่วไป เช่น ข้าราชการฝ่ายปกครอง ข้าราชการครูกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สื่อมวลชน หรือบุคคลซึ่งเป็นที่ยอมรับนับถือของบุคคลในพื้นที่ที่มีการชี้ตัว อย่างน้อย 2 คน เป็นพยานในการชี้ตัวผู้ต้องหา

2.5 ห้ามผู้ใดกระทำการยืนเป็นเชิงแนะนำให้ชี้ตัวผู้ต้องหาคนใด

2.6 เมื่อชี้ผู้ต้องหาแล้ว ให้บันทึกผลการชี้ตัวไว้เป็นหลักฐานโดยแยกทำบันทึกเป็นรายบุคคลของผู้เข้าชี้ตัว แล้วให้ผู้ทำหน้าที่ผู้อำนวยการชี้ตัว ผู้ชี้ตัว และพยานในการชี้ตัวลงลายมือชื่อรับรองการชี้ตัวไว้ด้วย

/ บันทึกผลการ..

บันทึกผลการชี้ตัวผู้ต้องหา ให้เป็นไปตามแบบพิเศษด้วยหนังสือนี้

เมื่อชี้ตัวผู้ต้องหาแล้ว ให้ลงบันทึกรายงานประจำวันไว้เป็นหลักฐานและให้ตอบสวนบาดคาผู้ชี้ตัวไว้ด้วย

2.7 ในการชี้ตัวผู้ต้องหา จะจัดให้มีการบันทึกภาพไว้ด้วยก็ได้

3. ระเบียบหรือคำสั่งของกรมตำรวจใดที่ติดหรือแย้งกับหนังสือสั่งการนี้ ให้ใช้หนังสือสั่งการนี้แทน

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและให้แจ้งผู้ใต้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

พล.ต.อ. [signature]

(ประชา พรหมนอก)

อ.ตร.

บันทึกรับทราบการชี้ตัวของผู้ต้องหา

สถานที่บันทึก.....

วันที่ ..... เดือน..... พ.ศ. .....

1. ชื่อ ตำแหน่งผู้อำนวยการชี้ตัวผู้ต้องหา.....

2. จัดให้มีการชี้ตัวในคดีระหว่าง..... ผู้กล่าวหา

..... ผู้ต้องหา

คดีอาญาที่..... ข้อหา.....

3. ผู้อำนวยการชี้ตัวได้จัดให้มีการชี้ตัวข้าพเจ้าซึ่งเป็นผู้ต้องหา

ที่ ..... ซึ่งมีแสงสว่างเป็นอย่างดีและมีที่กำบังมิให้ผู้ชี้ตัวที่ยังมิได้ชี้ตัวเห็นผู้ต้องหาก่อนจะเข้าชี้ตัวเมื่อวันที่.....เดือน..... พ.ศ. ..... เวลา .....น.

4. ก่อนชี้ตัว ผู้อำนวยการชี้ตัวมิได้ให้ผู้ที่จะทำการชี้ตัวเห็นตัวผู้ต้องหา รูปภาพหรือคำบรรยาย พรรณของผู้ต้องหา และสถานที่นั้นผู้ต้องหาไม่เห็นผู้ชี้ตัว ได้จัดให้ผู้ต้องหาแต่งกายลักษณะคล้ายคลึงกับเวลาที่เกิดเหตุ โดยให้ปะปนกับบุคคลอื่นเพศเดียวกัน ซึ่งมีรูปร่าง ขนาด อายุ และแต่งกายคล้ายคลึงกันกับผู้ต้องหา จำนวน..... คน คือ

(1)..... (2).....

(3)..... (4).....

(5)..... (6).....

(7)..... (8).....

5. ผู้อำนวยการชี้ตัวได้จัดให้ชี้ตัวโดยวิธี ยืน/เดินผ่านทีละคน และได้ถามผู้ต้องหาว่า ตามที่จัดให้ชี้ตัวนี้เป็นที่พอใจหรือไม่ หรือจะให้จัดการอย่างไร.....

.....

.....

6. ผู้ต้องหามีความพอใจในการจัดให้ชี้ตัว ได้อ่านบันทึกนี้ให้ผู้ต้องหาและพยานในการดูตัวฟังแล้ว รับว่าถูกต้อง จึงให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....ผู้ต้องหา

(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน

(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน

(.....)

(ลงชื่อ).....หยาน

(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้อำนวยการชี้ตัว

(.....)

(ลงชื่อ).....พนักงานสอบสวน/บันทึก/อ่าน

(.....)

บันทึกผลการชี้ตัวผู้ต้องหา

สถานที่บันทึก.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

1. ชื่อ ตำแหน่งผู้อำนวยการชี้ตัวผู้ต้องหา.....

2. จัดให้มีการชี้ตัวในคดีระหว่าง..... ผู้กล่าวหา

..... ผู้ต้องหา

หรืออาญาที่..... ข้อหา.....

โดยจัดให้ นาย/นาง/นางสาว.....ผู้ชี้ตัว

เข้าทำการชี้ตัว นาย/นาง/นางสาว.....ผู้ต้องหา

ที่..... ซึ่งมีเสงสว่างเป็นอย่างดีและมีที่กำบังมิให้ผู้ชี้ตัวที่ยังมิได้ชี้ตัวเห็นผู้ต้องหาก่อนจะเข้าชี้ตัว เมื่อวันที่.....เดือน. ..... พ.ศ. ..... เวลา .....น.

3. ก่อนชี้ตัว ผู้อำนวยการชี้ตัวมิได้บอกผู้ที่จะทำการชี้ตัวเป็นตัวผู้ต้องหา รูปถ่ายหรือภาพวิรูปพรรณของผู้ต้องหา และสถานที่นั้นผู้ต้องหามิได้เห็นผู้ชี้ตัว ได้จัดให้ผู้ต้องหาแต่งกายลักษณะคล้ายคลึงกับเวลาที่เกิดเหตุ โดยให้ปะปนกับบุคคลอื่นเพศเดียวกัน ซึ่งมีรูปร่าง ขนาด อายุ และแต่งกายคล้ายคลึงกันกับผู้ต้องหาจำนวน..... คน

4. ผู้อำนวยการชี้ตัว จึงได้จัดให้ นาย/นาง/นางสาว.....

ผู้กล่าวหา/พยาน ชี้ตัวผู้ต้องหา

5. ผลการชี้ตัวผู้ต้องหาปรากฏว่า.....

.....

.....

6. ได้อ่านบันทึกชี้ให้ผู้ชี้ตัวและพยานในการชี้ตัวผู้ต้องหา ฟังแล้ว รับว่าถูกต้อง จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....ผู้ชี้ตัว

(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน

(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน

(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน

(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้อำนวยการชี้ตัว

(.....)

(ลงชื่อ).....พนักงานสอบสวน/บันทึก/อ่าน

(.....)

หมายเหตุ ได้ลงหลักฐานการชี้ตัวผู้ต้องหาวัตาม ป.จ.ว.ข้อ.....เวลา..... น. วันที่.....

เดือน..... พ.ศ.....ของสถานีตำรวจ.....

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองคดี) โทร. ๐ ๒๒๐๕-๓๔๘๖

ที่ ๐๐๐๙.๒๒/ ๑๒๑๑๙ **วันที่** ๒๖ กันยายน ๒๕๔๕

เรื่อง การจัดทำภาพถ่ายในคดีเกี่ยวด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา

ผบช.ก. , ผบช.น ผบช.ภ.๑ – ๙

ด้วยสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศได้ส่งสำนวนการสอบสวนคดีอาญาเกี่ยวเนื่องด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญามายัง ดร. เพื่อพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๕

ดร. ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าการทำสำนวนการสอบสวนคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา เช่นคดีการละเมิดเครื่องหมายการค้าทำโดยการผลิตสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าปลอม หรือเลียนแบบเครื่องหมายการค้าของผู้อื่น เป็นต้น เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จับกุมหรือพนักงานสอบสวนไม่ได้จัดทำแผนที่เกิดเหตุ ถ่ายภาพสถานที่เกิดเหตุ และถ่ายภาพของกลาง เพื่อแสดงให้เห็นถึงรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่เกิดเหตุ และสภาพของกลางประกอบในสำนวนการสอบสวน ซึ่งมีผลต่อการพิจารณาสั่งคดีของพนักงานอัยการ เนื่องจากไม่สามารถพิเคราะห์ถึงสถานที่เกิดเหตุที่แท้จริงได้ ดังนั้นเพื่อให้เกิดความละเอียดและรอบคอบ จึงให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จับกุมหรือพนักงานสอบสวนดำเนินการจัดทำแผนที่เกิดเหตุ ถ่ายภาพสถานที่เกิดเหตุรายละเอียดและสภาพของกลางประกอบสำนวนการสอบสวนด้วย

จึงแจ้งมายังท่าน เพื่อสั่งการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จับกุมหรือพนักงานสอบสวนคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาดำเนินการตามที่สั่งการข้างต้น ทั้งนี้เพื่อให้การอำนวยความยุติธรรมในภารกิจของ ดร. เป็นไปด้วยความละเอียด รอบคอบ และเป็นธรรม ได้รับการเชื่อถือศรัทธายิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมโดยรวม

พล ต.อ. สันต์ ศรุตานนท์

(สันต์ ศรุตานนท์)

ผบ.ตร

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. ๐ ๕๒๐๕ ๓๔๖๖
ที่ ๐๐๐๔.๖/๓๖๘๘ วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๖
เรื่อง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประสานงานการดำเนินคดีในความผิดตามกฎหมายการเงินการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๖

ผบช.น., ก., ภ.๑-๙, ปส., สตม, สนผ., ผบก.สบส., กง, ตส. และ สก.ตร.

ด้วยสำนักนายกรัฐมนตรีได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประสานงานการดำเนินคดีในความผิดตามกฎหมายการเงินการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๖ และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้ประกาศระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาแล้ว จึงมีผลให้ใช้บังคับได้ตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๓๑ โดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว ข้อ ๓๐ ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบนี้วางระเบียบหรือออกคำสั่งภายในหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้การปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินคดีตามกฎหมายการเงินการคลัง เป็นไปอย่างรัดกุม รวดเร็ว โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้ปฏิบัติดังนี้

๓. ในกรณีตรวจพบการกระทำความผิด หรือสงสัย หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า มีการกระทำความผิดซึ่งอาจมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม และจำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินคดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้รายงานให้ปลัดกระทรวงการคลัง ประธานกรรมการประสานงานการดำเนินคดีในความผิดตามกฎหมายการเงินการคลังทราบโดยมิชักช้า

๒. ในกรณีประธานกรรมการประสานงานการดำเนินคดีในความผิดตามกฎหมายการเงินการคลัง แจ้งผู้แทน ตร. เพื่อขอความร่วมมือให้การส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวนเข้าสนับสนุนในการรวบรวมพยานหลักฐานในชั้นสืบสวนร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ บก.สศก.จัดส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวน แล้วแต่กรณี เข้าสนับสนุนในการรวบรวมพยานหลักฐานในชั้นสืบสวน

๓. เมื่อคณะกรรมการประสานงานการดำเนินคดีในความผิดตามกฎหมายการเงินการคลัง มีมติให้ดำเนินคดี ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวน บก.สศก. เป็นผู้รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ และให้รวบรวมหนังสือของกระทรวงการคลังที่แจ้งมติคณะกรรมการเพื่อประกอบการพิจารณาในการดำเนินคดี

๔. ในกรณีประธานกรรมการประสานงานการดำเนินคดีในความผิดตามกฎหมายการเงินการคลัง มีหนังสือถึงพนักงานสอบสวนเพื่อขอจัดส่งพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าเป็นฝ่ายสนับสนุนในการรวบรวมพยานหลักฐานในชั้นสอบสวน ให้พนักงานสอบสวน บก.สศก. รับไว้ดำเนินการ

จึงแจ้งเพื่อทราบและถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี และคำสั่งนี้โดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.ท. ธีรวุฒิ บุตรศรีภูมิ
(ธีรวุฒิ บุตรศรีภูมิ)
ผู้ช่วย ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. 0 2205 3466

ที่ 0031.212/ว 63 **วันที่** 24 กรกฎาคม 2549

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับอำนาจของพนักงานสอบสวนตาม ป.วิ อาญา มาตรา 132 และการปิดกั้นเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมทางอินเทอร์เน็ต

เรียน ผบ.ตร., จตช., รอง ผบ.ตร., ผู้ช่วย ผบ.ตร.หรือ ตำแหน่งเทียบเท่า
ผบช. หรือ ตำแหน่งเทียบเท่า
ผบก.ในสังกัด สง ผบ.ตร.หรือ ตำแหน่งเทียบเท่า

ด้วย ตร. ได้หารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจของพนักงานสอบสวนตาม ป.วิ อาญา มาตรา 132 และการปิดกั้นเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมทางอินเทอร์เน็ต ต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา ในประเด็นดังนี้

1. กรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจแจ้งไปยังผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตให้ทำการปิดกั้นเว็บไซต์ ที่มีการเผยแพร่ภาพลามกอนาจารหรือการกระทำผิดกฎหมายอย่างชัดแจ้ง แต่ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตไม่ทำการปิดกั้นเว็บไซต์ดังกล่าว จะถือว่าผู้ให้บริการฯ มีส่วนร่วมในการกระทำผิดในเรื่องนั้นหรือไม่ และการสั่งปิดเว็บไซต์จะต้องมีหมายศาลตามที่บริษัท เอ.ซี.ซี. อินโฟเน็ต จำกัด ร้องขอหรือไม่ประการใด

2. กรณีพนักงานสอบสวนขอหมายเรียกเอกสาร หรือพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 132 นั้น พนักงานสอบสวนจะมีอำนาจเข้าถึงข้อมูลโทรคมนาคมได้หรือไม่ เพียงใด กรณีบริษัทฯ ผู้ครอบครองข้อมูลไม่ยินยอมโดยอ้างว่าพนักงานสอบสวนทั่วไปไม่ควรมีอำนาจมากกว่าหน่วยงานพิเศษ เช่น กรมสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งต้องอาศัยคำสั่งศาลเพื่อเข้าถึงข้อมูลโทรคมนาคม โดยต้องยื่นคำร้องฝ่ายนิติบัญญัติ ผู้พิพากษาศาลอาญา เพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษได้มาซึ่งข้อมูล จึงขอหารือว่าอำนาจของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 132 นั้น สามารถเข้าถึงข้อมูลทางโทรคมนาคมและอินเทอร์เน็ต โดยไม่ต้องมีคำสั่งจากศาล เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนกรมสอบสวนคดีพิเศษได้หรือไม่ หรือจะต้องร้องขอต่อศาลเพื่อมีคำสั่งอนุญาตเสียก่อน

/ที่นักงาน...

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีหนังสือที่ นร 0901/0618 ลงวันที่ 6 กรกฎาคม 2549 แจ้งว่าคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 11) พิจารณาข้อหารือของ ตร.โดยมีผู้แทน ตร. และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า มีปัญหาข้อกฎหมายสามประเด็น และมีความเห็นในแต่ละประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ในกรณีที่เจ้าพนักงานตำรวจแจ้งไปยังผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ปิดกั้นเว็บไซต์ที่มีการเผยแพร่ภาพลามกอนาจารหรือมีการกระทำผิดกฎหมายอย่างอื่น แต่ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตไม่ปิดกั้นเว็บไซต์ดังกล่าว จะถือว่าผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดในเรื่องนั้นหรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่า ในกรณีที่ผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตเปิดเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ภาพลามกอนาจาร เพื่อให้มีการเล่นพนันโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือเพื่อกระทำความผิดอื่น ถ้าการกระทำดังกล่าวเข้าองค์ประกอบความผิดฐานใดฐานหนึ่ง เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจได้แจ้งให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตทราบเพื่อทำการปิดกั้นเว็บไซต์ดังกล่าวแล้วแต่ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตไม่ปฏิบัติตามที่เจ้าพนักงานตำรวจแจ้งก็ถือเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตกระทำความผิดข้างต้นโดยใช้บริการของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตกระทำความผิดนั้น ซึ่งอาจถือได้ว่าผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตให้ความช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตในการกระทำความผิด อันเข้าข่ายเป็นผู้สนับสนุนให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นตามมาตรา 86 แห่ง ป.อาญา

ประเด็นที่สอง ในกรณีที่เจ้าพนักงานตำรวจสั่งปิดเว็บไซต์ที่มีการเผยแพร่ภาพลามกอนาจารหรือมีการกระทำผิดกฎหมายอย่างอื่น จะต้องมีหมายศาลหรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่าการสั่งปิดเว็บไซต์ที่มีการเผยแพร่ภาพลามกอนาจารหรือมีการกระทำผิดกฎหมายอย่างอื่นเป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคล ต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้อย่างชัดแจ้ง เจ้าหน้าที่ของรัฐจึงจะมีอำนาจกระทำได้ ดังเช่น มาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 ที่ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานการพิมพ์ที่จะมีคำสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้หนึ่งผู้ใดโดยเฉพาะหรือมีคำสั่งทั่วไปโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาหรือหนังสือพิมพ์รายวันห้ามการขายหรือจำหน่ายสิ่งพิมพ์นั้น ทั้งจะให้ยึดสิ่งพิมพ์และแม่พิมพ์นั้นด้วยก็ได้ เมื่อปรากฏว่าได้มีการโฆษณาหรือเตรียมการโฆษณาสิ่งพิมพ์ใด ๆ ซึ่งเจ้าพนักงานการพิมพ์

/เห็นว่าอาจ...

เห็นว่าอาจจะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างไรก็ตาม จากการตรวจสอบกฎหมายต่าง ๆ ไม่พบว่ามีกฎหมายใดให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานตำรวจที่จะสั่งปิดเว็บไซต์ที่มีการเผยแพร่ภาพลามกอนาจารหรือมีการกระทำผิดกฎหมายอย่างอื่น ดังนั้น เมื่อไม่มีกฎหมายใดให้อำนาจไว้ เจ้าพนักงานตำรวจจึงไม่อาจสั่งปิดเว็บไซต์นั้นเองหรือขอให้ศาลสั่งปิดได้

อนึ่ง แม้เจ้าพนักงานตำรวจไม่อาจสั่งปิดเว็บไซต์ดังกล่าวได้ แต่อาจแจ้งให้คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติในฐานะผู้ควบคุมและผู้อนุญาตในการประกอบกิจการโทรคมนาคมดำเนินการเพิกถอนใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ตได้ตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 ประกอบกับข้อ13 และข้อ 15 แห่งประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการขอรับใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ต ลงวันที่ 20 มิถุนายน 2546 ที่กำหนดให้คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติมีอำนาจระงับ ยกเลิก หรือเพิกถอนใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ตได้ในกรณีมีความจำเป็นต้องปกป้องความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตละเลยมาตรการเพื่อสังคมที่จะต้องพึงระมัดระวังมิให้ผู้ใช้บริการนำเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไปใช้โดยมิชอบ หรือเผยแพร่ข้อมูลอันอาจทำลายความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ประเด็นที่สาม ในกรณีที่พนักงานสอบสวนใช้อำนาจตามมาตรา 132 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ออกหมายเรียกเอกสารหรือพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เข้าถึงข้อมูลทางโทรคมนาคมหรือข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตนั้น พนักงานสอบสวนจะต้องมีหมายศาลหรือจะต้องร้องขอต่อศาลเพื่อมีคำสั่งอนุญาตก่อน ดังเช่น พนักงานสอบสวนคดีพิเศษของกรมสอบสวนคดีพิเศษหรือไม่ อย่างไร นั้น ปรากฏจากคำชี้แจงของผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่า ตามที่ทางรีอมานี้เป็นเรื่องที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องการทราบข้อมูลจากบริษัท เอเชีย อินโฟเน็ต จำกัด เกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ที่ใช้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ตลอดจนรายละเอียดการเชื่อมต่อที่ระบุระยะเวลา Login และ Logout ของผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตซึ่งเปิดเว็บไซต์ที่เผยแพร่ภาพลามกอนาจารหรือมีการกระทำผิดกฎหมายอื่น เพื่อที่จะรู้ตัวผู้กระทำความผิดเท่านั้น มิได้

/ต้องการทราบ...

ต้องการทราบรายละเอียดในข้อมูลส่วนบุคคลดังเช่นกรณีของกรมสอบสวนคดีพิเศษแต่อย่างใด คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 1) พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลดังกล่าวมิใช่ข้อความในสิ่งสื่อสารที่บุคคลติดต่อกันซึ่งต้องห้ามตามมาตรา 37 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือเป็นข้อมูลข่าวสารอันเป็นรายละเอียดที่ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 กำหนดไว้ ดังนั้น ถ้าปรากฏว่าข้อมูลที่พนักงานสอบสวนต้องการทราบปรากฏอยู่ในเอกสารก็อาจออกหมายเรียกบุคคลซึ่งครอบครองเอกสารให้จัดส่งเอกสารนั้นมาให้โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 132(3) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือถ้ามีบุคคลใดทราบข้อเท็จจริงนั้น ก็อาจออกหมายเรียกให้บุคคลนั้นมาให้ถ้อยคำ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 133 แห่ง ป.วิ.อาญา ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและการตอบข้อหารือของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าว และแจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

พล.ต.ท.

(ชาญวุฒิ วัชรพุกก์)

ผู้ช่วย ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. 0 2205 3466

ที่ 0031.212/ 4226 วันที่ 19 กันยายน 2550

เรื่อง กำชับแนวปฏิบัติในการใช้เครื่องจับเท็จ

ผบช.ก., ผบช.น., ผบช.สนว., ผบช.สตม., ผบช.ปส., ผบช.ส., ผบช.ภ.1-9

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้ส่งรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีประชาชนสหภาพแรงงานอัลมอนด์ได้ร้องเรียนว่า บริษัทอัลมอนด์ (ไทยแลนด์) จำกัด ได้นำเครื่องจับเท็จมาใช้โดยมอบหมายให้บริษัท โพลีกราฟเซ็นเตอร์(ไทยแลนด์) จำกัด เป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบจับเท็จ หากพนักงานไม่ปฏิบัติตาม จะถูกสั่งตัวให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้เสนอแนะเชิญไปยากให้ ตร.ดำเนินการตามมาตรการแก้ไขปัญหา

ตร. พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้เครื่องจับเท็จที่มีกรณีร้องเรียนนี้เป็นเครื่องของเอกชน ไม่เกี่ยวข้องกับเครื่องจับเท็จของ ตร.ซึ่งมีอยู่ที่ พฐ.แต่อย่างใด แต่เพื่อป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการในการข่มขู่ลูกจ้างให้เข้าเครื่องจับเท็จ จึงให้กำชับเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับไม่เกี่ยวกับคดี เล่ม 2 ตอน 3 ประเภทบริหาร บทที่ 8 เรื่อง การใช้เครื่องจับเท็จ และการใช้เครื่องจับเท็จให้ใช้แต่เฉพาะกรณีที่มีการร้องทุกข์กล่าวโทษแล้วเท่านั้น และหากพบว่ามีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำดังกล่าว โดยใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ ก็ให้ดำเนินการทางวินัย และทางกฎหมายโดยเคร่งครัด

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

พล.ต.อ.

(ปทีป ตันประเสริฐ)

รองผบช.ปรม.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. 02 205 3466

ที่ 0031.212/ 08810 วันที่ 1 ธันวาคม 2553

เรื่อง กำชับการปฏิบัติหน้าที่ให้อยู่ภายในบังคับของกฎหมายและระเบียบ

ผบช.น., ก., ภ. 1 – 9, บ.ส., สตม., ส., ตชด.

ด้วยมีผู้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสืบสวน ตรวจค้น จับกุม รวมตลอดถึงการสอบสวนดำเนินคดีว่ามีการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพ ทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ร้อง ซึ่งผู้ต้องหาหรือจำเลยได้หยิบยกประเด็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวเป็นข้อต่อสู้ในการดำเนินคดีและที่สุดในทางคดี ศาลได้พิเคราะห์จากข้อบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น ความขัดแย้งกันเกี่ยวกับสถานที่เกิดเหตุ การขู่เข็ญจำเลยให้บอกความจริงกับตำรวจ รวมทั้งการควบคุมตัวจำเลยเกินกว่าความจำเป็นตามพฤติการณ์แห่งคดี แล้วได้พิพากษายกฟ้อง

พิจารณาแล้วเห็นว่า การพิพากษายกฟ้องของศาลจากประเด็นความบกพร่องต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นเหตุให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ นำข้อพิจารณาและผลการตัดสินคดีของศาลดังกล่าวมาเป็นน้ำหนักในการพิจารณารับฟังในเรื่องมีการร้องเรียน อันอาจส่งผลกระทบต่อการยอมรับในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจและความเสียหายต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติในภาพรวม ประกอบกับปัจจุบันมีหน่วยงานหลายหน่วยมีอำนาจในการตรวจสอบเกี่ยวกับการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐ และโดยสภาพลักษณะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีหน้าที่รักษาความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งจะต้องมีการบังคับใช้กฎหมายแก่ประชาชนโดยตรง จึงอาจเกิดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้ ทำให้มีการร้องเรียนเกี่ยวกับการกระทำของเจ้าหน้าที่ตำรวจผ่านหน่วยงานต่าง ๆ จำนวนมาก ดังนั้น จึงให้ท่านกำชับเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดศึกษาระเบียบกฎหมายที่ให้ความรับรอง หรือคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพของประชาชนให้ละเอียดรอบคอบ และให้ระมัดระวังการปฏิบัติหน้าที่ให้อยู่ภายในขอบเขตของระเบียบและกฎหมายดังกล่าว อย่างเคร่งครัด

จึงแจ้งมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

พล.ต.ท.

(พรชัย พันธุ์วัฒนา)

รอง ตชด.ปรท.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. ๐๒ ๒๐๕ ๓๕๖๖

ที่ ๐๐๑๑.๒๖/๔๓๕ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง กำชับการดำเนินคดีกับผู้ต้องหา กลุ่มมิจฉาชีพปลอมแปลงทองรูปพรรณแล้วนำมาหลอกขาย ร้านค้าทองคำ

ผบช.น., ภ.๑-๙, ศปค., ก.

เนื่องจากในปัจจุบันได้มีกลุ่มมิจฉาชีพผลิตทองปลอม ทองชุบ ทองใส่น้ำประสานทอง มากผิดปกติ ทองยัดไส้โลหะเงินในปล้องหรือลูกตุ้มทองด้วยคุณภาพปลอมตรายี่ห้อของร้านค้าส่งแล้วนำไปหลอกขายให้กับร้านค้าทองต่างๆ ทั่วประเทศ จำนวนกว่า ๗,๐๐๐ ร้าน โดยทำเป็นกระบวนการ แทบทุกร้านเคยรับซื้อทองปลอมดังกล่าวไว้ทั้งสิ้น มูลค่าความเสียหายเฉลี่ยร้านละ ๒๐๐,๐๐๐ - ๓๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี สร้างความเสียหายต่อประเทศปีละกว่า ๒,๐๐๐ ล้านบาท และส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและประชาชนเป็นอย่างยิ่ง โดยแก๊งมิจฉาชีพเหล่านี้จะมีผู้มีอิทธิพลหนุนหลัง และมีทนายความที่ชำนาญด้านคดีคอยให้การสนับสนุนช่วยเหลือด้านคดีความ ประกอบกับ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าคดีลักษณะดังกล่าวเป็นคดีความทั่วไป ไม่ได้ให้ความสำคัญการดำเนินคดีจึงดำเนินการตามปกติของคดีทั่วๆ ไป เมื่อมีการปล่อยชั่วคราว ผู้ต้องหาเหล่านี้จะหลบหนีประกันแทบทุกราย จากนั้นก็จะกลับมาข่มขู่ร้านค้าทอง ผู้เสียหาย เจ้าของร้านค้าทองเกรงว่าจะเกิดอันตรายจึงมักไม่ติดตามการดำเนินคดี

ตร. พิจารณาแล้ว เห็นว่า เพื่อให้การป้องกันปราบปรามกลุ่มมิจฉาชีพปลอมแปลงทองรูปพรรณแล้วนำมาหลอกขายให้กับร้านค้าทองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงให้หุกหน่วยยกระดับความสำคัญในการดำเนินคดีกับผู้ต้องหากลุ่มดังกล่าว โดยเฉพาะการปล่อยชั่วคราวให้พิจารณาถึงปัญหาดังกล่าวข้างต้น และสอบสวนขยายผลถึงผู้ร่วมขบวนการ ผู้มีอิทธิพลที่อยู่เบื้องหลังเพื่อดำเนินคดีทุกราย และให้จัดทำแผนประทุษกรรมไว้ทุกคดี

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและแจ้งให้หน่วยงานสอบสวนรวมทั้งผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องทราบ และถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.อ.

(เอก อังสนานนท์)

รอง ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. 0 2205 3466 โทรสาร 0 2251 2662

ที่ 0031.212/ส 0003 วันที่ 6 มกราคม 2552

เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

จตช., รอง ผบ.ตร. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

รอง จตช., ผู้ช่วย ผบ.ตร. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ผบช. และ ผบก. ในสังกัด สง.ผบ.ตร. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ตามที่ ตร. มีหนังสือ ที่ ตช 0031.2/2/5814 ลง 30 มี.ค.2551 เรื่องคณะกรรมการกฤษฎีกา ปัญหาข้อกฎหมายตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 เกี่ยวกับอำนาจในการควบคุมผู้ถูกจับของเจ้าพนักงานตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 ความว่า

1. เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. สามารถใช้อำนาจควบคุมผู้ถูกจับตามมาตรา 15 แห่ง พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 ก่อนส่งตัวผู้ถูกจับต่อพนักงานสอบสวนได้หรือไม่

2. หากสามารถควบคุมตัวได้ตาม 1. นั้นเป็นอำนาจเฉพาะของผู้จับกุมโดยนับรวมอำนาจการควบคุมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของพนักงานสอบสวน ถูกต้องหรือไม่

3. เมื่อ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ.2550 มีผลใช้บังคับโดย พ.ร.บ.ดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติในเรื่องการควบคุมผู้ถูกจับไว้โดยเฉพาะ แต่ได้บัญญัติให้นำบทบัญญัติหรือวิธีพิจารณาแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับ พ.ร.บ.นี้ ดังนั้น ผู้จับกุมจะต้องนำตัวผู้ถูกจับส่งพนักงานสอบสวนในทันทีตามมาตรา 84 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือไม่ อย่างไร

บัดนี้ สตช. มีหนังสือ ที่ นร 0901/1334 ลง 4 ธ.ค.2551 เรียน ผบ.ตร. แจ้งว่าคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 10) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีความประสงค์ที่จะทราบหลักการและแนวทางการปฏิบัติในการควบคุมตัวผู้ถูกจับในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตาม พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ.2550 เป็นสำคัญ เนื่องจากเป็นกฎหมายใหม่ที่มีความสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์และกระบวนวิธีพิจารณาในคดียาเสพติดไว้โดยเฉพาะ และส่งผลกระทบต่อตั้งสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 10) จึงตอบข้อหารือพร้อมด้วยประเด็น โดยรวมประเด็นที่หนึ่งและประเด็นที่สองเข้าด้วยกัน ดังนี้

/ ประเด็นที่ 1 ...

<u>ประเด็นที่ 1</u> เห็นว่า คำว่า "เจ้าพนักงาน" ในมาตรา 3[1] แห่งพ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 หมายความว่า ผู้ซึ่งเลขาธิการแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามกฎหมายดังกล่าว เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับการแต่งตั้งเป็น "เจ้าพนักงาน" จึงมีอำนาจตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 15[2] แห่งพ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 ที่กำหนดให้เจ้าพนักงานซึ่งได้รับมอบหมายให้มีอำนาจตามมาตรา 14(3)[3] มีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ทั่วราชอาณาจักร และให้มีอำนาจควบคุมผู้ถูกจับตามมาตรา 14(3) ไว้เพื่อทำการสอบสวนได้ไม่เกินสามวัน ดังนั้น การควบคุมผู้ถูกจับของเจ้าหน้าที่ตำรวจในฐานะเจ้าพนักงานย่อมมีระยะเวลาไม่เกินสามวันอันเป็นอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและไม่นับรวมกับอำนาจการควบคุมผู้ถูกจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของพนักงานสอบสวน

<u>ประเด็นที่ 2</u> เห็นว่า แม้ใน พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ.2550 จะไม่ได้มีการบัญญัติเรื่องการควบคุมตัวผู้ถูกจับในคดียาเสพติดไว้โดยเฉพาะแต่มาตรา 5[4] แห่ง พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ.2550 บัญญัตินิยามคำว่า "เจ้าพนักงาน" ว่าหมายความว่า เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยที่เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 15[5] แห่ง พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 คือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ทั่วราชอาณาจักรและมีอำนาจควบคุมผู้ถูกจับไว้เพื่อทำการสอบสวนได้เป็นเวลาไม่เกินสามวัน โดยมีให้ถือว่าการควบคุมผู้ถูกจับดังกล่าวเป็นการควบคุม

---

[1] มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ ฯลฯ

"เจ้าพนักงาน" หมายความว่า ผู้ซึ่งเลขาธิการแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

[2] มาตรา 15 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการตามมาตรา 14 ให้ถือว่า กรรมการ เลขาธิการ รองเลขาธิการ และเจ้าพนักงานซึ่งได้รับมอบหมายให้มีอำนาจตามมาตรา 14(3) มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ทั่วราชอาณาจักร และให้มีอำนาจควบคุมผู้ถูกจับตามมาตรา 14(3) ไว้เพื่อทำการสอบสวนได้เป็นเวลาไม่เกินสามวัน เมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าวหรือก่อนนั้นคนที่จะเห็นสมควร ให้ส่งตัวผู้ถูกจับไปยังพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพื่อดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ โดยมีให้ถือว่าการควบคุมผู้ถูกจับดังกล่าวเป็นการควบคุมของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

[3] มาตรา 14 เพื่อดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้กรรมการ เลขาธิการ รองเลขาธิการ และเจ้าพนักงานมีอำนาจดังต่อไปนี้

ฯลฯ ฯลฯ

(3) จับกุมบุคคลใด - ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ฯลฯ ฯลฯ

[4] มาตรา 5 ในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

ฯลฯ ฯลฯ

"เจ้าพนักงาน" หมายความว่า เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ฯลฯ ฯลฯ

[5] โปรดดูเชิงอรรถที่ 2, ข้างต้น

ของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจึงมีอำนาจในการควบคุมผู้ถูกจับไว้เป็นเวลาไม่เกินสามวันตามมาตรา 15[6] แห่ง พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 โดยไม่จำเป็นต้องนำผู้ถูกจับส่งพนักงานสอบสวนในทันทีตามมาตรา 84[7] แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ รวมทั้งให้แจ้งพนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้องทราบโดยทั่วกัน

พล.ต.อ.

(วงกล มณีรินทร์)

รอง ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

---

[6] โปรดดูเชิงอรรถที่ 2, ข้างต้น

[7] มาตรา 84 เจ้าพนักงานหรือราษฎรผู้ทำการจับต้องเอาตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนตามมาตรา 83 โดยทันทีและเมื่อถึงที่นั้นแล้ว ให้ส่งตัวผู้ถูกจับแก่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจของที่ทำการของพนักงานสอบสวนดังกล่าว เพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้

ที่ นร ๐๙๐๑/ ๑๙๑๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๔ ธันวาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอหารือปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๕

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑.๑๐/ป ๑๑๕๔ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง อำนาจในการควบคุมผู้ถูกจับของเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๕

ตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจในการควบคุมผู้ถูกจับของเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๕ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกระทรวงยุติธรรม (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด) แต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวและมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ส่งมาด้วยนี้ อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(คุณพรทิพย์ จวละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักอำนวยการ
โทร. ๐ ๒๒๒๓ ๐๒๐๐-๙
ฝ่ายกฎหมายสาธารณสุข
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๑๑๐๖ ๙ ต่อ ๕๐๔ - ๕๑๙
โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๕๑๑๙
www.krisdika.go.th
www.lawreform.go.th

เรื่องเสร็จที่ ๘๕๘/๒๕๕๑

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง อำนาจในการควบคุมผู้ถูกจับของเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีหนังสือที่ ตช ๐๐๓๑.๒๑๒/๕๘๑๔ ลงวันที่ ๓๑ ปีฤษภาคม ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้รับหนังสือหารือปัญหาจากกองบังคับการสืบสวนสอบสวน กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด เกี่ยวกับการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ กรณีการควบคุมตัวผู้ถูกจับตามมาตรา ๑๕ (๓) ไว้เพื่อทำการสอบสวนเป็นเวลาเกินสามวันได้หรือไม่ เนื่องจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ ได้บัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมก่อนการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ ต่อมาระบบกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำหนดให้ควบคุมผู้ถูกจับได้เพียงสี่สิบแปดชั่วโมง หากจำเป็นต้องควบคุมต่อไปให้นำตัวไปยังศาลเพื่อพิจารณาสั่งควบคุม จึงเป็นปัญหาในข้อกฎหมายว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. จะดำเนินการอย่างไร สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงขอหารือปัญหาข้อกฎหมาย ดังนี้

๑. เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. สามารถใช้อำนาจควบคุมผู้ถูกจับตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ ก่อนส่งตัวผู้ถูกจับต่อพนักงานสอบสวนได้หรือไม่

๒. หากสามารถควบคุมตัวได้ตาม ๑. ถือเป็นอำนาจเฉพาะของผู้จับกุมไม่นับรวมอำนาจการควบคุมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของพนักงานสอบสวน ถูกต้องหรือไม่

๓. เมื่อพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับโดยพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติในเรื่องการควบคุมผู้ถูกจับไว้โดยเฉพาะ แต่ได้บัญญัติให้นำบทบัญญัติหรือวิธีพิจารณาแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น ผู้จับกุมจะต้องนำตัวผู้ถูกจับส่งพนักงานสอบสวนในทันทีตามมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือไม่ อย่างไร

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๗๐๑/๑๑๓๓ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๑ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประกอบกับคำชี้แจงของผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด) แล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีความประสงค์ที่จะทราบหลักการและแนวทางการปฏิบัติในการควบคุมตัวผู้ถูกจับในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นสำคัญ เนื่องจากเป็นกฎหมายใหม่ที่มีความสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์และกระบวนวิธีพิจารณาในคดียาเสพติดไว้โดยเฉพาะ และส่งผลกระทบต่อทั้งสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) จึงเห็นสมควรตอบข้อหารือเพียงสองประเด็น โดยรวมประเด็นที่หนึ่งและประเด็นที่สองเข้าด้วยกัน ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า คำว่า "เจ้าพนักงาน" ในมาตรา ๓[๑] แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ หมายความว่า ผู้ซึ่งเลขาธิการแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามกฎหมายดังกล่าว เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับการแต่งตั้งเป็น "เจ้าพนักงาน" จึงมีอำนาจตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๕[๒] แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ ที่กำหนดให้เจ้าพนักงานซึ่งได้รับมอบหมายให้มีอำนาจตามมาตรา ๑๔ (๓)[๓] มีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ทั่วราชอาณาจักรและให้มีอำนาจควบคุมผู้ถูกจับตามมาตรา ๑๔ (๓) ไว้เพื่อทำการสอบสวนได้ไม่เกินสามวัน ดังนั้น การควบคุมผู้ถูกจับของเจ้าหน้าที่ตำรวจในฐานะเจ้าพนักงานย่อมมีระยะเวลาไม่เกินสามวันอันเป็นอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และไม่นับรวมกับอำนาจการควบคุมผู้ถูกจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของพนักงานสอบสวน

---

[๑] มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

"เจ้าพนักงาน" หมายความว่า ผู้ซึ่งเลขาธิการแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

[๒] มาตรา ๑๕ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการตามมาตรา ๑๔ ให้มีขึ้น กรรมการ เลขาธิการ รองเลขาธิการ และเจ้าพนักงานซึ่งได้รับมอบหมายให้มีอำนาจตามมาตรา ๑๔ (๓) มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ทั่วราชอาณาจักร และให้มีอำนาจควบคุมผู้ถูกจับตามมาตรา ๑๔ (๓) ไว้เพื่อทำการสอบสวนได้เป็นเวลาไม่เกินสามวัน เมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าวหรือก่อนนั้นตามที่จะเห็นสมควร ให้ส่งตัวผู้ถูกจับไปยังพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพื่อดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ โดยมิให้ถือว่าการควบคุมผู้ถูกจับดังกล่าวเป็นการควบคุมของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

[๓] มาตรา ๑๔ เพื่อดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้กรรมการ เลขาธิการ รองเลขาธิการ และเจ้าพนักงานมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๓) จับกุมบุคคลใด ๆ ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ประเด็นที่สอง เห็นว่า แม้ในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ จะไม่ได้มีการบัญญัติเรื่องการควบคุมตัวผู้ถูกจับในคดียาเสพติดไว้โดยเฉพาะ แต่มาตรา ๕[๑] แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัตินิยามคำว่า "เจ้าพนักงาน" ว่าหมายความว่า เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยที่เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๕[๒] แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ คือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาใช้ทั่วราชอาณาจักร และมีอำนาจควบคุมผู้ถูกจับไว้เพื่อทำการสอบสวนได้เป็นเวลาไม่เกินสามวัน โดยมิให้ถือว่าการควบคุมผู้ถูกจับดังกล่าวเป็นการควบคุมของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจึงมีอำนาจในการควบคุมผู้ถูกจับไว้เป็นเวลาไม่เกินสามวันตามมาตรา ๑๕[๓] แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ โดยไม่จำเป็นต้องนำผู้ถูกจับส่งพนักงานสอบสวนในทันทีตามมาตรา ๘๔[๔] แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ธันวาคม ๒๕๕๑

---

[๑] มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

ฯลฯ ฯลฯ

"เจ้าพนักงาน" หมายความว่า เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ฯลฯ ฯลฯ

[๒] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒ , ข้างต้น

[๓] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒ , ข้างต้น

[๔] มาตรา ๘๔ เจ้าพนักงานหรือราษฎรผู้ทำการจับต้องเอาตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๘๓ โดยทันที และเมื่อถึงที่นั้นแล้ว ให้ส่งตัวผู้ถูกจับแก่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจของที่ทำการของพนักงานสอบสวนดังกล่าว เพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้

ฯลฯ ฯลฯ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. ๐๒-๒๐๕-๓๔๕๓

ที่ ๐๐๑๓.๒๔/๕๗๒๑ วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๔

เรื่อง กำชับการควบคุมผู้ต้องหา หรือผู้ต้องขัง ในสถานีตำรวจทุกแห่งทั่วประเทศ

ผบช.ภ.๑-๙, น., ก., สตม. และ ศชต.

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีหนังสือ ที่ สม ๐๐๐๙/๑๕๔๘ ลง ๑๘ ส.ค. ๒๕๕๔ แจ้งผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีผู้ต้องหาคดียาเสพติดให้โทษได้เสียชีวิตภายในห้องขัง ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้พิจารณารายงานผลการตรวจสอบแล้ว เห็นว่าเป็นการละเลยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ อันเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงเสนอมาตรการแก้ไขปัญหาให้ ตร. ดำเนินการ เพื่อป้องกันไม่ให้กรณีนี้เกิดขึ้นอีก

ตร. พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขัง ในสถานที่ควบคุมของตำรวจ ซึ่งตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๖ บทที่ ๒ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้ที่สถานีตำรวจ และตามหนังสือ ตร.ที่ ๐๖๒๕.๒๑/๑๕๖๗๙ ลง ๑๐ พ.ย. ๒๕๔๐ ได้กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับสถานที่ลักขังให้ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดไว้แล้ว ส่วนกรณีที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอมาตรการ ให้ ตร. ดำเนินการเพื่อป้องกันเหตุในลักษณะเดียวกันนี้มิให้เกิดขึ้นอีกก็เพื่อเพิ่มความเข้มงวดในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังนั้นจึงให้ดำเนินการเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

๑. ให้จัดเจ้าหน้าที่เฝ้าคอยระวังอย่างเข้มงวดเป็นกรณีพิเศษ กรณีผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมข้อหา ผลิต, จำหน่ายยาเสพติดให้โทษทุกประเภท หรือคดีที่ผู้ต้องหามีอาการซึมเศร้าลักษณะจะทำร้ายตัวเอง โดยเฉพาะในช่วงเวลา ๒๐.๐๐ น. ถึง ๐๖.๐๐ น. ของวันรุ่งขึ้น

๒. ให้ตรวจตราสิ่งของวัสดุที่สามารถใช้ในการประทุษร้ายตัวเองหรือผู้อื่นในบริเวณห้องควบคุมและใกล้เคียง

๓. ให้ผู้บังคับบัญชาเฝ้าตรวจตราเวรยามและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เป็นระยะๆ

๔. หากเกิดเหตุดังกล่าว ให้รายงาน ตร. (ผ่าน ศศ.) ทราบ ภายใน ๒๔ ชม. และให้พิจารณาข้อบกพร่องของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งผู้บังคับบัญชา ตามลำดับชั้น ตามอำนาจหน้าที่ แล้วรายงานให้ทราบภายใน ๗ วัน นับแต่เกิดเหตุ

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.ท.

(อาจิณ โชติวงศ์)

รอง จตช.(๑) ปรท.ผบ.ตร.

๑๐๓

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตำรวจ โทร. ๒๕๑-๙๑๙๒

ที่ ๐๖๒๕.๒๓/๑๕๖๗๙ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๐

เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับสถานที่ถ้ำยัง

ผบช.ภ.๑-๙ น.,ก.และ สตม.

ตามที่ได้เกิดเหตุต่างๆ ในห้องควบคุมเช่นผู้ถูกควบคุมหลบหนี กรณีผู้ถูกควบคุมหญิงถูกข่มขืนกระทำชำเรา การทะเลาะวิวาท และการฆ่าตัวตายเพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดเหตุดังกล่าว ตลอดจนปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดจากสถานที่ควบคุมถ้ำยัง จึงให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. กำชับให้เจ้าหน้าที่ควบคุมผู้ต้องหา หรือสับเวร กรณีที่ไม่มีผู้ทำหน้าที่ควบคุมผู้ต้องหาเข้มงวดในการควบคุมผู้ถูกควบคุม โดยให้ปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี สัทนละ ๖ การควบคุม บทที่ ๒ การควบคุมตัวที่สถานีตำรวจโดยเคร่งครัด

๒. ตรวจสอบสภาพห้องควบคุมให้มีความมั่นคงแข็งแรงอยู่เสมอ และสภาพโดยรอบให้มีแสงสว่างเพียงพอที่จะทำการตรวจสอบผู้ถูกควบคุมได้โดยสะดวก

๓. หากห้องควบคุมของสถานีตำรวจใด มีผู้ถูกควบคุมเป็นจำนวนมากเกินกว่าจะสามารถรับไว้ได้ให้พิจารณาจะจายการควบคุม โดยส่งตัวผู้ต้องหาไปยังสถานีตำรวจใกล้เคียง กรณีผู้ต้องกักขังให้กระจายการควบคุมไปยังสถานีตำรวจที่กำหนดตาม คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๖๗/๒๕๔๐ ลง ๕ ส.ค.๒๕๔๐

๔. ให้พิจารณาว่าสถานีตำรวจใดที่สมควรติดตั้งสัญญาณเตือนรอบห้องควบคุม เพื่อป้องกันมิให้ผู้ถูกควบคุมหลบหนี

๕. การควบคุมผู้ถูกควบคุม ควรจัดแยกประเภทผู้ถูกควบคุม โดยพิจารณาถึงประเภทและความร้ายแรงของอาวุธกระทำความผิด แยกผู้ต้องหาและผู้ต้องโทษกักขัง เพศชายและหญิง ผู้ที่เป็นโรคติดต่อและจัดให้มีห้องน้ำในแต่ละห้อง

๖. ให้ผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ระดับหัวหน้าสถานี ถึงนายร้อยตำรวจ หมั่นตรวจสอบดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมผู้ต้องหา หรือสับเวรกรณีที่ไม่มีผู้ทำหน้าที่ควบคุมผู้ต้องหา และตรวจสอบดูแลห้องควบคุมด้วยตนเองอย่างเข้มงวด ตลอดเวลา

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.อ. พรศักดิ์ ดุรงควิบูลย์

(พรศักดิ์ ดุรงควิบูลย์)

รอง อ.ตร.ปรท.อ.ตร

360

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตำรวจ โทร.2512662

ที่ 0603.6/11959 วันที่ 9 กันยายน 2539

เรื่อง กำชับและซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการปล่อยชั่วคราว

ผู้ช่วย อ.ตร.ทน.ภาค 1-9 ผ.ชน., ผบช.ก., ผบช.ปส., ผบช.สตม., ผบช.สกพ., จต., ผบก.วช. และ ผด.

ตามที่ กรมตำรวจได้มีหนังสือที่ 0611/25264 ลงวันที่ 5 กันยายน 2526 เรื่อง กำชับและซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการปล่อยชั่วคราวและมีคำสั่งที่ 672/2538 ลงวันที่ 18 ส.ค. 2538 เรื่องการอำนวยความยุติธรรมในการสอบสวนคดีอาญา ไว้ให้ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติแล้ว แต่ปรากฏว่ามีเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวนบางรายปฏิบัติไม่ถูกต้องตามหนังสือและคำสั่งดังกล่าว บางครั้งถึงกับหน่วงเหนี่ยวเรื่องไว้เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

การปล่อยชั่วคราวนั้น ตามหลักกฎหมายถือว่าผู้ต้องหาทุกคนมีสิทธิที่จะยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องจะต้องรีบพิจารณาโดยเร็ว เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ ฉะนั้น หากปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวนหรือผู้มีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราวคนใดไม่สนใจที่จะดำเนินการให้ผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราวหรือประกันตัวไปโดยสะดวกและรวดเร็วตามสิทธิที่ควรจะได้รับ หรือมีพฤติการณ์หน่วงเหนี่ยวเรื่องไว้เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ กรมตำรวจจะดำเนินการพิจารณาลงโทษในสถานหนัก

อย่างไรก็ดี กรมตำรวจได้รับคำร้องเรียนอยู่เสมอว่ามีพนักงานสอบสวนบางคนเรียกประกันในการปล่อยชั่วคราวสูงเกินไป หรือแกล้งหน่วงเหนี่ยวการปล่อยชั่วคราวให้เกิดความยุ่งยากล่าช้า หรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวเสียไม่แจ้งเหตุผลให้ผู้ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวทราบ ซึ่งกรณีเช่นนี้มีคำพิพากษาฎีกาที่ 2577/2534 วินิจฉัยว่า การที่พนักงานสอบสวนหน่วงเหนี่ยวการประกันตัวโจทก์ให้ดำเนินไปอย่างเชื่องช้า ทำให้การประกันตัวโจทก์ขลุกขลักลำบากไม่สะดวกตามที่ควรจะเป็น เท่ากับไม่อำนวยความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อ ไม่ขวนขวายกระตือรือร้นแนะนำหรือหาวิธีให้ญาติโจทก์ได้ยื่นเรื่องราวโดยรวดเร็วตามหน้าที่ที่จะต้องทำ เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

ดังนั้น เพื่อเป็นการอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชนในเรื่องการปล่อยชั่วคราว จึงขอกำชับเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เกี่ยวข้องและพนักงานสอบสวนทุกหน่วยให้ถือปฏิบัติดังนี้

1. เมื่อพนักงานสอบสวนได้รับคำร้องทุกข์ หรือกล่าวโทษ ให้รีบพิจารณาไว้ส่วนหนึ่งว่าคดีนั้นสมควรอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวได้หรือไม่ โดยให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108 โดยอนุโลม และบันทึกเป็นหลักฐานไว้ในสำนวนการสอบสวน หากเห็นว่าไม่ควรอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ให้

รีบเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นตามระเบียบที่กำหนดไว้โดยเร็ว พร้อมด้วยเหตุผลที่เห็นว่าไม่ควรอนุญาต โดยไม่ต้องรอให้มีการยื่นคำร้องปล่อยชั่วคราวเสียก่อน

2. ให้หัวหน้าสถานี หรือสารวัตรที่เป็นหัวหน้ารับผิดชอบหน่วยงาน กำหนดลำดับอาวุโสพนักงานสอบสวนไว้ตามข้อกำหนด ก.ตร.ว่าด้วยการกำหนดลำดับอาวุโสของข้าราชการตำรวจในการรักษาราชการแทนมีอำนาจเป็นผู้พิจารณาสั่งปล่อยชั่วคราวแทนได้ ในขณะที่ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ และเป็นกรณีที่มิได้มีการแต่งตั้งผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้ปฏิบัติราชการแทนไว้ ในกรณีที่ผู้มีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราวไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ในที่ทำการหรือสถานีตำรวจ ให้ลงบันทึกประจำวันว่าให้ผู้ใดที่จัดลำดับอาวุโสไว้นั้นเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาสั่งปล่อยชั่วคราวแทนทุกครั้งที่ออกจากที่ทำการหรือสถานีตำรวจ และระบุเหตุที่ไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ให้ชัดเจนว่าเพราะเหตุใด หรือไปที่ใด ด้วยภารกิจใด เพื่อสามารถติดตามตัวได้

สำหรับหน่วยงานในระดับตำรวจภูธรจังหวัด กองกำกับการ หรือกองบังคับการ ให้หัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัด ผู้กำกับการ หรือผู้บังคับการ แล้วแต่กรณี กำหนดลำดับอาวุโสผู้มีอำนาจสั่งคำร้องให้ปล่อยชั่วคราวไว้และถือปฏิบัติเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในวรรคแรก

3. ในกรณีที่มีคำสั่งของผู้บังคับบัญชาหรือมีระเบียบกำหนดไว้ว่า คดีประเภทใดจะไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว เมื่อมีการยื่นคำร้องให้ปล่อยชั่วคราวให้ผู้มีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราวแจ้งให้ผู้ต้องหาหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องทราบทันที แล้วรีบเสนอคำร้องปล่อยชั่วคราวไปตามลำดับชั้นจนถึงผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งการโดยเร็วที่สุด

4. ให้หัวหน้าสถานีตำรวจ หรือสารวัตรที่เป็นหัวหน้ารับผิดชอบหน่วยงาน พิจารณาสั่งคำร้องให้ปล่อยชั่วคราวให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108 โดยเคร่งครัด และให้คำนึงถึงนโยบายของกรมตำรวจเป็นสำคัญ เมื่อมีการยื่นคำร้องปล่อยชั่วคราวให้ผู้มีอำนาจดังกล่าวข้างต้นพิจารณาสั่งให้เสร็จภายใน 1 ชั่วโมงนับแต่ได้รับเรื่อง เว้นแต่มีเหตุจำเป็นไม่อาจสั่งการได้ก็ให้บันทึกเหตุจำเป็นนั้นไว้ในคำร้องหรือบันทึกเสนอสัญญาประกันหลังจากนั้นให้รีบพิจารณาให้เสร็จภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่ได้รับคำร้อง

5. กรณีใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว ก็ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 7 บทที่ 7 ว่าด้วยการใช้บุคคลเป็นประกันและหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว พ.ศ.2536 ลงวันที่ 14 มิถุนายน 2536 โดยเคร่งครัด

6. ในกรณีที่มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวนั้น ผู้มีอำนาจสั่งตามข้อ 4 จะต้องระบุเหตุผลที่ไม่อนุญาต ไว้ในคำร้องหรือบันทึกเสนอสัญญาประกันโดยชัดแจ้ง และให้รีบส่งคำร้องและบันทึกเสนอสัญญาประกันพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนหรือสำเนาสำนวนการสอบสวนเท่าที่จำเป็นไปยังผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาและมีคำสั่งโดยเร็ว หากผู้บังคับบัญชามีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ก็ให้รีบดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งถ้าจำเป็นก็ให้ใช้วิทยุเพื่อจะได้ดำเนินการปล่อยผู้ถูกควบคุมโดยเร็ว หากมีคำสั่งไม่ให้ปล่อยชั่ว

คราว ให้แจ้งคำสั่งพร้อมเหตุผลให้ผู้ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวทราบ โดยให้ลงประจำวันและให้ผู้ร้องขอปล่อยชั่วคราวลงนามรับทราบคำสั่งด้วยทุกครั้ง ส่วนสำนวนการสอบสวนที่ส่งมาเพื่อประกอบการพิจารณาของผู้บังคับบัญชานั้นให้รีบส่งคืนมาในภายหลัง

7. ให้ หน.ตร.ภาค, ผบช., ผบก. แล้วแต่กรณี กำหนดจำนวนเงินที่ระบุไว้ในสัญญาประกันตัวผู้ต้องหาแต่ละประเภทความผิดตามแนวที่ศาลกำหนดไว้ใช้ประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยให้เหมาะสมกับความผิดและสภาพท้องที่ของหน่วย แล้วแจ้งให้ทุกที่ทำการหรือสถานีตำรวจในสังกัดทราบเพื่อถือปฏิบัติ โดยให้ทุกที่ทำการหรือสถานีตำรวจติดประกาศวิธีการเกี่ยวกับการขอประกันตัวผู้ต้องหารวมทั้งหลักทรัพย์และจำนวนเงินที่ระบุไว้ในสัญญาประกันไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ชัดเพื่อให้ประชาชนทราบด้วย ทั้งนี้การกำหนดจำนวนเงินที่ระบุไว้ในสัญญาประกันตัวผู้ต้องหาแต่ละประเภทความผิดนั้นไม่รวมถึงคดีที่มีลักษณะพิเศษ เช่น คดีที่มีจำนวนทุนทรัพย์สูงมาก หรือเป็นคดีที่ระทบต่อเศรษฐกิจหรือคดีที่มีลักษณะอย่างอื่นที่สมควรจะต้องเรียกหลักประกันสูงกว่าที่กำหนดไว้ก็ให้เรียกได้ ซึ่งจะต้องแจ้งให้ผู้ต้องหาหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องทราบและบันทึกไว้

8. หลักทรัพย์ที่จะใช้เป็นหลักประกันตัวผู้ต้องหา ได้แก่ เงินสด โฉนดที่ดิน บุคคล พันธบัตรรัฐบาล สลากออมสิน สมุดฝากเงินออมสินประเภทประจำ ใบรับเงินฝากประจำของธนาคาร ตั๋วแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้จ่ายและธนาคารได้รับรองโดยตลอดแล้ว ตั๋วสัญญาใช้เงินที่ธนาคารเป็นผู้ออกตั๋วเป็นหลักประกัน เช็คที่ธนาคารเป็นผู้สั่งจ่ายหรือรับรองเป็นหลักประกัน และหนังสือรับรองของธนาคารเพื่อชำระเบี้ยปรับแทนในกรณีผิดสัญญาประกัน ทั้งนี้เพื่อให้การประกันตัวผู้ต้องหาสามารถกระทำได้โดยสะดวกยิ่งขึ้น

อนึ่ง หลักทรัพย์เกี่ยวกับที่ดินนั้น หากมิได้มีการประเมินราคาจากพนักงานที่ดิน ให้พนักงานสอบสวนพิจารณาโดยคำนึงถึงราคา เขตเวนคืน เขตปฏิรูป และภาระติดพันที่เกี่ยวกับที่ดินนั้น ๆ ด้วย

ให้ จต. ติดตามตรวจสอบและกวดขันการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนหน่วยต่าง ๆ ให้เป็นไปตามระเบียบคำสั่งและหนังสือ ตร

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและให้ถือปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องการปล่อยชั่วคราวตามแนวทางดังกล่าวข้างต้นและตามคำสั่งกรมตำรวจที่ 572/2538 ลงวันที่ 16 ส.ค. 2538 ข้อ 6 อย่างเคร่งครัดโดยให้ยกเลิกหนังสือกรมตำรวจที่ 0611/252464 ลงวันที่ 5 กันยายน 2526 และให้ใช้หนังสือฉบับนี้แทน

(ลงชื่อ) พล.ต.อ พจน์ บุญยะจินดา

(พจน์ บุญยะจินดา)

อ.ตร

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี กรมตำรวจ โทร. 2052358

ที่ มท 0606.5/ 5743 วันที่ 29 เมษายน 2540

เรื่อง การใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว

ผบช.ก., ผบช.น., ผบช.ภาค 1-9 , ผบช.ปส., ผบช.สอบ. และ จตร.

ด้วย บช.น. มีหนังสือเรียน อ.ตร. เพื่อพิจารณาทบทวนคำสั่ง ตร. ที่ 622/2535 ลง 15 เม.ย. 2536 เรื่องการใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว เนื่องจากมีปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับบุคคลผู้เป็นประกันหรือหลักประกัน เช่น ประกันผู้ต้องหา สน.หนึ่งแล้วไปประกันอีก สน.หนึ่ง หรือประกัน สน.หนึ่งเดียวกันหลายคดีต่างวาระกันตามจำนวนเงินที่ได้รับสิทธิอันเป็นลักษณะของการแสวงหาประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตน ผู้ประกันซึ่งถูกออกจากราชการไปแล้ว แต่ยังมิได้ส่งบัตรประจำตัวกลับนำมาใช้ประกัน ซึ่งพนักงานสอบสวนไม่ทราบข้อเท็จจริง บัตรประจำตัวที่นำมาแสดงเป็นบัตรปลอม บัตรประจำตัวหมดอายุและยังมิได้จัดทำบัตรใหม่ เป็นต้น

กรมตำรวจโดยคณะอนุกรรมการปรับปรุงพัฒนางานสอบสวนได้ร่วมกันพิจารณาแล้ว เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าว จึงให้ พงส.ดำเนินการ ดังนี้

1. ให้ถามบุคคลที่เป็นประกันว่ามีสถานภาพที่จะใช้สิทธิได้หรือไม่ พร้อมใช้หลักฐานต่าง ๆ ประกอบ และถามด้วยว่าเคยประกันใครมาก่อนหรือไม่ ถ้าเคยประกัน ประกันด้วยหลักทรัพย์เท่าใด พร้อมนี้ให้บันทึกไว้ในใบคำร้องขอปล่อยชั่วคราวให้นายประกันลงนามไว้ และแจ้งให้นายประกันทราบด้วยว่าถ้าไม่เป็นจริงตามนี้ก็จะถูกดำเนินคดีในข้อหาแจ้งความเท็จ ซึ่งหากพนักงานสอบสวนบันทึกข้อความตามนี้แล้วก็ให้ถือว่าดำเนินการอย่างรอบคอบแล้ว ถ้ามีการผิดสัญญาประกันและไม่อาจฟ้องนายประกันได้ ก็ไม่ถือว่าเป็นความผิด

2. จัดให้มีการบันทึกข้อมูลและจำนวนการปล่อยชั่วคราว โดยใช้บุคคลเป็นประกันไว้ในสมุดสถิติสัญญาประกันประเภทการใช้บุคคลเป็นประกันด้วย เพื่อให้สามารถตรวจสอบสถิติได้

ทั้งนี้ให้ผู้บังคับบัญชาคอยกำกับดูแลการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนอย่างเคร่งครัด

พล.ต.อ.

(มีชัย นกุลกิจ)

รอง อ.ตา.ปรท.อ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร 2052350

ที่ 0004.37/ว 4400 **วันที่** 10 พฤศจิกายน 2543

เรื่อง หลักเกณฑ์การให้ทนายความมีสิทธิใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว

เรียน ผบช.ก., ผบ.ตชด., ผบช.น., ผบช.ส., ผบก.สตม., รตร.

เนื่องจากทนายความเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสาขาหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมและสภาทนายความได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลผ่านกระทรวงยุติธรรม เพื่ออำนวยความยุติธรรมช่วยเหลือประชาชนด้านกฎหมาย อีกทั้งได้รับการยอมรับจากประธานศาลฎีกาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ให้ทนายความมีสิทธิทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวในชั้นศาลได้ เพื่อให้ผู้ต้องหาหรือประชาชนได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายยิ่งขึ้น ประกอบกับสภาทนายความได้มีหนังสือขอให้ ตร. พิจารณาให้ทนายความมีสิทธิทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว

ตร. พิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และระเบียบราชการฝ่ายจุลการ ฉบับที่ 8 ลง 22 ม.ค. 2536 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมที่ได้วางระเบียบให้ทนายความใช้สิทธิทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว ตร. จึงได้วางหลักเกณฑ์ให้ทนายความมีสิทธิใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวตามคำสั่ง ตร. ที่ 504/2543 ลง 21 ก.ค. 2543 เรื่อง การใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวแก่ทนายความ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

จึงขอส่งสำเนาคำสั่ง ตร. ดังกล่าว พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องมาเพื่อทราบและให้แจ้งให้เจ้าพนักงานตำรวจทราบถือปฏิบัติต่อไป

รต.ตท. [signature]

(สุรณ โสตถิพันธุ์)

ผู้ช่วย ผบ.ตร.ปรต.ยบ.ตร

คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ที่ 204 /2543

เรื่อง การใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวแก่ทนายความ

เนื่องจากทนายความเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสาขาหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมและสภาทนายความได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลผ่านกระทรวงยุติธรรม เพื่อดำเนินความยุติธรรมช่วยเหลือประชาชนด้านกฎหมาย อีกทั้งได้รับการยอมรับจากประธานศาลฎีกาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ให้ทนายความมีสิทธิทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวในชั้นศาลได้ เพื่อให้ผู้ต้องหาหรือประชาชนได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายยิ่งขึ้น สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันประกอบกับสภาทนายความมีหนังสือที่ สท 1568/2542 ลงวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2542 ขอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณา

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 3 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ที่ 4/2499 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2499 ประกอบกับ มาตรา 8 แห่งพระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจกระทรวงมหาดไทยไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2541 จึงวางหลักเกณฑ์การใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวแก่ทนายความ ดังนี้

ข้อ 1 ทนายความผู้ยื่นคำขอทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว ในขณะยื่นคำขอจะต้องเป็นสมาชิกสภาทนายความอยู่ในขณะยื่น และต้องไม่อยู่ระหว่างการถูกห้ามทำการเป็นทนายความ หรือถูกลบชื่อออกจากทะเบียนทนายความ

ข้อ 2. ทนายความผู้นั้นต้องยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา ซึ่งเป็นบุคคลตาม 3.1 ถึง 3.7 ด้วยตนเอง จะมอบให้ผู้อื่นยื่นคำร้องแทนมิได้ หากต่อมาพ้นจากการเป็นสมาชิกสภาทนายความแล้ว ก็ยังคงทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวได้ แต่พนักงานสอบสวนอาจใช้ดุลยพินิจสั่งให้หาหลักประกันเพิ่มหรือดีกว่าเดิมก็ได้

ข้อ 3 การทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันในการขอปล่อยชั่วคราวสำหรับตนเองแล้ว ยังรวมถึงบุคคลดังต่อไปนี้เท่านั้น คือ

3.1 บุพการี

3.2 ผู้สืบสันดาน

3.3 คู่สมรส

รับรองมามอบให้พนักงานสอบสวนภายในเวลาที่กำหนด หากไม่ปฏิบัติตามให้อยู่ในดุลยพินิจของพนักงานสอบสวนพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108

5.7 กรณีทนายความผู้ขอทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวมีคู่สมรส ต้องมีหนังสือแสดงความยินยอมของคู่สมรสตามแบบท้ายคำสั่งนี้มามอบให้พนักงานสอบสวนด้วย หากคู่สมรสไม่ยินยอมให้พนักงานสอบสวนใช้ดุลยพินิจเช่นเดียวกับใน 5.6

ข้อ 6. ทนายความผู้ยื่นคำขอทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวได้ตามระยะเวลาและวงเงินที่กำหนดไว้ดังนี้

6.1 จดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความมาแล้วเป็นเวลาไม่ถึง 2 ปี ทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันได้เฉพาะตนเองในวงเงินไม่เกินหกหมื่นบาท

6.2 จดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความมาแล้วตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 5 ปี ทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันได้ในวงเงินไม่เกินหกหมื่นบาท

6.3 จดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความมาแล้วตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง 15 ปี ทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันได้ในวงเงินไม่เกินสองแสนบาท

6.4 จดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความมาแล้วตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันได้ในวงเงินไม่เกินห้าแสนบาท

ข้อ 7 ในกรณีมีเหตุอันสมควรเพื่อให้การปฏิบัติตามคำสั่งนี้หรือมีวิธีอื่นใดเพื่ออำนวยความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้พิจารณากำหนด

ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2543

พลตำรวจเอก

(พรศักดิ์ ภูรงควิบูลย์)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

หนังสือยินยอมของคู่สมรส

ข้าพเจ้านาย/นาง ..... นามสกุล.....
อายุ. . . ปี อยู่บ้านเลขที่ ..... ถนน. . . . . ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต ..... จังหวัด. .....โทรศัพท์.....ยินยอมให้
นาย/นาง..... นามสกุล . . . .ผู้ขอประกัน ซึ่งเกี่ยวพัน
กับข้าพเจ้าโดยเป็น. .....ประกันตัวผู้ต้องหา ชื่อ.....
ไปจาก (ยศ ชื่อ ชื่อสกุล) ..... พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจ (นครบาล/
ภูธร) .....ได้ หากเกิดความเสียหายและจะต้องชดใช้ค่าเสียหายตาม
สัญญาประกันต่อพนักงานสอบสวน ข้าพเจ้าสละสิทธิที่จะคัดค้านทุกประการ

ให้ไว้ ณ วันที่ ..... เดือน .....พ.ศ. .....

ลงชื่อ .....ผู้ให้ความยินยอม

(.....)

พยานขอรับรองว่าเป็นลายมือชื่อของผู้ให้ความยินยอมจริง

ลงชื่อ .....พยาน

(.....)

ลงชื่อ .....พยาน

(.....)

หนังสือรับรองการเป็นทนายความ

ข้าพเจ้า นาย / นาง / นางสาว .....นามสกุล.....

ตำแหน่ง นายกสภาทนายความ / กรรมการสภา / ประธานทนายความจังหวัด .....

ขอรับรองว่า นาย / นาง / นางสาว .....นามสกุล.....

เป็นผู้ได้จดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความตั้งแต่ปี .....ปีจนถึงปัจจุบันยังเป็นสมาชิก

สภาทนายความและมิได้อยู่ระหว่างการถูกห้ามทำการเป็นทนายความโดยตรงสำนักงานชื่อ.....

.....ตั้งอยู่เลขที่ .....แขวง / ตำบล .....

เขต / อำเภอ .....จังหวัด .....มีความประสงค์จะยื่น

คำร้องขอปล่อยชั่วคราวและทำสัญญาประกันในการปล่อยชั่วคราว.....

.....ซึ่งเป็นผู้ต้องหาต่อ (ยศ - ชื่อ - สกุล) .....พนักงาน

สอบสวนสถานีตำรวจ (นครบาล / ภูธร) .....

และขณะนี้ผู้ขอประกันอยู่ระหว่างประกันตัวผู้ต้องหา คือ

.....

.....

ในวงเงิน ..... บาท (.....) ที่สถานีตำรวจ (นครบาล/ภูธร) .....

.....

จึงขอรับรองไว้เป็นหลักฐาน

รับรอง ณ วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง นายกสภาทนายความ / กรรมการสภา /

ประธานทนายความจังหวัด .....

คู่ฉบับ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี โทร.0-2205-3472-3

ที่ 0004.67/ 8630 **วันที่** 5 กรกฎาคม 2545

เรื่อง การปล่อยตัวชั่วคราวการฉีดละเมิดลิขสิทธิ์เพื่อการค้า (ตู้เพลง VCD คาราโอเกะ)

ผบช., ผบก.หน่วยขึ้นตรงต่อ ตร.หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ด้วยสมาพันธ์ตู้เพลง VCD คาราโอเกะและคอมพิวเตอร์คาราโอเกะ ได้ยื่นหนังสือลง 14 - มิ.ย.2545 ร้องทุกข์และเรียกร้องความเป็นธรรมเรื่องการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เผยแพร่ โดยขอให้พิจารณาลดค่าประกันตัวผู้ต้องหาลง จากวงเงินประกันตัว 200,000 บาท และขอให้พนักงานสอบสวนอายัดของกลางที่ใช้ในการกระทำความผิดโดยตรง เช่น แผ่น VCD คาราโอเกะ และโปรแกรมคาราโอเกะ ส่วนอุปกรณ์ประกอบการกระทำความผิด เช่น เครื่องเล่น CD เครื่องเล่นคอมพิวเตอร์ฯ ไม่ควรยึดเป็นของกลาง ควรเปิดโอกาสให้ร้านค้าต่างๆ มีอุปกรณ์ประกอบธุรกิจในส่วนที่ไม่ได้ละเมิดลิขสิทธิ์ต่อไปได้นั้น

ตร.ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า

ประเด็นแรก กรณีร้องเรียนของสมาพันธ์ตู้เพลง VCD ดังกล่าว เป็นเรื่องเฉพาะปัญหาตู้เพลง VCD คาราโอเกะ และคอมพิวเตอร์คาราโอเกะ ซึ่งมิใช่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรง เป็นแต่เพียงมีไว้ขยายนุญเผยแพร่จากเจ้าของลิขสิทธิ์ กล่าวคือ แผ่น CD หรือแผ่น VCD ที่นำมาเปิดนั้น เป็นแผ่นที่มีลิขสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย แต่ทางผู้ประกอบการมิได้ไปทำสัญญาขอเผยแพร่งานกันมีลิขสิทธิ์กับเจ้าของลิขสิทธิ์เท่านั้น การกระทำผิดของผู้ประกอบการดังกล่าว จึงแตกต่างจากการกระทำความผิดของผู้ที่ทำซ้ำ ดัดแปลงลิขสิทธิ์ในแผ่น CD หรือ VCD ทั่วไป จึงควรกำหนดจำนวนเงินในการประกันตัวผู้ต้องหาคดีดังกล่าวสำหรับการประกันตัวด้วยเงินสด 50,000 บาท ในกรณีที่การกระทำผิดนั้น มิใช่เป็นการประกอบการค้ารายใหญ่ ส่วนกรณีใดที่จะถือว่าเป็นการประกอบการค้ารายใหญ่นั้น ให้พนักงานสอบสวนใช้ดุลพินิจพิจารณาจากจำนวนของกลาง (จำนวนตู้) และพฤติการณ์ต่างๆ เป็นหลัก หากเห็นว่าเป็นการประกอบการค้ารายใหญ่ก็ไม่ควรเรียกหลักประกันเกินควรแก่กรณี แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 200,000 บาท ดังนั้น จึงให้ ผบช. หรือ ผบก.แล้วแต่กรณี กำหนดจำนวนเงินในการประกันตัวผู้ต้องหากรณีดังกล่าว ให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไป

ประเด็นที่สอง การขอให้พนักงานสอบสวนอายัดของกลางที่ใช้ในการกระทำความผิดโดยตรง เช่น แผ่น VCD คาราโอเกะ และโปรแกรมคาราโอเกะ ส่วนอุปกรณ์ประกอบการกระทำความผิด เช่น เครื่องเล่น CD เครื่องเล่นคอมพิวเตอร์ฯ ไม่ควรยึดเป็นของกลาง นั้น ตร. พิจารณาแล้วเห็นว่า ของกลางดังกล่าว เป็นของกลางที่ได้ใช้ในการกระทำความผิดโดยตรง ประกอบกับตาม ป.อาญา มาตรา 33 (1) บัญญัติให้ศาลใช้ดุลพินิจในการริบทรัพย์สินที่บุคคลได้ใช้ หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดได้ จึงไม่สามารถ

/ดำเนินการ...

ดำเนินการตามที่ทางสมาพันธ์ผู้เพลง VCD เรียกร้องได้ แต่ให้พนักงานสอบสวนใช้ดุลพินิจตามพฤติการณ์แห่งคดีว่าจะยึดหรือไม่ มากน้อยเพียงไร โดย ตร.ได้มีหนังสือที่ ตช 0004.6/8329 ลง 8 ก.ค.2545 แจ้งผลการพิจารณาให้สมาพันธ์ผู้เพลง VCD คาราโอเกะและคอมพิวเตอร์คาราโอเกะ ทราบส่วนหนึ่งแล้ว รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้ จำนวน 5 แผ่น

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสังกัดทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

พล.ต.อ.

(วุฒิชัย ศรีนิตนวุฒิ)

รอง ผบ.ตร.(ฉบส) ปรท.ผบ.ตร.

12 ก.ค. 45

371

ที่ พณ 0705/ 2315

กระทรวงพาณิชย์
4 ถนนสนามไชย เขตพระนคร
กรุงเทพฯ 10200

12 มิถุนายน 2546

เรื่อง ขอความร่วมมือกำหนดแนวทางปฏิบัติของพนักงานตำรวจ
ในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์งานเพลง

เรียน รองนายกรัฐมนตรี (พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือร้องเรียนของสมาพันธ์คาราโอเกะ (แห่งประเทศไทย)
ลงวันที่ 12 พฤษภาคม 2546

ด้วยกระทรวงพาณิชย์ได้รับการร้องเรียนจากสมาพันธ์คาราโอเกะ(แห่งประเทศไทย) เกี่ยวกับกรณีที่ตัวแทนบริษัทที่ได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เพลง พร้อมด้วยเจ้าพนักงานตำรวจไปดำเนินการจับกุมผู้ประกอบการร้านละเมิดลิขสิทธิ์งานเพลงด้วยวิธีที่รุนแรง โดยข่มขู่ให้ผู้ประกอบการจ่ายเงิน เพื่อยอมความรายละไม่ต่ำกว่า 40,000 บาท มิฉะนั้นจะถูกจำคุก โดยไม่ยอมให้ผู้ประกอบการตรวจสอบบัตรตัวแทนที่ออกโดยกรมทรัพย์สินทางปัญญาและหนังสือมอบอำนาจจากเจ้าของลิขสิทธิ์ รวมทั้งไม่ยอมให้ผู้ต้องหาได้รับทราบข้อหาและตรวจสอบหรือคัดสำเนาทันทีภายในวัน ทำให้ผู้ประกอบการไม่ได้รับความเป็นธรรมและเดือดร้อนทั่วประเทศ

กระทรวงพาณิชย์พิจารณาแล้วเห็นว่า ในขณะที่กฎหมายลิขสิทธิ์ต้องการคุ้มครองเจ้าของลิขสิทธิ์ไม่ให้ถูกละเมิด แต่การบังคับใช้สิทธิดังกล่าวก็ควรอยู่ในขอบเขตของกฎหมาย ผู้ประกอบการคาราโอเกะในฐานะประชาชนควรได้รับความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนด โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ดังนั้นการปฏิบัติต่อบุคคลดังกล่าวจะปฏิบัติเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดแสดงว่าเขากระทำความผิดไม่ได้ นอกจากนั้น บุคคลดังกล่าวยังมีสิทธิที่จะรับทราบข้อกล่าวหา รวมทั้งเอกสารหลักฐานที่แสดงสิทธิในการกล่าวหาว่าบุคคลใดกระทำความผิดด้วย

กระทรวงพาณิชย์จึงใคร่ขอความร่วมมือในการกำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินคดีละเมิดลิขสิทธิ์เพลงของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อให้เจ้าพนักงานตำรวจทั่วประเทศถือปฏิบัติให้เป็นไปใน

แนวทางเดียวกัน ดังนี้

1. ความผิดตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เป็นความผิดอันยอมความได้ ผู้เสียหายจะต้องแจ้งความร้องทุกข์ก่อนนำเจ้าพนักงานตำรวจไปจับกุมผู้กระทำผิด ไม่ว่ากรณีใดห้ามไม่ให้จับกุมก่อนผู้เสียหายดำเนินการร้องทุกข์

2. การร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีกับผู้ประกอบการที่เป็นภัตตาคาร ร้านอาหารที่มีดนตรี ร้านเปิดให้บริการคาราโอเกะและตู้เพลง หยอดเหรียญหรือร้านอื่นที่ประกอบการทำนองเดียวกัน ให้เจ้าพนักงานตำรวจตรวจสอบเอกสารหลักฐานให้แน่ชัดก่อนว่าผู้ร้องทุกข์ เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์หรือเป็นผู้ได้รับสิทธิหรือเป็นผู้รับมอบอำนาจจากเจ้าของผู้มีสิทธิที่แท้จริง และเอกสารที่นำมาแสดงเป็นเอกสารที่ถูกต้อง

3. การดำเนินการตามข้อ 2 เจ้าพนักงานตำรวจจะต้องตรวจสอบให้ชัดเจนว่าผู้ร้องเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์อย่างไร ได้สิทธิมาโดยวิธีใด เช่น เป็นผู้สร้างสรรค์งานดนตรี หรือเป็นผู้ประพันธ์ คำร้อง ทำนอง ในงานดนตรีที่อ้างว่าละเมิดลิขสิทธิ์นั้น หากรับโอนลิขสิทธิ์มาจะต้องแสดงหลักฐานประกอบโดยไม่ขาดสาย จนถึงผู้สร้างสรรค์งานเพลงดังกล่าว เอกสารที่นำมาแสดงนั้นเจ้าพนักงานตำรวจจะต้องรวบรวมไว้ในสำนวน

4. กรณีมอบอำนาจให้ร้องทุกข์ หนังสือมอบอำนาจให้ร้องทุกข์ จะต้องเป็นฉบับจริง

5. ก่อนรับคำร้องทุกข์ ให้เจ้าพนักงานตำรวจตรวจสอบบัตรตัวแทน ซึ่งออกให้โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา

6. ในการจับกุม ห้ามไม่ให้เจ้าพนักงานตำรวจใช้วิธีจับกุมหรือควบคุมผู้ถูกจับเกินกว่าที่จำเป็นและคำนึงถึงสิทธิที่ผู้ถูกจับกุมพึงมีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

7. ก่อนจับกุม ให้เจ้าพนักงานตำรวจดำเนินการให้ผู้เสียหายแสดงบัตรตัวแทนรับมอบอำนาจให้ดำเนินคดีทรัพย์สินทางปัญญาต่อผู้ถูกจับกุมทุกครั้งในการจับกุม

8. การกระทำผิดตามกฎหมายลิขสิทธิ์มีเงื่อนไขผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง ในการสืบสวนจับกุมและสอบสวนผู้กระทำผิด เจ้าพนักงานตำรวจผู้ปฏิบัติจะต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบระมัดระวังและเป็นธรรม อย่าให้ตกเป็นเครื่องมือของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้

9. เมื่อมีการรับคำร้องทุกข์แล้วจะต้องรับเลขคดีและทำการสอบสวนให้เสร็จสิ้นทุกคดี หากมีการถอนคำร้องจะต้องมีความเห็นทางคดีด้วย

10. ในการกำหนดหลักประกันตัวผู้ต้องหา ให้พนักงานสอบสวนกำหนดตามสมควรอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

11. กรณีที่มีการตกลงระหว่างเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้รับมอบอำนาจกับผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ และมีเจ้าพนักงานตำรวจเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย จะต้องมีการลงประจำวันให้ชัดเจนว่าเจ้าพนักงานตำรวจเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างไร

12. ให้เจ้าพนักงานตำรวจดำเนินคดีด้วยความโปร่งใสและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย รวมทั้งต้องให้ผู้ถูกจับกุมคัดสำเนาบันทึกประจำวันและเอกสารหลักฐานที่ใช้แสดงสิทธิในคดีด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และมอบหมายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำชับให้เจ้าพนักงานตำรวจถือปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัฒนา เมืองสุข)
รัฐมนตรีช่วยว่าการ รักษาราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

ที่ นร ๐๔๑๑/ตร๑/พ.๙๓๗

เรียน ผบ.ตร.

กรุณาพิจารณาสั่งการ เป็นประการใด
ขอได้แจ้งให้ทราบด้วย

พล.อ.

(ชวลิต ยงใจยุทธ)
รอง นรม.
๑๐ มิ.ย. ๒๕๔๖

กรมทรัพย์สินทางปัญญา
โทร. 0 2547 4633
โทรสาร 0 2547 4631

สมาพันธ์คาราโอเกะ (แห่งประเทศไทย)

เลขที่ 49/157 ห้อง 116-117 ห้างนิวเวิลด์ ถ.รัตนาธิเบศร์ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

โทร. 03-1720577 , 02-9504793-1 โทรสาร. 02-9504792

12 พฤษภาคม 2548

เรื่อง ไม่ได้รับความเป็นธรรมจาก พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ ปี พ.ศ. 2537

เรียน ท่านนายกรัฐมนตรี ท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. หนังสือแสดงความคิดเห็นของคณะกรรมาธิการของรัฐสภา 3 ฉบับ

2. หนังสือตอบรับของรองปลัดกระทรวงพาณิชย์

ตามที่สมาพันธ์ฯ ได้ต่อสู้เรียกร้องให้ภาครัฐลงมากำกับดูแลการจัดเก็บลิขสิทธิ์เผยแพร่เพลง ของบริษัทจัดเก็บ GMM และ TOC เนื่องจากทั้งสองบริษัทตั้งอัตราจัดเก็บในราคาสูง เก็บซ้ำซ้อน (เพราะในอดีตเขาเคยขายลิขสิทธิ์ให้ผู้ประกอบการ) และตั้งเงื่อนไขเอาเปรียบผู้ประกอบการร้านค้า ร้านอาหาร คาราโอเกะทั่วไป ผู้ประกอบการรายใดไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติผิดเงื่อนไขก็จะถูกจับกุม ในฐานละเมิด พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 โดยไม่มีการเตือน และพยายามข่มขู่ ข่มเหง เพื่อกรรโชกทรัพย์รายละไม่ต่ำกว่า 40,000 บาท แลกกับการถอนแจ้งความดำเนินคดี ขณะนี้มีผู้เดือดร้อนหลายพันรายทั่วประเทศ

หน่วยงานของรัฐได้ทราบและเห็นใจในความเดือดร้อนของพวกเรา และได้มีหนังสือแจ้งไปยังสำนักนายกรัฐมนตรี และกระทรวงพาณิชย์ให้ดำเนินการแก้ไขปัญหา (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อ 1) แต่กระทรวงพาณิชย์โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญาแก้ไขปัญหาไม่ตรงประเด็น

สมาพันธ์ฯ ได้วิเคราะห์การดำเนินการแก้ไขปัญหา ตามรายละเอียดในหนังสือตอบของกระทรวงพาณิชย์ (ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อ 2) ได้ดังนี้

การแก้ไขปัญหาระยะสั้น

ข้อที่ 1 เจ้าของลิขสิทธิ์และค่ายเพลงต่างๆ จัดทำฐานข้อมูลเพลงแล้วปรากฏว่ามีเพลงซ้ำซ้อนกันมากมาย เพราะครูเพลงหลายท่านขายเพลงไปให้หลายค่ายเพลง ครูเพลงย้ายค่ายจัดเก็บลิขสิทธิ์ซ้ำซ้อน ไม่มีความชัดเจน ไม่มีหน่วยงานรัฐมารับรอง ใครๆ ก็อ้างลิขสิทธิ์ได้ ผู้ประกอบการสับสนไม่สามารถตรวจสอบเพื่อขออนุญาตลิขสิทธิ์ได้ถูกต้อง กรมทรัพย์สินทางปัญญาก็มิได้ดำเนินการตรวจสอบใดๆ หรือมีมาตรการใดๆ เพื่อควบคุมไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อน ทั้งๆ ที่ท่านรัฐมนตรี เกริน วิตรอบ อดีต รมว. กระทรวงพาณิชย์ ได้เคยมีคำสั่งว่าเพลงที่ลิขสิทธิ์ซ้ำซ้อนไม่มีสิทธิ์จัดเก็บค่าแผ่นเพลง แต่ใน

ความเป็นจริงค่ายเพลงอ้างสิทธิ์ตามใจชอบ จัดเก็บสิทธิ์ซ้ำซ้อน และจับกุมผู้ประกอบการค้าโดยไม่มีการกล่าวเตือน

ข้อที่ 2 จัดทำทะเบียนผู้รับมอบอำนาจจากเจ้าของสิทธิ์ เป็นการแก้ปัญหาผู้แอบอ้างได้ แต่กรมทรัพย์สินฯ ไม่มีมาตรการจะจัดอบรมบุคคลเหล่านั้น ให้เข้าใจเจตนารมย์ของการใช้กฎหมาย และไม่มีมาตรการลงโทษผู้นำกฎหมายไปใช้ในทางกลั่นแกล้งประชาชนเพื่อหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง รวมทั้งไม่มีการประสานงานกับ สนง.ตำรวจแห่งชาติให้การอบรมตำรวจทั่วประเทศให้รู้ขั้นตอนการใช้กฎหมายตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ 2537 เพราะขณะนี้บริษัทจัดเก็บลิขสิทธิ์ไทย จำกัด (TCC) ใช้มาตรการจับกุมดำเนินคดีขั้นเด็ดขาด กับทางผู้ละเมิดสิทธิ์ทุกราย โดยไม่ต้องกล่าวเตือน และจ้างตำรวจให้ออกไปร่วมจับกุมและข่มขู่ เพื่อรีดไถเงินรายละไม่ต่ำกว่า 40,000 บาท ตามใจชอบ กลายเป็นกลุ่มอิทธิพลใช้อำนาจกฎหมายข่มขู่รีดไถ โดยมีตำรวจเป็นเครื่องมือ ทำให้ผู้ประกอบการสุจริตเดือดร้อน จนต้องปิดร้าน หมดเนื้อหมดตัว เป็นหนี้เป็นสิน บางคนต้องติดคุกเพราะไม่มีเงินประกันตัว และราย นายประสิทธิ์ มหายศ ต้องผูกคอตายเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2546 อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ เพราะถูกข่มขู่ว่าถ้าคดีขึ้นศาลจะต้องถูกปรับเป็นแสน และติดคุกหลายปี

ข้อที่ 3 จัดทำทะเบียนการค้าที่ใช้เพลงทั่วประเทศ เพื่อเป็นหลักฐานในการวิเคราะห์หาอัตราจัดเก็บที่เหมาะสม หัวข้อนี้ทางกรมทรัพย์สินทางปัญญาดำเนินการมาเป็นปีแล้ว แต่ยังไม่ถึงไหนเพราะทำผิดวิธี และเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ โดยพยายามจะใช้เป็นข้ออ้างในการแก้ตัวเพื่อให้เห็นว่าทางกรมทรัพย์สินทางปัญญากำลังทำงานแก้ไขปัญหาตลอดเวลา

ข้อที่ 4 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2545 ให้การจัดเก็บลิขสิทธิ์เผยแพร่เพลงเป็นบริการควบคุม โดย ฯพณฯ เนวิน ชิดชอบ อดีต รมช.กระทรวงพาณิชย์ ในขณะนั้นได้กำหนดให้ "ผู้ประสงค์จะจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์จะต้องแจ้งต้นทุน วิธีการ และอัตราจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เผยแพร่เพลงต่อคณะกรรมการ กกร. แล้วประกาศต่อสาธารณะชนทางหนังสือพิมพ์ ประกาศวันนี้ พรุ่งนี้ ก็สามารถดำเนินการจัดเก็บ และจับกุมผู้ละเมิดตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ 2537 ได้ทันที โดยคณะกรรมการ กกร ไม่ต้องพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และซ้ำซ้อนของเพลง และครูเพลงเจ้าของสิทธิ์" การกำหนดให้ กกร ปฏิบัติเพียงเท่านี้เป็นการแสดงให้เห็นว่า ฯพณฯ เนวิน ไม่เข้าใจในการแก้ไขปัญหาลิขสิทธิ์เผยแพร่เพลง เป็นการเอื้อประโยชน์ให้เจ้าของลิขสิทธิ์ ทั้งๆ ที่ปัญหาลิขสิทธิ์ซ้ำซ้อนเป็นปัญหาสำคัญต้องแก้ไขเบื้องต้น โดยต้องมีหน่วยงานของรัฐมารับรอง ไม่ใช่ให้ค่ายเพลงยักษ์ 2 ค่ายมาอ้างสิทธิ์เพื่อผูกขาดทางการค้า พวกค่ายเพลงเห็นว่าเป็นธุรกิจที่จะทำกำไรได้มากจึงกว้านซื้อครูเพลงเข้าไปในสังกัด เพื่อชิงความเป็นใหญ่ทำให้ต้นทุนตัวเองสูง จึงตั้งอัตราจัดเก็บในราคาแพง และกำหนดเงื่อนไขการให้ใช้สิทธิ์ตามใจชอบ เอาเปรียบผู้ใช้ทุกรูปแบบ มีเจตนาหาเรื่องจับกุมโดยไม่มีการตักเตือนเพื่อหวังรีดไถเงินยอมความ ปัญหาดังกล่าวนี้สามารถแก้ไขด้วยอำนาจของ กกร แต่ขณะนานมาจะครบ 1 ปี แล้ว กกร. ก็ยังไม่ดำเนินการใดๆ

การแก้ไขปัญหาระยะยาว

ข้อที่ 1 จะสัมมนาเผยแพร่ความรู้ให้ผู้ประกอบการ ได้ผลเพียงส่วนน้อยเพราะไม่มีงบประมาณ และไม่ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าของลิขสิทธิ์ กรมทรัพย์สินฯ ดำเนินการมาร่วม 2 ปีแล้ว ไปได้ไม่กี่จังหวัด จำนวนร้านค้ามาฟังไม่มากเท่าที่ควร ยังมีผู้ประกอบการอีกมากที่ไม่ทราบกฎหมายนี้ และถูกจับภูมโดยไม่มีการกล่าวเตือน หัวข้อนี้ควรจะเพิ่มการสัมมนาเจ้าของลิขสิทธิ์ ผู้รับมอบอำนาจ และ สนง. ตำรวจแห่งชาติ ให้เข้าใจเจตนารมย์ของการใช้กฎหมาย ตาม พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ 2537 เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นมาจากค่ายเพลงที่ไม่ประสงค์ดี ใช้ข้อได้เปรียบทางกฎหมายมาข่มเหงจับกุม รีดไถ ผู้ประกอบการผู้สุจริต ที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ โดยใช้ตำรวจเป็นเครื่องมือ

ข้อที่ 2 แก้ไขกฎหมายลิขสิทธิ์ ขณะนี้กำลังอยู่ในระหว่างการร่างแก้ไข เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการกลั่นกรองและรัฐมนตรี เป็นการแก้ไขกฎหมายที่ไม่โปร่งใส เพราะผู้ประกอบการที่ใช้สิทธิ์ไม่มีส่วนร่วมในการพิจารณา ทั้งๆ ที่คณะกรรมาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้เสนอว่าสมควรให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการแก้ไขกฎหมายลิขสิทธิ์ มีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วย และสมาพันธ์ฯ ก็เคยร้องขอต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญาขอเข้าร่วมพิจารณาเสนอแนะด้วย

จะเห็นได้ว่ามาตราการระยะสั้นและระยะยาว ที่ทางกระทรวงพาณิชย์ชี้แจงมาไม่สามารถแก้ไขปัญหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นได้ ปัญหาลิขสิทธิ์มีมากมายกระทบต่อทุกธุรกิจไม่ว่าเล็กหรือใหญ่ กรมทรัพย์สินทางปัญญาจะต้องเป็นหน่วยงานที่มีความเป็นธรรม ผลักดันสินใจในสิ่งที่ถูกต้องเพื่อไม่ให้กระทบต่อความเดือดร้อนของประชาชนโดยรวม ไม่ใช่มุ่งแต่รักษาสิทธิ์ให้เจ้าของสิทธิ์ฝ่ายเดียว

สมาพันธ์ฯ ในฐานะตัวแทนผู้ประกอบการที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการใช้ พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ ปี 2537 จึงขอเรียกร้องดังนี้

1.ขอให้คณะกรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ (กกร.) ปฏิบัติตามมาตราที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ครบถ้วน โดยเฉพาะจะต้องมีมาตรการตรวจสอบสิทธิ์ให้ถูกต้องชัดเจนไม่ซ้ำซ้อน โดยมีหน่วยงานของรัฐรับรอง พิจารณาอัตรา และเงื่อนไขการจัดเก็บให้เป็นธรรมทุกฝ่าย จึงจะมีสิทธิ์ออกมาจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์เผยแพร่ได้ จะสามารถแก้ปัญหาได้ตรงประเด็นโดยทันที มิใช่เลือกปฏิบัติตามที่ พพณฯ เนวิน ชิดชอบ กำหนดขึ้นมาเท่านั้น และขอให้ กกร. พิจารณาดำเนินคดีกับบริษัทจัดเก็บลิขสิทธิ์ไทย จำกัด (TCC) กรณีไม่ปฏิบัติตามประกาศของ กกร. มีความผิดตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยสินค้าและบริการควบคุม พ.ศ. 2542 โดยเด็ดขาด และสั่งการให้ TCC ยุติ และยกเลิกการกระทำการใดๆ จนกว่าจะพิจารณาไตร่ส่วนคดีความแล้วเสร็จ

2.ขอให้กระทรวงพาณิชย์พิจารณาออกกฎกระทรวงมาบังคับใช้ประกอบกับ พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ตามคำแนะนำของคณะกรรมาธิการคุ้มครองผู้บริโภค และคณะกรรมาธิการการพาณิชย์ของรัฐสภา ที่มีความคิดเห็นว่าไม่ควรกำหนดโทษทางอาญา กับผู้ละเมิดลิขสิทธิ์เผยแพร่ต่อ

สาธารณชน เพราะเจ้าของสิทธิ์ได้ประโยชน์ทางอ้อมจากการเผยแพร่ ควรจะเป็นความผิดทางคดีแพ่งเท่านั้น หรือลดโทษลงให้เท่ากับการละเมิดสิทธิ์ส่วนบุคคลกรณีอื่นๆ เพื่อยุติการกระทำของกลุ่มค่ายเพลงที่เอาเปรียบผู้ใช้งานเพลง ใช้อำนาจกฎหมายอาญาจับกุม ข่มเหง ข่มขู่ อย่างไม่เป็นธรรม

3.ขอให้ประสานงานกับสำนักตำรวจแห่งชาติให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะกรรมาธิการคุ้มครองผู้บริโภคและกรรมาธิการการทำนิชย์ของรัฐสภา ที่เสนอให้ลดค่าประกันตัวลงเหลือ 10,000 บาท เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน เพราะผู้ละเมิดลิขสิทธิ์เผยแพร่ไม่ใช่อาชญากรไม่สมควรต้องติดคุก

4.ขอมีส่วนร่วมในการพิจารณาแก้ไขกฎหมายลิขสิทธิ์ ร่วมกับกรมทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับทุกฝ่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ก่อนที่จะส่งให้คณะกรรมการกลั่นกรองของ ครม.

สมาพันธ์ฯ จึงเรียนมาเพื่อโปรดกรุณาพิจารณาข้อเรียกร้องดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์ด้วยดี

ขอแสดงความนับถือ

กรรมการสมาพันธ์คาราโอเกะ (แห่งประเทศไทย)

1. [illegible] ลงชื่อ.....
2. [illegible] ลงชื่อ.....
3. [illegible] ลงชื่อ.....
4. [illegible] ลงชื่อ.....
5. [illegible] ลงชื่อ.....
6. [illegible] ลงชื่อ.....
7. [illegible] ลงชื่อ.....
8. [illegible] ลงชื่อ.....
9. [illegible] ลงชื่อ.....
10. [illegible] ลงชื่อ.....
11. [illegible]

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองคดี โทร. 0-2205-3456

ที่ 0004.6/ 1936 วันที่ 22 มีนาคม 2547

เรื่อง ความคืบหน้าในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

เรียน ผบช. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า และ ผบก. หน่วยขึ้นตรงตอ. ตร.

ด้วย สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มีหนังสือ ที่ นร 0505/ว 47 ลง 4 มี.ค. 2547 เรียน ผบ.ตร. เพื่อโปรดทราบมติคณะรัฐมนตรี เมื่อ 2 มี.ค. 2547 โดยเห็นชอบการทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการประกันตัวผู้ต้องหา คดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มเติมตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ โดยกำหนดห้ามข้าราชการใช้ตำแหน่งประกันตัวเฉพาะผู้ต้องหาที่กระทำละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่เป็นผู้ผลิต ผู้ค้าส่ง หรือเจ้าของแหล่งเก็บสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

บัดนี้ ตร. ได้มีคำสั่งให้แจ้งเวียนหนังสือดังกล่าวให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ พร้อมนี้ได้ส่งสำเนาเอกสารดังกล่าวมาด้วยแล้ว จำนวน 2 แผ่น

พ.ต.อ. [signature]

(ชาญ วัฒนธรรม)

รอง ผบก.ฯ ปรท.ผบก.คด.

ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๔๗

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๔ มีนาคม ๒๕๔๗

เรื่อง ขอให้ทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการประกันตัวผู้ต้องหาคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

เรียน ผู้ว่าการตำรวจแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๗๗ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงพาณิชย์ ที่ พณ ๐๗๐๕/๕๗๔๕ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๖
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๔.๓/๑๕๔๖ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๗
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๘.๒/๗๗๗ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๗
๔. สำเนาหนังสือกระทรวงอุตสาหกรรม ที่ อก ๐๓๐๕/๑๑๔ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๔๗

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติ (๑ กรกฎาคม ๒๕๔๖) รับทราบรายงานสถานะคืบหน้าในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ระหว่างวันที่ ๑ – ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๖ และมีมติในส่วนของการประกันตัวผู้ต้องหาคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา โดยให้ถือเป็นหลักปฏิบัติด้วยว่า ไม่ให้ข้าราชการใช้ตำแหน่งประกันตัวผู้ต้องหาในคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

บัดนี้ กระทรวงพาณิชย์ได้เสนอขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๖ เกี่ยวกับการประกันตัวผู้ต้องหาคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา โดยกำหนดห้ามข้าราชการใช้ตำแหน่งประกันตัวเฉพาะผู้ต้องหาที่กระทำละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่เป็นผู้ผลิต ผู้ค้าส่งหรือเจ้าของแหล่งเก็บสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งกระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงอุตสาหกรรมได้เสนอความเห็นมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้

คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๒ (ฝ่ายเศรษฐกิจ) ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) เป็นประธานกรรมการ ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แล้ว มีมติเห็นชอบการทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการประกันตัวผู้ต้องหาคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ

/คณะรัฐมนตรี ...

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๓ อนุมัติตามมติคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๒ (ฝ่ายเศรษฐกิจ)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจุลยุทธ หิรัญยะวสิต)
รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี รักษาราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักบริหารงานสารสนเทศ
โทร ๐ ๒๒๘๒ ๗๑๕๓
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๕๕๑

ที่ พณ 0705/ 5185

กระทรวงพาณิชย์
44/100 ถนนสนามบินน้ำ
ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000

25 ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอให้ทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการประกันตัวผู้ต้องหาคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0505/10088 ลงวันที่ 18 กรกฎาคม 2546

1. ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงพาณิชย์ได้รายงานความคืบหน้าในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ระหว่างวันที่ 1-31 พฤษภาคม 2546 และแจ้งปัญหาอุปสรรคในการจับกุมผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาตามนโยบายรัฐบาลว่ามีข้าราชการบางรายใช้ตำแหน่งประกันตัวผู้ต้องหาซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่สมควร โดยกระทรวงพาณิชย์ได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยขอให้กำหนดเป็นนโยบายของรัฐบาลไม่ให้ข้าราชการใช้ตำแหน่งประกันตัวผู้ต้องหาในคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้รับทราบรายงานความคืบหน้าในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาดังกล่าว และมีมติในส่วนของการประกันตัวผู้ต้องหา โดยให้ถือเป็นหลักปฏิบัติด้วยว่าไม่ให้ข้าราชการใช้ตำแหน่งประกันตัวผู้ต้องหาในคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2546

2. สมาพันธ์การโลกะแห่งประเทศไทยได้ร้องเรียนว่า ผู้ประกอบการการโลกะได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากคณะรัฐมนตรีมีมติในเรื่องดังกล่าว ซึ่งทำให้ต้องหาหลักทรัพย์หรือเงินสดจำนวนค่อนข้างสูงในการประกันตัว ทั้ง ๆ ที่การกระทำดังกล่าวยังไม่ทราบว่าเป็นความผิดตามที่ผู้กล่าวหากล่าวอ้างหรือไม่ หรือเป็นการกลั่นแกล้งเพื่อเรียกผลประโยชน์ทางการค้าจากผู้เสียหายเอง จึงขอให้กระทรวงพาณิชย์แก้ไขปัญหาดังกล่าว

3. กระทรวงพาณิชย์พิจารณาแล้วเห็นว่า ควรจะได้มีการทบทวนมติคณะรัฐมนตรีตาม 1. เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวใช้กับการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาทุกกรณี รวมทั้งการละเมิดลิขสิทธิ์เพลงโดยการเผยแพร่หรือเปิดเพลงโดยผู้ประกอบการการโอกะด้วย แต่นโยบายของรัฐบาลในการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาดังกล่าว มีวัตถุประสงค์ในการปราบปรามผู้ผลิตและจำหน่ายสินค้าละเมิด โดยเฉพาะในเรื่องของการละเมิดลิขสิทธิ์จะเน้นปราบปรามแหล่งผลิตและผู้จำหน่ายสินค้าละเมิด เช่น

ด่วนที่สุด

ที่ ถค 0409.3/ 1546

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กทม.10400

28 มกราคม 2547

เรื่อง ขอให้ทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการประกันตัวผู้ต้องหาคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร 0505/ว(ต) 19398 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2546

ตามที่ขอให้กระทรวงการคลังเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่อง ขอให้ทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการประกันตัวผู้ต้องหาคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาตามข้อเสนอทบทวนของกระทรวงพาณิชย์ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นชอบตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวรนทร รัตนากร)
รัฐมนตรีช่วยว่าการ รักษาราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง
สำนักมาตรฐานด้านกฎหมายและระเบียบการคลัง
กลุ่มกฎหมายและระเบียบด้านการเบิกจ่าย
โทร. 0-2273-9549

สำเนาถูกต้อง

(น.ต.ธิราย อาจหาญ)
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

383

ที่ มท 0208.2/ 777

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. 10200

21 มกราคม 2547

เรื่อง ขอให้ทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการประกันตัวผู้ต้องหาคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0505/ว (ล) 19398 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2546

ตามที่ส่งเรื่องกระทรวงพาณิชย์ ขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาทบทวนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2546 ในส่วนของการประกันตัวผู้ต้องหาในคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาเสนอความเห็น ความละเอียดแล้ว นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า การทบทวนมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น โดยแก้ไขมติเดิมที่ห้ามมิให้ข้าราชการใช้ตำแหน่งประกันตัวผู้ต้องหาในคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาทุกคดี เป็นห้ามข้าราชการใช้ตำแหน่งประกันตัวเฉพาะผู้ต้องหาที่กระทำละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่เป็นผู้ผลิต ผู้ค้าส่ง หรือเข้าของแหล่งเก็บสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาเป็นการดำเนินการที่ขัดต่อหลักการคุ้มครองสิทธิของประชาชนในเรื่องการประกันตัวตามมาตรา 239 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และตรงตามนโยบายของรัฐบาลในการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญามากยิ่งขึ้น

อนึ่ง เนื่องจากคำว่าข้าราชการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ยังไม่ชัดเจนสำหรับผู้ปฏิบัติ ดังนั้น เพื่อให้การปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาบรรลุวัตถุประสงค์ เห็นควรเสนอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้ชัดเจนว่าที่ห้ามข้าราชการใช้ตำแหน่งประกันตัวผู้ต้องหาในคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาให้หมายรวมถึง ข้าราชการการเมือง ข้าราชการท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ และ รัฐวิสาหกิจด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง
สำนักกฎหมาย
โทร. 0-2222-2849 (ผู้ประสานงาน)

สำเนาถูกต้อง

(นส.จิราภรณ์ สาลีกาญ)
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน...

ที่ อก 0305/ 874

กระทรวงอุตสาหกรรม
ถนนพระราม 6 เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ 10400

20 มกราคม 2547

เรื่อง ขอให้ทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการประกันตัวผู้ต้องหาคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0505/ว(ล)19398 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2546

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งว่า กระทรวงพาณิชย์ได้เสนอเรื่อง ขอให้ทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการประกันตัวผู้ต้องหาคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา (โดยกำหนดห้ามจำนวนการใช้ตำแหน่งประกันตัวเฉพาะผู้ต้องหาที่กระทำละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่เป็นผู้ผลิต ผู้นำส่ง หรือเจ้าของแหล่งเก็บสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา) ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาและขอให้กระทรวงอุตสาหกรรมเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องหรือไม่ประเด็นอื่นที่เห็นสมควรเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

กระทรวงอุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นด้วยกับกระทรวงพาณิชย์ที่ขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาทบทวนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2546 ในประเด็นดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพินิจ จารุสมบัติ)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

กรมโรงงานอุตสาหกรรม
สำนักควบคุมและตรวจโรงงาน 1
โทร.0 2202 4041
โทรสาร.0 2202 4021

สำเนาถูกต้อง

(นส.อ.ถ้วย ชายราญ)
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ปฏิบัติการ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. 0 2205 3464

ที่ 0031.212/ 2134 **วันที่** 17 มีนาคม 2549

เรื่อง สมาคมตำรวจขอเข้าเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว

ผบช.ก., น., ภ.1-9, ปส., สลม., และ กมส.

ด้วย สมาคมตำรวจ ได้มีหนังสือที่ สตร.30/2548 ลง 24 ต.ค.2548 ขอเข้าเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว ให้กับข้าราชการตำรวจที่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความสุจริต แต่ถูกกล่าวหาทางคดีอาญา หรือตามกรณีต่าง ๆ ที่ศาลยุติธรรม ได้ถือเป็นแนวทาง คือ กรณีที่ผู้ต้องหา กระทำผิดโดยความจำเป็น หรือด้วยความทุกข์ยากรน หรือผู้ต้องหาเป็นหญิงมีครรภ์ มีบุตรอายุไม่เกิน 3 ปี อยู่ในความดูแล หรือเป็นผู้เจ็บป่วย ซึ่งถ้าถูกควบคุมจะเป็นอันตรายแก่ชีวิต หรือเป็นผู้พิการ หรือชราภาพ ซึ่งโดยสภาพร่างกายอาจจะเกิดความทุกข์ยากลำบากเกินกว่าปกติในระหว่างถูกควบคุม ซึ่งเรื่องดังกล่าวสมควรที่สมาคมตำรวจจะให้การช่วยเหลือตามหลักมนุษยธรรม อีกทั้งเป็นการลดภาพลักษณ์ทางสังคมที่จะมีต่อองค์กรตำรวจ โดยสมาคมตำรวจเข้าเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวโดยเป็นคู่สัญญากับพนักงานสอบสวนได้ในวงเงินไม่เกิน 60,000 บาท ซึ่งเทียบเท่ากับหลักเกณฑ์การใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวของข้าราชการบำนาญ ตั้งแต่ระดับ 6 หรือเทียบเท่าขึ้นไป โดยสมาคมตำรวจจะมีหนังสือรับรองหรือมอบอำนาจให้บุคคลกระทำการแทนสมาคมตำรวจ ในการขอประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว และขอให้ถือว่าหนังสือมอบอำนาจนี้เป็นหลักประกันที่น่าเชื่อถือได้ ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 108 (4)

ตร. ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าสมาคมตำรวจมีวัตถุประสงค์ที่ดีในการที่จะให้การช่วยเหลือตามหลักมนุษยธรรม และเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ต้องหา ประกอบกับได้พิจารณาถึงสถานภาพของสมาคมตำรวจแล้ว เห็นชอบให้สมาคมตำรวจสามารถเข้าทำสัญญาประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว โดยเป็นคู่สัญญากับพนักงานสอบสวนได้ตามแนวทางการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาในคดีอาญา ตามหนังสือ ตร. ที่ 0031.212/5982 ลง 7 พ.ย.2548 ประกอบระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 7 บทที่ 6 ข้อ 2 ในวงเงินไม่เกิน 60,000 บาท

/อนึ่ง หากสมาคม ...

อนึ่ง หากสมาคมตำรวจ ได้ผิดสัญญาประกันตัวผู้ต้องหาแล้ว พงส. มีอำนาจที่จะฟ้องสมาคมตำรวจ เป็นจำเลยที่ 1 และฟ้องผู้ที่มาทำสัญญาประกันตัว(คู่สัญญา) กับ พงส. เป็นจำเลยที่ 2 ให้รับผิดได้ตามนัยคำพิพากษาฎีกาที่ 932/2538 (เว้นแต่ผู้ที่มาทำสัญญาประกันดังกล่าวจะระบุไว้ในคำร้องขอประกันตัวผู้ต้องหาว่า ตนเองได้กระทำการแทนสมาคมตำรวจ จึงจะไม่ต้องรับผิดต่อส่วนตัว) และเมื่อมีการผิดสัญญาประกันดังกล่าวแล้ว สมาคมตำรวจมีภาระที่จะต้องเสียดอกเบี้ยผิดนัด ร้อยละ 7.5 ต่อปี ให้แก่ พงส. ตาม ป.พ.พ. มาตรา 224 ประกอบมาตรา 204 นับแต่วันผิดนัดชำระค่าปรับ นอกเหนือจากจำนวนเงิน 60,000 บาท ที่จะต้องรับผิดตามสัญญาประกันแล้ว

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และแจ้งให้พนักงานสอบสวนและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบต่อไป

พล.ต.ท. [redacted]

(ชาญวุฒิ วัชรพุกก์)

ผู้ช่วย ผบ.ตร.ปรท ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. 02 205 3466

ที่ 0031.212/[illegible] **วันที่** 25 มีนาคม 2550

เรื่อง แนวทางการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในคดีอาญาตามกฎกระทรวงว่าด้วยกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเรียกประกันหรือหลักประกันการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน พ.ศ.2549

ผบช.น., ผบช.ภ.1-9, ผบช.ก., ผบช.ปส., ผบช.สตม., จตร., และ ผบก.สบส.

ตามหนังสือ ตร. ที่ 0031.212/5982 ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2548 ได้กำหนดแนวทางการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในคดีอาญาตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2548 โดยได้กำหนดวงเงินประกันของประเภทคดี พร้อมทั้ง ได้กำหนดให้ใช้บุคคลเป็นประกัน และหลักทรัพย์อื่นเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวไว้เพื่อถือปฏิบัติแล้ว นั้น

บัดนี้ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้ร่วมกันออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การเรียกประกันหรือหลักประกันการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน พ.ศ.2549 โดยกำหนดรายละเอียดดังนี้

1. การเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนกำหนดวงเงินประกัน โดยนำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกาซึ่งออกตามความในมาตรา 110 วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนกำหนดวงเงินประกันเกินสามในสี่ของวงเงินประกันที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกาดังกล่าว

2. การใช้บุคคลเป็นประกันหรือการกำหนดให้หลักทรัพย์ใดเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนนำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกาซึ่งออกตามความในมาตรา 110 วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

- ๒ ให้ส่วน...

3. ให้ส่วนราชการที่พนักงานสอบสวนสังกัดประกาศและเผยแพร่กฎกระทรวง รวมทั้งแนวทางปฏิบัติในการเรียกประกันหรือหลักประกันให้ผู้ที่มาติดต่อและประชาชนได้ทราบโดยทั่วกัน

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และให้แจ้งพนักงานสอบสวนและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.อ.

(วิโรจน์ พหลเวชช์)

รอง ผบ.ตร. ปรท. ผบ.ตร.

กฎกระทรวง

กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเรียกประกันหรือหลักประกัน

การปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน

พ.ศ. ๒๕๔๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ และมาตรา ๑๑๐ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการกำหนดจำนวนเงินประกัน โดยนำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกาซึ่งออกตามความในมาตรา ๑๑๐ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการกำหนดจำนวนเงินประกันสูงกว่าใบสั่งของจำนวนเงินประกันที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกาดังกล่าว

ข้อ ๒ การใช้บุคคลเป็นประกันหรือการกำหนดให้หลักทรัพย์ใดเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการนำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกาซึ่งออกตามความในมาตรา ๑๑๐ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๓ ให้ส่วนราชการที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการสังกัดประกาศและเผยแพร่กฎกระทรวงรวมทั้งแนวทางปฏิบัติในการเรียกประกันหรือหลักประกันให้ผู้ที่มาติดต่อและประชาชนได้ทราบโดยทั่วกัน

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

พลเอก

(สุรยุทธ์ จุลานนท์)

นายกรัฐมนตรี

(นายอารีย์ วงศ์อารยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. 0 2205 3466

ที่ 0031.212/ว 057 **วันที่** 28 มีนาคม 2550

เรื่อง กำชับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ

ผบช.น., ผบช.ภ.1 – 9 ผบช.ก., ผบช.ปส., ผบช.สตม., และผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า ผบภ. ในสังกัด สง.ผบ.ตร.

ด้วย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีหนังสือ แจ้ง ตร. กรณีลูกจ้างของบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งร้องเรียนต่อ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่า นายจ้างทำผิดกฎหมายแรงงาน ผู้ร้องเรียนจึงรวบรวมรายชื่อลูกจ้างในบริษัทฯ เพื่อยื่นข้อเรียกร้องต่อนายจ้างและร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จังหวัดนครปฐม นายจ้างจึงให้บริษัทเอกชนแห่งหนึ่งมาตรวจหาสารเสพติดลูกจ้างที่ร้องเรียน โดยผู้ตรวจหาสารเสพติดเป็นอดีตเจ้าพนักงานตำรวจซึ่งเป็นพนักงานในบริษัทที่นายจ้างจัดหามาตรวจหาสารเสพติด ผลการตรวจไม่พบสารเสพติด ต่อมาลูกจ้างที่เป็นผู้นำ 2 คน ถูกดำเนินคดีอาญาข้อหาลักทรัพย์ของนายจ้าง และถูกเจ้าพนักงานตำรวจควบคุมตัวโดยพนักงานสอบสวนแจ้งว่าตามระเบียบ ตร. ต้องใช้หลักประกันในการปล่อยชั่วคราว เป็นเงินคนละ 50,000.- บาท แต่ต่อมาภายหลังพนักงานสอบสวนได้ใช้ดุลพินิจเรียกหลักประกันการปล่อยชั่วคราวเพียงคนละ 5,000.- บาท คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่า การตรวจหาสารเสพติดเป็นการปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อผู้ร้องเรียน และการใช้ดุลพินิจปล่อยตัวชั่วคราวไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 จึงมีหนังสือถึง ตร. เพื่อให้พิจารณาดำเนินการ

ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการของเจ้าพนักงานตำรวจเกิดความเป็นธรรมต่อประชาชน จึงให้กำชับการปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องการตรวจหรือทดสอบเพื่อหาสารเสพติดในร่างกายของบุคคล และการใช้ดุลพินิจปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา ดังนี้

1. <u>การตรวจหรือทดสอบหรือหาสารเสพติดในร่างกายบุคคล</u> ให้กระทำโดยเจ้าพนักงานตำรวจผู้มีอำนาจตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 มาตรา 14 ทวิ และ พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 58/1 วิธีการตรวจหรือทดสอบให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และคณะกรรมการควบคุมยาเสพติดให้โทษ โดยคำนึงถึงความยินยอมและความสมัครใจของผู้รับการตรวจหรือทดสอบ สำหรับกรณีภาคเอกชนขอความร่วมมือการตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติดในร่างกายของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด จะต้องเป็นกรณีที่จำเป็นและมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้นได้เสพยาเสพติดให้โทษ และในกรณีนี้ให้ผู้บังคับบัญชาระดับตำแหน่ง ผกก. เป็นผู้พิจารณาอนุมัติการให้ความร่วมมือ

/2 การใช้ดุลพินิจ...

2. <u>การใช้ดุลพินิจปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา</u> ให้กำชับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับการพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา การสั่งให้ปล่อยชั่วคราว และการใช้ดุลพินิจปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาโดยไม่มีประกัน หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกัน ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108 มาตรา 110 และมาตรา 112 และตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2548 รวมทั้งตามกฎระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการเรียกประกันหรือหลักประกัน การปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน พ.ศ. 2549 ซึ่ง ตร. ได้แจ้งแนวทางการปฏิบัติราชการดังกล่าวไว้แล้ว ตามหนังสือ ตร. ที่ 0031.212/5282 ลง 7 พ.ย. 2548 และตามหนังสือ ตร. ที่ 0031.212/376 ลง 23 มี.ค. 2550 ตามลำดับ การสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราวจะกระทำได้ต่อเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อเหตุใดเหตุหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108/1 พร้อมบันทึกเหตุผลการใช้ดุลพินิจการสั่งให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาและการสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาไว้เป็นหลักฐานทุกครั้งสามารถตรวจสอบได้

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล ต.อ

(วิโรจน์ พหลเวชช์)

รอง ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

คำสั่ง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ที่ ๙๐ /๒๕๕๓

เรื่อง การกำหนดวงเงินประกัน การกำหนดหลักทรัพย์ที่อาจใช้เป็นหลักประกัน และการใช้บุคคลเป็นประกัน ในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๐ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติให้การเรียกประกัน หรือหลักประกันระเบียบจนเกินควรแก่กรณีมิได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งต่อมานายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้ร่วมกันออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเรียกประกันหรือหลักประกันการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน พ.ศ.๒๕๔๙ กำหนดให้นำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๔๘ มาใช้ในชั้นสอบสวนโดยอนุโลม โดยห้ามมิให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ กำหนดวงเงินประกันเกินสามในสี่ของวงเงินประกันที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ดังนั้น เพื่อให้การบังคับใช้กฎกระทรวงดังกล่าวเป็นไปโดยชอบด้วย และสอดคล้องกับหลักการของข้อบังคับประธานศาลฎีกาดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา ๑๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประกอบ มาตรา ๑๗ (๘) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจวางระเบียบ หรือคำสั่งเฉพาะเรื่องไว้ให้ข้าราชการตำรวจ หรือพนักงานสอบสวนปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้อำนาจ หรือการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายอื่น ดังนั้น เพื่อให้การเรียกประกันหรือหลักประกันผู้ต้องหาในชั้นสอบสวนมีความเหมาะสมกับพฤติการณ์แห่งคดี และไม่สร้างภาระแก่ผู้ต้องหาในชั้นสอบสวนในการที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราวจนเกินควรแก่กรณี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงวางแนวทางเกี่ยวกับการกำหนดวงเงินประกัน การกำหนดหลักทรัพย์ที่อาจใช้เป็นหลักประกัน และการใช้บุคคลเป็นประกัน ในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในชั้นสอบสวนดังต่อไปนี้

๒. การกำหนดวงเงินประกัน

ลำดับที่	ความผิดหรือพฤติการณ์ในการขอปล่อยชั่วคราว	อัตราขั้นต่ำ	อัตราขั้นสูง
๑	คดีความผิดลหุโทษหรือที่มีโทษปรับสถานเดียว	ไม่มี	ไม่เกินร้อยละ ๓๗.๕ ของอัตราโทษปรับขั้นสูงสำหรับความผิดนั้น
๒	คดีความผิดที่มีผลกระทบทางเศรษฐกิจซึ่งมีอัตราโทษปรับสูง ไม่ว่าจะมีโทษจำคุกด้วยหรือไม่ก็ตาม	ไม่มี	ไม่ควรเกินร้อยละ ๓๗.๕ ของอัตราโทษปรับขั้นสูงสำหรับความผิดนั้น และไม่ว่ากรณีใดต้องไม่เกินอัตราโทษปรับขั้นสูง
๓	คดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน ๕ ปี	ไม่มี	ไม่เกิน ๗๕,๐๐๐ บาท
๔	คดีที่มีโทษจำคุกเกิน ๕ ปี แต่ไม่มีโทษสถานอื่นที่หนักกว่าโทษจำคุกรวมอยู่ด้วย	ไม่มี	ไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท/ระวางโทษจำคุก ๑ ปี (ทั้งในส่วนที่เป็นอัตราโทษขั้นสูงและขั้นต่ำ)
๕	คดีที่มีโทษจำคุกตลอดชีวิต	ไม่มี	ไม่เกิน ๔๕๐,๐๐๐ บาท
๖	คดีที่มีโทษประหารชีวิต	ไม่มี	ไม่เกิน ๖๐๐,๐๐๐ บาท
๗	คดีที่มีหลายข้อหา (๑) ความผิดกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท หรือ (๒) ความผิดหลายกรรมต่างกัน	ไม่มี	ให้ถือข้อหาที่มีอัตราโทษหนักที่สุดเป็นเกณฑ์
๘	กรณี (๑) ผู้ขอประกันเป็นญาติที่น้องหรือมีความเกี่ยวพันโดยทางสมรส หรือ (๒) ผู้ขอประกันใช้หลักทรัพย์มีค่าอย่างอื่นที่กำหนดมูลค่าที่แน่นอนและสะดวกแก่การบังคับคดี หรือ (๓) ความผิดที่ผู้ต้องหากระทำด้วยความจำเป็นหรือด้วยความยากจน	ไม่มี	จะกำหนดวงเงินประกันต่ำกว่าเกณฑ์ปกติก็ได้
๙	ผู้ขอประกันเป็นญาติที่น้องหรือมีความเกี่ยวพันโดยทางสมรส ใช้เงินสดหรือหลักทรัพย์มีค่าอย่างอื่นที่กำหนดมูลค่าที่แน่นอนและสะดวกแก่การบังคับคดีเป็นหลักประกัน	ไม่มี	ให้วางเงินสดหรือหลักทรัพย์เพียงร้อยละ ๒๐ จากจำนวนวงเงินประกันที่กำหนดก็ได้

ลำดับที่	ลักษณะผิดหรือพฤติการณ์ในการขอปล่อยชั่วคราว	อัตราขั้นต่ำ	อัตราขั้นสูง
๑๐	กรณีผู้ต้องหา (๑) เป็นหญิงมีครรภ์ หรือ (๒) มีบุตรอายุไม่เกิน ๓ ปี อยู่ในความดูแล หรือ (๓) เป็นผู้เจ็บป่วย ถ้าต้องขังจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ หรือ (๔) เป็นผู้พิการหรือสูงอายุ ซึ่งโดยสภาพร่างกายหรือจิตใจอาจจะเกิดความทุกข์ยากลำบากเกินกว่าปกติในระหว่างต้องขัง	ไม่มี	กำหนดวงเงินประกันให้ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ
๑๑	ผู้ต้องหาเป็นเด็กหรือเยาวชน	-	-

๒. การกำหนดหลักทรัพย์ที่อาจใช้เป็นหลักประกัน

ลำดับที่	หลักทรัพย์	เอกสารที่ต้องแสดง
๑	เงินสด	-
๒	ที่ดินมีโฉนด	(๑) โฉนดที่ดิน และ (๒) หนังสือรับรองราคาประเมินของสำนักงานที่ดิน
๓	ที่ดินมีหนังสือรับรองการทำประโยชน์	(๑) หนังสือรับรองการทำประโยชน์ และ (๒) หนังสือรับรองราคาประเมินของสำนักงานที่ดิน
๔	ห้องชุด	(๑) หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ห้องชุด และ (๒) หนังสือรับรองราคาประเมินของสำนักงานที่ดิน
๕	ที่ดิน และสิ่งปลูกสร้างบนที่ดิน	(๑) โฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ และ (๒) สำเนาทะเบียนบ้าน และ (๓) หนังสือประเมินราคาสิ่งปลูกสร้างที่น่าเชื่อถือ

ลำดับที่	หลักทรัพย์	เอกสารที่ต้องแสดง
๖	หลักทรัพย์มีค่าอย่างอื่นที่กำหนดราคามูลค่าที่แน่นอนได้ เช่น ๖.๑ พันธบัตรรัฐบาล ๖.๒ ตราสารอนุมัติ ๖.๓ บัตรหรือสลากออมทรัพย์ทวีสินของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อการเกษตร ๖.๔ ใบรับเงินฝากประจำธนาคาร ๖.๕ ตั๋วแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้จ่ายและธนาคารผู้จ่ายได้รับรองตลอดไปยังตั๋ว ๖.๖ ตั๋วสัญญาใช้เงินที่ธนาคารเป็นผู้ออกตั๋ว ๖.๗ เช็คที่ธนาคารเป็นผู้สั่งจ่ายหรือรับรองซึ่งสามารถเรียกเก็บเงินได้ในวันที่ทำสัญญาประกัน ๖.๘ หนังสือรับรองของธนาคาร หรือบริษัทประกันภัยเพื่อชำระเบี้ยประกันแทนในกรณีผิดสัญญาประกัน	เอกสารหลักฐานของหลักทรัพย์แต่ละประเภท อนึ่ง ในกรณีมีข้อสงสัยให้พนักงานสอบสวนตรวจสอบเพื่อขอคำยืนยันจากธนาคารหรือบริษัทประกันภัย ที่ออกหนังสือรับรองนั้น

๓. การใช้บุคคลเป็นประกัน

ลำดับที่	บุคคลเป็นประกัน	วงเงินสัญญาประกัน	หลักฐาน
๑	ผู้ขอประกันเป็นบุคคลธรรมดา ผู้ขอประกันต้องเป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่การงาน หรือมีรายได้แน่นอน และ ๑.๑ เป็นผู้มีความสัมพันธ์กับผู้ต้องหา หรือ ๑.๒ เป็นบุคคลที่เห็นว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเสมือนเป็น	ให้พิจารณาจากเงินเดือน หรือรายได้ โดยให้ทำสัญญาไม่เกิน ๑๕ เท่า ของอัตราเงินเดือนหรือรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	๑. ให้ยื่นคำร้องด้วยตนเอง และเสนอหนังสือรับรองจากต้นสังกัด หรือนายจ้าง หรือหลักฐานอื่นที่เชื่อถือได้ และหากผู้ขอประกันมีคู่สมรส ให้แสดงหลักฐานการยินยอมของคู่สมรสด้วย ในกรณีผู้กระทำไม่อาจเสนอหนังสือรับรองได้ทัน ให้ต่อเนื่อง

ลำดับที่	บุคคลเป็นประกัน	วงเงินสัญญาประกัน	หลักเกณฑ์
	ญาติพี่น้องหรือมีความสัมพันธ์ในทางอื่นที่เห็นสมควรให้ประกันได้		โดยแสดงหลักฐานอื่น เช่น บัตรประจำตัวที่แสดงฐานะเช่นนั้น และให้นำหนังสือรับรอง หรือหนังสือยินยอมมาแสดงภายหลัง ๒. หากวงเงินประกันมีจำนวนสูงกว่าวงเงินที่ผู้นั้นมีสิทธิประกันได้ อาจกำหนดให้ผู้ขอประกันวางเงินหรือหลักทรัพย์อื่นเพิ่มเติมให้เพียงพอกับวงเงินประกันนั้นได้ ๓. อาจมีผู้ขอประกันหลายคนร่วมกันทำสัญญาประกันโดยใช้วงเงินของแต่ละคนรวมกันได้ ๔. หากผู้ประกันพ้นจากตำแหน่งหน้าที่การงาน ก็ให้คงมีสิทธิประกันต่อไป โดยอาจใช้ดุลพินิจสั่งให้นำหลักประกันเพิ่มหรือติดว่านเติมได้
๒	ผู้ขอประกันเป็นนิติบุคคล กรณีผู้ต้องหาเป็นกรรมการ ผู้แทน ตัวแทน หุ้นส่วน พนักงาน ลูกจ้างของนิติบุคคล	ตามที่เห็นสมควรเป็นกรณี ๆ ไป	๑. อาจกำหนดให้ผู้ขอประกันวางเงินหรือหลักทรัพย์อื่นเพิ่มเติม โดยจะต้องแสดงหนังสือรับรองการจดทะเบียนและหลักฐานแสดงฐานะการเงิน และผู้มีอำนาจทำการแทน ๒. ในกรณีฉุกเฉินไม่สามารถนำต้นฉบับเอกสารมาแสดงได้ทันให้ผ่อนผันโดยแสดงสำเนาเอกสารดังกล่าวและให้นำต้นฉบับเอกสารมาแสดงภายหลัง

ลำดับที่	บุคคลเป็นประกัน	วงเงินสัญญาประกัน	หลักเกณฑ์
๓	ผู้ขอประกันเป็นส่วนราชการ ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการที่ต้องหาคดีอาญา	ตามที่เห็นสมควรเป็นกรณี ๆ ไป	หากจำนวนเงินที่ระบุไว้ในหนังสือรับรองหรือคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวเพียงพอแล้ว ควรถือว่าหนังสือรับรองหรือคำร้องนั้นเป็นหลักประกันที่เชื่อถือได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๙(๔)
๔	**ผู้ต้องหาทำสัญญาประกันตนเอง**		
	๔.๑ ผู้ต้องหาต้องเป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่การงานหรือมีรายได้แน่นอน	ให้พิจารณาจากเงินเดือน หรือรายได้ โดยให้ทำสัญญาไม่เกิน ๑๐ เท่า ของอัตราเงินเดือน หรือรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	๑. ให้ยื่นคำร้องด้วยตนเอง และเสนอหนังสือรับรองจากต้นสังกัด หรือนายจ้างหรือหลักฐานอื่นที่เชื่อถือได้ และหากผู้ขอประกันมีคู่สมรส ให้แสดงหลักฐานการยินยอมของคู่สมรสด้วย ในกรณีฉุกเฉินไม่อาจเสนอหนังสือรับรองได้ทัน ให้ผ่อนผันโดยแสดงหลักฐานอื่น เช่น บัตรประจำตัวที่แสดงฐานะเช่นนั้น และให้นำหนังสือรับรอง หรือหนังสือยินยอมมาแสดงภายหลัง
	๔.๒ ผู้ต้องหา - เป็นพนักงานหรือผู้ประกอบวิชาชีพ เช่น แพทย์ เภสัชกร พยาบาล วิศวกร สถาปนิก ทนายความ ผู้สอบบัญชีครู ผู้ประกอบวิชาชีพด้านสื่อมวลชน หรือผู้ประกอบวิชาชีพอื่นที่เห็นสมควรให้ประกันได้ และ - การกระทำที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นความผิดเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือการปฏิบัติงานในการประกอบวิชาชีพนั้น	ให้พิจารณาจากเงินเดือนหรือรายได้ โดยให้ทำสัญญาไม่เกิน ๑๕ เท่า ของอัตราเงินเดือน หรือรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	๒. หากวงเงินประกันมีจำนวนสูงกว่าวงเงินที่ผู้นั้นมีสิทธิประกันได้ อาจกำหนดให้ผู้ขอประกันวางเงินหรือหลักทรัพย์อื่นเพิ่มเติมให้เพียงพอกับวงเงินประกันนั้นได้ ๓. อาจมีผู้ขอประกันหลายคนร่วมกันทำสัญญา โดยใช้วงเงินของแต่ละคนรวมกันได้ ๔. หากผู้ประกันพ้นจากตำแหน่งหน้าที่การงาน ก็ให้คงมีสิทธิประกันต่อไป โดยอาจพิจารณาสั่งให้หาหลักประกันเพิ่มหรือตัดจำนวนเดิมได้

บรรดาระเบียบ หรือคำสั่งที่ขัดหรือแย้งกับคำสั่งนี้ให้เป็นอันยกเลิก และให้ถือปฏิบัติตามคำสั่งนี้โดยเคร่งครัด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

พลตำรวจเอก

(เสรีพิศุทธ์ เตมียาเวส)

รู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. ๐ ๒๒๒๐ ๕๐๔๖

ที่ ๑๑๗๑.๒๔๒/ 6133 วันที่ 21 กรกฎาคม ๒๕๕๑

เรื่อง กำชับแนวทางปฏิบัติในการแถลงข่าว และการใช้สิทธิประกันตัวของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ตามคำสั่ง ตร.ที่ ๒๖๑/๒๕๔๖ ลง ๒๔ เม.ย.๔๖

ผบช.น., ภ.๑-๙ , ร., ปส., สตม. และ ขตร.

ด้วย นายสุวัฒน์ ทองธนากุล ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พร้อมคณะได้เข้าพบและปรึกษา หารือถึงปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติระหว่างข้าราชการตำรวจโดยเฉพาะพนักงานสอบสวนและสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์ ในเรื่องการแถลงข่าว การใช้สิทธิของสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว กรณีตนเองหรือบุคคลอื่นกระทำผิดคดีอาญาเฉพาะในคดีหมิ่นประมาทได้กระทำโดยการโฆษณา อันเนื่องจากการประกอบวิชาชีพของสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ตามคำสั่ง ตร.ที่ ๒๖๑/๒๕๔๖ ลง ๒๔ เม.ย.๔๖ เรื่อง การใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวแก่สมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ร่วมกับผู้แทน ตร. เมื่อ ๒๗ พ.ค.๕๑ เวลา ๑๓.๓๐ น. ณ ห้องประชุม ๓ ชั้น ๒ ตร. จากการหารือได้รับทราบแนวปฏิบัติของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เรื่องการสมรสข่าวและภาพข่าวผู้หญิงและเด็กถูกละเมิดทางเพศ (รายละเอียดปรากฏตามเอกสาร ผนวก ก) ซึ่งสอดคล้องกับคำสั่ง ตร.ที่ ๘๕๕/๒๕๔๘ ลง ๒๖ พ.ย.๔๘ (แก้ไขเพิ่มเติมตามคำสั่ง ตร.ที่ ๔๖๕/๒๕๕๐ ลง ๑๕ ส.ค.๕๐) เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ พร้อมทั้งสภาพปัญหาและอุปสรรคจากสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ในการทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว กรณีตนเองหรือบุคคลอื่นกระทำผิดคดีอาญาเฉพาะในคดีหมิ่นประมาทได้กระทำโดยการโฆษณา อันเนื่องจากการประกอบวิชาชีพของสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ โดยพนักงานสอบสวนอ้างว่าไม่ทราบคำสั่ง ตร.ดังกล่าว จึงไม่อนุญาตให้ใช้สิทธิประกันตนเองหรือผู้อื่นได้

ดังนั้น เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ราชการในกรณีดังกล่าว จึงกำชับให้ปฏิบัติ ดังนี้

๑. การปฏิบัติตามคำสั่ง ตร.ที่ ๘๕๕/๒๕๔๘ ลง ๓๑ พ.ค.๔๘ (แก้ไขเพิ่มเติมตามคำสั่ง ตร.ที่ ๔๖๕/๒๕๕๐ ลง ๑๕ ส.ค.๕๐) เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ให้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด หากสมาชิก

/สภาการ...

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติปฏิบัติไม่ถูกต้องตามแนวปฏิบัติของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เรื่อง การนำเสนอข่าวและภาพข่าวผู้หญิงและเด็กถูกละเมิดทางเพศ ให้พนักงานสอบสวนแจ้งพฤติกรรมที่มิชอบไปยังสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ โดยเร็ว เพื่อให้สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พิจารณาต่อไป

๒. ให้พนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สิทธิของสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว กรณีตนเองหรือบุคคลอื่นกระทำผิดคดีอาญาเฉพาะในคดีหมิ่นประมาทได้กระทำโดยการโฆษณา อันเนื่องจากการประกอบวิชาชีพของสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติเท่านั้น ตามคำสั่ง ตร.ที่ ๒๖๐/๒๕๔๖ ลง ๒๔ เม.ย.๔๖ เรื่อง การใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวแก่สมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ หากมีการร้องเรียนเรื่องดังกล่าวจะต้องถูกดำเนินการทางวินัยตามควรแก่กรณี

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ ให้แจ้งพนักงานสอบสวน และผู้เกี่ยวข้องทราบ โดยให้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.อ.

(เหรียงพันธ์ ตามาพงศ์)

รอง ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ที่ ๔๖๐ /2546

เรื่อง การใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว

แก่สมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

.....

เนื่องจากสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ได้มีหนังสือขอใช้สิทธิของสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เป็นประกันหรือหลักประกันผู้ต้องหาซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดในคดีหมิ่นประมาท อันเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ในบางครั้งต้องประสบกับการถูกกล่าวหาดำเนินคดี เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในการเสนอข่าวสารต่อประชาชน อันอาจกระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพ รวมตลอดจนชื่อเสียงของบุคคลอื่น เฉพาะผู้ต้องหาในคดีหมิ่นประมาท ในกรณีความผิดที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการประกอบวิชาชีพของสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติเท่านั้น โดยไม่รวมถึงความผิดเฉพาะตัวอื่นใดที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 3 แห่งข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ที่ 4/2499 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2499 ประกอบกับมาตรา 8 แห่งพระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2541 จึงวางหลักเกณฑ์การใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวแก่สมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ดังนี้

ข้อ 1. สมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติมีสิทธิยื่นคำขอทำสัญญาประกันหรือวางตนเองเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว กรณีตนเองหรือบุคคลอื่นกระทำผิดคดีอาญาเฉพาะในคดีหมิ่นประมาท ได้กระทำโดยการโฆษณา อันเนื่องจากการประกอบวิชาชีพของสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติเท่านั้น โดยไม่รวมถึงกรณีความผิดเฉพาะตัวอื่นใดที่มิเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ได้ในกรณีตามข้อ 2

ข้อ 2. หลักเกณฑ์ ...

ข้อ 2. หลักเกณฑ์การยื่นคำร้องขอให้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว มีดังนี้

2.1 ต้องเป็นสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ขณะที่ยื่นคำขอให้ปล่อยชั่วคราว และต้องแสดงหนังสือรับรองว่าเป็นสมาชิกของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ หรือหนังสือรับรองของประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ โดยหนังสือรับรองดังกล่าวต้องแสดงถึงฐานะตำแหน่งหน้าที่ของผู้นั้นด้วย

2.2 การยื่นคำร้องขอให้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว เป็นสิทธิเฉพาะตัวที่ต้องกระทำด้วยตนเองจะมอบอำนาจให้ผู้อื่นกระทำการแทนไม่ได้

2.3 ในกรณีอุกเฉินที่ไม่อาจแสดงหนังสือรับรอง ตามข้อ 2.1 ให้แสดงหลักฐานอื่นชั่วคราวได้ เช่น บัตรประจำตัวหนังสือพิมพ์ที่ผู้นั้นสังกัดอยู่ โดยจะต้องนำหลักฐานหนังสือรับรองมามอบให้แก่พนักงานสอบสวนภายในเวลาที่กำหนด หากพ้นวันเวลาที่กำหนดให้อยู่ในดุลพินิจของพนักงานสอบสวนพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108

2.4 สิทธิในการร้องขอให้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันการปล่อยชั่วคราว ให้สมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ทำสัญญาประกันหรือประกันตนเองในวงเงินไม่เกิน 50,000 บาท

2.5 กรณีสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์จะทำสัญญาประกันหรือใช้ตนเองเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวมีคู่สมรส ต้องมีหนังสือแสดงความยินยอมของคู่สมรสมามอบให้พนักงานสอบสวนด้วย หากคู่สมรสไม่ยินยอมให้พนักงานสอบสวนใช้ดุลพินิจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 26 เมษายน พ.ศ.2546

สำเนาถูกต้อง

พันตำรวจเอก

(ปัญญา เช่งจันทร์)

รองผู้บังคับการ ปฏิบัติราชการแทน

ผู้บังคับการกองวิชาการ

พลตำรวจเอก

(สันต์ ศรุตานนท์)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ที่ 465 /2550

เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพ ต่อสื่อมวลชน และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์

(แก้ไขเพิ่มเติม)

ตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มีคำสั่ง ที่ 855/2548 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2548 กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ไว้แล้ว นั้น

เนื่องจากสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีหนังสือ ที่ นร 0107/ว 782 ลงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2549 ขอความร่วมมือสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 เพื่อคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล สิทธิส่วนบุคคลในครอบครัว เกียรติยศชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัว ทั้งนี้ โดยให้พิจารณาดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 855/2548 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2548 ตามมติที่ประชุมของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งที่ 2/2549

ดังนั้น จึงให้ยกเลิกความในข้อ 2.3 ของคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 855/2548 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2548 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"2.3 ห้ามมิให้อนุญาตหรือจัดให้สื่อมวลชนทุกแขนงถ่ายภาพ ให้สัมภาษณ์ หรือให้ข่าวแก่บุคคลดังต่อไปนี้

2.3.1 ผู้ต้องหา ในระหว่างการควบคุมของตำรวจทั้งภายในและภายนอกที่ทำการหรือสถานีตำรวจ

2.3.2 เหยื่ออาชญากรรม รวมทั้งภาพที่มีลักษณะอุจาดหรือทารุณโหดร้าย หรือส่งผลกระทบต่อสิทธิบุคคล หรือส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง เกียรติยศ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ที่ ๘๕๕/๒๕๔๘

เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์

ด้วย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีนโยบายที่จะกำหนดแนวทางการปฏิบัติในการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ การอนุญาตให้ใช้สถานที่ บุคลากร อุปกรณ์ หรือยานพาหนะในการถ่ายทำภาพยนตร์ ละคร โฆษณาหรือบันทึกภาพนิ่ง ให้ทุกหน่วยงาน และข้าราชการตำรวจมีมาตรฐานการปฏิบัติเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ผลการปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยอย่างถูกต้องตรงกัน อันจะก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดี สร้างความเชื่อมั่นและเชื่อถือศรัทธาแก่ประชาชนในการให้ความร่วมมือกับข้าราชการตำรวจ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงให้ปฏิบัติดังนี้

๑. การให้ข่าว แถลงข่าว และให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชน

๑.๑ ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการให้ข่าว แถลงข่าว และให้สัมภาษณ์

๑.๑.๑ ให้ผู้บังคับการหน่วยงานระดับสถานีตำรวจ แผนก งาน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเฉพาะ และผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการให้ข่าว แถลงข่าว หรือให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนทุกแขนง เฉพาะงานในหน้าที่รับผิดชอบหรือที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น

กรณีที่ปรากฏมีข่าวในทางลบเกี่ยวกับหน่วยงานใด ให้เป็นดุลยพินิจของผู้มีหน้าที่ตามวรรคแรกเท่านั้นเป็นผู้พิจารณารายงานชี้แจงหรือชี้แจงข่าวนั้น ซึ่งรวมถึงการให้สัมภาษณ์หรือการไปร่วมรายการทางวิทยุหรือโทรทัศน์หรือการชี้แจงทางสื่ออื่น ๆ ด้วย

๑.๑.๒ ข้าราชการตำรวจที่ดำรงตำแหน่งต่ำกว่าข้าราชการตำรวจตามข้อ ๑.๑.๑ หากประสงค์จะเป็นผู้ให้ข่าว แถลงข่าว ให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนทุกแขนง ให้ขออนุญาตต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น จนถึงผู้บังคับการต้นสังกัด หากเป็นเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาที่ยังไม่ถึงที่สุด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของข้าราชการตำรวจตามข้อ ๑.๑.๑ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น

๑.๑.๓ กรณีที่ข้าราชการตำรวจระดับต่ำกว่าผู้บังคับการ ประสงค์จะให้สัมภาษณ์เป็นพิธีกร ผู้ดำเนินรายการ หรือเข้าร่วมรายการต่าง ๆ ที่มีการนำเสนอผ่านสื่อมวลชนทุกแขนง เกี่ยวกับการให้ความรู้ ชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็นหรือการดำเนินการอื่น ๆ ในลักษณะทำนองเดียวกัน นอกเหนือการดำเนินการตามข้อ ๑.๑.๑ ให้ขออนุญาตต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น จนถึงผู้บังคับการ

๑.๒ แนวทางการปฏิบัติในการให้ข่าว แถลงข่าว ให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนทุกแขนง

๑.๒.๑ ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการให้ข่าว แถลงข่าว ให้สัมภาษณ์ต้องปฏิบัติภายในขอบเขต อำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น ควรระมัดระวังถ้อยคำ หรือกิริยาท่าทาง อันจะเป็นการล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่น และควรใช้ถ้อยคำที่เป็นกลางเพื่อไม่ให้เป็นการประจาน ดูหมิ่นเหยียดหยามผู้อื่น

๑.๒.๒ การให้ข่าว แถลงข่าว หรือให้สัมภาษณ์ ให้ปฏิบัติตามประมวลระเบียบการดำรงชีวิตเกี่ยวกับคดีลักษณะที่ ๓๐ รวมถึงห้ามให้ข่าว แถลงข่าว หรือให้สัมภาษณ์ที่เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

๑.๒.๒.๑ เรื่องที่มีผลกระทบต่อการรักษาความปลอดภัยของประเทศ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

๑.๒.๒.๒ เรื่องหรือข้อความที่จะทำให้เกิดการเสียหายแก่ทางราชการ

๑.๒.๒.๓ เรื่องที่เกี่ยวกับคำสั่งให้ปฏิบัติในหน้าที่ อันเป็นระเบียบการภายใน และคำสั่งหรือระเบียบการใด ๆ ที่ถือว่าเป็นความลับ

๑.๒.๒.๔ เรื่องที่จะเกิดการเสียหายทางชื่อเสียงหรือผลประโยชน์แก่ผู้อื่น เช่น คดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดฐานทำให้แท้งลูก ความผิดฐานหมิ่นประมาท และเรื่องอื่น ๆ ในลักษณะทำนองเดียวกัน

๑.๒.๒.๕ เรื่องที่อาจส่งผลกระทบหรือเสียหายต่อคดี โดยเฉพาะคดีที่อยู่ในระหว่างการสืบสวนหรือสอบสวนยังไม่เสร็จสิ้น เช่น การเปิดเผยเกี่ยวกับเทคนิควิธีการปฏิบัติงานที่ควรปกปิดเป็นความลับ แนวทางการสืบสวนสอบสวน การจับกุม ตรวจค้น และการรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ ในทุกขั้นตอน เป็นต้น

๑.๒.๒.๖ เหตุการณ์หรือเรื่องราวที่ไม่เหมาะสม ซึ่งถ้าหากเปิดเผยต่อประชาชนอาจเป็นแบบที่บุคคลอื่นจะนำไปเอาเป็นตัวอย่างในการกระทำขึ้นอีก เช่น แผนประทุษกรรมต่าง ๆ ของคนร้าย หรือการที่แสดงถึงการฉ้อโกง การกระทำอันวิปริตทางเพศ และวิธีการอันชั่วร้ายอื่น ๆ

๑.๒.๓ การให้สัมภาษณ์ โดยมีสื่อมวลชนทุกแขนงเป็นผู้ทำการสัมภาษณ์ในลักษณะเป็นคนกลาง ห้ามข้าราชการตำรวจตอบโต้กับฝ่ายผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือบุคคลใด เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

๑.๒.๔ ห้ามนำหรือจัดให้ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือพยาน มาให้ข่าว แถลงข่าว หรือให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนทุกแขนง ยกเว้นกรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน ให้ขอความอนุญาตต่อผู้บัญชาการ

ในกรณีใด ๆ ก็ตาม ห้ามนำผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์ พระภิกษุสามเณร นักบวช ผู้เสียหายที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ มาให้ข่าว แถลงข่าว หรือให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนทุกแขนงเป็นอันขาด รวมตลอดถึงการชี้ตัวผู้ต้องหาในลักษณะที่เป็นการเชิญหน้าต่อสื่อมวลชนทุกแขนง

๑.๒.๕ เพื่อให้เกิดความชัดเจน เป็นประโยชน์ในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนทุกแขนง และให้ประชาชนได้รับทราบข่าวที่ไม่คลาดเคลื่อนจากความจริง ควรจัดเตรียมเอกสารข่าวประกอบการแถลงข่าว โดยเอกสารข่าวนั้นต้องไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้เกี่ยวข้องในคดี และรูปคดี

๑.๒.๖ เรื่องที่เกี่ยวกับนโยบายของแต่ละหน่วยให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าหน่วยระดับกองบัญชาการ หรือเทียบเท่า หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเท่านั้นที่จะเป็นผู้ให้ข่าว แถลงข่าว หรือให้สัมภาษณ์

๑.๒.๗ กรณีที่เกิดเหตุการณ์รุนแรงหรือสถานการณ์วิกฤตที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและภัยคุกคามของประชาชน ให้ถือปฏิบัติในการให้ข่าว แถลงข่าว ให้สัมภาษณ์ หรือประชาสัมพันธ์ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้นๆ

๒. การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน

เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ป้องกันภยันตรายมิให้เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และไม่ให้มีภาพที่ไม่เหมาะสมถูกนำออกเผยแพร่ทางสื่อมวลชนทุกแขนง อันเป็นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น จึงให้ปฏิบัติดังนี้

๒.๑ ห้ามนำสื่อมวลชนทุกแขนงไปทำข่าวหรือถ่ายภาพ ในขณะทำปฏิบัติการตรวจค้น จับกุม

๒.๒ ห้ามเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวน หรือพนักงานสอบสวน อนุญาต หรือจัดให้สื่อมวลชนทุกแขนงถ่ายภาพในห้องสืบสวน หรือห้องสอบสวน ในขณะทำการสืบสวนสอบสวน เว้นแต่เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวน หรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งคดี

๒.๓ ห้ามอนุญาต หรือจัดให้สื่อมวลชนทุกแขนงถ่ายภาพ สัมภาษณ์ หรือให้ข่าวของผู้ต้องหา หรือผู้ร้องกักขัง ในระหว่างการควบคุมตัวของตำรวจทั้งภายใน และภายนอกที่ทำการ หรือสถานีตำรวจ เว้นแต่พนักงานสอบสวนดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งคดี

๒.๔ ห้ามจัดให้สื่อมวลชนทุกแขนงเข้าทำข่าว ขณะเมื่อมีการให้ผู้ต้องหานำพนักงานสอบสวนไปชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ และหลีกเลี่ยงการให้สัมภาษณ์ใดๆ ในลักษณะเป็นการโต้ตอบระหว่าง พนักงานสอบสวน กับผู้ต้องหา หรือบุคคลใด โดยมีสื่อมวลชนทุกแขนงเป็นผู้สัมภาษณ์ เนื่องจากอาจเป็นเหตุให้คดีเสียหาย

พนักงานสอบสวนไม่ควรให้ผู้ต้องหานำไปชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพว่าผู้ต้องหากระทำผิดอย่างไร เพราะการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพดังกล่าวมิใช่พยานหลักฐานที่จะนำมารับฟังประกอบคำรับสารภาพของผู้ต้องหา เพื่อให้เห็นว่าผู้ต้องหากระทำผิดตามแนวคำพิพากษาฎีกาที่ ๗๕๖๒/๒๕๓๙ แต่ถ้าเป็นการนำชี้ประกอบคำรับอื่น เช่น นำชี้จุดที่ซ่อนทรัพย์สินซึ่งได้มาจากการกระทำผิด สิ่งของที่มีไว้เป็นความผิด ได้ใช้ หรือจะใช้ในการกระทำผิด หรือสงสัยว่าจะใช้ในการกระทำความผิด หรือจะใช้เป็นพยานหลักฐาน ให้ผู้ต้องหานำชี้ได้ และป้องกันมิให้ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปในที่นำชี้ ให้พึงระมัดระวังการใช้ถ้อยคำ หรือกิริยาท่าทางที่เห็นว่าเป็นการข่มขู่ หรือการปฏิบัติที่ไม่สมควรแก่ผู้ต้องหา รวมทั้งการทำร้ายร่างกายผู้ต้องหา

ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม ห้ามเจ้าพนักงานนำผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์ ไปชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ เพราะจะเป็นการประจานเด็ก และอาจเป็นการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับเด็ก นอกจากนี้ห้ามนำผู้เสียหาย พยาน เข้าร่วมในการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพของผู้ต้องหาเป็นอันขาด โดยเฉพาะผู้เสียหายที่เป็นเด็ก สตรี พระภิกษุสามเณร นักพรต นักบวช

๓. การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ

๓.๑ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้ปฏิบัติตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู พ.ศ. ๒๕๔๗

๓.๒ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน ให้ปฏิบัติตามหนังสือสำนักงานแผนงานและงบประมาณ ที่ ๐๐๐๗.๕๓/๑๙๗๙ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๗ เรื่อง การจัดทำและบริหารระบบอินเทอร์เน็ตของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๔. การอนุญาตให้ใช้สถานที่ บุคลากร อุปกรณ์ หรือยานพาหนะของทางราชการ

การอนุญาตให้ใช้สถานที่ บุคลากร อุปกรณ์ หรือยานพาหนะของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เข้าร่วมหรือประกอบฉากถ่ายทำ ภาพยนตร์ ละคร โฆษณา หรือบันทึกภาพหนึ่ง เพื่อเผยแพร่ภาพทางสื่อมวลชนทุกแขนง ให้ผู้ขออนุญาตยื่นเรื่อง พร้อมบท (script) และเนื้อหาที่จะนำเสนอต่อหัวหน้าหน่วยงานที่ได้รับการร้องขอ แล้วให้หัวหน้าหน่วยงานนั้นพิจารณามีความเห็นเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น จนถึงผู้บังคับการต้นสังกัด ยกเว้นอุปกรณ์ หรือยานพาหนะใดที่ระเบียบกำหนดไว้ ให้ขออนุญาตผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปก็ให้ดำเนินการตามระเบียบนั้น

ให้ผู้บังคับการ พิจารณาบท (script) และเนื้อหา ในการอนุญาต โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการ และภาพลักษณ์ที่ดีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นสำคัญ

เมื่อได้รับอนุญาตแล้วให้หัวหน้าหน่วยงานที่ได้รับการร้องขอ เป็นผู้ดูแลสถานที่ อุปกรณ์ และยานพาหนะ ของทางราชการมิให้เกิดความเสียหาย

๕. การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์

หน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีความประสงค์จะว่าจ้างหรือขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ใดๆ ให้หน่วยงานนั้นตั้งคณะทำงานพิจารณาตรวจสอบการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ก่อนนำออกเผยแพร่ เกี่ยวกับรายละเอียดและเนื้อหาในการนำเสนอว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

หากการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ต่อสื่อมวลชนทุกแขนง มีการสัมภาษณ์ข้าราชการตำรวจ หรือใช้สถานที่ อุปกรณ์ หรือยานพาหนะของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการถ่ายทำให้หน่วยงานผู้ว่าจ้าง หรือขอความร่วมมือ ดำเนินการตามข้อ ๓ หรือ ๔ แล้วแต่กรณี

๖. การกำกับดูแลและการควบคุมการปฏิบัติ

๖.๑ หากพบการกระทำที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน การอนุญาตให้ใช้สถานที่ บุคลากร อุปกรณ์ หรือยานพาหนะของทางราชการ การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ อันอาจก่อให้เกิดความเสียหาย ให้กองสารนิเทศ หรือผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือที่ตรวจพบ แจ้งข้าราชการตำรวจผู้นั้นยาแสดงการกระทำดังกล่าว หรืออาจจะมีข้อเสนอแนะในการที่เหมาะสมด้วยก็ได้

๖.๒ หากพบข้าราชการตำรวจผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามนัยคำสั่งนี้ ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษดำเนินการทางวินัย และหากผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือตรวจพบว่า ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษและเลยไม่ดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืน ให้ผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือที่ตรวจพบพิจารณาดำเนินการทางวินัยกับผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษนั้นด้วย

๖.๓ ให้กองสารนิเทศเป็นเจ้าของเรื่องตามคำสั่งนี้ หากพบว่ามีการกระทำที่ฝ่าฝืน ให้รายงานสำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาสั่งการต่อไป

๗. ให้ยกเลิกหนังสือดังต่อไปนี้

๗.๑ หนังสือกรมตำรวจ ที่ ๐๖๐๑(ป)/๒๑๓ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว ให้สัมภาษณ์หรือเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน

๗.๒ หนังสือกรมตำรวจ ที่ ๐๖๒๕.๒๓/๑๑๔๑๒ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๐ เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว หรือให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชน

๗.๓ หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด่วนมาก ที่ ๐๐๐๗.๒๓/๗๐๑๓ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการกับผู้ต้องหาในการแถลงข่าวหรือเผยแพร่ข่าวต่อสื่อมวลชน

๗.๔ หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๐๒.๖๔/๑๑๕ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๓ เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการกับผู้เสียหายในการแถลงข่าวหรือเผยแพร่ข่าว

๗.๕ หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด่วนมาก ที่ ๐๐๒๕.๗๓/๖๔๗ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๔๓ เรื่อง กำหนดแนวทางในการชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีสื่อมวลชนแถลงข่าวพาดพิง

๗.๖ หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๒๕.๔๓/๒๐๒ ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๕ เรื่อง กำหนดแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการให้สัมภาษณ์ หรือเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน

๗.๗ หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๐๖.๔๒/๑๔๒๒ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ เรื่อง กำชับการปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว หรือให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชน

๗.๘ หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๒๕.๔๓/๔๔๗๖ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๕ เรื่อง กำหนดแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการให้สัมภาษณ์ หรือเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน

๗.๙ หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๐๗.๒๓/๑๐๒๑๒ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๗ เรื่อง กำชับแนวทางการปฏิบัติกรณีเกิดเหตุที่มีข้าราชการตำรวจเกี่ยวข้อง เฉพาะข้อ ๔

บรรดา หนังสือ หรือคำสั่งใดที่ขัด หรือแย้งกับคำสั่งนี้ ให้ถือปฏิบัติตามนัยคำสั่งนี้แทน

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๘

พลตำรวจเอก

(โกวิท วัฒนะ)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกัน ในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา

พ.ศ. ๒๕๔๘

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๓๙ บัญญัติห้ามมิให้เรียกหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาเกินควรแก่กรณี และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๐ วรรคสาม บัญญัติให้ประธานศาลฎีกาออกข้อบังคับว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกัน ประธานศาลฎีกาจึงออกข้อบังคับนี้ซึ่งมีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๘"

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในกรณีที่มีระเบียบ ประกาศหรือคำสั่งอื่นใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ปฏิบัติตามข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ เมื่อศาลพิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวแล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่ควรให้ปล่อยชั่วคราวได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘ ก็ให้ศาลพิจารณาว่าจะให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันหรือไม่มีประกัน

ในการพิจารณาว่าการปล่อยชั่วคราวควรจะมีประกันหรือไม่ต้องมีประกัน ให้ศาลพิจารณาถึงความร้ายแรงแห่งข้อหา สาเหตุและพฤติการณ์การกระทำความผิด รวมทั้งบุคลิกลักษณะ นิสัย สภาพทางร่างกายและจิตใจ การศึกษา การประกอบอาชีพการงาน ประวัติการกระทำความผิดอาญา สภาพและฐานะของครอบครัว และความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคมของผู้ถูกหาหรือจำเลย

หากการพิจารณาตามวรรคสองมีเหตุจำเป็นและสมควรที่จะปล่อยชั่วคราวโดยต้องมีประกัน ก็ให้กำหนดวงเงินประกันให้เหมาะสมแก่ข้อหาและสภาพแห่งคดี รวมทั้งแนวโน้มที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนีหากพฤติการณ์แห่งคดีเปลี่ยนแปลงไป

ในกรณีที่จำต้องเรียกหลักประกัน ก็ให้พิจารณาว่าหลักประกันนั้นคุ้มค่ากับวงเงินประกันที่กำหนดหรือไม่ โดยให้คำนึงถึงความน่าเชื่อถือของผู้ขอประกัน หลักประกัน และฐานะของผู้ต้องหาหรือจำเลยประกอบด้วย

ข้อ ๕ การกำหนดวงเงินประกันให้พิจารณาดังนี้

๕.๑ คดีความผิดลหุโทษหรือที่มีโทษปรับสถานเดียว ให้ปล่อยชั่วคราวโดยไม่ต้องมีประกัน หากมีเหตุจำเป็นต้องมีประกันให้กำหนดวงเงินไม่เกินกึ่งหนึ่งของอัตราโทษปรับขั้นสูงสำหรับความผิดนั้น

๕.๒ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น คดีความผิดที่มีผลกระทบทางเศรษฐกิจซึ่งมีอัตราโทษปรับสูง ไม่ว่าจะมีโทษจำคุกด้วยหรือไม่ก็ตาม จะปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันหรือหลักประกันก็ได้ แต่ไม่ควรกำหนดวงเงินให้เกินกึ่งหนึ่งของอัตราโทษปรับขั้นสูงสำหรับความผิดนั้น และไม่ว่ากรณีใดต้องไม่กำหนดวงเงินประกันหรือหลักประกันให้สูงเกินอัตราโทษปรับขั้นสูง

๕.๓ คดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน ๕ ปี ให้ศาลใช้ดุลพินิจอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวได้โดยไม่ต้องมีประกัน หากมีเหตุจำเป็นต้องมีประกันให้กำหนดวงเงินไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท เว้นแต่มีเหตุสมควรที่จะสั่งเป็นอย่างอื่น ก็ให้ระบุเหตุนั้นไว้โดยชัดแจ้ง

๕.๔ คดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกิน ๕ ปีขึ้นไป การอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวต้องมีประกัน และจะมีหลักประกันหรือไม่ก็ได้ แต่วงเงินประกันต้องไม่สูงเกินควรแก่กรณี

ในกรณีที่พฤติการณ์แห่งคดีมิได้มีลักษณะเป็นพิเศษอย่างอื่น การกำหนดวงเงินประกันตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) คดีที่มีโทษจำคุกแต่ไม่มีโทษสถานอื่นที่หนักกว่าโทษจำคุกรวมอยู่ด้วย ให้กำหนดวงเงินประกันโดยถือเกณฑ์ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท ต่อระวางโทษจำคุก ๑ ปี ทั้งในส่วนที่เป็นอัตราโทษขั้นสูงและขั้นต่ำ

(๒) คดีที่มีโทษจำคุกตลอดชีวิต ให้กำหนดวงเงินประกันไม่เกิน ๖๐๐,๐๐๐ บาท

(๓) คดีที่มีโทษประหารชีวิต ให้กำหนดวงเงินประกันไม่เกิน ๘๐๐,๐๐๐ บาท

๕.๕ คดีที่มีหลายข้อหา ไม่ว่าจะเป็นความผิดกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบทหรือความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ถือข้อหาที่มีอัตราโทษหนักที่สุดเป็นเกณฑ์ในการกำหนดวงเงินประกัน

ในกรณีที่จำเลยถูกฟ้องหลายคดีต่อศาลเดียวกัน ไม่ว่าจะถูกฟ้องพร้อมกันหรือต่างเวลากัน ศาลอาจกำหนดวงเงินประกันในแต่ละคดีให้ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ โดยให้ใช้หลักประกันร่วมกันก็ได้ แต่วงเงินประกันรวมสำหรับทุกคดีต้องไม่น้อยกว่าเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๖ กรณีที่ศาลพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน ๓ ปี ไม่ว่าจะเป็นคดีที่ต้องห้ามอุทธรณ์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงหรือไม่ก็ตาม ให้ศาลใช้ดุลพินิจอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ฎีกาได้ โดยมีประกันและหลักประกัน แต่วงเงินประกันไม่ควรสูงเกินกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท

ในกรณีที่ศาลพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยเกิน ๓ ปี และศาลเห็นสมควรอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ฎีกาได้โดยมีประกันและหลักประกัน หากศาลเห็นว่าสมควรกำหนดวงเงินประกันให้สูงขึ้นจากที่ศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์กำหนดไว้ ก็ให้กำหนดวงเงินประกันเพิ่มขึ้นได้แต่ไม่ควรเพิ่มเกินกึ่งหนึ่ง

ข้อ ๗ ในกรณีผู้ขอประกันเป็นญาติพี่น้องหรือมีความเกี่ยวพันโดยทางสมรส หรือผู้ขอประกันใช้หลักทรัพย์มีค่าอย่างอื่นที่กำหนดราคาตามค่าที่แน่นอนและสะดวกแก่การบังคับคดีเป็นหลักประกัน หรือกรณีความผิดที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยกระทำด้วยความจำใจหรือด้วยความยากจน ศาลจะกำหนดวงเงินประกันให้ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติก็ได้

หากผู้ขอประกันซึ่งเป็นญาติพี่น้องหรือมีความเกี่ยวพันโดยทางสมรส เป็นผู้ใช้เงินสดหรือหลักทรัพย์มีค่าอย่างอื่นของผู้ขอประกันที่กำหนดราคาตามค่าที่แน่นอนและสะดวกแก่การบังคับคดีเป็นหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว ศาลจะอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยให้ผู้ขอประกันวางเงินสดหรือหลักทรัพย์นั้นเพียงจำนวนร้อยละยี่สิบของจำนวนวงเงินประกันที่ศาลกำหนดก็ได้

ข้อ ๘ ในกรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นหญิงมีครรภ์หรือมีบุตรอายุไม่เกิน ๓ ปีอยู่ในความดูแลหรือเป็นผู้เจ็บป่วยซึ่งถ้าต้องขังจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ หรือเป็นผู้พิการหรือสูงอายุซึ่งโดยสภาพร่างกายหรือจิตใจอาจจะเกิดความทุกข์ทรมานมากเกินกว่าปกติในระหว่างต้องขัง ให้ศาลใช้ดุลพินิจอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยไม่ต้องมีประกันหรือกำหนดวงเงินประกันให้ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ

ข้อ ๙ ในกรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นเด็กหรือเยาวชน ให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนใช้ดุลพินิจกำหนดวงเงินประกันตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ต้องไม่สูงกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

ข้อ ๑๐ การใช้ขอชั่วคราวโดยมีหลักทรัพย์เป็นประกัน อาจใช้หลักทรัพย์ดังต่อไปนี้

๑๐.๑ ที่ดินมีโฉนด ที่ดินมีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือห้องชุดโดยมีโฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือหนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุด และหนังสือรับรองราคาประเมินของสำนักงานที่ดินมาแสดง หากจะนำสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินมาเป็นประกันด้วยก็จะต้องแสดงสำเนาทะเบียนบ้าน และหนังสือประเมินราคาสิ่งปลูกสร้างที่น่าเชื่อถือประกอบด้วย

๑๐.๒ หลักทรัพย์มีค่าอย่างอื่นที่กำหนดราคามูลค่าที่แน่นอนได้ เช่น พันธบัตรรัฐบาล สลากออมสิน บัตรหรือสลากออมทรัพย์พิเศษของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ใบรับเงินฝากประจำธนาคาร ตั๋วแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้จ่าย และธนาคารผู้จ่ายได้รับรองคลอดไปแล้ว ตั๋วสัญญาใช้เงินที่ธนาคารเป็นผู้ออกตั๋ว เช็คที่ธนาคารเป็นผู้สั่งจ่ายหรือรับรองซึ่งสามารถเรียกเก็บเงินได้ในวันที่ทำสัญญาประกัน และหนังสือรับรองของธนาคารหรือบริษัทประกันภัย เพื่อชำระเบี้ยปรับแทนในกรณีผิดสัญญาประกัน เป็นต้น ทั้งนี้ ในกรณีที่มีข้อสงสัย ให้สาลตรวจสอบเพื่อขอคำยืนยันจากธนาคารหรือบริษัทประกันภัยที่ออกหนังสือรับรองนั้น

เมื่อทำสัญญาประกันแล้ว ให้ผู้ขอมีหนังสือแจ้งอายัดไปยังสำนักงานที่ดิน สำนักงานเขต หรืออำเภอ หรือธนาคารแล้วแต่กรณีทันที และเมื่อสัญญาประกันสิ้นสุดลง ให้รีบคืนหลักประกันและแจ้งยกเลิกการอายัดโดยเร็ว ในกรณีที่ใช้หนังสือรับรองของบริษัทประกันภัยเป็นหลักประกัน ให้ศาลแจ้งจำนวนวงเงินประกันในสัญญาประกันให้บริษัทประกันภัยทราบด้วย

ข้อ ๑๑ การใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๔ วรรคสาม (๓) ให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๑๑.๑ บุคคลผู้ขอประกันจะต้องเป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่การงานหรือมีรายได้แน่นอน เช่น เป็นข้าราชการ ข้าราชการบำนาญ สมาชิกรัฐสภา ผู้บริหารราชการส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานเมืองพัทยาหรือบริหารส่วนท้องถิ่น พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานของรัฐประเภทอื่น ๆ ลูกจ้างของทางราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารพรรคการเมือง หรือทนายความ และเป็นผู้มีความสัมพันธ์กับผู้ต้องหาหรือจำเลย เช่น เป็นบุพการี ผู้สืบสันดาน สามี ภริยา ญาติพี่น้อง ผู้บังคับบัญชา นายจ้าง บุคคลที่เกี่ยวพันโดยทางสมรส หรือบุคคลที่ศาลเห็นว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเสมือนเป็นญาติพี่น้อง หรือมีความสัมพันธ์ในทางอื่นที่ศาลเห็นสมควรให้ประกันได้ โดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ยื่นคำร้องด้วยตนเอง และแสดงหนังสือรับรองจากต้นสังกัดหรือนายจ้างตามแบบท้ายข้อบังคับนี้ หรือหลักฐานอื่นที่เชื่อถือได้ และหากผู้ขอประกันมีคู่สมรส ให้แสดงหลักฐานการยินยอมของคู่สมรสด้วย ในกรณีลูกเงินไม่อาจแสดงหนังสือรับรองได้ทัน ให้ผ่อนผันโดยแสดงหลักฐานอื่น เช่น บัตรประจำตัวที่แสดงฐานะเช่นนั้น และให้นำหนังสือรับรองหรือหนังสือยินยอมมาแสดงภายหลัง

(๒) ให้ทำสัญญาประกันได้ในวงเงินไม่เกิน ๑๐ เท่าของอัตราเงินเดือนหรือรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

(๓) การขอนุญาต ให้พิจารณาจากเงินเดือนหรือรายได้ แต่หากวงเงินประกันมียอดสูงกว่าวงเงินที่ผู้นั้นมีสิทธิประกันได้ ศาลอาจกำหนดให้ผู้ขอประกันวางเงินหรือหลักทรัพย์อื่นเพิ่มเติมให้พ้องหอกับวงเงินประกันนั้นได้ หรืออาจให้มีผู้ขอประกันหลายคนร่วมกันทำสัญญาประกันโดยใช้วงเงินของแต่ละคนรวมกันได้

(๔) หากผู้ประกันพ้นจากตำแหน่งหน้าที่การงาน ก็ให้คงมีสิทธิประกันต่อไปโดยศาลอาจใช้ดุลพินิจสั่งให้หาหลักประกันเพิ่มหรือดีกว่าเดิมได้

๑๑.๒ นิติบุคคลอาจเป็นผู้ขอประกันได้ ในกรณีที่กรรมการ ผู้แทน ตัวแทน หุ้นส่วนผู้จัดการหรือลูกจ้างของนิติบุคคลนั้นตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย ให้ทำสัญญาประกันได้ในวงเงินตามที่ศาลเห็นสมควรเป็นกรณี ๆ ไป และศาลอาจกำหนดให้ผู้ขอประกันวางเงินหรือหลักทรัพย์อื่นตามจำนวนที่เห็นสมควรเพิ่มเติมด้วยก็ได้ โดยจะต้องแสดงหนังสือรับรองการจดทะเบียนและหลักฐานแสดงฐานะการเงินและผู้มีอำนาจทำการแทน ในกรณีลูกเงินไม่สามารถนำต้นฉบับเอกสารมาแสดงได้ทัน ให้ผ่อนผันโดยแสดงสำเนาเอกสารดังกล่าวและให้นำต้นฉบับเอกสารมาแสดงภายหลัง

๑๑.๓ ในกรณีที่ส่วนราชการ ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการที่ต้องหาคดีอาญา เป็นผู้ร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว หากจำนวนเงินที่ระบุไว้ในหนังสือรับรองหรือคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวเพียงพอแล้ว ควรถือว่าหนังสือรับรองหรือคำร้องนั้นเป็นหลักประกันที่น่าเชื่อถือได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๙ (๔)

ข้อ ๑๒ ผู้ต้องหาหรือจำเลยอาจทำสัญญาประกันตนเองได้ และให้นำหลักเกณฑ์ในข้อ ๑๑.๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การทำสัญญาประกันตามวรรคหนึ่ง หากผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นหนักงานหรือผู้ประกอบวิชาชีพ เช่น แพทย์ เภสัชกร พยาบาล วิศวกร สถาปนิก ทนายความ ผู้สอบบัญชี ครู ผู้ประกอบวิชาชีพด้านสื่อมวลชน หรือผู้ประกอบวิชาชีพอื่นที่ศาลเห็นสมควรให้ประกันได้ และกรณีที่ถูกคดีว่าหาว่าเป็นความผิดอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่หรือการปฏิบัติงานในการประกอบวิชาชีพนั้น ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยทำสัญญาประกันตนเองได้ในวงเงินไม่เกิน ๑๕ เท่าของอัตราเงินเดือนหรือรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ข้อ ๑๓ เพื่อให้การปฏิบัติตามข้อบังคับนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้ศาลกำหนดแนวทางปฏิบัติของศาลนั้นได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้

ข้อ ๑๔ ให้ศาลประกาศและเผยแพร่ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติในการเรียกประกันหรือหลักประกันให้ผู้ที่มาติดต่อและประชาชนได้ทราบโดยทั่วกัน

ข้อ ๑๕ ในกรณีจำเป็นต้องมีวิธีการใดในทางธุรการเพื่อให้ปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ไปได้โดยเรียบร้อย ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้กำหนดวิธีการนั้น

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

ศุภชัย ภู่งาม

ประธานศาลฎีกา

หนังสือรับรอง

ข้าพเจ้านาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล .....
ตำแหน่ง .....ระดับ.....หน่วยงาน.....
.....
ขอรับรองว่า ปัจจุบันนี้ นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....
เป็นข้าราชการ/พนักงาน ของหน่วยงาน .....
ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....
จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....
ตำแหน่ง.....ระดับ.....อัตราเงินเดือน.....บาท
(.....) มีความประสงค์จะยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราว
และทำสัญญาประกันในการปล่อยชั่วคราว .....
ซึ่งเป็นผู้ต้องหาคดีอาญา ต่อศาล.....
และขณะนี้ผู้ขอประกันอยู่ระหว่างประกันตัวผู้ต้องหาคดีอาญา คือ .....
.....
.....
ในวงเงิน.....บาท (.....) ที่ศาล .....

จึงขอรับรองไว้เป็นหลักฐาน

รับรอง ณ วันที่ .....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ .....
(.....)
ตำแหน่ง .....

หมายเหตุ ๑. หนังสือรับรองตามแบบเป็นเพียงตัวอย่างโดยสังเขป ผู้ยื่นคำขอไม่จำเป็นต้องใช้ถ้อยคำตามแบบนี้ทุกตัวอักษร เพียงให้มีสาระสำคัญครบถ้วนตามนี้ก็ใช้ได้

๒. กรณีอุทธรณ์ ไม่อาจนำหนังสือรับรองจากผู้บังคับบัญชาได้ทัน อาจขอนุญาตให้แสดงหลักฐานอื่นไปก่อนก็ได้ เช่น บัตรประจำตัวที่แสดงฐานะ หรือศาลจะผ่อนเวลาให้เพื่อนำหนังสือรับรองมาแสดงในภายหลังก็ได้

หนังสือรับรองการเป็นทนายความ

ข้าพเจ้านาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....
ตำแหน่ง นายกสภาทนายความ/กรรมการภาค/ประธานทนายความจังหวัด.....
ขอรับรองว่า นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....
เป็นผู้ได้จดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความตั้งแต่ปี.....ปัจจุบันยังเป็นสมาชิก
สภาทนายความและมิได้อยู่ระหว่างการถูกห้ามทำการเป็นทนายความโดยอยู่สำนักงานชื่อ.....
.....ตั้งอยู่เลขที่.....แขวง/ตำบล.....
เขต/อำเภอ.....กรุงเทพมหานคร/จังหวัด.....มีความประสงค์จะยื่น
คำร้องขอปล่อยชั่วคราวและทำสัญญาประกันในการปล่อยชั่วคราว.....
.....ซึ่งเป็นผู้ต้องหา/จำเลย ต่อศาล.....
และขณะนี้ผู้ขอประกันอยู่ระหว่างประกันตัวผู้ต้องหา/จำเลย คือ .....
.....
.....
ในวงเงิน.....บาท (.....) ที่ศาล.....
จึงขอรับรองไว้เป็นหลักฐาน

รับรอง ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ.....
(.....)
ตำแหน่ง นายกสภาทนายความ/กรรมการภาค/
ประธานทนายความจังหวัด.....

หมายเหตุ : ๑. หนังสือรับรองตามแบบเป็นเพียงตัวอย่างโดยสังเขป ผู้ยื่นคำขอไม่จำเป็นต้องใช้ถ้อยคำตามแบบนี้ทุกตัวอักษร เพียงให้มีสาระสำคัญตรงตามที่ใช้ได้
๒. กรณีฉุกเฉิน ไม่อาจนำหนังสือรับรองจากสภาทนายความได้ทัน อาจอนุญาตให้แสดงหลักฐานอื่นไปพลางก่อน เช่น ใบอนุญาตให้เป็นทนายความ บัตรประจำตัวสมาชิกสภาทนายความ หรือศาลจะผ่อนเวลาให้เพื่อนำหนังสือรับรองมาแสดงในภายหลังก็ได้

หนังสือให้ความยินยอมของคู่สมรส

ข้าพเจ้านาย/นาง.....นามสกุล.....
อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....ตำบล/แขวง
.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....
ยินยอมให้ นาย/นาง.....นามสกุล.....ผู้ขอประกัน ซึ่งเกี่ยวพันกับข้าพเจ้าโดยเป็น.....ประกันตัวผู้ต้องหา/หรือจำเลย ชื่อ.....
ไปจากศาล.....ได้ หากเกิดความเสียหายและจะต้องชดใช้ค่าเสียหายตามสัญญาประกันต่อศาลจนกว่าคดีจะถึงที่สุด ข้าพเจ้าสละสิทธิ์ที่จะคัดค้านทุกประการ

ให้ไว้ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ.....ผู้ให้ความยินยอม
(.....)

พยานขอรับรองว่าเป็นลายมือชื่อของผู้ให้ความยินยอมจริง

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

หมายเหตุ : หนังสือให้ความยินยอมของคู่สมรสตามแบบเป็นเพียงตัวอย่างโดยสังเขป ผู้ให้ความยินยอมไม่จำเป็นต้องใช้ถ้อยคำตามแบบนี้ทุกตัวอักษร เพียงให้มีสาระสำคัญครบถ้วนตรงกันก็ได้